

GOSPEL MATTHEW

- 1 Nwed emana Jesus Christ, eyen David, eyen Abraham.
- 2 Abraham obon Isaac ; ndien Isaac obon Jacob ; ndien
- 3 Jacob obon Judah ye nditö-ete esie ; ndien Judah obon Perez ye Zerah emi Tamar amande ; ndien Perez obon
- 4 Hezron ; ndien Hezron obon Ram ; ndien Ram obon Amminadab ; ndien Amminadab obon Nahshon ; ndien
- 5 Nahshon obon Salmon ; ndien Salmon obon Boaz emi Rahab amande ; ndien Boaz obon Obed emi Ruth amande ;
- 6 ndien Obed obon Jesse ; ndien Jesse obon David edidem.
Ndien David obon Solomon emi ñwan Uriah amande ;
- 7 ndien Solomon obon Rehoboam ; ndien Rehoboam obon
- 8 Abijah ; ndien Abijah obon Asa ; ndien Asa obon Jehoshaphat ; ndien Jehoshaphat obon Joram ; ndien Joram
- 9 obon Uzziah ; ndien Uzziah obon Jotham ; ndien Jotham
- 10 obon Ahaz ; ndien Ahaz obon Hezekiah ; ndien Hezekiah obon Manasseh ; ndien Manasseh obon Amon ; ndien
- 11 Amon obon Josiah ; ndien Josiah obon Jechoniah ye nditö-ete esie, kini ēketañde mö ēka ke Babylon.
- 12 Ndien ke ēma ēketañ mö ēka ke Babylon, Jechoniah
- 13 obon Shealtiel ; ndien Shealtiel obon Zerubbabel ; ndien Zerubbabel obon Abiud ; ndien Abiud obon Eliakim ;
- 14 ndien Eliakim obon Azor ; ndien Azor obon Sadoc ; ndien Sadoc obon Achim ; ndien Achim obon Eliud ;
- 15 ndien Eliud obon Eleazar ; ndien Eleazar obon Matthan ;
- 16 ndien Matthan obon Jacob ; ndien Jacob obon Joseph ebe Mary, emi amande Jesus, emi ekerede Christ.
- 17 Ntre kpukpru emana ötöñöde ke Abraham osim David
ēdi emana duopenañ ; önyuñ ötöñöde ke David osim ini
emi ētañde mö ēka ke Babylon ēdi emana duopenañ ;
önyuñ ötöñöde ke ini emi ēketañde mö ēka ke Babylon
osim ini Christ ēdi emana duopenañ.

MATTHEW 2.

18 Ndien emana Jesus Christ edi ntem : ke ēma ēkeda Mary eka Esie ēnō Joseph, kini mö midöhö kaña ndö
19 ēkekut ēte, enye oyomo oto ke Edisana Spirit. Ndien Joseph ebe esie, koro edide edinen owo, minyuñ inyimeke
ndinam enye but ke aña, ekere ndisio enye ndö
20 ke ndibe. Edi kini enye ekerede me-ñkpö emi, sese, angel Jehovah öbiönöre ke iso esie ke ndap, ödöhö enye,
ete, Joseph, eyen David, kufeghe ndida Mary ñwan fo nte
ñwan fo : koro idibi emi enye oyomode otode ke Edisana
21 Spirit. Ndien enye eyeman eyeneren ; ndien afo eyesio Enye enyiñ JESUS ; koro edide Enye edinyaña iköt Esie
22 osio ke midiönkpö mö. Ndien kpukpru ñkpö emi öwörö,
man se Jehovah akadade inua prophet ödöhö okposu, ete,
23 Sese, eyenöwöñ aña wan eyeyomo, önyuñ aman eyeneren,
Ndien mö ēyesio Enye enyiñ Immanuel ;
24 oro öwörö ete, Abasi ye nyin. Ndien Joseph edemere ke
idap esie, önyuñ anam nte angel Jehovah eketemedé enye,
25 önyuñ ada ñwan esie ke idemesie ; ndien ifiökke enye tutu
enye aman eyeneren : ndien enye osio Enye enyiñ JESUS.

2 KINI Jesus amanade ke Bethlehem ke Judæa ke eyo
edidem Herod, sese, mefiöñkpö owo ēto ke edem usiakha-
2 utim ēdi ke Jerusalem, ēdidöhö ēte, Enye emi amanade
edidem Me-Jew odu möñ ? koro nyin ikokutde ntantafioñ
Esie ke edem usiakha-utin, ndien imedi ndituak ibuot
3 'nö Enye. Ndien kini Herod edidem okopde, esit otimere
4 enye, ye kpukpru mbio Jerusalem. Ndien kini enye ama
okobon kpukpru ikpö oku ye me-scribe obio, enye obup
5 mö ebiët emi Christ akpamanade. Ndien mö ēdöhö enye,
ēte, Ke Bethlehem ke Judæa : koro ntem ke prophet
ewet ete,

6 Ndien afo Bethlehem, isöñ Judah,
Ukprike ukana ke baba usuñ kiet kotu mböñ Judah :
Koro andikara editode fi kesit,
Emi edikpemedé iköt Mi Israel.

7 Ekem Herod okot mefiöñkpö owo ke ndibe, otim obup mö
8 önyuñ öfiök ini eke ntantafioñ ököwöröde. Ndien enye
ödöñ mö ēka ke Bethlehem, önyuñ ödöhö ete, Eka ēketim
ēduñöre ēbaña nsek eyen oro ; ndien kini mbufo ēkut-
de Enye, ēdi ēdidöhö mi, man ami ñko ñka ñkatauak
9 ibuot 'nö Enye. Ndien ke mö ēma ēkekop uyo
edidem, laö ēduk usuñ ; ndien sese, ntantafioñ, emi mē

MATTHEW 3.

ēkekutde ke edem usiakha-utin, ebem mö Iso, edi edida
10 kenyöñ ebiēt eke nsek eyen oro odude. Ndien kadañemi
11 mö ēkutde ntantafioñ, mö ēdara ata akamba idara. Ndien
mö ēduk ke ufök ēkut nsek eyen ye eka Esie Mary ; ndien
mö ēduoñö ke isöñ ētuak ibuot énö Enye ; ndien mö ētat
ñikpö uto mö énö Enye enö, gold ye ufuöñkpö ye myrrh.
12 Ndien nte Abasi eketemeđe mö ke ndap, ete, mö ēkufiak
ētiene Herod, mö ēsaña ke usuñ efen ényöñ ke obio mö.
13 Ekem ke mö ēma ēkenyöñ, sese, angel Jehovah owut
Joseph idem ke ndap, ete, Dakha kenyöñ da nsek eyen ye
eka Esie, feghe ka ke Egypt, nyuñ tie do tutu Ami ndöhö
14 fi : koro Herod eyeyom n̄ñk eyen ndiwot. Ndien enye
adakha kenyöñ ada nsek eyen ye eka Esie ke okoneyo,
15 önyöñ ke Egypt ; önyuñ etie do tutu osim mkpa Herod :
man se Jehovah akadade inua prophet ödöhö okposu, ete,
Ñkokot eyen Mi oto ke Egypt edi.
16 Ekem kini Herod okutde ete, mefiöñkpö owo oro
ēbiaña enye, enye ayaresit eti eti, önyuñ ödöñ ēkewot
kpukpru nditö-iren emi ēdude ke Bethlehem, ye ke öfuri
adaña esie, ötöñöde ke nsek nditö tutu osim eke isua iba,
nte ekemde ke ini emi enye okotimde obup mefiöñkpö owo.
17 Ndien se Jeremiah prophet öködöhöde osu, ete,
18 Ekop uyo ke Ramah,
 Ntuña ye akamba eseme,
 Rachel atua nditö esie ;
 Inyuñ inyimeke ndikop ndöñesit, koro mö miduhe.
19 Edi ke Herod ama akakpa, sese, angel Jehovah owut
20 idemesie önö Joseph ke ndap ke Egypt, ete, Dakha kenyöñ,
da nsek eyen ye eka Esie, ka ke isöñ Israel : koro mö emi
21 ēkeyomde uwem nsek eyen ēma ēkpa. Ndien enye
adakha kenyöñ ada nsek eyen ye eka Esie edi ke isöñ
22 Israel. Edi kini enye okopde ete Archelaus ada uböñ
ke Judæa kibuot ëte esie Herod, enye efeghe ndika do ; edi
ke Abasi eketemeđe enye ke ndap, enye aka okoduk ke
23 isöñ Galilee, edi ediduñ ke obio emi ekerede Nazareth : man
se me-prophet ēkedöhöde osu, ëte, Enye eyekere Nazarene.

3 Ekem ke musen oro John Baptist edi, öquörö ke wilder-
ness Judæa, ete, Mbufo ēkabare esit ; koro obio heaven
3 ke ekpere. Koro edi enye ke prophet Isaiah öködöhö
abaña, ete,

Uyo owo ofiori ke desert, ete,

MATTHEW 4.

Mbufo ēdiōñ usuñ Jehovah,
Eneñere ökpöusuñ Esie.

- 4 Ndiен enye John esine edisine-ñkpö idet camel, önyuñ
öbóbö mbóbö ikpa ke isin esie ; udia esie önyuñ edi
5 ñkukuñkpöyöriyö ye aran ökwök iköt. Ndiен Jerusalem,
ye öfuri Judæa, ye öfuri isöñ Jordan ēwöñö etiene enye ;
6 ndien enye onim mö baptism ke akpa Jordan, ke ēyarareded
7 midiök ido mö. Edi kini enye okutde ediwak Me-Pharisee
ye Me-Sadducee ēdide baptism esie, enye ödöhö mö, ete,
Mbufo nditö urukiköt, anie eketeme mbufo, ete, ēfeghe
8 ēböhö iyaresit eke edidide ? Esioño naña mfri eke odotde
9 erikabare esit : ekunyuñ ekere ēte, ēdidöhö ke esit
mbufo, ēte, Mimö imenyene Abraham ke ēte mimö :
koro mödöhö mbufo, nte, Abasi ekeme ndinam me-itiat
10 emi ēdakha ēda ēdi nditö Abraham. Ndiен kemi
ēma ēnäm ekudi ke etak eto : mödo kpukpru eto emi
miñwomke eti mfri ēnyene ndikpi nduök, ēnyuñ ēaín
11 ke ikañ. Ami nda möñ ním mbufo baptism, nte, ēkabare
esit : edi Enye emi etienede mi enyene odudu akan
mi, emi ami mendotke ndikama ikpa-ukot Esie : Enye
12 eyeda Edisana Spirit ye ikañ onim mbufo baptism : emi
usak-ñkpö Esie odude Enye ke ubök, ndien Enye eyetim
anam itie ubek-ibokpot Esie asana ; eyenyuñ obon ibokpot
Esie ke ubet, edi Enye eyeföp mbio ke ikañ eke minimeke.
13 Ekem Jesus oto ke Galilee edi ke Jordan etiene John,
14 ete, enye onim Imö baptism. Edi John oyom ndikpan
Enye, ete, Odot nte Afo onimde mi baptism, edi Afo
15 etiene mi ? Edi Jesus öbörö enye, ete, Yak edi ntre
kemi : koro ke ntem odot nyin ndinam kpukpru nti
16 ido. Ndiен enye onyime önö Enye. Ndiен ke ēnämde
Enye baptism ēma, Jesus öwörö ke möñ idaha oro :
ndien sese, enyöñ ökuböre önö Enye, ndien Enye okut
Spirit Abasi ösukhöre nte ibiom, ösörö Enye ke idem ;
17 ndien sese, uyo oto ke enyöñ ödöhö ete, Emi edi edima
Eyen Mi, emi enemde Mi esit.

- 4 Ekem Spirit ada Jesus aka ke desert man Satan
2 odomo Enye. Ndiен ke Enye ama eketre udia uwemeyo
aba ye okoneyo aba, ke oro ebede biöñ ödöñ Enye.
3 Ndiен andidomo edi önyuñ ödöhö Enye, ete, Afo ama edi
4 Eyen Abasi, döhö me-itiat emi, ete, ēkabare ēdi uyo. Edi
Enye öbörö ete, Ema ēwet ēte. Owo ididuhe uwem oto ke

MATTHEW 4.

5 uyo ikpöñ, edi oto ke kpukpru ikö eke ëwöröde ke ñua
 6 Abasi. Ndien Satan ada Enye oduk ke edisana obio ;
 önyuñ odori Enye ke edikoñ ebiët temple, önyuñ ödöhö
 Enye, ete, Afo ama edi Eyen Abasi, duök idemfo ke
 isöñ : koro ēma ëwet ëte,

Enye eyewuk me-angel Esie abaña Fi :

Ndien mö ëyekama Fi ke ubök mö,

Mbak Afo edituak ukot Fo ke itiat.

7 Jesus ödöhö enye, ete, Ëma ëwet ñko ëte, Afo ku-
 8 domo Jehovah Abasi fo. Satan ötöñö ntak ada Enye
 aka ke ata edikoñ obot, önyuñ owut Enye kpukpru me-
 9 obio ereribot ye uböñ mö ; önyuñ ödöhö Enye, ete,
 Kpukpru ñkpö emi ke ami ndinö Fi, ke Afo ama öduö
 10 kisöñ atuak ibuot önö mi. Ndien Jesus ödöhö enye, ete,
 Dakha Mi ke usuñ, Satan : koro ēma ëwet ëte, Afo edituak
 ibuot önö Jehovah Abasi fo. önyuñ anam ñkpö önö Enye
 11 ikpöñ ikpöñ. Ndien Satan adakha ökpöñ Enye ; ndien
 sese, me-angel édi édinam ñkpö önö Enye.

12 Ekem kadañemi Enye okopde ete, ēma ëkobi John,
 13 Enye aka ke Galilee ; ndien Enye ökpöñ Nazareth, edi
 ediduñ ke Capernaum, emi odude ke mben inyañ, ke
 14 adaña Zebulun ye Naphtali : man se Isaiah prophet
 öködöhöde osu, ete,

15 Isöñ Zebulun ye isöñ Naphtali,
 Ke usuñ emi akade inyañ, edem Jordan oko,
 Galilee Me-Gentile,

16 Mbio oro éketiede ke ekim
 Ekut aqua uñwana,
 Ndien ama edi mö eke éketiede ke isöñ ye mfut mkpa,
 Uñwana ayama önö mö.

17 Toto ke ini oro Jesus ötöñö ndiquörö, 'nyuñ ndöhö nte,
 Ékabare esít ; koro obio heaven ke ekpere.

18 Ekem nte Enye asañade ke mben inyañ Galilee, Enye
 okut nditö-eka iba, Simon emi ekerede Peter, ye Andrew
 eyen-eka esie, ke éduöñö iyire ke inyañ ; koro mö édide
 19 mekö-iyak. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ëdi étiene Mi,
 20 ndien Ami nyenam mbufo édi mekö-owo. Ndien idaha
 21 oro mö ékpöñ iyire, ényuñ étiene Enye. Ndien nte akade
 iso Enye okut nditö-eka iba efen, James eyen Zebedee, ye
 John eyen-eka esie, ke ubom ye ëte mö Zebedee, ke
 22 édiöñ iyire mö ; ndien Enye okot mö. Ndien idaha oro
 mö ékpöñ ubom ye ëte mö, ényuñ étiene Enye.

MATTHEW 5.

23 Ekem Jesus asaña ke öfuri Galilee, ekpep ke me-synagogue mö, önyuñ öquörö gospel obio *heaven*, önyuñ anam kpukpru oruk ubiak ye kpukpru oruk udöñö okure
24 mbiobio. Ndien etop Esieasuana ke öfuri Syria : ndien mö ēda kpukpru mbon udöñö, emi nsio nsio udöñö ye ndutukhö ënumde mö, emi ēnyuñ enyenede me-demon, emi mbukpi ye akpa-ubeñ ēnyuñ enamde, ētiene Enye ;
25 ndien Enye anam udöñö okure mö. Ndien ata ediwak owo éto ke Galilee ye Decapolis ye Jerusalem ye Judæa ye edem Jordan oko ésaña ye Enye.

- 5 NDIEN kini Enye okutde ata ediwak owo oro, Enye ödök ke akamba obot : ndien ke Enye ama ökösukhöre
2 etie, mbet Esie ētiene Enye : ndien Enye atat inua Esie ekpep mö, ete,
3 Öföfön önö mö emi ēdide ubuene ke ukpöñ : koro obio *heaven* enyenede mö.
4 Öföfön önö mö emi étuade eyet : koro ēdidöñde mö esít.
5 Öföfön önö mö emi ēdide suñ suñ : koro mö ēdidade isöñ enyene.
6 Öföfön önö mö emi biöñ ye nsat-itöñ eti ido ēdöñde : koro mö ēdiyukhöde.
7 Öföfön önö mö emi étuade owo mböm : koro ēdituade mö mböm.
8 Öföfön önö mö emi enyenede edisana esít : koro mö ēdikutde Abasi.
9 Öföfön önö mö emi enamde emem : koro ēdikotde mö nditö Abasi.
10 Öföfön önö mö emi eköböde mö kabaña eti ido : koro obio *heaven* enyenede mö.
11 Öföfön önö mbufo kini owo ēdisuenede mbufo, ēnyuñ eköböde mbufo, ēnyuñ ēdöhöde kpukpru midiök ñkpö
12 édian mbufo ke nsu, kabaña Mi. Édaresít, ēnyuñ ēdara eti eti : koro utip mbufo okponde ke *heaven* : koro ntem ke mö ekeköbö me-prophet emi ekebemde mbufo iso.
13 Mbufo édi inuñ isöñ : edi edieke inuñ minyeneke aba inem, édida nso enö enye inem ? enye ifönke fön aba ke baba ñkpö kiet, ke miböhöke ndiduök, owo édigi ke ukot.
14 Mbufo édi uñwana ererimbó. Obio emi eböpde ke
15 enyöñ obot ikemeke ndidibe. Owo inyuñ ídomoke utuenikañ, ida abañ ifuk, edi odori ke enyöñ uwuk-utuenikañ ; ndien ayama önö kpukpru owo emi édude ke

MATTHEW 5.

- 16 ufök. Kpa ntre ēyak uñwana mbufo ēyama owo ke enyin, man mö ēkut ntí utom mbufo, ēnyuñ ēkpono Ete mbufo emi odude ke heaven.
- 17 Ēukere ëte, Ami ndi ndibiat ibet ye me-prophet :
18 ndige ndibiat, ndi ndinam 'ma. Koro Ami mödöhö mbufo, nte, Tutu enyöñ ye isöñ ëbe ëfep, baba ntöi me ekpri ñkpö kiet ke ibet idibehe ifep, tutu ënam kpukpru
19 ñkpö ëma. Mödo owo ekededi emi edibiatde ibet kiet ke ata ñkpri mbet emi, edinyuñ ekpepde owo ndinam ntre, ëyekot enye ata ekpri ke obio heaven : edi owo ekededi emi edinamde önyuñ ekpepde, ëyekot enye akamba ke
20 obio heaven. Koro Ami mödöhö mbufo, nte, iböhöke nti ido mbufo ëkan eke me-scribe ye Me-Pharisee, mbufo ñidukke ke obio heaven.
- 21 Mbufo ëma ëkop nte ëkedöhöde mö ke eyo oko, ëte, Kuwot owo ; ëte, owo ekededi eke ediwotde owo, ëyekeme
22 ndida enye ñka ikpe : edi Ami ndöhö mbufo, nte, kpukpru owo emi ayatde esít ye eyen-ëte esie, ëyekeme ndida enye ñka ikpe ; ndien owo ekededi emi edidöhöde eyen-ëte esie, ete, Raca [öburöbut owo], ëyekeme ndida enye ñka aqua esop ; ndien owo ekededi emi ödöhöde ete, Afo ndisime,
23 ëyekeme ndida enye ñka ke hell eke ikañ asakde. Mödo edieke afo adade enö fo edi ke itie-uwa, ndien do afo eti
24 ete, eyen-ëte fo emenyene ikö ekededi ye afo, kpöñ enö fo do kiso itie-uwa, ndien ka kehem iso nam emem ye eyen-
25 ëte fo, ndien di diwa enö fo. Wara nam emem ye usua fo kini afo odude ye enye ke usuñ ; mbak usua oro ediyak fi önö ebierikpe, ndien ebierikpe ayak fi önö
26 isuñutom esop, ndien esin fi ke ufök ñkpököbi. Kakpan ke ndöhö fi, nte, Afo uduwöröke do, tutu afo osio kpukpru okuk ama.
- 27 Mbufo ëma ëkop nte ëkedöhöde ëte, Kusin efibe :
28 edi Ami ndöhö mbufo, nte, kpukpru owo emi esede ñwan
29 ke use esin efibe ye enye ama ke esít esie. Ndien enyin nasia ama esin fi öduö, tibl enye, duök : koro öfön fi nte ubak idem fo kiet atakde, ndien ëkuduök
30 öfuri idem fo ke hell. Ndien edieke ubök nasia fo esinde fi öduö, sibe enye, duök : koro öfön fi nte ubak idem fo kiet
31 atakde, ndien ëkusin öfuri idem fo ke hell. Ndien ëkedöhö ñko ëte, Owo ekededi emi osiode ñwan esie, yak enye
32 önö enye ñwed uslo-ndö : edi Ami ndöhö mbufo, nte, owo ekededi emi osiode ñwan esie, ke midige ke erika owo,

MATTHEW 6.

anam enye edi esin-efibe : ndien owo ekededi emi edidöde
enye [ñwan] emi ēma ēkesio esin efibe.

33 Mbufo ēma ēkop ñko nte ēkedöhöde mö ke eyo oko, ēte,
Kutomo se midige akpanikō, edi nam nō Jehovah se afo
34 otomode : edi Ami ndöhö mbufo, nte, Ékuñwana ye
35 ñkpō kiet ; edide enyöñ, koro edide itie uböñ Abasi ; me
36 edide isöñ, koro edide udori-ukot Esie ; me edide Jeru-
salem, koro edide obio akamba edidem. Kunyuñ utomo
ibuot fo, koro afo mukemeke ndinam idet kiet akabare
37 edi afia me obubit. Edi ēyak ikö mbufo edi Ih, Ih ; I' ih,
I' ih : ndien se ebede mö emi oto ke idiök.

38 Mbufo ēma ēkop nte ēkedöhöde ēte, Enyin ke enyin, ye
edet ke edet : edi Ami ndöhö mbufo, nte, Ékuñwana ye
39 anam-idiök : edi owo ekededi ama amia fi ke mfuk
40 nasia, kabare eken nō enye. Ndien owo ekededi ama
oyom ndikot fi ikpe, 'nyuñ mbö fi öföñidem fo, yak aqua
41 öföñidem fo nō enye ñko. Ndien owo ekededi emi edisinde
42 fi asaña mile kiet ye enye, saña iba ye enye. Nō enye emi
ebeñede fi, kunyuñ ukabare ukpöñ enye emi oyomde
ndibuöt fi ñkpō.

43 Mbufo ēma ēkop nte ēkedöhöde ēte, Ma mböhiduñ fo,
44 nyuñ sua owo usua fo : edi Ami ndöhö mbufo, nte, Éma
musua mbufo, ēnyuñ ēkpe ubök ënö mö emi ēkóböde
45 mbufo ; man mbufo ēdi nditö Ète mbufo emi odude ke
heaven ; koro Enye anamde utin Esie asiakha önö midiök
owo ye nti, önyuñ anamde edim edep önö ndinen owo ye
46 mö emi minenke. Koro edieke mbufo ēmade mö emi
ēmade mbufo, nso utip ke mbufo ēnyene ? Nte idem me-
47 publican inamke kpa suk ntre ? Ndien edieke mbufo
ēkómde nditö-ēte mbufo ikpöñ, mbufo ēnam nso ēkan
ovo efen ? nte idem Me-Gentile inamke kpa suk ntre ?
48 Mbufo ēfön ēma ndien, kpa nte Ète mbufo ke heaven
öfönde ama.

6 ÈKPEME ēkunam nti ido mbufo kiso owo, man mö
ēkut : midige ntre mbufo inyeneke utip ye Ète mbufo
emi odude ke heaven.

2 Mödo kini afo önöde mubuene ñkpö, kufri ukorowo
kiso fo, nte me-mbubik ēnamde ke me-synagogue ye ke
me-efak, man owo ēkpono mö. Kakpan ke ndöhö mbufo,
3 nte, mö ēmenyene utip mö. Edi kini afo önöde mubuene
4 ñkpö, kuyak ubök ufen fo öfiök se nasia anamde : man

MATTHEW 6.

erinö mubuene ñkpö eke afo öröde edi ke ndibe : ndien Ete fo emi okutde ke ndibe eyenö fi usiene.

- 5 Ndien kini mbufo ēbönde akam, ēkutie nte me-mbubik : koro mö ēmade ndida ke me-synagogue ye ke mituñ ke efak mböñ akam, man owo ēkut mö. Kakpan ke
- 6 ndöhö mbufo, nte, mö ēmenyene utip mö. Edi afo, kini afo öbönde akam, duk ke ubet fo, ndien, ke ama eberi usuñ fo böñ akam nö Ete fo emi odude ke ndibe,
- 7 ndien Ete fo emi okutde ke ndibe eyenö fi usiene. Ndien ke eriböñ akam ēkutöñö ntak ētiñ ikö ke ikpikpu, nte Me-Gentile ēnamde : koro mö ēkerede ēte ēyekop akam
- 8 mimö oto ke uwak ikö mimö. Mödo ēkubiët mö : koro Ete mbufo öfiökde me-ñkpö eke ēnanade mbufo,
- 9 kini mbufo mika-ibeñeke Enye kaña. Mödo mbufo ēböñ akam ntem, ēte : Ete nyin emi odude ke heaven,
- 10 Yak ēkpono enyiñ Fo. Yak obio Fo edi. Yak ēnam uyo Fo ke isöñ, nte emi ēnamde ke heaven.
- 11 Nö nyin mfin udia eke ekemde nyin ke usen. Nyuñ
- 12 dahado nö nyin ke isön nyin, nte emi nyin inyuñ
- 13 idahadedo inö mö emi ēkamade nyin isön ñko. Kunyuñ uda nyin usin ke idomo, edi nam nyin iböhö andidiök.
- 14 Koro mbufo ēma ēdahado ënö owo ke ndidue mö, Ete mbufo ke heaven eyenyuñ adahado önö mbufo ñko.
- 15 Edi mbufo midahakedo inö owo ke ndidue mö, Ete mbufo idinyuñ idahakedo ke ndidue mbufo.
- 16 Ñko ñko kini mbufo ētrede udia, ēkutie ke mfukhö, nte me-mbubik ; koro mö ēbiatde iso mö, man owo ēkut ēte, mö ētre udia. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, mö ēmenyene
- 17 utip mö. Edi afo, kini afo etrede udia, yet aran ke ibuot
- 18 fo, nyuñ yet iso fo ; man owo ēkukut ēte, afo emetre udia, edi Ete fo emi odude ke ndibe : ndien Ete fo, emi okutde ke ndibe, eyenö fi usiene.
- 19 Ekunim inyene ënö idemmbufo ke isöñ, ebiët emi ñkpri unam ye ñkarafañ ëtade ñkpö, ye eke ine-inö ēbuñde ëduk
- 20 ëyip : edi ënim inyene ënö idemmbufo ke heaven, ebiët eke ñkpri unam me ñkarafañ mitaha ñkpö, emi minö
- 21 minyuñ ibuñke iduk iyip : koro ebiët emi inyene fo odude,
- 22 do ke esit fo edinyuñ odu. Utuenikañ ikpöhidem edi enyiñ : mödo enyiñ fo ama öfön, öfuri ikpöhidem fo
- 23 añwaña. Edi enyiñ fo ama ödiök, öfuri ikpöhidem fo okim. Mödo uñwana emi odude fi ke idem ama edi
- 24 ekim, ekim oro okpon didie ! Baba owo kiet ikemeke

MATTHEW 7.

ndinam utom 'nō mēte iba : koro enye eyesua kiet, önyuñ ama eken ; midige enye eyeyire ye kiet, önyuñ esin eken. Mbufo ikemeke ndinam utom Abasi ye eke
 25 mammon. Mödo Ami ndöhö mbufo, nte, Ekuyak ekikere etimere mbufo ébaña uwem mbufo, se mbufo édidiade, me se mbufo édiñwönde ; me ébaña ikpöhidem mbufo, se mbufo édisinede. Nte uwem ikponke ikan udia, ye
 26 ikpöhidem nte ikanke edisine-ñkpö ? Ese minuen enyöñ, nte mö mitöhö, minyuñ idökke, minyuñ ibonke ke ubet ; ndien Ete mbufo emi odude ke heaven öbök mö. Nte
 27 mbufo ifönke ikan memö emi ? Ndien anie owo kotu mbufo ke erikere ekikere ekeme ndidian ibio idomo okuk
 28 kiet ke idaha esie ? Ndien didie ke mbufo éyak ekikere etimere mbufo ébaña edisine-ñkpö ? Ekere ekpöñ-idim ke iñwañ, nte mö ëköride ; mö inamke utom, inyuñ ifiakke
 29 ndidi : edi Ami ndöhö mbufo, nte, idem Solomon ke öfuri
 30 uböñ esie ikesineke ñkpö nte mö emi kiet. Edi edieke Abasi esinede mbiët iñwañ ñkpö ntre, emi odude mfin, ndien mkpöñ émen èsin ke usañ-uyo, ñwañwa ediso mbufo, O mbufo emi ényenede ekpri mbuötidem ?
 31 Mödo ekuyak ekikere etimere mbufo, ëte, Nso ke nyin ididia ? me, Nso ke nyin idiñwöñ ? me, Nso ke nyin
 32 idisine ? Koro Me-Gentile éyomde kpukpru ñkpö emi ; koro Ete mbufo ke heaven öföfiök ete, mbufo émenana
 33 kpukpru ñkpö emi. Edi mbufo ébem iso éyom obio *heaven*, ye nti ido Esie ; ndien éyedian kpukpru ñkpö emi énö
 34 mbufo. Mödo ekuyak ekikere etimere mbufo ébaña mkpöñ : koro mkpöñ eyenyene ekikere abaña idemesie. Idiöñkpö usen ekem ke usen.

7 Ekukere idiök ébaña owo, mbak édikere idiök ébaña
 2 mbufo. Koro ke erikere eke mbufo ékerede, éyekere ébaña mbufo : ndien ke idomo eke mbufo édomode, ke
 3 éyedomo énö mbufo. Ndien didie ke afo ese ekpri mbio eke odude ke enyin eyen-ëte fo, edi ukereke eto eke odude
 4 ke enyin fo ? Ndien didie ke afo edidöhö eyen-ëte fo, ete, Yak nsio mbio ke enyin fo ; ndien sese, eto odu
 5 ke enyin fo ? Afo mbubik, bem iso sio eto ke enyin fo ; ndien afo eyetüm okut nte osiode mbio ke enyin eyen-ëte fo.

6 Ekunö ebua edisana ñkpö, ékunyuñ éduök me-ñkpö uto

MATTHEW 7.

mbufo kiso ēdi, mbak mö ēdidigi mö ke ukot mö, ēnyuñ ēkabare ēwai mbufo.

- 7 Ēbeñe, ke ēyenö mbufo ; ēyom, ke mbufo ēyekut ;
8 ētuak, ke ēyesio ēnö mbufo : koro kpukpru owo kiet kiet
emi ebeñede enyene ; ndien enye emi oyomde okut ;
9 ndien ēyesio ēnö enye emi atuakde. Nko ñko anie owo
odu kotu mbufo, emi, eyen esie ama ebeñe enye uyo, edinö
10 enye itiat ; me ama ebeñe enye iyak, edinö enye urukiköt ?
11 Mödo edieke mbufo, emi ēdiökde, ēfiökde ndinö nditö
mbufo nti enö, ñwañwa ediso Ēte mbufo emi odude ke
12 heaven eyenö mö emi ēbeñede Enye nti ñkpö ? Mödo
kpukpru ñkpö ekededi emi mbufo ēyomde ēte, owo ēnam
ye mbufo, mbufo ēnam kpa ntre ye mö : koro emi edide
ibet ye me-prophet.
13 Ēduk ke mkpafakha usuñ : koro usuñ okponde,
ökpöusuñ önyuñ añañwade, emi akade ke nsobo,
14 ndien mö emi ēdukde kesit ēwewak. Koro usuñ
ekpride, ökpöusuñ önyuñ afakhade, emi akade uwem,
ndien mö emi ēkutde enye iwakke.
15 Ēkpeme idemmbufo ke me-prophet abiaña, emi ēsinede
ikpa eröñ ētiene mbufo, edi kesit mö mö ēdi ekpe
16 iköt. Mbufo ēyeda mfri mö ēdiöñö mö. Nte owo ētet
17 grape ke ñkukim, me fig ke mbarekpe ? Kpa ntre
kpukpru eti eto oñwom eti mfri ; edi idiök eto oñwom
18 idiök mfri. Eti eto ikemeke ndiñwom idiök mfri, idiök
19 eto inyuñ ikemeke ndiñwom eti mfri. Kpukpru eto emi
miñwomke eti mfri ke ēkpi ēduök, ēnyuñ ēsín ke ikañ.
20 Mödo mbufo ēyeda mfri mö ēdiöñö mö. Idige kpukpru
21 owo emi ödöhöde Mi, ete, Öböñ, Öböñ, ediduk ke obio
heaven ; edi enye emi anamde uyo Ēte Mi emi odude ke
22 heaven. Ediwak owo ēdidiöhö Mi ke usen oro, ēte, Öböñ,
Öböñ, nte nyin ikadaha enyiñ Fo itiñ prophecy, inyuñ ida
enyiñ Fo ibin me-demon, inyuñ ida enyiñ Fo inam
23 ediwak mkpösöñ ñkpö ? Ndien Ami nyedöhö mö, nte,
Akananam ndiöñöke mbufo : ēdianare Mi, mbufo menam
24 idiöñkpö. Mödo kpukpru owo kiet kiet emi okopde ikö
Mi emi, önyuñ anamde mö, edibiët öfiöñkpö owo, emi
25 öbopde ufök esie ke akamba itiat : ndien edim edep, uquö
onyuñ edi, ofim önyuñ abara, önyuñ eberi ufök oro ;
26 ndien enye iduöhö : koro odorode ke akamba itiat. Ndien
kpukpru owo emi okopde ikö Mi emi, ndien inamke,
edibiët ndisime owo, emi öbopde ufök esie kenyöñ utan :

MATTHEW 8.

27 Ndien edim edep, uquö önyuñ edi, ofim önyuñ abara, önyuñ eberi ufök oro ; ndien enye öduö : ñwure esie önyuñ okpon.

28 Edikem, kadañemi Jesus etiñde me-ikö emi ama, 29 erikpep Esie enyene me-otu owo oro ndyö : koro Enye ekpepde mö nte owo emi enyenede odudu, idige nte méscribe mö.

8 Ekem ke Enye ösukhörede ke obot, ata ekese owo 2 étiene Enye. Ndien sese, owo akpa-mfia etiene Enye önyuñ atuak ibuot önö Enye, ödöhö ete, Öböñ, ke Afo 3 onyimede, Afo emekeine ndinam mi nsana. Ndien Enye anyan ubök Esie, otuk enye, ete, Ami monyime ; sana. 4 Ndien idaha oro enye asana ke akpa-mfia esie. Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Kpeme kudöhö baba owo kiet ; edi nyöñ okuo, kowut oku idemfo, nyuñ wa enö emi Moses eketemede ete, edi ikö ntiense önö mö.

5 Ndien ke Enye ama okoduk ke Capernaum, centurion 6 kiet etiene Enye, ekpe Enye ubök, ete, Öböñ, owo mi ana 7 ke ufök ödöñö akpa-ubeñ, odu ke ata ndutukhö. Ndien Enye ödöhö enye, ete, Ami nyedi 'nyuñ nam udöñö esie 8 okure. Ndien centurion ödöhö Enye, ete, Öböñ, ami ndotke nte Afo okpodukde kidak ökön mi : edi döhö suk 9 ikö, ndien udöñö eyekure owo mi. Koro ami ñko ndide owo emi 'nyenede andikara, emi 'nyuñ ñkarade mbon-eköñ ke idemmi : ndien ami ndöhö owo emi, nte, Ka, ndien enye aka ; 'nyuñ ndöhö efen, nte, Di, ndien enye edi ; 'nyuñ ndöhö owo mi, nte, Nam emi, ndien enye anam.

10 Ndien kini Jesus okopde ikö emi, enyene Enye ndyö, ndien Enye ödöhö mö emi étiene Enye, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ami ñque mbuötidem emi okponde 11 ntre, kpa ke idem Israel. Ndien Ami ndöhö mbufo, nte, ediwak owo ëyeto ke edem usiakha-utin ye ke edem usop-utin, éditie ye Abraham, ye Isaac, ye Jacob, ke obio 12 heaven : edi ëyeduök nditö obio ke ekim ke esien : do ke 13 eritua eyet ye erita edet édidu. Ndien Jesus ödöhö centurion, ete, Nyöñ okuo ; nte afo onimde ke akpanikö, yak osu önö fi. Ndien udöñö okure owo esie kpa ke ñkanika oro.

14 Ekem adañemi Jesus odukde ke ufök Peter, Enye okut 15 eka ñwan esie anana, ödöñö ufiop-idem. Ndien Enye otuk anye ubök, ndien ufiop-idem ökpöñ enye ; enye önyuñ

MATTHEW 8.

- 16 adakha kenyöñ anam ñkpö önö Enye. Ndien osim ke ini mbubreyo. mö ēda ediwak owo emi ēnyenede demon ētlene Enye : ndien Enye ada ikō inua Esie ebīn me-spirit,
- 17 önyuñ anam udöñö okure kpukpru mbio udöñö : man se Isaiah prophet ökodöhöde osu, ete, Enye ke Idemesie ada memidem nyin, önyuñ obiom mudöñö nyin.
- 18 Ekem kini Jesus okutde ata ekese owo ēkande Enye
- 19 ēkuk, Enye önö item ete, ēdakha ēka ke edem oko. Ndien scribe kiet edi edidöhö Enye, ete, Andikpep, ami nyetiene
- 20 Fi ebiēt ekededi Afo akaka. Ndien Jesus ödöhö enye, ete, me-ebua iköt ēnyene ndudu, me-inuen enyöñ önyuñ ēnyene me-efök ; edi Eyen owo inyeneke ötö eke odoride ibuot
- 21 Esie. Ndien owo mbet efen ödöhö Enye, ete, Oböñ, yak
- 22 mi mbem iso ñka ñkobuk ēte mi. Edi Jesus ödöhö enye, ete, Tiene Mi ; nyuñ yakmekpa-mekpa ēbukmekpa-mekpa mō.
- 23 Ndien kadañemi Enye edierede ke ubom, mbet Esie
- 24 ētiene Enye. Ndien sese, aqua oyobio otibe ke inyañ,
- 25 tutu mbufut möñ ofuk ubom : edi Enye ke ede. Ndien mö ētiene Enye, önyuñ ēdemere Enye, ēdöhö Enye, ēte,
- 26 Oböñ, nyaña ; nyin imöñ itak. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Nsinam ndik anamde mbufo, O mbufo nditö ekpi mbuötidem ? Ndien Enye adakha kenyöñ, önyuñ asua önö ofim ye inyañ ; ndien möñ ana suñ-ñ.
- 27 Ndien enyene mbon oro ndyö, mö önyuñ ēdöhö ēte, Nso oruk owo edi emi, eke kpa ofim ye inyañ ēkopde uyo Esie ?
- 28 Ndien kadañemi Enye edide ke edem oko ke idut Me-Gadarene, owo iba emi ēnyenede me-demon, ata mbon mfiomo, tutu baba owo kiet ikemeke ndibe ke usuñ oro,
- 29 ēsobo ye Enye, nte mö ēwöñöde ke me-udi. Ndien sese, mö ēfiori ēte, Nyin isaña nso ye Afo, Eyen Abasi ? Nte Afo emedi ndinam nyin ndutukhö ke mikemke ini kaña ?
- 30 Ndien akamba otu ēdi ēdu, ēkpöñ mö anyan usuñ ēdia
- 31 ñkpö. Ndien me-demon ēkpe Enye ubök, ēte, Afo ama
- 32 ebīn nyin, döñ nyin ika ikoduk ke otu ēdi. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Eka. Ndien mö ēwöñö ēkeduk ke me-ēdi : ndien sese, ofuri otu ēbumere ēfeñe ēsukhöre ke
- 33 ebedeñ, ēduöñö ke inyañ, önyuñ ēkpäña ke möñ. Ndien mö emi ēbökde mö ēfeñe, ēka ēkeduk ke obio, ēbuk kpukpru ñkpö, ye se ēnamde memö emi ēnyenede me-
- 34 demon. Ndien sese, ofuri obio ēwöñö ēdi, ēte, Isobo ye

MATTHEW 9.

Jesus : ndien kadañemi mö ēkutde Enye, mö ēkpé Enye ubök, ēte, adakha ke edem mímö.

- 9 NDIEN Enye ediere ke ubom, ebe inyañ, önyuñ edi
2 ediduk ke obio Esiemö. Ndien sese, mö ēda owo emi
ödöñöde akpa-ubeñ, ana ke mkpana, ētiene Enye : ndien
Jesus, ke okutde mbuötidem mö, ödöhö owo emi ödöñöde
akpa-ubeñ, ete, Eyen, söñ esít ; ēmefen midiöñkpö fo.
3 Ndien sese, ndusuk me-scribe ēdöhö ke esít mö, ēte, Owo
4 emi ke osuñi. Ndien Jesus, ke öfiökde ekikere mö, ödöhö
ete, Nsinam mbufo ēkerede idiök ekikere ke esít mbufo ?
5 Koro ewe emem akan, ndidöhö ete, Emefen midiöñkpö fo ;
6 me ndidöhö ete, Dakha kenyöñ, saña ? Edi man mbufo
ēfiök ēte, Eyen owo emenyene odudu ke isçñ ndidahado
ke midiöñkpö (ndien Enye ödöhö owo emi ödöñöde akpa-
ubeñ, ete), Dakha kenyöñ, men mkpana fo, nyöñ ke ufök fo.
7 Ndien enye adakha kenyöñ, önyöñ ke ufök esie. Edi kini
8 me-otu owo ēkutde oro, mö ēfeghe ndik, ēnyuñ ētoro
Abasi, emi ökönöde owo oruk odudu emi.
9 Ndien nte Jesus otode do asaña ebe, Enye okut owo emi
ekerede Matthew, etiede ke ebiët emi ēnöde utomo : ndien
ödöhö enye, ete, Tiene Mi. Ndien enye adakha kenyöñ
etiene Enye.
10 Ekem, nte Enye etiede ke itie-udia ke ufök, sese, ediwak
me-publican ye midiök owo ēdi ēditie ye Jesus ye mbet
11 Esie. Ndien kadañemi Me-Pharisee ēkutde, mö ēdöhö
mbet Esie, ēte, Nsinam Andikpep mbufo adiade ñkpö ye
12 me-publican ye midiök owo ? Edi kini Enye okopde,
Enye ödöhö ete, Mö emi ēkopde idem iyomke abia-ibök,
13 edi mö emi ēdöñöde. Edi mbufo ēka ēkekpep se ikö emi
öwöröde, ete, Ami nyom mböm, nyomke uwa : koro
Ami ñkedige ndikot nti owo, edi midiök owo.
14 Ndien mbet John ēdi ētiene Enye, ēdöhö ēte, Nsinam
nyin ye Me-Pharisee iwakde nditre udia, edi mbet Fo
15 itreke ? Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Nte ēmekeme
ndinam nditö ufök-ndö ēfukhö, adaña ini nte ödö-ndö
odude ye mö ? edi musen ke ēdi eke ēdiböde mö ödö-ndö,
16 ndien mö ēyetre udia ke ini oro. Ndien baba owo kiet
isidaha ubak öbufa öföñ idiöñ akani öföñ-idem ; koro se
ökpödiönde enye abiat öföñidem, önyuñ awai enye akan.
17 Owo inyuñ isinke öbufa wine ke ñkani ikpa : ēnam ntre,
ikpa ēsiakha, wine önyuñ öduökhö, ndien ikpa ēbiara :

MATTHEW 9.

edi mö ēsin öbufa wine ke mbufa ikpa, ndien ēkpeme mbiba.

18 Kini Enye ödöhöde mö me-ñkpö emi, sese, öböñ kiet edi edituak ibuot önö Enye, ödöhö ete, Eyen-añwan mi akpa kpa ke idem idahemi : edi di didori enye ubök Fo, 19 ndien enye eyedu uwem. Ndien Jesus adakha kenyöñ, 20 etiene enye, ye mbet Esie. Ndien sese, ñwan kiet, emi iyip ama ökowörö enye isua duopeba, etiene Enye 21 ke edem, önyuñ otuk mben öföñ-idem Esie : koro enye ödöhöde ke esit esie, ete, Ami ma ntuk ekpedi 22 öföñ-idem esie, ëyenam mi ñkop idem. Edi ke Jesus öwöñörede okut enye, Enye ödöhö ete, Eyen-añwan Mi, söñ esit ; mbuötidem fo amanam fi okop nsöñ-idem. Ndien ñwan oro okop nsöñ-idem ötöñöde ke ñkanika oro. 23 Ndien kini Jesus odukde ke ufök öböñ oro, önyuñ okut 24 mefri ifiom, ye otu owo nte ënamide uyom, Enye ödöhö ete, Ëdakha ke usuñ : koro eyen-añwan mikpaha, edi 25 edede. Ndien mö ësak Enye. Edi kini ënamde otu owo ëwöñö, Enye oduk, omum enye ke ubök ; ndien 26 eyen-añwan adakha kenyöñ. Ndien etop ñkpö emi asuana ke öfuri isöñ oro.

27 Ndien nte Jesus otode do asaña ebe, owo nan iba ëtiene Enye, ëfiori ökpösöñ, ëdöhö ëte, Eyen David, tua nyin 28 mböm. Ndien kadañemi Enye odukde ke ufök, me-nan oro ëtiene Enye : ndien Jesus ödöhö mö, ete, Nte mbufo ëmenim ke akpanikö ëte, Ami mekeme ndinam ñkpö 29 emi ? Mö ëdöhö Enye, ëte, Ih, Öböñ. Ndien Enye otnk enyin mö, ödöhö ete, Yak osu önö mbufo nte mbuötidem 30 mbufo edide. Ndien enyin mö ëtara. Ndien Jesus otim 31 owuk mö, ete, Ëkpeme ëkuyak owo baba kiet öfiök. Edi mö ëwöñö, ëkesuan etop Esie ke öfuri isöñ oro.

32 Ndien nte mö ëwöñöde, sese, ëda owo imum emi 33 enyenede demon ëtiene Enye. Ndien ke ëma ëkebin demon, owo imum etin ikö : ndien enyene me-otu owo ndyö, ëte, Akananam owo ique oruk ñkpö oro ke Israel. 34 Edi Me-Pharisee ëdöhö ëte, Enye ada öböñ me-demon ebín me-demon.

35 Ndien Jesus asaña ke kpukpru ikpö ye ñkpri obio, ekpep ke me-synagogue mö, önyuñ öquörö gospel obio *heaven*, önyuñ anam kpukpru oruk ubiak ye udöñö okure. 36 Edi kadañemi Enye okutde me-otu owo, Enye atua mö mböm, koro mö ëdude ke nanenyin, ënyuñ ësuanade,

MATTHEW 10.

37 nte erōñ eke minyenekē andikpeme. Ndien Enye ödöhö mbet Esie, ete, Ke akpanikö idök okpon, edi menam-
38 utom iwakke. Mōdo mbufo ēbeñē Ete idök ödōñ
10 menam-utom ke idök Esie. Ndien Enye okot m̄bet Esie duopeba ētiene Enye, önyuñ önō mō odudu, ete, ēkan medidekhe spirit, ēnyuñ ēbin mō, ēnyuñ ēnam kpukpru oruk ubiak ye kpukpru oruk udōñō ēkure.

2 Ndien memō emi ēdi enyiñ me-apostle duopeba : akpa owo edi Simon, emi ekerede Peter, ye Andrew eyen-eka esie ; James eyen Zebedee, ye John eyen-eka esie ;
3 Philip, ye Bartholomew ; Thomas, ye Matthew emi edide
4 publican ; James eyen Alphæus, ye Thaddæus ; Simon emi edide Zealot, ye Judas Iscariot, emi önyuñ atapde
5 Enye. Jesus ödōñ owo duopeba emi ēka, önyuñ eteme mō, ete,

Ekuduk ke usuñ Me-Gentile, ēkunyuñ ēduk ke obio
6 Samaria baba kiet : edi ēkam ētiene me-erōñ ufök Israel
7 emi ēsopde. Ndien nte mbufo ēkade, ēquōrō ēte, Obio
8 heaven ke ekpere. Ēnam mbon udōñō ēkop idem, ēnam mekpa-mkpa ēset, ēnam mbio akpa-mfia ēsana, ēnyuñ ēbin me-demon ; mbufo ēkebō ke mfön, ēnyuñ ēnō ke mfön.
9 Ēkuda gold, me silver, me okpokho ke ekpat okuk mbufo ;
10 ēkunyuñ ēkama ekpat isañ, me öföñidem iba, me ikpa-ukot, me esañ : koro eyen utom odotde udia esie.
11 Ndien ke akamba me ekpri obio eke mbufo ēdidukde,
ēyom owo kesit emi odotde ; ēnyuñ ētie do tutu mbufo
12 ēnyoñ. Ndien nte mbufo ēdukde ke ufök, ēköm enye.
13 Ndien ufök oro ama odot, ēyak emem mbufo oduk kesit :
edi enye midotke, ēyak emem mbufo afiak etiene mbufo.
14 Ndien owo ekededi eke midinyimeke mbufo, midinyuñ ikopke ikö mbufo, kini mbufo ēwōñöde ke ufök me ke
15 obio oro, ēkeñ ntan ikpat mbufo ēduök. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, ufen Sodom ye Gomorrah idikponke
ke usen ikpe nte eke obio oro.

16 Sese, Ami mödöñ mbufo ēka nte me-erōñ kuföt me-ekpe
iköt : mödo mbufo ēnyene ifiök nte urukiköt, ēnyuñ
17 ēfure nte ibiom. Edi ēkpeme idemmbufo ye owo : koro
mō ēdidade mbufo ēka ke me-esop, ndien ke me-synagogue
18 mō ke mō ēyemia mbufo ; ndien ñko ñko ēyeda mbufo
ēka kiso mendikara ye ndidem kabaña Mi, kpañ edi
19 ikö ntiense önō mō ye Me-Gentile. Edi kini mō ēdade

MATTHEW 10.

mbufo ēka, ēkuyak ekkere ētimere mbufo, ēte, mbufo
 20 ēdidöhö didie me nso : koro ēdinōde mbufo idaha oro se
 21 mbufo ēditīnde. Koro midige mbufo emi ēditīnde, edi Spirit
 ada eyen-eka öönö mkpa, ēte eyenyuñ *anam ntre* ye eyen
 esie : nditō ēyenyuñ ēdakha ēñwana ye mête ye meka mö,
 22 ēnyuñ ēsin ēwot mö. Ndien kpukpru owo ēyesua mbufo
 kabaña enyiñ Mi : edi ēyenyaña enye emi akade iso osim
 23 akpatre. Edi kini mö ēkóböde mbufo ke obio emi, ēfeghe
 ēduk ke efen : koro kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Mbufo
 idisañake ke öfuri me·obio Israel ima, tutu Eyen owo
 edi.

24 Mbet ikponke ikan andikpep enye, asañutom inyuñ
 25 ikponke ikan ēte ufök esie. Mbet ama etie nte andikpep
 enye, asañutom ama önyuñ etie nte ēte ufök esie, ekem.
 Mö ēma ēkot ēte ufök Beelzebub, didie ke mö mididiõnke
 26 diöñ ikot nditō ufök esie ntre ! Mödo ēkufeghe mö :
 koro ñkpō mifukhöke, eke midiyarakede ; inyuñ idibeké,
 27 eke midifiökke. Se Ami ndöhöde mbufo ke ekim, mbufo
 etiñ ke uñwana : se mbufo ēnyuñ ēkopde ke utöñ, ēquörö
 28 ke ököm ufök. Ekunyuñ ēfeghe mö emi ēwotde ikpöhidem,
 edi mikemeke ndiwot ukpöñ : edi ēkam ēfeghe Enye emi
 29 ekemedē ndisobo ukpöñ ye ikpöhidem ke hell. Nte
 inyamke ñkpri inuen iba ke obubit okuk kiet ? ndien baba
 30 mö kiet iduöhö ke isöñ ke mitoho Ete mbufo : edi ēbat
 31 idem idet ibuot mbufo kpukpru. Mödo ēkufeghe ;
 32 mbufo ēmesöñ urua ēkan ediwak ñkpri inuen. Mödo owo
 ekededi emi edinyimedē Mi kiso owo, Ami nyenyuñ nyime
 33 enye kiso Ete Mi emi odude ke heaven. Edi owo ekededi
 emi edikañde Mi kiso owo, Ami nyenyuñ ñkañ enye ñko
 kiso Ete Mi emi odude ke heaven.

34 Ékukere ēte, Ami ñkedi ndisin emem ke isöñ : Ami
 35 ñkedige ndisin emem, edi ofut. Koro Ami ñkedi ndidian-
 are owo ye ēte esie, ndinyuñ ndianare eyen-añwan ye eka
 36 esie, nyuñ ndianare ñwan eyen ye eka ebe esie : ndien
 37 musua owo ēyedi mbon ufök esie. Enye emi amade
 ēte me eka akan Mi idotke ye Ami : ndien enye emi
 amade eyen-eren esie me eyen-añwan esie akan Mi idotke
 38 ye Ami. Ndien enye emi mimenke cross esie itiene Mi
 39 idotke ye Ami. Enye emi anyañade uwem esie eyeduök
 enye ; ndien enye emi öduökde uwem esie kabaña Mi
 eyekut enye.

MATTHEW 11.

40 Enye emi onyimedé mbufo onyime Mi, ndien enye emi
41 onyimedé Mi onyime Andidöñ Mi. Enye emi onyimedé prophet ke enyiñ prophet eyebö utip prophet; ndien enye emi onyimedé edinen owo ke enyiñ edinen owo eyebö
42 utip edinen owo. Ndien owo ekededi eke edidade kpa cup ndek möñ önö ñkpri owo emi kiet, ke enyiñ mbet Mi, kakpan ke ndöhö mbufo, nte, enye iditreke tre ndibö utip esie.

11 Ekem, kini Jesus ama ökönö mbet Esie duopeba ítem ama, Enye adakha ökpöñ ebiët oro man ekpep önyuñ öquörö ikö *Abasi* ke me-obio mö.

2 Ekem kini John etiede ke ufök ñkpököbi okop mbuk
3 utom Christ, enye ödöñ mbet esie, ete, édöhö Enye, éte,
Nte Afo edi Enye emi ekpedide, me nyin idori enyiñ
4 ke efen? Ndien Jesus öbörö mö, ete, Eka éketiñ
ënö John me-ñkpö emi mbufo ékopde ényuñ ékutde:
5 éte, me-nan ékut usuñ, mbuñö ésaña, mbon akpa-mfia
ésana, inan ékop ikö, mekpa-mkpa éset, équörö eti ikö
6 énö mubuene. Ndien öföfön önö owo ekededi eke midique
7 ñkpö kesit Mi eke edisinde enye öduö. Ndien nte mö emi
ënyöñöde, Jesus ötöñö ndidöhö me-otu owo mbaña John,
ete, Mbufo ékewöñö éka ke desert ndise nso? nya-
8 nyaña eke ofim enyeñede? Mbufo ékewöñö éka ndise
nso? me edi owo emi esinede eti öföñidem? Sese,
mö emi ésinede eti öföñidem édu ke ufök mböñ.
9 Nso ndien ke mbufo ékewöñö éka? ndise prophet?
Ih, Ami mödöhö mbufo, nte, enye otim okpon akan
10 prophet. Emi edi enye, emi ékewetde ébaña enye, éte,

Sese, mödöñ Isuñutom Mi ebem Fi iso,
Emi edidiñde usuñ Fo ke iso Fo.

11 Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Kotu mö emi iban émande,
akananam owo idakhake ñda emi okponde akan John
Baptist: edi enye eke edide ata ekpri ke obio heaven
12 okpon akan enye. Ndien ötöñöde ke musen John
Baptist tutu osim emi, ényenyaña obio heaven, ndien
13 mö emi ényañade éda enye ke ñkanubök. Koro
kpukpru me-prophet ye ibet étiñde prophecy tutu
14 osim ini John. Ndien mbufo éma ényime ndikop, enye
15 emi edi Elijah emi enyenede ndidi. Enye emi enyenede
16 utöñ ndikop, yak enye okop. Edi nso ke ndida ndomo
emana emi? Ebiët nditöwöñ emi étiede ke aña-wa-urua,
ékot me-ñka mö, ényuñ édöhö éte,

MATTHEW 12.

- 17 Nyin imefri ifiom inö mbufo, ndien mbufo inekke unek ;
Nyin imatua, edi mbufo ifukhöke.
- 18 Koro John ekedide idiaha ñkpö inyuñ iñwönke, ndien
19 mö ēdöhö ēte, Enye enyene demon. Eyen owo edi adia
ñkpö önyuñ öñwöñ, ndien mö ēdöhö ēte, Sese, owo udia ye
owo mün, ufan me-publican ye midiök owo ! Ndien
ifiök ayarare oto ke utom esie.
- 20 Ndien Enye ötöñö ndisua ökpösöñ 'nö me-obio emi
Enye akanamde ediwak utom odudu Esie kesit, koro mö
21 mikabakere esit. Ödödiök önö fi, Chorazin ! ödödiök
önö fi Bethsaida ! koro edieke ekpenamde utom odudu ke
Tyre ye Sidon emi ekenamde kesit mbufo, mö ekpe-
22 kabare esit anyan ini, esine öföñ ikpo ye ntöñ ukut. Edi
Ami ndöhö mbufo, nte, ufen Tyre ye Sidon idikponke
23 ke usen ikpe, nte eke mbufo. Ndien afo, Capernaum,
nte edimenere fi esim enyöñ ? eyesukhöre fi esim Hades :
koro edieke ekpenamde utom odudu ke Sodom emi
ekenamde kesit fo, enye okposuk odu osim mfin emi.
24 Edi Ami ndöhö mbufo, nte, ufen Sodom idikponke ke usen
ikpe nte okuo.
- 25 Ke ini oro Jesus öbörö ete, Mököm Fi, O Ete,
Öböñ enyöñ ye isöñ, koro Afo okodipde mbon eti
ibuot ye masian me-ñkpö emi, ndien ayarare mö önö
26 nsek nditö : Ih, Ete, koro enende Fi ke enyin. Ete
27 Mi ama ada kpukpru ñkpö önö Mi : ndien baba owo
kiet ifiökke Eyen ke miböhöke Ete, baba owo kiet inyuñ
ifiökke Ete ke miböhöke Eyen, ye owo ekededi eke Eyen
28 edimade ndiyarare Enye 'nö. Etiene Mi, kpukpru
mbufo emi ekpade mba enyuñ ebiinde ndidobi mbiomo,
29 ndien Ami nyenö mbufo nduök-odudu. Eköñö ökpönö
Mi ke itöñ mbufo, enyuñ ekpebe Mi ; koro Ami ndide
suñ-suñ, nyuñ mture esit : ndien ukpöñ mbufo eyekut
30 nduök-odudu. Koro ökpönö Mi ememde, mbiomo Mi
önyuñ eferede.

- 12** Ke ini oro Jesus asaña ebe ke iñwañ ibokpot ke sabbath ;
ndien biöñ ödöñ mbet Esie, mö enyuñ etöñö ndikibi
2 ibokpot, nyuñ nta. Edi ke Me-Pharisee ekutde, mö
ēdöhö Enye, ēte, Sese, mbet Fo ke énam se minenke
3 ndinam ke sabbath. Edi Enye ödöhö mö, ete, Nte
mbufo isikotke ke ñwed se David akanamde, kini biöñ
4 ödönde enye, ye mö emi edude ye enye ; nte enye odukde

MATTHEW 12.

1 ke ufök Abasi, önyuñ atade uyo-iso, eke minenke enye ye
5 mö emi ēdude ye enye ndita, iböhöke moku ikpöñ ? Nte
 mbufo isinyuñ ikotke ke ñwed mbet, nte moku ke temple
 ke sabbath ēbiatde sabbath, inyuñ inyeneke ndidue ?
6 Edi Ami ndöhö mbufo, nte, kiet emi okponde akan temple
7 odu mi. Edi mbufo ēkpiefiök se ikö emi öwöröde,
 Ami nyom mböm, nyomke uwa, mbufo ikpobiomke mö
8 emi miduehe. Koro Eyen owo edide Öböñ sabbath.
9 Ndien Enye adakha ke ebiët oro, okoduk ke synagogue
10 mö : ndien sese, owo emi ubök esie akpade *odu do*. Ndien
 mö ēbup Enye, ēte, Me enen ndinam udöñö okure ke
11 sabbath ? man mö ēkpedorí Enye ikö. Ndien Enye
 ödöhö mö, ete, Anie owo kotu mbufo, eke edinyenede
 eröñ kiet, ndien enye ama öduö ke obube ke sabbath, nte
12 idimumke enye isio ifep? Ndien adaña didie ke owo okpon
 akan eröñ ! Mödo enenen ndinam eti ñkpö ke sabbath.
13 Ndien Enye ödöhö owo oro, ete, Nyan ubök fo. Ndien enye
14 anyan ; ndien enye akabare öfön nte enye eken. Edi
 Me-Pharisee ēwöñö, ēdiomi ēbaña Enye, nte ēdiwotde
15 Enye. Ndien Jesus ke öfiökde adakha ke ebiët oro : ndien
16 ediwak owo ētiene Enye ; Enye önyuñ anam udöñö okure
17 mö kpukpru, önyuñ akpan mö, ete, ēkuyarare Imö : man
 se prophet Isaiah öködöhöde okposu, ete,
18 Sese, owo Mi emi 'mekde ;
 Edima Mi emi nemde Mi esit :
 Nyedori Enye Spirit Mi ke Idem,
 Ndien Enye eyeian Me-Gentile ikpe.
19 Enye iditökhöke, idinyuñ ifiorike ;
 Baba owo kiet idinyuñ ikopke uyo Esie ke efak.
20 Enye idibuñke esañ eke anuakhade,
 Idinyuñ inimeke öföñ utuenikañ eke etiede nîme nîme,
 Tutu Enye anam ikpe öwörö önyuñ akan.
21 Ndien Me-Gentile ēyenye idori-enyin ke enyiñ Esie
22 Ndien ēda owo emi enyenede demon, nan ye imum, ētiene
 Enye : ndien Enye anam udöñö okure enye, ndien oto oro
23 imum oro etiñ ikö önyuñ okut usuñ. Ndien idem akpa
 kpukpru motu owo oro, mö enyuñ edöhö ete, Nte Enye
24 emi idige Eyen David? Edi kadañemi Me-Pharisee ēkopde,
 mö edöhö ete, Owo emi ibinke me-demon, ke mitoho
25 ke Beelzebub, öböñ me-demon. Ndien Enye, ke öfiökde
 ekikere mö, ödöhö mö, ete, Kpukpru idut eke abakharedé
 idemesie osobo ; kpukpru obio me ufök ñko eke ɔbak-

MATTHEW 12.

26 haredede idemesie ikemeke ndisöñö nda : ndien Satan ama
 ebin Satan, enye abakhare idemesie ; didie ndien ke
 27 obio esie edisöñö ada ? Ndien Ami 'ma nda Beelzebub
 nduök me-demon, ke anie ke nditö mbufo ēbin mö ?
 28 mödo mö ēyedi mebierikpe mbufo. Edi Ami 'ma nda Spirit
 Abasi mbin me-demon, ndien obio Abasi etiene mbufo.
 29 Ñko, owo ekeme didie ndiduk ke ufök ökpösöñ owo, ñkabiat
 ñkpö esie, ke mibemke iso iböp ökpösöñ owo oro ? ndien
 30 enye edibiat ñkpö ufök esie. Enye emi misañake ye Ami
 öbiöñö Mi ; ndien enye emi mibokke ye Ami asasuan.
 31 Mödo Ami ndöhö mbufo, nte, Eyedahado ënö owo ke
 kpukpru idiöñkpö ye isuñi ; edi idifenke isuñi *eke ësuñide*
 32 Edisana Spirit. Ndien ēyedahado ënö owo ekededi eke
 editiñde ikö ye Eyen owo ; edi ididahakedo inö owo eke-
 dedi eke editiñde ikö ye Edisana Spirit, edide ke ererimbot
 33 emi, önyuñ edide ke enye eke edidide. Enam eto öfön ye
 mfri esie öfön ; midige ntre, ënam eto ödiök ye mfri esie
 34 ödiök ñko : koro ëdidade mfri ëdiöñö eto. Mbufo nditö
 urukiköt, didie ke mbufo, emi ëdiökde, ëdikeme nditiñ
 35 nti ñkpö ? Koro oto ke uyöhö esít ke inua etiñ ikö. Eti
 owo oto ke nti ñkpö esie eyesioño nti ñkpö : idiök owo
 36 ñko oto ke midiök ñkpö esie eyesioño midiök ñkpö. Ndien
 Ami ndöhö mbufo, nte, ke usen ikpe ēyebup owo ēbaña
 37 kpukpru ikpikpu ikö eke mö ēketiñde. Koro ëdidade ikö
 fo ënam ikpe etebe fi, ëdinyuñ ëdade ikö fo ënam ikpe
 obiom fi.
 38 Ekem ndusuk me-scribe ye Me-Pharisee ëdöhö
 Enye, ète, Andikpep, nyin iyom ite Afo owut nyin
 39 idiöñö. Edi Enye öbörö mö, ete, Emana eke
 ödiökde önyuñ esinde efibe oyom idiöñö ; ndien idí-
 40 nöñö enye idiöñö iböhöke idiöñö prophet Jonah : koro
 nte Jonah okodude uwemeyo ita ye okoneyo ita ke
 idibi akamba iyak ; ntre ke Eyen owo edidu uwemeyo
 41 ita ye okoneyo ita ke esít isöñ. Mbon Nineveh ëyedakha
 kenyöñ ke ikpe ye emana emi, ënyuñ ënam ikpe obiom
 enye : koro mö ëkekabarede esít ke eriquörö Jonah ;
 42 ndien sese, andikpon ñkan Jonah odu mi. Öböñ-añwan
 usuk eyedakha kenyöñ ke ikpe ye emana emi, önyuñ anain
 ikpe obiom mö : koro enye okotode ke mutüt isöñ edi man
 okop ifiök Solomon ; ndien sese, andikpon ñkan Solomon
 43 odu mi. Edi kini idök spirit öwöröde ökpöñ owo, enye
 asasaña ke edisat ebiët, oyom nduök-odudu, ndien ique.

MATTHEW 13.

- 44 Ndien enye ödöhö ete, Nyenyöñ ke ufök mí emi ñkotode ñwörö ; ndien kini enye afiakde, okut nte enye anade ukpök, nte ënyuñ ëkpöride enye, ënyuñ ënamde eye.
- 45 Ndien enye aka akada spirit itiaba efen eke ëdiökde ëkan enye adian ye idemesie, ndien mö ëduk ënyuñ ëduñ do : ndien akpatre ítie owo oro ödiök akan akpa. Kpa ntre ke edidi ye idiök emana emi.
- 46 Kini Enye osuk etiñde ikö ye me-otu owo, sese, eka Esie ye nditö-eka Esie ëda ke edem, ëyom ndineme neme ye
- 47 Enye. Ndien owo kiet ödöhö Enye, ete, Sese, uka ye nditö-uka ke ëda ke edem, ëyom ndineme neme
- 48 ye Afo. Edi Enye öbörö owo emi öködöhöde Enye, ete, Anie edi eka Mi ? manie ënyuñ ëdi nditö-eka Mi ?
- 49 Ndien Enye anyan ubök owut mbet Esie, önyuñ ödöhö ete,
- 50 Sese, eka Mi ye nditö-eka Mi ! Koro owo ekededi eke edinamde se Ète Mi emi odude ke heaven amade, enye edi eyen-eka Mi eren, ye eyen-eka Mi añañwan, ye eka Mi.

- 13 Ke usen oro Jesus öwörö ke ufök, önyuñ etie ke mben 2 aqua inyañ. Ndien ekese owo ëtiene Enye, ntre Enye oduk ke ubom etetie ; ndien öfuri otu owo ëda ke esuk.
- 3 Ndien Enye ödöhö mö ediwak ñkpö ke ñke, ete, Sese,
- 4 asuan mkpasip aka ndisuan ; ndien nte enyeasuande, ndusuk mkpasip ëduöñö ke mben usuñ, ndien inuen ëdi
- 5 ëdita mö : ndien efen ëduöñö ke ebiët eke itiat odude kidak, eke mö minyeneke ediwak ntan : ndien ñdaha
- 6 oro mö ëtibe, koro ntan mö mituñöke : ndien kini eyo ösöñde, öföp mö ; ndien koro mö minyeneke öruñ, mö
- 7 ëyemere. Ndien efen ëduöñö ke iköt ; ndien iköt oro
- 8 ököri ofuk mö : ndien efen ëduöñö ke eti isöñ, ëñwom mfri, ndusuk ëñwom ikikie, ndusuk ikaata, ndusuk
- 9 ikedip ye duop. Enye emi enyenede utöñ ndikop, yak okop.
- 10 Ndien mbet Esie ëdi ëdidöhö Enye, ète, Nsinam
- 11 Afo etiñde ye mö ke ñke ? Ndien Enye öbörö mö, ete, Ènö mbufo ndifiök ndibe ñkpö obio heaven, edi
- 12 inöñö mö. Koro owo ekededi eke enyenede, ke ëyenö enye, ndien enye eyenyene ediwak : edi owo ekededi eke
- 13 minyeneke, ke ëyebö enye kpa se enye enyenede. Mödo Ami ntiiñ ye mö ke ñke ; koro ke erikut mö ique, ye ke
- 14 erikop mö ikopke, inyuñ ítimke ifiök. Ndien se Isaiah prophet ödöhöde osu önö mö, emi ödöhöde ete,

MATTHEW 13.

Mbufo ke erikop ēyekop, ndien idifiōkke ;

Mbufo ke erikut ēyekut, ndien idiique :

15 Koro esit mbon emi ēkabarede ēsōñ,
Utōñ mö ēnyuñ ēdobide ndikop,
Mö ēma ēnyuñ ēbōp enyin mö ;
Mbak mö ēdida enyin mö ēkut,
Enyuñ ēda utōñ mö ēkop,
Enyuñ ēda esit mö ēfiök,
Enyuñ ētōñō ntak ēkabare,
Ndien Aini ñkōk udōñō mö.

16 Edi öföfön önō enyin mbufo, koro mö ēkutde ; ye utōñ

17 mbufo, koro mö ēkopde. Koro kakpan ke ndöbō mbufo,
nte, ediwak me-prophet ye nti owo ēkeyom ndikut ñkpö emi
mbufo ēkutde, ndien ikeque ; nyuñ ñkop ñkpö emi mbufo

18 ēkopde, ndien ikokopke. Ekop ndien ñke asuan mkpasip.

19 Kini owo ekededi okopde ikö obio *heaven*, minyuñ ifiökke
enye, andidiök edi, emen se ēsuande ke esit esie efep. Emi

20 edi enye emi ēsuande ke mben usuñ. Ndien enye emi
asuande ke isōñ eke itiat odude kidak, edi enye emi okopde

21 ikö, ndien ndo ndo oro onyi me enye ke idaresit ; edi enye
inyeneke örūñ ke idemesie, edi ebigi ndusuk ini ; ndien
kini afaniköñ ye isin-enyin ētibede kabaña ikö oro, ndo

22 ndo oro enye öduö. Ndien enye emi ēsuande ke iköt,
edi owo emi okopde ikö ; ndien ekikere ererimbot ye abi-

23 aña inyene ofuk ikö, ndien enye iñwomke mfri. Ndien
enye emi ēsuande ke eti isōñ, edi enye emi okopde ikö, ön-
yuñ otimde öfiök ; emi oñwomde mfri ke akpanikö, ndusuk
oñwom ikikie, ndusuk ikaata, ndusuk ikedip ye duop.

24 Enye otop ñke efen önō mö, ete, Obio heaven ebiët owo

25 emi asuande eti mkpasip ke iñwañ esie : edi kini owo
ēdede, usua esie edi edisuan idiök mkpasip ñko abuak ye

26 ibokpot, ndien önyöñ. Ndien kini emine otibede,
önyuñ oñwomde mfri, idiök mkpasip ēnyuñ ēyarare.

27 Ndien menam-utom andinyene iñwañ édi édidöhö enye, ete,
Ete, nte idige eti mkpasip ke afo akasuan ke iñwañ fo ?

28 Didie ndien ke enye otibe idiök mkpasip ? Ndien enye
ödöhö mö, ete, Usua anam eini. Ndien menam-utom édöhö

enye, ete, Me afo amama nte nyin ikade ikedibere mö ?

29 Edi enye ödöhö ete, Baba ; mbak ndusuk kini mbufo
ēdiberede idiök mkpasip, mbufo édiderede ibokpot ye mö.

30 Eyak mbiba ēkori ötö kiet tutu osim ini ukpeñe : ndien
ke ini ukpeñe nyedöhö mendikpeñe, nte, Ebem iso étañ

MATTHEW 13.

Idiök mkpasip, önyuñ ëböp mö ke ebek man ëföp : edi étañ ibokpot éním ke ubet mi.

- 31 Enye önyuñ otop ñke efen önö mö, ete, Obio heaven
ebiët mkpasip mustard kiet, emi owo adade ötö ke iñwañ
32 esie : emi ke akpanikö ekpride akan kpukpru mkpasip ;
edi kini enye ököríde, enye okpon akan me-mbiët, önyuñ
akabare edi eto, ndien me-inuen enyöñ ëdi ëdiduñ ke me-
ñkök esie.
33 Enye önyuñ otop ñke efen önò mö, ete, Obio heaven
ebiët leaven, eke ñwan adade esin ke idomo ndomuyo ita,
tutu leaven abuakha ye enye kpukpru.
34 Jesus ödöhö me-otu owo kpukpru ñkpö emi ke ñke ;
35 ndien midige ke ñke enye idöhöke mö ñkpö : man se
prophet ödöhöde okposu, ete,

Nyetat inua Mi ke ñke ntïñ ikö ;

Nyetiñ ñkpö emi ékedibede ötöñöde ke eritöñö ererimbot.

- 36 Ndien Enye ökpöñ me-otu owo, oduk ufök. Ndien
mbet Esie étiene Enye, ödöhö ëte, Siak ñke idiök mkpasip
37 iñwañ nö nyin. Ndien Enye öbörö ete, Enye emi
38 asuande eti mkpasip edi Eyen owo ; iñwañ edi ererim-
bot ; eti mkpasip edi nditö obio *heaven* ; idiök mkpasip
39 ëdi nditö andidiök ; ndien usua emi asuande mö edi
devil : ndien ini ukpeñe edi akpatre ererimbot; mendikpeñe
40 ëdi me-angel. Mödo nte étañde idiök mkpasip ëföp ke
41 ikañ ; ntre ke edidi ke akpatre ererimbot. Eyen owo
eyedöñ me-angel Esie, ndien mö ëyetañ kpukpru ñkpö¹
eke ësinde owo ëduö, ye mö emi énamde idiök ido ke obio
42 Esie ëfep, ëyenüñ ëduök mö ke akamba ikañ : eke eritua
43 eyet ye erita edet ëdidude. Ndien ndinen owo ëyeyama
nte utin ke obio Ète mö. Enye emi enyenede utöñ ndikop,
yak okop.

- 44 Obio heaven ebiët inyene eke odibede ke iñwañ ; emi
owo okutde, önyuñ odip ; ndien ke idaresit esie enye aka
akanyam kpukpru se enye enyenede, ndien edep iñwañ oro.

- 45 Obio heaven önyuñ ebiët owo urua emi oyomde nti ñkpö-
46 uto : ndien kini okutde ñkpö-uto kiet emi ösöñde urua, enye
aka akanyam kpukpru se enye enyenede, edep ñkpö-uto oro.

- 47 Nko, obio heaven ebiët iyire, emi ëduökde ke aqua
48 inyañ, enye önyuñ omum kpukpru oruk *iyak* : emi kini
öyöhöde, mö ëdudi ëdök ke esuk ; ndien mö ëtie ke isöñ
49 ësat se ifonde ësin ke ñkpö, edi ëduök se mifönke. Ntre
ke edidi ke akpatre ererimbot : me-angel ëywöñö,

MATTHEW 14.

50 ēdidiłanare midiłök owo ēsio ke nti, öyenyuñ ēduök mö ke akamba ikañ : do ke eritua eyet ye erita edet ēdidu.
51 Nte mbufo ēmēfiök kpukpru me-ñkpö emi ? Mö ēte
52 Enye, Ih. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mödo kpukpru scribe,
emi ēnamde enye edi owo mbet obio heaven, ebiët ēte
ufök, emi osioñode ke ubet inyene esie mbufa ñkpö yeñkani.
53 Ekem kini Jesus ama okotop me-ñke emi ama, Enye
54 adakha ke ebiët oro. Ndien Enye edi ke obio Esie önyuñ
ekpep mö ke synagogue mö, esin idem akpa mö, mö
ēnyuñ ödöhö ēte, Oto ke möñ ke owo emi enyene ifiök
55 emi, önyuñ anam mkpösöñ utom emi ? Nte Enye idige
eyen anam-usö ? Nte eka esie ikereke Mary ? nditö-
eka Esie inyuñ ikereke James, ye Joseph, ye Simon, ye
56 Judas ? Ndien nte nditö-eka esie iban kpukpru iduhe
ye nyin ? Oto ke möñ ndien ke owo emi enyene kpukpru
57 ñkpö emi ? Ndien mö öyaresit ye Enye. Edi Jesus
ödöhö mö, ete, Prophet inanake ukpono, iböhöke ke obio
58 esiemö, ye ke ufök esiemö. Ndien Enye inamke ediwak
mkpösöñ utom do kabaña unana mbuötidem mö.

14 Ke ini oro Herod tetrarch okop etop Jesus, ndien enye
2 ödölä iköt esie, ete, Emi edi John Baptist ; enye ama
eset ke mkpa ; mödo ndien enye enyene odudu ndinam
3 ikpö utom emi. Koro Herod ama okomum John, öbög
enyen, önyuñ esin enye ke ufök-ñkpököbi kabaña Herodias,
4 ñwan Philip eyen-ete esie. Koro John öködöhöde enye,
5 ete, Inenke nte afo ödöde enye. Ndien kini enye okpo-
wotde enye, enye efeghe mbiobio, koro mö ēnímde enye
6 ke prophet. Edi kini usen emana Herod ekemde, eyen-
7 añañwan Herodias enek unek kiso mö, önyuñ nem Herod
esit. Oto do enye öñwöñö önyuñ otomo ete, iyenö enye
8 ñkpö ekededi eke enye edibupde imö. Ndien enye, nte
eka esie etemedede enye, ödöhö ete, Nö mi ibuot John
9 Baptist ke usan mi. Ndien edidem öfukhö ; edi kabaña
uñwöñö esie ye mö emi étiede ye enye ke itie-udia, enye
10 ödöhö ete, énö enye ; ndien enye ödöñ èkebigi John ke
11 ufök-ñkpököbi. Ndien éda ibuot esie ke usan édi èdinö
12 eyen-añañwan oro : ndien enye ada ösök eka esie. Ndien
mbet esie édi, èdimen okpo esie, önyuñ èbuk enye ; ndien
mö éka èketiñ énö Jesus.
13 Ekem kini Jesus okopde, Enye adakha ke ebiët oro
ediere ke ubom, aka ke ebiët desert, etie ikpöñ : ndien

MATTHEW 14.

kini me-otu owo ēkopde, mö ēkpōñ me-obio ñsaña ukot
 14 ukot ēbīne Enye. Ndien Enye öwörö, önyuñ okut akamba
 otu owo, ndien Enye atua mö mböm, önyuñ anam udöñö
 15 okure mbon-udöñö mö. Ndien kini osimde mbubreyo, mbet
 Esie ëtiene Enye, ödöhö ëte, Ebiët emi edi desert, ndien
 ini ama ebe; döhö me-otu owo ñnyöñö, man mö ëka ke
 16 ñkpri obio, ñnyuñ ëdep udia ënö idemmö. Edi Jesus
 ödöhö mö, ete, Mö ëkukpa ndinyöñö; ënö mö se ëdiade.
 17 Ndien mö ödöhö Enye, ëte, Nyin imenyene mi uyo ition
 18 ye iyak iba kpöt. Ndien Enye ete mö, Ëda mö ësök
 19 Mi mi. Ndien Enye ödöhö me-otu owo oro, ete, ëtie
 ke mbiët; ndien Enye ada uyo ition oro, ye iyak iba,
 ese enyöñ, önyuñ önö eköm, önyuñ obuñ uyo önö mbet
 20 Esie, ndien mbet Esie ëmen ënö otu owo. Ndien kpukpru
 mö ëdia ëyukhö: ndien mö ëtañ ñkeñe eke ësukhöde,
 21 ëyöhö akpan duopeba. Ndien mö emi ëdiade ëdi ñkpö
 nte thousand iren owo ition, ibatke iban ye nditöwöñ.
 22 Ndien idaha oro Enye anam mbet Esie, ëdieri ke
 ubom, ebem Enye iso ëka edem oko, tutu Enye anam
 23 otu owo ñnyöñö. Ndien kini Enye ama akanam otu owo
 oro ñnyöñö, Enye ödök ke obot ikpöñ ndiböñ akam:
 24 ndien kini osimde mbubreyo, Enye etie do ikpöñ. Edi
 kemi ubom odu ke uföt inyañ, mbufut möñ önyuñ anam
 25 enye ökpösöñ; koro ofin akpande. Ndien ke öyöhö
 efen inañ ke okoneyo Enye asaña ke möñ etiene mö.
 26 Ndien kini mbet Esie ëkutde Enye nte asañade ke möñ,
 esit otimere mö, mö ñnyuñ ödöhö ëte, Ke edi ekpo; ndien
 27 mö ëfiori ke ndik. Edi idaha oro Jesus ödöhö mö, ete,
 28 Esöñ esit; ke edi Ami; ëkufeghe ndik. Ndien Peter
 ödöhö Enye, ete, Õböñ, ama edi Afo, döhö mi nsaña
 29 ke möñ ntiene Fl. Ndien Enye ödöhö ete, Di.
 Ndien Peter ösukhöre ke ubom, asaña ke möñ etiene
 30 Jesus. Edi kini enye okutde ofim, ndik anam enye;
 ndien enye ötöñö ndideñ, önyuñ ofiori ete, Õböñ, nyaña
 31 mi. Ndien idaha oro Jesus anyan ubök Esie omum
 enye, önyuñ ödöhö enye, ete, Afo owo ekpri mbuötidem,
 32 nsinam afo eyikde? Ndien kadañemi mö ëdukde ke
 33 ubom, ofim ösukhö. Ndien mö emi ëdude ke ubom ëtuak
 ibuot ënö Enye, ëte, Ke akpanikö Afo edi Eyen Abasi.
 34 Ndien kini mö ëbede, mö ësim obot Gennesaret.
 35 Ndien kadañemi mbon edem oro ëdiöñöde Enye, mö
 ödön ëkanare ke öfuri idut oro, ëkeda kpukpru mbon

MATTHEW 15.

36 udöñō ētiene Enye ; ndien mö ēkpe Enye ubök, ēte, mö ēkpetuk kpa mben öföñidem Esie ikpöñ : ndien adañā owo nte ētukde ēkop nsöñidem.

15 NDIEN Me-Pharisee ye me-scribe ēto ke Jerusalem
2 ētiene Jesus, ēte, Nsinam mbet Fo ēbiatde item mbiowo ?
3 koro mö miyetke ubök kini mö ēdiade ñkpö. Ndien Enye
öbörö mö, ete, Nsinam mbufo ñko ēbiatde ibet Abasi ke
4 item mbufo ? Koro Abasi ödöhöde ete, Kpono usö ye
uka : ye, Owo emi etiñde idiök ikö adian ēte ye eka, yak
5 enye akpa mkpa. Edi mbufo ödöhö ēte, Owo ekededi
eke edidöhöde ēte esie me eka esie, ete, Mfon eke afo
ökpöböde mi 'ma 'nö Abasi ; enye idikponoke ēte esie.
Ndien mbufo ēma ēnam ikö Abasi edi ikpikpu oto ke item
mbufo. Mbufo mbon mbubik, Isaiah okotim etiñ pro-
phesy abaña mbufo, ete,

8 Mbiobio emi ēkpono Mi ke mkpök-inua mö ;
Edi esit mö ēkpöñ Mi anyan ebiët.

9 Edi ke ikpikpu ke mö ēkpono Mi,
Ekpep ikö emi ēdide item owo.

10 Ndien Enye okot otu owo ētiene Enye, önyuñ ödöhö mö,
11 ete, ēkop, önyuñ ēfiök ñkpö : Idige se idukde owo ke inua
asabare owo ; edi se iwöröde owo ke inua asabare owo.

12 Ndien mbet Esie ētiene Enye, önyuñ ödöhö Enye, ēte,
Nte Afo ömöfiök ete Me-Pharisee ēyaresit, kini mö
13 ēkopde ikö emi ? Edi Enye öbörö ete, Kpukpru ñkpö,
14 emi Ete Mi ke heaven mitöhö, ēyedibere. ēkpöñ mö :

mö ēdi me-nan emi ētemede owo usuñ. Ndien nan ama

15 eteme nan, mö mbiba ēyeduñö ke obube. Ndien Peter
16 öbörö Enye, ete, Siak ñke emi nö nyin. Ndien Enye
17 ödöhö ete, Nte mbufo ñko ifiökke ñkpö kaña ? Nte
mbufo ique ite, ñkpö ekededi eke odukde ke inua ebe

18 oduk ke idibi, ndien ēduök enye ke ufök eque ? Edi me-
ñkpö eke ēwöñöde owo ke inua ēto ke esit ; ndien oro

19 ēsabare owo. Koro midiök ekikere, ye eriwot-ovo, ye
erisin efibe, ye use, ye inö, ye eritiñ ikö mbaña mböhiduñ
20 nte ntense nsu, ye isuñi ētode ke esit ēwöñö : memö emi
ēdi ñkpö eke ēsabarede owo : edi ndidia ñkpö ke miyetke
ubök isabakere owo.

21 Ndien Jesus adakha do aka ke edem Tyre ye
22 Sidon. Ndien sese, ñwan Canaan oto ke edem oro edi,
edifiori ete, Tua mi mböm, O Öböñ, Afo Eyen David ;

MATTHEW 16.

- 23 demon ke anam eyen-añwan mi ökpösöñ. Edi Enye iböröke Enye baba ikö kiet. Ndien mbet Esie édi édibeñ Enye, éte, Nam enye önyöñ ; koro enye ofioride 24 etiene nyin. Edi Enye öbörö ete, Iködöñke Mi ntiene owo 25 ke midige me-eröñ ufök Israel emi énopde. Ndien enye edi 26 edituak ibuot önö Enye, ete, Öböñ, nyaña mi. Edi Enye öbörö ete, Inenke ndida uyo nditö 'nduök 'nö me-ebua. 27 Edi enye ödöhö ete, Ih, Öböñ : koro kpa me-ebua édia 28 ñkeñe eke éduöñöde ke okpokoro mendinyene mö. Ndien Jesus öbörö ete, O ñwan, mbuötidem fo omokpon : yak osu önö fi nte afo amade. Ndien eyen-añwan esie okop idem kpa ke ñkanika oro.
- 29 Ndien Jesus ökpöñ edem oro, edi ekpere inyañ Galilee. 30 önyuñ ödök ke obot, etie do. Ndien ata ekese owo étiene Enye, mö ényuñ éda me-mbuñö, ye me-nan, ye me-imum ye mebiomo ndo, ye ediwak owo efen, édi édinim ke ukot 31 Esie ; ndien Enye anam udöñö okure mö : esin idem akpa otu owo oro, kini mö ékutde imum étiñde ikö, mebiomo ndo nte édiöñde mö, mbuñö ésaña, nan ékut usuñ : ndien mö étoro Abasi Israel.
- 32 Ndien Jesus okot mbet Esie étiene Enye, ete, Ami matua otu owo oro mböñ, koro kenuj mö éma édu ye Ami ke usen ita inyeneke se édiade : ndien Ami mkpödöhöke mö 33 ényöñö biöñ, mbak mö édikpa mba ke usuñ. Ndien mbet Esie ödöhö Enye, éte, Ke möñ ke nyin idinyene ekese uyo ntre ke desert, eke édiyukhöde otu owo emi éwakde 34 ntem ? Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Uyo ifañ ke mbufo 35 ényene ? Mö éte, Itiaba, ye ndusuk ñkpri iyak. Ndien 36 Enye ödöhö otu owo étie ke isöñ ; ndien Enye emen uyo itiaba ye iyak ; önyuñ önö eköm ndien obuñ, önyuñ önö 37 mbet Esie, ndien mbet Esie énö otu owo. Ndien kpukpru mö édia éyukhö : ndien mö étañ ñkeñe eke ésukhöde, éyöhö 38 akpasa itiaba. Ndien mö emi édiade édi thousand owo 39 inañ, ibatke iban ye nditowöñ. Ndien Enye anam otu owo ényöñö, önyuñ ediere ke ubom, edi ke adaña isöñ Magadan.

- 16 NDIEN Me-Pharisee ye Me-Sadducee édi édidomo Enye, ébup Enye, éte, owut mimö idiöñö emi otode ke heaven. 2 Edi Enye öbörö mö, ete, Ke mbubreyo, mbufo ödöhö éte, 3 Usen eyefön : koro enyöñ oyibede. Ndien ke use ibök, ödöhö éte, Usen eyediök, koro enyöñ oyibede önyuñ ödiökde. Mbufo émefiök ndidiöñö iso enyöñ ; edi mbufo

MATTHEW 16.

4 ikemeke *ndifiök* midiöñö me-ini. Idiök emana ye emana
 efibe ēyoyom idiöñö ; ndien idinöñö mö baba idioñö kiet,
 iböhöke idiöñö Jonah. Ndien Enye ökpöñ mö adakha.
5 Ndien mbet Esie ēdi ke edem eken ndien ēfre ndida uyo.
6 Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Etin enyin ēnyuñ ēkpeme idem
7 ke leaven Me-Pharisee ye Me-Sadducee. Ndien mö
8 ēneme kiet ye eken, ēte, Nyin ikadaha uyo idi. Edi
 Jesus öfiök önyuñ ödöhö mö, ete, O mbufo nditö ekpri
 mbuötidem, nsinam mbufo ēnemedede kiet ye eken, koro
9 mbufo minyeneke uyo ? Nte mbufo ifiökke kaña, inyuñ
 itihi me-uyo ition eke thousand owo ition *ēdiade*, ye ibat
10 akpan eke mbufo ēketañde ? Me uyo itiaba eke thousand
 owo inañ *ēdiade*, ye ibat akpasa eke mbufo ēketañde ?
11 Didie ke mbufo mifiökke ite, Ami ndöhöke mbufo mbaña
 uyo ? Edi *ndöhö mbufo nte* ēkpeme idem ke leaven Me-
12 Pharisee ye Me-Sadducee. Ndien mö ēfiök ēte, Enye
 idöhöke mö, ite, ēkpeme idem ke leaven uyo, edi ke se
 Me-Pharisee ye Me-Sadducee ēkpepde.
13 Ekem kini Jesus odukde ke edem Cæsarea Philippi,
 Enye obup mbet Esie, ete, Owo ödöhö ēte, Eyen owó edi
14 anie ? Ndien mö ödöhö ēte, Ndusuk owo ēte, John
 Baptist ; ndusuk ēte, Elijah : ndien mö efen ēte, Jeremiah,
15 me me-prophet kiet. Enye ödöhö mö, ete, Edi mbufo
16 ödöhö ēte, Ami ndi anie ? Ndien Simon Peter öbörö
17 Enye, ete, Afo edi Christ, Eyen Abasi uwem. Ndien
 Jesus öbörö enye, ete, Öföfön önö fi, Simon eyen
 Jonah : idige öbuk ye iyip ēyarare ñkpö emi ēnö
18 fi, edi Ete Mi emi odude ke heaven. Ndien Ami nyuñ
 ndöhö fi, nte, Afo edi Peter, ndien Ami nyeböp ufök Mi
 ke itiat emi ; ndien me-inua-otop Hades idikanke enye.
19 Ami nyeda me-ukpökhöre obio heaven nö fi : ndien se afo
 öböpde ke isöñ ēyeböp ke heaven : ndien se afo editatde
20 ke isöñ ēyetat ke heaven. Ndien Enye owuk mbet Esie,
 ete, Ekutin ēnö ndomo owo kiet, ēte, Imö idi Christ.
21 Ötöñöde ke ini oro Jesus ötöñö ndiwut mbet Esie, ete,
 Imö inyene ndika ke Jerusalem, 'nyuñ 'ñkut ediwak ñkpö
 ke ubök nyebiowo ye ikpö oku ye me-scribe, mö ēyenyuñ
22 ēwot Imö, ndien ke öyöhö usen ita Imö iyeset. Ndien
 Peter ada Enye, ötöñö ndisua nö Enye, ete, Nsa Fo O
23 Öböñ : ñkpö emi idiwöröke inö Fi ke nsi nsi. Edi Enye
 akabare ödöhö Peter, ete, Ka ke edem Mi, Satan : afo edi
 ñkpö iduö önö Mi : koro afo mukareke ñkpö Abasi, edi

MATTHEW 17.

24 ñkpō owo. Eken Jesus ödöhö mbet Esie, ete, Owo ekededi ama oyom nditiene Mi ke edem, yak enye otuk
 25 idemesie, önyuñ emen cross esie, etiene Mi. Koro owo ekededi eke edinyañade uwem esie eyeduök enye : ndien owo ekededi emi ediduökde uwem esie kabaña Mi eyekut
 26 enye. Koro nso udori ke owo edikut, edieke enye adiade öfuri ererimbot, ndien öduök uwem esie ? me nso ke owo
 27 edinö kibuot uwem esie ? Koro Eyen owo edidide ke uböñ Ète Esie ye me-angel Esie ; ndien Enye eyenö
 28 kpukpru owo kiet kiet nte utom esie edide. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ndusuk owo ēdu kotu mö emi ēdade mi, eke miditabike mkpa, tutu mö ëkut Eyen owo edide ke obio Esie.

17 Ekem ke usen itiokiet ēma ëkebe Jesus ada Peter, ye James, ye John eyen-eka esie, ödök ke aqua obot, mö
 2 ñyuñ ēdu do ikpöñ : ndien idem Esie ökpukhörc kiso mö : iso Esie önyuñ ayama nte utin, edisine-ñkpö Esie önyuñ
 3 akabare edi afia nte uñwana. Ndien sese, Moses ye
 4 Elijah ëbiöñore mö ke iso ëneme neme ye Enye. Ndien Peter ödöhö Jesus, ete, Òböñ, öfon nyin ndidu mi :
 Afo ama onyime, nyeböp ataya ita mi, 'nö Fi kiet, 'nö
 5 Moses kiet, 'nö Elijah kiet. Ndien kini enye osuk etiñde ikö, sese, ikpa-enyöñ emi ayamade ofuk mö : ndien sese, uyo oto ke ikpa-enyöñ oro, ete, Emi edi edima Eyen Mi, emi enemde Mi esit : mbufo ëkpañ utöñ ënö Enye.
 6 Ndien kini mbet ëkopde uyo oro, mö ēduöñö ëkubi iso
 7 mö ke isöñ, ndik önyuñ anam mö eti eti. Ndien Jesus edi edituk mö, ödöhö ete, Èdakha kenyöñ, ëkufeghe ndik.
 8 Ndien kini mö ëmenerede enyin, mö ique baba owo kiet ke miböhöke Jesus ikpöñ.
 9 Ndien nte mö ëtode ke obot ësukhöre, Jesus owuk mö, ete, Èkutin ñkukut cro ënö baba owo kiet, tutu Eyen owo
 10 ama eset ke mkpa. Ndien mbet Esie ëbup Enye, ète, Nsinam me-scribe ëdöhöde ndien, ète, Elijah enyene
 11 udibem iso ndi ? Ndien Enye öbörö mö, ete, Ke akpanikö
 12 Elijah ke edi, eyenuñ ödiöñ kpukpru ñkpö : edi Ami ndöhö mbufo, nte, Elijah ama edi ama, mö ikonyuñ idiöñöke enye, edi ënam enye nte ëmade. Kpa suk ntre
 13 ke mö ëdinam Eyen owo ñko. Ndien mbet Esie ëfiök ète, Enye ödöhö mö abaña John Baptist.
 14 Ekem kini mö ësimde otu owo, owo kiet etiene Enye,

MATTHEW 18.

15 ötōñō edōñ önc Enye, ödöhö ete, Öbōñ, tua eyen eren mi mböm : koro enye akam ösösuķhō öduö ke tsöñ, ke anam enye eti eti : koro enye awakde ndiduö ke ikañ, ye ke
16 möñ ñko. Ndien nda enye nsök mbet Fo, ndien mö ique
17 nte ēnamde udöñö okure enye. Ndien Jesus öbörö ete, O emana emi ananade mbuötidem, önyuñ aquañade ido, adaña didie ke Ami ndidu ye mbufo ? adaña didie ke Ami
18 ndinyuñ nyö mbufo ? da enye sök Mi. Ndien Jesus asua önö enye, ndien demon öwörö enye ke idem : ndien udöñö
19 okure eyen eren tötöñö ke ñkanika oro. Ndien mbet ētiene Jesus ke idemmö, ödöhö ēte, Nsinam nyin mikemeke
20 ndibin enye ? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Oto koro mbuötidem mbufo ekpride : koro kakpan ke ndöhö mbufo, nte, mbufo ēma ēnyene mbuötidem nte mkpasip mustard kiet, mbufo ēdidöhö obot emi, ēte, Dakha ka ko ;
21 ndien enye eyedakha aka ; ndien baba ñkpö kiet idisöñke ikan mbufo.

22 Ndien ini mö ēdude ke Galilee, Jesus ödöhö mö, ete,
23 Eyeda Eyen owo ēsin owo ke ubök ; mö ēyenyuñ ēwot Enye, ndien ēyenam Enye eset ke öyöhö usen ita. Ndien mö ēfukhö eti eti.

24 Ndien ke mö ēma ēduk ke Capernaum, mētañ okuk utomo ētiene Peter, ēte, Nte Andikpep mbufo inöñö okuk
25 utomo ? Enye ete, Önönö. Ndien kini enye odukde ke ufök, Jesus ebem iso obup enye, ete, Simon, afo ekere didie ? ndidem ererimbot ēbup manie utip me utomo ?
26 me edi nditö mö, me edi isen owo ? Enye ete, Edi isen
27 owo ; Jesus ödöhö enye, ete, Ke ntre nditö ēböhö. Edi mbak nyin idinam mö ēduö, ka ke inyañ, köduök uwam, nyuñ da akpa iyak emi edimumde; ndien ke afo atatde inua esie, afo eyekut okuk kiet: da oro, nö mö ke okim ye okuo.

18 Ke ñkanika oro mbet ētiene Jesus, ödöhö ēte, Anie
2 okpon akan ke obio heaven ? Ndien Enye okot ekpri eyen
3 etiene Enye, onim ke uföt mö, önyuñ ödöhö ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Iböhöke mbufo ēkabare, önyuñ ētie
4 nte ñkpri nditö, mbufo ididukke ke obio heaven. Mödo owo ekededi emi ösukhöredede idem nte ekpri eyen emi,
5 kpa enye okpon akan ke obio heaven. Ndien owo ekededi emi edidade oruk ekpri eyen emi kiet ke enyiñ Mi ada
6 Mi : edi owo ekededi emi edisinde eyen kiet kotu ñkpri nditö emi ēbuötde idem ye Ami öduö, öfon akan

MATTHEW 18.

ye enye nte ēkpēdade aqua itiat-ökök ēkōñ anye ke
 7 itōñ, ēnyuñ ēduök enye ke udem inyañ. Idiök etienc
 ererimbot kabaña ñkpö lduö ! koro ñkpö lduö ēnyenede
 ndidi ; edi ödiök önö owo eke ñkpö lduö ēditode enye !
 8 Ndien ubök fo me ukot fo ama esin fi öduö, sibe enye
 duök : öfön fi ndibiomu ndo me ndidi mbuñö nduk ke
 uwem, akan ndinyene ubök iba me ukot iba, ndien
 9 ēduök fi ke nsinsi ikañ. Ndien enyin fo ama esin fi
 öduö, tibi enye duök : öfön fi ndida enyin kiet nduk ke
 uwem, akan ndinyene enyin iba, ndien ēduök fi ke ikañ
 10 hell. Ekpeme mbak mbufo ēdisin ñkpri *nditö* emi kiet
 ke ndek ; koro mödöhö mbufo, nte, me-angel mö ke
 11 heaven ēsuk ēse iso Ète Mi emi odude ke heaven kpukpru
 12 ini. Mbufo ēse didie ? Owo ama enyene eröñ ikie, ndien
 kiet osop, nte enye idikpönke anañ ye efurenañ oro,
 13 önyuñ aka ke me-obot okoyom enye oro osopde ? Ndien
 ama okut enye, kakpan ke ndöhö mbufo, nte, enye adaresit
 14 abaña eröñ oro akan anañ ye efurenañ emi misopke. Kpa
 suk ntre. idige se Ète mbufo ke heaven amade, nte kiet
 kotu ñkpri emi akpatakde.
 15 Ndien eyen-ête fo ama edue fi, ka kowut enye ndudue
 esie suk fi ye enye ikpöñ : enye ama okop uyo fo, afo
 16 amanyaña eyen-ête fo. Edi ke enye mikopke uyo fo, da
 owo kiet me iba dian idem, man ke inua ntiense iba me ita
 17 kpukpru ikö ēkpесöñö ēda. Ndien enye ama esin ndikop
 uyo mö, döhö ufök Abasi : ndien enye ama esin ndikop uyo
 ufök Abasi, yakenye etie ye afo nte owo Gentile ye publican.
 18 Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, ñkpö ekededi eke mbufo
 ēbopde ke isöñ, ke ēdiböp ke enyöñ : ndien ñkpö ekededi
 19 eke mbufo ētatde ke isöñ ke ēditat ke enyöñ. Ami ndöhö
 mbufo ñko, nte, owo mbufo iba ēma ēnam ediomi kabaña
 ñkpö ekededi eke mö ēdibeñede, Ète Mi emi odude ke
 20 heaven eyenam önö mö. Koro ke ebiêt ekededi eke owo
 iba me ita ēbonode ke enyiñ Mi. do ke Ami ndu ke uföt mö.
 21 Ekem Peter edi edidöhö Enye, ete, Öböñ, adaña didie
 ke eyen-ête mi edidue mi, ndien ami ndahado nö enye ?
 22 me edisim utim ikatiaba ? Jesus öbörö enye, ete, Ami
 ndöhöke fi, Tutu osim utim ikatiaba ; edi, Tutu osim utim
 23 ikatiaba ke itie ata ye duop. Mödo obio heaven ebiêt
 edidem kiet, emi oyomde ndibat ibat ye iköt esie.
 24 Ndien ke enye ötöñöde ndibat, ēda owo kiet ēsök enye,
 25 emi akamade enye me-talent thousand duop. Edi oto

MATTHEW 19.

koro enye minyeneneke ukeme nte osiode isön, ēte esie ödöhhö ete, ēnyam enye, ye ñwan esie, ye nditö esie, ye
 26 kpukpru se enye enyenede, ēda ēsio isön. Ndien owo oro öduö ke isöñ atuak ibuot önö enye, ete, Öböñ,
 27 me īme ye ami, ndien nyenö fi kpukpru. Ndien ēte owo oro, oto koro mböm anamde enye, asana enye ayak,
 28 önyuñ adahado ke isön esie önö enye. Edi owo oro öwörö okokut eyen-ēte esie kiet, emi akamade enye
 okuk ikie : ndien enye omum enye, efik enye itöñ, ete,
 29 Sio se afo akamade. Ndien eyen-ēte esie öduö ke isöñ ekpe enye ubök, ete, Me īme ye ami, ndien nyeshio nö
 30 fi. Edi enye inyimeke : edi ada enye ekesin ke ufök
 31 ñkpököbi, tutu enye edisio isön. Ntre kadañemi nditö-
 ēte esie ēkutde se ēnamde, mböm anam mö eti eti,
 32 mö önyuñ ēdi ēdidöhö ēte mö kpukpru se ēnamde. Ndien
 ēte esie okot enye edi, önyuñ ödöhhö enye, ete, Afo idök
 owo, ami ñkadahado ke kpukpru isön oro nö fi, koro
 33 afo ebeñede mi : nte afo nde ukpatuaha eyen-ēte
 34 fo mböm, kpa nte ami ntuafe fi mböm ? Ndien ēte
 esie ayaresit ye enye, önyuñ ayak enye önö, ete,
 35 ēdutukhö enye, tutu enye edisio öfuri isön. Kpa suk
 ntre ke Ete Mi emi odude ke heaven edinam ye mbufo, ke
 mbufo kiet kiet mifanke eyen-ēte mbufo oto ke esit mbufo.

19 EDIKEM adañemi Jesus ama öködöhö ikö oro ama, Enye adakha ke Galilee, edi ke adaña Judæa ke edem Jordan
 2 oko ; ndien ekese owo ētiene Enye ; ndien Enye anam udöñö okure mö do.

3 Ndien Me-Pharisee ēdi ēdidomo Enye, ēte, Me enen owo
 4 ndisio ñwan esie ke ñkpö ekededi ? Ndien Enye öbörö ete, Nte mbufo isikotke ite, Enye emi okobotde mö ke
 5 eritöñö okobot mö eren ye añañwan, önyuñ ödöhhö ete, Oto do owo edikpöñ ēte esie ye eka esie, edinyuñ adiana ye
 ñwan esiemö ; ndien mö mbiba ēyekabare ēdi öbuk kiet ?
 6 Ntre mö idige aba owo iba, edi öbuk kiet. Mödo se Abasi
 7 ama akadian, owo okudianare. Mö ēdöhö Enye, ēte, Nsinam ndien Moses ödöhöde ete, ēwet ñwed usio-ndö ënö
 8 enye, önyuñ esio enye ? Enye öbörö mö, ete, Moses oto ke nsöñ-esit mbufo onyime mbufo esio iban mbufo : edi toto
 9 ke eritöñö ikedige ntre. Ami nyuñ ndöhö mbufo, nte, Owo ekededi emi edisiode ñwan esie ke mitoho ke erisín
 efibe, edinyuñ ödöde efen, esin efibe : ndien owo emi ödöde

MATTHEW 19.

- 10 ñwan emi ēsiode, esin efibe. Mbet Esie ödöhö Enye, ēte, Edieke ñkpō etiede ntem ye owo ye ñwan esie, ifönke owo 11 ndidö ndö. Edi Enye ödöhö mö, ete, Idige kpukpru owo ekeme ndikop ikö emi, edi kpa mö emi ēnöde mö ndikop.
- 12 Koro me-eunuch ēdu emi ēmanade ntre oto ke idibi eka mö : me-eunuch ēnyuñ ëdu, eke owo ēnamde mö ëdi eunuch : ñko me-eunuch ēnyuñ ëdu, eke ēnamde idemmö eunuch kabaña obio heaven. Owo eke ekemedē ndikop, yak enye okop.
- 13 Ndien ēda ñkpri nditö ētiene Enye, man Enye odori mö ubök Esie, öböñ akam : ndien mbet *Esie* ësua ënö mö.
- 14 Edi Jesus ödöhö ete, Ëyak ñkpri nditö ētiene Mi, ëkunyuñ 15 ëkpan mö : koro obio heaven edide oruk emi. Ndien Enye odori mö ubök Esie, önyuñ adakha.
- 16 Ekem sese, owo kiet etiene Enye, ete, Andikpep, nso eti 17 ñkpō ke ami ndinam, man nyene nsinsi uwem ? Ndien Enye öbörö enye, ete, Nsinam afo obupde Mi abaña se idide eti ? Kiet odu emi edide eti : edi afo ama oyom 18 ndiduk uwem, nüm mbet. Enye ödöhö ete, Ewe ? Ndien Jesus ete, Kuwot owo, Kusin efibe, Kuyip inö, Kutin 19 ubaña mböhidiñ fo nte ntense nsu, Kpono usö ye uka : 20 nyuñ ma mböhidiñ fo nte idemfo. Akparawa oro ödöhö Enye, ete, Ma nüm kpukpru ñkpō emi : nso ñkpō ke 'nana 21 kaña ? Jesus öbörö enye, ete, Ke afo oyomde ndifön ma, ka kanyam se afo enyenede, nō mubuene, ndien afo eye- 22 nyene inyene ke heaven : ndien di disaña ye Ami. Edi kadañemi akparawa oro okopde ikö oro, enye önyöñ ke mfukhö : koro enye enyenede ediwak inyene.
- 23 Ndien Jesus ödöhö mbet Esie, ete, Kakpan ke ndöhö 24 mbufo, nte, Osöñ owo inyene ndiduk ke obio heaven. Ami ndöhö mbufo ñko, nte, Edi mem mem ñkpō ke camel ndiduk ke odudu abiabon mbe, akan nte ememde owo inyene ndiduk 25 ke obio Abasi. Ndien kini mbet ekopde, mö ëyik eti 26 eti, ēte, Anie naña ekeme ndiböhö ? Edi Jesus owuk enyin ese mö önyuñ öbörö mö, ete, Owo ikemeke ndinam 27 emi ; edi Abasi ekeme ndinam kpukpru ñkpō. Ndien Peter ödöhö Enye, ete, Sese, nyin ima ikpöñ kpukpru 28 ñkpō itiene Fi ; nyin idinyene nso ndien ? Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Kini edinamde ñkpō ëdi mbufa, Eyen owo edinyuñ etiede ke ebekpo uböñ Esie, mbufo emi etienede Mi, ëyenyuñ ëtie ko me-ebekpo duopeba, ekpe ikpe ënö me-esien Israel

MATTHEW 20.

29 duopeba. Ndien kpukpru owo ekededi emi ema ekekpoñ ufök, me nditö-ete iren, me nditö-ete iban, me ete, me eka, me nditö, me isöñ, kabaña enyin Mi, eyebö nkpö ikicie, 30 eyenyuñ enyene nsinsi uwem. Edi ediwak eyekperedem eke ebemde iso : ndien *ediwak* eyebe iso emi ekekperede edem.

20 KORO obio heaven ebiëtde ete ufök kiet, emi abakde öwörö ke usenubök, ete, ikpe menam-utom eka ke iñwañ 2 vine imö. Ndien ke enye ama okodiomi ye menam-utom, ete, iyenö mö okuk kiet ke usen kiet, enye ödöñ mö 3 eka ke iñwañ vine. Enye önyuñ öwörö ke nkpö nte öyöhö nkanika ita, okut owo efen edade ke aña-wa-urua efen 4 efen ; ndien enye ödöhö mö, ete, Mbufo enyuñ eduk ke iñwañ vine, ndien ami nyenö mbufo se ikemde. Ndien mö 5 eka. Enye ötöñö ntak öwörö ke nkpö nte öyöhö nkanika 6 itiokiet ye usukkiet, önyuñ anam kpa ntre. Ndien ke nkpö nte öyöhö nkanika duopekiet enye öwörö, okut owo efen edade ; önyuñ ödöhö mö, ete, Nsinam mbufo edade 7 mi öfuri usen efen efen ? Mö ebörö enye, ete, Koro baba owo kiet mikpehe nyin utom. Enye ödöhö mö, ete, 8 Mbufo enyuñ eka ke iñwañ vine. Ndien ke osimde mbubreyo, ete iñwañ vine ödöhö akama-ukpökhöre esie, ete, Kot menam-utom edi, nyuñ kpe mö okuk mö, 9 ötöñöde ke ukperedem osim mebe-iso. Ndien kini mö edide emi ekekotde mö ke nkpö nte öyöhö nkanika duope- 10 kiet, mö ebö`okuk kiet kiet. Ndien kini mebe-iso edide, mö edori enyin, ete, ke mimö iyebö ikan mö ; ndien mö 11 enyuñ ebö kpa ntre, owo kiet okuk kiet. Ndien adañemi 12 mö eböde, mö esuk ete ufök uyo, ete, Me-ukperedem emi énam utom kpa ke nkanika kiet, ndien afo anam mö edi ukem ukem ye nyin, emi ibiomde mbiomo uwemeyo 13 inyuñ ikopde ökpösöñ ufiop. Edi enye öbörö owo mö kiet, ete, Ufan, ami ntukke fi : nte afo ukodiomike 14 ye ami ke okuk kiet ? Men se idide okuo, nyuñ nyöñ ; edi se ami 'made ke ndinö ukperedem emi kpa nte 'nöde fi. 15 Nte inenke mi ndinam se 'made ke nkpö mi ? me nte enyin 16 fo ödiök, koro ami mfönde ? Ntre me-ukperedem eyebem iso, mebe-iso eyenyuñ ekperedem. 17 Ndien nte Jesus asañade ödök ke Jerusalem, Enye ada mbet duopeba abakhare ye mö efen, ndien ke usuñ Enye 18 ödöhö mö, ete, Sese, nyin ke isaña idök ke Jerusalem ; ndien eyeda Eyen owo eyak enö ikpö oku ye me-scribe ;

MATTHEW 21.

- 19 Ndien mō ēyenam ikpe obiom Enye, ēte, Enye akpa, ēyenyuñ ēyak Enye ēnō Me-Gentile, ēte, ēbiaña Enye, ēnyuñ ēmia Enye, ēnyuñ ēwot Enye ke cross : ndien ke öyöhö usen ita Enye eyeset ke mkpa.
- 20 Ekem eka nditō Zebedee ye nditō iren esie ētiene Enye, ēnyuñ ētuak ibuot ēnō Enye, ēbeñe Enye ñkpö kiet.
- 21 Ndien Enye ödöhö enye, ete, Afo oyom nso ? Enye öbörö Enye, ete, Wuk etc nditō mi iba emi ēditie, kiet ke
- 22 ubök nasia Fo, kiet ke ufien Fo, ke obio Fo. Edi Jesus ödöhö ete, Mbufo ifiökke se mbufo ēbeñede. Nte mbufo ēmekeme ndiñwöñ cup oro Ami ndiñwönde ?
- 23 Mö ēbörö ēte, Nyin imekeme. Enye ödöhö mō, ete, Ke akpanikö mbufo ēyeñwöñ cup Mi : edi nditie ke ubök nasia Mi, ye ke ufien Mi, inyeneke Mi ndinö, edi *enyene* mō
- 24 emi Ēte Mi okonimde önö mō. Ndien kadañemi *mbei* duop ēkopde, esít ayat mō abaña nditō-eka iba oro. Edi
- 25 Jesus okot mō ētiene Enye, önyuñ ödöhö mō, ete, Mbufo ēfiök ēte mendikara Me-Gentile ke ēkara mō, ikpö owo mō ēnyuñ ēda odudu ēnam mō ñkpö. Ididige ntre kotu
- 26 mbufo : edi owo eke oyomde ndikpon kotu mbufo eyedi
- 27 asañutom mbufo ; ndien owo eke oyomde ndidi ebe-iso
- 28 owo kotu mbufo eyedi asañutom mbufo : kpa nte Eyen owo mikedige man ēnam ñkpö ēnō Enye, edi man Enye anam ñkpö önö owo, önyuñ önö uwem Esie man afak ediwak owo.
- 29 Ndien nte mō ēwöröde ke Jericho, ata ekese owo ētiene
- 30 Enye ke edela. Ndien sese, me-nan iba, emi ētiede ke mben usuñ, kini mō ēkopde nte Jesus asañade ebe,
- 31 ēfiori ēte, Öböñ, Afo Eyen David, tua nyin mböm. Ndien otu owo ēsua ēnō mō, ēte, mō ēdop irua : edi mō ēdediñ
- ēfiori ēte, Öböñ, Afo Eyen David, tua nyin mböm.
- 32 Ndien Jesus atuak ada, önyuñ okot mō ēdi, önyuñ obup mō, ete, Nso ke mbufo ēyom ēte Ami 'nam 'nö mbufo ?
- 33 Mö ēbörö Enye, ēte, Öböñ, iyom Afo atat nyin enyin.
- 34 Ndien Jesus, ke mböm Esie, otuk mō enyin : ndien ndo ndo oro mō ēkut usuñ, ēnyuñ ētiene Enye.
- 21 NDIEN kini mō ētöñöde ndikpere Jerusalem, ēkenyuñ ēsím Bethphage, ke obot Olive, Jesus ödön mbet Esie iba
- 2 utom, ete mō, Ēka ēkeduk ke ekpri obio eke asakde iso ese mbufo, ndien idaha oro mbufo ēyekut ass eke eyirede,
- 3 ye eyen : ētat mō, ēda ēsök Mi. Ndien owo ekededi

MATTHEW 21.

- ama obup mbufo ñkpö, mbufo ēdibörö ēte, Ōböñ oyom
 4 mö ; ndien idaha oro Enye eyenö mö ēdi. Nkpö
 emi öwörö, man se prophet ökodöhöde okposu, ete,
 5 Mbufo ēdöhö adiaha Zion, ēte,
 Sese, Edidem fo ke edi ke ötö fo,
 Enye edi suñ suñ, önyuñ odoro ke ass,
 Ye ke abak ass eyen uman ass.
- 6 Ndien mbet ēka, ēkenam kpa nte Jesus ödöhöde mö,
 7 ēnyuñ ēda ass, ye eyen esie ēdi, ēnyuñ ēbri öföñidem mö
 8 ke edem mö ; ndien Enye odoro kesit. Ndien akamba
 ubak otu owo oro ēbri öföñidem mö ke usuñ ; ndusuk
 9 eñwen ēnyuñ ēkpi ñkök eto, ēsuan ke usuñ. Ndien me-
 otu owo oro ēbemde Enye iso ye mö oro ētiene Enye ke
 edem ēfiori ēte,
- Hosanna enyene Eyen David :
 Öföfön önö Enye emi edide ke enyiñ Jehovah ;
 Hosanna ke ata enyöñ.
- 10 Ndien ke Enye ama okoduk ke Jerusalem, öfuri obio
 11 otime, mö ēnyuñ ēbup ēte, Anie edi emi ? Ndien me-otu
 owo ēbörö ēte, Emi edi prophet oro, Jesus, emi otode
 ke Nazareth ke Galilee.
- 12 Ekem Jesus oduk ke temple Abasi, önyuñ ebīn kpukpru
 mö emi ēnyamde ēnyuñ ēdepde ke temple efep, önyuñ
 öduök mokpokoromekpuhö-okuk, ye mitie menyam-ibiom ;
 13 önyuñ ödöhö mö, ete, Ema ēwet ēte, Eyekot ufök Mi, ēte,
 ufök akam : edi mbufo ēmenam enye edi itic mbon ñwo.
 14 Ndien me-nan ye mbuñö ētiene Enye ke temple : ndien
 15 Enye anam udöñö okure mö. Edi kadañemi ikpö oku
 ye me-scribe ēkutde mutibe ñkpö oro Enye anamde, ye
 nditö oro ēfioride ke temple, ēte, Hosanna enyene Eyen
 16 David, esit ayat mö, mö ēnyuñ ēdöhö ēte, Nte Afo omokop
 se memö emi ēdöhöde ? Ndien Jesus öbörö mö, ete, Ih :
 nte akanam mbufo isikotke ite, Afo anam inua nsek nditö
 17 ye eke mewap-eba ënö itoro eke öfonde ama ? Ndien
 Enye ökpöñ mö, öwörö ke obio aka ke Bethany, önyuñ
 adañ do.
- 18 Ekem ke usenubök nte Enye afiakde edi ke obio, biöñ
 19 ödöñ Enye. Ndien ke Enye okutde eto fig kiet ke mben
 usuñ, Enye edi edisim enye, ndien ique ñkpö kesit ke
 miböhöke iköñ iköñ ; ndien Enye ödöhö enye, ete,
 kuñwom aba mfri ötöñöde kemi ye ke nsinsi. Ndien ndo
 20 ndo oro eto fig eyemere akpa. Ndien kini mbet ēkutde,

- mö ēyik eti eti, ēte, Didie ke eto fig eyemere akpa
 21 idaha emi ? Ndien Jesus öbörö mö, ete, Kakpan
 ke ndöhö mbufo, nte, Mbufo ēma ēnyene mbuötidem,
 minyuñ iyikke, idige se ēnamde ke eto fig ikpöñ ke mbufo
 ēdinam, edi mbufo ēma ēdöhö kpa obot emi, ēte, Yak
 22 ēmen fi ēduök ke aqua inyañ, ēyenam oro. Ndien kpukpru
 ñkpö ekededi mbufo ēdibeñede ke akam ke mbuötidem,
 mbufo ēyenye,
- 23 Ndien ke Enye ama oduk ke temple, ikpö oku ye
 nyebiowo ētiene Enye nte Enye ekpepde, ēnyuñ ēdöhö
 ēte, Ke odudu ewe ke Afo anam me-ñkpö emi ? anie
 24 önyuñ önö Fi odudu eini ? Ndien Jesus öbörö mö,
 ete, Ami nde nyebup mbufo mbume kiet, emi mbufo
 ēma ēbörö Mi, Ami nde nyedöhö mbufo odudu eke
 25 Ami ndade 'nam me-ñkpö emi. Baptism John oto möñ ?
 Me oto ke heaven me oto ke owo ? Ndien mö ēneme kiet
 ye kiet, ēte, Nyin ima idöhö ite, Oto ke heaven ; Enye
 eyedöhö nyin, ete, Nsinam mbufo minimke enye ke akpan-
 26 ikö naña ? Edi nyin ima idöhö ite, Oto ke owo ; nyin
 ifeghe otu owo ; koro kpukpru owo ēnimde John ke
 27 prophet. Ndien mö ēbörö Jesus, ēte, Nyin ifiökke. Ndien
 Enye ödöhö mö, ete, Ami nde ntinke 'nö mbufo odudu eke
 28 ndade 'nam me-ñkpö emi. Edi mbufo ēse didie ? Owo
 kiet ekenyene nditö-iren iba ; ndien enye etiene akpan,
 ete, Eyen mi, ka kanam utom ke iñwañ vine mi mfin.
 29 Ndien enye öbörö ete, Ami ñkaha : edi ekem enye
 30 akabare esit önyuñ aka. Ndien enye etiene udö, önyuñ
 ödöhö enye kpa suk ntre. Ndien enye öbörö ete, Ami
 31 nyeka, öböñ : edi ikaha. Anie owo ke iba oro anam se
 ēte esie amade ? Mö ēbörö ēte, Ebe-iso. Jesus ödöhö mö,
 ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, me-publican ye ikpara-
 32 iban ēbem mbufo iso ēduk ke obio Abasi. Koro John
 asañade ke usuñ edinen ido etiene mbufo, ndien mbufo
 ñimke enye ke akpanikö : edi me-publican ye ikpara-iban
 ēnim enye ke akpanikö : ndien mbufo, kini mbufo ekutde
 oro, ikabakere esit ke ukperedem, ite, ikpenim enye ke
 akpanikö.
- 33 Ekop ndien ñke efen : Owo kiet okodu emi edide ēte ufök,
 ndien enye ökötö iñwañ vine, önyuñ öböp ökö akan enye
 okuk, önyuñ otibi obube unyimi-wine kesit, önyuñ öböp
 edikoñ ufök, önyuñ ayak enye önö mekpeme-iñwañ, ndien
 34 aka idut. Ekem kadañemi ini mfin ekperedem, enye ödöñ

misuñutom esie ētlene mekpeme-iñwañ, ete, öbō mfri esie
 35 Ndien mekpeme-iñwañ énum misuñutom esie, émia kiet.
 36 ēwot efen, ënyuñ ëtöñö efen ke itiat. Enye ötöñö ntak
 ödöñ misuñutom efen emi ëwakde ékan mbemiso : ndien
 37 mö ënam mö kpa suk ntre. Edi ke oro ebede enye ödöñ
 eyen-eren esie etiene mö, ete, Mö ëyekpono eyen mi.
 38 Edi kini mbon-iñwañ ëkutde eyen, mö ëdöhö kiet ye kiet,
 ete, Emi edi adia-akpa ; ëkam ëyak nyin iwot enye, inyuñ
 39 idia akpa esie. Ndien mö émuri enye, ëduri ésiø ke iñwañ
 40 vine, ënyuñ ëwot enye. Mödo kini ëte iñwañ vine oro
 41 edidide, nso ke enye edinam mbon-iñwañ vine oro ? Mö
 ëbörö Enye, ëte, Enye eyesobo möburöbut owo oro ïdiök
 ïdiök, eyenyuñ ayak iñwañ vine oro önö mbon-iñwañ vine
 efen, emi édinöde enye me-mfri ke edikem ini mö. Jesus
 42 ödöhö mö, ete, Nte akanam mbufo isikotke ke ñwed, ite,
 Itiat emi mendiböp ufök ësinde,
 Amakabare edi ëtubom inuk :
 Emi oto Jehovah,
 Nyin inyuñ ise enye ke utibe ?

43 Mödo Ami ndöhöde mbufo, nte, Eyebö mbufo obio Abasi,
 44 ëyenyuñ ëda enye ënö idut emi oñwomde mfri esie. Ndien
 enye emi öduöde ke itiat emi eyenuaha mbai mbai : edi
 ama edi enye emi itiat emi ediduoëde enye ke idem, eyesuan
 45 enye nte obu. Ndien kadañemi ikpö oku ye Me-Pharisee
 ëkopde me-ñke Esie, mö ëfiök ëte, Enye etiñ abaña mimö.
 46 Ndien ke mö ëyomde ndimum Enye, mö ëfeghe me-otu
 owo, koro mö ënímde Enye ke prophet.

22 2 NDIEN Jesus ötöñö ntak otop ñke önö mö, ete, Obio
 heaven etie nte edidem klet, emi anamde usörö ndö önö
 3 eyen esie, önyuñ ödöñ iköt esie ëkot mö emi ëkekotde
 4 ëdi usörö ndö : ndien mö inyimeke ndidi. Enye ötöñö ntak
 ödöñ iköt esie efen, ete, Edöhö mö oro ëkekotde, ëte, Sese,
 manam udia mi ebiët : éma-ëwot enañ mi ye munam eke
 5 ësekchede, kpukpru ñkpö ënyuñ ebiët : ëdi usörö ndö. Edi
 mö ënam mbubru, ënyuñ ënyöñ eke mö, kiet aka iñwañ,
 6 efen aka urua : ndien mö emi ësukde énum iköt esie, ënam
 7 mö öburöbut ñkpö, ënyuñ ëwot mö. Ndien edidem ayar-
 esit ; önyuñ ödöñ mbon-eköñ esie ete ësobo mewot-owo
 8 oro, ënyuñ ëföp obio mö ke ikañ. Ekem enye ödöhö iköt
 esie, ete, Udia ndö ebiët, edi mö eke ëkekotde ëdi idotke.
 9 Mbufo éka ndien ke ñwaña usuñ, ëkekot kpukpru mö emi

10 ēdikutde ēdi usörō ndö. Ndien iköt esie oro ēwöñō ēka
 ke ökpōusuñ, ētañ adaña owo nte mö ēkutde, midiök
 ye nti ñko, ēdibon ebiët kiet : ndien itie usörō öyöhö ye
 11 mö eke ēkotde. Edi adañemi edidem odukde ete ise
 mō eke ēkotde, enye okut owo kiet do emi misineke
 12 öföñidem ndö : ndien enye ödöhö enye, ete, Ufan, afo
 anam didie oduk mi ke musineke öföñidem ndö ?
 13 Ndien enye isioroke uyo. Ekem edidem ödöhö iköt esie,
 ete, Ebōp enye ubök ye ukot, ēnyuñ ēduök enye ke ekim
 14 ke esien ; do ke eritua eyet ye erita edet ēyedu. Koro
 mō emi ēkekotde ēwak, edi mō emi ēmekde iwakke.
 15 Ekem Me-Pharisee ēka ēkediomi nte mō ēditapde
 16 Enye ke ikō *Esie*. Ndien mō ēdöñ mbet mō ye Me-
 Herodian ētiene Enye, ēte, Andikpep, nyin imöfiök ite Afo
 edi akpanikö, önyuñ ada akpanikö ekpep usuñ Abasi,
 17 unyuñ ukereke owo : koro Afo muteñeke owo enyin. Tiñ
 nō nyin ndien, Afo ese didie ? Me enen ndinö Cæsar
 18 utomo, me inenke ? Edi Jesus öfiök idiök esit mō, ndien
 öbörö ete, Nsinam mbufo ēdomode Mi, mbufo mbon
 19 mbubik ? Ewut Mi okuk utomo. Ndien mō ēda okuk
 20 kiet ēsök Enye. Ndien Enye ödöhö mō, ete, Mbiët emi ye
 21 ñwed emi ēnyene anie ? Mō ēbörö Enye, ēte, Ēnyene
 Cæsar. Ndien Enye ödöhö mō, ete, Ēnö Cæsar ndien
 ñkpö eke ēnyenede Cæsar ; ēnyuñ ēnö Abasi ñkpö eke
 22 ēnyenede Abasi. Ndien kini mō ēkopde, mō ēyik eti eti,
 ēnyuñ ēkpöñ Enye, ēnyöñö.
 23 Ke usen oro Me-Sadducee, emi ēdöhöde ēte, eriset ke
 24 mkpa iduhe, ētiene Enye : ndien mō ēbup Enye, ēte,
 Andikpep, Moses öködöhö ete, Owo ama akpa ke mibonke
 eyen, eyen-ēte esie eyedö ñwan esie, önyuñ anam uduot
 25 adakha ada önö eyen-ēte esie. Nditö-ēte iren itiaba ēkedu
 ye nyin : ndien akpa owo ödö ñwan, akpa, ibonke eyen,
 26 ökpöñ ñwan esie önö eyen-ēte esie ; kpa suk ntre ye
 27 udiana ñko, ye öyöhö ita, tutu osim öyöhö itiaba. Ndien
 28 ke mō ēma ēkekpaña, ñwan önyuñ akpa. Mödo ke eriset
 ke mkpa ke mō mbitiaba oro enye edidi ñwan anie ?
 29 koro kpukpru ēma ēkedö enye. Edi Jesus öbörö
 mō, ete, Mbufo ēmedue, koro mifiökke ñwed ye odudu
 30 Abasi. Koro ke eriset ke mkpa mō idöhö ndö, inyuñ
 31 inöñö ke ndö, edi ētie nte me-angel ke heaven. Edi ama
 edi eriset ke mkpa, nte mbufo isikotke se Abasi ödöhöde,
 32 ete. Ami ndi Abasi Abraham, ye Abasi Isaac, ye Abasi

MATTHEW 23.

33 Jacob ? Enye ìdige Abasi mekpa-mkpa, edi eke medu-uwem. Ndien ke me-otu owo oro ēkopde, erikpep Esie enyene mö ndyö.

34 Ndien kini Me-Pharisee ēkopde nte Enye ekesinde Me-Sadducee ēdop inua, mö ēbono ötö kiet. Ndien owo mö kiet, emi edide ekpep-ibet, odomo Enye, obup Enye mbume kiet, ete, Andikpep, ewe edi akamba ewukhö ke ibet ? Ndien Enye öbörö enye, ete, Afo edima Jehovah Abasi fo ke öfuri esít fo, ye ke öfuri ukpöñ fo, ye ke öfuri ekikere fo. Emi edi akamba ye mbemiso ewukhö. Ndien udiana, emi ebiëtde enye, edi emi, Afo edima mböhiduñ fo nte idemfo. Öfuri ibet ye me-prophet ēkönö ke mitem iba emi.

41 Ekem kini Me-Pharisee ēma ēkebono ötö kiet, Jesus obup mö mbume kiet, ete, Mbufo ēkere didie ēbaña Christ ? Enye edi eyen anie ? Mö öbörö Enye, ete, Eke David. 43 Enye ödöhö mö, ete, Ke didie ndien ke David ke Spirit okot Enye, ete, Oböñ, ete,

44 Jehovah ödöhö ye Oböñ mi, ete,
 Tie mi ke ubök nasia,
 Tutu nda musua fo, nüm fi kidak ukot ?

45 Mödo David ama okot Enye, ete, Oböñ, ke didie ke Enye 46 edi eyen esie ? Ndien ndomo owo kiet ikemeke ndibörö Enye baba ikö kiet, ndien ötöñöde ke usen oro baba owo kiet inyeneke uko ndibup Enye mbume efen aba.

23 2 EKEM Jesus ödöhö me-otu owo ye mbet Esie, ete, Me-scribe ye Me-Pharisee ke ētie ke itie Moses : mödo mbufo ēnam ënyuñ ëním kpukpru ñkpö ekededi eke mö ëteteme mbufo : edi mbufo ēkunam nte mö ënamde ; koro mö 4 ëdöhöde, ndien inamke. Ih, mö ëbög edidobi mbiomo emi ëdobide ndibiom, ënyuñ ëdori mö ke afara owo ; edi mö 5 ke idemmö iditukke mö ke nuenubök mö. Edi mö ënam kpukpru mutom mö man owo ëkut ; koro mö ënenam me-phylactery mö ëñwaña, ënyuñ ënam mben öföñidem mö 6 ëkpon, ënyuñ ëmema itie ukpono ke usörö, ye itie ukpono 7 ke me-synagogue, ye eköm ke aña-wa-urua, ye nte owo 8 ëkotde mö, ete, Rabbi. Edi ëkuyak ëkot mbufo, ete, Rabbi : koro Andikpep mbufo edide kiet, ndien kpukpru 9 mbufo ëdi nditö-ete. Ëkunyuñ ëkot ndomo owo kiet ke isöñ, ete, ete mbufo : koro kiet edide Ete mbufo, emi 10 odude ke heaven. Ëkunyuñ ëyak ëkot mbufo, ete, me-

- ētubom : kore ētubom mbufo edide klet, kpa Christ.
 11 Edi enye emi okponde akan kotu mbufo edidi asañutom
 12 mbufo. Ndien enye emi emenerede idemesie kenyöñ
 ēyesukhöre enye ; ndien ama edi enye emi ösukhöredé
 idemesie, ēyemenere enye kenyöñ.
- 13 Edi osuk ödödiök önö mbufo, me-scribe ye Me-Pharisee,
 mbon mbubik ! koro mbufo ēsiride usuñ obio heaven
 14 ēbakha owo : koro mbufo midukke ke idemmbufo,
 inyuñ iyakke mö ēduk emi ēyomde udiduk.
- 15 Osuk ödödiök önö mbufo, me-scribe ye Me-Pharisee,
 mbon mbubik ! koro mbufo ēkanaredé inyañ ye obot
 ēkuk, ēte, inam owo kiet etie nte mbufo ; ndien ke enye
 ama akabare etie ntre, mbufo ēnam enye edi eyen hell
 akan idemmbufo utim ikaba.
- 16 Osuk ödödiök önö mbufo me-nan, emi ētemede owo
 usuñ, eke ēdöhöde ēte, Owo ekededi eke editomode temple,
 oro idige ñkpö ; edi owo ekededi eke editomode gold
 17 temple, enye edi akama-isön. Mbufo ndisime ye nan :
 koro ewe okpon akan, me edi gold, me edi temple emi
 18 anamde gold asana ? Ēnyuñ ēdöhö ēte, Owo ekededi eke
 editomode itie-uwa, oro idige ñkpö ; edi owo ekededi eke
 19 editomode enö eke odorode kesit, edi akama-isön. Mbufo
 me-nan : koro ewe okpon akan, me edi enö, me edi itie-uwa
 20 emi anamde enö asana ? Mödo enye emi otomode itie-
 21 uwa, otomo enye, ye kpukpru se idorode kesit. Ndien
 enye emi otomode temple, otomo enye ye Enye emi
 22 oduñde kesit. Ndien enye emi otomode enyöñ, otomo
 ebekpo Abasi, ye Enye emi etiede kesit.
- 23 Osuk ödödiök önö mbufo me-scribe ye Me-Pharisee,
 mbon mbubik ! koro mbufo ēnöde öyöhö ubak duop ke
 iköñ ye mfri ye mkpasip, ndien ētre ndinam ikpö ñkpö
 ibet, ikpe, ye mböm, ye mbuötidem : edi me-ñkpö emi
 ke mbufo ēkpenam, ikpenyuñ itreke ndinam mö eken.
 24 Me-nan eke ētemede owo usuñ, eke ēdukhöredé nsuñ ēsio,
 ndien ēmen camel.
- 25 Osuk ödödiök önö mbufo, me-scribe ye Me-Pharisee,
 mbon mbubik ! koro mbufo ēyetde edem cup ye usan
 ēsana, edi esit mö ēyöhö ye utuk ye nama. Afo
 26 Pharisee, owo nan, bem iso yet esit cup ye usan ēsana,
 man edem esie önyuñ asana ñko.
- 27 Osuk ödödiök önö mbufo me-scribe ye Me-Pharisee,
 mbon mbubik ! koro mbufo ētiede nte me-udi eke ēyetde

MATTHEW 24.

ndom, emi ke enyōñ ēyede ndise, edi ke esit ēyōhō
28 ye me-ökpö mekpa-mkpa ye kpukpru ndek. Kpa ntre
ke mbufo ētie nte nti owo ke enyin owo, edi mbubik
ye uquañido ēyōhō mbufo kesit.

29 Osuk ödödiök önö mbufo me-scribe ye Me-Pharisee,
mbon mbubik ! koro mbufo ēbotde udi me-prophet,
30 ēnyuñ ēnamde udi nti owo ēye, ndien ēdöhö ēte, Ke
mimö ikpodu ke eyo mête mimö, mimö ikpebuanaake ye
31 mö ke iyip me-prophet. Mödo mbufo ēdi mentiense ēnö
idemmbufo, ēte, mbufo ēdi nditö mendiwit me-prophet.
32 33 Mbufo ēyōhō ndien idomo mête mbufo. Mbufo me-
urukiköt ye nditö iböm, didie ke mbufo ēdiböhö ikpe hell
34 Mödo, sese, Ami mödöñ me-prophet, ye mefiöñkpö owo,
ye me-scribe ētiene mbufo : ndusuk mö ke mbufo ēdiwit
ēnyuñ ēköñ ke cross ; ndusuk mö ke mbufo ēdinyuñ ēmia
ke me-synagogue mbufo, ēnyuñ ēköbö ke obio ke obio :
35 man öfuri iyip nti owo oro ēduökde ke isöñ, ötöñöde ke
iyip edinen Abel osim iyip Zachariah eyen Barachiah,
emi mbufo ēkewotde kuföt temple ye itie-uwa, ösöp
36 mbufo. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Kpukpru ñkpö
emi ēyetiene emana emi.

37 O Jerusalem, Jerusalem, emi owotde me-prophet,
önyuñ ötöñöde mö emi ēkedönde ētiene enye ke itiat !
adaña didie ke Ami ñkpobon nditö fo ötö kiet, kpa nte
unen obonde nditö esie kidak mba esie, ndien mbufo
38 inyimeke ! Sese, ēmekpöñ ufök mbufo ēnö mbufo ke
39 ndobo. Koro Ami ndöhöde mbufo, nte, Ötöñöde
kemi mbufo idique Mi aba, tutu mbufo ēdidöhö ēte,
Öföfön önö Enye emi edide ke enyin Jehovah.

24 EKEM Jesus öwörö ke temple, önyuñ asaña ke usuñ
Esie ; ndien mbet Esie ētiene Enye, ēte, iwut Enye
2 me-ufök temple. Edi Enye ödöhö mö, ete, Nte mbufo
ique kpukpru ñkpö emi ? kakpan ke ndöhö mbufo,
nte, idikpöñke itiat odoro ke itiat, eke mididuökke ke
isöñ.

3 Ndien nte Enye etiede ke obot Olive, mbet Esie ētiene
Enye ke idemmö, ēte, Sian nyin ini eke ñkpö emi ēdiwöröde ?
nsidinyuñ idi idiöñö eridi Fo, ye eke akpatre ererimbot ?
4 Ndien Jesus öbörö mö, ete, Ekpeme idem mbak owo
5 edinam mbufo ēwakha ëkpöñ usuñ. Koro ediwak
owo ēyedi ke enyin Mi, ēdöhö ēte, Ami ndi Christ ;

6 ēyenyuñ ēnam ediwak owo ēwakha ēkpōñ usuñ. Ndien mbufo ēyekop ēbaña ekōñ ye etop ekōñ : ētīñ enyin ēkutimere esit : koro mö oro ēnyenede ndidi ; edi utīt 7 idige kaña. Koro idut ediñwanade ye idut, ye obio edidem kiet ye obio edidem efen : akañ ye unyek-isōñ 8 ēyenyuñ ēdu ke nsio nsio ebiët. Edi kpukpru ñkpō 9 emi ēdi eritōñö ndutukhō. Ndien mö ēyeda mbufo ēyak ēnō ukut, ēnyuñ ēwot mbufo : kpukpru midut 10 ēyenyuñ ēsua mbufo kabaña enyīñ Mi. Ndien ediwak owo ēyeduō, kiet eyenyuñ ada kiet önō ikpe, kiet 11 eyenyuñ asua kiet. Ndien ediwak prophet nsu ēyedakha 12 ēda, ēnam ediwak owo ēwakha ēkpōñ usuñ. Ndien sia muquañido ēdikabarede ēwak, ima ediwak owo eye- 13 kabare ebit. Edi ēyenyaña enye emi akade iso osim 14 akpatre. Ēyenyuñ ēquörö gospel obio Abasi emi ke öfuri ekondo ke ikö ntiense ēnō kpukpru midut ; ndien utīt eyedi.

15 Mödo kadañemi mbufo ēkutde inbubiam ñkpō nsobo oro Daniel prophet abañade ke ada ke edisana ebiët (yak 16 enye emi okotde ñwed ekere), ndien yak mö emi ēdude ke 17 Judæa ēfeghe ēka ke me-obot : yak enye emi odude ke enyōñ ufök ökusukhöre okosio ñkpō emi odude ke ufök esie: 18 yak enye emi odude ke iñwañ ñko okufiak edem ekemen 19 öföñidem esie. Edi ödödiök önö mö emi ēyomode ye mö 20 emi ēnöde nditö eba ke musen oro ! Mbufo ēnyuñ ēkpe ubök man itök mbufo okudi ke ini tuep me ke sabbath : 21 koro ke ini oro aqua ukut eyedu, oruk eke akanam miduhe ötöñöde ke eritōñö ereribot tutu osim mfin, emi midi- 22 nyuñ iduhe aba. Ndien iböhöke ēnam musen oro ēmukhö, baba owo kiet ikpöböhöke : edi kabaña mö emi 23 ēmekde ēyenam musen oro ēmukhö. Ndien owo ekededi edidöhö mbufo, etc, Sese, Christ mi, me, mömi ; ēkunüm ke 24 akpanikö. Koro me-christ nsu ye me-prophet nsu ēyedakha ēda, ēyenyuñ ēwut ikpö midiöñö ye mutibe ñkpö ; adaña nte ēdinamde mö emi ēmekde ēwakha ēkpōñ 25 usuñ, ke ēkpekemedé. Sese, Ami 'ma mbem iso ndöhö 26 mbufo. Mödo mö ēma ēdöhö mbufo, etc, Sese, Enye odu ke desert ; ēkuwörö ēka do : Sese, Enye odu ke ubet ; 27 ēkunüm ke akpanikö. Koro kpa nte emineñ-mineñ otode ke edem usiakha-utin öwörö ayama osim edem usop- 28 utin ; kpa suk ntre ke eridi Eyen owo editie. Ebiët ekededi eke okpo odude, do ke mutere ēdibono.

MATTHEW 24.

29 Edi ukut usen oro ama ebe, kpa idaha oro, utin eyekim,
 öfiöñ idinyuñ inöñö uñwana esie, me-ntantafioñ éyenyuñ
 éto ke enyöñ éduö, éyenyuñ ényeñe me-odudu heaven :
 30 ndien idiöñö Eyen owo eyebiöñore ke enyöñ : ndien
 kpukpru midut ereribot éyetuaña, mö éyenyuñ ékut
 Eyen owo nte edide odoro ke obubit enyöñ ye odudu ye
 31 aqua uböñ. Ndien Enye eyedöñ me-angel Esie ye aqua
 uyom ukorowo, ndien mö éyetañ ndimek owo Esie oto ke
 ofim mbinañ, oto ke utit heaven kiet tutu osim eken, ébon
 ebiët kiet.
 32 Ékpep ñke ke eto fig : kini ñkök esie esekhede, önyuñ
 33 asiakhade iköñ, mbufo éfiök ëte, ndaeyo ke ekpere; kpa suk
 ntre, ke mbufo ékutde kpukpru ñkpö emi, éfiök ëte, Enye
 34 ke ekpere, kpa ke enyin usuñ. Kakpan ke ndöhö mbufo,
 nte, Emana emi idibehe, tutu énam kpukpru ñkpö emi éma.
 35 Enyöñ ye isöñ éyebe éfep, edi ikö Mi idibehe. Edi ama
 36 edi usen oro, baba owo kiet, me idem me-angel, me Eyen
 37 owo ifiökke, iböhöke Ëte ikpöñ. Koro eridi Eyen owo
 38 eyetie nte musen Noah. Koro nte ke musen oro éke-
 bemde uquö iso mö édiade ñkpö ényuñ éñwönde ñkpö,
 ëdöde ndö ényuñ énöde ke ndö, tutu osim usen oro Noah
 39 okodukde ke ubom, inyuñ ifiökke tutu uquö edi edimen mö
 kpukpru efep ; kpa suk ntre ke eridi Eyen owo editie.
 40 Ke ini oro owo iba éyedu ke iñwañ ; éyeda kiet, ékpöñ
 41 kiet : iban iba éyekök ke itiat-ukök ibokpot ; éyeda kiet,
 42 ékpöñ kiet. Ékpeme ndien : koro mbufo mifiökke usen
 43 eke Öböñ mbufo edide. Edi éfiök emi, ëte, ëte ufök
 ama ökpöfiök ini eke inö edidide, enye ekpekpeme,
 44 ikponyuñ iyakke ébuñ ufök esie. Mödo mbufo ényuñ
 ébeñe idem : koro ke ini eke mbufo mikereke Eyen owo
 45 ke edi. Anie ndien edi eti asañutom ye enyene-
 ibuot asañutom, emi ëte esie okodoride ete, edi andise
 ñkpö ufök esie, önyuñ önö mö udia ke edikem ini ?
 46 Öföfön önö asañutom oro, emi ëte esie kini edide
 47 edikutde, ete, ke anam ntre. Kakpan ke ndöhö mbufo,
 nte, eyenim enye, ete, edi andise kpukpru ñkpö ufök
 48 esie. Edi edieke idiök asañutom oro edidöhöde ke
 49 eañt esie, ete, Ëte mi ebigi ; edinyuñ ötöñöde ndimia
 eke mö mensañutom esie, edinyuñ adiade ñkpö önyuñ
 50 öñwönde ye mbon min ; ëte asañutom oro eyedi ke usen
 eke enye midorike enyin, ye ke ñkanika eke enye
 51 mifiökke, eyenyuñ amia enye akamba ufen, önyuñ onim

MATTHEW 25.

ademe önö enye ye mbon mbubik : do ke eritua eyet ye erita edet ēyedu.

25 NDIEN ēyeda obio heaven ēdomo ye nditō-iban duop, emi ēdade mutuenikañ mö, ēwöñö ēka ndisobo ye 2 ödö-ndö. Ndien owo mö ition ēdi ndisime, ition 3 ēnyuñ ēdi masian. Koro me-ndisime, kini mö ēdade 4 mutuenikañ mö, idaha aran : edi masian ēda aran ke 5 ekpeme ēdian ye mutuenikañ mö. Ndien nte ödö-ndö 6 ebīgide, kpukpru mö ēyet idap ēnyuñ ēde. Edi kuföt okoneyo ēfiori ēte, Sese. ödö-ndö *kedi* ! Mbufo ēwöñö ēdi 7 ēdisobo ye enye. Ndien kpukpru nditö-iban oro ēdakha 8 kenyöñ, ēnyuñ ēdiöñ mutuenikañ mö. Ndien me-ndisime ēdöhö masian, ēte, Enö nyin aran mbufo 9 esisit ; koro mutuenikañ nyin möñ ēníme. Edi masian ēbörö ēte, Mbak midikemke nyin ye mbufo : ēkam 10 ētiene menyam-aran, ēkedep eke mbufo. Ndien nte mö ēkade ndidep, ödö-ndö edi ; ndien mö emi ēbeñede idem ētiene enye ēduk ēka usörö ndö : ndien ēberi usuñ. 11 Ekem nditö-iban eken ēdi, ēdöhö ēte, Öböñ, Öböñ, 12 berere nō nyin. Edi enye öbörö ete, Kakpan ke ndöhö 13 mbufo, nte, Ami ndiöñöke mbufo. Ekpeme ndien, koro mbufo mifiökke usen me ñkanika.

14 Koro etiede nte owo emi oyomde ndika idut, emi okot- 15 de mensañutom esie, önyuñ önöde mö inyene esie. Ndien enye önö owo kiet talent ition, önö owo efen iba, önö owo efen kiet ; önö owo kiet kiet nte ukeme esie edide ; ndien 16 enye aka isañ esie. Idaha oro enye emi öböde talent ition ada mö anyam urua, önyuñ odori talent ition efen. 17 Kpa suk ntre ñko enye emi öböde iba odori iba efen. 18 Edi enye emi öböde kiet aka okotibi isöñ, odip okuk ēte 19 esie. Ekem ke anyan ini ama ekebe ēte mensañutom 20 oro edi, önyuñ abat ibat ye mö. Ndien enye emi ökö- böde talent ition ada talent ition efen edi, ödöhö ete, Öböñ, afo ökönö mi talent ition : sese, ami ma ndori 21 talent ition efen. Ete esie ödöhö enye, ete, Omotim anam, afo ēti asañutom ye owo akpanikö : afo ama anam akpanikö ke ñkpö eke miwakke, nyenim fi andise ediwak ñkpö : 22 duk ke idara usö. Ndien enye emi ököböde talent iba edi. ödöhö ete, Öböñ, afo ökönö mi talent iba : sese, ami 23 ma ndori talent iba efen. Ete esie ödöhö enye, ete, Omotim anam, afo eti asañutom ye owo akpanikö ; afo ama anam

MATTHEW 25.

akpanikō ke ñkpō eke miwakke, nyenim fi andise ediwak
 24 ñkpō : duk ke idara usö. Ndien enye emi ökóböde
 talent kiet edi edidöhö ete, Öböñ, ami möfiök fi nte afo
 edi owo utuk, ekpikpi ke ebiët eke afo mukötöhö, önyuñ
 25 atatañ ke ebiët eke afo mukasuanke ; ndien ami ñkefeghe
 ndik, nyuñ ñka ñkedip talent fo ke isöñ : sese, afo eme-
 26 nyene okuo. Edi ëte esie öbörö enye, ete, Afo idiök ye ifu
 asañutom, afo ökofiök ete, ami ñkpikpi ke ebiët eke
 27 meñkötöhö, nyuñ ntatañ ke ebiët eke meñkasuanke ; afo
 akpakam èsin okuk mi ke ubök mekama okuk, ndien ke
 28 ndide, ami ñkpötöñö ntak mbö okim ye udori. Mbufo
 ëbö enye talent oro ndien, ënyuñ ënö enye emi enyenede
 29 talent duop. Koro ëyenö kpukpru owo emi enyenede,
 ndien enye eyenyene ediwak : edi owo emi minyeneke,
 30 ke ëyebö enye kpa se enye enyenede. Mbufo ënyuñ
 ëduök asañutom emi midoroke udori ke ekim ke esien :
 do ke eritua eyet ye erita edet ëyedu.

31 Edi kini Eyen owo edidide ke uböñ Esie, ye kpukpru
 me-angel ye Enye, ndien Enye editie ke ebekpo uböñ
 32 Esie : ndien ëyebon kpukpru ekondo ke iso Esie : ndien
 Enye eyebakhare mö kiet ye eken, kpa nte emi ekpemeröñ
 33 abakharedé eröñ ke ebot : ndien Enye eyenim eröñ ke
 34 ubök nasia Esie, ye ebot ke ufien. Ndien Edidem eye-
 döhö mö ke ubök nasia Esie, ete, Edi, mbufo emi Ete Mi
 ödiönde, ëdida obio emi ëkenimde ënö mbufo toto ke
 35 eritöñö ererimbot : koro biöñ öködöñde Mi, ndien
 mbufo ënö Mi udia : itöñ akasat Mi, ndien mbufo ënö
 Mi ediñwöñ-ñkpö : Ami ñkedi esen owo, ndien mbufo ëda
 36 Mi ëka ufök mbufo ; ndi iferi, ndien mbufo ësine Mi ñkpö :
 Ami ñkodöñö, ndien mbufo ëdi ëdise Mi : Ami ñkodu ke
 37 ufök-ñkpököbi, ndien mbufo ëtiene Mi. Ndien nti owo
 ëyebörö Enye, ëte, Öböñ, ke ini ewe ke nyin ikokut Fi
 etiede biöñ, ndien inö Fi udia ? me nte itöñ asatde Fi,
 38 ndien inö Fi ediñwöñ-ñkpö ? Ndien ke ini ewe ke nyin
 ikokut Fi edide esen owo, ndien ida Fi ika ufök ? me iferi,
 39 ndien isine Fi ñkpö ? Ndien ke ini ewe ke nyin ikokut
 Fi ödöñöde, me ke ufök-ñkpököbi, ndien ida idise Fi ?
 40 Ndien Edidem edibörö mö, ete, Kakpan ke ndöhö
 mbufo, nte, Adaña nte mbufo ëkenamde oro ënö nditö-ëte
 Mi emi kiet, kpa ata ñkpri emi, mbufo ëkenam ënö Mi.
 41 Ndien Enye eyedöhö mö ke ubök ufien, ete, Edianare Mi,
 mbufo emi ësuñide, ëduk ke nainsi ikañ oro ënimde ënö

MATTHEW 26.

42 devil ye me-angel esie : koro biōñ ökōdōñde Mi, ndien mbufo inōñö Mi udia : itōñ akasat Mi, ndien mbufo inōñö
43 Mi ediñwōñ-ñkpö : Ami ñkedi esen owo, ndien mbufo idaha Mi ika ufök mbufo ; ñkedi iferi, ndien mbufo isineke Mi ñkpö ; ñkodöñö, nyuñ ntie ke ufök-ñkpököbi, ndien
44 mbufo idige idise Mi. Ndien mō ñko ēyebörö Enye, ēte, Öböñ, ke ini ewe ke nyin ikokut Fi etiede biōñ, me nte itōñ asatde Fi, me nte edide esen owo, me iferi, me nte ödöñöde, me nte etiede ke ufök-ñkpököbi, ndien inamke ñkpö inō Fi?
45 Ndien Enye eyebörö mō, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Adaña nte mbufo mikanamke ñkpö inō ata ñkpri emi
46 kiet, mbufo ikanamke inō Mi. Ndien mō ēyedakha ëkeduk ke nsinsi ufen : edi nti owo ke nsinsi uwem.

26 Ekem ke Jesus ama eketiñ kpukpru ikö emi ama, Enye
2 ödöhö mbet Esie, ete, Mbufo ēmefiök ēte ke usen iba ēma
ēbe passover edi, ndien ēda Eyen owo ēnö, ēte, ēwot ke
3 cross. Ndien ikpö oku, ye nyebiowo mbiobio ēbono ötö
4 kiet ke okure aqua oku, emi ekerede Caiaphas ; ēduk odu,
5 ēte, ida ñkari imum Jesus iwot. Edi mō ēdöhö ēte,
Ekunam ke ini usörö, mbak ndutime edidu kotu mbiobio.
6 Ekem kini Jesus odude ke Bethany, ke ufök Simon owo
7 akpa-mfia oro, ñwan kiet ada otu alabaster emi aran emi
ösöñde urua eti eti odude kesit, etiene Enye, ötökhö Enye
8 ke ibuot, nte Enye etiede ke itie-udia. Edi kini mbet Esie
ëkutde, mō ēyaresit, ēnyuñ ēdöhö ēte, Eribiat-ñkpö emi
9 öfön ke nso ? Koro ëkpekeme ndinyam *aran* emi ke
10 ediwak okuk, ndien ēnö mubuene. Edi Jesus ke öfiökde
ödöhö mō, ete, Nsinam mbufo ēnöde ñwan emi afaniköñ ?
11 koro enye anamde eti utom ke idem Mi. Koro mbufo
ēmenyene mubuene ye mbufo kpukpru ini ; edi mbufo
12 inyeneke Mi kpukpru ini. Koro ntemi enye ötökhöde
aran emi ke idem Mi, enye anam emi, ebeñe eribuk Mi.
13 Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ke ebiët ekededi eke ëdi-
quöröde gospel emi ke öfuri ererimbot, ēyenyuñ ëtiñ se
ñwan emi anamde man ëti enye.
14 Ndien owo mbet duopeba oro kiet, emi ekerede Judas
15 Iscariot, etiene ikpö oku, ete, Nso ke mbufo ēnyime ndinö
mi, ndien ami nyeda Enye nsin mbufo ke ubök ? Ndien
16 mō ēdomo mbak silver edip ye duop ēnö enye. Ndien
ötöñöde ke ini oro enye oyom usuñ nte edidade Enye esin
mō ke ubök.

MATTHEW 26.

- 17 Ekem ke akpa usen usōrō uyo eke leaven miduhe, mbet ētiene Jesus, ēdöhō Enye, ēte, Ke möñ ke Afo oyom ete,
 18 nyin itim ñkpō inō Fi man adia passover ? Ndien Enye ödöhō ete, Eka ēkeduk ke obio ētiene owo kiet, ēnyuñ ēdöhō enye, ēte, Andikpep ödöhö ete, Ini Mi ke ekpere; möñ ním
 19 passover ke ufök fo ye mbet Mi. Ndien mbet ēnam nte
 20 Jesus etemedē mö ; ēnyuñ ēnam passover ebiēt. Ekem ke mbubreyo Enye etie ke itie-udia ye mbet Esie duopeba;
 21 ndien nte mö ēdiade, Enye ödöhö ete, Kakpan ke ndöhö
 22 mbufo, nte, owo mbufo kiet eyetap Mi. Ndien mö ēfukhö eti eti, ēnyuñ ētōñō ndidöhö Enye kiet kiet, ēte, Nte edi
 23 Ami, Öböñ ? Ndien Enye öbörö ete, enye emi edebide
 24 ubök esie ke usan ye Ami, kpa enye editap Mi. Eyen owo aka, kpa nte ēkewetde ēbaña Enye : edi ödödiök önō owo oro oto ke enye ētap Eyen owo ! ökpöfön ye owo
 25 oro nte enye mikpamanake. Ndien Judas, emi atapde Enye, ödöhö ete, Nte edi ami, Rabbi ? Enye
 26 öbörö enye, ete, Edi afo. Ndien nte mö ēdiade, Jesus ada uyo, ödiöñ, önyuñ obuñ enye, önō mbet Esie, ete,
 27 Ebö, ēta ; emi edi ikpöhidem Mi. Ndien Enye ada cup, önyuñ öküm Abasi, önyuñ önō mö, ete, Mbufo kpukpru
 28 ēñwöñ enye ; koro emi edide iyip Mi eke ediomi, emi
 29 ēduökde kibuot ediwak owo man ēmen midiöñkpö mö
 30 ēfep. Edi Ami ndöhö mbufo, nte, Ami ndiñwöñke aba mfri vine emi, tutu usen oro Ami ndiñwöñde enye öbufa ye mbufo ke obio Ete Mi.
 31 Ndien ke mö ēquöde iquö ēma, mö ēwörö ēka ke obot Olive.
 32 Edi ke ēma ēnam Mi nset, nyebem mbufo iso ñka
 33 ke Galilee. Edi Peter ödöhö Enye, ete, Kpukpru owo ēma ēduö kabaña Fi, ami ndiduöhö ke nsi
 34 nsi. Jesus ödöhö enye, ete, Kakpan ke ndöhö fi, nte, Ke okoneyo emi, ke ekikö mika-ikpökke kaña, afo eyekañ
 35 Mi ikata. Peter ödöhö Enye, ete, Ñkpakpakpa ye Afo, ndikañke Fi. Kpukpru mö mbet ēnyuñ ēdöhö kpa ntre.
 36 Ekem Jesus asaña ye mö edi ke ebiēt emi ekerede Gethsemane, önyuñ ödöhö mbet Esie, ete, Mbufo etie mi,
 37 kini Ami ñkade ko ndiböñ akam. Ndien Enye ada Peter

MATTHEW 26.

ye nditō Zebedee iba ye Enye, önyuñ ötöñö ndifukhō,
 38 ukpōñ önyuñ öböhö Enye. Ndien Enye ödöhö mö, ete,
 Ukpōñ Mi öfukhō eti eti, koyom ndikpa : mbufo ētie
 39 mi, ēkpeme ye Ami. Ndien Enye aka iso esisit, öduö ke
 isöñ, okubi iso Esie, öböñ akam, ete, O Ète Mi, ama edi
 se ekemedé, yak cup emi ebe ökpōñ Mi : edi okudi nte Ami
 40 made, edi nte Afo amade. Ndien Enye etiene mbet Esie,
 okut mö ke ède, önyuñ ödöhö Peter, ete, Nso, nte mbufo
 41 ikemeke ndikpeme ye Ami ke ñkanika kiet ? Èkpeme
 ényuñ éböz akam, mbak mbufo èdiduk ke idomo : ukpōñ
 42 ke onyime ke akpanikö, edi öbukidem emem. Enye
 ötöñö ntak aka udiana-akpa ini, önyuñ öböz akam, ete, O
 Ète Mi, edieke emi mikemeke ndibe ñkpōñ Mi, iböhöke
 43 ñwönde enye, yak edi nte Afo amade. Ndien Enye
 ötöñö ntak edi edikut mö ke èdede, koro enyin mö èdobide.
 44 Ndien Enye ötöñö ntak ökpōñ mö, aka ökóböz akam
 45 öyöhö ikata, ötöñö ntak ödöhö suk ikö oro. Ndien Enye
 etiene mbet Esie, önyuñ ödöhö mö, ete, Èdediön ède idap
 èka iso kemi, ényuñ éduök odudu : sese, ini ke ekpere,
 46 ndien èda Eyen owo èsin midiök owo ke ubök. Èdakha
 kenyöñ, èyak nyin ika : sese, enye emi atapde Mi ke
 ekpere.
 47 Ndien nte Enye osuk etiñde ikö kaña, sese, Judas, owo
 kiet ke duopeba, edi, aqua otu owo, emi èkamade ofut ye
 okuk-èto, ényuñ ésaña ye enye, èto ke ikpö oku ye nye-
 48 biowo. Ndien enye emi atapde Enye ökönö mö idiöñö, ete,
 Owo eke ami nditimde Enye inua edi Enye : èmum Enye.
 49 Ndien idaha oro enye etiene Jesus, önyuñ ödöhö Enye,
 50 ete, Mököm Fi, Rabbi ; önyuñ otim Enye inua. Ndien
 Jesus ödöhö enye, ete, Ufan, nam se afo edide ndinam.
 51 Ndien mö èdi èdori Jesus ubök, èmum Enye. Ndien
 sese, owo kiet kotu mö emi èdude ye Jesus anyan ubök
 esie, osio ofut esie, önyuñ ekpi owo aqua oku, önyuñ osibe
 52 enye utöñ. Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Sín ofut fo ke
 efök esie: koro kpukpru owo emi èmende ofut èyekpa ke
 53 ofut. Me afo ekere ete, Ami ñkemeke ndikpe Ète Mi ubök,
 ndien Enye önö Mi angel ebe legion duopeba idaha emi ?
 54 Edisu didie ndien nte èwetde ète, ntem ke enyene ndiwörö ?
 55 Kè idaha oro Jesus ödöhö me-otu owo, ete, Nte mbufo
 èmewöñö nte èbinede owo ñwo ye ofut ye eto ke ubök
 ndimum Mi ? Ami ñketie ke temple ke usen ke usen
 56 ñkpèp, mbufo inyuñ imumkè Mi. Edi kpukpru emi

MATTHEW 27.

ōwörö, man se me-prophet ëkewetde okposu. Ekem kpukpru mbet Esie ëkpöñ Enye ëfeñe.

57 Ndien mö emi ëmumde Jesus éda Enye ëka ke ufök Caiaphas aqua oku, ebiët emi me-scribe ye nyebiowo
58 ëbonode ötö kiet. Edi Peter etiene Enye nsan nsan, osim
okure aqua oku, önyuñ oduk kesit, etie ye misuñutom,
59 man okut utit. Ndien ikpö oku ye öfuri aqua esop éyom
60 ikö ntiense nsu ébaña Jesus, éte, iwot Enye; ndien mö ique
owo, okposuk edi nte ediwak ntiense nsu édide. Ekem
61 iba édi, ényuñ édöhö éte, Owo emi ödöhö ete, Imö
imekeme ndibiat temple Abasi, 'nyuñ mböp enye ke usen
62 ita. Ndien aqua oku adakha ada, ödöhö Enye, ete, Nte
Afo uböröke baba ñkpö kiet? Nso ke mö emi étiñ ébaña
63 Fi? Edi Jesus ododop. Ndien aqua oku ödöhö Enye,
ete, Ami mowuk Fi ke Abasi emi odude uwem, nte, Afo
64 ödöhö nyin me Afo edi Christ, Eyen Abasi. Jesus ödöhö
enye, ete, Edi ntre: edi Ami ndöhö fi, nte, Ötöñöde ke ini
emi, mbufo éyekut Eyen owo etiede ke ubök nasia odudu,
65 önyuñ asañade ke obubit enyöñ heaven edi. Ndien
aqua oku awai edisine-ñkpö esie, ete, Enye ama osuñi:
nso ntiense efen ke isuk iyoyom? sese, mbufo émekop
66 isuñi Esie kemi: mbufo èse didie? Mö ébörö éte,
67 Enye odot mkpa. Ndien mö éfiari Enye etap ke iso,
ényuñ étö Enye ita: ndusuk ényuñ émia Enye ke ubök,
68 éte, Tiñ prophecy nö nyin, Afo Christ: Anie amia Fi?
69 Ekem Peter etie ke okure emi esede esien: ndien eyen-
añwan kiet etiene enye, ete, Afo ñko ama odu ye Jesus
70 eyen Galilee. Edi enye akañ kiso kpukpru mö, ete, Ami
71 mfiökke se afo ödöhöde. Ndien ke enye ama ököwörö
ke etekhe, eyen-añwan efen okut enye, önyuñ ödöhö
mö emi édade do, ete, Owo emi ama önyuñ odu ye Jesus
72 eyen Nazareth. Ndien enye ötöñö ntak akañ, önyuñ
73 osuñi, ete, Ami mfiökke owo oro. Ke ekpri ini ama ekebe
mö emi édade èkpere etiene Peter, éte, Ke akpanikö afo
74 edi owo mö kiet; koro inua fo ayarareded fi. Ndien enye
ötöñö ndisuñi nyuñ ntomo Abasi, ete, Ami mfiökke owo
75 oro. Ndien idaha oro ekikö ökpök. Ndien Peter
eti ikö eke Jesus öködöhöde ete, Ke ekikö mika-ikpökke
kaña, afo eyekañ Mi utim ikata. Ndien enye öwörö
ke aña, atua eyet eti eti.

27 Ekem ke eyo eserede. kpukpru ikpö oku ye nye-

MATTHEW 27.

2 biowo obio ēduk odu ēbaña Jesus man ēwot Enye : ndien mö ēbōp Enye, ēda Enye ēka ēkeyak ēnō Pilate andikara.
3 Ndien Judas, emi akatapde Enye, kini okutde ete ēma ēbiom Enye ikpe, atua mkpōfiök, ada mbak silver edip
4 ye duop afiak edi edinö ikpō oku ye nyebiowo, ete, Ami ma nam idioñkpō nte ñkatapde iyip owo emi miduehe isop. Edi mö ēdöhö ēte, Nyin isaña nso do ? Oro edi ikō fo.
5 Ndien enye öduök mbak silver ke temple, önyuñ önyöñ ;
6 ndien aka ekeyire. Ndien ikpō oku ēda mbak silver, ēdöhö ēte, Inenke ndisün mö ke unim-okuk, sia edide
7 urua iyip. Ndien mö ēdiomi kiet ye kiet, ēnyuñ ēda mö
8 ēkedep iñwañ obot-eso, ēte, ēbuk isen owo kesit. Mōdo ēkotde iñwañ oro, ēte, Iñwañ iyip, tutu osim mfin emi.
9 Ndien se Jeremiah prophet öködöhöde osu, ete, Mö ēda mbak silver edip ye duop, eköm urua Esie eke mö ēnīmde,
10 eke ndusuk nditö Israel ēkönde ; ēnyuñ ēnō ke iñwañ obot-eso, ntemi Jehovah etemedi mi.
11 Ndien Jesus ada kiso andikara : ndien andikara obup Enye, ete, Nte Afo edi Edidem Me-Jew ? Ndien Jesus
12 ödöhö enye, ete, Edi Ami. Ndien kini ikpō oku ye nyebiowo ēdoride Enye ikö, Enye iböröke baba ikö kiet
13 Ndien Pilate ödöhö Enye, ete, Nte Afo ukopke adaña
14 ekese ñkpō emi mö ētiñde ēdian Fi ? Ndien Enye iböröke enye baba ikö kiet : tutu esin andikara eyik eti eti.
15 Ndien ke ini usörö oro, andikara akam asana owo-
16 ñkpököbi kiet, eke otu owo ēmade, ayak önö mö. Ndien ke ini oro mö ēnyene owo-ñkpököbi kiet eke öwöröde etop,
17 ekere Barabbas. Ndien kini mö ēbonode ötö kiet, Pilate obup mö, ete, Anie ke mbufo ēyom ēte, ami nsana nyak nö mbufo ? Barabbas, me Jesus, emi ekerede Christ ?
18 Koro enye öfiökde ete, oto ke ufup ke mö ēkeyak Enye ēnō.
19 Ndien nte enye etiede ke itie-ikpe, ñwan esie ödöñ ēdöhö enye, ete, Afo kunam baba ñkpö kiet ye eti owo emi : koro ma ñkut ediwak ukut ke ndap mfin emi mbaña
20 Enye. Ndien ikpö oku ye nyebiowo ēkpe ye me-otu owo,
21 mö ēkpēbeñe Barabbas, ēnyuñ ēwot Jesus. Edi andikara öbörö mö, ete, Anie owo kotu iba oro ke mbufo ēyom ēte ami nsana nyak nö mbufo ? Mö ēte,
22 Barabbas. Pilate ödöhö mö, ete, Nso ke ami ndinam ye Jesus emi ekerede Christ ? Kpukpru mö ēdöhö ēte, Köñ
23 Enye ke cross. Ndien enye ödöhö ete, Ke nso, nso idioñkpö ke Enye akanam ? Edi mö ēdediñ ūfiori ēte,

MATTHEW 27.

- 24 Kōñ Enye ke cross. Edi kini Pilate okutde ete, ñmō ikemke
 ñkpō ye mö, edi ebe oro ndutime ke oyom ndidu, enye ada
 möñ, eyet ubök esie kiso otu owo, ete, Ami masana ke iyip
 25 eti owo emi: oro edi ikö mbufo. Ndien kpukpru mbioblo
 26 ēbörō ëte, Yak iyip Esie odoro nyin ye nditō nyin. Ndien
 enye asana Barabbas ayak önö mö : edi enye amia Jesus,
 önyuñ ayak Enye önö mö, ete, ëkōñ Enye ke cross.
- 27 Ndien mbon-eköñ andikara ëda Jesus ëduk ke aqua ufök
 28 andikara, ënyuñ ëkot öfuri udim ëtiene Enye. Ndien
 ësio Enye edisine-ñkpō Esie, ësine Enye ididuot öföñidem.
 29 Ndien mö ëdök anyanya ñkukim ëyara Enye ke ibuot,
 ënyuñ ënö Enye esañ ke ubök nasia ; ënyuñ ëtöñö edöñ
 kiso Esie, ëbiaña Enye, ëte, Etia, Edidem Me-Jew !
 30 Ndien mö ëfiari etap ëduök Enye, ënyuñ ëda esañ oro ëmia
 31 Enye ke ibuot. Ndien kini mö ëma ëkebiaña Enye, mö
 ësio Enye öföñidem, ënyuñ ësine Enye edisine-ñkpō Esie,
 ënyuñ ëda Enye ëka ndiwot ke cross.
- 32 Ndien nte mö ëwöröde, mö ëkut owo Cyrene kiet, emi
 ekerede Simon : mö ënyik enye etiene mö, man obiom
 33 cross Esie. Ndien kini mö ësimde ebiët emi ekerede
 34 Golgotha, oro edi, Ebiët mfpökpörö, mö ënö Enye wine
 abuakha ye etidot öñwöñ : ndien ke Enye atabide enye,
 35 inyimeke ndiñwöñ. Ndien ke mö ëma ëkeköñ Enye ke
 cross, mö ësin afia, ëdeme edisine-ñkpō Esie kotu mö :
 36 ndien mö ëtie do ëkpeme Enye. Mö ënyuñ ëdian ñwed
 37 eridori-ikö Esie ke enyöñ ibuot Esie, emi ëwetde ëte, Emi
 38 EDI JESUS EDIDEM ME-JEW. Mö ënyuñ ëköñ inö iba ke
 39 cross ye Enye, kiet ke ubök nasia, kiet ke ufiem. Ndien
 mö emi ësañade ëbe ësak Enye, ënyuñ ënyeñe ibuot mö,
 40 ëte, Afo emi owuride temple, önyuñ õbopde enye ke usen
 ita, nyaña idemfo : Afo ama edi Eyen Abasi, sukhöre ke
 41 cross. Ikpö oku ye me-scribe ye nyebiowo ësak Enye
 42 kpa suk ntre, ëte, Enye akanyaña owo efen ; Enye
 ikemeke ndinyaña Idemesie. Enye edi Edidem Israel ;
 yak Enye ösukhöre ke cross kemi, ndien nyin iyenim Enye
 43 ke akpanikö. Enye õbuöt idem ye Abasi ; yak Enye
 anyanya Enye kemi, edieke Enye amade Enye : koro
 44 Enye öködöhöde ete, Imö idi Eyen Abasi. Ndien me-inö
 ñko emi ëkekönde ye Enye ke cross ësuene Enye kpa ntre.
 45 Ekem ötöñöde ke ñkanika itiokiet tutu osim
 46 ñkanika usukkiet ekim ofuk öfuri isöñ. Ekem ke ñkpö
 nte ñkanika usukkiet Jesus ofiori ke ökpösöñ uyo.

MATTHEW 27.

ete, Eli, Eli, lama sabachthani ? oro ōwōrō ete, Abasi
 47 Mi, Abasi Mi, nsinam Afo ökpōnde Mi ? Ndien ndusuk
 mō emi ēdade do, kini mō ēkopde, ēdöhö ēte, Owo emi ke
 48 okot Elijah. Ndien idaha oro owo mō kiet efeghe ada
 ndöbō edebi ke vinegar, owuk ke eto, önö Enye öñwöñ.
 49 Ndien mō efen ēdöhö ēte, Yak etie; yak nyin ise me
 50 Elijah ke edi ndinyaña Enye. Ndien Jesus ötöñö
 51 ntak ofiori ke ökpösöñ uyo, ayak ukpöñ Esie. Ndien
 sese, ikpeghe temple asiakha ke mbak iba ötöñöde ke
 enyöñ osim ke isöñ ; isöñ önyuñ enyek ; ikpō itiat enyuñ
 52 esiaakha ; me-udi enyuñ ēkuböre ; enyuñ ēnam ediwak
 53 mokpo nti owo Abasi eke ēma ēkede ēset ; ndien mō
 ēwöñö ke udi ke Enye ama eset ke mkpa, ēduk ke edisana
 54 obio, ēyarare idem ēnō ediwak owo. Ndien centurion,
 ye mō emi ēdude ye enye ēkpeme Jesus, kini mō ēkutde
 unyek-isöñ, ye ñkpö oro ēnamde, efeghe aqua ndik eti eti,
 55 ēte, Ke akpanikö Enye emi edi Eyen Abasi. Ndien
 ediwak iban ēda nsan nsan ēse, emi ēketienede Jesus ēto
 56 ke Galilee, ēnam ñkpö ēnō Enye : Mary Magdalene, ye
 Mary eka James ye Joseph, ye eka nditō Zebedee ēdu
 kotu mō.

57 Ndien ke osimde mbubreyo, owo inyene kiet eke otode
 ke Arimathaea edi, ekere Joseph, emi idemesie edide
 58 owo mbet Jesus : owo emi etiene Pilate ekebeñe okpo
 59 Jesus. Ndien Pilate ödöhö ete, ēnō enye. Ndien Joseph
 60 ada okpo, önyuñ awañ enye ke edisana öföñ linen, onim
 ke öbufa udi esiemö, eke enye okotibide ke itiat : önyuñ
 akpat akamba itiat eberi ke inua udi, ndien önyöñ.
 61 Edi Mary Magdalene odu do, ye Mary eken, ētie ēsak
 iso ēse udi.

62 Ndien mkpöñ, emi etienede usen erinam ñkpö mbeñe,
 63 ikpö oku ye Me-Pharisee ēbono ke ötö Pilate, ēdöhö enye,
 ēte, Oböñ, nyin imeti nte owo abiaña oro, kini Enye odude
 uwem, öködöhöde ete, Imö fyeset ke usen ita ēma ēbe.
 64 Wuk ndien ete ētüm ēkpeme udi tutu osim öyöhö usen ita,
 mbak mbet Esie edidi ēdiyip Enye, enyuñ ēdöhö ete,
 Enye ama eset ke mkpa : ndien ukperedem abiaña eye-
 65 diök akan mbemiso. Pilate ödöhö mō, ete, Mbufo ēm-
 enyene mbon ukpeme : mbufo ēka, enyuñ ēkpeme enye
 66 adaña nte ēkemedede. Ndien mō ēka, ēnam ētüm ēkpeme
 udl, ēnäm idiöñö ke itiat, mbon ukpeme enyuñ ēdu ye mō.

MATTHEW 28.

28 Ke utit sabbath kadañemí eyo ötöñöde ndisiere ke akpa usen urua, Mary Magdalene ye Mary eken ēdi ndise
 2 udi. Ndien sese, aqua unyek-isöñ odu ; koro angel Jehovah otode ke heaven ösukhöre edi edikpat itiat efep,
 3 önyuñ etie kesít. Iso esie etie nte emineñ-mïneñ, edisine-
 4 ñkpö esie önyuñ edi afia nte snow : ndien ndik esie esin mbon-ukpeme ēnyek, ēnyuñ ēkabare etie nte mekpa-
 5 mkpa. Ndien angel ödöhö iban, ete, Mbufo ēkufeghe ndik : koro möfiök nte mbufo ke ēyom Jesus, emi
 6 ēkewotde ke cross. Enye iduhe mi ; koro Enye ama eset nte Enye ökodöhöde. Ēdi ēdise ebiët emi Oböñ
 7 akanade. Mbufo ēnyuñ ēwara ēka ēkedöhö mbet Esie, ēte, Enye ama eset ke mkpa ; ndien sese, Enye ebem mbufo iso aka ke Galilee ; do ke mbufo ēdikut Enye :
 8 sese, ami ma ndöhö mbufo. Ndien mö ēkpöñ udi ke ndik ye aqua idara, ēnyuñ ēfeghe ēdi ndisian mbet Esie.
 9 Ndien sese, Jesus osobo ye mö, ete, Mököm mbufo. Ndien mö ēdi ēdimum Enye ukot, ēnyuñ ētuak ibuot enö Enye.
 10 Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ēkufeghe ndik : ēka ēkedöhö nditö-ēte Mi, ēte, mö ēnyöñ ēka ke Galilee, ndien mö ēyekut Mi do.
 11 Ekem nte mö ēsañade ēka, sese, ndusuk mbon-ukpeme ēduk ke obio, ēdöhö ikpö oku kpukpru ñkpö eke ēwöröde.
 12 Ndien ke mö ēma ēkebono ye nyebiowo, ēnyuñ ēkere, mö
 13 enö mbon-eköñ ediwak okuk, ēte, Mbufo ēdöhö ēte, Mbet Esie ēkedi ke okoneyo ēdiyip Enye ke mimö idede idap.
 14 Ndien ñkpö emi ama osim utöñ andikara, iyekpe ye enye,
 15 isio mbufo ke afaniköñ. Ndien mö ēbō okuk, ēnam nte ētemede mö : ndien ikö emiasuana kotu Me-Jew tutu osim mfin emi.
 16 Edi mbet duopekiet ēka ke Galilee, ke obot oro Jesus
 17 okonimde önö mö. Ndien kini mö ēkutde Enye, mö
 18 ētuak ibuot enö Enye : edi ndusuk ēyik. Ndien Jesus etiene mö ödöhö mö, ete, Ema enö Mi öfuri odudu ke
 19 heaven ye ke isöñ. Mbufo ēka ndien ēkenam kpukpru ekondo ēdi mbet Mi, enim mö baptism ke enyiñ Ete ye
 20 Eyen ye Edisana Spirit : ēnyuñ ēkpep mö ēnam kpukpru ñkpö ekededi eke Ami ñketemedé mbufo : ndien sese, Ami ndodu ye mbufo kpukpru usen, tutu osim akpatre ererimbot.

MARK 1.

GOSPEL MARK.

- 1 ERITÖÑÖ gospel Jesus Christ, Eyen Abasi.
2 Kpa nte ēwetde ke Isaiah prophet, ēte,
 Sese, Ami mödöñ isuñutom Mi ebem Fi iso,
 Emi edidiöñde usuñ Fo ;
3 Uyo andifiori ke desert, ete,
 Mbufo ēdiöñ usuñ Jehovah,
 Eneñere ökpöusuñ Esie ;
4 John ekedi, onim baptism ke desert, önyuñ öquörö
5 baptism erikabare esít man ēfen midiöñkpö. Ndien
 öfuri adaña Judæa, ye kpukpru mbiobio Jerusalem
 ēwöñö ētiene enye ; ndien enye onim mö baptism ke akpa
6 Jordan, emi ēnyimedede midiöñkpö mö. Ndien John esine
 edisine-ñkpö idet camel, önyuñ öbóbö mbóbö ikpa ke
 isín esie, önyuñ ata ñkukuñkpöyöriyö ye aran ökwök
7 iköt. Ndien enye öquörö ete, Enye emi enyenede odudu
 akan mi ke etiene mi ke edem, emi ami mendotke ndi-
8 nukhö ntat uruk ikpa-ukot Esie. Ami ñkada möñ ním
 mbufo baptism ; edi Enye eyeda Edisana Spirit onim
 mbufo baptism.
9 Ekem ke musen oro, Jesus oto ke Nazareth ke Galilee,
10 ndien John onim Enye baptism ke akpa Jordan. Ndien
 kpa idaha oro Enye öwöröde ke möñ ödök, Enye okut
 enyöñ abakhare, Spirit önyuñ ösukhöre nte ibiom ösörö
11 Enye ke idem : ndien uyo oto ke enyöñ, ödöhö ete, Afo
 edi edima Eyen Mi, emi nemede Mi esít.
12 Ndien idaha oro Spirit esin Enye aka ke desert.
13 Ndien Enye odu ke desert usen aba, Satan önyuñ odomo
 Enye ; ndien Enye odu ye munam iköt ; me-angel
 ënyuñ ēdi ēdinam ñkpö ënö Enye.
14 Ndien ke éma ékekobi John, Jesus aka ke Galilee,
15 önyuñ öquörö gospel Abasi, ete, Ini ekem, obio Abasi
 onyuñ ekpere : mbufo ēkabare esít, ënyuñ éním gospel
 ke akpanikö.
16 Ndien nte Enye asañade ke mben inyañ Galilee, Enye
 okut Simon ye Andrew eyen-eka Simon éduöñöde iyire
17 ke inyañ : koro mö ëdidemekö-iyak. Ndien Jesus
 ödöhö mö, ete, Étiene Mi, ndien Ami nyenam mbufo ēdi
18 mekö-owo. Ndien idaha oro mö ëkpöñ iyire, ënyuñ

MARK 1.

19 ëtiene Enye. Ndien nte Enye akade iso esisit, Enye okut James eyen Zebedee, ye John eyen-eka esie, mö ñko
20 ñnyuñ ëdu ke ubom, ke ëdiöñ iyire mö. Ndien idaha oro Enye okot mö : ndien mö ëkpöñ Zebedee ëte mö ke ubom ye menam-utom eke ëkpede utom, ñnyuñ ëtiene Enye.
21 Ndien mö ëduk ke Capernaum ; ndien idah̄o ke
22 sabbath Enye oduk ke synagogue önyuñ el̄ sp. Ndien erikpep Esie enyene mö ndyö : koro Enye ekpepde mö nte owo emi enyenede nsöñ-uyo, idige nte me-scribe.
23 Ndien ndo ndo oro owo emi enyenede edidekhe spirit odu
24 ke synagogue mö ; ndien enye ofiori ete, Nyin isaña nso ye Afo, Jesus eyen Nazareth ? nte Afo emedi ndisobo nyin ? Mödiöñö Fi nte Afo edide, Edisana *Eyen* Abasi.
25 Ndien Jesus asua önö enye, ete, Dop inua fo, nyuñ wörö
26 enye ke idem. Ndien edidekhe spirit awai enye, ofiori
27 ke ökpösöñ uyo, önyuñ öwörö enye ke idem. Ndien idem akpa mö kpukpru, esin mö ëbup kiet eken, ëte, Nso ñkpö edi emi ? Öbufa ikö ! Ke nsöñ-uyo ke Enye owuk kpa
28 me-edidekhe spirit, ndien mö ëkop uyo Esie. Ndien idaha oro etop Esie asuana ke kpukpru ebiët ke öfuri Galilee akan okuk.
29 Ndien idaha oro kini mö ëwöröde ke synagogue, mö,
30 ye James ye John, ëduk ke ufök Simon ye Andrew. Ndien eka ñwan Simon anana ödöñö ufiop-idem ; ndien idaha
31 oro mö ëdöhö Enye ëbaña enye : ndien Enye edi edimum enye ke ubök, emenere enye ; ndien ufiop-idem ökpöñ enye, enye önyuñ anam ñkpö önö mö.
32 Ndien ke mbubreyo, kini utin ama okosop, mö ëda kpukpru mbon udöñö, ye mö emi enyenede demon,
33 ëtiene Enye. Ndien öfuri obio ëkebono ötö kiet ke enyin
34 usuñ. Ndien Enye anam ediwak owo emi ödöñöde nsio nsio udöñö ëkop idem, önyuñ ebïn ediwak demon ; Enye inyuñ iyakke me-demon ëtiñ ikö, koro mö ödionöde Enye.
35 Ndien ke ñkim-ñwaña usenubök, Enye adakha kenyöñ
36 öwörö, önyuñ aka ke ebiët desert, ökoböñ akam do. Ndien
37 Simon ye mö emi ëdude ye enye ëbïne Enye ; ndien mö ëkut Enye, önyuñ ëdöhö Enye, ëte, Kpukpru owo ke
38 ëyom Fi. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Yak nyin ika ke ebiët eñwen inyuñ iduk ke me-obio emi ëdude ke iso, man ñquörö ikö do ñko ; koro kabaña ñkpö emi

MARK 2.

39 ke Ami ñwörö ndi. Ndien Enye asaña oduk ke mesynagogue mö ke öfuri Galilee, öquörö, önyuñ ebín me-demon.

40 Ndien owo akpa-mfia etiene Enye, ekpe Enye ubök, önyuñ ötöñö edöñ önö Enye, ete, Afo ama onyime, Afo

41 emekeme ndinam mi nsana. Ndien mböm anam Enye, Enye önyuñ anyan ubök Esie otuk enye, ete, Monyime :

42 sana. Ndien idaha oro akpa-mfia ökpöñ enye, ēnyuñ

43 énam enye asana. Ndien Enye ösöñö owuk enye, ndien

44 idaha oro ödöhö enye önyöñ, önyuñ ödöhö enye, ete, Kpeme kutiñ baba ikö kiet unö ndomo owo kiet : edi nyöñ okuo, kowut oku idemfo, nyuñ wa se Moses eketemedé ke

45 uwa edinam fi asana, ete, edi ikö ntiense önö mö. Edi enye öwörö, ötöñö ndiquörö ñkpö oro eti eti, 'nyuñ nsuan ikö oro, oto ke oro Jesus ikemeke aba ndiduk ke obio aña wa aña wa, edi Enye odu ke edem desert : ndien mö éto ke kpukpru edem étiene Enye.

2 EKEM ke ndusuk usen éma ékebe Enye ötöñö ntak oduk ke Capernaum, ndien etopasuana, ete, Enye odu ke ufök.

2 Ndien ediwak owo ébono ötö kiet, adaña nte ufañ mikemeke mö, kpa ke enyin usuñ ufök : ndien Enye öquörö ikö önö mö.

3 Ndien éda owo emi ödöñöde akpa-ubeñ étiene Enye, emi

4 owo inañ émende. Ndien ke mö mikemeke ndikpere Enye kabaña otu owo, mö ékuböre ökön ufök ke ebiët eke Enye odude : ndien ke mö éma éketibi odudu, mö ésuskh-

5 öre mkpana eke owo emi ödöñöde akpa-ubeñ anade. Ndien Jesus, ke okutde mbuötidem mö, ödöhö owo emi ödöñöde

6 akpa-ubeñ, ete, Eyen, émefen midiöñkpö fo. Edi ndusuk

7 me-scribe étie do, ékere ke esít mö, éte, Nsinam owo emi ödöhöde ntem ? Enye ke osuñi : anie ekeme ndifen

8 midiöñkpö ke miböhöke kiet, kpa Abasi ? Ndien idaha oro Jesus, ke öfiökde ke esít Esie, ete, mö ékere ntre ke esít mö, ödöhö mö, ete, Nsinam mbufo ékerede oruk

9 ekikere emi ke esít mbufo ? Ewe emem akan, ndidöhö owo akpa-ubeñ, ete, Emefen midiöñkpö fo ; me ndidöhö ete,

10 Dakha kenyöñ, men mkpana fo, saña ? Edi man mbufo éfiök éte, Eyen owo emenyene odudu ndidahado ke midiöñ-

11 kpö ke isöñ (enye ödöhö owo akpa-ubeñ, ete), Ami mödöhö fi, nte, Dakha kenyöñ, men mkpana fo, nyuñ nyöñ ke ufök

12 fo. Ndien enye adakha kenyöñ, emen mkpana esie idaha oro, önyuñ öwörö kiso kpukpru mö ; esin idem akpa

MARK 2.

kukpru mö, mö ënyuñ étoro Abasi, éte, Akananam nyin ique oruk ñkpö emi.

- 13 Ndien Enye ötöñö ntak öwörö önyuñ asaña ke mben inyañ ; ndien öfuri otu owo étiene Enye, ndien Enye
 14 ekpep mö. Ndien nte Enye asañade ebe, Enye okut Levi *eyen* Alphæus etiede ke itie emi ënöde utomo, önyuñ ödöhö enye, ete, Tiene Mi. Ndien enye adakha kenyöñ
 15 etiene Enye. Ekem Enye eketie ke itie-udia ke ufök esie, ndien ediwak me-publican ye midiök owo étie ye Jesus ye mbet Esie : koro mö édide ediwak, mö ënyuñ
 16 etiene Enye. Ndien me-scribe kotu Me-Pharisee, kini mö ékutde éte, Enye adia ñkpö ye me-publican ye midiök owo, ödöhö mbet Esie, ete, Enye adia ñkpö önyuñ öñwöñ
 17 ye me-publican ye midiök owo. Ndien adañemi Jesus okopde, Enye ödöhö mö, ete, Mö emi ékopde idem iyomke abia-ibök, edi mö emi édöñöde : Ami ñkedige ndikot nti owo, edi midiök owo.
 18 Ndien mbet John ye Me-Pharisee ke étre udia : ndien mö étiene Enye ënyuñ ödöhö Enye, ete, Nsinam mbet John ye
 19 mbet Me-Pharisee étrede udia, edi mbet Fo itreke ? Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Nte nditö ufök-ndö ékeme nditre udia, kini ödö-ndö odude ye mö ? adaña ini nte ödö-ndö
 20 odude ye mö, mö ikemeke nditre udia. Edi musen eyedi, eke édiböde mö ödö-ndö, ndien mö éyetre udia ke usen oro.
 21 Baba owo kiet idaha ubak öbufa öföñ ikim idian ke akani öfönidem : amanam ntre, se ökpödiöñde enye awai enye,
 22 öbufa awai akani, ndien anam odudu añañaakan. Baba owo kiet inyuñ isinke öbufa wine ke ñkani ikpa : éma
 énam ntre, wine asiak ikpa, önyuñ öduökhö atak, ndien ikpa ñko ébiara : edi èsin öbufa wine ke mbufa ikpa.
 23 Ekem Enye asaña ebe ke iñwañ ibokpot ke sabbath ; ndien mbet Esie étöñö ndikibi ibokpot, nte mö ésañade.
 24 Ndien Me-Pharisee ödöhö Enye, ete, Sese, ke nso ke mö
 25 énam ñkpö eke minenke ke sabbath ? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Nte akanam mbufo ikotke ke ñwed se David akanamde, kini enye odude ke nan-enyin, biöñ
 26 önyuñ ödönde enye, ye mö emi édude ye enye ? Nte enye odukde ke ufök Abasi ke eyo Abiathar aqua oku, önyuñ atade uyo-iso, eke minenke owo ata ke miböhöke
 27 me-oku, önyuñ önö mö emi édude ye enye ñko ? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ekenam sabbath énö owo, inamke
 28 owo inö sabbath : oto oro Eyen owo edi öböñ sabbath ñko.

MARK 3.

- 3** NDIEN Enye ötöñö ntak oduk ke synagogue ; ndien owo
 2 emi ubök esie akpade odu do. Ndien mö épeme Enye, me
 Enye eyenam udöñö okure owo oro ke sabbath ; man mö
 3 épemedori Enye ikö. Ndien Enye ödöhö owo emi ubök esie
 4 akpade, ete, Wörö, da. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Nte
 enen ndinam eti ñkpö ke sabbath, me idiök ? ndinyaña
 5 uwem owo, me ndiwot ? Edi mö édodop. Ndien kini
 Enye öwöñöredé enyin ese mö ke iyaresit, koro nsöñesit mö
 anamde Enye mfukhö, Enye ödöhö owo oro, ete, Nyan
 ubök fo. Ndien enye anyan : ndien ubök esie akabare
 6 öfön. Ndien Me-Pharisee éwöñö ndo ndo oro édiomi ye
 Me-Herodian ébaña Enye, nte édiwotde Enye.
7 Ndien Jesus adakha ye mbet Esie aka ke inyañ : ndien
 8 ata ekese owo éto ke Galilee ébïne Enye : ndien ata ekese
 owo, ke épode ikpö ñkpö eke Enye anamde, éto ke Judæa
 ye ke Jerusalem, ye ke Idumæa, ye ke edem Jordan oko, ye
 9 ke Tyre ye Sidon, étiene Enye. Ndien Enye ödöhö mbet
 Esie, ete, Éda ekpri ubom ebet Imö kabaña otu owo,
 10 mbak mö édibere Imö : koro Enye ama akanam udöñö
 okure ediwak owo ; adaña nte kpukpru owo emi ényenede
 11 udöñö éberede Enye man étuk Enye. Ndien medidekhe
 spirit, kini mö épudde Enye, éduö Enye kiso, ényuñ
 12 éfiori éte, Afo edi Eyen Abasi. Ndien Enye ösöñö owuk
 mö, ete, épuyarare Imö.
13 Ndien Enye ödök ke obot, önyuñ okot mö emi Enye
 14 oyomde étiene Enye : ndien mö étiene Enye. Ndien
 Enye onim owo duopeba, man mö édu ye Enye, man
 15 Enye ökpödöñ mö éka épereikö ikö, ényuñ ényene
 16 odudu ndibin me-demon : ndien Enye odori Simon enyin
 17 Peter : önyuñ odori James oyen Zebedee ye John eyen-
 eka James enyin Boanerges, oro edi, Nditö obuma :
 18 Andrew, ye Philip, ye Bartholomew, ye Matthew, ye
 Thomas, ye James eyen Alphæus, ye Thaddæus, ye Simon
 19 emi edide zealot, ye Judas Iscariot, emi önyuñ atapde
 Enye.
20 Ndien Enye oduk ufök kiet. Ndien otu owo étöñö
 ntak ébono ötö kiet, adaña nte mö mikemeke ndidia udia.
21 Ndien kini me-oruk Esie épode, mö éwöñö ndimum Enye :
22 koro mö édöhöde éte, Ibuot öböhö Enye. Ndien me-
 scribe emi étode ke Jerusalem éshukhöre édi, édidöhö éte,
 Enye enyene Beelzebub, ñko, Oto ke öböñ me-demon ke
23 Enye ebín me-demon. Ndien Enye okot mö étiene

MARK 4.

Enye, önyuñ otop me-ñke önö mö, ete, Satan edikeme
24 didie ndibin Satan ? Ndien idut ama abakhare
25 idemesie, idut oro ikemeke ndisöñö nda. Ndien ufök
ama abakhare idemesie, ufök oro idikemeke ndisöñö nda.
26 Ndien Satan ama adakha kenyöñ añawana ye idemesie,
önyuñ abakhare, enye ikemeke ndisöñö nda, edi enyene
27 utit. Edi baba owo kiet ikemeke ndiduk ke ufök ökpösöñ
owo ñkabiat ñkpö esie, ke mibemke iso iböp ökpösöñ
28 owo oro, ndien enye edibiat ñkpö ufök esie. Kakpan ke
ndöhö mbufo, nte, eyedahado ènö nditö owo ke kpukpru
29 ndudue mö, ye isuñi ekededi eke mö èdisuñide : edi
ididahakedo ke nsinsi inö enye emi edisuñide Edisana
30 Spirit, edi enye enyene ubiom-ikpe nsinsi idiöñkpö :
koro mö èdöhöde ëte, Enye enyenc edidekhe spirit.
31 Ndien eka Esie ye nditö-eka Esie èdi, ènyuñ èda nsan
32 nsan, èdöñ èkot Enye. Ndien otu owo ètie èkan Enye
ëkuk ; ndien mö èdöhö Enye, ëte, Sese, uka ye nditö-
33 uka ke èda nsan nsan èyom Fi. Ndien Enye öbörö mö,
34 ete, Anie edi eka Mi ye nditö-eka Mi ? Ndien Enye öwöñöre
enyin ese mö emi ètiede èkan Enye ëkuk, ete, Sese, eka
35 Mi ye nditö-eka Mi ! Koro owo ekededi eke edinamde se
Abasi amade, kpa enye edi eyen-eka Mi eren, ye eyen-eka
Mi añawan, ye eka Mi.

4 NDIEN Enye ötöñö ntak ötöñö ndikpep ikö ke mben
aqua inyañ. Ndien ata ekese owo èdi èdibono ye Enye,
ntem Enye oduk ke ubom, etie ke inyañ ; ndien öfuri otu
2 owo èda ke óbot ke mben inyañ. Ndien Enye ekpep mö
ediwak ñkpö ke ñke, önyuñ ödöhö mö ke erikpep Esie,
3 ete, Mbufo èkop : Sese, asuan mkpasip aka ndisuan :
4 ndien nte enyeasuande, ndusuk mkpasip èduöñö ke mben-
5 usuñ, ndien me-inuen èdi èdita mö. Ndien efen èduöñö
ke ebiët eke itiat odude kidak, eke mö minyenekede ediwak
ntan ; ndien idaha oro mö ètibe, koro ntan mö mituñöke :
6 ndien kini eyo ösöñde, öföp mö ; ndien koro mö minyenekede
7 öruñ, mö èyemere. Ndien efen èduöñö ke iköt ndien
iköt oro ököri ofuk mö, ndien mö iñwomke mfri.
8 Ndien efen èduöñö ke eti isöñ, èñwom mfri, eke otibede
önyuñ ököride ; ndusuk èñwom edip ye duop, ndusuk
9 ata, ndusuk ikie. Ndien Enye ödöhö ete, Enye emi
enyenede utöñ ndikop, yak okop.
10 Ndien kini Enye etiede ikpöñ, mö emi èdude ye

MARK 4.

- Enye, ye *mbet* duopeba ëbup Enye ëbaña me-ñke oro.
- 11 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ènö mbufo *ndifök* ndibe ñkpö obio Abasi : edi ye mö emi ëdude nsan nsan, ëtiñ kpukpru
- 12 ñkpö ke ñke : man ke erise mö ëse, ëkunyuñ ëkut ; ye ke erikop mö ëkop, ëkunyuñ ëtüm ëfiök ; mbak mö ëdi-
- 13 kabare, ndien ëfen ënö mö. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Nte mbufo ifiökke ñke emi ? ndien didie ke mbufo
- 14 ëdifiök kpukpru ñke ? Asuan mkpasip asuan ikö. Ndien
- 15 memö emi ëdi mö oro ke mben-usuñ, ebiët eke ësuande ikö ; ndien kini mö ëkopde, idaha oro Satan edi, editañ ikö
- 16 eke ësuande ke esit mö efep. Ndien memö emi ñko ëdi mö eke ësuande ke ebiët eke itiat odude kidak, emi, kadañemi ëkopde ikö, idaha oro ënyime enye ke
- 17 idaresit ; ndien mö inyeneke öruñ ke idemmö, edi ëbigi ke ini ; ekem kini afaniköñ ye isin-enyin ëtibede kabaña
- 18 ikö, idaha oro mö ëduö. Ndien efen ëdi mö emi ësuande kuföt iköt ; memö emi ëdi mö oro ëkopde
- 19 ikö, ndien ekikere ererimbot, ye abiaña inyene, ye me-itöñ ñkpö eñwen ëduk, ëfuk ikö, ndien enye iñ-
- 20 womke mfri. Ndien memö emi ëdi mö eke ësuande ke eti isöñ ; kpa mö emi ëkopde ikö, ënyuñ ënyimedé, ënyuñ eñwomde mfri, ndusuk eñwom edip ye duop, ndusuk ata, ndusuk ikie.
- 21 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Nte ëda utuenikañ ëdi man ëním enye kidak abañ, me kidak mkpana ? nte idige man
- 22 ëwuk ke uwuk-utuenikañ ? Koro baba ñkpö kiet midibeke, iböhöke man ëyarare enye ; minyuñ ifukhöke, iböhöke
- 23 man òwörö ke uñwana. Owo ekededi ama enyene utöñ
- 24 ndikop, yak enye okop. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbufo ëtiñ enyin ëkpeme se mbufo ëkopde : ke idomo eke mbufo ëdomode, ke ëdidomo ënö mbufo : ëyenyuñ ëkörö
- 25 ënö mbufo. Koro owo ekededi eke enyenede, ke ëdinö enye : ndien owo ekededi eke minyeneke, ke ëdibö enye kpa se enye enyenede.
- 26 Ndien Enye ödöhö ete, Obio Abasi ebiët nte owo akpa-
- 27 suande mkpasip ke isöñ ; ndien ede idap önyuñ adakha kenyöñ ke okoneyo ye ke uwemeyo, ndien mkpasip otibe
- 28 önyuñ ökori, enye ifiökke usuñ. Isöñ oñwom mfri ke idemesie ; ke akpa iköñ, ndien mfri, ndien idem
- 29 ibokpot. Edi kadañemi mfri ekemde, idaha oro enye esin ofut, koro ini ukpeñe ekemde.
- 30 Ndien Enye ödöhö ete, Nyin idida nso idomo obio Abasi ?

MARK 5.

31 me nso oruk ñke ke nyin iditop man iyarare enye ? Enye
 ebiet mkipasip mustard kiet, emi, kini etode enye ke isoen,
 okposuk edi nte ekpride akan kpukpru mkipasip emi
 32 edude ke isoen, kadañemi etode enye, okori, akabare okpon
 akan kpukpru mbiët, önyuñ asiakha ikpo ñkok ; eke me-
 inuen enyoen ëkemedede ndisörö ke mfut esie.
 33 Ndien ke ediwak ñke emi etiede ntem ke Enye etin
 34 ikö önö mö, nte mö ëkemedede ndikop : ndien midige ke
 ñke Enye itinke baba ikö kiet inö mö : edi Enye asiak
 kpukpru ñkpö önö mbet Esiemö ke idemmö ikpoñ.
 35 Ndien ke mbubreyo usen oro, Enye ödöhö mö, ete,
 36 Yak nyin ibe ika ke edem oko. Ndien ke mö ëkpönde
 otu owo, mö eda Enye, kpa nte Enye etiede, ke ubom.
 37 Me-ubom efen önyuñ edu ye Enye. Ndien aqua oyobio
 otibe, ndien mbufut möñ eduk kesit ubom, ndien möñ
 38 öyöhö ke ubom idaha oro. Ndien Enye ke Idemesie
 odu ke etak ubom, ede idap ke udoribuot : ndien mö
 edemere Enye, önyuñ ödöhö Enye, etc, Andikpep, Nte Afo
 39 ukereke etc nyin imatak ? Ndien Enye edemere, asua
 önö ofim, önyuñ ödöhö inyañ, etc, Sukhö, na suñ. Ndien
 40 ofim ösukhö, möñ önyuñ ana suñ-ñ. Ndien Enye ödöhö
 mö, etc, Nsinam mbufo ëfeghede ndik ? Nte mbufo
 41 inyeneke kaña mbuötidem ? Ndien mö ëfeghe ndik
 eti eti, önyuñ ödöhö kiet eken, etc, Anie naña edi emi,
 eke idem ofim ye inyañ ëkopde uyo Esie ?

5 NDIEN mö ëka ke edem inyañ oko, eduk ke idut Me-
 2 Gerasene. Ndien ke Enye öwöröde ke ubom, idaha
 3 oro owo kiet, emi enyenede edidekhe spirit, oto ke me-udi
 edisobo ye Enye, emi ebiët iduñ esie edide me-udi : ndien
 baba owo kiet ikemeke ndiböp enye aba, ekpedi ke idem
 4 ñkpököbi ; koro ëkam ëwakde ndiköbi enye ke ebuka ye
 ñkpököbi, ndien enye okibi ñkpököbi ke idem esie efep,
 önyuñ obuñ ebuka mbio mbio : ndien baba owo kiet
 5 inyeneke odudu ndinam enye etie suñ. Ndien kpukpru
 ini, ke okoneyo ye ke uwemayo, enye odu ke me-udi ye
 6 ke ikpo obot, ke ofiori önyuñ ekpeñe idem ke itiat. Ndien
 kini enye adade nsan nsan okut Jesus, enye efeghe etiene
 7 Enye, atuak ibuot önö Enye ; önyuñ ofiori ke ökpösöñ
 uyo, etc, Ami nsaña nso ye Afo, Jesus, Eyen Abasi Ibom ?
 8 Mösöñ uyo ndöhö Fi ke enyiñ Abasi, nte, Kudutukhö mi.
 Koro Enye öködöhöde enye, etc, Afo edidekhe spirit,

MARK 5.

9 wörö owo oro ke idem. Ndien Enye obup enye, ete,
 Enyiñ fo ekere didie? Ndien enye öbörö Enye, ete,
 10 Enyiñ mi ekere Legion; koro nyin iwakde. Ndien enye
 11 ösöñö ebeñe ete, okubin mimö efep ke idut oro. Ndien
 12 akamba otu édi édu do édia ñkpö ke ñkañ obot. Ndien
 mö èkpe Enye ubök, éte, Döhö nyin ibine me-ëdi, man
 13 iduk mö ke idem. Ndien Enye onyime. Ndien medi-
 dekhe spirit éwöñö ényuñ éka èkeduk ke édi: ndien otu
 edi, ñkpö nte thousand iba, èbumere èfeñe èsukhöre ke
 14 ebeneñ éduöñö ke inyañ; ényuñ èkpaña ke möñ. Ndien
 mö emi èbökde mö èfeñe, ényuñ èbuk ke obio ye ke iñwañ.
 15 Ndien mö èwöñö édi ndise se itibede. Ndien mö ètiene
 Jesus, èkut enye emi ekenyenede demon, nte esinede öföñ-
 idem etie, önyuñ enyene ibuot, kpa enye emi ekenyenede
 16 legion: ndien mö èfeghe ndik. Ndien mö emi èkutde
 èbuk énö mö nte ököwöröde önö enye emi ekenyenede
 17 me-demon, ye se abañade me-ëdi. Ndien mö ètöñö
 ndikpe Enye ubök, éte, adakha ke obio mimö önyöñ.
 18 Ndien nte Enye edierede ke ubom, owo emi ekenyenede
 19 me-demon ekpe enye ubök, ete, ayak imö idu ye Enye. Edi
 Enye inyimeke inö enye, edi ödöhö enye, ete, Nyöñ ke
 ufök fo, tiene oruk fo, nyuñ döhö mö ikpö ñkpö eke Oböñ
 akanamde önö fi, nte Enye ökönyuñ atuade fi mböm.
 20 Ndien enye önyöñ, önyuñ ötöñö ndiquörö ke Decapolis
 ikpö ñkpö eke Jesus akanamde önö enye: ndien idem
 akpa kpukpru owo.
 21 Ndien ke Jesus ama ökötöñö ntak ebe *inyañ* ke ubom
 osim edem eken, aqua otu owo ètiene Enye: ndien Enye
 22 odu ke mben inyañ. Ndien öböñ synagogue kiet, emi
 ekerede Jairus, edi; ndien ke okutde Enye, öduö Enye ke
 23 ukot, önyuñ ösöñö ekpe Enye ubök, ete, Ekpri eyen-
 añwan mi ekpere mkpa: *mekpe Fi ubök*, nte, Afo edi
 edidori enye ubök Fo, man enye okop nsöñidem, önyuñ
 24 odu uwem. Ndien Enye etiene enye; ndien ata ekese
 owo ètiene Enye, ényuñ èbere Enye.
 25 Ndien ñwan kiet, emi ökodöñöde oriwörö iyip ke isua
 26 duopeba, emi ama ökönyuñ okut ediwak ñkpö ke ubök
 ediwak mbia-ibök, önyuñ öduök kpukpru se enye enyenede,
 ndien ikopke idem baba esisit, edi utu ke oro ödödiöñ
 27 ödiök aka iso, ke enye okopde ñkpö abaña Jesus, etiene
 Enye ke edem ke otu owo, önyuñ otuk öföñidem Esie.
 28 Koro enye ödöhöde ete, Ma ntuk ekpedi öföñidem Esie,

MARK 6.

29 nyekop nsöñidem. Ndien idaha oro eriwörö iyip esie osibe ; enye önyuñ okop ke idemesie ete, ke énam udöñö esie okure. Ndien idaha oro Jesus öfiök ke Idemesie, ete, odudu öwörö Imö ke idem, öwöñöre idem ke otu owo, önyuñ obup ete, Anie owo otuk öföñidem Mi ? Ndien mbet Esie ébörö Enye, éte, Afo omokut nte otu owo éberede Fi, ndien Afo ödöhö ete, 32 Anie otuk Mi ? Ndien Enye öwöñöre enyin Esie man 33 ese ñwan eke akanamde ñkpö emi. Edi ñwan oro, ke öfiökde se ékenamde ye enye, edi ke ndik ye nyek-idem, ediduo Enye ke iso, önyuñ ödöhö Enye öfuri akpanikö. 34 Ndien Enye ödöhö enye, ete, Eyen-añwan Mi, mbuötidem fo ama anyaña fi ; ka ke emem, udöñö önyuñ okure fi. 35 Ke Enye osuk etiñde ikö, owo éto ke ufök öböñ synagogue, éte, Eyen-añwan fo ama akpa : nsinam afo osuk ökóbode 36 Andikpep ? Edi Jesus ikereke ikö eke édöhöde, edi ödöhö öböñ synagogue, ete, Kufeghe, kam nüm ke akpanikö. Ndien Enye iyakke baba owo kiet etiene Enye, iböhöke Peter, ye James, ye John, eyen-eka James. 38 Ndien mö édi ke ufök öböñ synagogue ; okut ndutime, 39 ye ediwak owo étuañade ényuñ éseméde ökpösöñ. Ndien ke Enye ama okoduk, Enye ödöhö mö, ete, Nsinam mbufo énamde ndutime ényuñ étuañade ? eyen ikpaha, edi edede. 40 Ndien mö ésa Enye. Edi Enye, ke ama akanam kpukpru mö éwöñö, ada éte ye eka eyenöwöñ ye mö emi édude 41 ye Enye, oduk ke ebiët eke eyenöwöñ odude. Ndien Enye omum eyenöwöñ ubök, ödöhö enye, ete, Talitha cumi ; emi, ke erisiak, öwöröde ete, Eyen-añwan, ndöhö 42 fi, nte, Dakha kenyöñ. Ndien idaha oro eyen-añwan adakha kenyöñ, önyuñ asaña ; koro enye osimde isua duopeba. Ndien idaha oro idem akpa mö eti eti. 43 Ndien Enye ösöñö owuk mö, ete, ékuyak baba owo kiet öfiök ñkpö emi : ndien Enye ödöhö mö énö enye udia.

6 EKEM Enye adakha do önyöñ ; önyuñ edi ke obio 2 Esie ; ndien mbet Esie étiene Enye. Ndien ke osimde sabbath, Enye ötöñö ndikpep mö ke synagogue : ndien idem akpa ediwak owo emi ékopde, mö ényuñ édöhö éte, Oto ke möñ ke owo emi enyene me-ñkpö emi ? Nso edi ifiök eke énöde owo emi, oruk mkipösöñ utom emi ubök 3 Esie énamde önyuñ öwörö nso ? Nte Enye emi idige anam-usö, eyen Mary, ye eyen-eka James, ye Joses, ye

MARK 6.

Judas, ye Simon ? nte nditö-eka Esie iban inyuñ iduhe mi

- 4 ye nyin ? Ndien mö öyaresit ye Enye. Ndien Jesus
ödöhö mö, ete, Prophet inanake ukpono ke miböhöke ke
obio esiemö, ye kotu oruk esiemö, ye ke ufök esiemö.
5 Ndien Enye ikemeke ndinam baba utom odudu do,
iböhöke ndidori ndusuk mbon udöñö ubök Esie, 'nyuñ
6 'nam mö ekop nsöñidem. Ndien Enye eyik kabaña
unana mbuötidem mö.

Ndien Enye asaña akanare ñkpri obio ekpep ñkpö.

- 7 Ndien Enye okot mbet Esie duopeba etiene Enye,
ötöñö ndidöñ mö iba iba éka ; önyuñ önö mö odudu ékan
8 medidekhe spirit ; ndien ödöhö mö, ete, Ekuda ñkpö ke
isañ, iböhöke esañ ikpöñ ; ekuda ekpedi uyo, me ekpat, me
9 okuk ke uböp-isin ; edi esine ikpa-ukot ke ukot : ékunyuñ
10 esine öföñidem iba. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ke ebiët
ekededi eke mbufo edukde ufök, etie do tutu mbufo
11 édaña. Ndien ebiët ekededi eke midinyimeke mbufo,
midinyuñ ikopke uyo mbufo, ini mbufo éwöñöde do, ékeñ
12 ntan ikpat mbufo ke ikö ntense enö mö. Ndien mö éka
13 ényuñ équörö éte, ékabare esit. Ndien mö ébün ediwak
demon, éyet ediwak mbon udöñö aran, ényuñ énam
udöñö okure mö.

- 14 Ekem edidem Herod okop ; koro etop enyiñ Esie
asuanade : ndien enye ödöhö ete, John Baptist ama eset
ke mkpa, mödo odudu emi énam utom ke idem esie.
15 Edi owo efen ödöhö éte, Edi Elijah. Ndien owo efen éte,
Edi prophet kiet, emi etiede nte owo me-prophet kiet.
16 Edi Herod, ke enye okopde, ödöhö ete, John emi ami
17 mbigide, enye emeset. Koro Herod ke idemesie ama
öködöñ owo émum John, önyuñ ököbi enye ke ufök-
ñkpököbi, kabaña Herodias, ñwan Philip eyen-éte esie :
18 koro enye ama öködö enye. Koro John öködöhöde enye,
19 ete, Inenke nte afo adade ñwan eyen-usö. Ndien
20 Herodias esin idem ndiköbö John, önyuñ oyom ndiwot
enye ; edi enye ikemeke ; koro Herod efeghede John, öfö-
fiök ete, enye edi eti ye edisana owo, önyuñ ekpemedé
enye. Ndien kini enye okopde uyo esie, ekikere otimere
21 enye ; enye önyuñ okop uyo esie ke inemesit. Ndien
ke ekem usen, emi Herod anamde aqua usörö ke usen
emana esie önö mböñ esie, ye mëtubom mbon-eköñ
22 esie, ye ikpö owo Galilee ; eyen-añwan Herodias oduk
önyuñ enek unek, enem Herod ye mö emi etiede

MARK 6.

ye enye ke itie-udia esit; ndien edidem ödöhö eyen-añwan, ete, Beñe mi ñkpö ekededi eke afo amade,
 23 ndien ami nyenö fi. Ndien enye öñwöñö önö enye, ete, Ñkpö ekededi eke afo edibeñede mi, ami nyenö fi,
 24 ekpedi öfuri ubak obio mi kiet. Ndien enye öwörö, önyuñ obup eka esie, ete, Nso ke mkpebeñe? Ndien
 25 enye öbörö ete, Ibuot John Baptist. Ndien idaha oro enye awara oduk etiene edidem, önyuñ ebeñe enye, ete,
 Ami nyom afo önö mi idahemi ibuot John Baptist ke usan.
 26 Ndien edidem öfukhö eti eti; edi kabaña uñwöñö esie, ye mö eke étiede ke itie-udia ye enye, enye imaña ndisün
 27 ebeñe esie. Ndien idaha oro edidem ödöñ owo-eköñ kiet kotu mbon-ukpeme esie, önyuñ önö uyo, ete, ada .buot esie edi : ndien enye aka ekebigi enye ke ufök-
 28 ñkpököbi, ada ibuot esie ke usan edi, önyuñ önö eyen-
 29 añwan oro, ndien eyen-añwan önö eka esie. Ndien kini mbet esie ékopde, mö édi édimen okpo esie, ényuñ ébuk enye ke udi.
 30 Ndien me-apostle ébono étiene Jesus; ényuñ édöhö Enye kpukpru ñkpö oro mö ékenamde ényuñ ékpepde.
 31 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbufo édi ke ebiët desert ke idemmbufo édidiük odudu esisit. Koro ediwak owo édide ényuñ ényöñöde, ndien mö ique ndomo ifet ndidia
 32 ñkpö. Ndien mö éwat ke ubom éka ke ebiët desert ke
 33 idemmö. Ndien ediwak owo ékut mö nte ékade, ényuñ édiöñö mö, mö ényuñ éto ke kpukpru obio éfeghe ukot ukot
 34 ébem mö iso ésim ebiët oro. Ndien Enye öwörö okut akamba otu owo, önyuñ atua mö mböm, koro mö ébiëtde me-eröñ emi minyeneke andikpeme : ndien Enye ötöñö
 35 ndikpep mö édiwak ñkpö. Ndien ke ekperede mbubreyo, mbet Esie étiene Enye, ényuñ édöhö éte, Ebiët emi edi
 36 desert, ndien ekpere mbubreyo : döhö mö ényöñö, man mö éka ke me-iñwañ ye ñkpri obio emi ékanaredé ékuk,
 37 ékedep udia énö idemmö. Edi Enye ödöhö mö, éte, Énö mö se édiade. Ndien mö édöhö Enye, éte, Me
 38 nyin ika ikedep uyo ke okuk ikie iba inö mö édia? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbufo ényene uyo ifañ? éka ékese.
 Ndien ke mö éfiökde, mö édöhö éte, Ition, ye iyak iba.
 39 Ndien Enye eteme mö, ete, énam kpukpru étetie ke otu
 40 ke otu ke awawa mbiët. Ndien mö étie ke udüm ke udüm,
 41 ikie ikie, ye aba ye duop aba ye duop. Ndien Enye ada uyo ition oro, ye iyak iba oro, ese enyöñ ödiöñ mö, önyuñ obuñ

MARK 7.

uyo ; ndien önö mbet esie, ete, ëním kiso mö : Enye
42 önyuñ edeme iyak iba önö mö kpukpru. Ndien kpukpru
43 mö ëdia ëyukhö. Ndien mö ëtañ ñkeñé, ëyöhö akpan
44 duopeba, ye iyak ñko. Ndien mö emi ëtade uyo ëdi
thousand owo ition.

45 Ndien idaha oro Enye anam mbet Esie ëdiere ke ubom,
ëbem Enye iso ëka Bethsaida ke edem oko, tutu Enye
46 ke Idemesie anam otu owo ënyöñö. Ndien ke Enye
ama ökókpöñ mö, Enye aka ke akamba obot man
47 öböñ akam. Ndien kini osimde mbubreyo, ubom odu
ke uföt inyañ, Enye önyuñ odu ke obot ikpöñ. Ndien
48 kini Enye okutde nte ösönde mö idem ndiwat, koro ofim
akpande mö, ke ñkpö nte öyöhö efen okoneyo inañ Enye
asaña kenyöñ inyañ etiene mö : ndien Enye ke oyom
49 ndisaña mbe mö : edi kini mö ëkutde nte Enye asañade
50 kenyöñ inyañ, ëkere ëte, Edi ekpo, ndien mö ëfiori : koro
kpukpru mö ëkutde Enye, ndien esit otimere mö. Edi
idaha oro Enye etiñ ikö ye mö, önyuñ ödöhö ete, Esöñ
51 esit : edi Ami ; ëkufeghe ndik. Ndien Enye etiene mö
ediere ke ubom ; ndien ofim ösukhö : idem önyuñ akpa mö
52 eti eti; koro mö mitimke ifiök ibaña uyo, edi esit mö ösösöñ.
53 Ndien ke mö ëbede inyañ, mö ëbekhe ke obot Gennesaret,
54 ënyuñ ëyiri ubom ke esuk. Ndien nte mö ëwöñöde ke ubom,
idaha oro mbiobio ëdiöñö Enye, ënyuñ ëfeghe ëkanare
55 öfuri idut oro, ënyuñ ëtöñö ndimen mö emi ëdöñöde ke
mkpana mö, 'ñka ebiët emi mö ëkopde ëte Enye odu do.
56 Ndien ke ebiët ekededi eke Enye odukde, me ñkpri obio, me
ikpö obio, me iñwañ, mö ëním mbon udöñö ke añwa-urua.
ënyuñ ëkpe Enye ubök, ëte, ayak mö ëtuk ekpedi öföñidem
Esie : ndien adaña owo nte ëtukde Enye ëkop idem.

7 Ekem Me-Pharisee ye ndusuk me-scribe emi ëketode
2 ke Jerusalem ësop idem ëtiene Enye, kini mö ëkutde nte
ndusuk mbet Esie ëtade uyo mö ye ndidekhe ubök, oro
3 edi, ubök eke miyetke. Koro Me-Pharisee ye kpukpru
Me-Jew midiaha ñkpö iböhöke mö ëtim ëyet ubök, ëním
4 item nyebiowo : ndien kini mö ëtode urua, idiaha ñkpö
ke miyereke möñ : ndien ediwak ñkpö efen ëdu, eke mö
ëdade, ënyuñ ënímde, eriyet cup, ye eso, ye ñkpö okpoho.
5 Ndien Me-Pharisee ye me-scribe ëbup Enye, ëte, Nsinam
mbet Fo misañake ke item nyebiowo, edi ëta uyo ye ubök
6 eke misanake ? Ndien Enye öbörö mö, ete, Isaiah

MARK 7.

okotüm etiñ prophecy abaña mbufo, mbon mbubik, nte
ewetde éte,

Mbiobio emi ekpono Mi ke mkpök-inua mö,
Edi esít mö ökpöñ Mi anyan ebiët.

- 7 Edi ke ikpikpu ke mö étuak ibuot ènö Mi,
Ekpep ikö emi édide item owo.
- 8 Mbufo ökpöñ ibet Abasi, ényuñ énum item owo ökama.
- 9 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbufo émetüm èsin ibet Abasi,
- 10 man mbufo èním item mbufo. Koro Moses öködöhöde ete,
Kpono usö ye uka ; Enye emi etiñde idiök ikö adian
- 11 éte ye eka esie, yak enye akpa mkpa : edi mbufo ödöhö
éte, Owo ama ödöhö éte esie me eka esie, ete, Mfön eke afo
- 12 ökpöböde mi edi Corban, oro edi, Èma ènö *Abasi* ; mbufo
iyakke enye anam baba ñkpö kiet önö éte esie me eka esie
- 13 aba ; ényuñ ènam ikö Abasi edi ikpikpu oto ke item eke
- 14 mbufo étemede : ndien ediwak oruk ñkpö ntem ke mbufo
èním. Ndien Enye ötöñö ntak otu owo étiene Enye,
önyuñ ödöhö mö, ete, Kpukpru mbufo ekop uyo Mi,
- 15 ényuñ étim éfiök : baba ñkpö kiet eke otode to oduk owo
- 16 ke idem iduhe, eke ekemedé ndisabare enye : edi ñkpö
- 17 eke èwöröde owo ke idem, edi mö oro èsabare owo. Ndien
kadañemi Enye ama ökökpöñ otu owo oduk ke ufök,
- 18 mbet Esie ébup Enye ébaña ñke emi. Ndien Enye
ødöhö mö, ete, Nte mbufo ifiökke ñkpö nde ? Nte mbufo
ique ite ñkpö ekededi eke otode to oduk owo ke idem,
- 19 ikemeke ndisabare enye ; koro enye midukke ke esít esie,
edi oduk ke idibi esie, önyuñ öwörö ke ufök eque ? *Enye*
- 20 *etiñ emi*, owut ete kpukpru udia asana. Enye önyuñ ödöhö
ete, Ñkpö eke öwöröde owo ke idem, oro asabare owo.
- 21 Koro éto ke esít owo, midiök ekikere, ye use, ye
- 22 inö, ye eriwot owo, ye erisín efibe, ye midiök itöñ, ye
midiök ido, ye abiaña, ye obukpo ido, ye idiök enyin,
- 23 ye isuñi, ye iseri, ye ndisíme èwöñö : kpukpru midiök
ñkpö oro èwöñö owo kesít, ényuñ èsabare owo.
- 24 Ndien Enye adakha do aka ke adaña Tyre ye Sidon.
Ndien Enye oduk ke ufök kiet, iyomke owo öfiök : edi
- 25 Enye ikemeke ndidibe. Edi idaha oro ñwan kiet, emi
eyen-añwan esie enyenede edidekhe spirit, ke okopde
- 26 abaña Enye, edi ediduo ke ukot Esie. Ñwan oro edi
Greek, oruk Syrophoenicia. Ndien enye ebeñe Enye, ete,
- 27 ebín demon ke eyen-añwan imö. Ndien Enye ödöhö
enye, ete, Yak nditö ébem iso édia éyukhö : koro minenke

MARK 8.

28 nte ēdade udia nditō ēduök ēnō me-ebua. Edi enye öbörö Enye, ete, Ih, Öböñ : kpa me-ebua kidak
29 okpokoro ēdia ñkeñe udia nditō. Ndien Enye ödöhö enye, ete, Kabaña ikö emi nyöñ okuo ; demon ama
30 öwörö eyen-añwan fo ke idem. Ndien enye önyöñ ufök esie, okut eyen esie anade ke mkpana, demon ama önyuñ öwörö.

31 Ekem Enye ötöñö ntak adakha ke adaña Tyre, asaña ebe ke Sidon, önyuñ asaña ebe ke uföt Decapolis okosim
32 inyañ Galilee. Ndien mö ēda owo inan emi mikemeke nditüm 'ntiñ ikö, ētiene Enye; ëkpe Enye ubök, ëte,
33 odori enye ubök ke idem. Ndien Enye ada enye ke idemesie, ökpöñ otu owo aka edem kiet, esin nuenubök
34 ke utöñ esie, önyuñ ökök etap, otuk edeme esie; önyuñ emenere enyin ese enyöñ, omum ke esit Esie, ödöhö
35 enye, ete, Ephphatha, oro edi, Èñwaña. Ndien utöñ esie èñwaña, uruk edeme esie önyuñ atara, ndien enye
36 otüm etiñ ikö. Ndien Enye ösöñö owuk mö, ete, ëkutiñ ēnö baba owo kiet: edi adaña nte Enye owukde
37 mö, ke mö ēdedioñ ëquörö ñkpö oro ëkan. Ndien enyene mö ndyö ebe adaña, mö ènyuñ ödöhö ëte, Enye omotüm anam kpukpru ñkpö: Enye anam kpa minan
ëkop ikö, önyuñ anam mimum ëtiñ ikö.

8 Ke musen oro, kini akamba otu owo ëtöñöde ntak ēdú, minyuñ inyeneke ñkpö eke ēdiade, Enye okot mbet Esie
2 ëtiene Enye, önyuñ ödöhö mö, ete, Matua otu owo oro mböm, koro kemi mö ēma ēdu ye Ami ke usen ita, inyuñ inyeneke
3 se ēdiade: ndien ma ndöhö mö ènyöñö ke ufök mö biöñ, mö ëyekpa mba ke usuñ; ndien ndusuk mö ëto ke anyan
4 ebiët. Ndien mbet Esie ëbörö Enye, ëte, Owo edida möñ
5 uyo mi ke desert, ekeme ndiyukhö me-ovo emi? Ndien Enye obup mö, ete, Mbufo ènyene uyo ifañ? Ndien mö
6 ëbörö ëte, Itiaba. Ndien Enye ödöhö otu owo ëtetie ke isöñ: ndien Enye ada uyo itiaba, önö eköm, obuñ mö, önyuñ önö mbet Esie, ete, èním kiso mö; ndien mö
7 èním mö kiso otu owo. Ndien mö ènyene ndusuk ñkpri iyak: ndien ke Enye ödiöñde mö, Enye ödöhö ete, èním
8 mö ñko kiso mö. Ndien mö ēdia, ëyukhö: ndien mö
9 ëtañ ñkeñe eke èsukhöde, akpasa itiaba. Ndien mö ëdi ñkpö nte thousand owo inañ: ndien Enye anam

MARK 8.

- 10 mö ēnyōñö. Ndien idaha oro Enye ediere ke ubom ye mbet Esie, önyuñ edi ke edem Dalmanutha.
- 11 Ndien Me-Pharisee ëwöñö, önyuñ étöñö ndibup Enye mbume, ëyom Enye önö mö idiöñö emi otode ke heaven,
- 12 édomo Enye. Ndien Enye omum eti eti ke spirit Esie, önyuñ ödöhö ete, Nsinam emana emi oyomde idiöñö ? Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Idinöñö emana emi baba
- 13 idiöñö kiet. Ndien Enye ökpöñ mö, önyuñ ötöñö ntak ediere ke ubom aka ke edem oko.
- 14 Ndien mö ēfre ndida uyo ; mö inyuñ inyeneke
- 15 ikan uyo kiet ke ubom. Ndien Enye otüm ödöhö mö, ete, Ékpeme idem ke leaven Me-Pharisee ye ke leaven
- 16 Herod. Ndien mö èneme kiet ye eken, éte, Nyin inyeneke
- 17 uyo. Ndien Jesus öfiök önyuñ ödöhö mö, ete, Nsinam mbufo ènemedede *kiet ye eken* koro mbufo minyeneke uyo ? Nte mbufo ique kaña, inyuñ ifiökke ñkpö ? Nte èmenam
- 18 esit mbufo èsöñ ? Nte mbufo ènyenyene enyin, edi ique usuñ ? önyuñ ènyenyene utöñ, edi ikopke ikö ? nte
- 19 mbufo inyuñ itihi ? Kini Ami ñkobuñde uyo ition oro 'nö thousand owo ition, akpan ñkeñe ifañ ke mbufo èketañ
- 20 öyöhö ? Mö ëbörö Enye, éte, Duopeba. Ndien kini Ami ñkobuñde uyo itiaba oro 'nö thousand owo inañ,
- 21 akpasa ñkeñe ifañ ke mbufo èketañ öyöhö ? Ndien mö ëbörö Enye, éte, Itiaba. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Nte mbufo itümke ifiök ñkpö kaña ?
- 22 Ekem mö édi ke Bethsaida. Ndien mö éda owo nan
- 23 étiene Enye, önyuñ èkpe Enye ubök, éte, otuk enye. Ndien Enye omum nan oro ke ubök, önyuñ ada enye öwörö ke ekpri obio oro ; ndien ke Enye ama akafiar etap esin enye ke enyin, önyuñ odori enye ubök, Enye obup enye, ete,
- 24 Nte afo omokut ñkpö ? Ndien enye emenere enyin ese, önyuñ ödöhö ete, Mokut owo ; koro mokut mö èsañade
- 25 nte eto. Ndien Enye ötöñö ntak odori enye ubök ke enyin esie ; ndien enye owuk enyin ese, önyuñ akabare
- 26 öfön, otüm okut kpukpru ñkpö. Ndien Enye ödöñ enye önyöñ ke ufök esie, önyuñ ödöhö enye, ete, Kuduk kpa ke ekpri obio oro.
- 27 Ekem Jesus ye mbet Esie ëwöñö, èduk ke ñkpri obio Cæsarea Philippi : ndien ke usuñ Enye obup mbet Esie, önyuñ ödöhö mö, ete, Owo èdöhö éte, Ami ndi anie ?
- 28 Ndien mö éte Enye, John Baptist : ndien owo efen éte,
- 29 Elijah ; edi efen éte, Owo me-prophet kiet. Ndien Enye

MARK 9.

obup mö ete, Edi imbufo ödöhö ete, Ami ndi anie ?
 30 Peter öbörö Enye, ete, Afo edi Christ. Ndien Enye owuk mö, ete, Êkutiñ ébaña Imö ènö baba owo
 31 kiet. Ndien Enye ötöñö ndikpep mö, ete, Eyen owo enyene ndikut ediwak ñkpö, nyebiowo ye ikpö oku ye me-scribe eyenuñ èsin Enye, ndien èyewot Enye, ndien
 32 ke usen ita éma ébe Enye eyeset ke mkpa. Enye ödöhö ikö oro añawa añawa. Ndien Peter ada Enye, ötöñö
 33 ndisua nö Enye. Edi kini Enye akabarede ese mbet Esie, Enye asua önö Peter, önyuñ ödöhö enye, ete, Ka ke edem Mi Satan : koro afo mukereke ñkpö Abasi, edi
 34 ekere ñkpö owo. Ndien Enye okot otu owo ökörö ye mbet Esie étiene Enye, önyuñ ödöhö mö, ete, Owo ekededi ama oyom nditiene Mi, yak enye otuk idemesie, önyuñ
 35 emen cross esie etiene Mi. Koro owo ekededi eke oyomde ndinyaña uwem esie eyeduök enye ; ndien owo ekededi eke ediduökde uwem esie kabaña Mi ye gospel eyanyaña
 36 enye. Koro nso udori ke owo edikut, edieke enye edidiade
 37 öfuri ererimböt, ndien öduök uwem esie ? Koro nso
 38 ke owo edinö kibuot uwem esie ? Koro owo ekededi eke edinyenede but ye Ami ye ikö Mi ke idiök ye emana efibe emi, Eyen owo ñko eyenuñ enyene but ye enye, kini
9 Enye edidide ke uböñ Ète Esie ye ndisana angel. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, ndusuk owo édu kotu mö emi èdade mi, eke miditabike mkpa, tutu mö èkut obio Abasi edide ke odudu.

2 Ekem ke usen itiokiet éma èkebe Jesus ada Peter, ye James, ye John, ödök ke aqua obot ke idemmö ikpöñ :
3 ndien idem Esie ökpukhöre kiso mö : öföñidem Esie önyuñ akabare esem, önyuñ afia eti eti ; adaña nte baba ödiöñ-öföñ kiet ke isöñ mikemeke ndinam enye afia ntre.
4 Ndien Elijah ye Moses ébiöñöre mö kiso : mö ènyuñ
5 èneme neme ye Jesus. Ndien Peter ödöhö Jesus, ete, Rabbi, öfön nyin ndidu mi : yak nyin iböp ataya ita ;
6 inö Fi kiet, inö Moses kiet, inö Elijah kiet. Koro enye mifiökke se ökpödöhöde ; koro aqua ndik anamde mö.
7 Ndien ikpa-enyöñ edi edifuk mö : ndien uyo oto ke ikpa-enyöñ oro, ete, Emi edi edima Eyen Mi : èkop uyo
8 Esie. Ndien idahoro ke mö èwöñöredé enyin èse, mö ique aba baba owo kiet ye mö, iböhöke Jesus ikpöñ.
9 Ndien nte mö ètode ke obot èsukhöre, Enye owuk mö, ete, èkutiñ se mö èkekutde ènö baba owo kiet, tutu

MARK 9.

10 osün ini Eyen owo edisetde ke nkpa. Ndien mö ëmum ikö oro ekama, önyuñ ëbup kiet eken se eriset ke nkpa
 11 oro edide. Ndien mö ëbup Enye, éte, Me-scribe ödöhö éte,
 12 Elijah enyene ndibem iso ndi. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ke akpanikö Elijah ebem iso edi, önyuñ ödödiön kpukpru ñkpö : ndien ëwet didie ébaña Eyen owo, éte, Enye eyekut ediwak ukut, mö ëyenyuñ èsin Enye ke
 13 ndek ? Edi Ami ndöhö mbufo, nte, Elijah ama edi kemi, ndien mö ëma énam enye ñkpö eke mö ëmade, kpa nte ëwetde ébaña enye.
 14 Ekem kini mö ësimde mbet, mö ëkut ata ekese owo
 15 ekande mö ëkuk, ye me-scribe énenide eneni ye mö. Ndien idaha oro kini öfuri otu owo ëkutde Enye, enyene
 16 mö ndyö, mö ënyuñ ëfeghe étiene Enye eköm Enye. Ndien
 17 Enye obup mö, ete, Nso ke mbufo éneni ye mö ? Ndien owo kiet ke otu owo oro öbörö Enye, ete, Andikpep, ma nda eyen eren mi ntiene Fi, emi enyenede spirit imum ; ndien
 18 ke ebiët ekededi eke enye omumde enye, öduök enye ke isöñ : efot önyuñ öwörö enye ke inua, enye önyuñ ata edet, ndien idem ödödiön ödiök enye : ndien ami ndöhö
 19 mbet Fo, nte, mö ëbñ enye ; edi mö ikemeke. Ndien Enye ödöhö mö, ete, O emana unana mbuötidem adaña didie ke ami ndidu ye mbufo ? adaña didie
 20 ke Ami ndiyö mbufo ? da enye sök Mi. Ndien mö éda enye ësök Enye : ndien kini enye okutde Enye, idaha oro spirit awai enye idiök idiök ; ndien enye öduö ke
 21 isöñ amiaña önyuñ osio efot. Ndien Enye obup éte esie, ete, Ebigi didie nte ñkpö emi ökötöñö ndinam enye ?
 22 Ndien enye öbörö, ete, Toto ke uyen. Enye önyuñ awak ndiduök enye ke ikañ ye ke möñ ñko, man owot enye : edi Afo ama ekeme ndinam ñkpö, tua nyin mböm, nyuñ
 23 nyaña nyin. Ndien Jesus öbörö enye, ete, Afo ama ekeme ! Ekeme ndinam kpukpru ñkpö 'nö owo eke öbuötde
 24 idem. Idaha oro éte eyen ofiori ete, Möbuötidem ;
 25 nyaña unana mbuötidem mi. Ndien kini Jesus okutde nte ekese owo ëfeghede édi ötö kiet, Enye asua önö edidekhe spirit, ete enye, Afo spirit imum ye inan, Ami mowuk fi, nte, Wörö enye ke idem, kunyuñ uduk enye ke idem
 26 aba. Ndien enye ofiori önyuñ awai enye eti eti, öwörö enye ke idem : ndien *eyen* akabare etie nte akpa mkpa ; tutu akamba ubak owo ödöhö éte, enye
 27 amakpa. Edi Jesus omum enye ke ubök, emenere enye ;

MARK 9.

- 28 ndien enye adakha kenyöñ. Ndien kini Enye odukde ke ufök, mbet Esie ébup Enye ke idemmö, éte, Nsinam nyin mikemeke ndibin enye? Ndien Enye öbörö mö, ete, Oruk emi ikemeke ndiwörö ke baba usuñ kiet, iböhöke ke akam.
- 29 Ekem mö édakha do, ényuñ ésaña ébe Galilee ; ndien Enye iyomke owo ekededi öfiök. Koro Enye ekpepde mbet Esie, önyuñ ödöhöde mö, ete, Ëda Eyen owo ésin owo ke ubök, ndien mö eyewot Enye ; ndien ke éwotde
- 30 Enye éma, usen ita éma ébe, Enye eyeset. Edi mö ifiökke se Enye ödöhöde, ényuñ éfeghe ndibup Enye.
- 31 Ekem mö édi ke Capernaum : ndien kini Enye odude ke ufök, Enye obup mö, ete, Nso ke mbufo ékeneni ke usuñ ?
- 32 Edi mö édedop : koro ke usuñ mö ékenenide kiet ye eken, éte, Ewe owo kotu mimö okpon akan. Ndien Enye etetie okot mbet duopeba étiene Enye, önyuñ ödöhö mö, ete, Owo ekededi eke oyomde ndidi ebeiso, eyedi ekperedem
- 33 kpukpru, ye asañutom kpukpru. Ndien Enye ada ekpri eyen oním enye kuföt mö : önyuñ emen enye akama ke
- 34 ubök Esie, önyuñ ödöhö mö, etc, Owo ekededi eke edinyimede oruk ñkpri nditö emi kiet ke enyiñ Mi, onyime Mi : ndien owo ekededi eke onyimedé Mi, inyimeke Mi, edi Enye emi öködöñde Mi.
- 35 John ödöhö Enye, ete, Andikpep, nyin ikokut owo kiet ebinde me-demon ke enyiñ Fo : ndien nyin ikpan enye,
- 36 koro enye mitieneke nyin. Edi Jesus ödöhö enye, ete, Kukpan enye : koro baba owo kiet emi edinamde utom odudu ke enyiñ Mi, emi edinyuñ ekemedé ndisöp inua
- 37 ndöhö idiök mbaña Mi, iduhe. Koro owo eke mibiöñöke
- 38 nyin ada ye nyin. Ndien owo ekededi eke edinöde mbufo cup möñ éñwöñ ke enyiñ Mi, koro mbufo édide mbet Christ, kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Enye iditreke tre
- 39 ndibö utip esie. Ndien owo ekededi eke edisinde eyen kiet kotu ñkpri nditö emi énímde ke akpanikö öduö, öfon akan ye enye nte édade aqua itiat-ökök, ékön enye ke itöñ, ényuñ étop enye éduök ke inyañ.
- 40 Ndien ubök fo ama esin fi öduö, sibe enye fep : öfon
- 41 fi ndiduk ke uwem mbiomo ndo, akan ndinyene ubök
- 42 iba, ndien éduök fi ke hell ke nsinsi ikañ. Ndien
- 43 ukot fo ama esin fi öduö, sibe enye fep : öfon fi ndidi
- 44 mbuñö nduk ke uwem, akan ndinyene ukot iba,
- 45 ndien éduök fi ke hell. Ndien enyiñ fo ama esin fi öduö, tibi enye sio : öfon fi ndida enyiñ kiet nduk

MARK 10.

ke obio Abasi, akan ndinyene enyin iba, ndien eduök fi
48 ke hell ; eke ndöñ mö midikpaha, ikañ midinyuñ
49 inimeke. Koro edidade ikañ étuk owo nte inuñ. Inuñ
50 öfön : edi edieke inuñ minyeneke aba inem, mbufo edida
nso énam enye nem ? Yak mbufo ényene inuñ ke esit
mbufo, ényuñ étie ke emem kiet ye eken.

- 10 Ekem Enye adakha ke ebiët oro, edi ke me-adaña
Judæa ye ke edem Jordan oko : ndien ata ekese owo
etöñö ntak ébono étiene Enye : ndien Enye ötöñö ntak
2 ekpep mö, nte Enye akam esinamde. Ndien Me-Pharisee
étiene Enye édidomo Enye, ényuñ ébup Enye, éte,
3 Me enen owo ndisio ñwan esie ? Edi Enye öbörö
4 mö, ete, Nso ke Moses eketeme mbufo ? Ndien mö
edöhö éte, Moses akayak éwet ñwed usio-ndö, ényuñ
5 ési enye. Edi Jesus ödöhö mö, ete, Enye oto ke nsöñ-
6 esit mbufo ewet item emi önö mbufo. Edi toto ke
7 eritöñö eribot ñkpö, Enye obot mö eren ye añañwan. Oto
oro owo edikpöñ éte esie ye eka esie, adiana ye ñwan esie ;
8 ndien mö mbiba éyekabare édi öbuk kiet : ntre mö idige
9 aba owo iba, edi édi öbuk kiet. Mödo se Abasi ama
10 akadian, owo okudianare. Ndien ke ufök mbet Esie
11 etöñö ntak ébup Enye ébaña ñkpö emi. Ndien Enye
öbörö mö, ete, Owo ekededi emi edisiode ñwan esie,
12 edinyuñ ödöde efen, esin efibe ye enye : ndien enye
[ñwan] ama osio ebe esie, önyuñ ödö efen, esin efibe.
13 Ndien mö éda ñkpri nditö étiene Enye, man Enye otuk
14 mö : ndien mbet Esie é sua énö mö. Edi kini Jesus
okutde, Enye ayaresit, önyuñ ödöhö ete, Éyak ñkpri
nditö étiene Mi ; ékukpan mö : koro obio Abasi edide
15 oruk emi. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Owo ekededi
eke mididaha obio Abasi nte ekpri eyen, ididukke kesit.
16 Ndien Enye emen mö ke ubök Esie, önyuñ odori mö ubök,
ödiöñ mö.
17 Ekem nte Enye asañade ke usuñ, owo kiet efeghe
etiene Enye, ötöñö edöñ önö Enye, önyuñ obup Enye,
ete, Eti Andikpep, ami ndinam nso man nyene nsi nsi
18 uwem ? Ndien Jesus öbörö enye, ete, Nsinam afo okotde
Mi, ete, Eti ? Baba kiet idige eti ke miböhöke kiet, *kpa*
19 Abasi. Afo ömöfiök mbet, Kuwot owo, Kusin efibe,
Kuyip inö, Kutin ikö ntiense nsu, Kutuk owo, Kpono
20 usö ye uka. Ndien enye ödöhö Enye, ete, Andikpep, ma

MARK 10.

- 21 n̄im kpukpru ñkpö emi toto ke uyen mi. Ndien Jesus owuk enyin ese enye, ama enye, önyuñ ödöhö enye, ete, Ñkpö kiet anana fi : ka kanyam kpukpru ñkpö eke afo enyenede, nyuñ nö mubuene, ndien afo eyenyene inyene
- 22 ke heaven : ndien di disaña ye Ami. Edi iso esie ökpukhöre ke ikö oro, enye önyuñ önyöñ ke mfukhö : koro enye edide owo emi enyenede ediwak inyene.
- 23 Ndien Jesus öwöñöre enyin, önyuñ ödöhö mbet Esie, ete,
- 24 Ösöñ didie mbio inyene ndiduk ke obio Abasi ! Ndien enyene mbet Esie ndyö abaña ikö Esie. Edi Jesus ötöñö ntak ödöhö mö, ete, Nditö, ösöñ didie mö emi
- 25 ēbuötde idem ke inyene ndiduk ke obio Abasi ! Emem camel ndibe ke odudu abiabon, akan nte ememde owo
- 26 inyene ndiduk ke obio Abasi. Ndien mö ēdedioñ ēyik, ēnyuñ ödöhö Enye, ëte, Ekeme ndinyaña anie ndien ?
- 27 Jesus owuk enyin ese mö, önyuñ ödöhö ete, Owo ikemeke ndinam emi, edi Abasi ekeme : koro Abasi emekeme
- 28 ndinam kpukpru ñkpö. Peter ötöñö ndidöhö Enye, ete,
- 29 Sese, nyin ima ikpöñ kpukpru ñkpö itiene Fi. Jesus ödöhö ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Baba owo kiet iduhe emi ökökpönde ufök, me nditö-eka iren, me nditö-eka iban, me eka, me ëte, me nditö, me isöñ, kabaña Mi
- 30 ye kabaña gospel, eke midiböhö ñkpö ikikie kemi, ke ini emi, mufök, ye nditö-eka iren, ye nditö-eka iban, ye meka, ye nditö, ye isöñ, ökörö ye ukut ; ndien ke ereribot emi
- 31 edidide nsinsi uwem. Edi ediwak emi ēbemde iso ēyekperedem ; ndien mekperedem ēyebe iso.
- 32 Ekem mö ēsaña ke usuñ ēdök ke Jerusalem ; ndien Jesus ebem mö iso, mö ēnyuñ ēyik eti eti ; ndien mö emi ētiene ëfeghe ndik. Ndien Enye ötöñö ntak ada mbet duopeba,
- 33 önyuñ ötöñöndidöhö mö ñkpö emi ēdiwöröde ënö Enye, ete, Sese, nyin ke isaña idök ke Jerusalem ; ndien ëyeda Eyen owo ëyakënöikpö oku ye me-scribe ; ndien mö ëyenam ikpe obiom Enye, ëte, Enye akpa, ëyenyuñ ëyak Enye ënö
- 34 Me-Gentile : ndien mö ëyebiaña Enye, ëyenyuñ ëfiari Enye etap, ënyuñ ëmia Enye, ënyuñ ëwot Enye ; ndien ke usen ita ëma ëbe Enye eyeset ke mkpa.
- 35 Ekem James ye John, nditö iren Zebedee, ëtiene Enye, ënyuñ ēdöhö Enye, ëte, Andikpep, nyin iyom ite Afo anam önö nyin ñkpö ekededi eke nyin idibeñede Fi.
- 36 Ndien Enye öbörö mö, ete, Nso ke mbufo ëyom ëte, Ami
- 37 nam 'nö mbufo ? Ndien mö ëbörö Enye, ëte, Nö nyin

MARK 11.

itie, kiet ke ubök nasia Fo, kiet ke ufien Fo, ke uböñ
 38 Fo. Edi Jesus ödöhö mö, ete, Mbufo ifiökke se mbufo
 ēbeñede. Nte mbufo ēmekeme ndiñwöñ cup oro Ami
 39 ñwöñde ? me ndina baptism oro Ami nadé ? Ndien mö
 ēbörö Enye, ēte, Nyin imekeme. Ndien Jesus ödöhö
 mö, ete, Cup oro ami ñwöñde mbufo ēyeñwöñ ; ndien
 40 baptism oro Ami nadé mbufo ēyenüñ ēna : edi nditie
 ke ubök nasia Mi me ke ufien inyeneke Mi ndinö : edi
 41 enyene mö emi ēkenimde enye ënö mö. Ndien kadañemi
 mbet duop ēkopde, esít ötöñö ndiyat mö abaña James ye
 42 John. Ndien Jesus okot mö ētiene Enye, önyuñ ödöhö
 mö, ete, Mbufo ēmefiök ēte, mö emi owo ēsede nte mendi-
 kara Me-Gentile ēkara mö ; ikpö owo mö ēnyuñ ēda
 43 odudu ënam mö ñkpö. Edi idige ntre kotu mbufo : edi
 owo eke oyomde ndikpon kotu mbufo eyedi asañutom
 44 mbufo : ndien owo oro oyomde ndidi ebeiso owo kotu
 45 mbufo eyedi asañutom önö kpukpru. Koro idem Eyen
 owo mikedige man ënam ñkpö ënö Enye, edi man Enye
 anam ñkpö önö owo, önyuñ önö uwem Esie man afak
 ediwak owo.

46 Ekem mö ēdi ke Jericho : ndien nte Enye öwöröde ke
 Jericho ye mbet Esie ye akamba otu owo, Bartimæus,
 eyen Timæus, owo nan emi ebeñede ñkpö, ke etie ke mben
 47 usuñ. Ndien ke enye okopde ete, edi Jesus eyen Nazareth,
 enye ötöñö ndifiori, 'nyuñ 'ndöhö ete, Jesus, Afo eyen
 48 David, tua mi mböm. Ndien ediwak owo ēsua ënö enye,
 ēte, enye odop inua : edi enye ödödiöñ ofiori aka iso, ete,
 49 Afo eyen David, tua mi mböm. Ndien Jesus atuak ada,
 önyuñ ödöhö ete, Mbufo ēkot enye. Ndien mö ēkot nan
 oro, ënyuñ ēdöhö enye, ēte, Söñ esít, dakha kenyöñ, Enye
 50 ke okot fi. Ndien enye öduök öföñidem esie önyuñ
 51 obumere adakha kenyöñ etiene Jesus. Ndien Jesus
 ödöhö ete, Nso ke afo oyom ete Ami nam nö
 fi ? Ndien nan oro öbörö Enye, ete, Rabboni, nyom
 52 ndikut usuñ. Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Ka okuo ;
 mbuötidem fo ama anyaña fi. Ndien idaha oro enye
 okut usuñ, önyuñ etiene Enye ke usuñ.

11 EKEM kini mö ēsañade ēkpere Jerusalem, ënyuñ
 2 esimde Bethphage ye Bethany, ke obot Olive, Enye ödöñ
 owo mbet Esie iba utom, ödöhö mö, ete, Mbufo ēka
 ēkeduk ke ekpri obio eke odude mbufo kiso : ndien idaha

MARK 11.

oro, adañemi *mbufo* ëdukde kesít, *mbufo* eyekut eyen ass eyirede, eke akanam baba owo kiet midoroke enye ;

3 ëtat enye, éda édi. Ndien owo ekededi ama obup *mbufo*, ete, Nsinam *mbufo* énamde ñkpö emi ? *mbufo* édibörö ëte, Öböñ oyom enye ; ndien idahoro eyenö enye
 4 edi ken. Ndien mö éka ényuñ ëkut eyen ass eyirede ke usuñ *ufök* ke esien ke efak ; ndien mö ëtat enye.
 5 Ndien ndusuk mö emi édade do édöhö mö, ëte, Nso ke
 6 *mbufo* énam, ëtat eyen ass ? Ndien mö édöhö mö kpa
 7 nte Jesus eketemedé : ndien mö éyak mö éka. Ndien mö éda eyen ass ésök Jesus, mö ényuñ ébri öfönidem mö
 8 ke edem esie ; ndien Enye odoro enye. Ndien ediwak owo ébri öfönidem mö ke usuñ ; ndusuk eñwen ényuñ
 9 ëním ñkök eto, emi ékekpidé ke iñwañ. Ndien mö emi ébemde iso, ye mö emi étiendede ke edem, éfiori ëte,

Hosanna ;

Öföfön önö Enye emi edide ke enyiñ Jehovah :

10 Öföfön önö obio eke edide, obio ëte nyin David :

Hosanna ke ata enyöñ.

11 Ndien Enye oduk ke Jerusalem, önyuñ *oduk* ke temple : ndien ke Enye ama ököwöñöre enyin ese kpukpru ñkpö, koro eyo oyomde ndikut kemi, Enye öwörö aka ke Bethany ye mbet duopeba.

12 Ekem mkpöñ, kini mö éma ëkewöñö ke Bethany, biöñ
 13 ödöñ Enye. Ndien ke Enye okutde eto fig nsan nsan ye ikoñ, Enye asaña adiana, ëte, me iyekut ñkpö kesít : ndien kini Enye osimde enye, Enye ique ñkpö
 14 iböhöke iköñ iköñ ; koro ini me-fig mikemke. Ndien Enye ödöhö enye, ëte, Owo ididiahä mfri fo aba ke nsinsi. Ndien mbet Esie ékop.

15 Ekem mö édi ke Jerusalem : ndien Enye oduk ke temple, önyuñ ötöñö ndibin mö eke ényamde ye mö eke édepde ke temple mfep, önyuñ öduök mokpokoro mekpuhkö-okuk,
 16 ye mitie menyam ibiom ; inyuñ iyakke owo ekededi
 17 emen ñkpö asaña ke temple ebe. Ndien Enye ekpep önyuñ ödöhö mö, ëte, Nte iwetke ite, Ufök Mi eyekere ufök akam kpukpru midut ? Edi *mbufo* éma énam enye
 18 edi itie rbon ñwo. Ndien ikpö oku ye me-scribe ékop, ényuñ éyom usuñ nte édiwotde Enye : koro mö éfeghede Enye, koro se Enye ekpepde anamde öfuri otu owo ndyö.

19 Ndien kpukpru mbubreyo Enye öwörö ke obio.

20 Ndien nte mö ésañade ébe ke usenubök, mö ëkut nte eto

MARK 12.

21 fig eyemerede akpa ötöñöde ke öruñ. Ndien kini Peter etide, enye ödöhö Enye, ete, Rabbi, sese, eto fig eke Afo 22 osuñide ama eyemere akpa. Ndien Jesus öbörö mö, 23 ete, Ēbuötidem ye Abasi. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Owo ekededi emi edidöhöde akamba obot emi, ete, Yak émen fi éduök ke aqua inyañ ; midinyuñ iyikke ke esit esie, edi edinimde ke akpanikö, ete, se imö idöhöde 24 eyesu ; enye eyekut oro. Mödo Ami ndöhö mbufo, nte, kpukpru ñkpö ekededi eke mbufo èkpede ubök èbaña ényuñ ébeñede, mbufo éním ke akpanikö, ete, mbufo éma 25 ényene mö, ndien mbufo éyekut mö. Ndien kini mbufo édade èböñ akam, mbufo éma ényene ikö ye owo ekededi, 26 édahado énö enye ; man Ète mbufo emi odude ke heaven önyuñ adahado önö mbufo ke ndudue mbufo.
 27 Ndien mö étöñö ntak édi ke Jerusalem : ndien nte Enye asañade ke temple, ikpö oku ye me-scribe ye nyebiowo 28 étiene Enye ; ényuñ ödöhö Enye, ete, Ke odudu ewe ke Afo anam me-ñkpö emi ? anie önyuñ önö Fi odudu ndinam 29 me-ñkpö emi ? Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ami nyebup mbufo ikö kiet, mbufo ényuñ èbörö Mi, ndien Ami nyedöhö mbufo odudu eke Ami ndade nam me-ñkpö 30 emi. Baptism John, me enye okoto ke heaven, me oto 31 ke owo ? èbörö Mi. Ndien mö éneme kiet ye kiet, ete, Nyin ima idöhö, ite, Oto ke heaven ; Enye eyedöhö ete, 32 Nsinam mbufo minümke enye ke akpanikö ? Edi ima idöhö ite, Oto ke owo—mö èfeghe mbiobio : koro kpukpru 33 owo énímde John ke ata prophet. Ndien mö èbörö Jesus ete, Nyin ifiökke. Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ami nde ntñke 'nö mbufo odudu eke ndade nam me-ñkpö emi.

12 NDIEN Enye ötöñö nditop me-ñke 'nö mö, ete, Owo kiet ötö iñwañ-vine, önyuñ öböp ökö akan enye okuk, önyuñ otibi obube unyimi-wine, önyuñ öböp edikoñ ufök, önyuñ 2 ayak enye önö mekpeme-iñwañ, ndien aka idut. Ndien ke edikem ini enye ödöñ isuñutom etiene mekpeme-iñwañ, man enye öbö mekpeme-iñwañ ubak mfri iñwañ-vine.
 3 Ndien mö émum enye, émia enye, ényuñ éyak enye 4 önyöñ ubök ubök. Ndien enye ötöñö ntak ödöñ isuñutom eñwen etiene mö, ndien mö énö enye unan ke ibuot, 5 ényuñ énam enye ñkpö but. Ndien enye ödöñ eñwen ; ndien mö éwot enye : ndien enye ödöñ ediwak eñwen ;

MARK 12.

6 Ndien mö ëmïñä ndusuk, ëwot ndusuk. Osuk enye eyen kiet, edima eyeneren : ndien ke ukperedem enye ödöñ
 7 enye etiene mö, ete, mö ëyekpono eyen mi. Edi mekpeme-iñwañ oro ëdöhö kotu idemmö, ete, Emi edi adia-akpa ;
 ëkam ëyak nyïn iwot enye, ndien akpa eyenyene nyïn.
 8 Ndien mö ëmum enye, ënyuñ ëwot enye, ënyuñ ëdudi ësio
 9 enye ke iñwañ-vine. Nso ndien ke öböñ iñwañ-vine edinam ? Enye eyedì ediwot mekpeme-iñwañ oro, eye-
 10 nyuñ ada iñwañ-vine önö owo eñwen. Nte akanam mbufo isikotke kpa ñwed emi, ete,

Itiat emi mendiböp *ufök* ësïnde,

Amakabare edi ëtubom inuk :

11 Emi oto Jehovah,
 Nyïn inyuñ ise enye ke utibe ?

12 Ndien mö ëyom ndimum Enye ; edi mö ëfeghe otu owo ; koro mö ëkutde ete Enye okotop ñke emi adian mimö : ndien mö ëkpöñ Enye ënyöñ.

13 Ndien mö ëdöñ ndusuk Me-Pharisee ye Me-Herodian
 14 etiene Enye, man mö ëtap Enye ke ikö Esie. Ndien ke mö ëdide, mö ëdöhö Enye, ete, Andikpep, Nyïn imöfiök ite Afo edi akpanikö, unyuñ ufegheke owo : koro Afo inuteñeke owo, edi ekpekpep usuñ Abasi ke akpanikö :

15 Me enen ndinö Cæsar utomo, me inenke ? Nte nyïn ikpönö, me ikpönöñö ? Edi Enye, koro öfiökde mbubik mö, öbörö mö, ete, Nsinam mbufo ëdomode Mi ? éda 16 okuk kiet ësök Mi, man ñkut enye. Ndien mö éda édi. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbiët emi ye ñwed emi ënyene anie ? Ndien mö ëbörö Enye, ete, Ènyene 17 Cæsar. Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ènö Cæsar ñkpö eke ënyenede Cæsar, ënyuñ ènö Abasi ñkpö eke ënyenede Abasi. Ndien Enye enyene mö ndyö eti eti.

18 Ndien Me-Sadducee, emi ödöhöde ete, eriset ke mkpa
 19 iduhe, etiene Enye, ënyuñ ëbup Enye, ete, Andikpep, Moses ewet önö nyïn, ete, Edieke eyen-ete owo akpade, ökpöñ ñwan, mibonke eyen, eyen-ete esie ökpödö ñwan
 20 esie, önyuñ anam uduot adakha önö eyen-ete esie. Ndítö-ete iren itiaba ékedu : ndien akpá ödö ñwan, akpà,
 21 ibonke eyen ; ndien udiana-akpá ödö enye, önyuñ akpà,
 22 ibonke eyen ; ndien öyöhö ita kpa suk ntre : ndien mbitiaba oro ibonke eyen. Ke ukperedem ñwan önyuñ
 23 akpa. Ke eriset ke mkpa, ke mö mbitiaba oro, enye edidi ñwan anie ? koro mö mbitiaba éma ékedö enye.

MARK 12.

- 24 Jesus ödöhö mö, ete, Nte idige ñkpö emi esin mbufo edue,
 25 emi mbufo mifiökke ñwed ye odudu Abasi ? Koro kadañ-
 emi mö edisetde ke mkpa, mö idöhö ndö, inyuñ inöñö
 26 ke ndö ; edi mö etie nte me-angel ke heaven. Edi
 kabañamekpa-mkpa, nte énamde mö éset ; nte mbufo
 isikotke ke ñwed Moses, ke *itie eke abañade* eto, nte
 Abasi ödöhöde enye, ete, Ami ndi Abasi Abraham, ye
 27 Abasi Isaac, ye Abasi Jacob ? Enye idige Abasi mekpa-
 mkpa, edi eke medu-uwem : mbufo émedue eti eti.
 28 Ndien owo me-scribe kiet edi, edikop nte mö énenide
 eneni kiet ye kiet, ndien ke öfiökde ete, Enye ama otim
 öbörö mö, enye obup Enye, ete, Ewe edi akpa ibet ke
 29 kpukpru ? Jesus öbörö ete, Akpa edi, Kop O Israel ;
 30 Jehovah Abasi nyin, Jehovah edi kiet : ndien afo edima
 Jehovah Abasi fo ke öfuri esit fo, ye ke öfuri ukpöñ fo,
 31 ye ke öfuri ekikere fo, ye ke öfuri odudu fo. Udiana-
 akpa edi emi, Afo edima mböhiduñ fo nte idemfo. Ibet
 32 eñwen emi okponde akan memö emi iduhe. Ndien scribe
 oro ödöhö Enye, ete, Ke akpanikö, Andikpep, Afo omotim
 ödöhö ete, Enye edi kiet : ndien efen iduhe iböhöke
 33 Enye : ndien ndima Enye ke öfuri esit, ye ke öfuri ekikere,
 ye ke öfuri odudu, ndinyuñ ma mböhiduñ esie nte idemesie
 otim okpon akan kpukpru menö eke éföpde ye muwa.
 34 Ndien kini Jesus okutde ete enye öbörö ke ikike, Enye
 ödöhö enye, ete, Afo uyomke usuñ ye obio Abasi. Ndien
 ke oro ebede baba owo kiet inyeneke aba uko ndibup
 Enye mbume.
 35 Ndien nte Jesus ekpepde ke temple, Enye ödöhö ete,
 Didie ke me-scribe ödöhö éte, Christ edi eyen David ?
 36 David ke idemesie ödöhö ke Edisana Spirit, ete,
 Jehovah ödöhö ye Öböñ mi, ete,
 Tie ke ubök nasia Mi,
 Tutu nda musua Fo ním kidak ukot Fo.
 37 David idemesie okot Enye, ete, Öböñ ; didie ndien ke
 Enye edi eyen esie ? Ndien mbiobio oro ekop uyo Esie
 ke idaresit.
 38 Ndien ke ikö eke Enye ekpepde, Enye ödöhö ete,
 Ekperme idem ke me-scribe, emi éyomde ndisaña ke
 ediduo öföñidem, ndinyuñ mbö eköm ke añwa-urua,
 39 ye akpan itie ke me-synagogue, ye akpan ebiët ke me-
 40 usörö : mö emi édiade mufök mebe-akpa, ényuñ éböñde
 anyan akam ke abiaña : ikpe eyebiom memö emi akan.

MARK 13.

41 Ndien Enye ösukhöre etie ekem ye itie unüm-etibe, önyuñ okut nte otu owo esinde okuk ke itie unüm-etibe :
 42 ndien ediwak mbon inyene esin ediwak. Ndien ebe-akpa kiet emi edide ubuene edi, önyuñ esin ekpri okuk iba
 43 eke enamde obubit okuk. Ndien Enye okot mbet Esie etiene Enye, önyuñ ödöhö mö, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ebe-akpa ubuene emi ama esin akan kpukpru
 44 mö emi esinde okuk ke itie unüm-etibe : koro kpukpru mö ékesin oto ke ñwak-ñkan mö ; edi enye oto ke unana esie ama esin kpukpru se enye enyenede, kpa kpukpru ñkpö eke enye adade odu uwem.

13 EKEM nte Enye öwöröde ke temple, owo mbet Esie kiet ödöhö Enye, ete, Andikpe, sese, oruk itiat ye oruk ufök emi ! Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Nte afo omokut ikpö ufök emi ? Idikpöñke itiat odoro ke itiat, eke mididuökke ke isöñ.

3 Ekem nte Enye etiede ke obot Olive asak iso ese temple, Peter ye James ye John ye Andrew ébup Enye ke idemmö,
 4 ete, Sian nyin ini eke ñkpö emi édidude : nso edinyuñ edü idiöñö kini me-ñkpö emi kpukpru ékperede ndisu ?
 5 Ndien Jesus ötöñö ndidöhö mö, ete, Ekpeme mbak owo
 6 ekededi edinam mbufo éwakha ékpöñ usuñ. Ediwak owo éyedi ke enyiñ Mi, ete, Ami ndi Enye ; éyenyuñ enam
 7 ediwak owo éwakha ékpöñ usuñ. Ndien kini mbufo ékopde ébaña me-eköñ ye me-etop eköñ, ékutimere esit :
 8 me-ñkpö emi enyene ndidi ; edi utit idige kaña. Koro idut éyedakha éñwana ye idut, ye obio edidem kiet ye obio edidem efen : me-unyek-isöñ éyedu ke nsio nsio ebiët ; me-akañ éyedu : me-ñkpö emi édi eritöñö ndutukhö.

9 Edi mbufo ékpeme idemmbufo : koro mö éyeda mbufo éyak énö me-esop ; éyenyuñ ömia mbufo ke me-synagogue ; ndien mbufo éyeda kiso mendikara ye ndidem kabaña Mi, 10 ke ikö ntense énö mö. Enyene ndibem iso 'ñquörö gospel ñko 'nö kpukpru midut. Ndien kini mö édade mbufo éka ikpe, ékuyak ekikere otimere mbufo kabaña se mbufo édidöhöde : edi ñkpö ekededi eke édinöde mbufo ke idaha oro, mbufo édöbö oro : koro midige mbufo eke édöhöde, 12 edi Edisana Spirit. Eyen-eka eyenyuñ ada eyen-eka önö mkpa, ete eyenyuñ anam ntre ye eyen esie ; nditö éyenyuñ édakha éñwana ye möte ye meka mö, ényuñ esin éwot mö.

MARK 13.

- 13 Ndien kpukpru owo ëyesua mbufo ébaña enyiñ Mi : edi
ëyenyaña enye emi akade iso osim akpatre.
- 14 Edi kadañemi mbufo ëkutde mbubiam ñkpö nsobo
adade ke ebiët eke enye mikpadaha (yak enye emi okotde
ñwed ekere), ke ini oro yak mö emi édude ke Judæa
- 15 ëfeghe éka ke ikpö obot : yak enye emi odude ke enyöñ
ufök ökusukhöre, ökunyuñ oduk ndimen ñkpö ekededi
- 16 eke odude ke ufök esie : yak enye emi odude ke iñwañ
- 17 ökunyuñ afiak aka *ufök* ndimen aqua öföñidem esie. Edi
ödödiök önö mö emi ëyomode ye mö emi énöde nditö eba
- 18 ke musen oro ! Mbufo ényuñ ëkpe ubök man okudi ke
- 19 ini tuep. Koro musen oro éyedi *musen* ukut, eke oruk
esie akanam miduhe toto ke eritöñö eribot ñkpö eke Abasi
- 20 obotde tutu osim emi, midinyuñ iduhe aba. Ndien
mikpedige nte Jehovah akanamde *musen* oro émukhö, baba
- 21 owo kiet ikpöböhöke : edi kabaña ndimek owe Esie, emi
- 22 Enye emekde, Enye anam musen oro émukhö. Ndien
owo ekededi ama ödöhö mbufo, ete, Sese, Christ mömi ;
- 23 me, Sese, *Enye* möko ; ëkunüm ke akpanikö : koro me-
christ nsu ye me-prophet nsu éyedakha éda, éyenyuñ
ëwut midiöñö ye mutibe ñkpö, man, edieke ëkpekemedé,
- 24 mö ëkpenam ndimek owo ëwakha ëkpöñ usuñ. Edi mbufo
ëkpeme : sese, Ami ma mbem iso ndöhö mbufo kpukpru
ñkpö emi.
- 25 Edi ke musen oro, kini ukut oro ebede, utin eyekim,
öfiöñ idinyuñ iyamake, me-ntantafioñ éyenyuñ éduöñö
ëto ke enyöñ, éyenyuñ ényeñe me-odudn enyöñ.
- 26 Ndien mö ëyekut Eyen owo nte edide ke ikpa-
- 27 enyöñ ye aqua odudu ye uböñ. Ndien Enye eyedöñ
me-angel, önyuñ atañ ndimek owo Esie oto ke ofim
mbinañ, oto ke ata utit isöñ tutu osim ata utit enyöñ ébon
ebiët kiet.
- 28 Kemi ëkpep ñke ke eto fig : kini ñkök esie ësekhone,
ënyuñ ésiakhade iköñ, mbufo éfiök éte, ndaeyo ke ekpere ;
- 29 kpa suk ntre, ke mbufo ëkutde ñkpö oro éwöröde, éfiök
- 30 éte Enye ke ekpere, kpa ke enyin-usuñ. Kakpan ke ndöhö
mbufo, nte, Emana emi idibehe, tutu énam kpukpru
- 31 ñkpö emi éma. Enyöñ ye isöñ éyebe éfep : edi ikö Mi
- 32 idibehe. Edi ama edi usen oro me ñkanika oro, baba owo
kiet ifiökke, inyuñ idige me-angel ke enyöñ, inyuñ idige
- 33 Eyen, iböhöke Éte ikpöñ. Mbufo étiñ enyin, ékpeme
- 34 ényuñ éböñ akam : koro mbufo misiökke ini. Etie nte

MARK 14.

owo emi akade anyan isañ, emi ökpöñde ufök esie, önyuñ önöde menam-utom esie odudu, önö owo kiet
35 kiet utom esie, eteme etie-usuñ ñko, ete, ekpeme. Mbufc
ëkpeme ndien : koro mbufo mifiökke ini eke ëte ufök
edidide, me edi ke mbubreyo, me edi kuföt okoneyo,
36 me kini ekikö ökpökde, me ke usenubök ; mbak enye
37 edibuat önyuñ okut mbufo ëdede. Ndien se Ami
ndöhöde mbufo, Ami ndöhö kpukpru owo, nte, Ekpeme.

- 14** Ekem osuk usen iba ndisim usörö passover, ye uyo
eke leaven miduhe, ndien ikpö oku ye me-scribe ëyoyom
2 usuñ eke ëdimumde Enye ke ñkari ëwot : koro mö
ëdöhöde ëte, Ekunam ke ini usörö, mbak ndutime kotu
mbiobio.
- 3 Ekem kini Enye odude ke Bethany ke ufök Simon,
owo akpa-mfia oro, nte Enye etiede ke itie-udia, ñwan
kiet edi, emi akamade otu alabaster emi aran spike-
nard odude kesit emi ösönde urua eti eti ; ndien enye
obom otu alabaster, önyuñ ötökhö enye ke ibuot Esie.
- 4 Edi ndusuk owo ëdu, emi ëyatde esit kotu mö, ëte,
5 Eribiat aran emi öfön ke nso ? Koro ëkpékeme ndi-
nyam aran emi ke okuk ikie ita ye udori, ndien ënö
6 mubuene. Ndien mö ësuk enye uyo. Edi Jesus ödöhö
ete, Ekpöñ enye ; nsinam mbufo ënöde enye afaniköñ ?
- 7 enye ama anam eti utom ke idem Mi. Koro mbufo
ëmenyene mubuene ye mbufo kpukpru ini, ndien kini
mbufo ëmema, ëmekeme ndifön ido ye mö : edi mbufo
8 inyeneke Mi kpukpru ini. Enye ama anam se enye
ekemedé : enye ama ebem iso eyet ikpöhidem Mi aran
9 ebeñe eribuk. Ndien kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ke
ebiët ekededi eke ëdiqüöröde gospel emi ke öfuri ererimbot,
ëyenüñ ëtiñ se ñwan emi anamde man ëti enye.
- 10 Ndien Judas Iscariot, owo kiet ke mbet duopeba, aka ke
11 ötö ikpö oku, man ada Enye önö mö. Ndien kini mö
ëkopde, mö ëdaresit, ënyuñ ëñwöñö ndinö enye okuk.
Ndien enye oyom eti usuñ eke edidade Enye önö.
- 12 Ekem ke akpa usen usörö uyo eke leaven miduhe, kini
mö ëwade passover, mbet Esie ödöhö Enye, ëte, Ke möñ
ke Afo oyom ete, nyin ika iketim ñkpö, man Afo adia
13 passover ? Ndien Enye ödöñ owo mbet Esie iba, önyuñ
ödöhö mö, ete, Mbufo ëka ëkeduk ke obio, ndien owo kiet
emi obiomde abañ möñ eyesobo ye mbufo : ëtiene enye ;

MARK 14.

- 14 Ndien ke ufök ekededi eke enye odukde, ēdöhö ēte ufök
oro, ēte, Andikpep ödöhö ete, Ubet Mi odu möñ, eke Ami
- 15 ndidiade passover ye mbet Mi kesit? Ndien enye ke
idemesie eyewut mbufo aqua ubet enyöñ emi ēdiöñde
ēma ēbeñe: ndien mbufo ētím ñkpö do ēnō nyin.
- 16 Ndien mbet oro ēwöñö, ēnyuñ ēdi ke obio, ēnyuñ
ēkut kpa nte Enye öködöhöde mö: ndien mö ēnam
passover ebiët.
- 17 18 Ekem ke mbubreyo Enye edi ye mbet duopeba. Ndien
nte mö ētiade ēdia ñkpö, Jesus ödöhö ete, Kakpan ke ndöhö
mbufo, nte, owo mbufo kiet eyetap Mi, kpa owo emi
- 19 adiade ñkpö ye Ami. Mö ētöñö ndifukhö, 'nyuñ ndöhö
- 20 Enye kiet kiet, ēte, Ndi ami? Ndien Enye ödöhö mö, ete,
Edi owo kiet ke duopeba, enye emi edebide ye Ami ke usan.
- 21 Koro Eyen owo aka, kpa nte ēwetde ēbaña Enye:
edi ödödiök önö owo oro oto ke enye étap Eyen owo!
ökpöfön ye owo oro nte enye mikpamanake.
- 22 Ndien nte mö ēdiade, Enye ada uyo, ndien ke ama
öködiöñ, obuñ enye, önyuñ önö mö, ete, Ebö: emi edi
- 23 ikpöhidem Mi. Ndien Enye ada cup, ndien ke Enye ama
ökönö eköm, önö mö: ndien kpukpru mö ēñwöñ enye.
- 24 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Emi edi iyip Mi eke ediomi,
- 25 emi ēduökde kibuot ediwak owo. Kakpan ke ndöhö
mbufo, nte, Ami ndiñwöñke aba mfri vine, tutu osim
usen oro Ami ndiñwöñde enye öbufa ke obio Abasi.
- 26 Ndien ke mö ēma ēkequö iquö, mö ēwörö ēka ke obot
Olive.
- 27 Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Kpukpru mbufo
ēyeduöñö: koro ēwetde ēte, Nyekpi ekpemeröñ, ndien
- 28 me-eröñ ēyesuana. Edi, kini nsetde, nyebem mbufo
- 29 iso ñka ke Galilee. Edi Peter ödöhö Enye, ete,
Okposuk edi nte kpukpru owo ēduöñde, ami ndi-
- 30 duöhö. Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Kakpan ke
ndöhö fi, nte, mfin emi, kpa ke okoneyo emi, ke ekikö
- 31 mika-ikpökke kaña ikaba, afo eyekañ Mi ikata. Edi
enye ödöhö ke ökpösöñ uyo, ete, ñkpakpakpa ye Afo,
ami ndikañke Fi. Kpukpru mö ēnyuñ ēdöhö kpa ntre.
- 32 Ekem mö ēdi ke ebiët emi ekerede Gethsemane: ndien
Enye ödöhö mbet Esie, ete, Mbufo ētie mi, kini Ami
- 33 mböñde akam. Ndien Enye ada Peter, ye James, ye John
ye Enye, önyuñ ötöñö ndikop mkpa-idem, ukpöñ önyuñ
- 34 öböhö Enye. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ukpöñ Mi öfukhö

MARK 14.

- 35 eti eti ke oyom ndikpa : mbufo ētie mi, ēkpeme. Ndien Enye aka iso esisit, öduö ke isöñ, önyuñ öböñ akam, ete,
- 36 Edieke ēkemedede, ayak ñkanika oro ebe ökpöñ Imö. Enye önyuñ ödöhö ete, Abba, Ete, Afo emekeme ndinam kpukpru ñkpö ; men cup emi ke iso Mi fep : edi okudi
- 37 se Ami made, edi se Afo amade. Ndien Enye edi okut mö ke ede, önyuñ ödöhö Peter, etc, Simon, nte afo ke ede ?
- 38 nte afo ukemeke ndikpeme ke ñkanika kiet ? Ēkpeme ënyuñ eböñ akam, mbak mbufo ēdiduk ke idomo : ke
- 39 akpanikö ukpöñ onyime, edi öbukidem emem. Ndien Enye önyuñ ötöñö ntak aka, önyuñ oböñ akam, ödöhö
- 40 suk ikö oro. Ndien Enye ötöñö ntak edi, okut mö ke ede, koro enyin mö ēdobide eti eti : ndien mö ifiökke se
- 41 ēkpeböröde Enye. Ndien Enye edi öyöhö ikata, önyuñ ödöhö mö, ete, Ēdedioñ ede idap éka iso kemi, ënyuñ éduök odudu : ekem ; ñkanika edi ; sese, éda Eyen
- 42 owo ësin midiök owo ke ubök. Édakha kenyöñ, éyak nyin ika : sese, enye emi atapde Mi ke ekpere.
- 43 Ndien idaha oro, ke Enye osuk etiñde ikö, Judas, owo kiet ke duopeba, edi, ye otu owo emi ēkamade ofut ye okuk eto ésaña ye enye, éto ke ikpö oku ye me-scribe ye
- 44 nyebiowo. Ndien enye emi atapde Enye ama ökönö mö idiöñö, ete, Owo oro Ami nditimde Enye inua edi Enye ;
- 45 ésoñ émum Enye, ënyuñ éda Enye éka. Ndien ke enye edide, idaha oro enye etiene Enye, ödöhö ete,
- 46 Rabbi ; önyuñ otim Enye inua. Ndien mö edori Jesus
- 47 ubök, émum Enye. Edi owo mö kiet emi adade ekpere
- 48 osio ofut, ekpi owo aqua oku osibe enye utöñ. Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Nte mbufo émewöñö, nte ébinede owo ñwo, ye ofut ye okuk eto ke ubök, ndimum Mi ?
- 49 Ami ñkodu ye mbufo ke usen ke usen ñkpep mbufo ke temple, mbufo inyuñ imumke Mi : edi énam emi man
- 50 se éwetde okposu. Ndien kpukpru mö ékpöñ Enye éfeñe.
- 51 Ndien akparawa kiet asaña etiene Enye, awañ öföñ linen ke idem, ofuk iferi esie : ndien mö émum enye ;
- 52 edi enye ökpöñ öföñ linen, efeghe iferi.
- 53 Ndien mö éda Jesus éka ke ebiët aqua oku : ndien kpukpru ikpö oku ye nyebiowo ye me-scribe ébono étiene
- 54 enye. Peter önyuñ etiene Enye asaña nsan nsan, oduk kpa kesit okure aqua oku ; ndien enye etie ye mesañ-
- 55 utom ke uñwana ikañ ewebe ikañ. Ndien ikpö oku ye

MARK 15.

öfuri esop éyom ikö ntiense ébaña Jesus man éwot
 56 Enye : ndien mö ique. Koro ediwak ntiense étiñde
 57 ikö nsu édian Enye, ndien ikö mö isañake kiet. Ndien
 ndusuk owo édakha éda ödöhö ikö ntiense nsu édian
 58 Enye, éte, Nyin ima ikop Enye ödöhöde ete, Ami nyewuri
 temple emi énamde ke ubök, ndien ke usen ita nyeböp
 59 eñwen eke minamke ke ubök. Ndien ikö ntiense mö ñko
 60 isañake kiet. Ndien aqua oku adakha kenyöñ kuföt mö,
 önyuñ obup Jesus, ete, Nte Afo uböröke ikö ? nso ke
 61 mö emi étiñ édian Fi ? Edi Enye ododop, inyuñ iböröke
 ikö. Aqua oku ötöñö ntak obup Enye, ete, Nte
 62 Afo edi Christ, Eyen Andifön-Ñkan ? Ndien Jesus
 öbörö enye, ete, Edi Ami : ndien mbufo éyekut Eyen
 owo etiede ke ubök nasia odudu, önyuñ asañade edi ke
 63 ikpa-enyöñ heaven. Ndien aqua oku awai edisine-
 ñkpö esie, önyuñ ödöhö ete. Nso ntiense ke nyin isuk
 64 iyom ? Mbufo émekop isuñi oro : mbufo ése didie ?
 Ndien kpukpru mö ébiom Enye ikpe, éte, Enye odot
 65 mkpa. Ndien ndusuk owo étöñö ndifiari Enye etap,
 'nyuñ mfuk Enye iso, 'nyuñ 'ntö Enye ita, 'nyuñ ndöhö
 Enye, ete, Tiñ prophecy : ndien mesañutom kpa ini oro
 Enye odukde mö ubök émia Enye ke ubök mö.
 66 Ekem nte Peter etiede kisöñ ke esit okure, eyen-añwan
 67 kiet, asaña-utom aqua oku, edi ; ndien nte okutde Peter
 ewebede ikañ, enye owuk enyin ese enye, önyuñ ödöhö ete,
 68 Afo ökönyuñ odu ye owo Nazareth oro, kpa Jesus. Edi
 enye akañ, ete, Ami mfiökke, nyuñ ñkopke se afo ödöhöde :
 ndien enye öwörö oduk ke efe nsuk uyo ; ndien ekikö
 69 ökpök. Ndien eyen-añwan oro okut enye, önyuñ ötöñö
 ntak ödöhö mö emi édade do, ete, Enye emi edi owo mö
 70 kiet. Edi enye ötöñö ntak akañ. Ndien ke ekpri ini
 ebede mö emi édade do étöñö ntak ödöhö Peter, éte, Ke
 akpanikö afo edi owo mö kiet, koro afo edide owo Galilee.
 71 Edi enye ötöñö ndisuñi, 'nyuñ 'ntomo, ete, Ami mfiökke
 72 owo emi mbufo ödöhöde ébaña. Ndien idaha oro
 ekikö ökpök utim ikaba. Ndien Peter eti ikö oro,
 nte Jesus öködöhöde enye, ete, Ke ekikö mika-ikpökke
 kaña ikaba, afo eyekañ Mi ikata. Ndien kini enye ekerede
 ikö oro, enye atua eyet.

15 NDIEN ke ata usenubök ikpö oku ye nyebiowo ye me-
 scribe ye öfuri esop éduk odu, ébög Jesus éda Enye éka

MARK 15.

- 2 ekeyak ënö Pilate. Ndien Pilate obup Enye, ete,
 Nte Afo edi edidem Me-Jew? Ndien Enye öbörö
 3 ete, Ami ndi Enye. Ndien ikpö oku édori Enye
 4 ediwak ikö. Ndien Pilate ötöñö ntak obup Enye, ete,
 Nte Afo uböröke baba ikö kiet? se adaña ekese ñkpö,
 5 emi mö édoride Fi. Edi Jesus iböröke aba baba ikö
 kiet; oro anam Pilate eyik eti eti.
- 6 Ndien ke usörö enye akam asana owo-ñkpököbi kiet
 7 emi mö ébeñede ayak önö mö. Ndien owo kiet emi
 ekerede Barabbas eketie ke ñkpököbi ye mö emi énamde
 ndutime, me-owo emi ékenyuñ ëwotde owo ke ndutime
 8 oro. Ndien otu owo édök étiene enye ényuñ étöñö
 ndibeñe enye, éte, anam nte enye akam esinamde önö mö.
 9 Ndien Pilate öbörö mö, ete, Nte mbufo éyom éte ami
 10 nsana edidem Me-Jew nyak nö mbufo? Koro enye
 okutde ete, ikpö oku ekeyak Enye ënö oto ke ufup.
 11 Edi ikpö oku édemere otu owo, éte, Enye akpakam ayak
 12 Barabbas önö mö. Ndien Pilate ötöñö ntak ödöhö mö,
 ete, Nso ndien ke ami ndinam ye Enye emi mbufo ékotde
 13 Edidem Me-Jew? Ndien mö étöñö ntak éfiori éte, Köñ
 14 Enye ke cross. Ndien Pilate ödöhö mö, ete, Ke nso,
 nso idiök ñkpö ke Enye akanam? Edi mö édediñ
 15 éfiori éte, Köñ Enye ke cross. Ndien Pilate, ke eriyom
 ndinem otu owo esit, asana Barabbas ayak önö mö, ndien,
 ke enye ama akamia Jesus, ayak Enye önö mö, ete,
 éköñ Enye ke cross.
- 16 Ndien mbon-eköñ éda Enye éduk ke okure, emi edide
 aqua ufök andikara; ndien mö ékot öfuri udüm ébono
 17 ötö kiet. Ndien mö ésiné Enye ididuot *öföñidem*, ndien
 18 édök anyanya ñkukim éyara Enye ke ibuot; ényuñ
 19 étöñö ndiköm Enye, éte, Etia, Edidem Me-Jew! Ndien
 inö éda eto émia Enye ke ibuot, éfiari Enye etap, ényuñ
 20 étöñö edöñ étuak ibuot ënö Enye. Ndien kini mö éma
 ékebiaña Enye, mö ésiio Enye ididuot öföñidem, ényuñ
 ésiné Enye öföñidem Esie. Ndien mö éda Enye ëwörö
 éka ndiwot Enye ke cross.
- 21 Ndien mö ényik owo kiet emi otode ke iñwañ asaña ebe,
 Simon owo Cyrene, éte Alexander ye Rufus, etiene mö,
 22 man obiom cross Esie. Ndien mö éda Enye éka ke ebiët
 23 Golgotha, oro edi ke erisiak ikö, Ebiët m kpökpörö. Ndien
 mö ënö Enye wine emi abuakhade ye ndot ndot ñkpö: edi
 24 Enye iböhö. Ndien mö éköñ Enye ke cross, ényuñ édeme

MARK 15.

öföñidem Esie, ësin afia ëbaña mö, se mö kiet kiet
 25 ekpedade. Ekedi ke ñkanika ita ke mö ëkön Enye
 26 ke cross. Ndien ëwet ñwed ëdori ikö Esie ke
 27 enyöñ, EDIDEM ME-JEW. Ndien mö ëkön inö iba ke
 28 cross ye Enye ; kiet ke ubök nasia Esie, kiet ke ufien.
 29 Ndien mö emi ësañade ëbe ësak Enye, ënyuñ ënyeñe
 ibuot mö, ëte, Ah ! Afo emi owuride temple, önyuñ
 30 öbopde enye ke usen ita, nyaña idemfo, nyaña sukhöre
 31 ke cross. Kpa suk ntre ikpö oku ye me-scribe ësak
 Enye kotu mö, ëte, Enye akanyaña owo efen ; Enye
 32 ikemeke ndinyaña idemesie. Yak Christ, Edidem Israel,
 ösukhöre ke cross kemi, man nyin ikut inyuñ inim ke
 akpanikö. Mö emi ëkekönde ye Enye ke cross ënyuñ
 ësuene Enye.

33 Ndien kini osimde ñkanika itiokiet, ekim ofuk
 öfuri isöñ tutu osim ñkanika usukkiet. Ekem ke
 34 ñkanika usukkiet, Jesus ofiori ke ökpösöñ uyo, ete, Eloi,
 Eloi, lama sabachthani ? emi öwöröde ke erisiak ikö,
 35 Abasi Mi, Abasi Mi, nsinam Afo ökpönde Mi ? Ndien
 ndusuk mö emi édade do, kini mö ëkopde, édöhö ëte, Sese,
 36 Enye ke okot Elijah. Ndien owo kiet efeghe aka ekedebi
 ndöbö ke vinegar, önyuñ owuk enye ke eto, önö Enye,
 ete öñwöñ, ete, Yak etie ; yak ise me Elijah eyedi
 37 edisukhöre Enye. Ndien Jesus osioro ökpösöñ uyo,
 38 önyuñ ayak ukpöñ Esie. Ndien ikpeghe temple asiakha
 39 ke mbak iba ötöñöde ke enyöñ tutu osim isöñ. Ndien kini
 centurion, emi adade ekpere ekem iso ye Enye, okutde nte
 Enye ayakde ukpöñ ntem, enye ödöhö ete, Ke akpanikö
 40 owo emi ekedi Eyen Abasi. Iban ñko ënyuñ éda nsan
 nsan ëse : Mary Magdalene, ye Mary eka James ekpri ye
 41 Joses, ye Salome édu kotu mö ; emi, ini Enye odude ke
 Galilee, ësañade ye Enye, ënyuñ énamde ñkpö énö Enye ;
 ye ediwak iban eñwen emi ësañade ye Enye édök édi ke
 Jerusalem.

42 Ekem ke osimde mbubreyo, sia edide *usen* eribeñe idem,
 43 oro edi, usen eke ebemde sabbath iso, Joseph, owo Ari-
 mathæa, owo esop ye akamba owo, emi ke idemesie önyuñ
 ebetde obio Abasi, edi ; ndien enye oduk etiene Pilate
 44 uko uko, önyuñ ebeñe okpo Jesus. Ndien Pilate eyik,
 ete, me Enye akpa kaña : ndien ke okotde centurion
 45 oro, obup enye me Enye akam akpa. Ndien kini enye
 46 okopde ikö centurion, enye ayak okpo önö Joseph. Ndien

MARK 16.

enye edep öföñ linen, ada Enye ösukhöre, önyuñ awañ Enye ke öföñ linen oro, önyuñ onim Enye ke udi eke eketibide ke itiat ; ndien enye akpat itiat eberi ke inua udi.

47 Ndien Mary Magdalene ye Mary eka Joses ekut ebiët eke enimde Enye.

16 EKEM ke sabbath ama ekebe, Mary Magdalene ye Mary eka James, ye Salome edep usfuöñkpö, man mö 2 édi ediyet Enye ke idem. Ndien ke usenubök tukhi ke akpa

3 usen urua, mö édi ke udi kini eyo ama ekesiere. Ndien mö ke ödöhö kiet ye eken, éte, Anie edikpat itiat ke inua 4 udi efep önö nyin ? ndien ke mö émenerede enyin èse, mö ekut éte éma ekpat itiat efep : koro enye okponde.

5 Ndien kini mö edukde ke udi, mö ekut akparawa kiet etiede ke ñkañ nasia, emi esinede afia öföñidem ; 6 ndien mö éyik akpan akpan. Ndien enye ödöhö mö, ete, Ékuyik : mbufo éyom Jesus eyen Nazareth, emi ékekönde ke cross : Enye ama eset ; Enye iduhe mi : sese,

7 ebiët emi enimde Enye ! Edi éka ékedöhö mbet Esie ye Peter, éte, Enye möñ ebem mbufo iso aka ke Galilee : do ke mbufo edikut Enye, kpa nte Enye öködöhöde 8 mbufo. Ndien mö éwöñö ényuñ éfeñe ékpöñ udi ; koro nyek-idem ye mkpa-idem énamde mö : mö inyuñ itiñke baba ikö kiet inö owo ; koro mö éfeghede ndik.

9 Ekem ke Enye abakde eset ke akpa usen urua, Enye ebem iso owut Idemesie önö Mary Magdalene, emi Enye ekebinde demon itiaba osio enye ke idem.

10 Enye aka öködöhö mö emi ékedude ye enye, nte mö 11 ésemeye ényuñ étuade eyet. Ndien kini mö ékopde éte, Enye ke odu uwem, éte, Mary ama önyuñ okut Enye, inimke ke akpanikö.

12 Ke ñkpö emi ébede Enye ada mbiët efen owut Idemesie önö owo mö iba, nte mö ésañade ke usuñ éka iñwañ. Ndien mö édakha éka éketiñ énö mö eñwen : mö inyuñ inimke mö ke akpanikö.

14 Ndien ke oro ebede Enye owut Idemesie önö mbet duopekiet ke idemmö nte mö étiede ke itie-udia ; ndien Enye emen unana mbuötidem ye nsöñ-esit mö asua önö mö, koro mö minimke mö emi ekutde Enye ke Enye ama 15 ekeset ke akpanikö. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbufo éka ke öfuri ererimbó, ényuñ équörö gospel énö kpukpru owo. 16 Enye emi onimde ke akpanikö önyuñ anade baptism

LUKE 1.

17 ëyenyaña enye ; edi enye emi minimke ke akpanikö,
17 ikpe eyebiom enye. Ndien midiönö emi éyetiene mö
eini énímde ke akpanikö : ke enyiñ Mi ke mö ëyebin
18 demon ; ëyenyuñ èsem mbufa usem ; ényuñ émen uruk-
iköt ke ubök, mö éma ényuñ éñwöñ ñkpö mkpa ekededi,
idinamke mö idiök ñkpö ; mö ëyenyuñ édori mbon
udöñö ubök, ndien mö ëyekop idem.
19 Ntre, ke Öböñ Jesus ama eketiñ önö mö ama, émen
Enye édök ke heaven, Enye önyuñ etie ke ubök nasia
20 Abasi. Ndien mö éwöñö, èkequörö ke kpukpru ebiët,
Öböñ önyuñ anam utom ye mö, önyuñ anam utom ösöñö
ada oto ke midiönö eke étienede. Amen.

GOSPEL LUKE.

1 Sia ediwak owo éma ékesin ubök ndiwet mbuk mbaña
2 me-ñkpö oro èkewöröde kotu nyin, kpa nte mö, emi
toto ke eritöñö èkedide mendikut ke enyiñ ye menam-
3 utom ikö Abasi, èkedöhöde nyin, eketie mi nte öfön ñko,
emi ma ñkötöñö ke eritöñö ntüm ntiene usuñ kpukpru
4 ñkpö, ndiwet ke itie ke itie nö fi ata eti Theophilus ; man
afo otüm öfiök akpanikö ke abaña ikö oro èkekpepde fi.

5 Ke eyo Herod edidem Judæa, oku kiet okodu ekere
Zacharias, owo ñka Abijah : enye önyuñ enyene ñwan
emi otode ke nditö-iban ufök Aaron, enyiñ esie ekere Elisa-
6 beth. Ndien mö mbiba ëfön kiso Abasi, èsesaña ke
7 kpukpru mewukhö ye mbet Jehovah, iduehe. Ndien mö
inyeneke eyen, koro Elisabeth edide ada, mö mbiba
ënyuñ èsöñ.

8 Ekem kini enye anamde utom itie oku kiso Abasi ke ini
9 ñka esie, nte ido itie utom oku edide, afia otip enye,
10 ete, oduk ke temple Jehovah öföp incense. Ndien
öfuri otu owo éböñ akam ke esien ke ini eriföp
11 incense. Ndien angel Jehovah owut enye idem ada ke
12 nasia itie-uföp incense. Ndien ekikere otímere Zacharias ke
13 enye okutde enye, ndik önyuñ odoro enye ke idem. Edi
angel ödöhö enye, ete, Kufeghe ndik, Zacharias : koro
éma èkop mkpe-ubök fo, ndien ñwan fo Elisabeth eyeman

LUKE 1.

- 14 eyeneren önö n, afo eyenuñ osio enye enyiñ John. Ndien afo eyekut ata inemesit ye idaresit; ediwak owo
 15 ēyenuñ ēdara ke emana esie. Koro enye edikponde ke iso Jehovah, enye idinyuñ iñwöñke wine me ökpösöñ ediñwöñ-ñkpö; ndien Edisana Spirit eyeyöhö enye ke
 16 idem toto ke emana esie. Ndien enye eyekabare ediwak
 17 nditö Israel ētiene Jehovah Abasi mö. Ndien enye eyebem Enye iso ke spirit ye odudu Elijah, ndikabare esit mëte ētiene nditö, mbon nsöñ-ibuot ēnyuñ ēsaña ke ifiök nti owo; nditim 'nö Jehovah mbio eke ēbeñede
 18 idem ēbet Enye. Ndien Zacharias ödöhö angel, ete, Ami ndida nso mfiök emi? koro ami ndide akani eren,
 19 ñwan mi önyuñ ösöñ. Ndien angel oro öbörö enye, ete, Ami ndi Gabriel, emi ndade kiso Abasi; ndien ēdöñ mi ndidöhö fi, 'nyuñ mbuk eti mbuk emi 'nö
 20 fi. Ndien sese, afo eyedi imum udunyuñ ikemeke nditiñ ikö, tutu osim usen eke ñkpö emi ēdisude, koro afo munimke mikö mi ke akpanikö, emi ēdisude ke ini mö.
 21 Ndien mbiobio ēbet Zacharias, ēnyuñ ēyik nte enye
 22 ebígide ke temple. Ndien adañemi enye öwöröde, enye ikemeke ndidöhö ikö ye mö: ndien mö ēfiök éte, enye ama okut ñkukut ke temple: ndien enye anam idioñö
 23 önö mö, önyuñ etie imum. Ekem kini musen utom esie öyöhöde, enye önyöñ ke ufök esie.
 24 Ndien ke musen emi ēma ēkebe Elisabeth ñwan esie oyomo; ndien enye odibe ke öfiöñ ition, önyuñ ödöhö ete,
 25 Jehovah ama anam ntem önö mi ke musen eke Enye esede mi, ndimen but mi kotu owo mfep.
 26 Ekem ke öyöhö öfiöñ itiokiet Abasi ödöñ angel Gabriel
 27 utom ke obio Galilee, emi ekerede Nazareth, etiene eyen-öwöñ-añwan emi ēkedade önö owo ufök David, emi ekerede
 28 Joseph; enyiñ eyen-añwan oro önyuñ ekere Mary. Ndien enye oduk etiene enye, önyuñ ödöhö ete, Mököm fi, afo
 29 emi okutde aqua mfön, Jehovah odu ye afo. Edi esit otümere enye eti eti ke ikö oro, enye önyuñ ekere se oruk
 30 eköm emi öwöröde. Ndien angel ödöhö enye, ete, Kufeghe,
 31 Mary: koro Abasi enende iso ye afo. Ndien sese, afo eyeyomo, eyenuñ aman eyeneren, önyuñ osio Enye
 32 enyiñ JESUS. Enye eyekpon, eyenuñ ekere Eyen Ata Edikoñ: Jehovah Abasi eyenuñ önö enye ebekpo ete
 33 Esie David: Enye eyenuñ akara ufök Jacob ke nsinsi;
 34 uböñ Esie idinyuñ ikureke. Edi Mary ödöhö angel,

LUKE 1.

ete. Nkpō emi ediwörō didie, sia ami memfiōkke eren-
 35 owo ? Ndien angel öbörō enye, ete, Edisana Spirit
 eyedoro fi ke idem, odudu Ata Edikoñ eyenuñ ofuk
 fi : mödo se idimanade eyekere Edisana, Eyen Abasi.
 36 Ndien sese, Elisabeth ñwan oruk fo, enye ñko ama oyomo
 eyeneren ke usöñ esie : ndien emi edi öyöhö öfiöñ itlokiet ye
 37 enye emi ékekotde ada. Koro baba ikō kiet emi otode
 38 Abasi idinanake odudu. Ndien Mary ödöhö ete, Sese,
 ofn-añwan Jehovah ; akpakan öwörö önö mi nte uyo
 fo edide. Ndien angel adakha ökpöñ enye.
 39 Ndien Mary adakha kenyöñ ke musen oro awara aka
 40 obot obot, ke obio Judah kiet ; önyuñ oduk ke ufök
 41 Zacharias önyuñ ökön Elisabeth. Ekem kini Elisabeth
 okopde ekön Mary, eyen öfrö enye ke idibi ; ndien Elisa-
 42 beth öyöhö ye Edisana Spirit; önyuñ emenere uyo esie ofiori
 ökpösöñ, ete, Öföfön önö fi kotu iban, önyuñ öföfön önö
 43 mfri idibi fo. Ndien oruk ñkpö emi oto möñ etiene mi,
 44 nte eka Öböñ mi ekpetiene mi ? Koro sese, ke ini uyo
 ekön fo odukde mi ke utöñ, eyen öfrö ke idibi mi ke
 45 idaresit. Ndien öföfön önö enye emi onimde ke akpanikö ;
 46 koro ñkpö oro Jehovah öködöhöde enye éyesu. Ndien
 Mary ödöhö ete,

Ukpöñ mi ke okpono Jehovah,

- 47 Spirit mi ama önyuñ adara ke Abasi Andinyaña mi.
 48 Koro Enye ama ese erisukhöre itie ofn-añwan Esie :
 Koro sese, ötöñöde ke ini emi kpukpru emana éyedöhö
 ete, Öföfön önö mi.
 49 Koro Enye emi enyenede odudu ama anam ikpö ñkpö
 önö mi ;
 Ndien enyin Esie edi edisana.
 50 Ndien mböm Esie enyene öfuri emana
 Kpa mö emi ébakde Enye.
 51 Enye ama ada ubök Esie ayarare odudu ;
 Enye ama asuan mbon ntañ-idem ke ekikere esít mö.
 52 Enye ama ösukhöre mböñ ke ebekpo mö,
 Önyuñ ofori mö emi ésukhörede.
 53 Enye ama ada nti ñkpö öyukhö mö emi étiede biöñ ;
 Enye ama önyuñ anam mbon inyene ényöñ ubök ubök.
 54 Enye ama anyaña Israel owo Esie,
 Man Enye eti mböm Esie
 55 (Kpa nte Enye ödöhöde mëte nyin)
 Emi Enye atuade Abraham ye nditö esie ke nsí nai.

LUKE 1.

- 66 Ndien Mary adañ ye enye ñkpö nte öfiöñ ita, ndien afiak önyöñ ke ufök esie.
- 67 Ekem ini uman Elisabeth öyöhö eke enye edimande eyen ; enye önyuñ aman eyeneren. Ndien mböhidiuñ esie ye oruk esie ēkop ēte, Jehovah ama anam mböm
- 68 Esie okpon önö enye ; mö ēnyuñ ēdara ye enye. Ekem ke öyöhö usen itiaeta, mö ēdi ndinim eyen mbobi ; ndien
- 69 mö ēyom ndisio enye enyiñ ēte esie Zacharias. Ndien eka esie ödöhö ete, Idige ntre ; edi enye edikere John.
- 70 Ndien mö ēdöhö enye, ēte, Baba oruk fo kiet ikereké enyiñ emi. Ndien mö ēda idiönö ēbup ēte esie enyiñ
- 71 eke enye oyomde ete, ēsio enye. Ndien enye ete, ēnö imö itiat-ñwed, önyuñ ewet ete, Enyiñ esie edi John.
- 72 Ndien kpukpru mö ēyik. Ndien ke idaha oro inua ye edeme esie ētara, enye önyuñ etiñ ikö otoro Abasi.
- 73 Ndien ndik anam kpukpru mböhidiuñ mö : mö ēnyuñ
- 74 ēbuk kpukpru ñkpö emi ke obot obot Judæa. Ndien kpukpru mö emi ēkopde ēním mö ke esít mö, ēte, Nso oruk owo ke eyen eñi edidi ? Koro ubök Jehovah odude ye enye.
- 75 Ndien Zacharias ēte esie öyöhö ke Edisana Spirit, önyuñ etiñ prophecy, ete,
- 76 Etoro Jehovah, Abasi Israel ;
Koro Enye ama edi ndise, ama önyuñ afak iköt Esie,
- 77 Enye ama önyuñ emenere nduk erinyaña önö nyin
Ke ufök David owo Esie
- 78 (Kpa nte Enye akadade inua nti prophet Esie ödöhö tötönö ke eritönö ererimbot),
- 79 Erinyaña nsio ke ubök musua nyin, ye ke ubök kpukpru mö emi ēsuade nyin :
- 80 Ndiyarare mböm 'nö-mête nyin,
'Nyuñ nti edisana ediomi Esie :
- 81 Uñwöñö oro Enye ököñwöñöde önö Abraham ēte nyin,
- 82 Ete, ke isiode nyin ke ubök musua nyin, iyenö nyin odudu
- 83 Ndinam ñkpö 'nö Imö, ndik iduhe,
- 84 Ke edisana ye edinen ido ke iso Esie kpukpru musen nyin.
- 85 Ndien afo, eyen, eyenyuñ ekere prophet Ata Edikoñ :
Koro afo edibemde Jehovah iso ndidiön usuñ Esie ;
- 86 Ndinö iköt Esie ifiök erinyaña
Ke erifen midiönkpö mö,

LUKE 2.

- 78 Oto ke esit mböm Abasi nyin,
 Emi otode oro usiere enyöñ editiene nyin,
 79 Ndiyama 'nö mö emi étiede ke ekim ye mfut mkpa ;
 Nditeme ukot nyin éduk ke usuñ emem.
 80 Ndien eyen ököri, önyuñ akabare ösöñö ke spirit, ndien
 enye odu ke desert tutu osim usen oro édade enye éwut
 Israel.

- 2** Ekem ke musen oro Cæsar Augustus owuk ewukhö, ete,
2 éwet enyiñ kpukpru owo ésin ke ñwed. Emi edi akpa
 eriwet enyiñ nsin ke ñwed kini Quirinius edide andikara
3 Syria. Ndien kpukpru owo éka ndiwet enyiñ mö, kpu-
4 kpru owo kiet kiet ke obio esie. Ndien Joseph ñko oto
 ke obio Nazareth ke Galilee, ödök aka ke Judæa ke obio
 David, emi ekerede Bethlehem, koro enye edide owo ufök
5 ye oruk David ; ndiwet enyiñ esie, asaña ye Mary, emi
 ékedade énö enye ke ñwan, emi ekperedé ndiman eyen.
6 Ekem, kini mö édude do, usen ekem eke enye edimande
7 eyen. Ndien enye aman akpan esie ; önyuñ ada öföñ
 awañ enye ke idem, önyuñ onim Enye ke usin-udia ufene,
 koro itie mikemke mö ke ufök isen.
8 Ndien mekpemeröñ édu ke edem oro étie ke iñwañ,
9 ékpeme eröñ mö ke okoneyo. Ndien angel Jehovah ada
 ekpere mö, uböñ Jehovah önyuñ ayama akan mö okuk :
10 ndien mö éfeghe ndik eti eti. Ndien angel ödöhö
 mö, ete, Ékufeghe ; koro sese, ami nda nti mbuk aqua
11 idaresit eke edinyenede kpukpru owo nsök mbufo : koro
 Andinyaña emi edide Christ Öböñ amanade önö mbufo
12 mfin ke obio David. Ndien emi edi idiöñö emi énöde
 mbufo ; Mbufo éyekut nsek-eyen emi éwañde ke öföñ
13 anade ke ebiët usin-udia ufene. Ndien ke idaha oro
 otu mbon enyöñ édu ye angel, ényuñ étoro Abasi, éte,
14 Yak uböñ enyene Abasi ke ata enyöñ,
 Emem önyuñ odu kisöñ kotu owo emi Enye nemende
 esit ye mö.
15 Ekem, kini me-angel édañade ékpöñ mö ényöñ ke
 heaven, mekpemeröñ ödöhö kiet ye eken, éte, Eyak nyin
 ika ke Bethlehem naña, ikese ñkpö emi otibede, emi
16 Jehovah önyuñ asiande nyin. Ndien mö éwara éka,
 ényuñ ékut mö mbiba, Mary ye Joseph, ye nsek-eyen
17 anade ke usin-udia ufene. Ndien kini mö ékutde, mö
18 éyarare ikö oro ékedöhöde mö ébaña eyen emi. Ndien

LUKE 2.

- 19 kpukpru owo emi ēkopde ēyīk ēbaña ikō oro mekpem-
 erōñ ēdöhöde mö. Edi Mary onim kpukpru ikō
 20 emi, önyuñ ekere mö ke esit esie. Ndien mekpemerōñ
 ēfiak ēnyöñö, ēkpono ēnyuñ ētoro Abasi ke kpukpru ñkpö
 oro mö ēkopde ēnyuñ ēkutde, kpa nte ēkedöhöde mö.
 21 Ndien ke ekemde usen itiaeta, emi ēnīmde Enye mbobi,
 ēsio Enye enyiñ JESUS, enyiñ oro angel okosiode Enye ke
 mika-iyomoke Enye kaña.
 22 Adañemi musen erinam mö ēsana nte ibet Moses
 etemedē ēkemde, mö ēda Enye ēdi ke Jerusalem, ndinim
 23 Enye kiso Jehovah (nte ēwetde ke ibet Jehovah, ēte,
 Kpukpru nditō iren kiet kiet eke esirerede itie-eyen edikere
 24 edisana önö Jehovah), ndinyuñ ñwa uwa nte ibet Jehovah
 25 ödöhöde, mbomo ñkuku iba, me nditō ibiom iba. Ndien
 sese, owo kiet odu ke Jerusalem, ekere Simeon ; owo emi
 edi eti önyuñ eteñe Abasi, önyuñ ebebet ndöñesit Israel :
 26 Edisana Spirit önyuñ odoro enye ke idem. Ndien Edisana
 Spirit ama akasan enye, ete, enye idique mkpa, tutu enye
 27 okut Christ emi Jehovah ödönde. Ndien enye odu ke
 Spirit oduk ke temple : ndien kini ēte ye eka ēdade eyen
 28 Jesus ēduk, man ēnam ye Enye nte ibet açañade, enye
 emen Enye ke ubök esie, otoro Abasi, önyuñ ödöhö ete,
 29 O Oböñ, yak owo Fo önyöñ ke ifure kemi,
 Nte Afo öködöhöde ;
 30 Koro enyiñ mi ēma ēkut erinyaña Fo,
 31 Eke Afo okotimde onim kiso kpukpru midut ;
 32 Uñwana eke ediyararede ñkpö önö Me-Gentile,
 Ye uböñ iköt Fo Israel.
 33 Ndien ēte ye eka Esie ēyīk ke abaña me-ñkpö oro
 34 ēdöhöde ēbaña Enye ; ndien Simeon ödiöñ mö, önyuñ
 ödöhö Mary eka Esie, ete, Sese, ēma ēnīm Enye emi man
 ediwak owo ke Israel ēduö ēnyuñ ēdakha kenyöñ ; man
 35 Enye önyuñ edi idiöñö eke ētīnde ikō ēdian Enye ; ofut
 eyenuñ okim fi ukpöñ ñko ; man ēyarare ekikere ediwak
 36 esit. Ndien owo kiet odu, ekere Anna, prophet-añwan,
 eyen Phanuel, owo esien Asher (enye edi ata akani
 añwan, ama ökönyuñ odu ye ebe isua itiaba ötöñöde ke
 37 ini ndö esie, enye ökönyuñ edi ebe-akpa ke isua anañ ye
 inañ), eini midakhake ke temple, edi anam ñkpö önö
 Abasi ke eritre udia ye mkpe-ubök okoneyo ye uwemeyo.
 38 Ndien enye oduk edi ke idem ini oro önyuñ ökōm Abasi,
 onyuñ etiñ abaña Enye önö kpukpru owo emi ēbetde

LUKE 3.

- 39 erifak Jerusalem. Ndien ke mö ēma ēkenam kpukpru
ñkpō eke ēsañade ye ibet Jehovah ēma, mö ēfiak ēnyöñ
ke obio mö, Nazareth ke Galilee.
- 40 Ndien Eyen ökōri, önyuñ akabare ösöñö, önyuñ öyöhö
ye ifiök : mfön Abasi önyuñ odu ye Enye.
- 41 Ndien ēte ye eka Esie ēkeka Jerusalem kpukpru isua
42 ke usörö passover. Ndien ke Enye osimde isua duopeba,
43 mö ēdök ēka nte ido usörö edide ; ndien kini musen
ēkemde, nte mö ēfiakde ēnyöñ, eyen oro Jesus osuk ke
44 edem ke Jerusalem ; ndien ēte ye eka Esie ifiökke ; ēdori
enyin ēte, Enye odu ke udüm isañ, mö ēsaña isañ usen
kiet ; ndien mö ēyom Enye kotu oruk ye mödiöñö mö :
- 45 ndien ke mö mique Enye, mö ēfiak ēka ke Jerusalem,
46 ēkeyom Enye. Ekem ke usen ita ēma ēkebe, mö ēkut
Enye ke temple, etiede kotu mendikpep, akpañ utöñ önö
47 mö, önyuñ obup mö mbume : ndien enyene kpukpru owo
emi ēkopde ikö Esie ndyö ke eti ibuot Esie ye ke me-
48 ibörö Esie. Ndien ke mö ēkutde Enye, mö ēyik eti eti :
ndien eka Esie ödöhö Enye, ete, Eyen, nsinam Afo anamde
ntem ye nyin ? Sese, usö ye ami ima iyom Fi ke mfukhö.
- 49 Ndien Enye öbörö mö, ete, Ke didie ke mbufo ēkeyom Mi ?
Nte mbufo ifiökke ite, Ami nyene ndidu ke ufök Ete Mi ?
- 50 Ndien mö ifiökke ikö oro Enye ödöhöde mö. Ndien Enye
51 etiene mö ösukhöre edi ke Nazareth ; önyuñ osuk ibuot önö
mö : ndien eka Esie onim kpukpru me-ikö oro ke esit esie.
- 52 Ndien Jesus ökōri ke ifiök ye idaha, ye ke erikut
mfön kiso Abasi ye owo.

3 Ekem ke öyöhö isua uböñ Tiberius Cæsar efut, Pontius
Pilate önyuñ edide andikara Judæa, Herod önyuñ edide
tetrarch Galilee, Philip, eyen-ete esie, önyuñ edi tetrarch
adaña Ituræa ye Trachonitis, Lysanias ñko önyuñ edi
2 tetrarch Abilene, ini Annas ye Caiaphas ēdide ikpō oku,
3 uyo Abasi osim John eyen Zacharias ke desert. Ndien
enyé asaña ke öfuri adaña Jordan, öquörö baptism erikab-
4 are esit man ēfen midiöñkpō ; nte ēwetde ke ñwed ikö
Isaiah prophet, ete,

Uyo andifiori ke desert, ete,
Mbufo ēdiöñ usuñ Jehovah,
Eneñere ökpōusuñ Esie.

5 Kpukpru itikhore ebiët ēyemenere kenyöñ,
Kpukpru ikpō ye ñkpri obot ēyenyuñ ösukhöre ;

LUKE 3.

- Se Iquañade eyenuñ akabare enen,
 Ibombom eyenuñ akabare edi una-isōñ ;
- 6 Ndien kpukpru owo ēyekut erinyaña Abasi.
- 7 Ndien enye ödöhö me-otu owo oro ēkewöñöde man
 enye onīm mö baptism, ete, Mbufo nditō urukiköt, anie
 eketeme mbufo, ete, ēfeñe ēböhö iyaresit eke edidide ?
- 8 Èñwom naña mfri eke odotde erikabare esit, èkunyuñ
 ètöñö ndidöhö kesit mbufo, ëte, Mimö imenyene Abraham
 ke ëte mimö : koro mödöhö mbufo, nte, Abasi ekeme
 ndinam me-itiat emi èdakha ëda ëdi nditö ënö Abraham.
- 9 Kpa ke idem idahemi èním ekudi ke etak eto : mödo
 èkpide kpukpru eto emi miñwomke eti mfri èduök èmen
- 10 ësin ke ikañ. Ndien me-otu owo oro èbup enye, ëte, Nso
 11 ke nyin inyene ndinam ndien ? Ndien enye öbörö mö,
 ete, Enye emi enyenede öföñidem iba yak önö enye
 emi minyeneke kiet ; enye emi enyenede udia, yak enye
- 12 önyuñ anam kpa ntre. Ndien me-publican ñko ènyuñ
 ètiene enye man enye oním mö baptism, ndien mö èbup
- 13 enye, ëte, Andikpep, nyin inyene ndinam nso ? Ndien
- 14 enye öbörö mö, ete, Èkubö ëkan se ètemede mbufo. Ndien
 mbon-eköñ ñko èbup enye, ëte, Nyin-e, nso ke nyin
 inyene ndinam ? Ndien enye öbörö mö, ete, Èkuifiomc
 baba owo kiet, èkunyuñ èbö owo ñkpö ke ido eke minenke,
 ènyuñ ènemesit ye okuk-utom mbufo.
- 15 Ndien ke mbiobio èdoride enyin, kpukpru owo ènyuñ
- 16 èkerede ke esit mö èbaña John, me enye edi Christ ;
 John ödöhö kpukpru mö, ete, Ke akpanikö ami
 nda möñ nñm mbufo baptism ; edi Enye ke edi emi
 enyenede odudu akan mi, emi ami mendotke nditat
 uruk ikpa-ukot Esie : Enye eyeda Edisana Spirit ye ikañ
- 17 oním mbufo baptism : emi usak-ñkpö Esie odude Enye
 ke ubök, man otím anam itie ubek-ibokpot Esie asana,
 önyuñ obon ibokpot Esie ke ubet ; edi Enye eyeföp
 mbio ke ikañ emi minimeke.
- 18 Ntem ke enye ada ediwak Item efen òquörö nti ikö önö
- 19 mbiobio ; edi ke enyeasuade önö Herod tetrarch kabaña
 Herodias ñwan eyen-ëte esie, ye ke kpukpru midiöñkpö
- 20 oro Herod akanamde, Herod ökörö ye kpukpru ñkpö
 efen, esin John ke ufök-ñkpököbi.
- 21 Ekem, ke èmia èkením kpukpru owo baptism,
 èkenyuñ èním Jesus baptism, kini Enye öbönide akam,
- 22 enyöñ ökuböre, ndien Edisana Spirit òaukhöre nte ibiom.

LUKE 4.

ōsōrō Enye ke idem, ndien uyo oto ke enyōñ, ete, Afo edi edima eyen Mi ; emi enemde Mi esit.

- 23 Ndien Jesus ke Idemesie edi ñkpö nte isua edip ye duop, kini Enye ötöñöde *ndikpep*, edide (nte owo ēsede) eyen Joseph, eyen Heli, eyen Matthat, eyen Levi, eyen Melchi, eyen Jannai, eyen Joseph, eyen Mattathias, eyen Amos, eyen Nahum, eyen Esli, eyen Naggai, eyen Maath, eyen Mattathias, eyen Semein, eyen Josech, eyen Joda, eyen Joanan, eyen Rhesa, eyen Zerubbabel, eyen Shealtiel, eyen Neri, eyen Melchi, eyen Addi, eyen Cosam, eyen Elmadam, eyen Er, eyen Jesus, eyen Eliezer, eyen Jorim, eyen Matthat, eyen Levi, eyen Symeon, eyen Judas, eyen Joseph, eyen Jonam, eyen Eliakim, eyen Melea, eyen Menna, eyen Mattatha, eyen Nathan, eyen David, eyen Jesse, eyen Obed, eyen Boaz, eyen Salmon, eyen Nahshon, eyen Amminadab, eyen Arni, eyen Hezron, eyen Perez, eyen Judah, eyen Jacob, eyen Isaac, eyen Abraham, eyen Terah, eyen Nahor, eyen Serug, eyen Reu, eyen Peleg, eyen Eber, eyen Shelah, eyen Cainan, eyen Arphaxad, eyen Shem, eyen Noah, eyen Lamech, eyen Methuselah, eyen Enoch, eyen Jared, eyen Mahalaleel, eyen Cainan, eyen Enos, eyen Seth, eyen Adam, eyen Abasi.

- 4 NDIEN Jesus, öyöhö ye Edisana Spirit, afiak ökpöñ Jordan, ndien Spirit ada Enye asaña ke desert ke usen aba, 2 devil önyuñ odomo Enye. Ndien Enye idiaha ñkpö ke 3 musen oro : ndien ke mö ēkurede, biöñ ödöñ Enye. Ndien devil ödöhö Enye, ete, Afo ama edi Eyen Abasi, wuk 4 itiat emi, ete, enye akabare edi uyo. Ndien Jesus öbörö enye, ete, Ema ēwet, ēte, Owo ididuhe uwem oto ke uyo 5 ikpöñ. Ndien enye ada Enye ödök, önyuñ owut Enye 6 kpukpru me-obio ererimbot ini kiet. Ndien devil ödöhö Enye, ete, Ami nyenö Fi öfuri odudu emi ye uböñ mö : koro ēma ēyak mö ēnö mi ; ndien owo ekededi eke 7 ami made ke ami nda enye nö. Mödo afo ama atuak 8 ibuot önö mi, kpukpru ēyeniyene Fi. Ndien Jesus öbörö enye, ete, Ema ēwet ēte, Afo edituak ibuot önö Jehovah Abasi fo, önyuñ anam ñkpö önö Enye ikpöñ ikpöñ. 9 Ndien enye ada Enye aka ke Jerusalem, önyuñ onim Enye ke ata enyöñ temple, önyuñ ödöhö Enye, ete, Afo ama edi Eyen Abasi, to ke ebiët emi duök idemfo ke 10 lsön : koro ēma ēwet ēte.

LUKE 4.

Enye eyewuk me-angel Esie abaña Fi, etc, ekpeme Fi

11 ye,

Mö ëyekama Fi ke ubök mö,
Mbak Afo edituak ukot Fo ke itiat.

12 Ndien Jesus öbörö enye, etc, Ema edöhö etc, Afo kudomo Jehovah Abasi fo.

13 Ndien kini devil ama akada kpukpru idomo odomo Enye ama, enye adakha ökpöñ Enye ke ini.

14 Ndien Jesus afiak aka ke Galilee ke odudu Spirit : ndien etop Esie asuana ke öfuri edem oro akan okuk. Ndien Enye ekpep ke me-synagogue mö, kpukpru owo enyuñ ekpono Enye.

16 Ndien Enye edi ke Nazareth, ke ebiët emi ekebökde Enye do : ndien, nte ido Esie edide, Enye oduk ke synagogue ke sabbath, önyuñ adakha ada ndikot ñwed. Ndien enö Enye ñwed prophet Isaiah. Ndien Enye ökuböre ñwed, okut itie emi ekewetde etc,

18 Spirit Jehovah odoro mi,
Koro Enye aña eyet mi aran onim man mbuk eti mbuk 'nö nditö-ubuene :

Enye ama ödöñ mi, etc, ñquörö uwörö-ufu 'nö mbuot-eköñ,

Ye erikut usuñ 'nö me-nan,
Ete, nsana mö eke owo èñikde nyak,

19 Nyuñ ñquörö isua mfön-ido Jehovah.

20 Ndien Enye ofut ñwed, ayak önö asañutom. önyuñ ösuk-höre etie : ndien kpukpru owo ke synagogue ëwuk enyin

21 ëse Enye. Ndien Enye ötöñö ndidöhö mö, etc, Mfin 22 ñwed emi osu ke utöñ mbufo. Ndien kpukpru owo edi ntense enö Enye. enyuñ èyik ke ikö mfön eke èwöñöde Enye ke inua : ndien mö edöhö etc, Nte Enye emi idige

23 eyen Joseph ? Ndien Enye edöhö mö, etc, Mbufo iditreke nditop ñke emi 'nö Mi, etc, Abia-ibök, kök idemfo : kpukpru se nyin ikekopde, nte Afo akanamde ke Caper-

24 naum, nam mi ñko ke obio fo. Ndien Enye edöhö mö, etc, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, owo inyimeke baba

25 prophet kiet ke obio esiemö. Edi kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ediwak mebe-akpa ekedu ke Israel ke eyo Elijah, kini èsiride enyöñ ke isua ita ye öfiöñ itiokiet, kini

26 akamba akañ odude ke öfuri isöñ ; ndien idöñke Elijah etiene baba owo mö kiet. iböhöke ñwan, emi ebe esie

27 akpade, ke Zarephath, ke obio Sidon. Ndien ediwak

LUKE 4.

- owo emi ēdōñōde akpa-mfia ēkedu ke Israel ke eyo Elisha prophet ; ndien ikenamke baba owo mö kiet asana, iböhöke
- 28 Naaman owo Syria. Ndien esit ofut mö kpukpru ke
- 29 synagogue, kini mö ēkopde me-ñkpö emi ; ndien mö ēdakha kenyöñ, ēbïn Enye ke obio ēsep, ēnyuñ ēda Enye ēdök ke ibuot obot, emi ēbüpde obio mö kesit, man ēnuk Enye
- 30 ēduök ke isöñ. Edi Enye asaña kuföt mö ebe önyöñ.
- 31 Ndien Enye ösukhöre edi ke Capernaum, obio Galilee
- 32 kiet. Ndien Enye ekpep mö ke sabbath : ndien erikpep Esie enyene mö ndyö ; koro ikö Esie enyenede
- 33 nsöñ-uyo. Ndien owo kiet odu ke synagogue, emi enyenede spirit edidekhe demon ; ndien enye ofiori ke
- 34 ökpösöñ uyo, ete, Ah ! nyin isaña nso ye Afo, Jesus eyen Nazareth ? Nte Afo emedi ndisobo nyin ? Ami mödiöñö
- 35 Fi owo emi Afo edide, Edisana *Eyen* Abasi. Ndien Jesus asua önö enye, ete, Dop inua fo, nyuñ wörö enye ke idem. Ndien ke demon ama ököduök enye ke isöñ ke uföt mö,
- 36 enye öwörö enye ke idem, inyuñ inamke enye idiök. Ndien enyene kpukpru mö ndyö eti eti, mö ēnyuñ ēdöhö kiet eken, etc, Nso ikö edi emi ? koro Enye adade nsöñ-uyo ye
- 37 odudu owuk me-edidekhe spirit, ndien mö ēwöñö. Ndien etop Esie asuana ke kpukpru ebiët ke edem oro akan okuk.
- 38 Ndien Enye adakha kenyöñ öwörö ke synagogue, önyuñ oduk ke ufök Simon. Ndien ufiop-idem omum eka ñwan Simon ökpösöñ ; ndien mö ēkpe Enye ubök ënö
- 39 enye. Ndien Enye ada adiana enye, önyuñ asua önö ufiop-idem ; ndien enye ökpöñ enye : ndien idaha oro enye adakha kenyöñ anam ñkpö önö mö.
- 40 Ndien kini eyo oyomde ndikut, kpukpru owo emi enyenede mö emi ēdöñöde nsio nsio udöñö ēda mö ētiene Enye ; ndien Enye odori mö kpukpru kiet kiet ubök,
- 41 anam idem ösöñ mö. Ndien demon ñko ēwöñö ediwak owo ke idem, ke ēfiori etc, Afo edi *Eyen* Abasi. Ndien Enye asua önö mö, iyakke mö' ēdöhö ikö, koro mö ēfiökde, etc, Enye edi Christ.
- 42 Ndien ke eyo esierede, Enye öwörö aka ke ebiët desert : ndien me-otu owo ēyom Enye, ēnyuñ ētiene Enye, ēyire
- 43 Enye, etc, òkukpöñ mimö. Edi Enye òdöhö mö, etc, Ami menyene ndiquörö gospel obio Abasi 'nō me-obio eñwen ñko : koro ēkedöñ Mi etc, 'nam oro.
- 44 Ndien Enye òquörö ikö ke me-synagogue Galilee.

LUKE 5.

- 5 Ekem kini otu owo ēberede Enye ēnyuñ ēkopde ikō Abasi, Enye ada ke mben mkpödiök Hö möñ Gennesaret ; ndien Enye okut ubom iba ēnade ke mben inyañ : edi mekö-iyak ēma ēkewöñö ke mö, ēyet iyire mö.
- 3 Ndien Enye onuk ke ubom kiet, emi enyenede Simon, ndien ödöhö enye, ete, onuk ubom ökpöñ obot esisit. Ndien Enye ösukhöre etie önyuñ ekpep me-otu owo oto
- 4 ke ubom. Ndien ke Enye ama eketñ ikō ama, Enye ödöhö Simon, ete, Ewat ēwörö ke utuñö möñ, ēnyuñ
- 5 ēduöñö iyire man ēmum iyak. Ndien Simon öbörö ete, Öböñ, nyin ikenam utom öfuri okoneyo, edi imumke baba
- 6 ñkpö kiet : edi ke uyo Fo nyeduök iyire. Ndien ke mö ēnamde ntre, mö ëkuk ata ekese iyak, ndien iyire mö ke
- 7 asiakha ; ndien mö ëfuñ ubök ēkot me-nsaña mö ke ubom eken, ete, ëdi ëdiñwañ mimö. Ndien mö ëdi, ēnyuñ ësin
- 8 iyak ke ubom mbiba ëyöhö, tutu mö ëtöñö ndideñ. Edi Simon Peter, ke enye okutde oro, öduö Jesus ke edöñ, ete. Dakha, kpöñ mi ; koro ami ndide idiök owo, O Öböñ.
- 9 Koro idem akpade enye eti eti, ye kpukpru mö emi ëdude
- 10 ye enye, ke uwak iyak eke mö ēmumde ; edi ntre ñko ye James ye John, nditö Zebedee, me-nsaña Simon. Ndien Jesus ödöhö Simon, ete, Kufeghe ; ötöñöde ke mfin emi
- 11 afo eyemum owo. Ndien ke mö ëwatde ubom mö ëbekhe ke esuk, mö ëkpöñ kpukpru ñkpö, ēnyuñ ëtiene Enye.
- 12 Ekem kini Enye odude ke akainba obio kiet, sese, owo emi akpa-mfia öyöhöde enye ke idem *odu do* : ndien adañemi enye okutde Jesus, enye öduö okubi iso esie ke isöñ, önyuñ ekpe Enye ubök, ete, Öböñ, ke Afo ama
- 13 onyime, Afo emekeme ndinam mi nsana. Ndien Enye anyan ubök Esie, otuk enye, ete, Ami monyime ; sana. Ndien ndo ndo oro akpa-mfia ökpöñ enye. Ndien Jesus
- 14 owuk enye, ete, Kudöhö baba owo kiet : edi ka okuo kowut oku idemfo, nyuñ wa uwa ke erinam fi asana, kpa
- 15 nte Moses eketemedé, ete, edi ikö ntiense önö mö. Edi ctop Esie ödödiöñ asuana akan : ndien ata ediwak owo ēbono ötö kiet man ëkop *uyo Esie*, man Enye önyuñ
- 16 anam mudöñö ëkure mö. Edi Enye adakha aka ke me-ebiët desert, önyuñ öböñ akam.
- 17 Ekem ke musen oro kiet, nte Enye ekpepde ikö, Me-Pharisee ye mekpep-ibet, emi ëketode ke kpukpru ñkpri obio Galilee ye eke Judæa ye Jerusalem ēnyuñ ëtie do : ndien odudu Jehovah odu ye Enye ndinam udöñö ëkure.

LUKE 5.

18 Ndien sese, ndusuk owo ēbiom owo kiet ke mkpana edi, emi
 ödōñöde akpa-ubēñ : ndien mö ēyom usuñ eke ēdade enye
 19 ēduk, ēním ke iso Esie. Ndien ke mö mique nte ēdade
 enye ēduk oto ke otu owo, mö ēdök ke ökōm ufök, ēsuk-
 hōre enye ke mkpana esie ēbe ökōm, ēním ke uföt kiso
 20 Jesus. Ndien ke Enye okutde mbuötidem mö, Enye ödöhö
 21 ete, Owo, ēmefen midiöñkpö fo. Ndien me-scribe ye Me-
 Pharisee ētöñö ndineni, ēte, Anie edi emi etiñde ikö
 isuñi ? Anie emekeime ndisen midiöñkpö ke miböhöke
 22 Abasi ikpöñ ? Edi Jesus ke öfiökde eneni mö öbörö
 23 mö, ete, Mbufo ēneni nso ke esit mbufo ? Ewe emem
 akan ndidöhö, ete, Ēmefen midiöñkpö fo ; me ndidöhö,
 24 ete, Dakha kenyöñ, saña ? Edi man mbufo ēfiök ēte,
 Eyen owo emenyene odudu ke isöñ ndidahado ke midiöñ-
 kpö (Enye ödöhö owo emi ödōñöde akpa-ubeñ, ete), Ami
 ndöhö fi, nte, Dakha kenyöñ, men mkpana fo, nyuñ nyöñ
 25 ke ufök fo. Ndien idahoro enye adakha kenyöñ kiso mö,
 önyuñ emen ñkpö oro enye anade kesit, önyöñ ke ufök
 26 esie, ke otoro Abasi. Ndien enyene kpukpru mö ndyö,
 mö ēnyuñ ētoro Abasi ; ndien ndik öyöhö mö kesit, mö
 ēnyuñ ödöhö ēte, Nyin imokut mutibe ñkpö mfīn.
 27 Ndien ke ñkpö emi ēma ēkebe, Enye öwörö, önyuñ
 okut publican kiet, emi ekerede Levi, etiede ke ebiët
 28 ubō-utomo, önyuñ ödöhö enye, ete, Tiene Mi. Ndien enye
 ökpöñ kpukpru ñkpö, önyuñ adakha kenyöñ etiene Enye.
 29 Ndien Levi anam akamba usörö önö Enye ke ufök esie :
 ndien ekese me-publican ye owo efen ētie ye mö ke itie
 30 udia. Ndien Me-Pharisee ye me-scribe mö ēsuk mbet
 Esie uyo, ēte, Nsinam mbufo ēdiade ñkpö ēnyuñ
 31 ēñwöñde ñkpö ye me-publican ye midiök owo ? Ndien
 Jesus öbörö mö, ete, Mö emi idem ösöñde mö
 32 iyomke abia-ibök ; edi mö emi ödōñöde. Ami ndige
 ndikot nti owo edi midiök owo, nte, ēkabare esit.
 33 Ndien mö ödöhö Enye, ēte, Mbet John ēwak nditre udia,
 ēnyuñ ēnam mkpe-ubök ; ye eke Me-Pharisee ñko ;
 34 edi okuo ēdia ñkpö ēnyuñ ēñwöñ ñkpö. Ndien Jesus
 ödöhö mö, ete, Nte mbufo ēmekeme ndinam nditö ufök-
 35 ndö ētre udia, kini ödö-ndö odude ye mö ? Edi musen
 ēyedi ; ndien kini ēdiböde mö ödö-ndö, mö ēyetre udia
 36 ke musen oro. Ndien Enye otop ñke önö mö, ete, Baba
 owo kiet isiakke ubak öbufa öföñidem ifep ida idiöñ
 akani öföñidem ; amanam ntre, enye eyewak öbufa, ñko

LUKE 6.

37 ñko ubak öbuta öföñ idisañake kiet ye akani. Baba owo kiet inyuñ isinke öbufa wine ke ñkani ikpa ; amanam ntre, öbufa wine eyesiak ikpa, önyuñ öduökhō, ndien ikpa
38 ëyebiara. Edi ènyene ndisin öbufa wine ke mbufa ikpa.
39 Ndien baba owo kiet, ke ama ököñwöñ akani wine, iyomke aba öbufa : koro enye ödöhöde ete, Akani öfön.

6 Ekem ke sabbath kiet, Enye ke asaña ebe ke iñwañ ibokpot ; ndien mbet Esie ëkibi ibokpot ëfiak ke ubök,
2 ènyuñ ëta. Edi ndusuk Me-Pharisee ödöhö ëte, Ke nso
3 ke mbufo ënam se minenke ndinam ke sabbath ? Ndien Jesus öbörö mö, ete, Nte mbufo isikotke kpa emi ke ñwed, se David akanamde, kini biöñ ödönde enye, ye mö
4 emi ëdude ye enye : nte enye okodukde ke ufök Abasi, önyuñ adade uyo-iso ata, önyuñ önöde mö emi ëdude ye enye ; eke minenke owo ndita ke miböhöke me-oku
5 ikpöñ ? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Eyen owo edi öbörö sabbath.

6 Ekem ke sabbath eñwen, Enye oduk ke synagogue önyuñ ekpep : ndien owo kiet odu do, emi ubök nasia
7 esie akpade. Ndien me-scribe ye Me-Pharisee étin enyin ëkpeme Enye, me Enye eyenam udöñö okure ke sabbath ;
8 man mö ëkut usuñ ndidori Enye ikö. Edi Enye öfiök ekikere mö ; önyuñ ödöhö owo emi ubök esie akpade, ete, Dakha kenyöñ, wörö da ke uföt. Ndien enye adakha
9 kenyöñ öwörö ada. Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ami mbup mbufo, nte, Me emenen ndinam eti ñkpö ke sabbath,
10 me idiök ? ndinyaña uwem owo, me ndisobo ? Ndien Enye öwöñöre enyin esie ese mö kpukpru, önyuñ ödöhö enye, ete, Nyan ubök fo. Ndien enye anam ntre : ndien
11 ubök esie akabare öfön. Ndien esit ofut mö eti eti ; mö ènyuñ ëdiomi kiet ye eken se mö ëkpenamde Jesus.

12 Ekem ke musen oro, Enye öwörö aka ke akamba obot ndibörö akam ; önyuñ osuk öbörö akam önö Abasi ke
13 öfuri okoneyo. Ndien ke eyo esierede, Enye okot mbet Esie ëtiene Enye : önyuñ emek owo duopeba kotu mö,
14 emi Enye önyuñ okotde me-apostle ; kpa Simon, emi Enye osiode Peter, ye Andrew eyen-eka esie, ye James ye
15 John, ye Philip ye Bartholomew, ye Matthew ye Thomas, ye James eyen Alphæus, ye Simon emi ekerede Zealot,
16 ye Judas eyen James, ye Judas Iscariot, emi edide anditap ;
17 ndien Enye ösukhöre ye mö, ada ke una-isöñ, ye aqua otu

LUKE 6.

- m̄bet Esie, ye ata ekese owo emi ētode ke öfuri Judaea
ye Jerusalem, ye edem inyañ Tyre ye Sidon, emi ēkedide
ndikop uyo Esie, man Enye önyuñ anam udöñö okure mö ;
18 Ndien mö emi ndidekhe spirit ēnamde mö ēnyuñ ēkop
19 nsöñidem. Ndien öfuri ota owo ëyom Enye ndituk :
koro odudu otode Enye ke idem anam udöñö okure
kpukpru mö.
20 Ndien Enye emenere enyin ese m̄bet Esie, önyuñ ödöhö
ete,
 Öföfön önö mbufo nditö ubuene, koro obio heaven
enyenede mbufo.
21 Öföfön önö mbufo emi ētiede biöñ kemi : koro mbufo
ēdiyukhöde.
 Öföfön önö mbufo emi ētuade eyet kemi : koro mbufo
ēyesak imam.
22 Öföfön önö mbufo, kini owo ēdisuade mbufo, ēdinyuñ
ēdianaredə mbufo ke idemmö, ēnyuñ ēsuñide mbufo,
ēnyuñ ēduökde enyin mbufo nte idiök ñkpö, kabaña
23 Eyen owo. Edara ke usen oro, ēnyuñ ēfrö ke idaresit :
koro sese, utip mbufo omokpon ke heaven : koro m̄ete
24 mö ēkenamde me-prophet kpa suk ntre. Edi ödödiök
önö mbufo mbon-inyene ! koro mbufo ēmenyene ndöñesit
25 mbufo. Ödödiök önö mbufo emi ēyukhöde kemi ! koro
mbufo ēditiede biöñ. Ödödiök önö mbufo emi ēsakde
kemi ! koro mbufo ēdifukhöde ēdinyuñ ētuade eyet.
26 Ödödiök önö mbufo, kini kpukpru owo ēdidöhöde eti
ikö ēbaña mbufo ! koro m̄ete mö ēkenamde me-prophet
nsu kpa suk ntre.
27 Edi Ami ndöhö mbufo emi ēkopde, nte, Ema musua
mbufo, ēnyuñ ēnam mö emi ēsuade mbufo nti ñkpö,
28 ēnyuñ ēdiöñ mö emi ēsuñide mbufo, ēnyuñ ēkpe
29 ubök ēnö mö emi ēsuenede mbufo. Owo ama amia fi ke
mfuk kiet, kabare eken nö enye ñko ; owo ama önyuñ
öbö fi aqua öföñidem kusin ndinö enye ekpri nde.
30 Nö kpukpru owo emi ebeñede fi ; owo eke öböde fi ñkpö
31 fo, kuyom mö aba ke ubök esie. Ndien nte mbufo ëyomde
ēte owo ēnam ye mbufo, mbufo ēnyuñ ēnam kpa ntre
32 ye mö. Ndien edieke mbufo ēmade mö emi ēmade mbufo,
nso eköm ke mbufo ēnyene ? koro idem midiök owo
33 ēmade mö emi ēmade mö. Ndien mbufo ēma ēnam mö
nti ñkpö emi ēnamde mbufo nti ñkpö, nso eköm ke mbufo
34 ēnyene ? koro idem midiök owo ñko ēnamde ntre. Ndien

LUKE 6.

mbufo ēma ēbuöt mö emi mbufo ēdoride enyin ēte, ēyesio
 35 ēnö mbufo, nso eköm ke mbufo ēnyene ? idem midiök owo
 ēbuöt midiök owo, man ētöñö ntak ēbō se ēkenöde. Edi
 mbufo ēma musua mbufo, ēnyuñ ēnam mö nti ñkpō,
 36 ēnyuñ ēbuöt, ekunana idori-enyin baba ini kiet ; ndien
 utip mbufo eyekpon, ndien mbufo ēyedi nditō Ata Edikoñ :
 koro Enye öfonde ido ye mö emi mikömke Enye ye midiök
 37 mböm. Ekunyuñ ēkere idiök ēbaña owo, ndien owo
 idikereke idiök ibaña mbufo : ekunyuñ ēnam ikö otip
 owo, ndien owo idinamke ikö otip mbufo : ēsana ēyak,
 38 ndien ēyesana mbufo ēyak : ēnö, ndien ēyenö mbufo ;
 ēyenö eti udomo, emi ēfikde enye ösukhöre, ēnyuñ
 39 ēnyeñede, emi önyuñ öyöhöde öduökhö, ēsīn ke
 ikpanesit mbufo. Koro ke udomo eke mbufo ēdomode
 ke ēdidomo ēnö mbufo.
 40 Enye önyuñ otop ñke önö mö, ete, Nte nan emekeme
 nditeme nan usuñ ? nte mö mbiba ididuöhö ke obube ?
 41 Mbet ikponke ikan andikpep enye : edi kpukpru
 42 mbet, emi ekpepde ama, eyetie nte andikpep enye. Ndien
 nsinam afo esede ekpri mbio emi odude ke enyin eyen-
 43 ēte fo, edi ukereke eto emi odude ke enyin fo ? Me
 afo edikeme didie ndidöhö eyen-ēte fo, ete, Eyen-ēte mi,
 yak nsio ekpri mbio ke enyin fo mfep, ke afo ke idemfo
 muque eto eke odude ke enyin fo ? Afo mbubik, bem
 iso sio eto ke enyin fo, ndien afo eyetim okut nte osiode
 44 ekpri mbio eke odude ke enyin eyen-ēte fo. Koro baba
 eti eto miduhe eke oñwomde idiök mfri ; ñko ñko idiök
 45 eto iduhe eke oñwomde eti mfri. Koro ēfiökde eto kiet
 kiet oto ke mfri esie. Koro owo mitetke fig ke ñkukim,
 minyuñ itetke grape ke mbara-ekpe. Eti owo oto ke
 ebiët-unim nti ñkpō esit esie ada nti ñkpō öwörö ; ndien
 46 idiök owo oto ke ebiët-unim idiök ñkpō ada idiök ñkpō
 öwörö : koro oto ke uyöhö esit inua etin ikö.
 47 Ndien nsinam mbufo ēkotde Mi, Öböñ, Öböñ, ndien
 minamke se Ami ndöhöde ? Kpukpru owo kiet kiet emi
 etiene ñko Mi, önyuñ okopde ikö Mi, önyuñ anamde mö,
 48 Ami nyewut mbufo owo emi enye ebiëtde : enye ebiët
 owo emi öbopde ufök, emi otibide isöñ ötuñö, önyuñ
 49 odoride ukot esie ke itiat : ndien kini uquö edide, usöp
 mōñ ösukhöre ebere ufök oro, ndien ikemeke ndinyeñe
 enye : koro ēma ēketim ēbōp enye. Edi owo emi okopda.

LUKE 7.

ndien nūnamke, ebiēt owo emi odoride ufök esie ke enyōñ utan, ukot inyuñ iduhe; emi usöp möñ ösukhörede ebere enye, ndien idaha oro enye öduō; ndien ñwure ufök oro okpon.

- 7 Ke Enye ama ökodöhö kpukpru ikö oro ke utöñ mbiobio ama, Enye oduk ke Capernaum.
- 2 Ndien owo centurion kiet, emi enye amade, ödöñö, 3 ekpere ndikpa. Ndien ke enye okopde abaña Jesus, enye ödöñ nyebiowo Me-Jew ētiene Enye, ēbeñ Enye, ēte, edi 4 edinyaña owo imö. Ndien ke mö ētienede Jesus, mö ēkpe Enye ubök akpan akpan, ēte, Enye odot nte afo 5 akpanamde ñkpö emi önö enye: koro enye amade edem 6 nyin, enye ama önyuñ öbög synagogue önö nyin. Ndien Jesus asaña ye mö. Ekem ke Enye miyomke usuñ ye ufök, centurion ödöñ mufan ētiene Enye, ete, Öböñ, kunö idemfo afaniköñ: koro ami mendotke nte Afo okpodukde
- 7 kidak ökön mi: mödo ami nyuñ mbatke idemmi nte ndotde nditiene Fi: edi döhö ikö, ndien udöñö eyekure owo 8 mi. Koro ami ñko ndide owo emi nyenede andikara, emi ke idemmi ñkarade mbon-eköñ: ndien ami ndöhö owo emi, nte, Ka, ndien enye aka; nyuñ ndöhö efen, nte, Di, ndien enye edi; nyuñ ndöhö owo mi, nte, Nam emi, ndien enye 9 anam. Ndien ke Jesus okopde ikö oro, *centurion oro* enyene Enye ndyö, ndien Enye akabare önyuñ ödöhö otu owo oro ētienede Enye, ete, Mödöhö mbufo, akanam ñque mbuöt-idem eke okponde ntre, idige ke idem Israel.
- 10 Ndien memö emi ēkedönde, kini mö ēfiakde ēnyöñ ufök, ēkut owo oro ye nsöñidem.
- 11 Ekem ibigike, Enye aka ke obio emi ekerede Nain, 12 mbet Esie ye aqua otu owo ēnyuñ ësaña ye Enye. Ndien adañemi Enye ekperedede inua-otop obio oro, sese, ēbiom owo emi akpade ēwörö, ikpöñ eyen eka esie, enye [eka] önyuñ edi ebe-akpa: ndien ediwak mbiobio ēdu ye enye.
- 13 Ndien ke Öböñ okutde enye, atua enye mböm, önyuñ 14 ödöhö enye, ete, Kütua. Ndien Enye asaña ekpere otuk ubiom-okpo: ndien mendibiom ētuak ēda. Ndien Enye ödöhö ete, Akparawa, ndöhö fi, nte, Dakha kenyöñ.
- 15 Ndien akpa-mkpa adakha etie, önyuñ ötöñö nditiñ ikö.
- 16 Ndien Enye ada enye önö eka esie. Ndien ndik anam mö kpukpru: mö ēnyuñ ētoro Abasi, ēte, Akamba prophet ama adakha ada kotu nyin: ñko, Abasi ama edi

LUKE 7.

- 17 edise iköt Esie. Ndien etop emi abañade Enye asuana ke öfuri Judæa, ye ke öfuri edem oro akan okuk.
- 18 Ndien mbet John ēdōhō enye kpukpru ñkpö emi. Ndien
 19 John okot owo mbet esie iba ētiene enye, önyuñ ödöñ mö
 20 ētiene Öböñ, etc, Nte Afo edi Enye emi edidide, me nyin
 21 idori enyin ke efen ? Ndien kini me-owo oro ēsimde
 Enye, mö ēdōhö ēte, John Baptist ödöñ nyin itiene
 Fi, etc, Nte Afo edi Enye emi edidide, me nyin idori enyin
 22 ke efen ? Ndien ke idem ñkanika oro Enye anam udöñö
 ye ubiak ye midiök spirit ēkure ediwak owo ; önyuñ
 23 anam ediwak nan ēkut usuñ. Ndien Enye öbörö
 mö, etc, Eka ēkedöhö John me-ñkpö emi mbufo ēkutde
 24 enyuñ ēkopde, etc, me-nan ēkut usuñ, me-mbuñö ēsaña,
 ēnam mbon akpa-mfia ēsana, me-inan ēkop ikö, ēnam
 25 mekpa-mkpa ēset, ēquörö eti ikö ēnö me-ubuene. Ndien
 öföfön önö owo ekededi eke midique ñkpö ke esit Mi eke
 edisinde enye öduö.
- 26 Ndien ke misuñutom John ēma ēkenyöñ, Enye ötöñö
 ndidöhö me-otu owo mbaña John, etc, Mbufo ēkewöñö
 27 ēka ke desert ndise nso ? me edi nyanyaña emi ofim
 enyeñede ? Edi mbufo ēkewöñö ēka ndise nso ? me
 edi owo emi esinede eti öföñidem ? Sese, mö emi
 28 esinede ediye ñkpö, enyuñ ēdiade edinem udia, ēdu ke
 me-ufök mböñ. Edi mbufo ēkewöñö ēka ndise nso ? me
 edi prophet ? Ih, Ami mödöhö mbufo, nte, okpon
 29 akan prophet. Emi edi enye emi ēkewetde ēbaña enye,
 etc,

Sese, mödöñ isuñutom Mi ebem Fi iso,
 Emi edidiönde usuñ Fo ke iso Fo.

- 30 Ami ndöhö mbufo, nte, Kotu mö emi iban ēmande owo
 emi okponde akan John iduhe : edi enye eke edide kpa
 31 ekpri ke obio heaven okpon akan enye. Ndien ke
 kpukpru mbiobio ye me-publican ēkopde, mö ēnyime etc,
 32 Abasi enen, emi mö ēma ēkena baptism John. Edi me-
 Pharisee ye mefiök ibet, emi minaña baptism esie, ēsin
 33 uduak Abasi kabaña idemmö. Ndien ndida nso ndomo
 mbio emana emi, mö enyuñ ēbiët nso ? Mö ēbiët ndi-
 tòwöñ emi ētiede ke aña-wa-urua ēkot kiet eken ; emi
 edöhöde etc,

Nyin imefri ifiom inö mbufo, ndien mbufo inekke unek ;
 Nyin iseme, ndien mbufo ituaha eyet.

- 34 Koro John Baptist ekedide itaha uyo inyuñ iñwöñke wine ;

LUKE 7.

34 ndien mbufo ēdōhō éte, enye enyene demon. Eyen owo edi adia ñkpö önyuñ öñwöñ ; ndien mbufo ēdōhō éte, Sese, owo udia ye owo min, ufan me-publican ye
35 midiök owo ! Edi ifiök ayarare oto ke kpukpru nditö esie.
36 Ndien owo kiet kotu Me-Pharisee okoyom Enye edi
37 edidia ñkpö ye enye. Ndien Enye oduk ke ufök Pharisee oro, ösukhöre etie ke itie-udia. Ndien sese, ñwan kiet emi odude ke obio, anam-idiöñkpö ; kini enye öfiökde ete, Enye odu ke itie-udia ke ufök Pharisee oro, ada ufuöñkpö
38 ke otu alabaster edi, ndien ada ke edem ke ukot Esie atua, ötöñö ndiyet ukot Esie ke möneyet esie, önyuñ öquökhöre mö ke idet ibuot esie, önyuñ otim
39 Enye inua ke ukot, önyuñ ada ufuöñkpö eyet mö. Ekem kini Pharisee emi okokotde Enye udia okutde oro, enye ödöhö ke esit esie, ete, Owo emi ama ekpedi prophet, enye ökpödiöñö ñwan emi ye oruk owo eke enye edide emi
40 otukde Enye, ete, enye edi anam-idiöñkpö. Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Simon, menyene se ndöhöde
41 fi. Enye öbörö ete, Andikpep, döhö. *Jesus ete*, Önö ebuöt kiet ekenyene owo iba emi ēkamade enye isön : kiet akama okuk aba ye duop, ndien enye eken akama
42 okuk ition. Ndien koro mö minyeneke se ēdade ēsio isön, enye efen mö mbiba. Ewe owo mö edima enye
43 akan ? Simon öbörö ete, Etie mi nte edi enye emi ēfende akamba isön ënö enye. Ndien Enye
44 ödöhö enye, ete, Afo omotim odomo. Ndien Enye akabare ese ñwan oro, önyuñ ödöhö Simon, ete, Nte afo omokut ñwan emi ? Ami ñkoduk ufök fo, afo unöñö Mi möñ-uyet-ukot : edi enye ama ada möneyet esie eyet ukot
45 Mi, önyuñ öquökhöre mö ke idet esie. Afo utimke Mi inua : edi enye, nte ñkododuk, idopke nditim Mi inua
46 ke ukot. Afo ukeyetke Mi aran ke ibuot : edi enye ama
47 ada ufuöñkpö eyet ke ukot Mi. Mödo Ami ndöhö fi, nte, Emefen midiöñkpö esie emi ēwakde ; koro enye amade ediwak : edi owo ekededi eke ēfende ekpri ënö enye, enye
48 ama esisit. Ndien Enye ödöhö ñwan oro, ete, Emefen
49 midiöñkpö fo. Ndien mö emi ētiede ye Enye ke itie-udia étöñö ndidöhö ke esit mö, ëte, Anie edi emi eke efende
50 midiöñkpö ? Ndien Enye ödöhö ñwan oro, ete, Mbuötidem fo ama anyaña fi ; nyöñ ke emem.

LUKE 8.

- 8 **Ekem ibigike**, Enye asaňa ke ikpō obio ye ñkpri, ðquôrō önyuñ ada gospel obio Abasi edi, mbet duopeba ënyuñ ësaňa
- 2 **ye Enye**, ye ndusuk iban ñko, emi Enye akanamde midiök spirit ye udöñö ëkure mö, Mary emi ekerede Magdalene,
- 3 emi demon itiaba ëkewöñöde enye ke idem, ye Joanna ñwan Chuza akama-ufök Herod, ye Susanna, ye ediwak eñwen, emi ëdade ñkpō idemmö ënam ñkpō ënö Enye.
- 4 Ndien kini ata ekese owo ëbonode ötö kiet, mö emi ëtode ke kpukpru obio ënyuñ ëtienede Enye, Enye otop
- 5 ñke önö mö, ete, Asuan mkpasip aka ndisuan mkpasip esie : ndien nte enye asuande, ndusuk ëduöñö ke mben usuñ ; ndien ëdigi enye, me-inuen enyöñ ënyuñ ëta enye.
- 6 Ndien efen ëduöñö ke aqua itiat ; ndien ke enye otibede,
- 7 enye eyemere, koro enye minyeneke möñ. Ndien efen ëduöñö ke uföt iköt ; ndien iköt oro ököri ye
- 8 enye ofuk enye. Ndien efen ëduöñö ke eti isöñ, ëköri, ënyuñ ëñwom mfri ikikie. Nte Enye ödöhöde ikö emi, Enye ofiori ete, Enye emi enyenede utöñ ndikop, yak okop.
- 9 10 Ndien mbet Esie ëbup Enye se ñke emi öwöröde. Ndien Enye ödöhö ete, Eyak ënö mbufo ndifiök ndibe ñkpō obio Abasi, edi ye mö efen, etiñ ke ñke ; man ke erikut mö
- 11 ëkukut, ye ke erikop mö ëkufiök. Ndien ñke öwörö ntem :
- 12 Mkpasip ëdi ikö Abasi. Ndien mö oro ke mben usuñ ëdi mö emi ëkopde ; ndien devil edi editañ ikö ke esit mö efep,
- 13 mbak mö ëdinim ke akpanikö ndien ënyaña mö. Ndien mö oro ke aqua itiat ëdi mö emi, kadañemi mö ëkopde, ënyime ikö oro ke idaresit ; ndien mö inyeneke öruñ, ënyuñ ëním ke akpanikö ke ini, ndien ke ini idomo
- 14 mö ëfiañ edem. Ndien mö oro ëduöñöde ke iköt ëdi mö emi ëkopde, ndien nte mö ësañade ke usuñ mö, ekikere ye inyene ye inemesit uwem emi ëfuk mö, ndien
- 15 mö iñwomke mfri eke öfonde ama. Ndien mö oro ke eti isöñ ëdi mö, emi ke ëkopde ikö, énum enye ëkama ke esit akpanikö ye ke eti esit, ënyuñ ëñwom mfri ke ime.
- 16 Ndien baba owo kiet, kini enye odomode utuenikañ, idaha ñkpō ifuk enye, inyuñ isinke enye kidak mkpana ; edi odori enye ke udori-ñkpō, man mö emi ëdukde ëkut
- 17 uñwana. Koro baba ñkpō kiet midibeke, eke midi-yarakere : minyuñ ifukhöke, eke midifiökke midinyuñ
- 18 iwöröke ke aña. Ëtiñ enyin ëkpeme ndien nte mbufo ëkopde : koro ëyenö owo ekededi eke enyenede ; ndien

LUKE 8.

owo ekededi eke minyeneke, ēyebö enye kpa se enye esede, ete, imö imenyene.

- 19 Ndien eka Esie ye nditö-eka Esie ētiene Enye, ndien mö ikemeke ndikpere Enye oto ke otu owo. Ndien ēdöhö Enye, ēte, Uka ye nditö-uka ke ēda ke edem, ke ēyom
- 21 Fi ndikut. Edi Enye öbörö ete, Eka Mi ye nditö-eka Mi ēdi mö emi ēkopde ikö Abasi, önyuñ ēnamde enye.
- 22 Ekem ke musen oro kiet, Enye ediere ke ubom ye mbet Esie; önyuñ ödöhö mö, ete, Yak nyin ibe ika ke
- 23 ñkañ mkpödiökhömöñ oko: ndien mö ēsio. Ndien nte mö ēwatde Enye ötöñö ndide: ndien oyobio ösukhöre ke mkpödiökhömöñ; ndien möñ ke ododuk ke ubom, mö
- 24 önyuñ ēdu ke nanenyin. Ndien mö ētiene Enye, önyuñ ēdemere Enye, ēdöhö ēte, Andikpep, Andikpep, nyin imöñ itak. Ndien Enye edemere, önyuñ asua önö ofim ye mbufut möñ: mö önyuñ ösukhö, ndien möñ ana suññ.
- 25 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Enye mbuötidem mbufo? Ndien mö ēfeghe ndik, idem önyuñ akpa mö, mö önyuñ ödöhö kiet eken, ēte, Anie edi owo emi naña? emi owukde idem ofim ye möñ, ndien mö ösuk ibuot ènö Enye?
- 26 Ndien mö ēsim isöñ Me-Gerasene, emi asakde iso ese
- 27 Galilee. Ndien nte Enye ösukhörede ke obot, owo kiet emi otode obio, osobo ye Enye, emi enyenede me-demon; emi minyuñ isineke öföñidem anyan ini, minyuñ
- 28 iduñke ke ufök, edi ke me-udi. Ndien kini enye okutde Jesus, enye ofiori, önyuñ öduö Enye kiso, önyuñ ödöhö ke ökpösöñ uyo, ete, Ami nsaña nso ye Afo, Jesus, Eyen Ata
- 29 Edikoñ Abasi? Mekpe Fi ubök, kudutukhö mi. Koro Enye okowukde edidekhe spirit, ete, öwörö owo oro ke idem. Koro enye [spirit] okomumde enye ediwak ini: ndien mö ēkekpmene enye, önyuñ ēkobi enye ke ñkpököbi ye ebuka; ndien enye obuñ ñkpököbi, demon önyuñ
- 30 ebñ enye aka ke desert. Ndien Jesus obup enye, ete, Afo ekere didie? Ndien enye öbörö ete, Legion; koro
- 31 ediwak demon ēma ēkeduk enye ke idem. Ndien mö ēkpe Enye ubök, ēte, ökudöhö mimö iwöñö ikoduk ke
- 32 ukpe eke minyeneke utit. Ndien ediwak ēdi ēdu do ēdia ñkpö ke obot: ndien mö ēkpe Enye ubök, ēte, Enye
- 33 ayak mimö iduk kesit mö. Ndien Enye ayak mö. Ndien me-demon ēwöñö owo oro ke idem, ēduk ke me-ēdi: ndien me-ēdi oro ēbumere ēfeñe ösukhöre ke ebeden

LUKE 8.

- 34 ēkeduōñō ke mkpōdiōkhömōñ, ēnyuñ ēkpaña. Ndien ke mö emi ēbökde mö ēkutde se iwöröde, mö ēfeñe ēka
- 35 ēkebuk ke obio ye ke iñwañ. Ndien mö ēwöñö ēdi ndise se ikowöröde; ndien mö ētiene Jesus, ēnyuñ ēkut owo emi me-demon ēma ēkewöñö enye ke idem, nte esinede öföñidem, önyuñ etiede ke ukot Jesus enyene eti ibuot:
- 36 ndien mö ēfeghe ndik. Ndien mö emi ēkutde ēdöhö mö nte
- 37 ēkenamde owo emi ekenyenede demon okop idem. Ndien kpukpru mbiobio Gerasene akan okuk ēkpe Enye ubök, etc, adakha ökpöñ mimiö; koro aqua ndik anamde
- 38 mö: ndien Enye ediere ke ubom önyöñ. Edi owo emi me-demon ēkewöñöde enye ke idem ebeñe Enye, etc,
- 39 imö idu ye Enye: edi Enye anam enye önyöñ, etc, Fiak, nyöñ ke ufök fo, nyuñ buk adaña ikpö ñkpö emi Abasi akanamde önö fi. Ndien enye önyöñ, önyuñ öquörö ke öfuri obio adaña ikpö ñkpö Jesus akanamde önö enye.
- 40 Ndien nte Jesus önyönde, otu owo oro ēdara ndikut
- 41 Enye; koro kpukpru mö ēkebebet Enye. Ndien sese, owo kiet, ekere Jairus, öböñ synagogue, edi; ediduo Jesus ke ukot, önyuñ ekpe Enye ubök, etc, edi ke ufök imö:
- 42 koro imö inyenede ikpöñ eyen-añwan kiet, emi osimde ñkpö nte isua duopeba, ndien enye anana ekpere ndikpa. Edi nte Enye akade me-otu owo ēfik Enye.
- 43 Ndien ñwan kiet emi ödöñöde eriwörö iyip ke isua duopeba, emi ama akasuan okuk esie önö mbia-ibök, ndien baba mö owo kiet ikemeke ndinam enye okop
- 44 idem, etiene Enye ke edem, önyuñ otuk mben öföñidem Esie: ndien ke idem idahoro eriwörö iyip esie ekpekhe.
- 45 Ndien Jesus ödöhö etc, Anie owo otuk Mi? Ndien kini kpukpru owo ēkañde, Peter ye mö emi ēdude ye enye ēdöhö Enye, etc, Öböñ, me-otu owo ēbere Fi ēnyuñ ēfik
- 46 Fi. Edi Jesus ödöhö etc, Owo kiet ama otuk Mi: koro
- 47 Ami möfiök nte odudu ama öwörö Mi ke idem. Ndien kini ñwan oro okutde etc imö idibeke, enye edi ke nyckidem, öduö Enye kiso, etiñ kiso kpukpru owo ntak eke enye otukde Enye, ye nte ēnamde udöñö okure enye
- 48 ke idaha kiet. Ndien Enye ödöhö enye, etc, Eyen-añwan, mbuötidem fo ama anam fi okop nsöñidem; ka ke emem.
- 49 Ke Enye osuk ödödöhö, owo kiet oto ke ufök öböñ synagogue, etc, Eyen-añwan fo ama akpa; kuköbö
- 50 Andikpep. Edi Jesus, ke okopde, öbörö enye, etc.

LUKE 9.

Kufeghe : kam n̄m ke akpanikō, ndien ēyenyaña
 51 enye. Ndien ke Enye osimde ufök, Enye iyakke
 baba owo kiet oduk ye Enye, iböhöke Peter, ye John,
 52 ye James, ye ēte ye eka eyen-añwan. Ndien
 kpukpru pwo étuaña, ēnyuñ ēseme enye. Edi Enye
 ödöhö ete, Ekutua ; koro enye mikpaha, edi edede.
 53 Ndien mö ēsak Enye, koro mö ēfiökde ēte, enye
 54 akpa ama. Edi Enye omum enye ubök, okot ete, Eyen-
 55 añwan, dakha kenyöñ. Ndien spirit esie afiak oduk
 enye ke idem, ndien enye adakha kenyöñ ke idem idahoro :
 56 Ndien Enye ödöhö ete, ēnö enye udia adia. Ndien idem
 akpa ēte ye eka esie : edi Enye akpan mö, ete, ēkudöhö
 baba owo kiet se ēkenamde.

- 9 NDIEN** Enye obon mbet Esie duopeba ötö kiet, önyuñ
 önö mö odudu ye ukeme ndikara kpukpru me-demon,
2 'nyuñ 'nam mudöñö ekure. Ndien Enye ödöñ mö ēka
 ēkequörö obio Abasi, ēnyuñ ēnam mbon udöñö ēkop
3 nsöñidem. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ekuda ñkpö ke
 isañ, ekpedi esañ, me ekpat, me uyo, me okuk ; ēkunyuñ
4 ēkama öföñidem iba. Ndien ke ufök ekededi mbufo
5 ēdukde, ētie do, ēnyuñ ēto do ēnyöñ. Ndien adaña owo
 nte midinyimeke mbufo, kini mbufo ēwöñöde ke obio oro,
 ēkeñ ntan ikpat mbufo ke ikö ntiense eke edibiomde mö.
6 Ndien mö ēkedakha, ēsaña ke kpukpru ñkpri obio ke
 ēquörö gospel, ēnyuñ ēnam mudöñö ekure ke kpukpru
 ebiët.
- 7** Ekem Herod tetrarch okop kpukpru ñkpö oro ēkenamde :
 esit önyuñ otimere enye, oto koro ndusuk owo ēdöhöde
8 ete, John ama eset ke mkpa ; ye nte ndusuk ēdöhöde
 ete, Elijah ama owut idem ; memö efen ete, owo ñkani
9 prophet kiet ama eset. Ndien Herod ödöhö ete, Ma mbigi
 John : edi anie edi enye emi ami ñkopde oruk ñkpö ntem
 mbaña enye ? Ndien enye oyom ndikut Enye.
- 10** Ndien me-apostle, kini mö ēfiakde ēdi, ēbuk kpukpru
 se mö ēkenamde ēnö Enye. Ndien Enye ada mö ke
11 idemmö aka ke obio emi ekerede Bethsaida. Edi me-otu
 owo, ke ēkutde, ētiene Enye : ndien Enye adara ndikut
 mö, önyuñ ödöhö mö abaña obio Abasi, önyuñ anam
12 udöñö okure owo emi ēdöñöde. Ekem ötöñö ndikpere
 mbubreyo ; ndien mbet Esie duopeba ēdi ēdidöhö Enye,
 ete, Döhö otu owo, ete, ēnyöñö, man mö ēka ke ñkpri obio

LUKE 9.

ye iñwañ emi ēkande ēkuk, ēkedañ, ēnyuñ ēyom se ēdiade :

13 koro nyin idude mi ke ebiēt desert. Edi Enye ödöhö mö, ete, Mbufo ñö mö ñkpö ēdia. Ndien mö ēdöhö ēte, Nyin inyeneke ñkpö ibe uyo ition ye iyak iba ; iböhöke

14 nyin ika ikedep udia inö kpukpru owo emi. Koro iren owo adaña nte thousand ition ēdu do. Ndien Enye ödöhö mbet Esie, ete, Enam mö ētie ke otu ke otu,

15 ñkpö nte owo aba ye duop ke otu kiet. Ndien mö ēnam

16 ntre, ēnyuñ ēnam kpukpru mö ēsukhöre ētie. Ndien Enye ada uyo ition ye iyak iba, emenere enyin ke enyöñ, ödiöñ mö, önyuñ obuñ, önyuñ önö mbet Esie ndinim kiso

17 otu owo. Ndien kpukpru mö ēdia, ēyukhö : ndien ētañ ñkeñe eke ösukhöde önö mö, akpasa duopeba.

18 Ekem kini Enye öbönde akam ikpöñ, mbet Esie ēdu ye Enye : ndien Enye obup mö, ete, Me-otu owo ēdöhö

19 ēte, Ami ndi anie ? Ndien mö ēbörö ēte, John Baptist ; edi efen ēte, Elijah ; me-mö efen ēte, owo ñkani prophet

20 kiet ama eset. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Edi mbufo ēdöhö ēte, Ami ndi anie ? Ndien Peter öbörö ete, Christ

21 Abasi. Edi Enye owuk mö, önyuñ ösöñ uyo ödöhö mö,

22 ete, Mö ëkutin ikö emi ñö baba owo kiet ; ete, Eyen owo enyene ndikop ediwak ñkpö, nyebiowo ye ikpö oku ye me-scribe ëyesin Enye, ëyenüñ ëwot Enye, ndien

23 ëyenam Enye eset ke öyöhö usen ita. Ndien Enye ödöhö kpukpru owo, ete, Owo ekededi ama oyom nditiene Mi, yak enye otuk idemesie, önyuñ emen cross esie ke usen

24 ke usen, etiene Mi. Koro owo ekededi eke edinyañade uwem esie eyeduök enye ; edi owo ekededi emi ediduökde

25 uwem esie kabaña Mi, kpa enye edinyaña enye. Koro nso udori ke owo edikut, edieke enye adiade öfuri ererimbot,

26 ndien öduök me ataba uwem esie ? Koro owo ekededi eke enyenede but ye Ami ye ikö Mi, Eyen owo eyenyene but ye enye, kini Enye edide ke uböñ Esie, ye eke Ète

27 Esie, ye eke ndisana me-angel. Edi Ami mödöhö mbufo ke akpanikö, nte, ndusuk owo ēdu kotu mö emi ēdade mi, eke miditabike mkpa, tutu mö ëkut obio Abasi.

28 Ekem ke ñkpö nte usen itiaeta ëma ëkebe nte Enye eketin ikö oro, Enye ada Peter ye John ye James, ödök

29 ke akamba obot ndiböñ akam. Ekem nte Enye öbönde akam, mbiët iso Esie ökpukhöre, ndien öfönidem Esie

30 akabare edi afia önyuñ esem. Ndien sese, owo iba ëneme

31 nemé ye Enye, emi ēdide Moses ye Elijah : emi ëbiöñ-

LUKE 9.

örede ke ubōñ, ēnyuñ ēnemedē ēbañā mkpa Esie eke Enye
 32 ekperedē ndikpa ke Jerusalem. Ndien idap anam Peter ye mö emi ēdude ye enye eti eti : edi kini enyin añañade mö, mö ēkut ubōñ Esie, ye owo iba oro
 33 ēdade ye Enye. Ekem nte mö ēkpōnde Enye, Peter ödöhö Jesus, ete, Andikpep, öfon nyin ndidu mi : yak nyin inyuñ iböp ataya ita ; inö Fi kiet, inö Moses kiet,
 34 inö Elijah kiet : ifiökke se enye ödöhöde. Ndien nte enye ödöhöde ikö oro, idiök enyöñ edi edifuk mö : ndien
 35 mö ēfeghe ndik nte mö ēdukde ke idiök enyöñ oro. Ndien uyo oto ke idiök enyöñ, ete, Emi edi Eyen Mi, Edimek
 36 Mi : mbufo ēkop uyo Esie. Ndien ke uyo oro ebede, ēkut nte Jesus odude ikpōñ. Ndien mö ēdop inua, inyuñ idöhöke baba owo kiet ke musen oro baba ñkpö kiet eke mö ēkekutde.
 37 Ekem mkpōñ, kini mö ētode ke obot esukhöre, ata eke ese
 38 owo esobo ye Enye. Ndien sese, owo kiet kotu owo oro ofiori ete, Andikpep, mekpe Fi ubök, nte, ese eyen-
 39 eren mi ; koro enye edide ikpōñ eyen mi : ndien sese, spirit omum enye, ndien enye obumere ofiori ; ndien anye awai enye esin enye osio efot, ndien ayak esisit enye
 40 ikpōñke enye, anuak enye eti eti. Ndien ami 'ma mkpe mbet Fo ubök nte, ēbin enye ; ndien mö ikemeke.
 41 Ndien Jesus ödöhö ete, O emana emi ēnanade mbuötidem ēnyuñ esönde ibuot, adaña didie ke Ami ndidu ye mbufo, 'nyuñ nyö mbufo ? Da eyen-eren fo di ken.
 42 Ndien nte enye asañade edi, demon emen enye öduök ke isöñ, önyuñ awai enye ökpösöñ. Edi Jesus asua önö edidekhe spirit, önyuñ anam eyen-eren okop idem, önyuñ
 43 ayak enye önö ēte esie. Ndien ubōñ Abasi anam idem akpa kpukpru mö.
 Edi kini kpukpru owo ēyikde ēbañā kpukpru ñkpö eke
 44 Enye akanamde, Enye ödöhö mbet Esie, ete, Eyak me-
 ikö emi ētim ēduk ke utöñ mbufo : koro ēdidade Eyen
 45 owo esin ke ubök owo. Edi mö ifiökke ikö emi, enye önyuñ odibe mö, man ēkukut enye : ndien mö ēfeghe ndibup Enye mbaña ikö emi.
 46 Ndien eneni otibe kotu mö abaña owo mö eke edi-
 47 kponde akan. Edi kini Jesus okutde eneni esit mö, Enye
 48 ada ekpri eyen onim enye ke ñkañ Esie, önyuñ ödöhö mö, ete, Owo ekededi eke onyimedē ekpri eyen emi ke enyin Mi onyime Mi : ndien owo ekededi eke onyimedē Mi

LUKE 10.

- önyuñ onyime Enye emi öködöñde Mi : koro enye emi ekpride akan kotu mbufo kpukpru, kpa enye edi akamba.
- 49 Ndien John ödöhö ete, Andikpep, nyin imokut owo kiet ebinde me-demon ke enyin Fo ; ndien nyin ima ikpan enye, koro enye misañake ye nyin itiene Fi.
- 50 Edi Jesus ödöhö enye, ete, Kukpan *enye* : koro owo emi mibiöñöke mbufo adade ye mbufo.
- 51 Ekem kini musen eke edimende Enye ödök ekperede, Enye owuk iso Esie ndika ke Jerusalem, önyuñ ödöñ misuñutom ebem Enye iso : ndien mö eka ekeduk ke ekpri obio nditö Samaria kiet, nditim ñkpö 'nö Enye.
- 52 Ndien mö inyimeke Enye, koro iso Esie esede Jerusalem.
- 53 Ndien kini mbet Esie, James ye John, ekutde emi, mö ödöhö ete, Öböñ, nte Afo omonyime ete nyin idöhö ikañ ösukhöre oto ke enyöñ ata mö ? Edi Enye akabare önyuñ asua önö mö. Ndien mö eka ke ekpri obio eñwen.
- 54 Ndien kini mbet Esie, James ye John, ekutde emi, mö ödöhö ete, Öböñ, nte Afo omonyime ete nyin idöhö ikañ ösukhöre oto ke enyöñ ata mö ? Edi Enye akabare önyuñ asua önö mö. Ndien mö eka ke ekpri obio eñwen.
- 55 Ndien kini mbet Esie, James ye John, ekutde emi, mö ödöhö ete, Öböñ, nte Afo omonyime ete nyin idöhö ikañ ösukhöre oto ke enyöñ ata mö ? Edi Enye akabare önyuñ asua önö mö. Ndien mö eka ke ekpri obio eñwen.
- 56 Ndien kini mbet Esie, James ye John, ekutde emi, mö ödöhö ete, Öböñ, nte Afo omonyime ete nyin idöhö ikañ ösukhöre oto ke enyöñ ata mö ? Edi Enye akabare önyuñ asua önö mö. Ndien mö eka ke ekpri obio eñwen.
- 57 Ekem nte mö esañade ke usuñ, owo kiet ödöhö Enye, cte, ami nyetiene Fi ebiët ekededi eke Afo akade. Ndien
- 58 Jesus ödöhö enye, ete, Me-ebua iköt enyene odudu, me-inuen enyöñ enyuñ enyene efök ; edi Eyen owo inyeneke ötö eke odoride ibuot Esie. Ndien Enye ödöhö owo eñwen, ete, Tiene Mi. Edi enye ödöhö ete, Öböñ,
- 60 yak mi mbem iso ñka ñkobuk ete mi. Edi Enye ödöhö ete, Yakmekpa-mkpa ebukmekpa-mkpa mö ; edi afo ka
- 61 köquörö obio Abasi. Ndien eñwen ñko ödöhö ete, Nyetiene Fi, Öböñ ; edi yak mi mbem iso ñka ñkököm
- 62 mö emi edude ke ufök mi. Edi Jesus ödöhö enye, ete, Baba owo kiet, emi akabarede enyin ese edem, ke enye ama ekesin ubök ke ufuñ-isöñ, idotke obio Abasi.
- 10 Ekem ke ñkpö emi ema ekebe Öböñ onim owo ata ye duop eñwen, önyuñ ödöñ mö iba iba, ebem Enye iso eka ekeduk ke kpukpru obio ye ebiët, eke Enye ke Idemesie 2 oyomde ndidi. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Idök awak, edi mbon utom iwakke : mbufo ekpe Öböñ idök ubök ndien, ete, Enye ödöñ mbon utom eduk ke idök Esie.
- 3 Mbufo eka eke mbufo : sese, Ami mödöñ mbufo ewöñö 4 nte nditö-eröñ kuföt mekpe. Ekukama ekpat okuk, me ekpat udia, me ikpa-ukot : ekunyuñ eköm baba owo 5 kiet ke usuñ. Ndien ke ufök ekededi eke mbufo edidukde, 6 ebem iso ödöhö ete. Yak emem odu ke ufök emi. Ndien eyen emem kiet ama odu do, emem mbufo eyedoro enye :

LUKE 10.

7 edi miduhe, enye [emem] eycfiak etiene mbufo. Ndien
 ēdañ kpa ke ufök oro, ēdia ēnyuñ ēñwöñ se ēnöde mbufo :
 koro eyen-utom odotde ñkpö-utom esie. Ekusaña
 8 ke ufök ke ufök. Ndien ke obio ekededi eke mbufo
 ēdukde, mö ēnyuñ ēnyimede mbufo, ēdia ñkpö eke mö
 9 ēnīmde kiso mbufo : ēnyuñ ēnam udöñö okure mbon
 udöñö emi ēdude kesit, ēnyuñ ēdöhö mö, ēte, Obio Abasi
 10 ekpere mbufo. Edi ke obio ekededi eke mbufo
 ēdukde, ndien mö minyimeke mbufo, ēwöñö ke me-efak
 11 esie, ēnyuñ ēdöhö ēte, Kpa ntan obio mbufo, eke adianade
 ke ikpat nyin, ke nyin ikeñ ifep, man obiom mbufo : edi
 12 ēfiök emi, ēte, obio Abasi ekpere. Ami ndöhö mbufo,
 nte, Ufen Sodom ididobike ke usen oro nte eke obio oro.
 13 Ödödiök önö fi, Chorazin ! ödödiök önö fi Bethsaida !
 koro ēma ēkpenam utom odudu ke Tyre ye Sidon, emi
 ēkenamde kesit mbufo, mö ēkpecabare esit anyan ini,
 14 ētie ke öföñ ikpo ye ntöñ. Edi ufen Tyre ye Sidon idii-
 15 dobike ke ikpe nte eke mbufo. Ndien afo Capernaum, nte
 ēdifori fi osim heaven ? ēyesukhöre fi osim obio ekpo.
 16 Enye emi okopde mbufo okop Mi ; ndien enye emi esinde
 mbufo esin Mi ; ndien enye emi esinde Mi esin Enye emi
 öködönde Mi ñko.
 17 Ndien *mbet* ata ye duop ēfiak ke idaresit, ēnyuñ ēdöhö
 ēte, Öböñ, idem me-demon ēsuk ibuot ēnö nyin ke enyin
 18 Fo. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ami ñkokut Satan nte
 19 emineñ mineñ otode ke enyöñ öduö. Sese, Ami ma nö
 mbufo odudu ndidigi urukiköt ye ikpeyen, 'nyuñ ñkara
 öfuri odudu usua : ndien baba ñkpö kiet idinamke mbufo
 20 idiök. Edi ēkudaresit ke ñkpö emi, ēte, me-spirit ēsuk
 ibuot ēnö mbufo ; edi ēdara koro ēma ēwet enyin mbufo
 ke heaven.
 21 Ke idem ñkanika oro Enye adaresit ke Edisana Spirit,
 önyuñ ödöhö ete, Mököm Fi, O Ete, Öböñ enyöñ ye
 isöñ, koro Afo okodipde mbon ifiök ye ikike ñkpö emi,
 ndien ayarare mö önö nsek-nditö : ih, Ete ; koro eke-
 22 nemde Fi ndinam ntre. Ete Mi ama ayak kpukpru ñkpö
 önö Mi : ndien baba owo kiet ifiökke enye emi Eyen edide,
 ke miböhöke Ete ; ye enye emi Ete edide, ke miböhöke
 Eyen ye owo ekededi eke Eyen amade ndiyarare Enye
 23 'nö. Ndien Enye akabare ese mbet Esie, önyuñ
 ödöhö mö ke idemmö, ete, Öföfön önö enyin emi ēkutde
 24 ñkpö eke mbufo ēkutde : koro Ami ndöhö mbufo, nte,

LUKE 10.

ediwak me-prophet ye ndidein ēkeyom ndikut me-ñkpō eke mbufo ēkutde, ndien ikeque mö ; ndinyuñ ñkop me-ñkpō eke mbufo ēkopde. ndien ikokopke mö.

- 25 Ndien sese, öfiök-ibet kiet adakha kenyöñ önyuñ odomo Enye, ete, Andikpep, ami ndinam nso man nyene nsi nsi uwem ? Ndien Enye öbörö enye, ete, Èwet nso ke ibet ?
- 27 Afo okot didie ? Ndien Enye öbörö önyuñ ödöhö ete, Afo edima Jehovah Abasi fo ke öfuri esít fo, ye ke öfuri ukpöñ fo, ye ke öfuri odudu fo, ye ke öfuri ekikere fo ;
- 28 ye mböhidiñ fo nte idemfo. Ndien Enye ödöhö enye, ete, Afo omotim öbörö : nam emi, ndien afo eyedu uwem.
- 29 Edi enye, ke eriyom ndiwut ete, imenen, ödöhö Jesus, ete,
- 30 Anie ndien edi mböhidiñ mi ? Jesus öbörö ete, Owo kiet okoto ke Jerusalem ösukhöre aka Jericho ; ndien enye öduö kotu mbon ñwo, emi ēsiode enye öföñidem önyuñ ēmiade enye, ndien ēdakha ēkpöñ enye ekpere
- 31 mkpa. Ekem ökowörö nte oku kiet asañade ösukhöre ke usuñ oro : ndien kini enye okutde enye, asaña ebe ke ñkañ eken. Kpa ntre Levite kiet ñko, kini enye edide ke ötö oro, önyuñ okutde enye, asaña ebe ke ñkañ eken. Edi eyen Samaria kiet, nte enye asañade isañ, edisim ebiët eke enye odude : ndien ke enye okutde enye, atua
- 34 enye mböm, önyuñ asaña adiana enye, eyet aran ye wine ke me-unan esie, önyuñ öbörö mö ; önyuñ odori enye ke enañ esiemö, önyuñ ada enye edi ke ufök isen, önyuñ
- 35 ekpeme enye. Ndien mkpöñ enye osio okuk iba önö ëte ufök, önyuñ ödöhö enye, ete, Kpeme enye ; ndien se afo öduökde akan oro, ami nyesio 'nö fi, kini ami mfiakde
- 36 ndi. Kotu owo ita emi, anie ke afo ese ete ekedi mböhidiñ
- 37 enye emi ököduöde kotu mbon ñwo ? Ndien enye öbörö ete, Enye emi akatuade enye mböm. Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Afo, ka kanam kpa suk ntre.
- 38 Ekem nte mö ësañade, Enye oduk ke ekpri obio kiet : ndien ñwan kiet emi ekerede Martha ada Enye oduk
- 39 ke ufök esie. Ndien enye enyene eyen-eka añwan kiet emi ekerede Mary, emi ñko etiede ke ukot Òbòñ, önyuñ
- 40 okopde ikö Esie. Edi erinam ediwak ñkpō ababa Martha ; ndien enye edi edidöhö ete, Òbòñ, nte Afo ukereke nte eyen-eka mi añwan ökpönde mi 'nam ñkpō ikpöñ ?
- 41 döhö enye, ete, edi edinyaña mi ndien. Edi Òbòñ òbörö önyuñ ödöhö enye, ete, Martha, Martha, afo emenyene
- 42 ekikere önyuñ otimere idemfo abaña ediwak ñkpō : edi

LUKE 11.

ñkpō kiet odu eke mikpananake : ndien Mary ama emek eti udeme, eke midiböhö enye.

- 11 Ekem nte Enye öbönde akam ke ebiët kiet, kini Enye odopde, owo mbet Esie kiet ödöhö Enye, ete, Oböñ, kpèp nyin ndiböñ akam, kpa nte John önyuñ 2 ekpepde mbet esie. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Kini mbufo ëbönde akam, ëdöhö ëte; Ete, yak ëkpono 3 enyin Fo. Yak obio Fo edi. Nö nyin udia nyin 4 ke usen ke usen. Nyuñ dahado nö nyin ke midiöñkpö nyin ; koro nyin idemnyin inyuñ idahadedo inö kpukpru owo emi akamade nyin isön. Kunyuñ uda nyin usin ke idomo.
- 5 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Anie kotu mbufo edinyene ufan, ndien etiene enye ke uföt okoneyo, önyuñ ödöhö 6 enye, ete, Ufan, buöt mi uyo ita ; koro ufan mi kiet ama oto ke isañ etiene mi, ndien ami nyeneke ñkpö eke nîmde 7 enye kiso ; ndien enye emi kesit ufök edibörö ete, Kunam mi afaniköñ : ëma ëköbi usuñ, nditö mi ënyuñ ëdu ye 8 ami ke mbri ; ami ñkemeke ndidakha kenyöñ 'nö fi ? Ami ndöhö mbufo, nte, okposuk edi nte enye mididakha kenyöñ inö enye, koro enye edide ufan esie, edi oto ke eriyire esie enye eyedakha kenyöñ önö enye adaña 9 nte enye ananade. Ndien ami ndöhö mbufo, nte, Ebeñ, ke ëyenö mbufo ; ëyom, ke mbufo ëyekut ; ëtuak, ke 10 ëyeberere ënö mbufo. Koro kpukpru owo kiet kiet emi ebeñede enyene ; ndien enyc emi oyomde okut ; ndien 11 ëyeberere ënö enye emi atuakde. Ñko ñko anie odu kotu mbufo emi edide ëte, emi eyen-eren esie ebeñede uyo, edinö enye itiat ? me iyak, ndien edinö enye urukiköt 12 kibuot iyak ? Me enye edibeñ enye nsen-unen, nte 13 edinö enye ikpëyën ? Ndien mbufo, emi ëdiökde, ëma ëfiök ndinö nditö mbufo nti enö, ñwañwa ediso Ete mbufo ke heaven edinö mö emi ëbeñede Enye Edisana Spirit.
- 14 Ndien Enye ekebin demon imum. Ekem kini demon ama ököwörö, imum etiñ ikö ; ndien otu owo ëyik eti eti.
- 15 Edi ndusuk mö ëdöhö ëte, Oto ke Beelzebub, öböñ me- 16 demon, ke Enye ebin me-demon. Ndien owo eñwen ëdomo Enye, ëbup Enye idiöñö emi otode ke enyöñ.
- 17 Edi Enye, ke öfiökde ekikere mö, ödöhö mö, ete, Kpukpru idut kiet kiet eke abakharede idemesie osobo ; ndien ufök 18 eke abakharede öduö. Ndien Satan ñko ama abakhare

Idemesie, obio esie edisöñö ada didie ? koro mbufo ēdöhöde
 19 ēte, Ami mbin me-demon oto ke Beelzebub. Ndien
 Ami 'ma mbin me-demon oto ke Beelzebub, nditö-
 iren mbufo ēbin mö ke anie ? Mödo mö ēyedi mebiere-
 20 ikö mbufo. Edi Ami 'ma mbin me-demon oto ke nuen-
 21 ubök Abasi, ndien obio Abasi etiene mbufo. Adañemi
 ökpösöñ owo esinede öfuri ñkpö-eköñ ekpeme ufök esiemö,
 22 ñkpö esie ēdu ke ifure : edi kini owo emi ösönde akan enye
 etienede enye, önyuñ akande enye, öbö enye kpukpru
 ñkpö-eköñ esie eke enye ököbuötde idem kesit, önyuñ
 23 edeme mbume esie. Enye emi midaha ye Ami añañwana
 24 ye Ami ; ndien enye emi mibukke ye Ami asasuan. Kini
 edidekhe spirit öwöröde owo ke idem, enye asasaña ebe
 ke edisat ebiët. oyom nduök-odudu ; ndien ke enye mique,
 enye ödöhö ete, Nyefiak ñka ke ufök mi emi ñköwöröde.
 25 Ndien ke enye edide, enye okut nte ēkpöride ënyuñ ēdiönde
 26 enye. Ndien enye aka akada me-spirit itiaba efen, eke
 ēdiökde ēkan idemesie, ndien mö ēduk ënyuñ ēduñ do :
 ndien ekperedem itie owo oro akabare ödiök akan mbemiso.
 27 Ekem kini Enye ödöhöde ikö oro, ñwan kiet ke otu
 owo emenere uyo esie, önyuñ ödöhö Enye, ete, Öföfön
 28 önö idibi eke akamande Fi, ye eba eke Afo akawapde. Edi
 Enye ödöhö ete, Ih, edi akam öföfön akan önö mö emi
 ēkopde ikö Abasi. ënyuñ ënimde.
 29 Ndien adañemi me-otu owo ēsopde idem ötö kiet etiene
 Enye, Enye ötöñö ndidöhö ete, Emana emi edi idiök
 emana : enye oyom idiöñö ; ndien idinöñö enye idiöñö
 30 ke miböhöke idiöñö Jonah. Koro kpa nte Jonah akakab-
 aredede edi idiöñö önö nbon Nineveh, kpa ntre ke Eyen
 31 owo edidi önö emana emi. Öböñ-añañwan usuk eyedakha
 kenyöñ ke ikpe ye mbio emana emi, önyuñ anam ikpe
 obiom mö : koro enye okotode ke mutit isöñ ndikop
 ifiök Solomon, ndien sese, Andikpon-ñkan Solomon odu
 32 mi. Mbio Nineveh ëyedakha kenyöñ ke ikpe ye emana
 emi, ënyuñ énam ikpe obiom enye : koro mö ēkekabaredede
 esit ke eriquörö Jonah ; ndien sese, Andikpon-ñkan
 Jonah odu mi.
 33 Baba owo kiet, kini enye odomode utuenikañ,
 inimke enye ke idak isöñ, me kidak abañ, edi onim
 enye ke udori-utuenikañ, man mö emi ēdukde ēkut
 34 uñañwana. Utuenikañ ikpöhidem fo edi enyin fo : kini
 anyin fo öfönde. öfönde ikpöhidem fo önyuñ añañwana ;

LUKE 11.

edi kini enyin fo ödiökde, öfuri ikpöhidem fo okim.

35 Kpeme idemfo ndien mbak uñwana eke odude fi ke

36 idem edidi ekim. Edieke öfuri ikpöhidem fo añañade,

minyuñ inyeneke ekim baba, enye edidi uñwana

öfuri öfuri, kpa nte utuenikañ, kini enye ayamade, önöde

fi uñwana.

37 Ndien nte Enye ödöhöde ikö, Pharisee kiet okot Enye,

ete, Edidia ñkpö ye imö : ndien Enye oduk etie ke itie-

38 udia. Ndien kini Pharisee okutde oro, enye eyik koro

39 Enye mibemke iso iyet ubök ndien adia ñkpö. Ndien

Öböñ ödöhö enye, ete, Mbufo Me-Pharisee ënam edem

cup ye usan ësana ; edi naima ye midiök ido ëyöhö mbufo

40 kesit. Mbufo me-ndisime, nte idige Enye emi akanamde

41 edem akanam esit ñko ? Edi ëda me-ñkpö oro ëdude

kesit ënö mubuene ; ndien sese, kpukpru ñkpö ësana

ënö mbufo.

42 Edi ödödiök ënö mbufo, Me-Pharisee ! koro mbufo

ënöde ëyöhö ubak duop ke iköñ ye mfri ye kpukpru oruk

iköñ, ndien ékaña ikpe ye ima Abasi : edi mbufo ëkpenam

43 me-ñkpö emi, ikpönyuñ itreke memö eken. Ödödiök ënö

mbufo, Me-Pharisee ! koro mbufo ëmade ikpö itie ke

44 me-synagogue, ye eköm ke añañade. Ödödiök ënö

mbufo ! koro mbufo ëbiëtde udi eke ëdibede, ndien owo

emi ësañade ëbe mö idiöñöke.

45 Ndien owo mefiök-ibet kiet ödöhö Enye, ete,

Andik pep, ke eridöhö emi Afo emesuene nyin ñko.

46 Ndien Enye ödöhö ete, Ödödiök ënö mbufo mefiök-ibet

ñko ! koro mbufo ëdoride owo mbiomo eke ëdobide

ndibiom, ndien mbufo ke idemmbufo idaha nuenubök

47 mbufo kiet ituk mbiomo oro. Ödödiök ënö mbufo !

koro mbufo ëbotde udi me-prophet, ndien edi mëte mbufo

48 ëkewot mö. Ntre mbufo ëdi mentiense ënyuñ ënyime

utom mëte mbufo : koro mö ëkewotde mö, ndien mbufo

49 ëbot me-udi mö. Mödo ifiök Abasi ökönyuñ ödöhöde

ete, Ami nyedöñ me-prophet ye me-apostle ëtiene mö ;

50 ndien mö ëyewot ënyuñ ëkóbö ndusuk mö ; man ëyom

iyip kpukpru me-prophet eke ëkeduökde ötöñöde ke

51 eritöñö ererimböt ke ubök emana emi ; ötöñöde ke iyip

Abel tutu osim iyip Zachariah, emi ëkewotde kuföt itie-

uwa ye ufök Abasi : Ih, Ami ndöhö mbufo, nte, ëyeyom

52 enye ke ubök emana emi. Ödödiök ënö mbufo mefiök-

ibet ! koro mbufo ëkemende ukpökhöre ifiök ëfep : mbufo

LUKE 12.

Ke idemmbufo skodukke, mbufo ēkenyuñ ēkpam mö emi ēkeyomde ndiduk.

- 53 Ndien kini Enye otode do öwörö, me-scribe ye Me-Pharisee etöñö ndinyik Enye akpan akpan, 'nyuñ nyire
 54 Enye man etiñ abaña ediwak ñkpö; ēnyuñ ēkpeme ndimum ñkpö emi otode inua Esie.

- 12** Ke idem ini emi, kini ediwak me-thousand owo ēma ēkebono ötö kiet, adaña nte kiet edigide eken, Enye ebem iso ötöñö ndidöhö mbet Esie, ete, Mbufo ēkpeme idem
 2 ke leaven Me-Pharisee, emi edide mbubik. Edi baba ñkpö kiet ifukhöke eke midiyarakere; inyuñ idibeke, eke
 3 midifiökke. Mödo ñkpö ekededi eke mbufo ēdöhöde ke ekim ke ēyekop ke uñwana; ndien se mbufo ēdönde
 4 odu ke ubet ke ēyequörö ke ökön ufök. Ndien Ami ndöhö mbufo, mufan Mi, nte, Ekufeghe mö emi ēwotde
 5 ikpöhidem, ndien mikemeke ndinam ñkpö ñkan oro. Edi Ami nyedöhö mbufo Enye emi mbufo ēdifeghede: Efeghe Enye emi, ke Enye ama okowot, enyenede odudu ndiduök nsin ke hell; Ih, Ami ndöhö mbufo, nte, Efeghe
 6 Enye. Nte inyamke ñkpri inuen ition ke obubit okuk iba?
 7 Ndien ifreke mö baba kiet kiso Abasi. Edi ēbat idem idet ibuot mbufo kpukpru. Ekufeghe ndien: mbufo ēmesöñ
 8 urua ēkan ediwak ñkpri inuen. Ndien Ami ndöhö mbufo, nte, Kpukpru owo kiet kiet emi edinyimed Mi kiso owo,
 9 Eyen owo eyenyuñ onyime enye kiso me-angel Abasi: edi enye emi edikañde Mi kiso owo ēyekañ enye kiso me-angel
 10 Abasi. Ndien kpukpru owo emi editiñde ikö adian Eyen owo, ēyedahado enö enye: edi owo emi edisuñide Edi-
 11 sana Spirit ididahakedo inö enye. Ndien kini mö ēdade mbufo ēka kiso me-synagogue, ye mendikara, ye menyene-odudu, ēkuyak ekikere otimere mbufo, etc, didie me nso ke
 12 mbufo ēdibörö, me nso ke mbufo ēditiiñ: koro Edisana Spirit editemede mbufo ke idahoro se mbufo ēkpetiñde.
 13 Ndien owo kiet ke otu owo ödöhö Enye, ete, Andikpep,
 14 döhö eyen-eka mi, ete, edeme akpa ye ami. Edi Enye ödöhö enye, ete, Owo, anie okonim Mi eblere-ikpe me
 15 edeme-udeme kotu mbufo? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbufo etiñ enyin, ēnyuñ ēkpeme idemmbufo ke kpukpru oruk edisiiñ esit ke ñkpö owo efen: koro uwem owo idige
 16 uwak inyene esie. Ndien Enye otop ñke önö mö, ete,
 17 Isöñ owo inyene kiet okoñwom ñkpö akpan akpan: ndien

enye ekere ke esit esie, ete, Ami ndinam nso, koro am
 18 menyeneke ebiët eke nimde nñfri mi ? Ndien enye ödöhö
 ete, Ami nyenam emi : nyewuri mufök ibokpot mi, nyuñ
 mböp eke ekponde ékan ; ndien do ke ami ndibon kpukpru
 19 ibokpot ye inyene mi. Ndien ami nyedöhö ukpöñ mi,
 nte. Ukpöñ, afo emenyene ediwak ñkpö eke ébonde ènö
 ediwak isua ; duök odudu, dia, ñwöñ, nyuñ daresit.
 20 Edi Abasi ödöhö snye, ete, Afo ndisime, okoneyo emi ke
 édiyom ukpöñ fo ; ndien me-ñkpö emi afo okobonde, mö
 21 édinyene anie ? Ntre ke enye etie, emi onimde inyene
 önö idemesie, edi inyeneke inyene ye Abasi.
 22 Ndien Enye ödöhö mbet Esie, ete, Mödo Ami ndöhö
 mbufo, nte, Ékunyene ekikere ébaña uwem mbufo, se
 mbufo édidiade ; me ébaña ikpöhidem mbufo, se mbufo
 23 édisinede. Koro uwem akan udia, ikpöhidem önyuñ
 24 akan edisine-ñkpö. Ekere me-inuen, nte mö misuanke
 mkpasip, minyuñ ikpeñeke ; emi minyeneké ubet unim-
 ñkpö me ufök-ibokpot ; ndien Abasi öbök mö : adaña
 25 didie ke mbufo ësöñ urua ékan me-inuen ! Ndien ewe owo
 mbufo, ke erikere ekikere, emekeme ndidian ibio idomo
 26 okuk kiet ke idaha esie ? Edieke mbufo ndien mikemeke
 ndinam se ikpride ikan, nsinam mbufo éyakde ekikere
 27 otimere mbufo abaña ñkpö efen ? Ekere ekpöñ-idim, nte
 mö eköride : mö inamke utom, inyuñ ifiakke ndidi ;
 edi Ami ndöhö mbufo, nte, Solomon ke öfuri uböñ esie
 28 ikesineke ñkpö nte mö emi kiet. Edi edieke Abasi
 esinede mbiët iñwañ ñkpö ntre, emi odude mfin, ndien
 mkpöñ émen ësin ke usañ-uyo ; ñwañwa ediso mbufo,
 29 O mbufo emi ényenede ekpri mbuötidem ? Mbufo
 ékunyuñ éyom se mbufo édidiade, ye se mbufo édiñwönde,
 30 ékunyuñ ényene iyikhe kesit. Koro midut ererimbot
 éyom kpukpru ñkpö emi : edi Ete mbufo ömöfiök ete,
 31 mbufo émenana me-ñkpö emi. Edi mbufo éyom obio
 32 Esie, ndien éyedian me-ñkpö emi énö mbufo. Ékufeghe,
 ekpri otu eröñ ; koro nemde Ete mbufo esit ndinö mbufo
 33 obio oro. Enyam se mbufo ényenede, énö mubuene
 ñkpö ; énam ekpat-okuk énö idemmbufo eke midikab-
 kere idi ñkani, inyene ke heaven eke miditreke ndidu,
 ebiët eke inö misañake ikpere, ñkpri unam minyuñ
 34 ibiatke. Koro ebiët emi inyene mbufo odude, do ke esit
 mbufo edinyuñ odu ñko.
 35 Eböbö mböbö ke isin mbufo, éyak mutuenikañ mbufo

LUKE 12.

- 36 ēnyuñ ēsak ; mbufo ke idemmbufo ēnyuñ ēbiēt owo emi
ēbetde ēte mö, kini enye editode ke udia ndö önyöñ ; man,
kini enye edide önyuñ atuakde, mö ēberere ēnö enye ndo
37 ndo oro. Öföfön önö ifn oro, emi³ ēte oro, adañemi
enye edide, edikutde nte mö ēkpemedede : Kakpan ke
ndöhö mbufo, nte, enye eyeböp idemesie, önyuñ anam mö
ētetie ke itie-udia, ndien eyedi edinam ñkpö önö mö.
38 Ndien edieke enye edidide ke udiana-akpa efen, me ke
öyöhö efen ita, önyuñ okut ntem, öföfön önö mö oro.
39 Edi ēfiök emi, ēte, Ete ufök ama ökpöfiök ini eke inö
edidide, enye ekpekpeme, ikpönyuñ ikpöñke ufök esie
40 man ēbuñ ēduk. Mbufo ēnyuñ ēbeñe idem : koro Eyen
owo ke edi ke ini eke mbufo mikereke.
41 Ndien Peter ödöhö ete, Öböñ, nte afo otop ñke emi önö
42 nyin, me önö kpukpru owo ñko ? Ndien Öböñ ödöhö
ete, Anie ndien edi akama-ukpökhöre akpanikö ye ifiök
oro, emi ēte esie edinimde ndise mbio ufök esie, 'nyuñ
43 'nö mö udeme udia mö ke ekem ini ? Öföfön önö ofn
oro, emi ēte, kini enye edide, edikutde nte anamde
44 ntre. Ami ndöhö mbufo ke akpanikö, nte, enye eyenim
45 enye andise kpukpru se enye enyenede. Edi ofn
oro ama ödöhö ke esit esie, ete, Ete mi ebigi ndidi ;
ndien ötöñö 'ndimia ifn iren ye ifn iban, 'nyuñ
ndia ñkpö 'nyuñ ñwöñ ñkpö, 'nyuñ ñkpa mìn ;
46 ēte owo oro eyedi ke usen eke enye midorike enyin,
ye ke ñkanika eke enye mifiökke, eyenyuñ amia enye
akamba ufen, önyuñ onim udeme önö enye ye mö emi
47 minamke akpanikö. Ndien ofn oro ökofiökde uyo öböñ
esie, ndien ibeñeke idem, inyuñ inamke uyo esie, ēyemia
48 enye ediwak ubök ; edi enye oro mikofiökke, ndien
anamde ñkpö eke ēdotde erimia, ēyemia enye esisit ubök.
Ndien ama edi owo ekededi eke ēnöde enye ediwak, ēyeyom
ediwak ke ubök esie : ndien ama edi owo eke ēyakde
ediwak ēnö enye, ēyebup enye awak akan.
49 Ami ñkedi ndiduök ikañ ke isöñ ; ndien Ami nyom
50 nso *enwen* edieke ēbarade ēma ? Edi Ami menyene baptism
eke ēdinimde Mi ; ndien adaña didie ke Ami ndu ke
51 mbaba tutu ēnam enye ēma ! Nte mbufo ēse ēte, Ami
ndi ndinö emem ke isöñ ? Ami ndöhö mbufo, nte, Idige ;
52 edi akam edi eribakhare : koro ötöñöde ke ini emi owo
ition ke ufök kiet ēyebakhare, ita ēbakhare ye siba, iba
53 ēbakhare ye ita. Eyebakhare mö, ēte eyebakhare ye

LUKE 13.

eyen-eren, eyen-eren ye ëte ; cka ye eyen-añwan, ye eyen-añwan ye eka ; eka ebe ye ñwan eyen esie, ñwan eyen ye eka ebe esie.

54 Enye önyuñ ödöhö me-otu owo ñko, ete, Kini mbufo ëkutde idiök enyöñ öwöröde ke edem usop-utin, idaha oro mbufo ödöhö ëte, Edüm ke edi ; ndien öwörö ntre.
55 Ndien kini ofim usuk abarade, mbufo ödöhö ëte, Eyo
56 eyefiop akaha ; ndien öwörö ntre. Mbufo mbon mbubik,
mbufo ēmefiök se iso isöñ ye enyöñ ödöhöde ; edi nsinam
57 mbufo mifiökke se ini emi ödöhöde ? Ndien nsinam
58 mbufo ke idemmbufo midomoke se inende ? Kini afo
asañade ye owo utök fo aka kiso ebierikpe, sín idem
ndinam ikö okure ye enye ke usuñ ; mbak enye ediduri
fi aka kiso ebierikpe, ndien ebierikpe ayak fi önö isuñ-
59 utom, ndien isuñutom esin fi ke ufök-ñkpököbi. Ami
ndöhö fi, nte, afo uduwöröke do, tutu afo osio akpatre
okuk.

13 NDIEN ndusuk owo ëkedu do ke idem ini oro emi ödöhöde
Enye ēbaña nditö Galilee, emi Pilate akabuakde iyip
2 mö ye uwa mö. Ndien Enye öbörö mö, ete, Nte
mbufo ēmese ëte, nditö Galilee oro ëkediök ëkan
kpukpru nditö Galilee, koro mö ëkutde me-ñkpö oro ?
3 Ami mödöhö mbufo, nte, Idige : edi ke mbufo mikaba-
4 kere esít, kpukpru mbufo ëyetak kpa ntre. Me owo
efureta oro tower Siloam ököduöde owot inö, nte mbufo
ēmese ëte, mö ëkedi medue-ibet ëkan kpukpru owo emi
5 éduñde ke Jerusalem ? Ami ndöhö mbufo, nte, Idige :
edi ke mbufo mikabakere esít, kpukpru mbufo ëyetak
kpa ntre.

6 Ndien Enye otop ñke emi ete, Owo kiet ekenyene eto
fig eke ëtöde ke iñwañ vine esie ; ndien enye edi ediyom
7 mfri kesít, edi ique. Ndien enye ödöhö ekpeme-vine
esie, ete, Sese, ke isua ita emi ami ma ndi ndiyom mfri
ke eto fig emi, ndien ñque : kpi enye duök ; nsinam enye
8 abiatde isöñ ñko ? Ndien enye öbörö enye, ete,
Öböñ, kpöñ enye ke isua emi ñko, tutu ami ntibi isöñ
9 ñkan enye ñkuk, nyuñ nduök mbio kesít : ndien ötöñöde
ke ini oro enye ama oñwom mfri, öfön ; edi miñwomke,
afó eyekpi enye öduök.

10 Ndien Enye ekpep ke synagogue kiet ke sabbath.
11 Ndien sese, ñwan emi enyenede spirit ubiak ke isua

efureta ; enye önyuñ önukhö, inyuñ ikemeke ndimenere
 12 idemesie baba esisit. Ndien kini Jesus okutde enye, Enye
 okot enye edi, önyuñ ödöhö enye, ete, Nwan, ésana fi éyak
 13 ke mbiak idem fo. Ndien Enye odori enye ubök Esie : ndien
 ke idahoro idem eneñere enye, ndien enye otoro Abasi.
 14 Ndien esít ayat öböñ synagogue, koro Jesus anamde
 udöñö okure ke sabbath, enye önyuñ ödöhö otu owo,
 ete, Usen itiokiet édu eke owo ëkpenamde utom kesít :
 mbufo édi ke musen oro man énam udöñö okure mbufo
 15 ëkunyuñ édi ke sabbath. Edi Öböñ ödöhö enye,
 ete, Mbufo mbon mbubik, nte kpukpru mbufo itatke
 enañ me ass esie ke ufök-enañ ke sabbath, inyuñ ida enye
 16 ika man öñwöñ möñ. Ndien nte idotke nditat ñwan emi
 ke sabbath, emi edide eyen añañ Abraham, emi Satan
 17 ama ököbop, sese, ke isua efureta ? Ndien nte Enye
 ödöhöde me-ñkpö emi, anam kpukpru musua Esie but :
 ndien öfuri otu owo ëdaresít ke kpukpru ñkpö uböñ eke
 Enye anamde.

18 Ntem Enye ödöhö ete, Obio Abasi ebiët nso ? ndien
 19 Ami nda nso ndomo enye ? Enye ebiët mkpasip
 mustard kiet, emi owo akadade ötö ke iñwañ-esa esie ;
 ndien enye ököri, akabare edi eto ; ndien me-inuen enyöñ
 20 ësörö ke me-ñkök esie. Ndien Enye ötöñö ntak ödöhö
 21 ete, Nda nso ndomo obio Abasi ? Enye ebiët leaven
 eke ñwan kiet adade esin ke udomo ndom-uyo ita, tutu
 öfuri ofut.

22 Ndien Enye aka iso ke usuñ Esie ebe ikpö obio ye ñkpri
 23 obio, ekpep, önyuñ asaña aka ke Jerusalem. Ndien owo
 kiet ödöhö Enye, ete, Öböñ, nte mö eke ëdinyañade
 24 iwakke ? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Èñwana ndiduk ke
 mkpafakha usuñ : koro Ami ndöhö mbufo, nte, ediwak
 25 ëyeyom ndiduk, ndien idikemeke. Kini éte ufök adakha-
 de kenyöñ, önyuñ eberide usuñ, ndien mbufo ëtöñö
 ndida ke esien ntuak ke usuñ, éte, Öböñ, berere
 nö nyin ; ndien Enye eyebörö mbufo, ete, Ami
 26 ndiöñöke mbufo ebiët eke mbufo étode ; ndien mbufo
 ëditöñö ndidöhö éte, Nyin ima idia ñkpö inyuñ iñwöñ
 27 ñkpö kiso Fo, Afo ökönyuñ ekpep ke me-efak nyin ; ndien
 Enye eyedöhö ete, Ami ndöhö mbufo, nte, Ami mfiökke
 ebiët cke mbufo étode ; ëdianare Mi kpukpru mbufo
 28 menam-uquañkpö. Do ke eritua eyet ye erita edet ëdidu,
 kini mbufo ëkutde Abraham, ye Isaac, ye Jacob, ye

LUKE 14.

kpukpru me-prophet ke oblo Abasi, ndien ēduōk mbufo
 29 ke idemmbufo ke esien. Ndien owo ēyeto ke edem
 usiakha-utin ye ke edem usop-utin, ye ke edere ye ke usuk,
 30 ēsukhōre étie ke obio Abasi. Ndien sese, mekperedem
 ēdu emi ēdibemde iso, mebeiso ēnyuñ ēdu emi ēdikperede
 edem.
 31 Ke idem ini oro ndusuk Me-Pharisee ēdi ēdidöhö Enye,
 ete, Wörö, nyuñ dakha ke edem emi : koro Herod ke
 32 oyom ndiwot Fi. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Eka
 ēkedöhö ebua-iköt oro, ete, Sese, Ami mbin me-demon
 nyuñ nañ mudöñö ēkure mfin ye mkpöñ, ndien ke
 33 öyöhö usen ita Ami nyema. Edi Ami nyene ndika iso
 ke usuñ Mi mfin ye mkpöñ ye okut : koro prophet mi-
 34 kemeke ndikpa iböhöke ke Jerusalem. O Jerusalem,
 Jerusalem, emi owotde me-prophet, önyuñ ötöñöde mö
 emi ēdöñde étiene enye ke itiat ! adaña didle ke Ami
 mkpama ndibon nditö fo ötö kiet, kpa nte unen obonde
 35 nditö esie kidak mba esie, ndien afo unyimeke ! Sese,
 ēmekpöñ ufök fo ënö fi ke ndobo : Ami nyuñ ndöhö
 mbufo, nte, Mbufo idique Mi, tutu mbufo edidöhö ete,
 Etoro Enye emi edide ke enyiñ Jehovah.

14 EKEM, nte Enye odukde ke ufök öböñ Me-Pharisee kiet
 2 ke sabbath ndidia ñkpö, mö ēkpeme Enye. Ndien sese,
 3 owo kiet odu kiso Esie emi ödöñöde mfuri. Ndien
 Jesus ödöhö mefiök-ibet ye Me-Pharisee, ete, Nte
 4 enen ndinam udöñö okure ke sabbath me inenke ? Edi
 mö iböröke. Ndien Enye ada enye, anam udöñö esie
 5 okure, önyuñ ayak enye önyöñ. Ndien Enye ödöhö mö,
 ete, Anie owo kotu mbufo, ke ass esie me enañ esie ama
 öduö ke obube möñ, ididudike enye isio ke sabbath ?
 6 Ndien mö ikemeke ndibörö me-ñkpö emi.

7 Ndien Enye otop ñke önö mö oro ēkotde udia, kini Enye
 8 okutde nte mö ēmekde ikpö itie ; ete mö, Kini owo
 ekededi okotde fi udia ndö, kutie ke akamba itie ; mbak
 9 ndusuk enye edikot owo emi okponde akan fi, ndien
 andikot fi ye enye eyedí edidöhö fi, ete, Nö owo emi itie ;
 10 ndien afo eyetöñö ke but ndika ke ekpri itie. Edi kini
 ēkotde fi, ka ketie ke ekpri itie, man kini andikot fi edide,
 enye ekpekeme ndidöhö fi, ete, Ufan, dök di : ndien afo
 eyekut ukpono ke iso kpukpru owo emi étiede ke itie-
 11 udia ye afo. Koro ēyesukhōre kpukpru owo kiet kiet

LUKE 14.

emi emenerede idemesie ; ndien ēyefori enye emi ūsuk-höredē idemesie.

- 12 Enye önyuñ ödöhö owo emi okotde Enye udia ñko, ete, Kini afo anamde udia ke uwemeyo me ke mbubreyo, kukot mufan fo, me nditö-usö, me oruk fo, me mböhiduñ fo emi ēdide mbon inyene ; mbak ndusuk mö ēdinyuñ 13 ekot fi ñko ke usiene. Edi kini afo anamde usörö, 14 kot mubuene, ye mkpoho, ye mbuñö, ye me-nan : ndien eyefön önö fi ; koro mö minyeneke se ēdinöde fi ke usiene : koro ēdisiode usiene önö fi ke eriset nti owo.
- 15 Ndien kini owo mö kiet emi ētiede ke itie-udia ye Enye okopde me-ñkpör emi, enye ödöhö Enye, ete, Öföfön önö 16 owo emi edidiade ñkpö ke obio Abasi. Edi Enye ödöhö enye, ete, Owo kiet akanam akamba usörö ; önyuñ okot 17 ediwak owo : ndien enye ödöñ isuñutom esie ke ini udia ete, ödöhö mö emi ēkekotde, ete, Edi ; koro kpukpru 18 ñkpö ēma ēbiët. Ndien kpukpru mö ētöñö uyo kiet ndifaña. Akpa owo ödöhö enye, ete, Ami ma ndep iñwañ, ndien ami nyene ndika ñkese enye ; mbök dahado 19 nö mi. Ndien owo eñwen ete, Ma ndep enañ duop, ndien 20 ñka ndidomo mö : mbök, dahado nö mi. Ndien eñwen 21 ete, Ma ndö ñwan, mödo ami ñkemeke ndidi. Ndien isuñutom oro edi edidöhö ëte esie me-ñkpö emi. Ndien ëte-ufök ayaresit önyuñ ödöhö isuñutom esie, ete, Wara wörö ke me-efak ye mkpafakha usuñ obio, nyuñ tañ mubuene, ye mkpoho, ye me-nan, ye mbuñö, duk 22 di. Ndien isuñutom oro ödöhö ete, Oböñ, ēma ēnam 23 se afo öködöhöde, ndien itie ke ososuk. Ndien oböñ ödöhö isuñutom oro, ete, Wörö ka ke me-ökpöusuñ ye ke me-ökö, nyuñ nam mö ēduk ëdi, man ēyöhö ufök 24 mi. Koro mödöhö mbufo, nte, baba owo oro kiet emi ēkekotde iditabike udia mi.
- 25 Ekem aqua otu owo ēsaña ye Enye : ndien Enye 26 akabare, önyuñ ödöhö mö, ete, Owo ekededi ama etiene Mi, ndien misuaha ëte esie ye eka esie, ye ñwan esie, ye nditö esie, ye nditö-eka esie iren, ye nditö-eka esie iban, ye idem uwem esiemö ñko, enye ikemeke ndidi mbet Mi. 27 Owo ekededi emi mibiomke cross esiemö itiene Mi ikemeke 28 ndidi mbet Mi. Koro ewe owo mbufo emi oyomde ndiböp edikoñ ufök ibemke iso itie ibat se edikpade, me enye 29 enyene se edikemde ndima enye ? Mbak ndusuk, enye ama ötöñö ndiböp idikemeke ndima enye, ndien kpukpru

LUKE 15.

30 owo emi ēkutde ētōñö ndisak enye, ēte, Owo emi
31 ökötöñö ndiböp, ndien ikemeke ndinam ma. Me ewe
edidem, emi akade eköñ ye edidem eñwen, ibemke iso itie
ikere me enye edikeme ye thousand owo duop ndisobo ye
enye emi edide ndiñwana ye enye ye thousand owo edip ?
32 Midige ntre, kini enye eken odude kaña anyan usuñ,
enye ödöñ misuñutom ebeñe enye se ikpanamde man
33 emem odu. Kpa ntre owo mbufo ekededi emi miyakke
34 kpukpru se enye enyenede, ikemeke ndidi mbet Mi. Mödo
inuñ öfön : edi edieke idem inuñ minyeneke aba inem,
35 ēdida nso ēnam enye nem ? Enye ifönke ke isöñ inyuñ
ifönke ke ifum : ēduök enye. Enye emi enyenede utöñ
ndikop, yak okop.

15 Ekem kpukpru me-publican ye midiök owo ēsaña
2 ētiene Enye ndikop ikö Esie. Ndien Me-Pharisee ye
me-scribe ēsuk uyo ēte, Owo emi ke ada midiök owo,
önyuñ adia ñkpö ye mö.

3 4 Ndien Enye otop ñke emi önö mö, ete, Ewe owo mbufo
emi enyenede eröñ ikie, kini kiet osopde, ikpöñke anañ
ye efurenañ ke desert, inyuñ ibine enye eke osopde,
5 tutu okut enye ? Ndien ke enye okutde, enye odori
6 enye ke afara esie, adaresit. Ndien kini enye osimde
ufök, enye okot mufan esie ye mböhidiñ esie ēdi, önyuñ
ödöhö mö, ete, Edara ye ami, koro mokut eröñ mi emi
7 okosopde. Mödöhö mbufo, nte, suk ntre ke idara edidu
ke heaven kabaña idiök owo kiet emi akabarede esit,
akan nte ēbañade nti owo anañ ye efurenañ emi mi-
nyeneke se ēkabarede esit ēbaña.

8 Me ewe ñwan emi enyenede mbak silver duop, kini enye
öduökde ubak kiet, nte idomoke utuenikañ, inyuñ ikpöri
9 ufök, inyuñ itim iyom tutu enye okut enye ? Ndien ke
okutde, enye okot mufan esie ye mböhidiñ esie ēdi,
ete, Edara ye ami, koro mokut okuk eke okosopde.
10 Ami mödöhö mbufo, nte, suk ntre ke idara odu kiso
me-angel Abasi kabaña idiök owo kiet emi akabarede
esit.

11 Ndien Enye ödöhö ete, Owo kiet ekenyene nditö-iren
12 iba : ndien Udö ödöhö ēte esie, ete, Ete, nö mi udeme
ñkpö eke edinyenede mi. Ndien enye edeme ñkpö esie
13 önö mö. Ndien ibigike Udö atañ kpukpru ñkpö. adakha

aka anyan idut; ndien do enye asuan inyene esie ke
 14 erinam mbukpo ido. Ndien kini enye ama akasuan
 kpukpru ñkpö, ökpösöñ akañ otibe ke idut oro; ndien
 15 enye ötöñö ndinana ñkpö. Ndien enye aka akadian idem-
 esie ye owo idut oro kiet; ndien enye ödöñ enye ökóbök
 16 mëdi ke iñwañ esie. Ndien enye oyom ndidia ikpök eke
 mëdi ēdiade nyukhö: ndien baba owo kiet inöñö enye
 17 ñkpö. Edi kini enye okutde itie esie, enye ödöhö ete,
 Mbio-utom ēte mi ifañ ēnyene uyo eke ekemde mö
 18 ye nsukhö, ndien ami ke mkpa biöñ mi. Ami nyedakha
 kenyöñ ntiene ēte mi, nyenyuñ ndöhö enye, nte, Ete,
 19 medue heaven, mönyuñ ndue kiso fo: ami ndotke aba
 20 ndikere eyen fo: nñm mi nte owo-utm fo kiet. Ndien
 enye adakha kenyöñ etiene ēte esie. Edi kini enye odude
 kaña anyan usuñ, ēte esie okut enye, atua enye mböm,
 efeghe ököñö enye ke itöñ, önyuñ otim enye inua.
 21 Ndien eyen ödöhö enye, ete, Ete, medue heaven, mönyuñ
 22 ndue kiso fo: ndotke aba ndikere eyen fo. Edi ēte
 ödöhö mbio-utm esie, ete, Ewara ēda öföñidem eke
 öfönnde akan ēdi ēdisine enye; ēnyuñ ēsin enye mkpanuen
 23 ke ubök, ēnyuñ ēsine enye ikpa-ukot ke ukot: ēnyuñ
 ēda edisekhe eyen-enañ ēdi ediwot, ndien yak nyin idia,
 24 inyuñ idara: koro eyen mi emi ama akakpa, ndien
 ötöñö ntak odu uwem; enye ama okosop, ndien ēkut
 enye. Ndien mö ētöñö ndidara.

25 Ndien akpan esie odu ke iñwañ: ndien kini enye asañade
 26 edikpere ufök, enye okop iquö ye unek. Ndien enye
 okot eyen-ufök kiet edi, önyuñ obup enye se me-ñkpö
 27 emi ēdide. Ndien enye ödöhö enye, ete, Eyen-uka ama
 edi; ndien ñsö ama owot edisekhe eyen-enañ, koro enye
 28 okutde enye ke ifure ye ke nsöñidem. Edi enye ayaresit,
 inyuñ inyimeke ndiduk: ndien ēte esie öwörö ekekpe
 29 enye ubök. Edi enye ödöhö ēte esie, ete, Sese,
 ami 'ma 'nam utom nö fi ke ediwak isua emi, ndien
 ñkananam mbiatke item fo: edi akananam afo unöñö mi
 30 eyen-ebot, man ñkpada nam idara ye mufan mi: edi
 kadañemi eyen fo, emi akadiade inyene fo ye me-akpara,
 31 edide, afo owot edisekhe eyen-enañ önö enye. Ndien
 enye ödöhö enye, ete, Eyen, afo ododu ye ami kpukpru
 32 ini, ndien kpukpru se ami nyenede edi okuo. Edi odot
 ndidara nyuñ nemesit: koro eyen-ete fo emi ama akakpa,
 ndien odu uwem; ama okosop, ndien ēkut enye.

16 ENYE önyuñ ödöhö mbet Esie ñko, ete, Owo inyene kiet okodu, emi enyenede akama-ukpökhöre ; ndien mö ētih
 2 enö enye, ēte, owo oro ke asuan ñkpö esie. Ndien enye okot enye edi, önyuñ ödöhö enye, ete, Nso ke ñkop mbaña fi ntem ? nö ibat ñkpö nte akama-ukpökhöre ; koro afo
 3 mukemeke aba ndidi akama-ukpökhöre. Ndien akama-ukpökhöre ödöhö ke esit esie, ete, Ndinam didie, sia öböñ mi öböde mi itie akama-ukpökhöre ? Ami nyeneke odudu
 4 nditibi isöñ ; but önyuñ anam mi ndibeñe ñkpö. Ami möfiök se ndinamde, man, kadañemi ēböde mi itie akama-
 5 ukpökhöre, mö ēkpeda mi esin ke ufök mö. Ndien enye okot kpukpru mekama ēte esie isön kiet kiet edi, önyuñ ödöhö akpa owo, ete, Afo akama ēte mi adaña didie ?
 6 Enye ete, Udomo aran ikie. Ndien enye ödöhö enye, ete,
 7 Da ñwed isön fo, tie iwiwa, nyuñ wet aba ye duop. Ndien enye ödöhö eñwen, ete, Afo akama adaña didie ? Ndien enye ödöhö ete, Udomo ibokpot ikie. Enye ödöhö enye,
 8 ete, Da ñwed isön fo, nyuñ wet anañ. Ndien ēte esie otoro idiök akama-ukpökhöre koro enye anamde ke ikike : koro nditö ereribot emi éfiökde ke emana mö ekan nditö
 9 uñwana. Ndien Ami ndöhö mbufo, nte, Mbufo éda idiök mammon énam mufan énö idemmbufo ; man, kini enye edibiarade, mö éda mbufo ke nsi nsi iduñ.
 10 Enye emi anamde akpanikö ke esisit önyuñ anam akpanikö ke ediwak : ndien enye emi minamke akpanikö
 11 ke esisit inyuñ inamke akpanikö ke ediwak. Ntem edieke mbufo minamke akpanikö ke idiök mammon, anie
 12 owo edisin mbufo ata *inyene* ke ubök ? Mödo edieke mbufo minamke akpanikö ke se inyenede owo eñwen, anie
 13 edinö mbufo se inyenede mbufo ? Baba isañ-utom kiet ikemeke ndinam utom 'nö mëte iba : koro enye eyesua kiet, önyuñ ama eken ; midige enye eyediana kiet, önyuñ esin eken ke ndek. Mbufo ikemeke ndinam utom Abasi ye eke mammon.
 14 Ndien Me-Pharisee, emi émade okuk, ékop kpukpru
 15 ikö oro ; ndien mö esak Enye. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbufo edi memö emi énímde idemmbufo ke nti owo kiso owo ; edi Abasi ömöfiök esit mbufo : koro se
 16 owo éforide edi mbubiam kiso Abasi. Ibet ye me-prophet ékededu tutu osim ini John : toto ke ini oro ke équörö gospel obio Abasi, ndien kpukpru owo kiet kiet éda
 17 eñwan éduk kesit. Edi mem-mem ñkpö enyöñ ye isöñ

LUKE 17.

ndibe mfep, akan ekpri ntōi ke ibet kiet ndikpu.
18 Kpukpru owo emi osiode ñwan esie, önyuñ ödöde efen, esin efibe : ndien enye emi ödöde ñwan eke ebe esie osiode esin efibe.
19 Owo inyene kiet okodu, emi esinede ididuot ye eti öföñ,
20 önyuñ adiade eti udia kpukpru usen ; ndien ēda ebeñ-ebeñe kiet emi ekerede Lazarus, emi inia ēyöhöde enye
21 ke idem, ēním ke inua-etop esie : ndien enye oyom ete, ēbök imö ke ñkeñe udia emi ēduöñöde ke okpokoro owo
22 inyene oro; ndien kpa me-ebua ēdi ēdidei inia esie. Ekem ebeñc-ebeñe oro akpa, ndien me-angel ēmen enye ēním ke ikpanesit Abraham : owo inyene önyuñ akpa, ndien
23 ēbuk enye. Ndien ke Obio ekpo enye odu ke ndutukhö, önyuñ emenere enyin esie okut Abraham anyan usuñ, ye
24 Lazarus ke ikpanesit esie. Ndien enye ofiori ete, Ete Abraham, tua mi mböm, nyuñ döñ Lazarus, man enye edebi iso
nuenubök esie ke möñ, edibit edeme mi, koro ami ñkutde
25 ndutukhö ke edeme ikañ emi. Edi Abraham ödöhö enye, ete, Eyen mi, ti nte afo, ke ini uwem fo, okokutde nti ñkpö
fo, nte Lazarus ökönyuñ okutde midiök ñkpö : edi kemi
26 ēdöñ enye esit, ndien afo odu ke ndutukhö. Ndien ñko
ñko akamba ukpe odu kuföt nyin ye mbufo, man mö
emi ēkpeyomde ndito mi ntiene mbufo ēkukeme, man
27 baba owo kiet ökunyuñ oto do edi mi. Edi enye ödöhö ete,
Mekpe fi ubök ndien, ēte, nte afo ökpödöñ enye aka ke
28 ufök ēte mi ; koro ami nyenede nditö-ēte iren ition ;
man enye asian mö, mbak mö ēdinyuñ ēdi ke ebiët ndu-
29 tukhö emi. Edi Abraham ödöhö ete, Mö ēnyene Moses
30 ye me-prophet ; yak mö ēkpañ utöñ ënö mö. Ndien
enye ödöhö ete, Baba, ēte Abraham : edi owo ama oto
31 ke mkpa etiene mö, mö ēyekabare esit. Ndien enye
ödöhö enye, ete, Edieke mö mikpañke utöñ inó Moses
ye me-prophet, mö idinyimeke, okposuk edi nte owo
esetde ke mkpa.

17 NDIEN Enye ödöhö mbet Esie, ete, Me-ñkpö iduö
ikemeke nditre ndidi : edi ödödiök önö owo emi mö
2 ētode enye. Ökpöfön akan ye enye edieke ēkpädade
itiat-ukök-ibokpot ēköñ enye ke itöñ, ënyuñ ēduök
enye ke inyañ, utu ke enye ndinam kiet kotu ñkpri
3 nditö emi öduö. Etim ēkpeme idemmbufo : eyen-
usö ama edue, sua nö enye ; enye ama önyuñ akabare

LUKE 17.

- 4 esit, dahado nö enye. Ndien enye ama edue fi utim ikatiaba ke usen kiet, önyuñ akabarc etiene fi utim ikatiaba, ete, ami makabare esit ; afo edidahado önö enye.
- 5 Ndien me-apostle ēdöhö Ōböñ, ëte, Nam mbuötidem
6 nyin okpon akan. Ndien Ōböñ ödöhö ete, Mbufo éma
ënyene mbuötidem nte m kpasiip mustard kiet, mbufo
ëkpedöhö eto sycamine emi, ëte, Yak ëdibere fi, ényuñ
7 ëtö fi ke inyañ ; ndien enye okpokop uyo mbufo. Edi
ewe owo mbufo odu, emi enyenede owo emi ofuñde isöñ
me öbökde eröñ, emi edidöhöde enye, kini enye otode
8 iñwañ edi, ete, Di iwiwa, di tie ke itie-udia ; nte ikpakam
idöhöke enye, ite, Nîm udia nö mi man ndia, nyuñ tîm
idemfo nam ñkpö nö mi, tutu ami ndia nyuñ ñwöñ ma ;
9 ndien ama ekem afo eyedia önyuñ öñwöñ ? Nte enye ökön
10 owo oro koro enye anamde nte ëdöhöde enye ? Kpa
ntre mbufo ñko, kini mbufo ëdinamde kpukpru ñkpö
eke ëdöhöde mbufo, ëdöhö ëte, Nyin idi menam-utom
emi midorike udori ; nyin ima inam kpa se ekedide
utom nyin ndinam.
- 11 Ekem nte mö ësañade ëka Jerusalem, Enye ebe kuföt
12 Samaria ye Galilee. Ndien nte Enye odukde ke ekpri obio
kiet, owo akpa-mfia duop ësobo ye Enye, ëda nsan
13 nsan, ényuñ émenere uyo mö ëte, Jesus, Andikpep, tua
14 nyin mböm. Ndien kini Enye okutde mö, Enye ödöhö mö,
ete, Ëka ëkewut moku idemmbufo. Ekem nte mö ësañade
15 ëka, énam mö ësana. Ndien owo mö kiet, kini enye okutde
nte éma ëkenam udöñö esie okure, afiak, önyuñ otoro
16 Abasi ke ökpösöñ uyo, önyuñ öduö okubi iso esie ke
isöñ ke ukot Esie, ökön Enye : ndien enye edi eyen
17 Samaria. Ndien Jesus ödöhö ete, Nte idige owo duop
18 ke ëkenam ësana ? edi usukkiet édu möñ ? Nte ique
baba owo mö kiet eke afiakde edi nditoro Abasi, iböhöke
19 esen owo emi ? Ndien Enye ödöhö enye, ete, Dakha
kenyöñ, ka okuo : mbuötidem fo ama anam udöñö fo
okure.
- 20 Ndien kini Me-Pharisee ëbupde Enye íai eke obio
Abasi edidide, Enye öbörö mö, ete, Obio Abasi
21 idige nte owo okutde enye ke enyin : mö idinyuñ idöhöke
ite, Sese, enye mi ! me, Do ! koro sese, obio Abasi ododu
kesit mbufo.
- 22 Ndien Enye ödöhö mbet Esie, ete, Musen ëyedi, eke
mbufo ëdiyomde ndikut usen Eyen owo kiet, ndien mbufo

23 idique. Ndien mö ëyedöhö mbufo, ëte, Sese, do ! Sese,
 24 mi ! ëkudakha, ëkunyuñ ëtiene mö : koro nte emïneñ-
 mïneñ, kini òwöröde ke edem kiet kidak enyöñ, ayamade
 tutu osim edem eken kidak enyöñ ; ntre ke Eyen owo
 25 edidi ke usen Esie. Edi Enye enyene ndibem iso ñkut
 26 ediwak ukut, emana emi ëyenyuñ ësin Enye. Ndien nte
 ekedide ke musen Noah, kpa ntre ke editie ke musen Eyen
 27 owo. Mö ëkedia, mö ëkeñwöñ, mö ëkedö ndö, ënyuñ
 ënö ke ndö, tutu osim usen eke Noah odukde ke ubom,
 28 ndien uquö edi, önyuñ osobo mö kpukpru. Kpa ntre
 nte ekedide ke musen Lot ; mö ëkedia, mö ëkeñwöñ, mö
 ëkedep, mö ëkenyam, mö ëketö iñwañ, ënyuñ ëbög
 29 ufök ; edi ke usen eke Lot òwöröde ke Sodom ikañ ye itai
 30 ëketo ke enyöñ ëdep, ënyuñ ësobo mö kpukpru : eyedi kpa
 31 suk ntre ke usen eke Eyen owo ediwutde idem. Ke usen
 oro, owo ama odu ke ökön ufök, ndien ñkpö esie ëdu
 kesit ufök, yak enye ökusukhöre ekemen mö : kpa ntre
 32 owo emi odude ke iñwañ okufiak aka *ke ufök*. Ëti ñwan
 33 Lot. Owo ekededi eke oyomde ndinyaña uwem esie
 eyeduök enye : edi owo ekededi eke öduökde *uwem esie*
 34 eyenyaña enye. Ami ndöhö mbufo, nte, ke okoneyo oro
 35 owo iba ëyena ke mbri kiet ; ëyeda kiet, ëkpöñ enye eken.
 36 Iban iba ëyekök *ibokpot* ; ëyeda kiet, ëkpöñ enye eken.
 37 Ndien mö ëbörö Enye, ëte, Ke möñ, Òböñ ? Ndien Enye
 ödöhö mö, ete, Ebiët eke okpo odude, do ke mutere
 ëdibono.

18 NDIEN Enye otop ñke önö mö man oto do mö ëkpебöñ
 2 akam kpukpru ini, esit ökunyuñ öduö mö ; ete, Ebierikpe
 kiet okodu ke obio kiet emi mibakke Abasi, minyuñ
 3 ikerekö owo : ndien ebe-akpa odu ke obio oro ; ndien
 enye etiene enye ediwak ini, ete, kpe ikpe mi ye andisua
 4 mi. Ndien enye inyimeke ke ndusuk ini : edi ekem
 enye ödöhö ke esit esie, ete, Okposuk edi nte membakke
 5 Abasi, menyuñ ñkerekö owo ; edi koro ebe-akpa emi önöde
 mi afaniköñ, nyekpe ikpe esie 'nö enye, mbak enye edinam
 6 mi mkpa mba ke eridi esie kpukpru ini. Ndien Òböñ
 7 ödöhö ete, Ëkop se idiök ebierikpe ödöhöde. Ndien nte
 Abasi idikpehe ikpe inö ndimek owo esie, emi ësemede
 ënö Enye ke uwemeyo ye ke okoneyo, ndien Enye eme
 8 imé abaña mö ? Ami ndöhö mbufo, nte, Enye eyekpe

LUKE 18.

Ikpe önō mō iwiwa. Edi kini Eyen owo edide, nte Enye eyekut mbuötidem ke isöñ ?

9 Ndien Enye otop ūke emi önō ndusuk owo emi ēbuötde
idem ye idemmō, ete, mimō idi nti owo, ēnyuñ ēsindē
10 owo eñwen ke ndek : ete, Owo iba ēkedök ēka ke
tempie ndiböñ akam ; kiet edi Pharisee, enye eken edi
11 publican. Pharisee ada öböñ akam ntem ke idemesie, ete,
Abasi, mököm Fi, koro mentiehe nte owo eñwen, mbon
nama, menam-uquañkpö, mesin-efibe, me kpa nte
12 publican emi. Ami ntre udia ikaba ke urua ; 'nö öyöhö
13 ubak duop ke kpukpru se mböde. Edi publican ada nsan
nsan, inyimeke ndimenere kpa enyin esie nse enyöñ,
edi amia ikpanesit esie, ete, Abasi, tua mi idiök owo
14 mböm. Ami ndöhö mbufo, nte, owo emi ösukhöre aka
ke ufök esie, ikpe önyuñ etebe enye akan enye eken : koro
kpukpru owo emi emenerede idemesic éyesukhöre enye ;
edi enye emi ösukhöreded idemesie éyefori enye.

15 Ndien mō ēda nsek-nditö mō ūko ētiene Enye, man
Enye otuk mō : edi kini mbet ēkutde, mō ēsua ēnö mō.
16 Edi Jesus okot mō ētiene enye, ete, Eyak ūkpri nditö
ētiene Mi, ēkunyuñ ēkpan mō : koro obio Abasi edide oruk
17 emi. Kakpan ke ndöhö mbufo. nte, Owo ekededi, eke
midaha obio Abasi nte ekpri eyen, ididukke kesit.

18 Ekem andikara kiet obup Enye, ete, Eti Andikpep, ami
19 ndinam nso man nyene nsi nsi uwem ? Ndien Jesus
ödöhö enye, ete, Nsinam afo okotde Mi, ete, Eti ? baba
20 eti iduhe, iböhöke kiet, kpa Abasi. Afo ömöfiök ibet,
Kusin efibe, Kuwot owo, Kuyip inö, Kutüñ ikö ntense
21 nsu, Kpono usö ye uka. Ndien enye ödöhö ete, 'ma
22 nonim kpukpru ūkpö emi toto ke uyen mi. Ndien kini
Jesus okopde, Enye ödöhö enye, ete, ūkpö kiet anana
fi kaña : nyam kpukpru se afo enyenede, nyuñ deme nö
mubuene, ndien afo eyenyene inyene ke heaven : ndien
23 di disaña ye Ami. Edi kini enye okopde ikö emi,
enyen öfukhö eti eti, koro enye enyenede ediwak inyene.
24 Ndien Jesus, kini okutde enye, ödöhö ete, Osöñ mō emi
25 enyenede inyene didie ndiduk ke obio Abasi ! Koro emem-
de camel ndiduk mbe odudu abiabon, akan nte ememde
26 owo inyene ndiduk ke obio Abasi. Ndien mō emi ēkopde
27 ödöhö ete, Edinyaña anie naña ? Edi Enye ödöhö
ete, Me-ūkpö eke owo mikemeke ndinam, Abasi ekeme
28 ndinam. Ndien Peter ödöbö ete, Sese, nyin lma ikpöñ

LUKE 19.

29 inyene nyin, itiene Fi. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Baba owo kiet iduhe emi ökpönde ufök, me üwan, me nditö-eka, me ëte ye eka,
30 me nditö, kabaña obio Abasi, emi midinyeneke ekese ikan oro ke ini emi, ye ke ererimböt eke edidide nsi nsi uwem.

31 Ndien Enye ada mbet duopeba, önyuñ ödöhö mö, ete, Sese, nyin ke isaña idök ke Jerusalem, ndien kpukpru
32 ñkpö eke me-prophet ēwetde ēyesu ènö Eyen owo. Koro ëyeyak Enye ènö Me-Gentile, ëyenyuñ èbiaña Enye,
33 ènyuñ ènam Enye ñkpö but, ènyuñ èfari Enye etap : ndien
34 mö ëyemia Enye ènyuñ èwot Enye : ndien ke öyöhö usen ita Enye eyeset ke mkpa. Ndien mö ifiökke baba ñkpö emi kiet ; ndien ikö emi odibe mö, mö inyuñ ique me-ñkpö eke Enye ödöhöde.

35 Ekem nte Enye asañade ekpere Jericho, nan kiet etie
36 ke mben-usuñ ebeñe ñkpö : ndien kini enye okopde nte
37 otu owo èsañade ëbe, enye obup se edide. Ndien mö
38 ödöhö enye, ëte, Jesus eyen Nazareth asaña ebe. Ndien
39 enye ofiori ete, Jesus, Eyen David, tua mi mböm. Ndien
mö emi èbemde iso èsua ènö enye ëte, enye odop inua :
edi enye ödödiöñ ofiori aka iso, ete, Eyen David, tua mi
40 mböm. Ndien Jesus atuak ada, önyuñ ödöhö mö, ete,
ëda enye èsök Imö : ndien kini enye asañade ekpere,
41 Enye obup enye, ete, Afo oyom ete Ami nam nso 'nö fi ?
42 Ndien enye ödöhö ete, Öböñ nyom ndikut usuñ. Ndien
Jesus ödöhö enye, ete, Kut usuñ : mbuötidem fo ama
43 anyaña fi. Ndien ke idaha oro enye okut usuñ, önyuñ
etiene Enye, otoro Abasi : ndien kpukpru owo, kini mö
ëkutde, ènö Abasi itoro.

19 NDIEN Enye oduk ke Jericho asaña ebe. Ndien sese,
2 owo emi ekerede Zacchæus ; enye edi ètubom me-publican,
3 enye önyuñ edi owo inyene. Ndien enye oyom ndikut
Jesus owo eke Enye edide ; ndien ikemeke kabaña otu
4 owo, koro enye ömukhöde idaha. Ndien enye ebem iso
efeghe öködök ke eto sycamore man okut Enye : koro
5 Enye edisañade ke usuñ oro ebe. Ndien kini Jesus osimde
ebiët oro, Enye emenere enyin, ödöhö enye, ete, Zacchæus,
wara sukhöre ; koro Ami nyene ndidañ ke ufök fo mfin.
6 Ndien enye awara ösukhöre, önyuñ ada Enye ke idaresit.
7 Ndien kini mö ëkutde, kpukpru mö èsuk uyo ëte, Enye
8 aka ndidañ ye owo emi edide idiök owo. Ndien Zacchæus

LUKE 19.

ada, önyuñ ödöhö Öböñ, ete, Sese, Öböñ, ami nönö mubuene ubak inyene mi; ndien edieke ami mböde owo ñkpö ekededi ke usuñ eke minenke, nyesio usiene utim ikanañ.

9 Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Mfin emi erinyaña edi 10 ke ufök emi, koro enye ñko edide eyen Abraham. Koro Eyen owo ekedi ndiyom 'nyuñ 'nyaña se isopde.

11 Ndien ute mö ēkopde me-ñkpö emi, Enye adian ikö önyuñ otop ñke, koro Enye ekperede Jerusalem, mö ënyuñ ëkere ëte, obio Abasi möñ öbiöñöre idaha oro.

12 Mödo Enye ödöhöde ete, Öböñ kiet akaka ke anyan 13 idut, ndida uböñ nö idemesie, 'nyuñ mfiak. Ndien enye okot ifn esie duop, önyuñ önö mö okuk duop,

14 önyuñ ödöhö mö, ete, Enyam urua tutu ami ndi. Edi mbiobio esie ësua enye, ënyuñ ëdöñ misuñutom ëbïne 15 enye, ëte, Nyin inyimeke ite owo emi akara nyin. Ekem kini enye afiakde, ke ama akada uböñ oro, enye önö uyo ete, ëkot ifn oro enye ökönöde mö okuk ënö enye, man enye öfiök udori eke mö ëkekutde ke erinyam

16 urua. Ndien akpa owo edi, ödöhö ete, Öböñ, okuk fo ama 17 odoro okuk duop. Ndien enye ödöhö enye, ete, Omotim anam, afo eti ofn: koro ëkutde ëte, afo amanam

18 akpanikö ke ekpri ñkpö, kara obio duop. Ndien udiana-akpa owo edi, ödöhö ete, Öböñ, okuk fo ama odoro okuk 19 ition. Ndien enye ödöhö enye ñko, ete, Afo ñko kara 20 obio ition. Ndien eñwen edi, ete, Öböñ, se okuk fo mi.

21 emi ñkóböpde ke öföñ nîm: koro ami mfeghede fi, koro afo edide owo nsöñido: afo ememen se afo mukonimke, 22 önyuñ ekpikpi se afo mukötöhö. Enye ödöhö enye, ete, Oto ke inua fo ami nyekpe ikpe fo, afo idiök ofn. Afo ököfiök ete ami ndi owo nsöñido, memen se meñkonim-

23 ke, nyuñ ñkpikpi se meñkötöhö; Ndien nsinam afo muksinke okuk mi ke itie unim okuk, ndien ami, ini mfiakde, 24 ñkpöbö enye ye udori. Ndien enye ödöhö mö emi ëdade ëkpere, ete, Ebö enye okuk oro, ënyuñ ënö enye emi

25 enyenede okuk duop. Ndien mö ëdöhö enye, ëte, Öböñ 26 enye enyene okuk duop. Ami ndöhö mbufo, nte, ëyenö kpukpru owo emi enyenede; edi ëyebö enye emi mi-

27 nycneke kpa se enye enyenede. Edi ama edi musua mi emi mikonyimeke nte ami ñkpakarade mö, ñda mö ëdi mi, ënyuñ ëwot mö kiso mi.

28 Ndien ke Enye ama öködöhö ntem, Enye ebem mö iso ödök aka ke Jerusalem.

29 Ekem kini Enye asañade ekpere Bethphage ye Bethany, ke obot emi ekerede Mc-Olive, Enye ödöñ mbet Esie iba,
 30 ete, Eka ëkeduk ke ekpri obio eke odude mbufo ke iso ; ndien ntë mbufo ëdukde, mbufo ëyekut eyen ass etebede, eke akanam baba owo kiet midoroke kaña : ëtat enye,
 31 ënyuñ ëda enye ëdi. Ndien owo ekededi ama obup mbufo, ete, Nsinam mbufo ëtatde enye ? mbufo ëdöhö
 32 ntem, ëte, Òböñ k'oyom enye. Ndien mö oro ëdöñde mö utom ëka ënyuñ ëkut kpa nte Enye ökodöhöde
 33 mö. Ndien nte mö ëtatde eyen ass, mendinyene enye
 34 ëdöhö mö, ëte, Nsinam mbufo ëtatde eyen ass ? Ndien
 35 mö ëbörö ëte, Òböñ k'oyom enye. Ndien mö ëda enye ësök Jesus : ënyuñ ëda öföñidem mö ëbri
 36 eyen ass ke edem, ënyuñ ëdori Jesus kesit. Ndien nte Enye asañade, mö ëbri öföñidem mö ke usuñ.
 37 Ndien nte Enye asañade ekpere, kpa ke usukhöre obot Olive, öfuri otu mbet Esie ëtöñö ndidara 'nyuñ ntoro
 Abasi ke ökpösöñ uyo kabaña kpukpru mutom odudu eke
 38 mö ëma ëkekut, ëte,

Ëtoro Edidem emi edide ke enyin Jehovah :

Emem odu ke isöñ, ye uböñ ke ata enyöñ.

39 Ndien ndusuk Me-Pharisee ke otu owo ëdöhö Enye, ëte,
 40 Andikpep, sua nö mbet Fo. Ndien Enye ëbörö ete, Ami mödöhö mbufo, nte, edieke memö emi ëdopde uyo, me-itiat ëyefiori.

41 Ndien kini Enye asañade ekpere, Enye okut obio önyuñ
 42 atua eyet abaña enye, ete. Afo ama ökpöfiök mfin emi, kpa afo, me-nkpö eke ësañade ke emem ! edi kemi mö
 43 ëdibe fi ke enyin. Koro musen ëdisimde fi, eke musua fo ëdimenerede ibombom ëkanare fi, ënyuñ ëkan fi ëkuk, ënyuñ ëbakha fi ke kpukpru edem, ënyuñ ëduök fi ye
 44 nditö fo kesit fo ke isöñ ; ndien mö idikpöñke kesit fo itiat kiet odoro ke eken ; koro afo muköfiökke ini eke ëdide ndise fi.

45 Ndien Enye oduk ke temple, önyuñ ötöñö ndibin mö
 46 emi ënyamde nkpö mfep, önyuñ ödöhö mö, ete, Èwet ëte, Ufök Mi eyedi ufök akam : edi mbufo ëma ënam enye edi itie mbon ñwo.

47 Ndien Enye ekpep ke usen ke usen ke temple. Edi ikpö oku ye me-scribe ye ikpö owo kotu mbiobio ëyom
 48 ndiwot Enye : edi mö ique se ëkpenamde ; koro kpukpru owo ëkpañde utöñ ènö Enye, ënyuñ ëkop ikö Esie.

LUKE 20.

- 20** Ekem ke musen oro kiet, nte Enye ekpepde mbiobio ke temple, önyuñ öquöröde gospel, ikpö oku ye me-scribe
2 ye nyebiowo ētiene Enye; ënyuñ ödöhö Enye, ēte, Döhö nyin: Ke nso odudu ke Afo anam me-ñkpö emi?
3 me anie edi enye emi önöde Fi odudu emi? Ndien Enye öbörö mö, ete, Ami ñko nyebup mbufo
4 mbume kiet; ëbörö Mi: Baptism John, me oto
5 ke heaven, me oto ke owo? Ndien mö ëneme kiet ye kiet, ēte, Nyin ima idöhö ite, Oto ke heaven, Enye eyedöhö ete, Nsinam mbufo mikonimke enye ke akpanikö?
6 Edi nyin ima idöhö ite, Oto ke owo; kpukpru mbiobio ëyetöñö nyin ke itiat: koro mö ëtümde ëním ke akpanikö
7 ete, John ekedi prophet. Ndien mö ëbörö ete, Mimö
8 ifiökke ebiët *eke otode*. Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ami nyuñ ndöhöke mbufo odudu eke Ami ndade nam me-ñkpö emi.
9 Ndien Enye ötöñö nditop ñke emi 'nö mbiobio, ete, Owo kiet ökötö iñwañ-vine, önyuñ ayak enye önö mekpeme-
10 iñwañ, önyuñ aka idut akadañ anyan ini. Ndien ke ekem ini enye ödöñ isuñutom etiene mekpeme-iñwañ, man mö ënö enye ubak mfri iñwañ-vine: edi mekpeme-iñwañ ëmia enye, ënyuñ ënam enye önyöñ ubök ubök.
11 Ndien enye ödöñ efen: ndien mö ëmia enye ñko, ënyuñ ënam enye ñkpö but, ënyuñ ënam enye önyöñ
12 ubök ubök. Ndien enye ödöñ öyöhö *isuñutom ita*:
13 ndien mö ënö enye unan, ënyuñ ëbin enye. Ndien enyene iñwañ-vine ödöhö ete, Ami ndinam nso? Nyedöñ
14 edima eyen-eren mi: me mö ëyeteñë enye. Edi kini mekpeme-iñwañ ëkutde enye, mö ëdiomi kiet ye eken, ete,
 Emi edi adia-akpa: ëyak nyin iwot enye, man ñkpö enyene
15 nyin. Ndien mö ëbin enye ëfep ke iñwañ-vine, ënyuñ ëwot enye. Nso ndien ke enyene iñwañ-vine edinam mö?
16 Enye eyedi edisobo mekpeme-iñwañ emi, önyuñ önö owo eñwen iñwañ-vine oro. Edi ke mö ëkopde, mö ëdöhö ete,
17 Okudi ntre. Edi Enye owuk enyin ese mö, önyuñ ödöhö ete, Nso ke ëwet ndien, ete,
 Itiat emi mendiböp ësïnde,
 Amakabare edi ëtubom inuk?
18 Kpukpru owo kiet kiet emi öduöde ke itiat oro eyenuakha mbai mbai; edi ama edi enye emi itiat emi ediduöde enye ke idem, ëyesuan enye nte obu.
19 Ndien me-scribe ye ikpö oku ëyom ndimum Enye ke

LUKE 20.

ñkanika oro; ndien mö ëfeghe mbiobio: koro mö
 20 çkutde ëte Enye otop ñke emi abaña mimö. Ndien mö
 ëkpeme Enye, ënyuñ ëdöñ mbon uyep emi ënimde idemmö
 nte nti owo, man énum ikö Esie, man oto do éyak Enye
 21 ënö ikpe ye odudu andikara. Ndien mö ëbup Enye,
 ëte, Andikpep, nyin imöfiök ite Afo etiñ önyuñ ekpep se
 inende, unyuñ uteñeke owo enyin, edi ke akpanikö ekpep
 22 usuñ Abasi: me enen nyin ndinö Cæsar utomo, me inenke?
 23 Edi Enye okut ñkari mö, önyuñ ödöhö mö, etc, Wut Mi
 24 okuk kiet. Enye enyene mbiët ye ñwed anie? Ndien
 25 mö ëdöhö Enye, ëte, Eke Cæsar. Ndien Enye ödöhö
 mö, etc, Fnö Cæsar ndien ñkpö eke ënyeñede Cæsar,
 26 ënyuñ ënö Abasi ñkpö eke ënyeñede Abasi. Ndien
 mö ikemeke ndimura ikö oro kiso mbiobio: ndien ibörö
 Esie enycne mö ndyö, mö ënyuñ ëdop.
 27 Ndien ndusuk Mc-Sadducee ëtiene Enye, mö emi ëdöhöde
 28 ëte, eriset ke mkpa iduhe; ndien mö ëbup Enye, ëte,
 Andikpep, Moses ekewet önö nyin, etc, edieke eyen-ëte
 owo, emi enyene ñwan, akpade, mikpöñke eyen, eyen-
 ëte esie edida ñwan esie, önyuñ anam uduot adakha önö
 29 eyen-ëte esie. Nditö-ëte iren itiaba ëkedu: ndien akpa
 30 owo ödö ñwan, akpa, ibonke eyen; ndien udiana-akpa,
 31 ye öyöhö ita ëda enye; suk ntre mbitiaba ñko ëkpaña,
 32 ikpöñke nditö. Oro ebe ñwan oro önyuñ akpa.
 33 Mödo ke eriset ke mkpa enye edidi ñwan anie owo kotu
 34 mö? koro mö mbitiaba ëkenyene enye ke ñwan. Ndien
 Jesus ödöhö mö, etc, Nditö ereribot emi ëdö ndö, ënyuñ
 35 ënö mö ke ndö: edi ama edi mö emi ëbatde ëte, mö ëdot
 ndikut ereribot oro, ye eriset ke mkpa, mö idöhö ndö,
 36 inyuñ inöñö mö ke ndö; koro mö mikemeke aba ndikpa:
 koro mö ëdide ukem ukem ye me-angel; ënyuñ ëdide
 37 nditö Abasi, sia mö ëdide nditö eriset ke mkpa. Edi
 kabaña eriset ke mkpa, kpa Moses owut ke *itie eke abañade*
 Eto, kini enye okotde Jehovah, etc, Abasi Abraham, ye
 38 Abasi Isaac, ye Abasi Jacob. Ndien Enye idige Abasi
 mekpa-mkpa, edi eke medu-uwem: koro kpukpru owo
 39 ëdedu uwem ënö Enye. Ndien ndusuk me-scribe ëbörö
 40 ëte, Andikpep, Afo omotim ëbörö. Koro mö mikemeke
 aba ndida nko mbup Enye mbume ekededi.
 41 Ndien Enye ödöhö mö, etc, Didie ke mö ëdöhö ëte,
 42 Christ edi Eyen David? Koro David idemesie ödöhöde
 ke ñwed me-psalm, etc,

LUKE 21.

Jehovah ödöhö ye Òbòñ mí, ete,
Tie mi ke ubök nasia,

43 Tutu nda musua Fo 'ním Fi ke udorukot.

44 David ndien okot Enye, ete, Òbòñ, didie ndien ke Enye
edi Eyen esie ?

45 Ndien Enye ödöhö mbet Esie ke utöñ kpukpru owo,

46 ete, Èkpeme mbak me-scribe, emi éyomde ndisaña ke
ediduö öföñidem, ényuñ émade eköm ke aña-wa-urua, ye

ikpö itie ke me-synagogue, ye ikpö ebiët ke me-usörö ;

47 emi ényuñ édiade mufök mebe-akpa, ényuñ éböñde anyan
akam ke abiaña : ikpe eyebiom memö emi akan.

21 NDIEN Enye emenere enyin, okut nte mbon inyene

2 ésinde enö mö ke itie uním-etibe. Ndien Enye okut ebe-

3 akpa ubuene kiet esinde ekpri okuk iba kesit. Ndien
Enye ödöhö ete, Ami motim ndöhö mbufo, nte, ebe-akpa

4 ubuene emi esin akan kpukpru mö : koro kpukpru mö
oto ke nyöhö nsukhö mö ésin ke me-enö : edi enye oto ke
unana esie esin kpukpru se enye akpadade odu uwem.

5 Ekem nte ndusuk owo édöhöde ébaña temple, nte éban-

6 ade enye ke ndiye itiat ye enö, Enye ödöhö ete, Ama
edi me-ñkpö emi mbufo ékutde, musen éyedi, eke midi-
kpöñke mi itiat odoro ke itiat, eke mididuökke kisöñ.

7 Ndien mö ébup Enye, òte, Andikpep, ke ini ewe ndien
ke ñkpö emi édidu ? nsinyuñ idi idioñö kini ñkpö

8 emi éyomde ndiwörö ? Ndien Enye öbörö ete, Èkpeme
mbak édinam mbufo éwakha ékpöñ usuñ : koro ediwak
owo éyedi ke enyin Mi, ëte, Ami ndi Enye; ete, Ini ke

9 önyuñ ekpere : mbufo ékutiene mö. Ndien kini mbufo
ékopde ébaña me-eköñ ye me-ndutime, ékudikhe : koro
me-ñkpö emi ényene ndibem iso ndu : edi akpatre idige
idaha emi.

10 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Idut eyeñwana ye idut, ye

11 obio edidem kiet ye obio edidem efen : ndien ikpö unyek-
isöñ éyedu, ndien ke nsio nsio ebiët akañ ye midiök
udöñö éyenyuñ édu ; ñkpö ndik ye ikpö midiöñö éyenyuñ

12 éto ke enyöñ. Edi ke kpukpru ñkpö emi mika-iwöñöke
kaña, mö éyemum mbufo, ényuñ ékóbö mbufo, éda
mbufo éyak énö me-synagogue ye mufök-ñkpököbi,
éda mbufo éka kiso ndidem ye mendikara kabaña enyin

13 Mi. Eyekabare edi ikö ntiense önö mbufo. Mödo
14 ényene iwuk ke esit mbufo, ëte, idibemke iso ikere nte

LUKE 21.

15 mbufo ēdiböröde : koro Ami ndinöde mbufo ñnua ye ifiök, eke kpukpru musua mbufo midikemeke ndida kiso,
 16 me ndineni. Edi kpa mête ye meka, ye nditö-ëte, ye oruk, ye mufan ëyeda mbufo ëyak ènö ; ndien ëyesin
 17 ëwot ndusuk mbufo. Ndien kpukpru owo ëyesua mbufo
 18 kabaña Mi. Ndien baba idet ibuot mbufo ïdisoboke.
 19 Ke ime mbufo ke mbufo ëdida ukpöñ mbufo ënyene.
 20 Edi kini mbufo ëkutde mbon-eköñ ëkande Jerusalem
 21 ëkuk, ëfiök ndien ëte, ñwure esie ke ekpere. Ke ini oro
 ëyak mö emi ëdude ke Judæa ëfeñe ëka ke ikpö obot ;
 ëyak mö emi ëdude kesít ënyuñ ëwörö ëkpöñ enye ;
 ëkunyuñ ëyak mö emi ëdude ke iñwañ ëduk kesít.
 22 Koro memö emi ëdide musen usiene, man kpukpru ñkpö
 23 eke ëwetde ësu. Ödiök önö mö emi ëyomode, ye mö emi
 ënöde nditö eba ke musen oro ! koro aqua nan-enyin
 eyedu ke isöñ, iyaresit eyenyuñ odoro mbiobio emi.
 24 Ndien mö ëyeduöñö ke iso ofut, ëyenyuñ ëda mö nte
 mbuot-eköñ ëka ke kpukpru midut : ndien Me-Gentile
 25 ëyedigi Jerusalem, tutu ini Me-Gentile ëyöhö. Ndien
 midiöñö ëyedu ke utin ye ke öfiöñ ye ke ntantafioñ ; ndien
 midut ëyedu ke unana idori-enyin ke isöñ, ëyenye
 idem ëbaña mfiori aqua inyañ ye mbufut möñ esie ;
 26 esít owo ëyeduö mö ke ndik ye ke idori-enyin ñkpö eke
 ëyomde nditiene ererimbot : koro ëyenyeñe me-odudu
 27 heaven. Ndien ke ini oro mö ëyekut Eyen owo edide
 28 ke idiök enyöñ ye odudu ye aqua uböñ. Edi kini me-
 ñkpö emi ëtöñöde ndisu, ëmenere enyin ke enyöñ, ënyuñ
 ëmenere ibuot mbufo ; koro erifak mbufo ke ekpere.
 29 Ndien Enye otop ñke önö mö, ete, Ese eto fig ye kpu-
 30 kpuru eto : kini mö ësiakhade iköñ, mbufo ëkut, mbufo
 31 ke idemmbufo ënyuñ ëfiök ëte, nda-eyo ke ekpere. Kpa
 suk ntre ñko, adaña ini eke ëkutde me-ñkpö emi ësude,
 32 ëfiök ëte, obio Abasi ke ekpere. Ami ndöhö mbufo,
 nte, Emana emi idibehe, tutu ënam kpukpru ñkpö emi
 33 ëma. Enyöñ ye isöñ ëyebe ëfep : edi ikö Mi idibehe.
 34 Edi ëkpeme idemmbufo, mbak esít mbufo ëdidobi ëto
 ke uyukhö udia ye mìn, ye ekikere uwem emi, ndien usen
 35 oro edibuat mbufo nte afia : koro kpa suk ntre ke enye
 36 editienc kpukpru mö emi ëduñde ke iso öfuri isöñ. Edi
 mbufo ëkpeme kpukpru ini, ke erinam mkpe-ubök, man
 mbufo ëkeme ndiböhö kpukpru ñkpö oro ëdiwöröde, ndi-
 nyuñ nda kiso Eyen owo.

37 Ndien kpukpru uwemeyo Enye ekpep ke temple ; ndien kpukpru okoneyo Enye öwörö akadañ ke obot emi ekerede
 38 Me-Olive. Ndien kpukpru owo ëbak ke usenubök ëtiene Enye ke temple, man ëkop ikö *Esie*.

22 Ekem usörö uyo eke leaven miduhe, emi ekerede pass-over, ekpere. Ndien ikpö oku ye me-scribe ëyom usuñ eke mö ëdiwotde Enye, koro mö ëfeghede mbiobio.

3 Ekem Satan oduk kesit Judas emi ekerede Iscariot, emi 4 edide owo mbet duopeba. Ndien enye aka okodiomi ye ikpö oku ye mëtubom, nte enye edidade Enye ayak önö 5 mö. Ndien mö ëdaresit, ënyuñ ëdiomi ediomi ndinö enye 6 okuk. Ndien enye onyiime, önyuñ oyom usuñ ndiyak Enye 'nö mö kini otu owo miduhe.

7 Ekem osim usen uyo eke leaven miduhe, eke ënyenede 8 ndiwot passover. Ndien Enye ödöñ Peter ye John, ete,
 9 Eka ëketim passover önö nyin, man nyin idia. Ndien mö ëdöhö Enye, ete, Ke möñ ke Afo oyom, ete, nyin 10 itim ñkpö ? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Sese, kini mbufo ëdukde ke obio, owo emi obiomde abañ möñ eyesobo ye mbufo ; ëtiene enye ëduk ke ufök eke enye odukde.
 11 Ndien mbufo ëdöhö ete ufök, ete, Andikpep ödöhö fi, ete, Ubet esen odu möñ, eke Ami ndidiade passover ye mbet 12 Mi ? Ndien enye eyewut mbufo aqua ubet enyöñ eke 13 ëdiönde : ëtim ñkpö do. Ndien mö ëka, ënyuñ ëkut kpa nte Enye öködöhöde mö : ndien mö ëtim ñkpö passover.

14 Ndien ke ini ekemde, Enye ösukhöre etie, ye me- 15 apostle duopeba ye Enye. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Öködöñ mi eti eti ndidia passover emi ye 16 mbufo ke Ami meñka-ñkpaha kaña : koro Ami ndöhöde mbufo, nte, Ndidiaha enye aba, tutu enye osu ke obio 17 Abasi. Ndien Enye öbö cup, ndien ke önöde eköm ama, Enye ödöhö ete, Ebö emi, ënyuñ ëdeme kotu mbufo : 18 koro Ami ndöhöde mbufo, nte, Otöñöde ke ini emi Ami 19 ndiñwöñke mfri vine, tutu obio Abasi edi. Ndien Enye emen uyo, ndien ke Enye ökämde ama, obuñ önö mö, ete, Emi edi ikpöhidem Mi, eke önöde kabaña mbufo : ënam 20 emi nditi Mi. Ndien anam kpa ntø ye cup, ke mö ëdia-de ëma, ete, Cup emi edi öbufa ediomi ke iyip Mi, eke 21 ëduökde kibuot mbufo. Edi sese, ubök anditap Mi odu 22 ye Ami ke okpokoro. Koro ke akpanikö Eyen owo ke

LUKE 22.

onyoñ, kpa nte ēkenimde : edi ödödiök önö owo oro
 23 atapde Enye. Ndien mö ētöño ndibume kotu mö, ēte,
 anie owo mimö edinam ñkpö emi.

24 Ndien eneni önyuñ otibe kotu mö kabaña owo mö
 25 emi ēbatde nte andikpon-ñkan. Ndien Enye ödöhö mö,
 ete, Ndide Me-Gentile ëkara mö ; ndien mö emi ēnyene-
 26 de odudu ndikara mö ëkere Menam ufön. Edi mbufo
 ëkunam ntre : edi enye emi okponde akan kotu mbufo,
 yak enye akabare edi nte eyenöwöñ ; ye enye emi edide
 27 ētubom, nte enye emi anamde utom. Koro ewe okpon
 akan, me edi enye emi etiede ke itie-udia, me edi enye emi
 asañade utom ? nte idige enye emi etiede ke itie-udia ?
 edi Ami ndu kotu mbufo nte enye emi asañade utom.
 28 Mbufo ëdi mö emi ētiede ye Ami ke idomo Mi ; ndien
 29 Ami ním obio nö mbufo, kpa nte Ete Mi okonimde önö Mi,
 30 man mbufo ëdia ñkpö ënyuñ ëñwöñ ke okpokoro Mi ke
 obio Mi ; mbufo ëyenyuñ ëtie ke ebekpo ëkpe ikpe
 31 me-esien Israel duopeba. Simon, Simon, sese, Satan eke-
 beñe ndida mbufo, man enye asak mbufo nte ibokpot :
 32 edi Ami ñkekpe ubök 'nö fi, man mbuötidem fo okuböhö :
 ndien afo, kini afo ama ötöño ntak akabare, söñö nditö-
 33 ēte fo idem. Ndien enye ödöhö Enye, ete, Öböñ, ami
 monyime ndika ke ufök-ñkpököbi ye ke mkpa ye Afo.
 34 Ndien Enye ödöhö ete, Peter, Ami mödöhö fi, nte, Ekikö
 idikpökke mfin emi, tutu afo edikañ ikata ete, udiöñöke Mi.
 35 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Kini Ami ñködöñde mbufo
 ëka, nte, ëkukama ekpat okuk, ye ekpat udia, ye ikpa-
 ukot, nte mbufo ëkenana ñkpö ? Ndien mö ëbörö ēte,
 36 Inanake. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Edi kemi, yak enye
 emi enyenede ekpat okuk ada enye, önyuñ ada ekpat udia
 ñko : ndien yak enye emi minyeneke *ofut*, anyam aqua
 37 öföñidem esie edep ofut. Koro Ami ndöhöde mbufo, nte,
 ikö emi ēwetde enyene ndisu ke idem Mi, ēte, Ëbat Enye
 ësin kotu medue ibet : koro se abañade Mi enyene ndisu.
 38 Ndien mö ëdöhö ēte, Öböñ, sese, ofut iba mi. Ndien Enye
 ödöhö mö, ete, Ekem.
 39 Ekem Enye öwörö aka ke obot Me-Olive, nte ido Esie
 40 edide ; ndien mbet ënyuñ ëtiene Enye. Ndien kini Enye
 osimde ebiët oro, Enye ödöhö mö, ete, Ëböñ akam mbak
 41 mbufo ëdiduk ke idomo. Ndien Enye adianare ökpöñ mö
 adaña usuñ nte ētopde itiat ; ndien Enye ötöño edöñ,
 42 önyuñ öböñ akam, ete, Ete, Afo ama onyime. bö Mi cup

emi : edi ēkunam nte Ami made. edi nte Afo amade.
 43 Ndien angel emi otode ke heaven öbiōñöre kiso Esie,
 44 önyuñ ösöñö Enye idem. Ndien ke Enye odude ke
 ndutukhö, Enye ödödiöñ eyire ekpe ubök : ibibiak
 Esie önyuñ akabare ebiēt ntöi iyip eke éduöñöde ke isöñ.
 45 Ndien kini Enye adakhade ke akam, Enye etiene mbet
 Esie, önyuñ okut mö édede ke mfukhö, önyuñ
 46 ödöhö mö, ete, Nsinam mbufo édede ? édakha kenyöñ
 eböñ akam, mbak mbufo édiduk ke idomo.
 47 Nte Enye osuk etetiñ ikö, sese, otu owo, ndien enye emi
 ekerede Judas, owo mbet duopeba kiet, ebem mö iso ;
 48 ndien enye asaña ekpere Jesus nditim Enye inua. Edi
 Jesus ödöhö enye, ete, Judas, nte afo möñ atap Eyen owo
 49 ke ntim-inua ? Ndien kini mö emi édude ye Enye ékutde
 se idiwöröde, mö ödöhö éte, Öböñ, Me nyin ikpi ke ofut ?
 50 Ndien owo kiet kotu mö ekpi owo aqua oku, osibe
 51 enye utöñ nasia. Edi Jesus ödöhö ete, Eyak edi
 adaña do. Ndien Enye otuk utöñ esie, anam öfon.
 52 Ndien Jesus ödöhö ikpö oku ye mëtubom temple,
 ye nyebiowo, emi édide ndinam Enye ñkpö, ete, Nte
 mbufo émewöñö nte ebinede owo ñwo ye ofut ye eto ?
 53 Kini Ami ñkodude ye mbufo ke usen ke usen ke temple,
 mbufo inyanke ubök ndimum Mi : edi emi edi ñkanika
 mbufo ye odudu ekim.
 54 Ndien möémum Enye, éda Enyeëka ékeduk ke ufök aqua
 55 oku. Edi Peter etiene nsan nsan. Ndien ke mö éma
 ékebara ikañ ke uföt esien, ényuñ ésukhöre étie ötö kiet,
 56 Peter etie ke uföt mö. Ndien eyen-añwan kiet okut enye
 etiede ke uñwana ikañ, ndien owuk enyin ese enye, önyuñ
 57 ödöhö ete, Owo emi ñko okodu ye Enye. Edi enye akañ,
 58 ete, Ñwan, ami ndiöñöke Enye. Ndien ke ekpri ini ebède
 owo eñwen okut enye, önyuñ ödöhö ete, Afo ñko edi owo
 59 mö kiet. Edi Peter ödöhö ete, Owo, ami ndige. Ndien
 ke ñkpö nte ñkanika kiet ama ebe owo eñwen ösöñ uyo
 ödöhö ete, Ke akpanikö owo emi ñko okodu ye Enye : koro
 60 enye edide eyen Galilee. Edi Peter ödöhö ete, Owo, ami
 mfiökke se afo ödöhöde. Ndien ndo ndo oro, ke enye
 61 osuk ödödöhö, ekikö ökpök. Ndien Öböñ akabare ese
 Peter. Ndien Peter eti ikö Öböñ, nte Enye öködöhöde
 enye, ete, Ke ekikö mika-ikpökke kaña mfin emi, afo
 62 eyekañ Mi ikata. Ndien enye öwörö, atus eyet eti.

63 Ndien me-owę emi ēmumde Jesus ēbiaňa Enye, ēnyuň
 64 ēmia Enye. Ndien mö ēbōp Enye enyin, ēnyuň ēbup
 65 Enye, ëte, Siak: anie amia Fi? Mö ēnyuň ēdöhö
 ediwak ikö eñwen ēdian Enye, ēsuňi Enye.

66 Ndien idaha oro eyo csierede, esop nyebiowo mbiobio
 ēbono ötö kiet, kpa ikpö oku ye me-scribe; ndien mö
 67 ēda Enye ēduk ke esop mö, ëte, Afo ama edi Christ, döhö
 nyin. Edi Enye ödöhö mö, ete, Ami ma ndöhö mbufo,
 68 mbufo idinimke ke akpanikö: Ami ma nyuň mbup mbufo,
 69 mbufo idibörök. Edi ötöñöde ke ini emi Eyen owo
 70 cyetie ke ubök nasia odudu Abasi. Ndien kpukpru mö
 ēdöhö ëte, Nte Afo edi Eyen Abasi ndien? Ndien Enye
 71 öbörö mö, ete, Mbufo ēmetim ödöhö ëte, Ami ndi. Ndien
 mö ēdöhö ëte, Nso ikö ntiense efen ke nyin iyom? Koro
 nyin ke idemnyin ima ikop ke inua esiemö.

23 Ekem öfuri otu mö ēdakha kenyöñ, ēda Enye ëka ke
 2 ötö Pilate. Ndien mö ētöñö ndidori Enye ikö, ëte, Nyin
 ima ikut owo emi etemedé obio nyin uquañido, önyuň
 akpande owo ndinö Cæsar utomo, ete, Imö ke idemimö
 3 idi Christ Edidem. Ndien Pilate obup Enye, ete, Nte Afo
 edi Edidem Me-Jew? Ndien Enye öbörö enye, ete, Afo
 4 ömödöhö. Ndien Pilate ödöhö ikpö oku ye me-otu owo,
 5 ete, Nque baba idiöñkpö ke owo emi. Edi mö ēdödiöñ
 ödöhö ëte, Enye edemere mbiobio, önyuň ekpep ke öfuri
 6 Judæa, ötöñöde ke Galilee osim ebiët emi. Edi ke Pilate
 7 okopde, enye obup, me owo oro edi eyen Galilee. Ndien
 kini enye öfiökde ete, Enye edi owo esien Herod, enye
 önö Enye ēsök Herod, emi ke idemesie odude ke Jerusalem
 ke musen oro.

8 Ndien kini Herod okutde Jesus, enye adaresit eti eti:
 koro enye okoyomde ndikut Enye anyan ini, koro enye
 ama okokop abaňa Enye; enye önyuň odori enyin ete,
 9 iyekut enye anamde utibe ñkpö kiet. Ndien enye obup
 Enye ñkpö ke ediwak ikö; edi Enye ibörök enye baba
 10 ikö kiet. Ndien ikpö oku ye me-scribe ēdeda, ēfiopesit
 11 edori Enye ikö. Ndien Herod ye mbon-eköñ esie ēsak Enye,
 önyuň ēbiaňa Enye, önyuň ēsine Enye öfönidem uböñ,
 12 önyuň önö Enye ēfiak ēsök Pilate. Ndien Herod ye Pilate
 ekabare ëdi mufan klet ye eken kpa ke usen oro: koro
 ke mbemiso mö ëketiede usua usua kiet ye eken.

13 Ndien Pilate obon ikpö oku ye mendikara ye mblobio

- 14 ötö kiet, önyuñ ödöhö mö, ete, Mbufo ëkeda owo emi ësök mi, nte owo emi ekpepde mbiobio uquañido : ndien sese, ami, ke ndomode Enye kiso mbufo kabaña me-ñkpö oro mbufo ëdoride Enye, ñque baba idioñkpö ke owo emi :
- 15 Herod inyuñ ique : koro enye önöde Enye ëfiak ësök nyin ; ndien sese, Enye inamke ñkpö eke odotde mkpa.
- 16 Mödo ami nyemia Enye, nyuñ nsana Enye nyak. Edi 18 kpukpru mö ëfiori ke uyo kiet, ëte, Wot owo emi, nyuñ 19 sana Barabbas yak nö nyin : owo emi ëkesinde enye ke ufök-ñkpököbi kabaña ndutime emi enye akanamde ke 20 obio, ye ñwot-owo. Ndien Pilate ötöñö ntak etiñ ye mö, 21 oyoyom ndisana Jesus nyak ; edi mö ëfiori ëte, Köñ 22 Enye ke cross, Köñ enye ke cross. Ndien enye ödöhö mö öyöhö utim ikata, ete, Ke nso, nso idioñkpö ke owo emi anam ? Ñque baba ñkpö kiet emi odotde mkpa ye Enye :
- 23 mödo nyemia Enye nyuñ nsana Enye nyak. Edi mö ëyire ke mkpösöñ uyo, ëte, ëköñ Enye ke cross. Ndien 24 uyo mö ëkan. Ndien Pilate önö uyo ete, ënam se mö 25 ëbeñede. Ndien enye asana owo oro ayak, emi ëkesinde ke ufök-ñkpököbi kabaña ndutime ye ñwot-owo, emi mö ëbeñede ; edi enye ayak Jesus önö mö ete ënam nte mö ëmade.
- 26 Ndien nte mö ëdade Enye ëka, mö ëmum owo kiet, Simon owo Cyrene, emi asañade oto iñwañ, ënyuñ ëdori enye cross, ndibiom enye ntiene Jesus.
- 27 Ndien akamba otu owo ëtiene Enye, ye iban emi 28 ësemede ënyuñ ëtuañade Enye. Edi Jesus akabare ese mö, önyuñ ödöhö ete, Nditö-iban Jerusalem, ëkutua Mi, 29 edi ëtua idemmbufo ye nditö mbufo. Koro sese, musen ke ëdi, eke ëdidöhöde ëte, Öföfön önö me-ada, ye midibi eke mimanke eyen, ye eba eke nditö ëkenam miwapke.
- 30 Ke ini oro mö ëyetöñö ndidöhö ikpö obot, ëte, Eduö nyin 31 ke idem ; ye ñkpri obot, Efuk nyin. Koro mö ëma ënam ñkpö emi ke nsekhe eto, ëdinam nso ke nsat eto ?
- 32 Ndien ëda owo iba eñwen, menam-idiöñkpö, ësaña ye Enye ëka ndiwot.
- 33 Ndien kini mö ëdide ke ötö emi ekerede Mkpökpörö, do ke mö ëköñ Enye ke cross, ye menam-idiöñkpö, kiet 34 ke ubök nasia, enye eken ke ufien. Ndien Jesus ödöhö ete, Ëte, dahado nö mö ; koro mö mifiökke se mö ënamde.
- 35 Ndien mö ësin afia, ëdeme edisine-ñkpö Esie kotu mö. Ndien mbiobio ëda ëse. Ndien mendikara ësak Enye,

ëte, Enye akanyaña owo eñwen ; yak Enye anyaña Idem-esie, edieke Enye emi edide Christ Abasi, edimek *Eyen*
 36 Esie. Ndien mbon-eköñ ñko ëbiaña Enye, ësaña ëdiana
 37 Enye, ënyuñ ënyan vinegar ënö Enye, ëte, Afo ama
 38 edi Edidem Me-Jew, nyaña Idemfo. Ënyuñ ëdian ñwed kenyöñ ibuot Esie, ete, EMÌ EDÌ EDIDEM ME-JEW.
 39 Ndien anam-idiöñkpö kiet emi ëkönde asak Enye, ete,
 40 Nte Afo udige Christ ? nyaña Idemfo ye nyin. Edi enye eken öbörö önyuñ asua önö enye, ete, Nte afo ufegheke
 41 Abasi, emi afo odude ke eribiom ikpe kiet ? Ndien ama edi nyin, enen : koro nyin ibode nen-nen ñkpö eyen-utom
 42 nyin : edi owo emi inamke uquañ. Ndien enye ödöhö ete,
 43 Jesus, ti mi kini Afo edide ke obio Fo. Ndien Enye ödöhö enye, ete, Kakpan ke ndöhö fi, nte, Mfin emi afo eyedu ye Ami ke Paradise.
 44 Kemi edi ñkpö nte öyöhö ñkanika itiokiet, ndien ekim ofuk öfuri isöñ tutu osim öyöhö ñkanika usukkiet, uñwana
 45 utin onime : ndien ikpeghe temple asiakha kuföt.
 46 Ndien ke Jesus ama okofiori ke ökpösöñ uyo, Enye ödöhö ete, Ëte, Nda spirit Mi nsin Fi ke ubök : ndien ke Enye
 47 ödöhöde ntem, Enye syak spirit Esie. Ndien kini centurion okutde se ënamde, enye otoro Abasi, ete, Ke
 48 akpanikö owo emi ekedi eti owo. Ndien kpukpru otu owo emi ëkebonode ndise ñkpö emi, kini mö ëkutde
 49 ñkpö eke ënamde, ëfiak ënyöñ, ëmia ikpanesit mö. Ndien kpukpru mödiöñö Esie, ye iban emi ëketienede Enye
 ëto ke Galilee, ëda nsan nsan, ëkut ñkpö emi.
 50 Ndien sese, owo kiet emi ekerede Joseph, owo esop,
 51 eti ye edinen owo, (enye ikenyimeke uduak ye utom mö), enye edi owo Arimathaea, obio Me-Jew kiet, enye önyuñ
 52 odori enyin abaña obio Abasi : owo emi etiene Pilate,
 53 ekebeñe okpo Jesus. Ndien enye ösukhöre Enye, önyuñ awañ Enye ke öföñ linen, önyuñ onim Enye ke udi eke
 54 ëtibide ke itiat, eke akanam minimke owo kaña. Ndien edi
 55 usen eritim ñkpö, ndien sabbath ötöñö ndisiere. Ndien iban, eke ëkesañade ye Enye ëto ke Galilee, ëtiene, ëkut
 56 udi, ye nte ënimde okpo Esie. Ndien mö ënyöñ ëketim ufuöñkpö ye myrrh.
 Ndien ke sabbath mö ëduök odudu nte ibet etemedé.

24 EDÌ ke akpa usen urua, ke usenubök tukhi, mö ëda
 2 ufuöñkpö oro mö ëketimde, ëdi ke udi. Ndien mö ëkut

LUKE 24.

3 ēte, ēma ēkpat itiat ke udi ēfep. Ndien mö ēduk, edi
 4 ique okpo Ōbōñ Jesus. Ekem, nte ekikere anamde
 mö kabaña ñkpö emi, sese, owo iba, emi ēsinede edisem
 5 öföñidem, ēda ēkpere mö : ndien nte mö ēfeghede ndik,
 ēnyuñ étukde iso ēse isöñ, mö [owo iba oro] ēdöhö
 mö, ēte, Nsinam mbufo ēyomde Enye emi odude uwem
 6 kotu mekpa-mkpa ? Enye iduhe mi, edi ama eset :
 mbufo ēti nte Enye öködöhöde mbufo kini Enye okodude
 7 kaña ke Galilee, ete, ēnyene ndiyak Eyen owo nsin ke
 ubök midiök owo, ēnyuñ ēnyene ndiköñ Enye ke cross,
 8 ndien ke öyöhö usen ita Enye *enyene* ndiset. Ndien
 9 mö ēti ikö Esie, ēnyuñ ēdakha ke udi ēfiak, ēka ēkebuk
 kpukpru ñkpö emi ēnö mbet duopekiet, ye kpukpru mö
 10 eñwen. Ndien mö ēkedi Mary Magdalene, ye Joanna,
 ye Mary eka James : ndien iban eñwen emi ēdude ye
 11 mö ēdöhö me-apostle ñkpö emi. Ndien ikö emi ētie
 nte ikpikpu mbuk ke utöñ mö ; mö inyuñ inimke mö ke
 12 akpanikö. Edi Peter adakha kenyöñ, efeghe aka ke udi ;
 ndien enye önukhö önyuñ ese kesit, okut öföñ linen ēnade
 ke idemmö ; ndien enye önyöñ ke ufök esie, eyik abaña
 ñkpö oro ökowöröde.
 13 Ndien sese, kpa ke usen oro, owo mö iba ēsaña ēka ke
 ekpri obio, ekere Emmaus, eke ökpöñde Jerusalem furlong
 14 ata. Ndien mö ēneme kiet ye eken ēbaña kpukpru ñkpö
 15 emi ēketibede. Ekem nte mö ēnemedē ēnyuñ ēbupde kiet
 eken mbume, Jesus ke Idemesie asaña ekpere, önyuñ asaña
 16 ye mö. Edi ēma ēbop enyin mö man mö ēkudiöñö Enye.
 17 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Nso oruk neme edi emi mbufo
 ēnemedē kiet ye eken, nte mbufo ēsañade ? Ndien mö
 18 ētuak ēda ye mfukhö ke iso. Ndien owo mö kiet, emi
 ekerede Cleopas, öbörö Enye, ete, Nte Afo adañ ke
 Jerusalem ikpöñ, unyuñ ufiökke ñkpö eke ēwöröde kesit
 19 ke musen emi ? Ndien Enye ödöhö mö, ete. Nso ñkpö ?
 Ndien mö ēdöhö Enye, ēte, Ñkpö emi ēbañade Jesus
 eyen Nazareth, emi ekedide prophet, ökpösöñ ke utom
 20 ye ikö ke iso Abasi ye kpukpru mbiobio : ye nte ikpö oku
 ye mendikara nyin ēkeyakde Enye man ēbiom Enye ikpe
 21 mkpa, ēnyuñ ēkön Enye ke cross. Edi nyin ikedorí enyin
 ite, edi Enye emi akpafakde Israel. Ökörö ye kpukpru
 ñkpö emi ñko, emi edi öyöhö usen ita nte ñkpö emi ēke-
 22 tibe. Ñko ndusuk iban kotu nyin ēnam idem akpa
 23 nyin ; mö ēkebak ēka ke udi : ndien kini mö *mique* okpo

Esie, mö ēdi, ēdidöhö ēte, Mimö lma ikut ñkukut me-
 24 angel, emi ēdöhöde ēte, Enye ke odu uwem. Ndien
 ndusuk mö emi ēdude ye nyin ēka ke udi, enyuñ ëkut
 25 kpa nte iban ëkedöhöde: edi mö ique Enye. Ndien
 Enye ödöhö mö, ete, O me-ndisime owo, ye medobi esit
 ndinim kpukpru se me-prophet ëdöhöde ke akpanikö!
 26 Nte ikonimke inö Christ ndikut me-ñkpö emi, 'nyuñ
 27 nduk ke uböñ Esie? Ndien Enye ötöñö ke Moses ye
 kpukpru me-prophet, asian önö mö ke kpukpru ñwed
 28 Abasi me-ñkpö eke ëbañade Idemesie. Ndien mö ësaña
 ëkpere ekpri obio emi mö ëkade, ndien Enye anam nte
 29 ñkpö eke oyomde ndika iso. Ndien mö ëyire Enye, ēte,
 Dañ ye nyin: koro ekperede mbubreyo, eyo önyuñ oyom
 30 ndikut. Ndien Enye oduk adañ ye mö. Ekem nte
 Enye ökösukhörede etie ye mö ke itie-udia, Enye ada
 31 uyo, ödiöñ, önyuñ obuñ, önyuñ önö mö. Ndien enyin
 mö ëtara, mö enyuñ ëdiöñö Enye; ndien Enye osop
 32 mö ke enyin. Ndien mö ëdöhö kiet ye eken, ēte,
 Nte esit ikofiotpe kesit nyin, nte Enye ödöhöde
 ye nyin ke usuñ, nte Enye önyuñ asiakde ñwed
 33 Abasi önö nyin? Ndien mö ëdakha kenyöñ ke idem
 ñkanika oto ëfiak ëka ke Jerusalem, enyuñ ëkut nte
 mbet duopekiet ëbonode ötö kiet, ye mö emi ēdude ye
 34 mö, emi ëdöhöde ēte, Öböñ emeset ke akpanikö, ömönyuñ
 35 owut Simon Idemesie. Ndien mö ëbuk ñkpö *eke ëwöröde*
 ke usuñ, ye nte mö ëdiöñöde Enye ke eribuñ uyo.
 36 Ndien nte mö ëtiñde ñkpö oro, Enye ke Idemesie
 ada kuföt mö, önyuñ ödöhö mö, ete, Emem odu ye mbufo.
 37 Edi ndik ye nyekidem anam mö, mö enyuñ ëkere ēte,
 38 ikut spirit. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Nsinam esit
 otimeredø mbufo, nsinyuñ inam mekikere ëtibede ke
 39 esit mbufo? Ese ubök Mi ye ukot Mi, ēte, edi Ami ke
 Idemmi: ëtuk Mi ke ubök, enyuñ ëdiöñö; koro spirit
 minyenekö öbuk me ökpö, nte mbufo ëkutde Ami nyenede.
 40 Ndien ke Enye ödöhöde ntem, Enye owut mö ubök ye
 41 ukot Esie. Ndien kini mö ësuk ëyikde oto ke idaresit,
 enyuñ enyenede ndyö, Enye ödöhö mö, ete, Nte mbufo
 42 ëmenyene ñkpö *eke ëdiade mi?* Ndien mö ënö Enye
 43 ubak öföp iyak. Ndien Enye öbö, ata kiso mö.
 44 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Memö emi ëdi ikö Mi *eke*
 ñkodöhöde mbufo, adaña ini nte ñketiede kaña ye mbufo,
 nte, enyene ndinam kpukpru se ëwetde ke sbet Moses

JOHN 1.

45 ye ke me-prophet, ye me-psalm ébaña Mi 'ma. Ndien Enye anam ibuot mö éñwaña man mö éfiök ñwed Abasi ;
46 Enye önyuñ ödöhö mö, ete, Èwet ntem ëte, Christ
47 akpakpa, önyuñ eset ke mkpa ke öyöhö usen ita ; ëte,
ëkpenyuñ équörö erikabare esít ye eridahado ke midiök-
ñkpö ke enyiñ Esie ënö kpukpru midut, ötöñöde ke Jerusa-
48 lem. Mbufo ëdi mentiense ñkpö emi. Ndien sese,
49 Ami möñ ndöñ uñwöñö Ète Mi odoro mbufo : edi mbufo
ëtie ke obio, tutu ësine mbufo odudu oto ke enyöñ.
50 Ndien Enye ada mö öwörö tutu ekem iso ye Bethany :
51 ndien Enye emenere ubök Esie ödiöñ mö. Ekem nte Enye ödiönde mö, Enye adianare ökpöñ mö, ndien émen
52 Enye édök ke heaven. Ndien mö étuak !buot ënö Enye,
53 ényuñ éfiak éka ke Jerusalem ye aqua idaresít : ndien édu
ke temple kpukpru ini, étoro Abasi.

GOSPEL JOHN.

1 KE eritöñö Ikö odu, Ikö önyuñ odu ye Abasi, Ikö
2 önyuñ edi Abasi. Kpa Enye odu ye Abasi ke eritöñö.
3 Oto ke Enye énam kpukpru ñkpö ; ndien mitoho ke Enye
4 inamke ñkpö baba kiet eke énamde. Uwem odu ke Enye ;
5 ndien uwem oro edi uñwana owo. Ndien uñwana ayama ke
6 ekim ; ekim inyuñ ikanke enye. Owo kiet ekedi, Abasi
7 öködöñ enye, enyiñ esie ekere John. Enye edi nte ntiense,
man enye edi ntiense uñwana, kpañ oto ke enye kpukpru
8 owo ékpenim ke akpanikö. Enye idige uñwana oro, edi
9 edi man edi ntiense uñwana. Oro edi ata uñwana, emi
añwañade kpukpru owo kiet kiet, emi édukde ke ere-
10 rümbot. Enye odu ke ererümbot, ényuñ énam ererümbot
11 oto ke Enye, ndien ererümbot idiöñöke Enye. Enye
etiene oruk Esiemö, ndien mö emi édide oruk Esiemö
12 inyimeke Enye. Edi adaña owo nte ényimedé Enye,
Enye önö mö unen ndidi nditö Abasi, kpa mö emi énímde
13 enyiñ Esie ke akpanikö : emi émanade, itoho ke iyip,
inyuñ itoho ke erinyime öbukidem, inyuñ itoho ke erinyime
14 owo, edi oto ke Abasi. Ndien Ikö akabare edi öbukidem,
onyuñ oduñ kotu nyin (ndien nyin ikokut uböñ Esie, uböñ
nte eke eribon Eyen Ète kierakiet), öyöhö ke mfön ye
15 akpanikö. John etiñ ikö ntiense abaña Enye, önyuñ

JOHN 1.

ofiori ete, Edi Enye emi ke ami ñkabaña nte, Enye emi etienede mi ke edem ama akabare edi ebe-iso mi : koro
 16 Enye ekebemde mi iso odu. Koro oto ke uyöhö Esie
 17 kpukpru nyin imenyene, mfön ke mfön. Koro ékenöde ibet ke ubök Moses ; mfön ye akpanikö édi ke Jesus
 18 Christ. Baba owo kiet ique Abasi ndomo ini kiet ; Eribon Eyen kierakiet, emi odude ke ikpanesit Ète, Enye ama ayarare *Enye*.

19 Ndien emi edi ikö ntense John, ke ini Me-Jew édönde me-oku ye me-Levite éto ke Jerusalem étiene Enye
 20 ébup enye, ète, Afo edi anie ? Ndien enye onyime, inyuñ ikañke ; enye önyuñ ayarare ete, Ami ndige Christ.
 21 Ndien mö ébup enye, ète, Nso ndien ? Me afo edi Elijah ? Ndien enye ödöhö ete, Ami ndige. Me afo edi prophet
 22 oro ? Ndien enye öbörö ete, I'ih. Ntem mö ödöhö enye, ète, Afo edi anie ? man nyin ida ibörö isök mö emi
 23 édönde nyin. Afo ödöhö didie abaña idemfo ? Enye ödöhö ete, Ami ndi uyo andifiori ke desert, ete, Èneñere
 24 usuñ Jehovah, kpa nte Isaiah prophet ödöhöde. Ndien
 25 mö oro ékedönde éto ke Me-Pharisee. Ndien mö ébup enye, ète, Nsinam afo onimde baptism ndien, ke afo
 26 mudige Christ, me Elijah, me prophet oro ? John öbörö mö, ete, Ami 'nîm baptism ke möñ : owo kiet ada ke uföt
 27 mbufo, emi mbufo midiöñöke, *kpa* Enye emi etienede mi ke edem, emi ami mendotke nditat uruk ikpa-ukot Esie.
 28 Èkenam me-ñkpö emi ke Bethany ke edem Jordan oko, ke ebiët eke John onimde baptism.
 29 Mkpöñ enye okut Jesus asañade etiene enye, önyuñ ödöhö ete, Sese, Eyeneröñ Abasi, emi emende midiöñkpö
 30 ererimbot efep ! Emi edi Enye eke ami ndöhöde mbaña Enye, nte, Owo ke etiene mi ke edem emi akabarede edi
 31 ebe-iso mi : koro Enye ekebemde mi iso odu. Ami ñkönyuñ ndiöñöke Enye ; edi ke abaña emi ke ami ndi, 'nonim baptism ke möñ, man èkpeyarare Enye ènö Israel.
 32 Ndien John etiñ ikö ntense ete, Ñkokut Spirit oto ke
 33 enyöñ ösukhöre nte ibiom odoro Enye ke idem. Ndien ami ñködiöñöke Enye : edi Enye emi ödöñde mi ete 'nîm baptism ke möñ, Enye ödöhö mi, ete, Owo emi afo edikutde Spirit ösukhöredede, odoro Enye ke idem, edi Enye edinim
 34 baptism ke Edisana Spirit. Ndien ami ma ñkut, nyuñ ntîñ ikö ntense nte, Emi edi Eyen Abasi.
 35 Mkpöñ John ötöñö ntak ada ñko, ye owo mbet esie iba ;

JOHN 2.

36 önyuñ ese Jesus nte Enye asañade, ndien ödöhö ete, Sese,
37 Eyeneröñ Abasi ! Ndien mbet esie iba oro ēkop nte enye
38 ödöhöde, önyuñ étiene Enye. Ndien Jesus akabare, ese
mö nte étienede Enye, önyuñ ödöhö mö, ete, Mbufo öyom
so ? Ndien mö ēbörö Enye, éte, Rabbi (emi ke erisiak
39 ikö öwöröde, Andikpep), Afo adañ ke möñ ? Enye ete
mö, Édi, ndien mbufo öyekut. Ntem mö étiene ékekut
ebiët eke Enye adañde ; ndien mö étie ye Enye ke usen
40 oro : ekedi ñkpö nte öyöhö ñkanika duop. Owo kiet
kotu owo iba oro ékekopde ikö John, önyuñ étienede
41 Enye, edi Andrew, eyen-eka Simon Peter. Enye ebem
iso oyom eyen-eka esie Simon, önyuñ ödöhö enye, ete,
Nyin ima ikut Messiah (emi ke erisiak ikö edide Christ).
42 Enye ada enye ösök Jesus. Jesus ese enye, önyuñ ödöhö
ete, Afo edi Simon eyen John : afo eyekere Cephas (emi
ke erisiak ikö edide Peter).

43 Mkpöñ Enye oyom ndisaña ñka ke Galilee, ndien Enye
44 okut Philip ; önyuñ ödöhö enye, ete, Tiene Mi. Ndien
45 Philip edi owo Bethsaïda, obio Andrew ye Peter. Philip
okut Nathanael, önyuñ ödöhö enye, ete, Nyin ima ikut
Enye emi Moses ke ibet, ye me-prophet ékewetde ébaña,
46 Jesus emi otode ke Nazareth, eyen Joseph. Ndien
Nathanael ete enye, Nte eti ñkpö ekededi ekeme ndito ke
47 Nazareth ? Philip ete enye, Di dise. Jesus okut
Nathanael asañade etiene Enye, önyuñ ödöhö abaña enye,
ete, Sese, ata eyen Israel, emi abiaña miduhe enye kesit !
48 Nathanael ete Enye, Ada nso ödiöñö mi ? Jesus öbörö
emye, ete, Ke Philip mika-ikotke fi kaña, kini afo okodude
49 ke idak eto fig, Ami ma ñkut fi. Nathanael öbörö Enye,
ete, Rabbi, Afo edi Eyen Abasi ; Afo edi Edidem Israel.
50 Jesus öbörö enye, ete, Nte afo omonim ke akpanikö, koro
Ami ndöhöde fi, nte, Ma ñkut fi kidak eto fig ? Afo eyekut
51 ñkpö eke ékponde ékan memö emi. Ndien Enye
ödöhö enye, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Mbufo
öyekut enyöñ ökubörede, ye me-angel Abasi édökde
önyuñ ésukhörede édoro Eyen owo.

2 EKEM ke öyöhö usen ita ndö odu ke Cana ke Galilee ;
2 ndien eka Jesus odu do : önyuñ ékot Jesus, ye mbet Esie,
3 édi ndö ñko. Ndien ke wine okurede, eka Jesus ete Enye,
4 Mö inyeneke wine. Ndien Jesus ete enye, Ñwan, Ami
5 nsaña nso ye afo ? ini Mi ika-idige kaña. Eka Esie

JOHN 2.

- ödöhö mesañutom, ete, Se Enye edidöhöde mbufo, ñam.
- 6 Ndien abañ möñ itiat itiokiet ëdiökhö do nte ido erinam asana Me-Jew asañade : abañ kiet kiet esïne
- 7 adaña nte gallon edip. Jesus ödöhö mö, ete, Ësin möñ ke me-abañ ëyöhö. Ndien mö ëyöhö mö tutu osim inua.
- 8 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ëkoi kemi, ëmen ësök étubom
- 9 usörö. Ndien mö ëmen ësök *enye*. Ndien kini étubom usörö atabide möñ oro ama akabare edi wine kemi, edi ifiökke ebiët eke enye otode (edi mesañutom emi ëkekoide
- 10 möñ ëfiök), étubom usörö okot ödö ndö edi, önyuñ ödöhö enye, ete, Kpukpru owo ëbem iso ëním eti wine ; ndien kini owo ëñwönde ediwak, ëním se mifönke nte enye eken :
- 11 afo ama omum eti wine akama tutu osim emi. Jesus anam akpa idiöñö Esie emi ke Cana ke Galilee, önyuñ ayarare uböñ Esie ; mbet Esie ënyuñ ëním Enye ke akpanikö.
- 12 Ke ñkpö emi ëma ëkebe, Enye, ye eka Esie, ye nditö-eka Esie, ye mbet Esie ësukhöre ëka ke Capernaum : ndien mö itiehe dø ediwak usen.
- 13 Ekem passover Me-Jew ekpere, ndien Jesus ödök aka
- 14 Jerusalem. Ndien Enye okut ke temple mö emi ënyamde enañ ye eröñ ye ibiom, yemekpuhö-okuk étiede do :
- 15 ndien Enye ada ñkpri uruk anam ikpa, ebïn kpukpru mö, ye eröñ ye enañ, ëwöñö ke temple ; önyuñ añaña okuk mekpuhö-okuk öduök, önyuñ öduök mokpokoro mö ke
- 16 isöñ ; önyuñ ödöhö mö emi ënyamde ibiom, ete, Ëmen ñkpö emi ëdakha ; ëkunam ufök Ëte Mi edi ufök urua.
- 17 Mbet Esie ëti nte ëkewetde ëte, Udöñ ufök Fo
- 18 eyeta Mi. Ntem Me-Jew ëdöhö Enye, ëte, Nso idiöñö ke Afo owut nyin, emi Afo anamde me-ñkpö
- 19 emi ? Jesus òbörö mö, ete, Ëwuri temple emi,
- 20 ndien Ami nyeböp enye ke usen ita. Ntem Me-Jew ëdöhö ëte, Ëkeda isua aba ye itiokiet ëböp temple emi,
- 21 ndien nte Afo ediböp enye ke usen ita ? Edi Enye
- 22 ödöhö abaña temple ikpöhidem Esie. Mödo ke Enye ama ekeset ke mkpa, mbet Esie ëti nte Enye öködöhöde ikö emi ; ndien mö ëním ñwed Abasi ye ikö eke Jesus öködöhöde ke akpanikö.
- 23 Ekem ke ini Enye odude ke Jerusalem ke passover, ke ini usörö, ediwak owo ëním enyiñ Esie ke akpanikö,
- 24 ëkutde midiöñö oro Enye anamde. Edi Jesus ibuötke
- 25 Idemesie ye mö, oto koro Enye öfiökde kpukpru owo, sia

JOHN 3.

Enye minyuñ iyomke ite owo asian Imö abaña owo ; koro Enye ke Idemesie öfiökde se idude kesit owo.

3 Owo Pharisee odu, ekere Nicodemus, andikara Me-Jew :
2 enye etiene Jesus ke okoneyo, önyuñ ödöhö Enye, ete, Rabbi, nyin imöfiök ite Afo edi ekpep-owo emi otode Abasi : koro baba owo kiet emi ekemedé ndinam midiöñö oro Afo anamde miduhe, iböhöke Abasi odu ye enye.
3 Jesus ödöhö enye, ete, Kakpan ke ndöhö fi, nte, Ke owo mimanake öbufa, enye ikemeke ndikut obio
4 Abasi. Nicodemus ete Enye, Didie ke owo edimana kini enye ösöñde ? nte enye emekeme nditöñö ntak 'nduk ke
5 idibi eka esie, 'nyuñ 'mana ? Jesus öbörö ete, Kakpan ke ndöhö fi, nte, ke owo mimanake ito ke möñ ye Spirit, enye
6 ikemeke ndiduk ke obio Abasi. Se amanade oto ke öbukidem edi öbukidem ; se amanade oto ke Spirit edi
7 spirit. Kuyik koro Ami ndöhöde fi, nte, Mbufo ényene
8 ndimana öbufa. Ofim ofime ebiët enye amama, afo ömönyuñ okop uyo esie, edi ufiökke ebiët eke enye otode ye ebiët eke enye akade : edi ntre ye kpukpru owo kiet kiet
9 emi amanade oto ke Spirit. Nicodemus obup Enye, ete,
10 Didie ke ñkpö emi èkeme ndidu ? Jesus öbörö enye, ete, Nte afo edi ekpep-owo ke Israel, ndien ufiökke
11 ñkpö emi ? Kakpan ke ndöhö fi, nte, Nyin itiñ se nyin ifiökde, inyuñ idöhö ikö ntiense ibaña se nyin *ima ikokut* ;
12 ndien mbufo inyimeke ikö ntiense nyin. Ami ma ndöhö mbufo me-ñkpö isöñ, ndien mbufo inimke ke akpanikö, didie ke mbufo édinim ke akpanikö, ke Ami ndöhöde mbufo
13 me-ñkpö enyöñ ? Ndien ndomo owo kiet idökke kenyöñ iduk ke heaven, iböhöke Enye emi otode ke heaven
14 ösukhöre, kpa Eyen owo, emi odude ke heaven. Ndien kpa nte Moses ekemende urukiköt kenyöñ ke desert,
15 kpa ntre ke ényene ndimen Eyen owo kenyöñ : man owo ekededi eke öbuötde idem ke Enye ekpenyene nsinsi uwem.
16 Koro Abasi amama ererimbottadaña nte Enye ökönöde Edibon Eyen Esie kierakiet, man owo ekededi eke öbuötde
17 idem ye Enye okutak, edi enyene nsinsi uwem. Koro Abasi miködöñke Eyen Esie ke ererimbottadikpe ikpe ye
18 ererimbott, edi man ényaña ererimbott oto ke Enye. Ikpehe ikpe ye owo emi öbuötde idem ye Enye : enye emi mibuötke idem ye Enye, éma èkpe ikpe ye enye éma, koro enye mibuötke idem ke enyiñ Edibon Eyen Abasi kiera-

JOHN 4.

- 19 kiet. Ndien emi edi ikpe oro, ete, uñwana emedi ke ererimbot, ndien owo ēmama ekim ēkan uñwana ; koro
20 utom mö ēdiökde. Koro kpukpru owo kiet kiet emi
anamde idiöñkpö asua uñwana, inyuñ iwöröke ke
21 uñwana, mbak ēdisua ënö se enye anamde. Edi enye emi
anamde akpanikö öwörö ke uñwana, man utom esie
ayarare, ete, anam ke Abasi.
- 22 Ke me-ñkpö emi ēma ēbe Jesus ye mbet Esie ēdi ke
isöñ Judæa ; ndien Enye etie do ye mö onim baptism.
23 John önyuñ onim baptism ke Ænon emi ekperedé Salim,
koro möñ awakde do : ndien mö ēdi ēdina baptism.
24 Koro mika-isinke John kaña ke ufök-ñkpököbi. Ndien
25 ndusuk mbet John ëneni ye Jew kiet ēbaña erinam asana.
26 Ndien mö ëtiene John, ënyuñ ödöhö enye, ëte, Rabbi, Sese,
Enye emi okodude ye afo ke edem Jordan oko, emi afo
eketiñde ikö ntiense abaña Enye, ke onim baptism,
27 kpukpru owo ënyuñ ëtiene Enye. John ödöhö ete,
Owo ikemeke ndibö baba ñkpö kiet, iböhöke ënöde
28 enye oto ke heaven. Mbufo idemmbufo ēdi mentiense
ëte, ami ndöhö nte, Ami ndige Christ, edi, Ëdöñ mi
29 ëte mbem Enye iso. Enye emi enyenede ñwan-ndö edi
ödö-ñwan : edi ufan ödö-ñwan, emi adade okop uyo esie,
adara akpan akpan kabaña uyo ödö-ñwan : ntem idara
30 mi emi öyöhö. Enye enyene ndiköri, edi ami nyene
ndikabare ñkpri.
- 31 Enye emi otode ke enyöñ okpon akan kpukpru : enye
emi otode ke isöñ edi eke isöñ, önyuñ ödöhö ñkpö isöñ :
32 enye emi otode ke heaven okpon akan kpukpru. Se
Enye okutde önyuñ okopde, ke Enye ödöhö nte ntiense ;
33 ndien baba owo kiet inyimeke ikö ntiense Esie. Enye
emi onyimedé ikö ntiense Esie ama onim idiöñö, ete, Abasi
34 edi akpanikö. Koro Enye emi Abasi ödönde etiñde ikö
35 Abasi : koro Enye minöñö Spirit ke idomo. Ëte amama
Eyen, ama önyuñ ayak kpukpru ñkpö esin ke ubök Esie.
36 Owo emi öbuötde idem ye Eyen enyene nsinsi uwem ;
edi enye emi mibuötke idem ye Eyen idique uwem, edi
iyaresit Abasi odoro enye.

4 NTEM kini Öböñ öfiökde ete, Me-Pharisee ēma ēkop
2 ëte, Jesus ke anam önyuñ onim mbet baptism akan John
(okposuk edi nte Jesus ke Idemesie minimke baptism, edi
3 mbet Esie ënim), Enye adakha ke Judæa, ötöñö ntak ör yöñ

JOHN 4.

4 ke Galilee. Ndien Enye enyene ndisaña mbe ke Samaria.
 5 Ntre Enye osim obio Samaria kiet, emi ekerede Sychar,
 ekpere ubak isöñ oro Jacob ökönöde Joseph eyen esie :
 6 ndien obube möñ Jacob odu do. Ndien koro Jesus akpade
 mba ke isañ Esie, Enye etie ntem ke mben obube möñ.
 7 Edi adaña nte öyöhö ñkanika itiokiet. Nwan Samaria kiet
 edi ndikot möñ : Jesus ödöhö enye, ete, Nö mi möñ ñwöñ.
 8 Koro mbet Esie éma éka ke obio ndidep udia. Ndien
 9 ñwan Samaria oro ödöhö Enye, ete, Didie ke afo, emi
 edide Jew, ebeñe mi, ñwan Samaria, möñ eke öñwönde ?
 10 (Koro Me-Jew misañake ñkpö ye mbio Samaria.) Jesus
 óbörö enye, ete, Afo ama ökpöfiök enö Abasi, ama
 ökpönyuñ ödiöñö Enye emi ödöhöde fi, ete, Nö Mi möñ
 ñwöñ ; afo ekpebeñe Enye, ndien Enye ökpönö fi odu-
 11 uwem möñ. Nwan oro ödöhö Enye, ete, Öböñ, Afo
 unyeneke ñkpö ndikot, obube önyuñ ötuñö : oto möñ
 12 ndien ke Afo enyene odu-uwem möñ oro ? Nte Afo
 omokpon akan Ete nyin Jacob, emi ökönöde nyin obube,
 ökonyuñ öñwönde ke idemesie, ye nditö esie, ye ufene
 13 esie ? Jesus óbörö enye, ete, Kpukpru owo kiet kiet
 eke öñwönde möñ emi, itöñ eyetöñö ntak asat enye :
 14 edi owo ekdedi eke öñwönde möñ oro Ami ndinöde
 emye, itöñ idisatke enye aba ; edi möñ oro Ami ndinöde
 eyekabare edi idim möñ kesit esie önö nsinsi uwem.
 15 Nwan oro ete Enye, Öböñ, nö mi möñ emi, man itöñ
 okusat mi, ami ñkunyuñ ndi mi aba öfuri usuñ emi ndikot
 16 möñ. Jesus ete enye, Ka kokot uberi, nyuñ di ken.
 17 Nwan oro óbörö Enye, ete, 'Nyeneke ebe. Jesus
 ete enye, Afo omotim ödöhö ete, uyeneke ebe : koro
 18 afo ama öködö mebe ition ; ndien owo emi afo odude
 ye enye kemi idige uberi : afo ömödöhö akpanikö.
 19 Nwan oro ete Enye, Öböñ, mokut nte Afo edi prophet.
 20 Mëte nyin éketuak ibuot énö Abasi ke obot emi ; edi
 mbufo éte, Ke Jerusalem ebiët odu emi owo ényenede
 21 ndituak ibuot. Jesus ete enye, Nwan, nñm uyo mi ke
 akpanikö, ini ke edi, eke midige ke obot emi, minyuñ idige
 22 ke Jerusalem, ke mbufo édituak ibuot énö Ete. Mbufo
 éetuak ibuot énö se mbufo mifiökke : nyin ituak ibuot inö
 23 se nyin ifiökde : koro erinyaña otode ke Me-Jew. Edi
 ini ke edi, önyuñ odu kemi, eke ata mendituak ibuot
 édituakde ibuot énö Ete ke spirit ye ke akpanikö : koro
 Ete oyomde oruk owo emi édi mendituak ibuot énö

JOHN 4.

- 24 Enye. Abasi edi Spirit : ndien mö emi étuakde ibuot ënö Enye ënyene ndituak ibuot ke spirit ye ke akpanikö.
 25 Ñwan oro ete Enye, Möfiök nte Messiah ke edi (emi ekerede Christ) : Enye ama edi, eyesian nyin kpukpru ñkpö.
 26 Jesus ete enye, Ami emi ndöhöde ye afo ndi *Enye*.
 27 Ndien ke ini emi mbet Esie édi ; ndien mö éyik koro Enye enemedé neme ye ñwan ; edi ndomo owo kiet idöhöke ite, Afo oyom nso ? me, Nsinam Afo enemedé neme
 28 ye enye ? Ntre ñwan oro ökpöñ abañ esie, aka ke obio,
 29 önyuñ ödöhö mbiobio, ete, Édi, édise owo emi ödöhöde mi kpukpru ñkpö eke ñkanamde : Nte Enye emi
 30 ekeme ndidi Christ ? Mö ëwöñö ke obio, ésaña ébïne
 31 Enye. Kemi mbet Esie ékpe ye Enye, éte, Rabbi, dia
 32 ñkpö. Edi Enye ödöhö mö, ete, Ami menyene udia eke
 33 ndiade eke mbufo mifiökke. Ndien mbet ödöhö kiet ye eken, éte, Me owo ekededi ama önö Enye udia adia ?
 34 Jesus ete mö, Udia Mi edi ndinam se Ete emi öködönde Mi
 35 amade, 'nyuñ 'nam utom Esie 'ma. Nte mbufo idöhöke ite, Ösuk kaña öfiöñ inañ, ndien ini ukpeñe edi ? Sese,
 Ami ndöhö mbufo, nte, Émenere enyin mbufo, ése iñwañ,
 36 nte mö édatte ékem ini ukpeñe. Enye emi ekpeñede öbö ñkpö eyen-utom, önyuñ atañ mfri önö nsinsi uwem ; man
 enye emi awaride mkpasip ye enye emi ekpeñede édara
 37 ötö kiet. Koro ke ñkpö emi ikö oro edi akpanikö, ete,
 38 Owo kiet awari mkpasip, efen ekpeñe. Ami ñködöñ mbufo ndikpeñe se mbufo mikanamke utom kesit : owo eñwen ënam utom, ndien mbufo éduk ke utom mö.
 39 Ndien ediwak mbon Samaria ke obio oro ëním Enye ke akpanikö, oto ke ikö ñwan oro ödöhöde ete, Enye öködöhö
 40 mi kpukpru ñkpö eke ñkanamde. Ntre kini mbon Samaria ésimde Enye, mö ékpe Enye ubök éte, Etie ye
 41 mimö : ndien Enye etie do ke usen iba. Ndien ediwak
 42 owo efen ëním ke akpanikö oto ke ikö Esie ; mö ënyuñ ödöhö ñwan oro, éte, Kemi nyin imonim ke akpanikö, itoho koro afo etiñde : koro nyin imokop ke idemnyin, imonyuñ ifiök ite, Enye emi edi Andinyaña ereribot ke akpanikö.
 43 Ndien ke musen iba oro ébede Enye adakha do aka ke
 44 Galilee. Koro Jesus ke Idemesie etiñde ikö ntiense ete,
 45 prophet inyeneke ukpono ke obio esiemö. Kadañemi Enye edide ke Galilee, mbon Galilee ënyime Enye, ke éma

JOHN 5.

ẽkekut kpukpru ñkpö oro Enye akanamde ke Jerusalem ke usörö : koro mö önyuñ ëkade usörö.

- 46 Ntem Enye ötöñö ntak edi ke Cana ke Galilee, ebiët eke Enye akanamde möñ akabare edi wine. Ndien Öböñ kiet odu do, emi eyen eren esie ödöñöde ke Capernaum.
47 Kini enye okopde ete Jesus ama okoto ke Judæa oduk ke Galilee, enye etiene Enye önyuñ ebeñe Enye, ete, Enye ökpösukhöre edi edinam udöñö okure eyen imö ; koro
48 enye oyomde ndikpa. Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Iböhöke ini mbufo ëkut midiöñö ye mutibe ñkpö, mbufo
49 idinimke ke akpanikö. Öböñ oro ete Enye, Öböñ,
50 sukhöre di, ke eyen mi mika-ikpaha kaña. Jesus ete enye, Ka okuo ; eyen fo ke odu uwem. Owo oro onüm ikö oro Jesus ödöhöde enye ke akpanikö, ndien önyöñ ke usuñ
51 esie. Ekem nte enye ösukhöredede önyöñ, iköt esie
52 ñsobo ye enye, ëte, eyen esie odu uwem. Ndien enye obup mö ñkanika eke enye ötöñöde ndikop idem. Ndien mö ëdöhö enye, ëte, Mkpöñ ke öyöhö ñkanika itiaba ufiop-
53 idem ökökpöñ enye. Ntre ëte öfiök ete, ekedi ke ñkanika oro Jesus öködöhöde imö, ete, Eyen fo ke odu uwem : ndien enye ke idemesie ye öfuri ufök esie ëním ke akpanikö.
54 Ndien emi edi udiana-akpa idiöñö eke Jesus anamde ke Enye ama okoto ke Judæa edi ke Galilee.

- 5 Ke me-ñkpö emi ëbede usörö Me-Jew odu ; ndien Jesus
2 ödök aka ke Jerusalem. Mkpödiökhömöñ odu ke Jerusalem ke inua-otop eröñ, emi ke usem Hebrew ëkotde
3 Bethesda, ndien enye enyene nsuk uyo ition. Ata ediwak mbon udöñö, ye me'-nan, ye mbuñö, ye mö emi idem
5 akpade, ñna do. Ndien owo kiet odu do, emi ödöñöde ke
6 isua edip ye efureta. Ke ini Jesus okutde enye nte anade, önyuñ öfiökde ete, enye ama etie *ntre* anyan ini, Enye ödöhö enye, ete, Nte afo akpama ndikop nsöñidem ?
7 Owo udöñö oro ete Enye, Öböñ, ami 'nyeneke owo eke esinde mi ke m kpödiökhömöñ kini ëtimerede möñ : edi kini ami ndide, owo eñwen ebem mi iso ösukhöre.
8 Jesus ödöhö enye, ete, Dakha kenyöñ men mbri fo, saña.
9 Ndien ndo ndo oro idem ösöñ owo oro, enye önyuñ emen mbri esie asaña.
10 Usen oro edi sabbath. Ntre Me-Jew ëdöhö enye emi udöñö okurede enye, ëte, Edi sabbath, inyuñ inenke
11 fi ndimen mbri fo. Edi enye öbörö mö, ete, Enye emi

JOHN 5.

akanamde udöñö okure mi, kpa Enye öködöhö mi, ete,
 12 Men mbri fo, saña. Mö ēbup enye, ete, Anie owo
 13 öködöhö fi, ete, Men *mbri fo*, saña ? Edi owo emi udöñö
 okurede enye ifiökke owo eke edide : koro Jesus ama aka-
 14 dakha, sia otu owo odude ke ebiët oro. Ekem Jesus
 okut enye ke temple, önyuñ ödöhö enye, ete, Sese,
 udöñö fo okure : Kunam aba idiönkpö, mbak se idiökde
 15 ikan ediwörö önö fi. Owo oro aka öködöhö Me-Jew, ete,
 16 ke edi Jesus akanam udöñö okure imö. Ndien oto do
 Me-Jew ëkóbö Jesus, koro Enye akanamde ñkpö emi ke
 17 sabbath. Edi Jesus öbörö mö, ete, Ète mi ke ananam
 18 utom tutu osim emi, Ami 'nyuñ 'nam. Oto do Me-Jew
 ëdedioñ ëyom Enye ndiwot, idige koro Enye abiatde
 sabbath ikpöñ ikpöñ, edi koro Enye okotde Abasi, ete,
 Ète Imö, anam Idemesie edi ukem ye Abasi.

19 Ndien Jesus ödöhö mö, ete,

Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Eyen ikemeke ndinam
 ñkpö ke Idemesie, iböhöke se Enye okutde nte Ète anamde :
 koro ñkpö ekededi Enye [Ète] anamde, me-ñkpö emi ke
 20 Eyen önyuñ anam kpa suk ntre. Koro Ète amama Eyen,
 önyuñ owut Enye kpukpru ñkpö oro Enye ke Idemesie
 anamde : eyenyuñ owut Enye me-utom emi ëkponde
 21 ëkan me-ñkpö emi, man idem akpa mbufo. Koro nte
 Ète anamdemekpa-mkpa ëset önyuñ önöde mö uwem, kpa
 22 ntre ke Eyen önö owo emi Enye amade uwem. Koro
 Ète minyuñ ikpehe ikpe baba owo kiet, edi Enye ama ayak
 23 kpukpru ikpe önö Eyen, man kpukpru owo ëkpono Eyen,
 kpa nte mö ëkponode Ète. Enye emi mikponoke Eyen
 24 ikponoke Ète emi öködönde Enye. Kakpan ke ndöhö
 mbufo, nte, Enye emi okopde uyo Mi, önyuñ öbuötde idem
 ye Enye emi öködönde Mi, enyene nsinsi uwem, inyuñ
 idukke ke ikpe, edi ama öwörö ke mkpa önyuñ oduk ke
 25 uwem. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ini ke edi, önyuñ
 odu kemi, eke mekpaña-mkpa ëdikopde uyo Eyen Abasi ;
 26 ndien mö emi ëkopde ëyedu uwem. Koro nte emi Ète
 enyenede uwem ke Idemesie, kpa suk ntre ke Enye ökönö
 27 Eyen ñko ndinyene uwem ke Idemesie : Enye ökönyuñ
 önö Enye odudu ndikpe ikpe, koro Enye edide Eyen owo.
 28 Ëkuyïk ñkpö emi : koro ini ke edi, eke kpukpru mö emi
 29 ëdude ke me-udi ëdikopde uyo Esie, ëyenyuñ ëwöñö ;
 mö emi ëkenamde se ifonde ke eriset uwem ; ye mö emi
 ëkenamde se idiökde ke eriset ubiom-ikpe.

JOHN 6.

30 Ami ke Idemmi ñkemeke ndinam ñkpö : nte ñkopde,
 ke Ami ñkpe ikpe : ikpe Mi önyuñ enen ; koro Ami
 menyomke se Ami 'made ke Idemmi, edi se Enye emi
 31 öködönde Mi amade. Ami 'ma ndöhö ikö ntiense mbaña
 32 Idemmi, ikö ntiense Mi idige akpanikö. Edi efen odu eke
 etünde ikö ntiense abaña Mi ; Ami mönyuñ mfiök nte ikö
 33 ntiense oro enye ödöhöde abaña Mi edi akpanikö. Mbufo
 ëma èdöñ owo ëtiene John, enye önyuñ ödöhö ikö
 34 ntiense abaña akpanikö. Edi ikö ntiense eke Ami 'nyenede
 itoho owo : edi Ami mödöhö me-ñkpö emi, man ënyaña
 35 mbufo. Enye ekedi utuenikañ eke asakde önyuñ ayama-
 de ; ndien mbufo ëkenyiime ndidara ke uñwana esie
 36 ke ini. Edi ikö ntiense emi Ami 'nyenede okpon akan
 eke John : koro me-utom emi Ète ökönöde Mi ete 'nam
 ma, idem me-utom oro Ami 'namde ödöhö ikö ntiense
 37 ébaña Mi, ëte, Ète öködöñ Mi. Ndien Ète emi öködönde
 Mi, Enye ama ödöhö ikö ntiense abaña Mi. Akananam
 38 mbufo ikopke uyo Esie, inyuñ ique mbiët Esie. Ikö Esie
 inyuñ iduhe kesít mbufo : koro mbufo minimke Enye eke
 39 Enye ödönde ke akpanikö. Mbufo èduñore me-ñwed
 Abasi, koro mbufo ëkerede ëte, mbufo ëmenyene nsinsi
 uwem kesít mö ; ndien mö emi ëdi mö emi ödöhöde ébaña
 40 Mi ; edi mbufo inyimeke nditiene Mi, man mbufo ënyene
 41 uwem. Ami mböhö owo ukpono. Edi Ami möfiök
 42 mbufo, nte, mbufo inyeneke ima Abasi kesít mbufo. Ami
 43 medi ke enyïñ Ète Mi, ndien mbufo inyimeke Mi : owo
 eñwen ama edi ke enyïñ esiemö, enye ke mbufo èdinyime.
 44 Didie ke mbufo ëkeme ndinim ke akpanikö, emi ëbode kiet
 eken ukpono, ndien iyomke ukpono emi otode ke Abasi
 45 kierakiet ? Èkukere ëte Ami nyedori mbufo ikö kiso Ète :
 kiet odu emi odoride mbufo ikö, kpa Moses emi mbufo
 46 edoride enyïñ ke enye. Koro edieke mbufo ëkpenimde
 Moses ke akpanikö, mbufo ëkpenim Mi ke akpanikö ;
 47 koro enye ekewetde abaña Mi. Edi edieke mbufo minimke
 me-ñwed esie ke akpanikö, didie ke mbufo èdinim ikö Mi
 ke akpanikö ?

6 Ke ñkpö emi ëbede Jesus adakha aka ke edem inyañ
 2 Galilee oko, emi edide inyañ Tiberias. Ndien ata ediwak
 owo ëtiene Enye, koro mö ëkutde midiöñö emi Enye
 3 anamde ke idem mö emi ödöñöde. Ndien Jesus ödök
 4 akamba obot, önyuñ etie do ye mbet Esie. Ndien passover,

JOHN 6.

5 usörö Me-Jew, ekpere. Ndien Jesus emenere enyin Esie, önyuñ okut nte ata ediwak owo étienede Enye, ndien ödöhö Philip, ete, Ke möñ ke nyin ididep uyo, man memö
6 emi édia ? Enye ödöhö ikö emi ndidomo enye : koro
7 Enye ke Idemesie öfiökde se Enye edinamde. Philip öbörö Enye, ete, Uyo ke okuk ikie iba ikemke, man kpukpru owo
8 kiet kiet adia nsit nsit. Owo mbet Esie kiet, Andrew, eyen-
9 eka Simon Peter, öbörö Enye, ete, Akparawa kiet odu
mi, emi enyenede uyo ition ye iyak iba : edi mö emi édi
10 nso kotu ediwak owo ntre ? Jesus ödöhö ete, Enam me-
owo étetie. Ndien mbiët awak ke ötö oro. Ntre me-owo
11 oro étetie, ibat mö edi adaña nte thousand ition. Ndien Jesus ada me-uyo oro ; ndien ke ama ökönö eköm, enye
edeme önö mö emi étiede ; önyuñ anam kpa ntre ye iyak
12 ñko adaña nte mö émade. Ndien kini mö éyukhöde,
Enye ödöhö mbet Esie, ete, Etañ ñkeñe eke ösukhöde,
13 kpañ baba ñkpö kiet okutak. Ntre mö étañ mö, ényuñ
éyöhö akpasa duopeba ye ñkeñe uyo ition, eke ösukhöde
14 ke mö édiade éma. Ntem ke mbon oro ékutde idiöñö oro
Enye anamde, mö ödöhö éte, Ke akpanikö Enye emi edi
prophet eke edide ke ererimböt.
15 Ndien ke Jesus öfiökde ete, mö éyom ndidi ndida Enye
ke odudu 'ním Enye nte edidem, Enye ötöñö ntak adakha
aka ke akamba obot ke Idemesie ikpöñ.
16 Ke mbubreyo mbet Esie ésukhöre éka aqua inyañ ; ndien
17 mö édiere ke ubom, éwat ébe inyañ éte ika ke Capernaum.
Ndien kemi ekim odu, ndien Jesus ika-isimke mö kaña.
18 Ndien inyañ adakha oto ke ökpösöñ ofim eke ofimedé.
19 Ndien ke mö éma ékewat mile ita me inañ, mö ékut Jesus
asañade ke inyañ, ekpere ubom ; ndien mö éfeghe ndik.
20 Edi Enye ödöhö mö, ete, Edi Ami ; ékufeghe ndik. Ndien
21 mö ényime Enye ediere ke ubom : ndien idaha oro ubom
ebekhe ke ebiët eke mö ékade.
22 Mkpöñ otu owo oro édade ke edem inyañ oko ékut éte,
ubom efen iduhe do, iböhöke kiet, nte Jesus minyuñ
idiereke ke ubom oro ye mbet Esie, edi mbet Esie ékewat
23 ikpöñ (edi me-ubom éto ke Tiberias édi édikpere ebiët oro
24 éketade uyo ke Õböñ ama ökönö eköm ama) : ntem kini
otu owo ékutde éte Jesus iduhe do, mbet Esie inyuñ iduhe,
mö ke idemmö édiere ke ubom, édi ke Capernaum, ke éyom
25 Jesus. Ndien kini mö ékutde Enye ke edem inyañ eken,
mö ödöhö Enye, éte, Rabbi, ke ini ewe ke Afo ekedi mi ?

JOHN 6.

26 Jesus öbörö mö, ete, **Kakpan** ke ndöhö mbufo, nte,
 Mbufo öyom Mi, idige koro mbufo ékekutde midiönö,
 27 edi koro mbufo éketade uyo önyuñ öyukhöde. Ékunam
 utom ébaña uyo eke ésbode, edi ébaña uyo oro ébigide
 osim nsinsi uwem, emi Eyen owo edinöde mbufo : koro
 28 Ete *kpa* Abasi ama onim Enye idiönö. Mö edöhö Enye
 29 ndien, ete, Nyin idinam nso, man inam utom Abasi ?
 Jesus öbörö mö, ete, Emi edi utom Abasi, ete, mbufo
 30 enim Enye emi Enye öködönde ke akpanikö. Ndien
 mö edöhö Enye, ete, Nso idiönö ke Afo anam ndien, man
 nyin ikut inyuñ inim Fi ke akpanikö ? nso utom ke Afo
 31 anam ? Mête nyin ékedia manna ke wilderness ; nte
 éwetde ete, Enye ökönö mö uyo oto ke heaven ndidia.
 32 Ndien Jesus ödöhö mö, ete, **Kakpan** ke ndöhö mbufo, nte,
 Ikedige Moses eke ökönöde mbufo uyo oto ke heaven ;
 33 edi Ete Mi önö mbufo ata uyo oto ke heaven. Koro
 uyo Abasi edide Enye emi otode ke heaven ösukhöre,
 34 önyuñ önöde ereribot uwem. Mö edöhö Enye, ete,
 35 Öböñ, nö nyin uyo emi kpukpru ini. Jesus ödöhö mö,
 ete, Ami ndi uyo uwem : biöñ ididöñke enye emi etienede
 Mi, itöñ idinyuñ isatke enye ke nsinsi emi onimde Mi ke
 36 akpanikö. Edi Ami ndöhö mbufo, nte, mbufo éma ékut
 37 Mi, edi inimke ke akpanikö. Kpukpru owo emi Ete önöde
 Mi éyetiene Mi ; ndien owo emi etienede Mi Ami ndiduökke
 38 enye. Koro Ami ntode ke heaven nsukhöre, idige ndinam
 39 se Ami 'made, edi se Enye emi öködönde Mi amade. Ndien
 emi edi se Enye emi öködönde Mi amade, ete, ke kpukpru
 se Enye önöde Mi, Ami mkpöduökke baba kiet, edi nkpanam
 40 enye eset ke ukperedem usen. Koro emi edide se Ete Mi
 amade, ete, kpukpru owo kiet kiet emi okutde Eyen,
 önyuñ onimde Enye ke akpanikö, ekpenyene nsinsi uwem ;
 ndien Ami nyenam enye eset ke ukperedem usen.
 41 Ndien Me-Jew ésuk Enye uyo, koro Enye ödöhöde ete,
 42 Imö idi uyo emi otode ke heaven ösukhöre. Ndien mö
 edöhö ete, Nte emi idige Jesus, eyen Joseph, emi nyin
 idiönöde ete ye eka Esie ? Nsinam Enye ödöhöde
 43 kemi ete, Ami nto ke heaven nsukhöre ? Jesus öbörö
 44 mö, ete, Ékusuk uyo kotu idemmbufo. Baba owo
 kiet ikemeke nditiene Mi, iböhöke ini Ete emi
 öködönde Mi odudi enye : ndien Ami nyenam enye
 45 eset ke ukperedem usen. Éwet ke me-prophet ete, Abasi
 eyekpep mö kpukpru. Kpukpru owo emi okopde uyo

JOHN 6.

- 46 Ete, önyuñ ekpepde, etiene Mi. Idige nte owo ekededi okokutde Ete, iböhöke Enye emi otode ke Abasi ; Enye 47 ama okut Ete. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Enye eke 48 onimde ke akpanikö enyene nsinsi uwem. Ami ndi uyo 49 uwem. Mête mbufo ékedia manna ke wilderness ényuñ 50 ékpaña. Emi edi uyo emi otode ke heaven ösukhöre, man 51 owo adia enye, ndien okukpa. Ami ndi odu-uwem uyo eke otode ke heaven ösukhöre : owo ekededi ama ata uyo emi, enye eyedu uwem ke nsinsi : Ih, ndien uyo oro Ami ndinöde edi öbukidem Mi, kabaña uwem ereribot.
- 52 Ndien Me-Jew éneni kiet ye eken, éte, Didie ke owo emi 53 ekeme ndinö nyin öbukidem Esie ita ? Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Iböhöke mbufo éta öbukidem Eyen owo ényuñ éñwöñ iyip Esie, mbufo 54 inyeneke uwem ke esit mbufo. Enye eke atade öbukidem Mi önyuñ öñwönde iyip Mi enyene nsinsi uwem ; Ami 55 nyenyuñ 'nam enye eset ke ukperedem usen. Koro öbukidem Mi edide udia ke akpanikö, iyip Mi önyuñ 56 edide ediñwöñ-ñkpö ke akpanikö. Owo eke atade öbukidem Mi önyuñ öñwönde iyip Mi odu ke esit Mi, Ami 'nyuñ ndu 57 ke esit esie. Nte Ete emi odude uwem öködönde Mi, ndien Ami ndu uwem oto ke Ete ; ntre owo emi atade Mi, 58 enye ñko eyedu uwem oto ke Ami. Emi edi uyo eke otode ke heaven ösukhöre : idige nte mête éketade, ényuñ ékpaña : enye emi atade uyo emi eyedu uwem ke nsinsi.
- 59 Jesus etiñ ikö oro ke synagogue, nte Enye ekpepde ke Capernaum.
- 60 Ndien ediwak mbet Esie, kini mö ékopde *emi*, édöhö éte, 61 Emi edi ökpösöñ ikö : anie ekeme ndikop enye ? Edi Jesus, ke öfiökde ke esit Esie nte mbet Esie ésusukde uyo ébaña emi, ödöhö mö, ete, Nte ikö emi esin mbufo 62 éduö ? Nso ndien edieke mbufo ékpekutde Eyen owo ödökde aka ke ebiët oro Enye okodude ke mbemiso ? 63 Edi spirit önö uwem ; öbukidem ifönke baba ñkpö kiet : me-ikö eke Ami ndöhöde mbufo édi spirit, ényuñ édi uwem.
- 64 Edi ndusuk mbufo édu emi minimke ke akpanikö. Koro Jesus öfiökde toto ke eritöñö owo emi minimke ke 65 akpanikö, ye owo emi editapde Enye. Ndien Enye ödöhö ete, Oto ke ñkpö emi Ami ñködöhö mbufo, nte, baba owo kiet ikemeke nditiene Mi, ke Ete minöñö enye ukeme.
- 66 Ke ikö emi ediwak mbet Esie éfiak edem, inyuñ isañake 67 aba ye Enye. Ndien Jesus ödöhö *mbet Esie* duopeba, ete,

JOHN 7.

68 Nte mbufo ñko ëmeyom ndinyoñ ? Simon Peter öbörö Enye, ete, Òbön, nyin iditiene anie ? Afo emenyene ikö nsinsi uwem. Ndien nyin imonim ke akpanikö imonyuñ ifiök ite, Afo edi Edisana Eyen Abasi. Jesus öbörö mö, ete, Nte Ami ñkemekke mbufo owo duopeba, ndien owo mbufo kiet edi demon ? Enye ödöhö abaña Judas *eyen* Simon Iscariot, koro enye edide owo duopeba oro kiet emi editapde Enye.

7 Ke ñkpö oro ëbede Jesus asaña ke Galilee : koro Enye minyimeke ndisaña ke Judaea, koro Me-Jew ëyomde ndiwot Enye. Ekem usörö Me-Jew ekpere, kpa usörö ataya. Ndien nditö-eka Esie ödöhö Enye, ëte, Dakha ke ötö emi, ka ke Judaea, man mbet Fo ñko ëkut utom Fo eke Afo anamde. Koro baba owo kiet minamke ñkpö ke ndibe, kini enye oyomde owo ëdiöñö enye ke aña. Afo ama anam me-ñkpö emi, yarare Idemfo nö ereribot. 5 Koro kpa nditö-eka Esie minimke Enye ke akpanikö. 6 Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ini mi ikemke kaña ; edi ini 7 mbufo ekem kpukpru ini. Ereribot ikemeke ndisua mbufo ; edi enye asasua Mi, koro Ami ntin de nte ntiense 8 mbaña enye, nte, me-utom esie ëdiök. Mbufo ëdök éka usörö : Ami ndökke kaña ñka usörö emi ; koro ini Mi 9 mika-iyöhöke kaña. Ndien ke Enye ama öködöhö mö ikö emi, Enye osuk etie ke Galilee.

10 Edi kini nditö-eka Esie ëdökde éka ke usörö, Enye önyuñ ödök aka ñko, idige aña aña, edi nte edide ke ndibe. Ndien Me-Jew ëyom Enye ke usörö, ënyuñ 12 ödöhö ëte, Enye odu möñ ? Ndien nsuk-uyo ëdu eti eti kotu me-otu owo ëbaña Enye : ndusuk owo ëte, Enye edi eti owo ; mö efen ëte, Idige ntre, edi Enye 13 ababiaña otu owo. Edi baba owo kiet ibañake Enye aña aña mbak Me-Jew.

14 Ekem ke uföt usörö Jesus ödök ke temple, önyuñ ekpèp. 15 Ndien Me-Jew ëyik ëte, Didie ke owo emi öfiök ñwed, emi 16 akananam mikpepke ? Jesus öbörö mö, ete, Erikpep Mi 17 idige okim, edi eke Enye emi öködönde Mi. Edieke owo onyimedé ndinam se Enye amade, enye eyefiök abaña erikpep oro, me oto ke Abasi, me Ami ntin ikö Idemmi. 18 Enye emi etin de ikö oto ke idemesie oyom ukpono esiemö : edi enye emi oyomde ukpono enye emi öködönde enye, kpa enye edi akpanikö, baba uquañido inyuñ iduhe ye

JOHN 7.

19 enye. Nte Moses ikönöñö mbufo ibet, ndien baba owo kiet kotu mbufo inümke ibet ? Nsinam mbufo ëyomde 20 ndiwot Mi ? Otu owo ödöhö ëte, Afo emenyene demon : 21 anie oyom ndiwot Fi ? Jesus öbörö mö, cte, Ami ñkanam 22 utom kiet, ndien kpukpru mbufo ëyik. Moses ökönö mbufo mbobi kabaña emi (edi enye itoho Moses edi oto 23 mëte) ; mbufo ënyuñ ëním owo mbobi ke sabbath. Edieke ënímde owo mbobi ke sabbath, man ëkubiat ibet Moses ; nte mbufo ëyaresít ye Ami, koro 'namde idem ösöñ owo 24 ke sabbath ? Ëkukpe ikpe nte etiede owo ke enyin, edi ëkpe edinen ikpe.

25 Ndien ndusuk mbon Jerusalem ödöhö ëte, Nte owo emi 26 idige Enye emi mö ëyomde ndiwot ? Ndien sese, Enye ke etiñ ikö aña wa aña wa, mö inyuñ idöhöke Enye baba ñkpö kiet. Me ikpö owo ëtüm ëfiök ke akpanikö ëte, owo emi 27 edi Christ ? Edi nyin imöfiök ebiët emi owo emi otode : edi kini Christ edide, baba owo kiet ifiökke ebiët emi Enye 28 otode. Ndien Jesus ofiori ke temple, ekpep önyuñ ödöhö ete, Mbufo ëmeфиök Mi, ëmenyuñ ëfiök ebiët emi Ami ntode ñko ; ndien Ami ndige ke Idemmi, edi Enye 29 emi ödöñde Mi edi akpanikö, emi mbufo mifiökke. Ami möfiök Enye ; koro Ami ntode ke Enye, Enye önyuñ 30 ödöñ Mi. Ndien mö ëyom ndimum Enye : ndien baba owo kiet idorike Enye ubök, koro ini Esie mika-ikemke 31 kaña. Edi ke otu owo oro ediwak owo ëním Enye ke akpanikö ; ënyuñ ödöhö ëte, Christ ama edi, nte Enye 32 edinam midiöñö ëwak ëkan se owo emi anamde ? Me-Pharisee ëkop nte otu owo ësukde uyo ëtiñ ikö emi ëbaña Enye ; ikpö oku ye Me-Pharisee ënyuñ ödöñ 33 misuñutom ndimum Enye. Ndien Jesus ödöhö ete, Nsuk ndodu ye mbufo ke ekpri ini kaña, ndien Ami ndakha 34 ntiene Enye emi ökodöñde Mi. Mbufo ëyeyom Mi, ndien idique Mi : ndien ke ebiët eke Ami ndude, mbufo 35 ikemeke ndidi. Ndien Me-Jew ödöhö kotu idemmö ëte, Owo emi edika möñ eke nyin midique Enye ? Me Enye editiene mö emi ësuanade kotu Me-Greek, önyuñ ekpep 36 Me-Greek ? Nsidi ikö emi Enye ödöhöde ete, Mbufo ëyeyom Mi, ndien idique Mi : ndien ke ebiët eke Ami ndude, mbufo ikemeke ndidi ?

37 Ekem ke akpatre usen, aqua usen usörö, Jesus ada ofiori ete, Itöñ ama asat owo ekededi, yak enye etiene Mi 38 öñwöñ. Enye emi öbuötde idem ye Ami, nte ñwed *Abasi*

JOHN 8.

ödöhöde, me-akpa odu-uwem möñ ëyeto enye ke esit
 39 ëwörö. Edi Enye ödöhö ntem abaña Spirit, emi mö emi
 ëbuötde idem ye Enye ëdinyenede: koro mika-inöñö
 Spirit kaña; koro mika-inöñö Jesus kaña uböñ.
 40 Ndien ndusuk mö ke otu owo oro, adañemi mö ëkopde
 mikö emi, ödöhö ëte, Ke akpanikö emi edi prophet oro.
 41 Ndusuk eñwen ödöhö ëte, Emi edi Christ. Edi ndusuk
 42 ödöhö ëte, Nso, nte Christ eyeto ke Galilee? Nte ñwed
 Abasi idöhöke ite, Christ oto ke oruk David, önyuñ oto ke
 43 Bethlehem, ekpri obio emi David okodude? Ntre eribak-
 44 hare otibe ke otu owo abaña Enye. Ndien ndusuk mö
 ëyom ndimum Enye; edi baba owo kiet idorike Enye
 ubök.
 45 Ndien misuñutom oro ëtiene ikpö oku ye Me-Pharisee;
 mö ënyuñ ödöhö mö, ëte, Nsinam mbufo midaha Enye idi?
 46 Misuñutom oro ëbörö ëte, Akananam owo itüñke ikö ntre.
 47 Ndien Me-Pharisee ödöhö mö, ëte, Nte mbufo nde ëmeduk
 48 abiaña. Nte owo ekededi kotu mendikara me kotu Me-
 49 Pharisee omonim Enye ke akpanikö? Edi otu owo emi
 50 mifiökke ibet, ödödiök önö mö. Nicodemus (owo mö kiet
 51 emi ekebemde iso etiene Enye) ödöhö mö, ete, Nte ibet
 nyin ekpe ikpe owo, ke mibemke iso ikop uyo esie inyuñ
 52 ifiök se enye anamde? Mö ëbörö enye, ëte, Nte afo nde
 oto ke Galilee? Duñore, nyuñ se nte baba prophet kiet
 midakhake ida ito ke Galilee.

8 [NDIEN kpukpru owo ënyöñ ke ufök mö: edi Jesus aka
 2 ke obot Olive. Ndien Enye abak ke usenubök ötöñö
 ntak edi ke temple, kpukpru owo ënyuñ ëtiene Enye;
 3 ndien Enye ösukhöre etie ekpеп mö. Ndien me-scribe
 ye Me-Pharisee ëda ñwan kiet, emi ëkemumde enye ke
 4 itie efibe; ndien ke mö ëma ëkenim enye ke uföt, mö
 ëdöhö Enye, ëte, Andikpep, ëkemum ñwan emi ke efibe,
 5 ke idem itie. Moses eteme nyin ke ibet, ete, itöñö oruk
 6 owo emi ke itiat: Afo ödöhö didie abaña enye? Mö
 ëdöhö ikö emi, ëdomo Enye, man mö ënyene se ëdade
 ëdori Enye ikö. Edi Jesus önukhö ada nuenubök Esie
 7 ewet ke isöñ. Edi kini mö ëkóböde ëbup Enye, Enye
 emenere Idemesie önyuñ ödöhö mö, ete, Owo kotu mbufo
 eke ananade ndudue, yak enye ebem iso emen itiat ötö
 8 enye. Ndien Enye ötöñö ntak önukhö ada nuenubök
 9 Esie ewet ke isöñ. Ndien kini mö ëkopde, mö ëwöñö kiet

JOHN 8.

kiet, ëtöñöde ke ebiowo tutu osim ukperedem : ndien Jesus osuk ikpöñ, ye ñwan ke ebiët eke enye adade ke 10 uföt. Ndien Jesus emenere Idemesie, ödöhö enye, ete, Ñwan, mö ëdu möñ ? Nte baba owo kiet ibiomke fi ?
 11 Ndien enye ete, Baba owo kiet, Öböñ. Ndien Jesus ete, Ami 'nyuñ mbiomke fi : ka okuo ; ötöñöde kemi, kunam aba idiöñkpö.]
 12 Ndien Jesus ötöñö ntak ödöhö mö, ete, Ami ndi uñwana ereribot : enye eke asañade etiene Mi idisañake ke ekim, 13 edi eyenyene uñwana uwem. Ntem Me-Pharisee ödöhö Enye, ëte, Afo etiñ ikö ntiense abaña Idemfo ; ikö 14 ntiense Fo idige akpanikö. Jesus öbörö mö, ete, Mkpétiñ ikö ntiense mbaña Idemmi, ikö ntiense Mi edi akpanikö ; koro Ami mfiökde ebiët eke Ami ñkotode, ye ebiët eke Ami ñkade ; edi mbufo ifiökke ebiët eke Ami 15 ntode, me ebiët eke Ami ñkade. Mbufo ëkpe ikpe nte asañade ye öbukidem ; Ami ñkpehe ikpe baba owo kiet.
 16 Ndien edieke Ami ñkpede ikpe, ikpe Mi edi akpanikö ; koro Ami menduhe ikpöñ, edi Ami ye Ete emi öködönde 17 Mi. Ñko, ñnyuñ ëwet ke ibet mbufo ëte, ikö ntiense owo 18 iba edi akpanikö. Ami ndi enye emi ntinde ikö ntiense mbaña Idemmi, ndien Ete emi öködönde Mi önyuñ etiñ 19 ikö ntiense abaña Mi. Ntem mö ödöhö Enye, ëte, Usö odu möñ ? Jesus öbörö ete, Mbufo ifiökke Mi, inyuñ ifiökke Ete Mi : mbufo ëkpefiök Mi, mbufo ëkpenyuñ ëfiök Ete 20 Mi. Enye ödöhö mikö emi ke ubet unim-ñkpö, nte Enye ekpepde ke temple : ndien baba owo kiet imumke Enye ; koro ini Esie mika-ikemke kaña.
 21 Ndien Enye ötöñö ntak ödöhö mö, ete, Ami möñ 'nyoñ, ndien mbufo ëyeyom Mi, ñnyuñ ëkpaña ke idiöñkpö mbufo : 22 ke ebiët eke Ami ñkade, mbufo ikemeke ndidi. Ndien Me-Jew ödöhö ëte, Nte Enye ediwot Idemesie, emi Enye ödöhöde ete, Ke ebiët eke Ami ñkade, mbufo ikemeke 23 ndidi ? Ndien Enye öbörö mö, ete, Mbufo ëdi eke isoñ ; Ami ndi eke enyoñ : mbufo ëdi eke ereribot emi ; Ami 24 ndige eke ereribot emi. Ntre ke Ami ñködöhö mbufo, nte, mbufo ëyekpaña ke idiöñkpö mbufo : koro iböhöke mbufo ñnimde ke akpanikö ëte, Ami ndi Enye, mbufo 25 ëyekpaña ke idiöñkpö mbufo. Mödo mö ödöhö Enye, ëte, Afo edi anie ? Jesus ödöhö mö, ete, Kpa se Ami ndöhöde 26 mbufo toto ke eritöñö. Menyene ediwak ñkpö nditññ 'nyuñ ñkpe ikpe mbaña mbufo : edi Enye emi öködönde Mi edi

JOHN 8.

akpanikö ; ndien ñkpö eke Ami ñkopde oto ke Enye,
 27 ñkpö emi ke Ami ndöhö ererimbot. Mö ifiökke ite ke
 28 Enye ödöhö mö abaña Ète. Ndien Jesus ödöhö ete, Ke
 mbufo ēma ēmen Eyen owo ke enyōñ, ini oro ke mbufo
 ēdifiök ëte, Ami ndi Enye, ye nte Ami menamke ñkpö ke
 Idemmi, edi Ami ndöhö ñkpö emi kpa nte Ète ekpepde
 29 Mi. Ndien Enye emi ödönde Mi odu ye Ami ; Enye
 ikpöñke Mi ikpöñ ; koro Ami 'namde ñkpö eke ënemde
 30 Enye kpukpru ini. Nte Enye ödöhöde ikö emi, ediwak
 owo ëním Enye ke akpanikö.
 31 Ndien Jesus ödöhö Me-Jew oro ébuötde idem ye Enye,
 ete, Mbufo ēma ēdu ke ikö Mi, mbufo ēdi mbet Mi
 32 ke akpanikö ; mbufo ëyenüñ ëfiök akpanikö, akpanikö
 33 eyenüñ anam mbufo ēdi nditö isöñ. Mö èbörö
 Enye, ëte, Nyin idi nditö Abraham, akananam nyin
 iduhe ke idak baba owo kiet : didie ke Afo ödöhö ndien
 34 ete, Mbufo ëyedi nditö isöñ ? Jesus öbörö mö, ete,
 Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Kpukpru owo kiet
 35 kiet eke anamde idiöñkpö edi ofn idiöñkpö. Ndien
 ofn itiehe ke ufök ke nsinsi : eyen etetie ke nsinsi.
 36 Mödo Eyen ama anam mbufo ëkabare ēdi nditö
 isöñ, mbufo ëyedi nditö isöñ ke akpanikö. Möfiök
 37 nte mbufo ēdi nditö Abraham ; edi mbufo ëyom
 ndiwot Mi, koro ikö Mi minyeneke odudu ke esít
 38 mbufo. Ami ndöhö ñkpö eke Ami ñkutde ye Ète
 Mi : mbufo ënyüñ ënam ñkpö eke mbufo ëkopde ye
 39 ëte mbufo. Mö èbörö Enye, ëte, Ète nyin edi Abraham.
 Jesus ödöhö mö, ete, Mbufo ēma ëkpeli nditö Abraham,
 40 mbufo ëkpenam utom Abraham. Edi kemi mbufo ëyoñ
 ndiwot Mi, kpa owo emi etiñde akpanikö önö mbufo, eke
 41 ñkopde oto ke Abasi : Abraham ikanamke ntem. Mbufo
 ënam mutom ëte mbufo. Mö èdöhö Enye, ëte, Nyin
 idige nditö akpara ; nyin inyene ëte kiet, kpa Abasi.
 42 Jesus ödöhö mö, ete, Abasi ama ekpedi Ète mbufo,
 mbufo ëkpema Mi : koro Ami ntode ke Abasi ndi ; koro
 Ami menyüñ ndige ke Idemmi, edi Enye öködöñ Mi.
 43 Nsinam mbufo mifiökke ikö Mi ? Edi suk koro mbufo
 44 mikemeke ndikop uyo Mi. Mbufo ēdi eke ëte mbufo
 devil, mbufo ënyüñ ëma ndinam idiök itöñ ëte mbufo.
 Enye edi owot-owo ötöñöde ke eritöñö, ikonyüñ idaha ke
 akpanikö, koro akpanikö miduhe kesit esie. Kini enye
 osude nsu, enye ödöhö oto ke idemesie : koro enye edide

JOHN 9.

45 osu-nsu, ye ëte nsu. Edi koro Ami ntñnde akpanikö,
 46 mbufo inümke Mi ke akpanikö. Anie owo mbufo owut
 Mi idioñkpö Mi ? Edieke Ami ndöhöde akpanikö, nsinam
 47 mbufo minümke Mi ke akpanikö ? Enye emi otode ke
 Abasi okop ikö Abasi : oto ke ñkpö emi mbufo ikopke,
 48 koro mbufo mitoho ke Abasi. Me-Jew ébörö ëte,
 Nte nyïn itümke idöhö ite, Afo edi owo Samaria,
 49 ömönyuñ enyene demon ? Jesus öbörö ete, Ami 'nyeneke
 demon ; edi Ami ñkpono Ète Mi, ndien mbufo èsuene Mi.
 50 Edi Ami nyomke ukpono Idemmi : Kiet odu emi oyomde
 51 ukpono Mi önyuñ ekpede ikpe. Kakpan ke ndöhö
 mbufo, nte, Edieke owo onümde uyo Mi, enye idique mkpa
 52 ke nsinsi. Me-Jew édöhö Enye, ëte, Nyïn imöfiök ndien ite,
 Afo emenyene demon. Abraham ama akpa, ye me-pro-
 phet ; ndien Afo ete, Edieke owo onümde ikö Fo, enye
 53 iditabike mkpa ke nsinsi. Nte Afo omokpon akan ëte
 nyïn Abraham emi akpade ? me-prophet ènyuñ èkpaña :
 54 Afo onüm Idemfo ke anie ? Jesus öbörö ete, Ami 'ma
 ñkpono Idemmi, ukpono Mi idige ñkpö : ke edi Ète Mi eke
 okponode Mi ; emi mbufo édöhöde ëte, Enye edi Abasi
 55 mbufo ; ndien mbufo ifiökke Enye : ke edi Ami möfiök
 Enye ; ndien edieke Ami ñkpödöhöde nte, mfiökke Enye,
 mkpakabare ndi osu-nsu nte mbufo : edi Ami möfiök Enye,
 56 'nyuñ 'ním ikö Esie. Ète mbufo Abraham akadara ndikut
 57 usen Mi ; ndien enye okut, önyuñ adaresít. Ndien
 Me-Jew édöhö Enye, ëte, Afo usümke kaña isua aba ye
 58 duop, nte Afo omokut Abraham ? Jesus öbörö mö,
 ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ke Abraham mikä-
 59 iduhe kaña, Ami ndodu. Oto do mö ëmen itiat ëte itöñö
 Enye : edi Jesus odip Idemesie, önyuñ öwörö ke temple.

9 NDIEN nte Enye asañade ebe, Enye okut owo emi edide
 2 'nan oto ke emana esie. Ndien mbet Esie ébup Enye, ëte,
 Rabbi, anie akanam idioñkpö, ndi owo emi, me ndi ëte ye
 3 eka esie, eke esïnde enye amana 'nan ? Jesus öbörö ete, Idige
 owo emi inyuñ idige ëte ye eka esie ékenam idioñkpö : edi
 4 man utom Abasi èkpeyarare ke enye. Nyïn inyene ndinam
 utom Enye emi öködöñde Mi, kini edide uwemeyo :
 okoneyo ke edi emi baba owo kiet mikemeke ndinam utom.
 5 Adaña ini nte Ami ndodu ke ererïmbot, Ami ndi uñwana
 6 ererïmbot. Ke Enye ama öködöhö ntem, Enye ökök
 etap ke isöñ, anam mbat ke etap oro, ndien eyet mbat

JOHN 9.

7 oro ke enyin esie, önyuñ ödöhö enye, ete, Ka keyere ke
 mkpödiökhömöñ Siloam (emi öwöröde ete, Enye emi
 ödönde). Ndien Enye aka ekeyere, önyuñ afiak edi okut
 8 usuñ. Ndien mböhiduñ ye mö emi ekekutde enye ke
 mbemiso ëte, enye ekedi ebeñe ebeñe, ödöhö ëte, Nte emi
 9 idige enye oro eketiede ebeñe ebeñe ? Me-owo efen ëte,
 10 Edi enye : efen ëte, Idige, edi ebiët enye. Enye ödöhö ete,
 Ami ndi enye. Ndien mö ödöhö enye, ete, Didie ndien ke
 11 éketat fi enyin ? Enye öbörö ete, Owo oro ekerede Jesus
 akanam mbat eyet mi ke enyin, önyuñ ödöhö mi, ete, Ka
 ke Siloam, nyuñ yere : ntre ami ñka ñkeyere, 'nyuñ ñkut
 12 usuñ. Ndien mö ödöhö enye, ete, Enye odu möñ ? Enye
 ete, Mfiökke.
 13 Mö éda enye emi ekedide 'nan ëtiene Me-Pharisee.
 14 Ndien ekedi ke sabbath ke Jesus akanam mbat önyuñ
 15 atat enye enyin. Ntem Me-Pharisee étöñö ntak ébup
 enye ñko, nte enye okokutde usuñ. Ndien enye ödöhö
 mö, ete, Enye eyet mbat ke enyin mi, ndien ami ñkeyere
 16 'nyuñ ñkut usuñ. Ndien ndusuk Me-Pharisee ödöhö ëte,
 Owo emi itoho ke Abasi, koro Enye minimke sabbath.
 Edi owo eñwen ëte, Didie ke owo emi edide abiat-ibet
 ekeme ndinam midiöñö ntem ? Ndien mö ébakhare.
 17 Ndien mö étöñö ntak ödöhö 'nan oro, ete, Afo ödöhö
 didie abaña Enye, sia Enye atatde fi enyin ? Enye öbörö
 18 ete, Enye edi prophet. Edi Me-Jew inimke ke akpanikö¹
 ibaña enye, ite, enye ekedi 'nan, ndien okut usuñ,
 tutu mö ëkot ëte ye eka owo emi ékenamde enye okut
 19 usuñ édi, ényuñ ébup mö, ete, Nte owo emi edi eyen mbufo,
 emi mbufo ödöhöde ëte enye akamana 'nan ? Didie ndien
 20 ke enye okut usuñ kemi ? Ete ye eka esie ébörö ëte,
 Nyin imöfiök ite enye edi eyen nyin, ye nte enye akama-
 21 nade 'nan : edi nte enye okutde usuñ kemi, nyin ifiökke ; ye
 owo emi atatde enye enyin, nyin ifiökke : ébup enye ;
 22 enye okpon ; enye eyetñ ikö idemesie. Ete ye eka
 esie ödöhö ikö emi, koro mö éfeghede Me-Jew : koro
 Me-Jew éma ékediomi ëte, owo ama onyime Enye,
 ete, Enye edi Christ, éyebin enye öwörö ke synagogue.
 23 Oto oro ëte ye eka esie ödöhö ëte, enye okpon ; ébup enye.
 24 Ntre mö étöñö ntak ëkot owo oro ekedide 'nan edi, ényuñ
 ëdöhö enye, ete, Nö Abasi ukpono : nyin imöfiök ite owo
 25 emi edi abiat-ibet. Edi enye öbörö ete, Me Enye edi
 abiat-ibet, ami mfiökke ; ñkpö kiet ke ami mfiök,

JOHN 10.

- 26 nte ami ñkedide 'nan, kemi mokut usuñ. Ndien mö ëdöhö enye, ëte, Enye akanam nso ye afo ? Didie ke
27 Enye atat fi enyin ? Enye öbörö mö, ete, Ami 'ma ndöhö mbufo kpa idaha emi, ndien mbufo ikopke : nsinam mbufo ëyomde nditöñö ntak ñkop ? nte mbufo ñko
28 ëyom ndikabare ndi mbet Esie ? Ndien mö ësuñi enye, ënyuñ ëdöhö ëte, Afo edi owo mbet Esie ; edi nyin idi
29 mbet Moses. Nyin imöfiök ite, Abasi öködöhö ye Moses : edi ama edi owo emi, nyin ifiökke ebiët eke
30 Enye otode. Owo oro ödöhö mö, ete, Emi edi utibe ñkpö, nte mbufo mifiökke ebiët emi Enye otode,
31 ndien Enye am, atat mi enyin. Nyin imöfiök ite Abasi ikopke uyo mebiat-ibet : edi owo ekededi ama edi atuak-ibuot 'nö Abasi, önyuñ anam se Enye amade, Enye okop
32 uyo esie. Toto ke eritöñö ererimbot owo isikopke ite, owo
33 ekededi ama atat enyin owo emi akamanade 'nan. Owo emi mikpotoho ke Abasi, Enye ikpekemeke ndinam ñkpö.
34 Mö ëdöhö enye, ëte, Afo akamana öfuri ke idiöñkpö, ndien nte afo ke ekpep nyin ? Ndien mö ëbin enye.
35 Jesus okop ete mö ëma ëbin enye ; ndien ke okutde enye, Enye ödöhö ete, Nte afo omonim Eyen Abasi ke akpanikö ?
36 Enye öbörö ete, Enye edi anie, Öböñ, man 'ním
37 Enye ke akpanikö ? Jesus ödöhö enye, ete, Afo ama
38 okut Enye, önyuñ edi Enye etiñ ikö emi ye afo. Ndien enye ete, Öböñ, ami monim ke akpanikö. Ndien enye
39 atuak ibuot önö Enye. Ndien Jesus ödöhö ete, Kabaña ikpe ke Ami ndi ke ererimbot emi, man mö emi miqe
ñkpö ëkpeku, man mö emi ëkutde ñkpö ëkpenyuñ
40 ëkabare ëdi 'nan. Me-Pharisee emi ëdude ye Enye ëkop ikö oro, ënyuñ ëdöhö Enye, ëte, Nte nyin nde idi 'nan ?
41 Jesus ödöhö mö, ete, Mbufo ëkpeli 'nan, mbufo ikpenyeneneke idiöñkpö : edi kemi mbufo ödöhö ëte, Nyin imokut ñkpö : idiöñkpö mbufo osuk ododu.

- 10 KAKPAN ke ndöhö mbufo, nte, Owo emi misañake ke usuñ iduk ke ufök-eröñ edi ödökde ke usuñ efen, kpa enye
2 edi inö ye ñwo. Edi owo emi asañade ke usuñ oduk edi
3 andikpeme meröñ. Etie-usuñ eberere önö enye ; meröñ ënyuñ ëkop uyo esie : ndien enye okot meröñ esiemö ke
4 enyin, önyuñ ada mö öwörö. Ke enye ama okosioño kpukpru meröñ esiemö, enye ebem mö iso asaña, meröñ
5 ënyuñ ëtiene enye : koro mö ëdiöñöde uyo esie. Ndien

JOHN 10.

mō iditieneke esen owo, edi ēyefeñ ekpōñ enye : koro mō
 6 midiöñöke uyo esen owo. Jesus otop ñke emi önö mō ;
 edi mō ifiökke ñkpō oro Enye ödöhöde mō.

7 Ndien Jesus ötöñö ntak ödöhö mō, ete, Kakpan ke
 8 ndöhö mbufo, nte, Ami ndi usuñ meröñ. Kpukpru owo
 emi ēbemde Mi iso ēdi inö ye ñwo : edi meröñ ikopke
 9 uyo mō. Ami ndi usuñ : edieke owo odukde ke Ami,
 ēyenyaña enye, enye eyenyuñ oduk önyuñ öwörö, önyuñ
 10 okut udia. Inö idige, iböhöke man oyip, önyuñ owot,
 önyuñ osobo : Ami ñkedi man mō ēnyene uwem, ēnyuñ
 11 ēnyene enye awak akan. Ami ndi eti andikpeme eröñ :
 eti andikpeme eröñ önö uwem Esie kabaña meröñ.
 12 Anam-utom ke okuk, emi midige andikpeme eröñ, emi
 meröñ minyeneke enye, okut nte ekpe edide, önyuñ
 ökpōñ meröñ, efege, ndien ekpe omum mō, önyuñ
 13 asuan mō : (*enye efege* koro enye edide anam-utom ke
 14 okuk, minyuñ ikereke meröñ. Ami ndi eti andikpeme
 15 eröñ ; ndien Ami mödiöñö okimmö, okimmö ēnyuñ
 ēdiöñö Mi, kpa nte Ete ödiöñöde Mi, Ami mönyuñ ndiöñö
 16 Ete ; ndien Ami 'nö uwem Mi kibuot meröñ. Ndien Ami
 menyene meröñ eñwen, emi midige eke ufök emi : mō ke
 Ami 'nyene ndida ndi ñko, mō ēyenyañ ekop uyo Mi ;
 ndien mō ēyekabare ēdi otu eröñ kiet, Andikpeme eröñ
 17 önyuñ edi kiet. Oto emi Ete ama Mi, koro Ami nyakde
 18 uwem Mi, man ntöñö ntak nda enye. Baba owo kiet
 iböhö Mi uwem, edi Ami 'ma nyak enye ke Idemmi.
 Ami menyene odudu ndiyak enye, mönyuñ 'nyene odudu
 nditöñö ntak nda enye. Item emi ke Ami ñkóbö Ete Mi.
 19 Eribakhare ötöñö ntak otibe kotu Me-Jew kabaña
 20 me-ikö emi. Ndien ekese mō edöhö ëte, Enye enyene
 demon, önyuñ adama idat ; nsinam mbufo èkpañde utöñ
 21 ënö Enye ? Owo eñwen èbörö ëte, Memö emi idige ikö
 owo emi enyenede demon. Nte demon emekeme nditat
 'nan enyin ?
 22 Ndier edi ini usörö erinam *temple* asana ke Jerusalem :
 23 önyuñ edi ini etuep ; ndien Jesus asasaña ke temple ke
 24 eteghe Solomon. Ndien Me-Jew èkanare Enye èkuk,
 önyuñ edöhö Enye, ëte, Adaña didie ke Afo edisín nyin
 25 iyik ? Afo ama edi Christ, tím sian nyin. Jesus öbörö
 mō, ete, Ami 'ma nsian mbufo, ndier mbufo inimke ke
 akpanikö : me-utom oro Ami 'namde ke enyin Ete Mi
 26 ëtiñ ikö ntiense èbaña Mi. Edi mbufo inimke ke akpan-

JOHN 11.

27 ikö, koro mbufo mitoho ke meröñ Mi. Meröñ Mi ekop
 uyo Mi, Ami mönyuñ ndiöñö mö, mö ënyuñ étiene Mi :
 28 ndien Ami 'nö mö nsinsi uwem ; mö idinyuñ itakke ke
 nsinsi, baba owo kiet idinyuñ ifabakere mö ke ubök Mi
 29 isio. Ete Mi, emi adade mö öönö Mi, okpon akan kpukpru ;
 ndien baba owo kiet ikemeke ndifabare mö ke ubök Ete
 30 nsio. Ami ye Ete Mi idi kiet. Me-Jew étöñö ntak étañ
 32 itiat éte itöñö Enye. Jesus öbörö mö, ete, 'Ma ñwut mbufo
 ediwak nti utom éto ke Ete ; ke ewe utom oro ke mbufo
 33 éyom nditöñö Mi ke itiat ? Me-Jew ébörö Enye, éte,
 Kabaña eti utom nyin itöñöke Fi ke itiat, edi kabaña
 isuñi ; ye, koro Afo, emi edide owo, onümde idem nte Abasi.
 34 Jesus öbörö mö, ete, Nte ikewetke ke ibet mbufo ite, Ami
 35 ñkodöhö nte, Mbufo édi me-abasi ? Edieke Enye okokot-
 de mö me-abasi, emi uyo Abasi eketienede mö (ndien ñwed
 36 Abasi ikemeke ndikpu), nte mbufo émedöhö ébaña Enye
 emi Ete akanamde asana ökönyuñ ödöñde edi ke ereribot,
 ete, Afo omosuñi ; koro Ami ndöhöde nte, Ami ndi Eyen
 37 Abasi ? Edieke Ami menamke mutom Ete Mi, ékunüm Mi
 38 ke akpanikö. Edi Ami 'ma 'nam mö, okposuk edi mbufo
 minümke Mi ke akpanikö, ñním idem utom oro ke akpan-
 ikö : man mbufo éfiök, man otím añaña öönö mbufo ñko,
 39 ete, Ete odu ke esít Mi, ye Ami ke esít Ete. Mö étöñö
 ntak éyom ndimum Enye : ndien Enye öwörö öböhö mö
 ke ubök.
 40 Ndien Enye ötöñö ntak ebe Jordan aka ke ebiët emi
 41 John ekebemde iso onüm baptism ; önyuñ etie do. Ndien
 ediwak owo étiene Enye ; ndien mö édöhö éte, Ke akpanikö
 John ikanamke idiöñö : edi kpukpru ñkpö oro John
 42 ökodöhöde abaña owo emi édi akpanikö. Ndien ediwak
 owo ñním Enye ke akpanikö do.

11 EKEM owo kiet emi ekerede Lazarus, owo Bethany, obio
 2 Mary ye Martha eyen-eka esie, ödöñö. Edi Mary oro
 akadade ufuöñkpö eyet Öböñ, ökönyuñ öquöhörede ukot
 Esie ke idet esie, emi Lazarus eyen-eka esie eren ödöñöde.
 3 Ndien nditö-eka iban oro ödöñ ékedöhö Enye, éte, Öböñ,
 4 sese, enye emi Afo amade ke ödöñö. Edi kini Jesus
 okopde, Enye ödöhö ete, Udöñö emi idige eke mkpa, edi
 kabaña ukpono Abasi, man oto do ékpono Eyen Abasi.
 5 Jesus ama Martha, ye eyen-eka esie añawan, ye Lazarus.
 6 Mödo kini Enye okopde ete enye ke ödöñö, Enye osuk

JOHN 11.

7 etie usen iba ke ebiêt oro Enye odude. Ndien ke emi
 ebede Enye ödöhö mbet Esie, ete, Ëyak nyin itöñö ntak
 8 ika ke Judæa. Mbet Esie ēdöhö Enye, ëte, Rabbi, kpa
 idahemi ke Me-Jew ëkeyom nditöñö Fi ke itiat ; ndien
 9 nte Afo möñ ötöñö ntak aka do ? Jesus öbörö ete, Nte
 idige ñkanika duopeba ëdu ke uwemeyo ? owo ama asaña
 ke uwemeyo, enye ituakke ukot, koro enye okutde uñwana
 10 ererimbot emi. Edi owo ama asaña ke okoneyo, enye
 11 atuak ukot, koro uñwana, miduhe ye enye. Enye
 ödöhö ikö emi : ndien ke ama ökodöhö ntem, Enye
 ödöhö mö, ete, Lazarus ufan nyin ke ede ; edi Ami möñ
 12 ñka, man ndemere enye ke idap. Mbet Esie ēdöhö Enye,
 ëte, Öböñ, enye ama ede idap, idem eyefere enye.
 13 Jesus ödöhö abaña mkpa esie : edi mö ëkere ëte, Enye
 14 ödöhö abaña eriduök-odudu ke idap. Ndien Jesus
 15 otim ödöhö mö, ete, Lazarus akpa. Ndien esit adat Mi
 kabaña mbufo koro Ami meñkoduhe do, man mbufo
 16 ñním ke akpanikö ; edi ëyak nyin ibine enye. Ndien
 Thomas, emi ekerede Didymus, ödöhö mbet eñwen, ete,
 Yak nyin inyuñ ika man ikpaña ye Enye.
 17 Ntre kini Jesus osimde do, Enye okut ete enye ama
 18 ana ke udi usen inañ. Bethany ekpere Jerusalem,
 19 oyom usuñ ñkpö nte mile iba ; ndien ediwak Me-Jew ëma
 ëtiene Martha ye Mary, man ëdöñ mö esit kabaña eyen-eka
 20 mö. Ntem kini Martha okopde ete Jesus ke edi, enye aka
 21 okosobo ye Enye : edi Mary osuk etie ke ufök. Ndien
 Martha ödöhö Jesus, ete, Öböñ, Afo ama okpodu mi, eyen-
 22 eka mi ikpekpha. Ndien kpa kemi möfiök nte, ñkpö
 23 ekededi Afo edibeñede Abasi, Abasi eyenö Fi. Jesus ödöhö
 24 enye, ete, Eyen-uka eyetöñö ntak eset. Martha ete Enye,
 25 Möfiök nte enye eyeset ke eriset ke akpatre usen. Jesus
 ödöhö enye, ete, Ami ndi eriset ye uwem : enye emi
 öbuötde idem ye Ami, okposuk edi nte enye akpade,
 26 eyedu uwem : ndien owo ekededi emi odude uwem önyuñ
 öbuötde idem ye Ami idikpaha ke nsinsi. Nte afo monim
 27 emi ke akpanikö ? Enye öbörö Enye, ete, Ih, Öböñ, ami
 monim ke akpanikö nte, Afo edi Christ Eyen Abasi, kpa
 28 Enye emi edide ke ererimbot. Ndien ke enye ama
 ökodöhö emi, enye aka okokot Mary eyen-eka esie ke
 29 ndibe, ete, Andikpep mömi, ke önyuñ okot fi. Ndien kini
 enye okopde, enye adakha kenyöñ iwiwa etiene Enye.
 30 (Jesus ika-idukke ke ekpri obio oro kaña, edi osuk odu ke

JOHN 11.

- 31 ebiêt oro Martha okosobode ye Enye.) Ndien kini Me-Jew
 emi ēdude ye enye ke ufök, ēnyuñ ēdöñde enye esit.
 ēkutde nte Mary adakhade kenyöñ iwiwa önyuñ öwöröde,
 mö ētiene enye, ēkere ēte, enye aka ke udi nditua eyet do.
- 32 Ndien Mary, kini enye osimde ebiêt oro Jesus odude, önyuñ
 okutde Enye, öduö Enye ke ukot, önyuñ ödöhö Enye, ete,
- 33 Öböñ, Afo ama okpodu mi, eyen-eka mi ikpekpha. Ntem
 kini Jesus okutde enye atuade eyet, ye Me-Jew emi
 ētienede enye nte étuañade ñko, Enye omum ke spirit,
- 34 mfukhö önyuñ anam Enye, Enye önyuñ ödöhö ete,
 Mbufo ēkenim enye ke ebiêt ewe? Mö ēdöhö Enye, ēte,
- 35 Öböñ, Di dise. Jesus atua eyet. Ntem Me-Jew ēdöhö
 36 ēte, Sese, nte Enye amade enye! Edi ndusuk mö ēdöhö
 37 ēte, Nte owo emi akatatde enyin enye emi ekedide 'nan,
 38 ikpekemeke ndikpan owo emi ndikpa? Ndien Jesus
 ötöñö ntak omum ke esit Esie önyuñ edi ke udi. Udi edi
 39 aba, itiat önyuñ ebere ke inua esie. Jesus ödöhö ete,
 Mbufo ēmen itiat ēfep. Martha, eyen-eka akpa-mkpa,
 ödöhö Enye, ete, Öböñ, kemi enye ke etebe: koro usen
- 40 inañ ēbe nte enye akakpa. Jesus ödöhö enye, ete, Nte Ami
 ñködöhöke fi, nte, Afo ama onim ke akpanikö, afo eyekut
 41 uböñ Abasi? Ndien mö ēmen itiat ēfep. Ndien Jesus
 emenere enyin Esie, önyuñ ödöhö ete, Ete, mökön Fi
 42 koro Afo okopde uyo Mi. Ndien Ami möfiök nte Afo
 okokop uyo Mi kpukpru ini: edi Ami ndöhö ntem kabaña
 otu owo emi ēdade mi, man mö ēnäm ke akpanikö
 43 ēte Afo öködöñ Mi. Ndien ke Enye ama öködöhö ntre,
 44 Enye ofiori ke ökpösöñ uyo, ete, Lazarus, wörö di. Akpa-
 mkpa öwörö edi, ëwañ enye ubök ye ukot ke öföñ udi;
 önyuñ eböp iso esie ke ubak öföñ. Jesus ödöhö mö, ete,
 Etat enye, önyuñ esana enye eyak.
- 45 Ndien ediwak Me-Jew, emi ēketienede Mary ēkenyuñ
 46 ēkutde se Enye anamde, ënäm Enye ke akpanikö. Edi
 ndusuk mö ēdakha ētiene Me-Pharisee, önyuñ ebuk ënö mö
 se Jesus akanamde.
- 47 Ndien ikpö oku ye Me-Pharisee ēkot esop ēbono, önyuñ
 ödöhö ete, Nso ke nyin inam ntem? koro owo emi ke
 48 ananam ediwak midiöñö. Nyin ima iyak Enye anam
 ntem, kpukpru owo ëyenäm Enye ke akpanikö: ndien
 49 Me-Roman ëyedi ēdibö nyin obio ye idut nyin. Edi
 Caiaphas, owo mö kiet, emi edide aqua oku ke isua oro,
 50 ödöhö mö, ete, Mbufo ifiökke baba ñkpö kiet, mbufo inyuñ

JOHN 12.

ique ite öfön nte owo kiet akpakpade kibuot mbiobio,
51 man öfuri obio èkunyuñ étak. Enye idöhöke ntem
ke idemesie : edi koro enye edide aqua oku ke isua oro,
enye etiñ prophecy ete, Jesus edikpa kibuot obio oro ;
52 ndien idige kibuot obio oro ikpöñ, edi man Enye obon
53 ötö kiet kpukpru nditö Abasi emi èsuanade. Ntre
ötöñöde ke usen oro mö èdiomi ndiwot Enye.

54 Mödo Jesus isañake aba aña wa aña wa kuföt Me-Jew, edi
adakha do aka ke ebiët emi ekperedé wilderness, okoduk ke
obio emi ekerede Ephraim ; önyuñ etie do ye mbet Esie.
55 Passover Me-Jew ekpere : ndien ediwak owo éto ke
iñwañ èdök éka ke Jerusalem ébem passover iso, ndinam
56 idemmö èsana. Ndien mö èyom Jesus, ènyuñ èdöhö
kiet ye eken nte mö èdade ke temple, ète, Mbufo èkere
57 didie ? Nte Enye ididige usörö ? Ndien ikpö oku ye
Me-Pharisee éma èwuk ète, owo ekededi ama öfiök
ebiët emi Enye odude, yak enye asian, man mö ènum
Enye.

12 NDIEN Jesus ebem passover iso usen itiokiet edi ke
Bethany, ebiët eke Lazarus odude, emi Jesus akanamde
2 enye eset ke mkpa. Ndien mö ènam usörö ènö Enye
do : ndien Martha otim ñkpö ; edi Lazarus edi owo mö
3 kiet emi ètiede ke itie-udia ye Enye. Ntem Mary ada
pound ufuöñkpö spiknard, ata ñkpö uto, eyet ukot Jesus,
önyuñ öquöhöre ukot Esie ke idet esie : ndien utebe
4 ufuöñkpö öyöhö ufök. Edi Judas Iscariot, owo mbet
5 Esie kiet, emi editapde Enye, ödöhö ete, Nsinam
minyamke ufuöñkpö emi ibö okuk ikie ita, inö ubuene ?
6 Enye idöhöke ntem koro enye ekerede ubuene ; edi
koro enye edide inö, önyuñ akamade ekpat, ndien ososio
7 se isinende kesit. Ntem Jesus ödöhö ete, Èyak enye anam
8 emi abaña usen eribuk Mi. Koro mbufo ènyenede
mubuene ye mbufo kpukpru ini ; edi mbufo inyeneke
Mi kpukpru ini.

9 Ndien mbiobio Me-Jew èkop ète Enye odu do : ndien
mö èdi, idige kabaña Jesus ikpöñ ikpöñ, edi man mö
ènyuñ èkut Lazarus, emi Enye akanamde eset ke mkpa.
10 Edi ikpö oku èdiomi ète ikpewot Lazarus ñko, koro
11 otode ke enye ediwak Me-Jew èdakha ènyuñ èním Jesus
ke akpanikö.

12 Mkpöñ aqua otu owo emi èkedide usörö, ke mö èkopde

JOHN 12.

13 ëte Jesus ke asaña edi ke Jerusalem, ëda ndak eyop
ëwöñö ndisobo ye Enye, ënyuñ ëfiori ëte,

Hosanna :

Etoro Enye emi edide ke enyiñ Jehovah,
Kpa Edidem Israel.

14 Ndien adañemi Jesus okutde abak ass, Enye odoro kesit,
nte ëwetde ëte,

15 Kufeghe, Adiaha Zion :
Sese, Edidem fo ke edi,
Ke odoro abak ass.

16 Mbet Esie ifiökke ñkpö emi ke akpa : edi kini Jesus
ama okoduk ke uböñ, ndien mö ëti ëte, ëkewet
ñkpö emi ëbaña Enye, ëte, mö ëkenyuñ ënam ñkpö emi

17 ënö Enye. Ndien otu owo emi ëkedude ye Enye kini
Enye okotde Lazarus öwörö ke udi, önyuñ anamde Enye

18 eset ke mkpa, ëdöhö ikö ntiense. Oto ke ñkpö emi ñko
otu owo ëka ëkesobo ye Enye, koro mö ëkopde ëte, Enye

19 ama anam idiöñö emi. Ntem Me-Pharisee ëdöhö
kotu idemmö ëte, Ese nte mbufo mikemeke ñkpö : sese,
ererimbot ke etiene Enye.

20 Ndusuk Me-Greek ëdu kotu mö emi ëdökde ëka
ndituak ibuot ke usörö : ndien memö emi ëtiene Philip,
emi otode ke Bethsaida ke Galilee, ënyuñ ëbup enye, ëte,

22 Öböñ, nyin iyom ndikut Jesus. Philip edi edidöhö

23 Andrew : Andrew ye Philip ëdi ëdidöhö Jesus. Ndien
Jesus öbörö mö, ete, Ini ekem, nte ëkpenöde Eyen owo

24 uböñ. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ke mkipasip ibokpot
miduöhö ke isöñ inyuñ ikpa, enye osuk odu ke idemesie
ikpöñ ; edi enye ama akpa, enye oñwom ediwak mfri.

25 Enye emi amade uwem esie öduök enye ; ndien enye emi
asuade uwem esie ke ererimbot emi eyenim enye önö

26 nsinsi uwem. Owo ekededi ama anam ñkpö önö Mi, yak
enye ebine Mi ; ndien ebiët eke Ami ndude, do ke asañ-
utom mi edinyuñ odu ñko : owo ama anam ñkpö önö

27 Mi, Ëte Mi eyekpono enye. Kemi spirit Mi öfukhö ;
ndien nso ke Ami ndidöhö ? Ëte, nyaña Mi ke ñkanika
emi. Edi kabaña ñkpö emi ke Ami ndi nsüm ñkanika

28 emi. Ëte, kpono enyiñ Fo. Ndien uyo oto ke enyöñ
ete, Ami 'ma ñkpono enye, nyenyuñ ntöñö ntak ñkpono

29 enye ñko. Ndien otu owo emi ëdade do ënyuñ ëkopde,
ëdöhö ëte, enyöñ atuak : mö eñwen ëte, Angel etiñ

30 ikö ye enye. Jesus ödöhö ete, Uyo emi idige kabaña

JOHN 12.

31 Mi, edi kabaña mbufo. Emi edi ini ikpe ererimbot
 32 emi : kemi eyeduök öböñ ererimbot emi. Ndien Ami,
 ke ēma ēmen Mi ekpöñ isöñ, nyedudi kpukpru owo
 33 etiene Mi. Enye ödöhö emi owut oruk mkpa eke Enye
 34 edikpade. Ndien otu owo ēbörö Enye, ëte, Nyin ima
 ikop ke ibet ite, Christ ododu ke nsinsi : ndien didie
 ke Afo ödöhö ete, Enyene ndimen Eyen owo kenyöñ ? anie
 35 edi Eyen owo emi ? Ntem Jesus ödöhö mö, ete, Ke ini
 esisit kaña uñwana ododu kotu mbufo. Esaña adaña ini
 nte mbufo ēnyenede uñwana, man ekim okusim mbufo :
 ndien enye emi asañade ke ekim ifiökke ebiët eke enye
 36 akade. Adaña ini nte mbufo ēnyenede uñwana, ēbuöt
 idem ke uñwana, man mbufo ēkabare ëdi nditö uñwana.
 37 Jesus ödöhö ñkpö emi, önyuñ adakha odibe mö. Edi
 okposuk edi nte Enye anamde adaña ediwak midiöñö
 38 oro kiso mö, mö ibuötke idem ye Enye : man ikö prophet
 Isaiah osu emi enye öködöhöde ete,

Oböñ, anie onim mbuk nyin ke akpanikö ?

Ubök Jehovah önyuñ ayarare önö anie ?

39 Oto ke ñkpö emi mö ikemeke ndinim ke akpanikö, koro
 Isaiah ötöñöde ntak ödöhö ete,
 40 Enye ama otibi mö enyin, önyuñ anam esit mö ösöñ ;
 Mbak mö ëdida enyin mö ëkut, önyuñ ëda esit mö ëfiök,
 Enyuñ ëkabare,
 Ndien Ami mfpökök udöñö mö.
 41 Isaiah ödöhö me-ñkpö emi, koro enye okutde uböñ esie ;
 42 ndien enye ödöhö abaña Enye. Edi kpa ediwak mendikara
 enim Enye ke akpanikö ; edi oto ke Me-Pharisee
 mö iyarakere, mbak mö ëdibin mö ke synagogue ëfep :
 43 koro mö ēmade ukpono owo ëkan ukpono Abasi.
 44 Ndien Jesus ofiori önyuñ ödöhö ete, Enye emi öbuötde
 idem ye Ami, ibuötke idem ye Ami, edi ye Enye emi
 45 öködönde Mi. Ndien enye emi okutde Mi, okut Enye
 46 emi öködönde Mi. Ami medi nte uñwana ke ererimbot,
 man owo ekededi emi öbuötde idem ye Ami okutie ke
 47 ekim. Ndien owo ekededi ama okop ikö Mi, ndien
 minimke mö, Ami ñkpéhe ikpe esie : koro Ami ñkedige
 48 ndikpe ikpe ererimbot, edi ndinyaña ererimbot. Enye
 emi esinde Mi, minyuñ ikopke ikö Mi, enyene kiet emi
 ekpede ikpe esie : ikö oro Ami ndöhöde, kpa enye edikpe
 49 ikpe esie ke akpatre usen. Koro Ami ñködöhöke oto ke
 Idemmi ; edi Ëte emi öködönde Mi, Enye ama eteme

JOHN 13.

50 Mi, se Ami ñkpödöhöde ye se Ami ñkpetiñde. Ndien Ami möfiök nte item Esie edi nsinsi uwem : mödo me-ñkpö eke Ami ntiiñ, kpa nte Ete öködöhöde Mi, ntre ke Ami ntiiñ.

13 Ke usörö passover mika-itöñöke kaña, Jesus, ke öfiökde ete, ini Esie ama edi nte Enye akpadakhade öwörö ke ereribot emi, etiene Ete, ke erima Esiemö emi edude
 2 ke ereribot, Enye amama mö osim akpatre. Ndien ke ini udia mbubreyo, ke devil esinde ke esit Judas Iscariot
 3 eyen Simon nditap Enye, Jesus öföfiök ete, Ete ama ada kpukpru ñkpö esin ke ubök Esie, ye nte Enye otode
 4 ke Abasi önyuñ oyomde nditiene Abasi, adakha ökpöñ itie-udia, önyuñ ökpönöre me-öfönidem Esie onim ; önyuñ
 5 ada uquöhöre-idem öbög Idemesie. Ndien Enye ötökhö möñ esin ke uyet-ubök, önyuñ ötöñö ndiyet mbet Esie
 6 ukot, 'nyuñ 'nquöhöre mö ke uquöhöre-idem eke Enye öbögöde. Ntre Enye osim Simon Peter. Enye ödöhö
 7 Enye, ete, Öböñ, nte Afo möñ eyet ukot mi ? Jesus öbörö enye, ete, Se Ami 'namde afo ufiökke kemi : edi afo eyefiök
 8 ke ini iso. Peter ödöhö Enye, ete, Afo uduyetke ukot, mi ke nsinsi. Jesus öbörö enye, ete, Ke Ami menyetke
 9 fi, afo unyeneke udeme ye Ami. Simon Peter ödöhö Enye, ete, Öböñ, idige ukot mi ikpöñ, edi ubök ye ibuot
 10 mi nde. Jesus ete enye, Enye emi eyerede möñ ama iyomke aba ndiyere iböhöke ukot esie, edi asana öfuri
 11 öfuri : ndien mbufo émesana, edi idige kpukpru. Koro Enye öfiökde enye emi editapde Enye ; mödo Enye ödöhö ete, Idige kpukpru mbufo énsana.
 12 Ntre ke Enye ama ekeyet ukot mö ama, önyuñ emen öfönidem Esie esine, önyuñ ösukhöre etie ñko, Enye ödöhö mö, ete, Nte mbufo émefiök se Ami 'namde
 13 ye mbufo ? Mbufo ékot Mi éte, Andikpep ye Öböñ : ndien mbufo émetim édöhö ; koro Ami ndide ntre.
 14 Edieke Ami ndien, Öböñ ye Andikpep, nyetde mbufo
 15 ukot, mbufo nde nde ékpeyet ukot kiet eken. Koro Ami 'ma ñwut mbufo ido, man mbufo nde ékpenam kpa
 16 nte Ami 'namde ye mbufo. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, asañutom ikponke ikan Ete ufök esie ; isuñutom
 17 inyuñ ikponke ikan andidöñ enye. Mbufo éma éfiök me-ñkpö emi, öföfön önö mbufo edieke mbufo énamde mö.
 18 Ami ndöhöke mbaña kpukpru mbufo : Ami möfiök mö

JOHN 13.

emi 'mekde : edi man se ēwetde osu ēte, Enye emi adiade
19 udia Mi ama emenere nditīñ-ikpat esie atīga Mi. Toto
ke ini emi mödöhö mbufo ke ñkpö emi mika-itibek
kaña, man, kini otibede, mbufo ēním ke akpanikö ēte,
20 Ami ndi *Enye*. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Enye emi
onyimede owo ekededi emi Ami ndidönde onyiime Mi ;
ndien enye emi onyiimed Mi onyiime Enye emi ökodönde
Mi.

21 Ke Jesus ama ökodöhö ntem, Enye öfukhö ke
spirit, önyuñ ösöñ uyo ödöhö etc, Ami motim ndöhö
22 mbufo, nte, owo mbufo kiet eyetap Mi. Mbet Esie ēse
23 kiet eken, ēyik owo eke Enye ödöhöde abaña. Owo mbet
Esie kiet emi Jesus amade odu ke okpokoro emi eberede
24 ke ikpanesit Jesus. Simon Peter ofuñ ubök önö enye,
25 ete, Sian nyin owo emi Enye etiñde abaña. Enye
ke eberede ke ikpanesit Jesus, kpa nte eketiede,
26 ödöhö Enye, ete, Edi anie, Oböñ ? Ndien Jesus öbörö
ete, Edi enye emi Ami ndinöde uyo, kini ndebide enye.
Ntre ke Enye ama ekedebi uyo, Enye ada önö Judas,
27 eyen Simon Iscariot. Ndien ke enye ama ököbö uyo
oro, Satan oduk ke esit esie. Ndien Jesus ödöhö enye,
28 ete, Se afo oyomde ndinam, nam iwiwa. Edi baba owo
kiet ke okpokoro ifiökke ntak eke Enye ödöhöde enye
29 ntem. Koro ndusuk owo ēkerede ēte, oto koro Judas
akamade ekpat, Jesus ödöhö enye, ete, Dep ñkpö eke
nyin idiyomde ke abaña usörö ; me, nte enye ökpönöde
30 ubuene ñkpö. Ndien ke enye öböde uyo oro ndo ndo oro
emye öwörö : ndien ekedi okoneyo.

31 Ke enye ama ökowörö, Jesus ödöhö ete, Kemi
ēkpono Eyen owo, Abasi önyuñ ada ukpono ke Enye ;
32 Abasi eyenuñ okpono Enye ke Idemesie, eyenuñ
33 okpono Enye idaha kiet. Nkpri nditö Mi, Ami nsuk
ndodu ye mbufo ke ini esisit. Mbufo ēyeyom Mi : ndien
nte Ami ndöhöde Me-Jew, nte, Ebiët emi Ami ñkade,
mbufo ikemeke ndidi ; kpa ntre ke Ami ndöhö mbufo
34 kemi. Obufa ibet ke Ami 'nö mbufo, nte, mbufo ēma
kiet eken ; mbufo ēnyuñ ēma kiet eken kpa nte Ami
35 'made mbufo. Kpukpru owo ēyeda emi ēfiök ēte mbufo
ēdi mbet Mi, ke mbufo ēma ēma kiet eken.

36 Simon Peter ödöhö Enye, ete, Ebiët ewe ke Afo akaka ?
Jesus öbörö ete, Ebiët eke Ami ñkade, afo ukemeke
37 nditiene Mi kemi ; edi afo eyeticne Mi usuk usuk. Peter

JOHN 14.

ödöhö Enye, ete, Öböñ, nsinam ami meñkemeke nditiene
 38 Fi kemi ? Nyeduök uwem mi kabaña Fi. Jesus öbörö
 ete, Nte afo eyeduök uwem fo kabaña Mi ? Kakpan ke
 ndöhö fi, nte, Ekikö idikpökke, tutu afo akañ Mi
 utüm ikata.

14 EKUYAK esít ëtämere mbufo : mbufo ëbuöt idem ye
 2 Abasi, ëbuöt idem ye Ami ñko. Ke ufök Ëte Mi ediwak
 ebiët iduñ ëdu ; mikpedige ntre, Ami ñkpödöhö mbufo ;
 3 koro Ami möñ ñka nditüm itie 'nö mbufo. Ndien Ami 'ma
 ñka 'nyuñ ntüm itie 'nö mbufo, nyetöñö ntak ndi, 'nyuñ nda
 mbufo ke Idemmi ; man ke ebiët eke Ami ndude, mbufo
 4 ëdu ñko. Ndien ebiët eke Ami ñkade, mbufo ëmefiök
 5 usuñ. Thomas ödöhö Enye, ete, Öböñ, nyin ifiökke ebiët
 6 eke Afo akade ; didie ke nyin ifiök usuñ ? Jesus ödöhö
 enye, ete, Ami ndi usuñ, ye akpanikö, ye uwem : baba owo
 7 kiet itieneke Ëte iböhöke ke Ami. Mbufo ëma ëkpefiök
 Mi, mbufo ëkpenyuñ ëfiök Ëte Mi ñko : toto ke ini
 8 emi mbufo ëmefiök Enye, ënyuñ ëkut Enye. Philip
 ete Enye, Öböñ, wut nyin Ëte, ndien oro ekem nyin.
 9 Jesus ete enye, Nte Ami modu ye mbufo adaña anyan
 ini emi, ndien afo ufiökke Mi, Philip ? owo ama okut
 10 Mi okut Ëte ; didie ke afo ödöhö ete, Wut nyin Ëte ? Nte
 afo unimke ke akpanikö, ete, Ami ndu ke Ëte, ye Ëte ke
 Ami ? ikö oro Ami ndöhöde mbufo ndöhöke oto ke
 Idemmi : edi Ëte emi odude kesit Mi anam utom Esie.
 11 Èním uyo Mi ke akpanikö ëte, Ami ndu kesit Ëte, ye Ëte
 kesit Mi : midige ntre èním Mi ke akpanikö kabaña idem
 12 utom. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Enye emi öbuötde
 idem ye Ami, utom eke Ami 'namde ke enye edinam ñko ;
 enye eyenuñ anam utom emi okponde akan me mö emi :
 13 koro Ami ntienede Ëte. Ndien ñkpö ekededi eke mbufo
 ëdibeñede ke enyiñ Mi, oro ke Ami ndinam, man Ëte
 14 enyene ukpono ke Eyen. Mbufo ëma ëbeñe ñkpö ke
 15 enyiñ Mi, Ami nyenam oro. Edieke mbufo ëmade Mi,
 16 mbufo ëyenim mbet Mi. Ndien Ami nyekpe Ëte ubök,
 Enye eyenuñ önö mbufo Iberedem efen, man Enye
 17 odu ye mbufo ke nsinsi, kpa Spirit akpanikö : emi
 ereribot mikemeke ndinyime ; koro mique Enye,
 minyuñ ifiökke Enye : mbufo ëmefiök Enye ; koro Enye
 18 odude ye mbufo, edinyuñ odude ke esít mbufo. Ami
 ndikpöñke mbufo nte nditö-akpa : Ami nyetiene mbufo.

JOHN 15.

19 Osuk ekpri ini esisit, ndien ererimbot ique Mi aba ; edi
 mbufo ëkut Mi : koro Ami ndude uwem, mbufo ëyeneyuñ
 20 ëdu uwem ñko. Ke usen oro mbufo ëyefiök ëte Ami ndu
 21 ke Ëte Mi, ye mbufo ke Ami, ye Ami ke mbufo. Enye
 emi enyenede mbet Mi, önyuñ onümde mö, edi enye ama
 Mi : ndien enye emi amade Mi, Ëte Mi eyema enye, Ami
 nyenyuñ 'ma enye, nyenyuñ nyarare Idemmi 'nö enye.
 22 Judas (idige Iscariot) ödöhö Enye, ete, Öböñ, nsinam Afo
 ediyarareded Idemfo önö nyin, edi unönö ererimbot ?
 23 Jesus öbörö enye, ete, Edieke owo amade Mi, enye
 eyenim ikö Mi : ndien Ëte Mi eyema enye, nyin iyenyuñ
 24 itiene enye, inyuñ iduñ ye enye. Enye emi mimaña Mi
 inimke ikö Mi : ndien ikö oro mbufo ëkopde idige
 okimmö, edi eke Ëte emi öködönde Mi.
 25 Ami 'ma ndöhö mbufo ñkpö emi kini ndude ye
 26 mbufo *kaña*. Edi Iberedem, kpa Edisana Spirit, emi
 Ëte edidönde ke enyiñ Mi, Enye eyekpep mbufo kpukpru
 ñkpö, eyenyuñ anam mbufo ëti kpukpru ñkpö oro Ami
 27 ñködöhöde mbufo. Emem ke Ami ñkpöñ 'nö mbufo ;
 emem Mi ke Ami 'nö mbufo : idige nte ererimbot öröde ke
 Ami 'nö mbufo. Ëkuyak esit etimere mbufo, ëkunyuñ
 28 ëfeghe ndik. Mbufo ëma ëkop nte Ami ñködöhöde
 mbufo, nte, Ami möñ 'nyöñ, 'nyuñ mfiak ntieno mbufo.
 Edieke mbufo ëmade Mi, mbufo ëkpedara, koro Ami
 29 ntienede Ëte : koro Ëte okponde akan Mi. Ndien kemi
 Ami 'ma ndöhö mbufo ke ñkpö emi mika-itibele kaña, man,
 30 kini ëtibede, mbufo ëním ke akpanikö. Ndöhöke aba
 ediwak ikö ye mbufo, koro Öböñ ererimbot emi ke edi :
 31 enye inyuñ inyeneke baba ñkpö kiet kesit Mi ; edi man
 ererimbot ëfiök ëte Ami 'mama Ëte, ndien nte Ëte ökönde
 Mi item, kpa ntre ke Ami 'nam. Ëdakha kenyöñ, ëyak
 nyin iwörö ke ebiët emi.

15 Ami ndi ata vine, ndien Ëte Mi edi andikpeme iñwañ.
 2 Kpukpru ñkök kiet kiet kesit Mi emi miñwomke mfri,
 Enye osibe efep, ndien kpukpru ñkök kiet kiet emi
 oñwomde mfri, Enye ödödiöñ, man enye oñwom mfri
 3 awak akan. Kemi mbufo ëmesana oto ke ikö emi
 4 Ami ndöhöde mbufo. Ëdu kesit Mi, Ami 'nyuñ ndu kesit
 mbufo. Nte ñkök mikemeke ndiñwom uafri ke idemesie,
 iböhöke enye odu ke vine ; kpa suk ntre mbufo inyuñ
 5 ikemeke, iböhöke mbufo ëdu kesit Mi. Ami ndi vine,

JOHN 15.

mbufo ēdi me-ñkök : Enye emi odude kesít Mi, Ami
 'nyuñ ndude kesít esie, kpa enye oñwom ediwak mfri :
 koro ke eridianare ye Ami mbufo ikemeke ndinam ñkpö.
 6 Edieke owo miduhe kesít Mi, ēduök enye nte ñkök, enye
 önyuñ eyemere ; ndien ētañ mö ēsin ke ikañ, ényuñ ēföp
 7 mö. Mbufo éma ēdu kesít Mi, ikö Mi ama önyuñ odu
 kesít mbufo, ébeñe ñkpö ekededi eke mbufo éyeyom,
 8 ndien éyenam énö mbufo. Ke ñkpö emi Ète Mi enyene
 ukpono, emi mbufo éñwomde ediwak mfri ; ndien ntre ke
 9 mbufo ēdidi mbet Mi. Kpa nte Ète amade Mi, ke Ami
 10 'nyuñ 'ma mbufo : ésuk ēdu ke ima Mi. Mbufo éma
 éním mbet Mi, mbufo éyedu ke ima Mi ; kpa nte Ami
 11 'nínde mbet Ète Mi, 'nyuñ ndude ke ima Esie. Me-ñkpö
 emi ke Ami ndöhö mbufo, man idaresít Mi odu kesít mbufo,
 12 *man* idaresít mbufo önyuñ öyöhö. Emi edi ibet Mi, ete,
 13 mbufo éma kiet eken kpa nte Ami 'made mbufo. Baba
 owo kiet inyeneke ima eke okponde akan emi, nte owo
 14 öönöde uwem esie kabaña mufan esie. Mbufo ēdi mufan
 Mi, ke mbufo énamde me-ñkpö eke Ami ntemede mbufo.
 15 Ñkotke aba mbufo ifn ; koro ofn mifiökke se ète
 esie anamde : edi ñkot mbufo mufan ; koro Ami
 'ma nsian mbufo kpukpru ñkpö oro Ami ñkopde oto
 16 ke Ète Mi. Mbufo ikemekke Mi, edi Ami ñkemek
 mbufo, 'nyuñ 'ním mbufo, man mbufo éka èkeñwom mfri,
 man mfri mbufo önyuñ ebigi : man ñkpö ekededi eke
 mbufo èdibeñede Ète ke enyiñ Mi, Enye ökpönö mbufo.
 17 Me-ñkpö emi ke Ami ñwuk mbufo, nte, mbufo éma kiet
 18 eken. Edieke ererímbot ésuade mbufo, mbufo émefiök
 19 ète mö èkebem iso ésua Mi ndien ésua mbufo. Mbufo
 ékpeli eke ererímbot, ererímbot èkpema esiemö : edi
 koro mbufo midige eke ererímbot, edi Ami ñkemek mbufo
 20 nsio ke ererímbot, ntem ke ererímbot ésua mbufo. Èti
 ikö oro Ami ñködöhöde mbufo, nte, ofn ikponke
 ikan ète esie. Edieke mö èkekóböde Mi, éyekóbö
 mbufo ñko ; edieke mö èkenínde ikö Mi, éyením eke
 21 mbufo ñko. Edi kpukpru ñkpö emi ke mö èdinam ye
 mbufo kabaña enyiñ Mi, koro mö mifiökke Enye emi
 22 öködönde Mi. Edieke Ami meñkpédige 'nyuñ ntñ ye mö,
 mö ikpenyeneke idioñkpö : edi kemi mö inyeneke se èkpe-
 23 böröde ébaña idioñkpö mö. Enye emi asuade Mi asua Ète
 24 Mi nde. Ke Ami meñkpanamke kotu mö me-utom eke
 baba owo efen mikánamke, mö ikpenyeneke idioñkpö :

JOHN 16.

edi kemi mö ēma ēkut ēnyuñ ūsua Mi ye Ête Mi nde.
 25 Edi ñkpö emi öwörö, man ikö oro ēwetde ke ibet mö osu,
 26 ëte, Mö ēkesua Mi ke ikpikpu. Edi kini Iberedem
 edide, emi Ami ndidöñde etiene mbufo oto ke Ête,
 kpa Spirit akpanikö emi otode ke Ête, Enye eyetiñ ikö
 27 ntiense abaña Mi: mbufo ēnyuñ ëtiñ ikö ntiense ñko,
 koro mbufo ēma ēkedu ye Ami toto ke eritöñö.

16 MIKÖ emi ke Ami ndöhö mbufo, man ēkusin mbufo
 2 ēduö. Mö ëyebin mbufo ëfep ke me-synagogue: ini ke
 önyuñ edi eke owo ekededi emi ediwotde mbufo edikerede
 3 ete, imö inam ñkpö inö Abasi. Ndien mö ëyenam me-
 4 ñkpö emi, koro mö mifiökke Ête, me Mi. Edi Ami
 'ma ndöhö mbufo me-ñkpö emi, man kadañemi ini mö
 edide, mbufo ëkpeti mö, ëte, Ami 'ma ndöhö mbufo.
 Ndien Ami ñkodöhöke mbufo me-ñkpö emi toto ke eritöñö,
 5 koro Ami ñkodude ye mbufo. Edi kemi Ami möñ ntiene
 Enye emi ökodöñde Mi; ndien baba owo mbufo kiet
 6 ibupke Mi, ite, Afo aka möñ? Edi koro Ami ndöhöde
 mbufo me-ñkpö emi, mfukhö ömoyöhö ke esit mbufo.
 7 Edi Ami ndöhö mbufo akpanikö; nte, öfön ye mbufo
 nte Ami 'nyöñde: koro ke Ami menyöñke, Iberedem
 iditieneke mbufo; edi Ami 'ma 'nyöñ, nyedöñ Enye etiene
 8 mbufo. Ndien Enye, kini Enye edide, eyenam ikpe
 obiom ereribot kabaña idioñkpö, ye edinen ido, ye ikpe:
 9 kabaña idioñkpö, koro mö minümke Mi ke akpanikö;
 10 kabaña edinen ido, koro Ami ntienede Ête, ndien mbufo
 11 ique Mi aba; kabaña ikpe, koro ēma ēkpe ikpe öböñ
 12 ereribot emi. Ami menyene kaña ediwak ikö ndidöhö
 13 mbufo, edi mbufo ikemeke ndikop mö kemi. Edi kadañemi
 Enye, kpa Spirit akpanikö, ama edi, Enye eyeteme mbufo
 ësaña ke öfuri akpanikö: koro Enye miditïñke ito ke
 Idemesie; edi Enye eyetiñ ñkpö ekededi eke Enye okopde:
 14 Enye eyenuñ asian mbufo ñkpö eke ëdidi. Enye
 eyekpono Mi: koro Enye edidade okimmö asian mbufo.
 15 Kpukpru ñkpö ekededi eke Ête enyenede ëdi okim: ntre
 ke Ami ndöhö nte, Enye edida se edide okim, eyenuñ
 16 asian mbufo. Ke ekpri ini esisit, ndien mbufo idique Mi
 aba, ndien ke ekpri ini esisit ñko, mbufo ëyenuñ ëkut Mi.
 17 Mödo ndusuk mbet Esie ödöhö kiet ye eken, ëte, Nso ke
 Enye ödöhö nyin ntem, ete, Ke ekpri ini esisit, ndien
 mbufo idique Mi; ndien ke ekpri ini esisit ñko mbufo

JOHN 17.

18 ëyenyuñ ëkut Mi : Koro Ami ntienede Ête ? Ndien
 mö ëdöhö ëte, Nso ke Enye ödöhö ntem, ete, Ekpri ini
 19 esisit ? Nyin ifiökke se Enye ödöhöde. Jesus öfiök ete
 mö ëyom ndibup Enye, ndien Enye ödöhö mö, ete, Nte
 mbufo ke ëbume kotu mbufo kabaña ñkpö emi Ami
 ndöhöde, nte, Ke ekpri ini esisit, ndien mbufo idique
 Mi, ndien ke ekpri ini esisit ñko, mbufo ëyenyuñ ëkut
 20 Mi ? Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, mbufo ëyetuaña
 ënyuñ ëseme, edi ererimbot ëyedara : mbufo ëyefukhö,
 21 edi mfukhö mbufo eyekabare edi idara. Kini uman
 otukde ñwan enye odu ke mfukhö, koro ini esie ekemde :
 edi kini enye amande eyen ama, enye itihi aba ndutukhö,
 oto ke idara koro eyen eren amanade oduk ke ererimbot.
 22 Mödo mbufo ëdu ke mfukhö kemi : edi Ami nyetöñö ntak
 ñkut mbufo, ndien esit eyedat mbufo, ndien baba owo kiet
 23 idiböhö mbufo idara mbufo. Ndien ke usen oro mbufo
 idibupke Mi baba ñkpö kiet. Kakpan ke ndöhö mbufo,
 nte, Mbufo ëma ëbeñe Ête ñkpö ekededi, Enye eyenö
 24 mbufo ke enyiñ Mi. Tutu osim emi mbufo ibeñeke kaña
 ñkpö ke enyiñ Mi : ëbeñe, ndien mbufo ëyebö, man
 idara mbufo öyöhö.
 25 Mikö emi ke Ami ndöhö mbufo ke ñke : ini ke edi
 eke Ami mendidöhöke mbufo aba ke ñke, edi nyetim
 26 nsian mbufo mbaña Ête. Ke usen oro mbufo ëyebeñe ke
 enyiñ Mi : ndien Ami ndöhöke nte, nyekpe Ête ubök 'nö
 27 mbufo ; koro Ête ke Idemesie amama mbufo, koro mbufo
 ëkemade Mi, ëkenyuñ ënímde ke akpanikö ëte, Ami nto
 28 ke Ête ñwörö. Ami ñkoto ke Ête, 'nyuñ ndi ke ererimbot :
 29 Ami ñkpöñ ererimbot ñko, 'nyuñ ntiene Ête. Mbet Esie
 ëdöhö ëte, Sese, kemi Afo ototim asian, unyuñ udöhöke ke
 30 ñke. Kemi nyin imöfiök ite, Afo öföfiök kpukpru ñkpö,
 unyuñ uyomke owo obup Fi : nyin ida emi inim ke
 31 akpanikö ite, Afo okoto ke Abasi öwörö edi. Jesus öbörö
 32 mö, ete, Nte mbufo ëmenim ke akpanikö kemi ? Sese,
 ini ke edi, önyuñ ededi ama, eke mbufo ëdisuanade,
 kpukpru owo kiet kiet ke ebiët esiemö, ënyuñ ëkpöñ Mi
 ikpöñ : edi Ami nduhe ikpöñ, koro Ête odude ye Ami.
 33 Ami mödöhö mbufo me-ñkpö emi, man mbufo ënyene
 emem ke Ami. Ke ererimbot mbufo ëyekut ukut : edi
 ësöñ esit ; Ami 'ma ñkan ererimbot.

JOHN 17.

ese enyöñ, ödöhö ete, Ëte, ini edi ; kpono Eyen Fo,
 2 man Eyen okpono Fi : kpa nte Afo ökönöde Enye odudu
 ndikara kpukpru öbukidem, man owo ekededi emi Afo
 3 ökönöde Enye, Enye ökpönö mö nsinsi uwem. Ndien
 emi edi nsinsi uwem, nte mö ēkpefiökde Fi ata Abasi
 kierakiet, ye Enye emi Afo öködöñde, kpa Jesus Christ.
 4 Ami ñkokpono Fi ke isöñ, ke 'ma ñkanam utom emi Afo
 5 ökönöde Mi ete 'nam. Ndien kemi, O Ëte, kpono Mi
 ke ñkañ Fo ye ukpono eke Ami ñkenyenede ye Afo ke
 6 ereribot mika-iduhe kaña. Ami ñkayarare enyiñ Fo
 'ño me-owo eke Afo okosiode ke ereribot önö Mi : mö
 ëkedi Okuo, ndien Afo akada mö önö Mi ; ndien mö ēma
 7 ënüm ikö Fo. Kemi mö ëfiök ëte, kpukpru ñkpö ekededi
 8 eke Afo ökönöde Mi ëto Fi : koro Ami 'ma 'ño mö
 me-ikö emi Afo ökönöde Mi ; ndien mö ënyime mö,
 ënyuñ ëfiök ke akpanikö ëte, Ami ñkoto Fi ñwörö, mö
 9 ënyuñ ënüm ke akpanikö ëte, Afo öködöñ Mi. Ami
 mekpe ubök 'ño mö : mkpehe ubök 'ño ereribot, edi
 'ño mö oro Afo önöde Mi ; koro mö ëdide Okuo :
 10 ndien kpukpru ñkpö eke ëdide Okim ëdi Okuo, Okuo
 ënyuñ ëdi Okim : ndien Ami menyene ukpono kesit mö.
 11 Ami nduhe aba ke ereribot, ndien mö ëdu ke ereribot,
 ndien Ami ntiene Fi. Edisana Ëte, kpeme mö ke enyiñ
 Fo eke Afo ökönöde Mi, man mö ëdi kiet, kpa nte nyin
 12 idide. Kini Ami ñkodude ye mö, Ami ñkekpmeme ke enyiñ
 Fo mö eke Afo ökönöde Mi : Ami 'nyuñ ntñ enyin ñkpeme
 mö, ndien baba owo mö kiet itakke, ke miböhöke eyen
 13 nsobo ; man se ëwetde okposu. Edi kemi Ami ntiene
 Fi ; ndien Ami ndöhö me-ñkpö emi ke ereribot, man
 14 mö ënyene idaresit Mi öyöhö kesit mö. Ami 'ma 'ño mö
 ikö Fo, ndien ereribot ësua mö, koro mö midige eke
 15 ereribot, kpa nte Ami mendige eke ereribot. Ami
 ñkpeme he ubök nte, Afo okposio mö ke ereribot efep, edi
 16 nte Afo ekpekpeme mö ke idiök. Mö idige eke ereribot,
 17 kpa nte Ami mendige eke ereribot. Nam mö ësana oto
 18 ke akpanikö : ikö Fo edi akpanikö. Nte Afo öködöñde
 Mi ke ereribot, kpa ntre ke Ami ndöñ mö ëduk ke
 19 ereribot. Ndien kabaña mö Ami 'nam Idemmi nsana,
 20 man ënam mö ke idemmö ësana ñko oto akpanikö. Ami
 'nyuñ mkpehe ubök 'ño memö emi ikpöñ, edi 'ño mö emi
 ëbuötde idem ye Ami ñko oto ke ikö mö ; man kpukpru mö
 21 ëdi kiet ; kpa nte Afo, Ëte, ke Ami, ye Ami ke Afo, man

JOHN 18.

mö ënyuñ édu ke nyin : man ererimbot éním ke akpanikö
 22 éte, Afo ökodöñ Mi. Ndien ukpono eke Afo ökönöde
 Mi Ami 'ma 'nö mö ; man mö édi kiet, kpa nte Nyin idide
 23 kiet ; Ami kesít mö, ye Afo kesít Mi, man mö éfön éma
 ke eridi kiet ; man ererimbot éfiök éte, Afo ökodöñ Mi,
 24 ökönyuñ ama mö, kpa nte Afo akamade Mi. Ete, Ami
 moyom nte, mö ñko eke Afo ökönöde Mi édu ye Ami ke
 ebiët eke Ami ndude ; man mö ékut uböñ Mi, eke Afo
 ökönöde Mi : koro Afo akamade Mi ke mika-itöñöke kaña
 25 ndibot ererimbot. O edinen Ete, ererimbot ikefiökke Fi,
 edi Ami 'ma mfiök Fi ; ndien memö emi éfiök éte, Afo
 26 ökodöñ Mi ; ndien Ami ñkayarare enyin Fo 'nö mö,
 nyenyuñ nyarare enye ; man ima eke Afo akamade Mi
 odu kesít mö, Ami 'nyuñ ndu kesít mö.

18 Ke Jesus ama ökodöhö ikö emi, Enye öwörö ye
 mbet Esie ebe idim Kidron, aka ke ötö emi iñwañ mfri
 odude, eke Enye ke Idemesie ye mbet Esie édukde.
 2 Ndien Judas ñko, emi atapde Enye, öfiök ebiët oro, koro
 3 Jesus awakde ndika do ye mbet Esie. Ndien Judas, ke
 enye ama ökóbö ikpö oku ye me-Pharisee udim owo ye
 misuñutom, edi do ye mutuenikañ ye nsarañikañ ye ñkpö
 4 eñwan. Ndien Jesus, ke öfiökde kpukpru ñkpö oro
 ëditienede Enye, öwörö önyuñ obup mö, ete, Mbufo éyom
 5 anie ? Mö ébörö Enye, éte, Jesus eyen Nazareth. Jesus
 ete mö, Ami ndi Enye. Ndien Judas ñko, emi atapde
 6 Enye, ada ye mö. Ndien kini Enye ödöhöde mö, ete,
 7 Ami ndi Enye, mö éfiak edem éduöñö ke isöñ. Ndien
 Enye ötöñö ntak obup mö, ete, Mbufo éyom anie ? Mö
 8 ébörö éte, Jesus eyen Nazareth. Jesus ödöhö ete, Ami
 'ma ndöhö mbufo, nte, Ami ndi Enye : ndien edieke mbufo
 9 éyomde Mi, éyak memö emi ényöñ : man ikö oro Enye
 ödöhöde osu, ete, Memö oro Afo ökönöde Mi, Ami nduökke
 10 baba kiet. Ndien Simon Peter emi akamade ofut osio
 enye, önyuñ ekpi owo aqua oku, osibe enye utöñ
 11 nasia. Enyin owo oro ekere Malchus. Ndien Jesus
 ödöhö Peter, ete, Sín ofut ke efök : cup emi Ete önöde
 Mi, nte Ami ndiñwöñke enye ?
 12 Ntre udim oro ye akamba étubom, ye misuñutom me-
 13 Jew, énum Jesus ényuñ ébop Enye, ényuñ ébem iso éda
 Enye étiene Annas ; koro enye edide éte ñwan Caiaphas,
 14 emi edide aqua oku ke isua oro. Caiaphas edi enye emi

JOHN 18.

ökönöde Me-Jew item ete, öfön nte owo kiet akpakpade kibuot mbiobio.

- 15 Ndien Simon Peter etiene Jesus, mbet kiet efen önyuñ anam kpa ntre. Ndien mbet oro emi aqua oku ödiönöde, önyuñ oduk ye Jesus ke okure aqua oku ; edi Peter ada 16 ke usuñ ke esien. Ntre mbet eken emi aqua oku ödiönöde öwörö, önyuñ ödöhö ye ñwan emi ekpemedé usuñ, 17 önyuñ ada Peter oduk. Ndien eyen-añwan oro ekpemedé usuñ ödöhö Peter, ete, Nte afo önyuñ edi mbet owo emi 18 kiet ? Enye ete, Ami ndige. Ndien ifn ye misuñutom, ke ēma ēkebara ikañ ukañ, koro tuep odude, ēda do ēwebe ikañ ; ndien Peter ñko odu ye mö, ada ewebe ikañ.
- 19 Ekem aqua oku obup Jesus abaña mbet Esie, ye erikpep 20 Esie. Jesus öbörö enye, ete, Ami 'ma ntññ 'nö ereribot aña wa aña wa ; kpukpru ini Ami ñkpekpep ke synagogue ye ke temple, ebiët eke kpukpru Me-Jew ēbonode ötö 21 kiet ; ndien Ami ntññke baba ikö kiet ke ndibe. Nsinam afo obupde Mi ? Bup mö emi ēkopde, se Ami ndöhöde 22 mö : sese, mö ēfiök se Ami ñködöhöde. Ndien kini Enye ama öködöhö emi, owo misuñutom kiet emi adade do amia Jesus ke ubök, ete, Afo öbörö aqua oku ntre ? 23 Jesus öbörö enye, ete, Ami 'ma ndöhö se idiökde, sian idiök oro : edi 'ma ndöhö edinen, nsinam afo amiade Mi ? 24 Ndien Annas önö enye ye uruk ēda ēsök Caiaphas aqua oku.
- 25 Ndien Simon Peter ada do ewebe ikañ. Ndien mö ödöhö enye, ëte, Nte afo edi owo mbet Esie kiet ? Enye 26 akañ, önyuñ ödöhö ete, Ami ndige. Ofn aqua oku kiet, emi edide oruk ye enye emi Peter okosibede utöñ esie, ödöhö ete, Nte ami ñkeque fi ke iñwañ mfri ye 27 Enye ? Ndien Peter ötöñö ntak akañ : ndien idaha oro ekikö ökpök.
- 28 Ntem mö ēda Jesus ēdakha ēkpöñ Caiaphas ēkeduk ke ufök andikara : ndien edi usenubök ; ndien mö ke idemmö idukke ke ufök andikara, mbak mö ēdidekhe, edi ēkpedia 29 passover. Ndien Pilate öwörö etiene mö, önyuñ ödöhö 30 ete, Nso ke mbufo ëdori owo emi ? Mö ëbörö enye, ëte, Edieke owo emi mikpedige anam idiönkpö, 31 nyin ikpadaha Enye isin fi ke ubök. Ndien Pilate ödöhö mö, ete, Mbufo ke idemmbufo ēda Enye ëkpe ikpe Esie nte ibet mbufo asañade. Me-Jew ödöhö enye, ëte, Ewukhö

JOHN 19.

32 akpan nyin ndiwot owo ekededi : man ikö Jesus okposu eke Enye ödöhöde, owut oruk mkpa eke Enye edikpade.
 33 Mödo Pilate ötöñö ntak oduk ke ufök andikara, önyuñ okot Jesus, önyuñ ödöhö Enye, ete, Nte Afo edi Edidem
 34 Me-Jew ? Jesus öbörö ete, Nte afo ödöhö emi ke idemfo,
 35 me edi owo efen ödöhö fi ñkpö emi ēbaña Mi ? Pilate öbörö ete, Nte ami ndi Jew ? Obio Fo ye ikpö oku ēda
 36 Fi ësin ke ubök mi : Afo anam nso ? Jesus öbörö ete, Obio Mi idige eke ererimbot emi : obio Mi ekpedi eke ererimbot emi, misuñutom Mi ëkpeñwana, man ëkusin
 37 Mi ke ubök Me-Jew : edi kemi obio Mi itoho mi. Ndien Pilate ödöhö Enye, ete, Nte Afo edi edidem ndien ? Jesus öbörö ete, Afo ömödöhö ete, Ami ndi edidem. Kabaña ñkpö emi ke Ami 'mana, kabaña ñkpö emi ke Ami 'nyuñ ndi ke ererimbot, man Ami ntiiñ ikö ntiense mbaña akpanikö. Kpukpru owo kiet kiet emi edide eke akpanikö
 38 okop uyo Mi. Pilate ete Enye, Nsidi akpanikö ?

Ndien ke enye ama öködöhö emi, enye ötöñö ntak öwörö etiene Me-Jew, önyuñ ödöhö mö, ete, Ami ñque
 39 idiök ñkpö ye Enye. Edi mbufo ëmenyene ido, nte ami ñkpasanade owo kiet nyak 'nö mbufo ke passover : nte mbufo ëmenyime ndien ëte, ami nsana Edidem Me-Jew
 40 nyak 'nö mbufo ? Ntem mö ëtöñö ntak ëfiori ëte, Idige owo emi, edi Barabbas. Barabbas emi edi owo ñwo.

19 NDIEN Pilate ada Jesus amia Enye. Ndien mbon-
 2 eköñ ëdök anyanya ñkuküm, ëyara Enye ke ibuot, ënyuñ
 3 ësine Enye ididuot öfönidem ; ndien mö ëtiene Enye, ënyuñ ödöhö ëte, Etia, Edidem Me-Jew ! ndien mö
 4 ëmia Enye ke ubök mö. Ndien Pilate ötöñö ntak öwörö, önyuñ ödöhö mö, ete, Sese, ami mada Enye ñwörö nsök mbufo, man mbufo ëfiök ëte, ami ñque idiök ye Enye.
 5 Ndien Jesus öwörö edi, ayara anyanya ñkuküm önyuñ
 6 esine ididuot öfönidem. Ndien Pilate ete mö, Sese, owo oro ! Ndien kini ikpö oku ye misuñutom ëkutde Enye, mö ëfiori ëte, Eköñ Enye ke cross, eköñ Enye ke cross. Pilate ete mö, Mbufo ëda Enye ëkeköñ ke cross : koro
 7 ami meñque idiök ye Enye. Me-Jew ëbörö enye, ëte, Nyin imenyene ibet, ndien nte ibet oro asañade Enye odot ndikpa, koro Enye onümde Idemesie nte Eyen Abasi.
 8 Kini Pilate okopde ikö emi, enye ödödiñ efeghe
 9 ndik ; önyuñ ötöñö ntak oduk ke ufök andikara, önyuñ

JOHN 19.

ödöhö Jesus, ete, Afo oto möñ ? Edi Jesus inöñö enye
 10 ibörö. Ndien Pilate ödöhö Enye, ete, Nte Afo uböröke
 Mi ikö ? ufiökke ete, ami menyene odudu ndisana Fi nyak,
 11 mönyuñ 'nyene odudu ndiköñ Fi ke cross ? Jesus öbörö
 enye, ete, Afo ukpenyeneke odudu ndinam Mi ñkpö, ke
 minöñö fi oto ke enyöñ : mödo enye emi adade Mi esin
 12 fi ke ubök enyene idiöñkpö eke okponde akan. Ndien
 Pilate oyom ndisana Enye nyak : edi Me-Jew ëfiori ete,
 afo ama asana owo emi ayak, afo udige ufan Cæsar :
 kpukpru owo kiet kiet emi onimde idemesie ke edidem
 13 ödöhö se abiatde Cæsar. Kini Pilate okopde ikö
 emi, enye ada Jesus öwörö, önyuñ etie ke itie-ikpe
 ke ebiët emi ekerede Isöñ-itiat, edi ke Hebrew, ekere
 14 Gabbatha. Edi usen editüm ñkpö passover : edi ñkpö
 nte ñkanika itiokiet. Ndien enye ödöhö Me-Jew, ete,
 15 Sese, Edidem mbufo ! Ndien mö ëfiori ete, Men Enye
 fep, men Enye fep, köñ Enye ke cross. Pilate ete mö,
 Nte ami ndiköñ Edidem mbufo ke cross ? Ikpö oku
 ëbörö ete, Nyin inyeneke edidem ke miböhöke Cæsar.
 16 Ndien enye ayak Enye önö mö, ete, ëkön Enye ke cross.
 17 Mödo mö ëda Jesus : ndien Enye öwörö obiom cross
 ke Idemesie, aka ke ebiët emi ekerede Ebiët Mkpökpörö,
 18 emi ëkotde enye ke Hebrew, Golgotha : ebiët eke ëkönde
 Enye ke cross, ye owo iba efen ye Enye, kiet ke ubök
 19 kiet, kiet ke ubök eken, ye Jesus ke uföt. Ndien Pilate
 ewet ñwed eridori enyin, önyuñ adian ke cross. Ndien
 ëwet ete, **JESUS EYEN NAZARETH, EDIDEM ME-JEW.**
 20 Ediwak Me-Jew ëkot ñwed eridori enyin emi : koro ebiët
 emi ëkönde Jesus ke cross ekpere obio : ndien ëwet enye
 21 ke Hebrew, ye Latin, ye Greek. Ndien ikpö oku Me-
 Jew ëdöhö Pilate, ete, Kuwet ete, Edidem Me-Jew, edi,
 22 nte Enye ödöhöde ete, Ami ndi Edidem Me-Jew. Pilate
 öbörö ete, Se ami ñwetde 'ma ñwewet.
 23 Ndien mbon-ekön, kini mö ëma ëkekön Jesus ke cross,
 ëda edisine-ñkpö Esie ëbakhare ke itie inañ, ënö owo-
 ekön kiet itie kiet, owo ekön kiet itie kiet ; ye öfönidem
 Esie ñko : edi öfönidem Esie inyeneke ituak, étöñö ke
 24 enyöñ ëdök enye öfuri. Ndien mö ëdöhö kiet ye eken,
 ete, Eyak nyin ikusiak enye, edi isin afia owo eke enye
 edinyenede : man se ëwetde okposu ete,
 Mö ëdeme edisine-ñkpö Mi ke idemmö,
 Enyuñ ësin afia ëbaña öfönidem Mi.

JOHN 19.

- 25 Ntem ke mbon-eköñ ënam ñkpö emi. Ndien eka Jesus, ye eyen-eka eka Esie aňwan, Mary ñwan Clopas, ye Mary Magdalene ēda ëkpere cross Esie. Ndien kini Jesus okutde eka Esie ye mbet emi Enye amade ëdade do,
- 27 Enye ödöhö eka Esie, ete, Ñwan, Se, eyen fo ! Ndien Enye ödöhö mbet oro, ete, Se, uka ! Ndien ötöñöde ke ñkanika oro mbet oro ada enye önyöñ ke ufök esiemö.
- 28 Ke emi ebede, Jesus, ke öfiökde ete ënam kpukpru ñkpö éma, man se ëwetde okposu, ödöhö ete, Itöñ asat Mi.
- 29 Éma ëním otu emi öyöhöde ye vinegar do : ntre mö ëwuk ndöbö emi öyöhöde ye vinegar ke hyssop, ényuñ 30 ëdian ke inua Esie. Kini Jesus atabide vinegar. Enye ödöhö ete, Okure : önyuñ onuk ibuot Esie, ayak ukpöñ Esie.
- 31 Ndien Me-Jew, koro edide usen editim ñkpö, man mokpo ëkudu ke cross ke sabbath (koro sabbath oro edide akamba usen), ébeñe Pilate, ete, ébuñ ukot mö, 32 ényuñ ëmen mö ëfep. Ndien mbon-eköñ ëdi ëdibuñ ukot akpa owo, ye eke enye eken emi ëkönde ke cross ye 33 Enye : edi kini mö ësimde Jesus, ényuñ ëkutde ete, 34 Enye akpa ama, mö ibuñke Enye ukot : edi owo mbon-eköñ kiet okim Enye ke ñkañ ke eduat, ndien 35 ndo ndo oro iyip ye möñ ëwörö. Ndien enye emi okutde etiñ ikö ntense, ndien ikö ntense esie edi akpanikö : ndien enye öfiök ete enye ödöhö akpanikö, man mbufo ñko 36 ëním ke akpanikö. Koro me-ñkpö emi ëwöñö, man se ëwetde okposu, ete, Ökpö Esie baba kiet idibuñöke.
- 37 Ndien ñko ëwet ke ebiët efen ete, Mö ëyesé Enye emi mö ëkekimde.
- 38 Ndien ke me-ñkpö emi ëbede, Joseph eyen Arimathæa, emi edide owo mbet Jesus, edi ke ndibe oto ke ndik Me-Jew, ebeñe Pilate, ete, imen okpo Jesus ifep : ndien Pilate onyime. Ndien enye edi edimen okpo Esie efep.
- 39 Nicodemus önyuñ edi ñko, enye emi ke mbemiso eketienede Enye ke okoneyo, ada mbuakha myrrh ye aloes,
- 40 emi udop esie edide ñkpö nte pound ikie edi. Ntre mö ëda okpo Jesus ényuñ ëwañ enye ke öföñ linen, ényuñ ësin 41 ufuöñkpö, nte Me-Jew ëkam ëbukde owo. Ndien ke ebiët eke ëkönde Enye ke cross iñwañ mfri odu, öbufa udi önyuñ odu ke iñwañ mfri oro, eke akananam minimke 42 kaña baba owo kiet. Do ke mö ëním Jesus kabaña usen eritim ñkpö Me-Jew, (koro udi ekperede).

JOHN 20.

20 EKEM ke akpa *usen* urua Mary Magdalene abak edi ke udi, ke ñkïm-ñwaña, önyuñ okut nte mö ëma ëkemen 2 itiat ke udi ëfep. Ndien enye efeghe etiene Simon Peter, ye mbet efen oro Jesus amade, önyuñ ödöhö mö, ete, Mö ëma ëmen Öböñ ke udi ëfep, ndien nyin ifiökke ebiët eke 3 mö ënimde Enye. Ndien Peter ye mbet eken oro ëwöñö 4 ëka ke udi. Ndien mö mbiba ëfeghe ötö kiet : ndien mbet eken oro efeghe ebe Peter, önyuñ ebem iso osim udi ; 5 ndien önukhö ese, okut öföñ linen anade, edi enye 6 idukke. Ndien Simon Peter etiene enye edi ñko, önyuñ 7 oduk ke udi ; ndien enye okut öföñ linen nte anade, ye öföñ emi ökóbóböde ke ibuot Esie, nte minafia ye öföñ linen, edi ëfut enye ëním ke ebiët kiet ke idemesie. 8 Ndien mbet eken ñko emi ebemde iso osim udi oduk, 9 ndien enye okut önyuñ onim ke akpanikö. Koro mö mifiökke kaña se ëwetde ëte, Enye enyene ndiset ke mkpa. 10 Ntem mbet oro ëdakha ënyoñ ke ufök mö.

11 Edi Mary ada ekpere udi atua eyet : ntre, nte enye 12 atuade eyet, enye önukhö önyuñ ese kesit udi ; önyuñ okut angel iba ye afia edisine-ñkpö ëtiede, kiet ke ibuot, 13 kiet ke ukot, ke ebiët eke okpo Jesus akanade. Ndien mö ëte enye, Ñwan, afo atua nso ? Enye öbörö mö, ete, Koro mö ëmende Öböñ mi ëfep, ndien ami mfiökke ebiët eke mö 14 ënímde Enye. Ke enye ama ökodöhö ntem, enye akabare idem, önyuñ okut Jesus adade, edi ifiökke ite edi Jesus. 15 Jesus ete enye, Ñwan afo atua nso ? afo oyom anie ? Enye ese ete Enye edi andikpeme iñwañ, ödöhö Enye, ete, Öböñ afo ama emen Enye efep, sian mi ebiët eke afo onimde 16 Enye, ndien ami nyemen Enye mfep. Jesus ete enye, Mary. Enye akabare idem önyuñ ödöhö Enye ke usem Hebrew, 17 ete, Rabboni ; oro edi, Andikpep. Jesus ete enye, Kutuk Mi ; koro Ami mendökke kaña ntiene Ëte : edi bïne nditö-ëte Mi, nyuñ döhö mö, ete, Ami ke ndök ntiene Ëte 18 Mi, ye Ëte mbufo, Abasi Mi, ye Abasi mbufo. Mary Magdalene edi edidöhö mbet, ete, Ami 'ma ñkut Öböñ ; ye *nte* Enye ama ökodöhö enye mikö emi.

19 Ke mbubreyo usen oro, akpa usen urua, kini ëma ëkeberi usuñ ke ebiët oro mbet ëbonode oto ke ndik Me-Jew, Jesus edi edida ke uföt, önyuñ ödöhö mö, ete, Emem 20 odu ye mbufo. Ndien ke Enye ödöhöde ntem, Enye owut mö ubök Esie, ye ñkañ Esie. Ndien mbet ëdaresit 21 kini mö ëkutde Öböñ. Ndien Jesus ötöñö ntak ödöhö mö,

JOHN 21.

ete, Emem odu ye mbufo. Nte Ete öködönde Mi, kpa
 22 ntre ke Ami 'nyuñ ndöñ mbufo. Ndien ke Enye ama
 öködöhö ntem, Enye öduök mö ibifik ke idem, önyuñ
 23 ödöhö mö, ete, Mbufo èbö Edisana Spirit : mö ekededi eke
 mbufo èfende midiöñkpö mö ënö mö, èmefen ënö mö ;
 mö ekededi eke mbufo ènímde midiöñkpö mö, èmením mö.
 24 Edi Thomas, emi ekerede Didymus, owo mbet duopeba
 25 kiet, ikoduhe ye mö kini Jesus edide. Ndien mbet eñwen
 ëdöhö enye, ète, Nyin ima ikut Öböñ. Edi enye ödöhö mö,
 ete, Iböhöke ami ñkut nde ökpö uquak ke ubök Esie,
 'nyuñ nsün nuenubök mi ke nde ökpö uquak, 'nyuñ nsün
 ubök mi ke ñkañ Esie, ami ndinímke ke akpanikö.
 26 Ñko ke usen itiaeta èbede mbet Esie ètöñö ntak èbono ke
 ufök, Thomas önyuñ odu ye mö. Ke èma èkeberi usuñ
 Jesus edi, ada ke uföt mö, önyuñ ödöhö mö, ete, Emem odu
 27 ye mbufo. Ekem Enye ödöhö Thomas, ete, Nyan nuen-
 ubök fo mi, nyuñ se ubök Mi ; nyuñ nyan ubök fo sün
 ke ñkañ Mi : kunyuñ unana mbuötidem, edi ním ke
 28 akpanikö. Thomas öbörö Enye, ete, Öböñ mi ye Abasi
 29 mi. Jesus ödöhö enye, ete, Koro afo okutde Mi, afo
 omoním ke akpanikö : öföfön önö mö emi mique, ndien
 ènímde ke akpanikö.
 30 Jesus akanam ediwak midiöñö eñwen ke iso mbet
 31 Esie, emi miwetke ke ñwed emi : edi èwet memö emi,
 man mbufo èním ke akpanikö ète, Jesus edi Christ, Eyen
 Abasi ; man ke eriním ke akpanikö mbufo èkpenyene
 uwem ke enyiñ Esie.

21 Ke ñkpö emi ebede Jesus ötöñö ntak ayarare Idemesie
 önö mbet Esie ke inyañ Tiberias ; Enye önyuñ ayarare
 2 Idemesie ntem. Simon Peter, ye Thomas emi ekerede
 Didymus, ye Nathanael eyen Cana ke Galilee, ye nditö
 3 Zebedee iren, ye mbet Esie iba efen édu ötö kiet. Simon
 Peter ödöhö mö, ete, Ami möñ ñka ñkökö iyak. Mö ète
 anye, Nyin ñko möñ itiene fi ika. Mö èwöñö ènyuñ èdiere
 4 ke ubom ; ndien ke okoneyo oro mö imumke ñkpö. Edi ke
 eyo oyomde ndisiere, Jesus ada ke esuk : edi mbet ifiökke
 5 ite edi Jesus. Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ndítö, nte
 mbufo èmenyene se èdiade ? Mö èbörö Enye, ète, I'ih.
 6 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Eduök iyire ke ñkañ ubom
 nasia, ndien mbufo èyekut. Mö èduök, ndien kemi mö
 7 ikemeke ndikot enye oto ke uwak iyak. Ndien mbet oro

JOHN 21.

Jesus amade ödöhö Peter, ete, Edi Öböñ. Ntre ke Simon Peter okopde ete edi Öböñ, enye awañ öföñidem esie ke
 8 idem (koro enye etiede iferi), önyuñ öduö ke inyañ. Edi mbet efen édi ke ekpri ubom oro (koro mö miyomke usuñ ye obot, edi ñkpö nte esít aba ye duop), ke édudi iyire ye
 9 iyak. Ntre kini mö ésimde ke obot, mö ékut ikañ ukañ
 10 do, ye iyak édorode kesít, ye uyo. Jesus ödöhö mö, ete,
 11 Eda usuk iyak eke mbufo émumde kemi édi. Ntem Simon Peter oduk ke ubom önyuñ odudi iyire edi ke obot, öyöhö ye ikpö iyak, ikie ye aba ye duopeta : ndien okposuk
 12 edi nte éwakde ntem, iyire iwakhake. Jesus ödöhö mö, ete, Edi édidia ñkpö. Ndien baba mbet kiet inyeneke uko ndibup Enye, ete, Afo edi anie ? éfëfiök éte, edi Öböñ.
 13 Jesus edi edimen uyo önö mö, ye iyak nde. Emi anam
 14 utím ikata eke Jesus ayararedé Idemesie önö mbet, ke Enye ama ekeset ke mkpa.
 15 Ntre ke mö édiade udia éma, Jesus ödöhö Simon Peter, ete, Simon, eyen John, nte afo amama Mi akan memö emi ? Enye öbörö Enye, ete, Ih, Öböñ ; Afo ömöfiök ete, ami mama Fi. Enye ödöhö enye, ete, Bök nditö-eröñ Mi.
 16 Enye ötöñö ntak ödöhö enye utím ikaba, ete, Simon, eyen John, nte afo amama Mi ? Enye öbörö Enye, ete, Ih, Öböñ ; Afo ömöfiök ete, ami 'mama Fi. Enye ödöhö enye,
 17 ete, Kpeme meröñ Mi. Enye ödöhö enye utím ikata, ete, Simon, eyen John, nte afo amama Mi ? Peter öfukhö koro Enye ödöhöde enye utím ikata, ete, Nte afo amama Mi ? Ndien enye öbörö Enye, ete, Öböñ, Afo ömöfiök kpukpru ñkpö ; Afo ömöfiök ete, ami 'mama Fi. Jesus ödöhö enye,
 18 ete, Bök meröñ Mi. Kakpan ke ndöhö fi, nte, Kini afo ekedide akparawa, afo ökóbóbö mbóbö, önyuñ asaña aka ke ebiët eke afo amade : edi kini afo edisöñde, afo eyenyan ubök fo, ndien owo eñwen eyeböp fi mbóbö, önyuñ emen
 19 fi aka ebiët eke afo mumaña. Enye ödöhö emi owut oruk mkpa eke enye edikponode Abasi kesít. Ndien ke Enye ama öködöhö ntem, Enye ödöhö enye, ete, Tiene Mi.
 20 Peter öwöñöre okut mbet oro Jesus amade ke etiene ; kpa enye emi ekeberede ke ikpanesít Esie ke itie-udia,
 21 önyuñ ödöhöde ete, Öböñ, anie editap Fi ? Ndien Peter ke okutde enye ödöhö Jesus, ete, Öböñ, owo emi
 22 edinyuñ anam nso ? Jesus öbörö enye, ete, Edieke Ami 'made nte enye odu uwem tutu Ami ndi, afo asaña nso do ?
 23 afo tiene Mi. Ndien ikö emi akasuana kotu nditö-ëte, ete,

UTOM ME-APOSTLE 1.

mbet oro idikpaha : edi Jesus idöhöke enye, ite, enye idikpaha ; edi ödöhö ete, Edieke Ami 'made nte enye odu uwem tutu Ami ndi, afo asaña nso do ?

- 24 Emi edi mbet oro etiñde ikö ntiense abaña me-ñkpö emi, önyuñ ewetde me-ñkpö emi : ndien nyin imöfiök ite ikö ntiense esie edi akpanikö.
- 25 Ndien ediwak ñkpö eñwen eke Jesus akanamde ënyuñ édu, emi ekpedi nte ëwetde mö kpukpru kiet kiet, etie mi nte kpa idem ererimbot ikpekemeke ndikama me-ñwed eke ëkpewetde.
-

UTOM ME-APOSTLE.

- 1 AMI ñkewet akpa ñwed oko, O Theophilus, mbaña kpu-
2 kpru ñkpö oro Jesus ökötönöde ndinam 'nyuñ ñkpép, tutu
osim usen oro ëmende Enye édök ke enyöñ, ke Enye ama
eketenie me-apostle emi Enye ekemekde oto ke Edisana
3 Spirit : emi Enye önyuñ owutde mö Idemesie ke uwem, ke
mkpa Esie ama ekebe, ke ediwak midiönö, owut mö Idem ke
4 usen aba, önyuñ ödöhö ñkpö abaña obio Abasi : ndien, ke
ama okobono ötö kiet ye mö, Enye eteme mö, ete, ëkudaña
ke Jerusalem, edi ëbet uñwöñö Ète, emi mbufo ëkopde ke
5 inua Mi : koro John ke akpanikö onimde baptism ke möñ ;
edi ëyenim mbufo baptism ke Edisana Spirit ke ediwak usen
mika-ibehe kaña.
6 Mödo, kini mö ëbonode ötö kiet, mö ëbup Enye, ète,
Öböñ, nte Afo möñ ötöñö ntak ayak obio önö Israel kemi ?
7 Ndien Enye öbörö mö, ete, Inyeneke mbufo ndifiök me-ind
8 me edikem ini, eke Ète okonimde ke odudu Esiemö. Edi
mbufo ëyebö odudu, ke Edisana Spirit ama odoro mbufo :
mbufo ëyenyuñ édi mentiense Mi ke Jerusalem, ye ke
öfuri Judæa ye Samaria, tutu osim utit ererimbot ñko.
9 Ndien ke Enye ama eketiñ ikö oro ama, nte mö ësede,
ëmen Enye édök kenyöñ ; ndien ikpa-enyöñ ofuk Enye,
10 Enye önyuñ osop mö ke enyin. Ndien nte mö ëwukde
enyin ëse enyöñ nte Enye ödökde, sese, owo iba emi ësinede
11 mfia öfönidem éda ëkpere mö ; emi ënyuñ édöhöde mö,
ete, Mbufo mbon Galilee, nsinam mbufo ëdade ëse enyöñ ?

UTOM ME-APOSTLE 2

Jesus, emi ēbōde mbufo ēdök ke heaven, eyedi kpa suk ke ido emi mbufo ēkutde Enye odukde ke heaven.

12 Ekem mö ēfiak ēdi ke Jerusalem, ēto ke obot emi ekerede Olivet, emi ekperede Jerusalem, oyom usuñ isañ usen 13 sabbath. Ndien kini mö ēdukde ke ufök, mö ēdök ke ubet enyöñ, ebiët emi mö ētiede ; kpa Peter ye John ye James ye Andrew, ye Philip ye Thomas, ye Bartholomew ye Matthew, ye James Alphæus, ye Simon Zealot, ye Judas 14 eyen James. Kpukpru mö emi ye esít kiet ēdedioñ ēköbö ke akam, ye iban, ye Mary eka Jesus, ye nditö-eka Esie. 15 Ndien ke musen emi Peter adakha kenyöñ ke uföt nditö-ete, (ndien otu owo ēdu ebiët kiet ñkpö nte owo 16 ikie ye edip), önyuñ ödöhö ete, Nditö-ete, se ēkewetde ekenyene ndisu, emi Edisana Spirit ekebemde iso etiñ ke inua David abaña Judas, emi ekedide eteme mendimum 17 Jesus. Koro ēbatde enye ēsin kotu nyin, enye önyuñ 18 ada udeme ke utom emi. (Ndien owo emi ada utip uquañ-kpö esie edep iñwañ ; önyuñ öduö ibuot ibuot, idibi esie 19 önyuñ asiakha, kpukpru nsia esie önyuñ ēwöñö. Ndien kpukpru mendiduñ ke Jerusalem ēfiök emi ; oro anam ẽkot iñwañ oro ke usem mö, ēte, Akeldama, oro edi, Iñwañ 20 iyip.) Koro ēwetde ke ñwed me-psalm ēte,

Yak ebiët esie ana ndon,
Owo ökunyuñ oduñ kesít :

ñko ñko,

Yak owo efen ada itie esie.

21 Mödo kotu me-owo emi ēkesañade ye nyin öfuri ini emi 22 Oböñ Jesus odukde önyuñ öwöröde kotu nyin, ötöñöde ke baptism John, tutu osim usen emi ēbōde nyin Enye ēdök, owo kiet kotu memö emi enyene ndikabare ndi ntiense 23 eriset Esie ökörö ye nyin. Ndien mö ēním owo iba, Joseph emi ekerede Barsabbas, emi ēdoride enye enyiñ 24 Justus, ye Matthias. Ndien mö ēböñ akam, önyuñ ēdöhö ēte, Afo, Oböñ, emi öfiökde esít kpukpru owo, wut kotu 25 owo iba emi owo eke Afo emekde, ete, ada itie utom emi 26 ye idaha apostle, emi Judas öduöde ökpöñ, man enye aka ebiët esiemö. Ndien mö ēsin afia ēbaña mö ; ndien afia otip Matthias ; ndien ēbat enye ēsin ye me-apostle duopækiet.

2 NDIEN kini usen Pentecost ekemde, kpukpru mö ēdu 2 ötö kiet. Ndien uyom abuat oto ke enyöñ edi, ebiët eke

ata ökpösöñ ofim emi ofimedé, enye önyuñ öyöhö ke
 3 öfuri ufök oro mö ētiede kesit. Ndien mö ēkut medeme
 eke ēbakharede kiet ye eken, ēbiêt ikañ ; ndien enye
 4 odoro mö kiet kiet. Ndien Edisana Spirit öyöhö kpukpru
 mö ke idem, mö ënyuñ ëtöñö ndisem nsio nsio usem, nte
 Spirit önöde mö ukeme nditiñ.

5 Ndien Me-Jew, nti owo, ēdañ ke Jerusalem, ēto ke
 6 kpukpru midut kidak enyöñ. Ndien ke mö ēkopde uyom
 emi, otu owo ēbono ötö kiet, idem önyuñ akpa mö, koro
 kpukpru owo kiet kiet ēkopde nte mö ëtiñde ikö ke usem
 7 mö. Ndien enyene kpukpru mö ndyö, mö ënyuñ ëyik
 ēte, Sese, nte kpukpru memö emi ëtiñde ikö idige nditö
 8 Galilee ? Ndien ke didie ke kpukpru nyin kiet kiet
 ikop nte mö ëtiñde ikö ke usem nyin eke imanade
 9 kesit ? Me-Parthian ye Me-Mede ye mbon Elam, ye
 mendiduñ ke Mesopotamia, ye ke Judæa ye ke Cappa-
 10 docia, ye ke Pontus ye ke Asia, ye ke Phrygia ye ke
 Pamphylia, ye ke Egypt, ye ke edem Lybia emi ekperedé
 Cyrene, ye mbon Rome emi ēdañde ke Jerusalem, Me-Jew
 ye Me-Gentile emi ënamde ñkpö ënö Abasi ke ido Me-Jew,
 11 ye mbon Crete ye eke Arabia, nyin imokop mö ësemde usem
 12 nyin ëtiñ ata mkpösöñ utom Abasi. Ndien enyene
 kpukpru mö ndyö, mö inyuñ ifiökke se ēkpekerede, ëdöhö
 13 kiet ye eken, ëte, Ñkpö emi edi nso ? Edi owo efen ësak
 ëte, Mö ëyukhö ye öbufa wine.

14 Edi Peter adakha kenyöñ ye mö duopekiet, emenere uyo
 eme, õdöhö mö, etc,

Mbufo nditö Judæa, ye kpukpru mbufo emi ēduñde ke
 15 Jerusalem, ëfiök emi, ënyuñ ëkpañ utöñ ke ikö mi. Koro
 mö emi mikpaha mìn, nte mbufo ēkerede ; sia edide kaña
 16 ñkanika ita ke usen ; edi emi edi se prophet Joel öködöhöde
 etc ;

17 Abasi õdöhö etc, Ama ekem ke akpatre ini oro,
 Nyeñwaña Spirit Mi 'nö öfuri öbukidem :
 Ndien nditö-iren mbufo ye nditö mbufo iban ëyetiñ
 prophecy,

Ndien mkparawa mbufo ëyekut ñkukut,
 Nyebiowo mbufo ëyedaba ndap :

18 Nyenyuñ ñwaña Spirit Mi ke eyo oro
 'Nö ifn iren Mi ye ifn iban Mi ;
 Ndien mö ëyetiñ prophecy.

19 Nyenyuñ ñwut mutibe ñkpö ke heaven ke enyöñ,

UTOM ME-APOSTLE 2

Ye midiöñö ke isöñ ke idak ;
 Iyip, ye ikañ, ye uye nsuñikañ :
 20 Utin eyekabare edi ekim,
 Öfiöñ eyenyuñ akabare edi iyip,
 Ke aqua usen Jehovah eke öwöröde etop mika-ídige :

21 Ndien ama ekem, kpukpru owo eke ēsemede ēkot enyiñ
 22 Jehovah ēyeböhö. Mbufo mbon Israel, ēkop me-ikö emi :
 Jesus eyen Nazareth, owo emi Abasi onyimede kotu mbufo
 ke ata mkpösöñ utom ye mutibe ñkpö ye midiöñö, eke
 Abasi adade ubök Esie anam kotu mbufo, kpa nte mbufo
 23 ke idemmbufo ēfiökde ; Enye, emi ēdade ēnö oto ke
 ökpösöñ uduak ye mbem iso ifiök Abasi, ke mbufo ēkeda
 24 ubök mö emi minyeneke ibet ököñ ke cross ēwot : emi
 Abasi anamde eset, ke ama akatat mubiak mkpa : koro
 25 enye [mkpa] mikemeke ndimum Enye ñkama. Koro
 David ödöhöde abaña Enye ete

Mokut Jehovah kiso mi kpukpru iní ;
 Koro Enye odude mi ke ubök nasia, ndisekhekede :
 26 Mödo esít adatde mi, edeme mi önyuñ adara ;
 Obukidem mi eyenyuñ etie ke idori-enyín :
 27 Koro Afo mudukpöñke ukpöñ mi ke obio ekpo,
 Udunyuñ uyakke Edisana Owo Fo okut mbiara.
 28 Afo okowut mi usuñ uwem ;
 Afo eyenö mi uyukhö idaresít ke iso Fo.

29 Nditö-ete, mekeme nditiiñ 'nö mbufo uko uko mbaña
 patriarch David, nte, enye ama akpa, ēma ēnyuñ ēbuk
 enye ñko, udi esie önyuñ odu ye nyin tutu osím mfín emi.
 30 Mödo koro enye edide prophet, önyuñ öfiökde ete, Abasi
 ököñwöñö uñwöñö önö imö, ete, iyeda mfri isin esie idori ke
 31 ebekpo esie ; enye ebem iso okut önyuñ etiñ abaña eriset
 Christ ke mkpa, ete, ikpöñke ukpöñ Esie ke obio ekpo,
 32 obukidem Esie inyuñ ique mbiara. Abasi akanam Jesus
 emi eset ke mkpa, emi nyin kpukpru idide mentiense.
 33 Mödo ke ubök nasia Abasi ekemenerede Enye oním ke
 enyöñ, emi Enye ökönyuñ öböde Ete uñwöñö Edisana
 Spirit, Enye añaña ñkpö emi mbufo ēkutde ēnyuñ
 34 ēkopde. Koro David miködökke iduk ke heaven : edi
 enye ke idemesie ödöhö ete,

Jehovah ödöhö ye Oböñ mi, ete,
 Tie mi ke ubök nasia,

35 Tutu nda musua Fo 'ním Fi ke udorukot.

36 Mödo yak öfuri ufök Israel ētím ēfiök ete, Abasi ama oním

kpa Jesus emi mbufo ēwotde ke cross, ke Obōñ ye Christ.

- 37 Kini mö ēkopde emi, ēmia mö ke esit, mö ēnyuñ ēdöhō Peter ye me-apostle efen, ēte, Ndítö-ēte, nyin
 38 idinam nso? Ndien Peter öbörö mö, ete, Mbufo ēkabare esit, ēnyuñ ēna baptism kpukpru mbufo kiet kiet ke enyiñ Jesus Christ man ēfen midiönkpö mbufo; ndien mbufo
 39 ēyebö enō Edisana Spirit. Koro uñwöñö enyenede mbufo, ye nditö mbufo, ye kpukpru mö emi ēdade nsan nsan, adaña owo nte Jehovah Abasi nyin edikotde ētiene Enye.
 40 Ndien ke ediwak ikö efen enye ödöhö önyuñ akpak mö,
 41 ete, Ēnyaña idemmbufo ke emana emi ēquañade. Ndien
 42 enim mö emi ēnyimede ikö esie baptism: ndien ñkpö nte thousand owo ita ēdiana ye mö ke usen oro. Ndien mö
 43 ēdediöñ ēsin ifik ke erikpep ye eribuana me-apostle, ye ke eribuñ uyo ye ke akam.
 44 Ndien ndik odoro kpukpru ukpöñ kiet kiet: me-apostle
 45 ēnyuñ ēnam ediwak mutibe ñkpö ye midiönö. Ndien kpukpru mö emi enimde ke akpanikö ēdu ötö kiet, ēnyuñ
 46 ēbuana kpukpru ñkpö; mö ēnyuñ ēnyam inyene ye ñkpö mö, ēdemè enō kpukpru owo, adaña nte owo ekededi
 47 ananade. Ndien kusen kusen, mö ēdediöñ ēdu ke temple ye esit kiet, ēnyuñ ēbuñ uyo ke ufök, ēdia udia mö ke
 48 idaresit ye esit kiet, ētoro Abasi, kpukpru owo ēnyuñ ēnen iso ye mö. Ndien kusen kusen Obōñ ada mö oro ēnyañade adian ye mö.

- 3 Ekem Peter ye John ēdök ēka ke temple ke ñkanika
 2 akam, emi edide ñkanika usukkiet. Ndien ēmen owo kiet, emi edide mbuñö toto ke emana esie, enim ke usen ke usen ke usuñ temple emi ekerede Ediye, man ebeñe
 3 mö emi ēdukde ke temple ñkpö; emi okutde Peter ye
 4 John ēyomde ndiduk ke temple, ebeñe mö ñkpö. Ndien Peter owuk enyin esle ese enye, ye John, önyuñ ödöhö ete,
 5 Se nyin. Ndien enye akpañ utöñ önö mö, odori enyin
 6 ete, ēyenö imö ñkpö. Edi Peter ödöhö ete, Ami 'nyeneke silver ye gold; edi se ami 'nyenede, oro ke 'nö fi. Ke
 7 enyiñ Jesus Christ eyen Nazareth, saña. Ndien enye omum enye ubök nasia, emenere enye: ndien Idahoro
 8 ukot esie ye ökpö itöñ ukot esie ēsöñ. Enye önyuñ öfrö adakha kenyöñ, ada, ötöñö ndisaña; ndien enye etiene mö oduk ke temple, saña, öfrö, önyuñ otoro

9 Abasi. Ndien kpukpru owo ēkut nte enye asañade önyuñ
 10 otorode Abasi : mö ënyuñ ëdiöñö enye, ëte, edi enye oro
 eketiede ke Ediye Usuñ temple ebeñe ñkpö : ndien se
 iwöröde inö enye anam mö ndyö ye mkpa-idem.
 11 Ndien nte enye omumde Peter ye John, kpukpru mbiobio
 ëfeñe ëtiene mö ke eteghe emi ëkotde eke Solomon, ëyik eti
 12 eti. Ndien kini Peter okutde oro, enye ödöhö mbiobio, ete,
 Mbufo mbon Israel, nsinam mbufo ëyikde ébaña owo emi ?
 nsinam mbufo ënyuñ ëwukde enyin mbufo ëse nyin, nte
 ñkpö eke nyin idade odudu me nti ido nyin inam enye
 13 asaña ? Abasi Abraham, ye eke Isaac, ye eke Jacob,
 Abasi mête nyin, ama ada uböñ önö Owo Esie Jesus ; emi
 mbufo ëkedade ènö, ënyuñ ëkañde kiso Pilate, kini enye
 14 aduakde ndisana Enye nyak. Edi mbufo ëkañ Enye emi
 edide Edisana ye Edinen, ënyuñ ëbeñe ëte, ènö mbufo owot-
 15 owo, ënyuñ ëwot Oböñ uwem ; emi Abasi anamde eset ke
 16 mkpa ; emi nyin idide mentiense. Ndien oto ke mbuöt-
 idem ke enyin Esie enyin Esie anam owo emi okop nsöñ-
 idem, emi mbufo ëkutde ënyuñ ëdiöñöde : ke akpanikö,
 mbuötidem emi otode ke Enye anam enye otim okop
 17 idem ntem kiso mbufo kpukpru. Ndien kemi, nditö-ëte,
 möfiök nte mbufo ëkenam emi ke ököi, nte mendi-
 18 kara mbufo ëkenyuñ ënamde. Edi me-ñkpö eke Abasi
 ekebemde iso etiñ ke inua kpukpru me-prophet ete, Christ
 19 Imö eyekut ukut, ke Enye anam ësu ntem. Ékabare esit
 ndien, ënyuñ ëfiak edem, man ësökhü midiöñkpö mbufo
 ëfep, man me-ini eke ënamde owo ëdemere éto kiso Jehovah ;
 20 man Enye önyuñ ödöñ Christ emi ëkenimde ènö mbufo,
 21 kpa Jesus : emi heaven enyenede ndikama tutu osim ini
 oro ëditöñöde ntak ënam kpukpru ñkpö ëfön ëma, emi
 Abasi ödöhöde abaña ke inua ndisana prophet Esie emi
 22 ëkedude ötöñöde ke eritöñö ererimbot. Ke akpanikö
 Moses ökodöhö ete, Jehovah Abasi eyenam prophet eke
 edibiëtde mi, adakha da kotu nditö-ëte mbufo önö mbufo ;
 mbufo ëyekop ènö Enye ke kpukpru ñkpö eke Enye
 23 edidöhöde mbufo. Ndien ama ekem kpukpru owo kiet
 kiet, eke midikopke inö prophet oro, ëyesibe enye kotu
 24 mbiobio ëfep. Ndien kpukpru me-prophet ñko ötöñöde
 ke Samuel ye mö emi ëtienede, adaña owo nte ëtiñde,
 25 ëkenyuñ ödöhö ébaña musen emi. Mbufo ëdi nditö me-
 prophet, ye eke ediomi oro Abasi okodiomide ye mête
 mbufo, ödöhö Abraham, ete, Oto ke ubon fo kpukpru oruk

26 ke ererimbot ëyekut mböñ. Abasi, ke Enye akanamde Owo Esie adakha da, ebem iso ödöñ Enye ndidiöñ mbufo, ke erinam kpukpru mbufo kiet kiet ëkabare ëkpöñ midiöñkpö mbufo.

4 NDIEN nte mö ëtiñde ënö mbiobio, me-oku ye ëtubom
2 temple ye me-Sadducee ësim mö, esit otimere mö koro
mö ëkpepde mbiobio, ënyuñ ëquöröde ke Jesus eriset ke
3 mkpa. Ndien mö ëmum mö, ësin ke ufök-ñkpököbi tutu
4 osim mkpöñ : koro edide mbubreyo kemi. Edi ediwak
owo emi ëkopde ikö ëním ke akpanikö ; ndien ibat mö osim
ñkpö nte thousand owo ition.

5 Ekem mkpöñ, mböñ ye nyebiowo ye me-scribe mö
6 ébono ötö kiet ke Jerusalem ; ndien Annas aqua oku,
ye Caiaphas, ye John, ye Alexander, ye adaña owo nte
7 ëdide iman ye aqua oku, édu do. Ndien kini mö
ënímde mö ke uföt, ëbup ëte, Ke ewe odudu, me ke ewe
8 enyiñ, ke mbufo ëkenam ñkpö emi ? Ndien Edisana Spirit
øyöhö Peter ke idem, enye önyuñ ödöhö mö, ete, Mbufo
9 mböñ obio, ye nyebiowo, edieke ëbupde nyin mfin emi
ëbaña eti ñkpö eke ënamde owo mbuñö, ëte, didie ke owo
10 emi okop idem ; yak kpukpru mbufo, ye kpukpru mbon
Israel ëfiök ëte, edi ke enyiñ Jesus Christ eyen Nazareth,
emi mbufo ëkewotde ke cross, emi Abasi anamde eset ke
mkpa, ke Enye ke owo emi ada kiso mbufo ke nsönidem.
11 Enye edi itiat emi mbufo mendiböp ufök ëkesinde, emi
12 ëkenamde edi ëtubom inuk. Ndien erinyaña iduhe ke
baba owo efen : koro baba enyiñ efen miduhe kidak enyöñ,
emi ënöde kotu owo, eke ëkpenyañade nyin kesit.

13 Ndien kini mö ëkutde uko Peter ye John, ënyuñ ëfiökde
ëte, mö ïkekpepke ñwed ënyuñ édi ököi, mö ëyik eti eti ;
14 ënyuñ ëdiöñö ëte, mö ëkedu ye Jesus. Ndien sia mö
ëkutde owo emi okopde idem adade ye mö, mö ikemeke
15 ndineni. Edi kini ënöde mö uyo, ëte, ëwöñöre éka ëkpöñ
16 esop, mö ëdöhö kotu idemmö, ëte, Nso ke nyin idinam me-
owo emi ? Koro kpukpru mendiduñ ke Jerusalem ëkutde
ëte, éda mö ënam utibe ñkpö emi òwöröde etop ; nyin
17 inyuñ ikemeke ndineni. Edi man okusuana aba kotu
mbiobio, ëyak nyin isöñ uyo ikpan mö, íte, mö ëkutiñ
18 ikö aba ënö baba owo kiet ke enyiñ emi. Ndien mö
ëkot mö ëdi, ënyuñ ëwuk mö, ëte, ëkutiñ ënö baba owo kiet
19 ëkunyuñ ëkpep ke enyiñ Jesus. Edi Peter ye John ëbörö

mö, ēte, Mbufo ēkere, me enen ke enyin Abasi ndikop uyo
 20 mbufo ñkan eke Abasi : koro nyin mique nte idopde
 21 nditiñ se nyin ikokutde ikonyuñ ikopde. Ndien ke
 ēkesöñ uyo ēkpan mö, mö ësana mö ēyak, ique ntak
 eke ënöde mö ufen, kabaña mbiobio ; korð kpukpru owo
 22 ëtorode Abasi ke se ëkenamde. Koro owo oro ebede isua
 aba, eke ëkenamde enye okop idem oto ke erinam utibe
 ñkpö emi.

23 Ndien ke ësanade mö ēyak, mö ëtiene mensaña mö,
 24 ësian kpukpru se ikpö oku ye nyebiowo ëdöhöde mö. Ndien
 kini mö ëkopde, mö ëmenere uyo mö ënö Abasi ye esit kiet,
 ëte, O Jehovah, emi akanamde enyöñ ye isöñ ye inyañ, ye
 25 kpukpru se idude mö kesit : emi ke Edisana Spirit, ke
 inua ëte nyin, owo Fo David, öködöhöde ete,

Nsinam Me-Gentile ëfutde,

Nsinyuñ inam mbiobio ëkerede ikpikpu ñkpö ?

26 Ndide ererimbot ëtím udím-eköñ,
 Mböñ ënyuñ ëbono, ëduk odu

Ebaña Jehovah, ye Enye emi Enye ekeyetde aran :

27 koro ke akpanikö Herod ye Pontius Pilate, ye Me-Gentile
 ye mbon Israel ëkebonode ke obio emi, ëduk odu ëbaña
 28 Edisana Owo Fo Jesus, emi afo ekeyetde aran, man mö
 ënam se ubök Fo ye uduak Fo ekebemde iso onim ete,
 29 ökpöwörö. Ndien kemi, Jehovah, se idiök nsöñ-uyo mö :
 nyuñ nö mesañutom Fo odudu nditiñ ikö Fo ke kpukpru
 30 uko, kini Afo anyande ubök anam udöñö okure owo ; man
 ënyuñ ënam midiöñö ye mutibe ñkpö ke enyin Edisana Owo
 31 Fo Jesus. Ndien ke mö ëbönde akam ëma, ufök emi mö
 ëbonode kesit enyek ; ndien Edisana Spirit öyöhö mö
 kpukpru ke idem, mö ënyuñ ëtín ikö Abasi ke uko.

32 Ndien otu mö emi ënímde ke akpanikö ënyene esit kiet
 ye spirit kiet : ndien baba owo mö kiet idöhöke ite, inyene
 imö ekededi edi ñkpö idemimö ; edi mö ëbuana kpukpru

33 ñkpö. Ndien me-apostle ëtín ikö ntiense mö ëbaña
 eriset Oböñ Jesus ke aqua odudu : aqua mfön önyuñ odoro
 34 mö kpukpru. Koro owo emi ananade ñkpö minyuñ
 iduhe kotu mö : koro adaña owo nte ënyenede miñwañ
 35 me mufök ënyam mö, ëda okuk ëkenim ke ukot me-apostle :
 ndien ëdeme ënö owo kiet kiet nte unana owo ekededi
 edide.

36 Ndien Joseph, emi me-apostle ëdoride enye enyin
 Barnabas (emi öwöröde, ke erisiak ikö, Eyen ndöñesit),

37 Levite kiet, owo Cyprus, emi enyenede iñwañ, anyam enye, ada okuk okonim ke ukot me-apostle.

5 Edi owo kiet, ekere Ananias, ye Sapphira ñwan esie,
 2 anyam ñkpö mö, osio ubak urua onim, ñwan esie önyuñ
 3 öfiök, ada ubak okonim ke ukot me-apostle. Edi Peter
 ödöhö ete, Ananias, nsinam Satan öyöhöde fi kesit, esin
 fi osu nsu önö Edisana Spirit, osio ubak urua iñwañ
 4 onim ? Kini enye okodude, nte ikedige okuo ? Ndien
 kini akanyamde enye, nte iduhe fi ke ubök ? Didie
 ke afo ekekere ñkpö emi ke esit fo ? afo usuhe nsu unö
 5 owo, osu önö Abasi. Ndien ke Ananias okopde ikö emi,
 enye öduö ke isöñ akpa : ndien aqua ndik anam kpukpru
 6 mö emi ékopde. Ndien mkparawa édakha kenyöñ ébög
 enye, émen enye éwörö, ényuñ ébuk enye.

7 Ekem ke ñkpö nte ñkanika ita ébede, ñwan esie
 8 oduk, ifiökke se iköwöröde. Ndien Peter ödöhö enye,
 ete, Tiñ nö mi nte mbufo ényam iñwañ ke adaña okuk oro ?
 9 Ndien enye ete, Ih, ke adaña oro. Edi Peter öbörö enye,
 ete, Nsinam mbufo édiomide kiet ye eken ndidomo Spirit
 Jehovah ? sese, ukot mö emi ébukde uberi mödo ke enyin
 10 usuñ, mö éyenyuñ émen fi éwörö. Ndien ke idaha oro
 enye öduö ke ukot esie akpa : ndien mkparawa éduk,
 ékut éte enye akpa, ndien mö émen enye éwörö ébuk ke
 11 ñkañ ebe esie. Ndien aqua ndik anam öfuri ufök Abasi,
 ye kpukpru mö emi ékopde ñkpö emi.

12 Ndien ke ubök me-apostle énam ediwak midiöñö ye
 mutibe ñkpö kotu mbiobio : ndien kpukpru mö ébono ye
 13 esit kiet ke eteghe Solomon. Edi kotu mö efen baba owo
 kiet inyeneke uko ndidian idem ye mö : edi mbiobio
 14 ékpono mö ; ndien édediöñ édian mendinim ke akpanikö
 15 ye Öböñ, ekese iren ye iban nde ; ntem ke mö émen
 mbon udöñö éním ke mbri ye ke mkpana ke efak, kpañ
 ekpedi mfut Peter, nte enye asañade ebe, okpofuk ndusuk
 16 mö. Ndien me-otu owo ényuñ éto ke me-obio emi ékande
 Jerusalem ékuk édi, éda mbon udöñö, ye mö emi ndidekhe
 spirit énamde : ndien énam udöñö okure kpukpru mö.

17 Edi aqua oku adakha kenyöñ, ye kpukpru mö emi édude
 ye enye (emi édide oruk Sadducee), ufup önyuñ öyöhö mö
 18 kesit, mö ényuñ énum me-apostle, esin mö ke ufök-
 19 ñkpököbi. Edi ke okoneyo angel Öböñ eberere usuñ ufök-
 20 ñkpököbi, ada mö öwörö, ete, Eka ékeda ke temple étiñ

21 kpukpru ikö Uwem emi ēnö mbiobio. Ndien kini mö
 ēkopde, mö ēduk ke temple kini eyo oyomde ndisiere, ēnyuñ
 ēkpep. Edi aqua oku ye mö emi ēdude ye enye ēdi ēdikot
 aqua esop ye kpukpru nyebiowo nditö Israel ēbono,
 22 ēnyuñ ēdöñ ēka ke ufök-ñkpököbi man ēda mö ēdi. Edi
 misuñutom eke ēdide ique mö ke ufök-ñkpököbi ; ndien
 23 mö ēfiak ēdidöhö ëte, Nyin imokut nte ëtîmde ēköbi ufök-
 ñkpököbi, ye nte mendikpeme ēdade ke usuñ : edi kini nyin
 24 ibererede, nyin ique baba owo kiet kesit. Ekem kini ëtubom
 temple ye ikpö oku ēkopde ikö emi, esit otimere mö
 25 kabaña mö nte ñkpö emi ediwöröde. Ndien owo kiet edi
 edidöhö mö, ete, Sese, me-ovo oro mbufo ēkesinde ke ufök-
 26 ñkpököbi ke ēda ke temple ēkpep mbiobio. Ndien ëtubom
 temple ye misuñutom ēka ēkeda mö ēdi, edi idige ke
 ñkanubök ; koro mö ēfeghede mbiobio, mbak ēditöñö
 27 mö ke itiat. Ndien kini ēdade mö ēdi, mö ēním mö
 28 ke iso esop. Ndien aqua oku obup mö, ete, Nyin ima
 itím ikpan mbufo, ite, ēkukpep ke enyiñ emi : ndien
 sese, mbufo ēmeda erikpep mbufo ëyöhö ke Jerusalem,
 29 ēnyuñ ēduak ndinam iyip owo emi ösöp nyin. Edi Peter
 ye me-apostle ēbörö ëte, Nyin inyene ndikop uyo Abasi
 30 ñkan eke owo. Abasi mête nyin akanam Jesus, emi
 31 mbufo ēkekönde ke eto ëwot, eset ke mkpa. Abasi okofori
 Enye ke ubök nasia Esie, Öböñ ye Andinyaña, man önö
 32 Israel erikabare esit, ye erifen midiöñkpö. Ndien nyin
 idi mentiense ñkpö emi ; ye Edisana Spirit ñko, emi Abasi
 ökönöde mö emi ēkopde uyo Esie.
 33 Edi kini mö ēkopde ikö emi, esit ayat mö eti eti, mö
 34 ēnyuñ ēkere ndiwot mö. Edi owo kiet adakha kenyöñ
 ke esop, enye edi Pharisee ekere Gamaliel, ekpep-ibet, emi
 kpukpru mbiobio ēkponode, ödöhö ete, ēnam owo oro
 35 ëwörö esisit. Ndien enye ödöhö mö, ete, Mbufo mbon
 Israel, ēkpeme idemmbufo kabaña me-ovo emi, ke se
 36 mbufo ēyomde ndinam. Koro kini misimke musen emi
 kaña, Theudas adakha da, ete, imö idi akamba owo ; emi
 ndusuk owo, ñkpö nte ikie inañ, ēdiande idem ye enye :
 edi ëwot enye ; ndien kpukpru owo emi ēkopde uyo esie
 37 ēsuana, inyuñ ique unen. Ke owo emi ama ekebe, Judas
 ovo Galilee adakha da, ke inl oro ëwetde enyiñ mbiobio
 ësün ke ñwed, önyuñ odudi owo ëtiene enye : enye
 nde atak ; kpukpru owo, adaña nte ēkopde uyo esie,
 38 ēnyuñ ēsuana. Ndien kemi ami ndöhö mbufo, nte,

UTOM ME-APOSTLE 6

Edianare ēkpöñ me-owo emi : koro edieke ítem me utom
 39 emi otode ke owo, eyesuana : edi edieke otode ke Abasi,
 mbufo idikemeke ndisuan mö ; mbak ēdikut ēte, mbufo
 40 ēñwana ye Abasi. Ndien mö ēnyime ënö enye : ndien
 ke mö ēma ēkekot me-apostle ēdi, ēmia mö ēnyuñ ēwuk
 mö, ēte, ēkutïñ ikö ke enyiñ Jesus, ēnyuñ ësana mö ēyak.
 41 Mödo mö ēwörö ēkpöñ esop, ēdara koro ēbatde mö nte
 42 owo eke ēdotde ndikut esuene kabaña Enyiñ oro. Ndien
 ke usen ke usen, ke temple ye ke ufök, mö idopke ndikpep
 'nyuñ ñquörö Jesus nte Christ.

6 *EKEM* ke musen emi, nte mbet ëtötde ēka iso, Me-Jew
 emi ēsemde usem Greek ēsuk Me-Hebrew uyo, koro mebe-
 2 akpa mö midaha udeme mö ke usen ke usen. Ndien
me-apostle duopeba ēkot otu mbet ëtiene mö, ēte, Idotke
 3 nyin ndikpöñ ikö Abasi ndeme udia. Mödo, nditö-ëte,
 ēmek kotu idemmbufo owo emi ēnyenede eti enyiñ itiaba,
 emi Edisana Spirit ye ifiök ēyöhöde mö ke idem, man nyin
 4 inim mö, ite ënam utom emi. Edi nyin iyesuk ika iso ke
 5 akam ye ke utom ikö *Abasi*. Ndien ikö oro enem öfuri
 otu owo : ndien mö ēmek Stephen, owo emi mbuötidem
 ye Edisana Spirit ēyöhöde enye ke idem, ye Philip, ye
 Prochorus, ye Nicanor, ye Timon, ye Parmenas, ye Nicolas
 owo Antioch emi anamde ñkpö önö Abasi ke ido Me-
 6 Jew : emi mö ënimde kiso me-apostle : ndien ke mö ēma
 ēkeböñ akam, mö ëdori mö ubök.

7 Ndien ikö Abasi ödödiöñ aka iso ; ibat mbet önyuñ
 ötöt ke Jerusalem eti eti ; ediwak me-oku ēnyuñ ēsuk idem
 ënö akpanikö.

8 Ndien Stephen, emi mfön ye odudu ēyöhöde enye ke
 idem, anam ikpö mutibe ñkpö ye midiöñö kotu mbiobio.
9 Edi ndusuk owo synagogue emi ekerede synagogue
 Libertini, ye eke mbon Cyrene, ye eke mbon Alexandria,
 ye eke mbon Cilicia ye Asia, ēdakha kenyöñ, ëneni eneni
10 ye Stephen. Ndien mö ikemeke ndida kiso ifiök ye Spirit
11 eke enye adade etiñ ikö. Ekem mö ēduk odu ëteme owo
 ēdöhö ëte, Nyin ima ikop nte enye etiñde ikö isuñi adian
12 Moses ye Abasi. Ndien mö ēdemere mbiobio, ye nye-
 biowo, ye me-scribe, ēdi ēdimum enye, ēda enye ēdi ke
13 esop, ēnyuñ ënim mentiense nsu emi ēdöhöde ëte, Owo emi
14 idopke nditüñ ikö ndian edisana ebiët emi ye ibet : koro
 nyin ima ikop nte enye ödöhöde ete, Jesus owo Nazareth

emi eyewuri ebiët emi, eyenuñ ökpukhöre me-ido oro
 15 Moses ökönöde nyin. Ndien kpukpru owo emi étiede ke
 esop ēwuk enyin ëse enye, ëkut nte iso esie ebiëtde iso angel.

7 NDIEN aqua oku ödöhö ete, Nte me-ñkpö emi ëdi ntre ?

2 Ndien enye ödöhö ete,

Nditö-ëte ye mête, ëkpañ utöñ. Abasi uböñ owut ëte nyin Abraham Idemesie, kini enye odude ke Mesopotamia,
 3 ke enye mika-iduñke ke Haran kaña, önyuñ ödöhö enye, ete, Nam dakha ke isöñ fo ye ke ebiët emana fo, nyuñ di
 4 ke isöñ emi ndiwutde fi. Ndien enye öwörö ke isöñ Me-Caldæan, edi ediduñ ke Haran : ndien ke ëte esie ama akakpa, *Abasi* anam enye öwörö iduñ edi ke isöñ emi
 5 mbufo ëduñde kesit kemi : ndien Enye inöñö enye udeme kesit, baba adaña nte enye owukde ukot esie : Enye önyuñ öñwöñö ete, Imö iyenö enye ye ubon esie eke
 6 editiende enye isöñ emi ënyene, ke enye mika-inyeneke kaña eyen. Ndien Abasi ödöhö ntem ete, ubon esie
 7 eyedañ ke esen idut, ete, mö oro ëyenuñ ënam mö ëtie ke ufn, ëyenuñ ëfik mö, ke isua ikie inañ. Ndien Abasi ödöhö ete, Ami nyekpe ikpe ye idut oro ënímde mö ke ufn : ndien ñkpö oro ama ebe, mö ëywörö ëdinam
 8 ñkpö ënö Mi ke ebiët emi. Ndien Enye önö enye ediomi mbobi : ntre ke *Abraham* obon Isaac, önyuñ oním enye mbobi ke öyöhö usen itiaeta ; Isaac önyuñ obon Jacob,
 9 Jacob önyuñ obon me-patriarch duopeba. Ndien me-patriarch ëfibe Joseph ufup, ënyuñ ënyam enye ënö ke
 10 Egypt : ndien Abasi odu ye enye, önyuñ anyaña enye osio ke kpukpru ukut esie, esin Pharaoh edidem Egypt enen iso ye enye, önyuñ önö enye ifiök ; *Pharaoh* önyuñ oním
 11 enye ke andikara ke Egypt ye ke öfuri ufök esie. Ndien akañ ye aqua ukut ëtibe ke öfuri isöñ Egypt ye Canaan :
 12 ndien mête nyin ique se ëdiade. Edi kini Jacob okopde ete ibokpot odu ke Egypt, enye ödöñ mête nyin ëka
 13 ke akpa ini. Ndien ke udiana-akpa ini Joseph ayarare idemesie önö nditö-ëte esie ; ndien Pharaoh ödiöñö oruk
 14 Joseph. Ndien Joseph ödöñ ëkekot Jacob ëte esie, ye
 15 kpukpru ubon esie, owo ata ye efut, ëtiene enye. Ndien Jacob ösukhöre aka ke Egypt ; önyuñ akpa do, enye, ye
 16 mête nyin ; ndien ëmen mö ëka ke Shechem, ëkebuk mö ke udi oro Abraham akadade silver edep ye nditö Hamor
 17 ke Shechem. Edi nte ini uñwöñë oro *Abasi* ököñwöñöde

önō Abraham ekperede, mbiobio *Israel* étöt önyuñ ékabare
 18 ëwak ke Egypt, tutu edidem efen emi mifiökke Joseph
 19 adakha da ke Egypt. Enye anam ñkari ye oruk nyin,
 önyuñ ödiök ye mête nyin, ete, mö éduök nsek-nditö
 20 mö, mbak mö édidu uwem. Ke ini emi Moses amana,
 enye önyuñ eye eti eti; ndien ébök enye ke öfiön ita ke
 21 ufök ëte esie: ndien kini éduökde enye, eyen-añwan
 22 Pharaoh emen enye, öbök nte eyen esiemö. Ndien èkpep
 Moses kpukpru ifiök mbon Egypt; enye önyuñ edi
 23 ökpösöñ owo ke ikö esie ye ke utom. Edi kini enye
 ekperede ndisim isua aba, ödöñ enye ndika ñkese nditö-
 24 ëte esie nditö Israel. Ndien ke enye okutde nte étukde
 owo mö kiet, enye anyaña enye, önyuñ osio usiene önö
 25 enye emi mö étukde, önyuñ ötö eyen Egypt oro: enye
 önyuñ ese ete, nditö-ëte imö éyefiök ëte, Abasi ke ada
 26 ubök imö anyaña mö; edi mö ifiökke. Ndien mkpöñ
 enye öbiöñöre ke iso mö nte mö éñwanade eñwan, oyom
 ndinam mö étöñö ntak ëtie ke emem, ete, Mbufo edi nditö-
 27 ëte; nsinam mbufo étukde kiet eken? Edi andituk
 mböhidiñ esie onuk enye efep, ete, Anie onim fi ete edi
 28 öböñ ye ebierikpe önö nyin? Nte afo oyom ndiwot mi,
 29 nte okowotde eyen Egypt mkpöñ? Ndien ikö oro esin
 Moses efeghe, enye önyuñ akabare edi andiduñ ke isöñ
 30 Midian, ndien enye obon nditö iren iba do. Ndien ke
 isua aba éyöhöde, angel kiet owut enye idem ke desert
 31 obot Sinai, ke edeme ikañ ke eto kiet. Ndien kini Moses
 okutde, enye eyik ñkukut oro: ndien nte enye asañade
 32 ekpere ndise, uyo Jehovah edi ete, Ami ndi Abasi mête
 fo, Abasi Abraham, ye eke Isaac, ye eke Jacob. Ndien
 33 idem enyek Moses, enye inyuñ inyeneke uko ndise. Ndien
 Jehovah ödöhö enye, ete, Sio ikpa-ukot fo ke ukot fo fep:
 34 koro ötö oro afo adade kesit edide edisana isöñ. Motim
 ñkut ukut iköt Mi emi édude ke Egypt, mönyuñ ñkop
 'mum mö, mönyuñ nsukhöre ndisio mö mendituk mö ke
 35 ubök: di ndien, nyedöñ fi utom ke Egypt. Idem Moses
 emi mö ékesinde ëte, Anie onim fi ete edi öböñ ye ebierikpe?
 edi enye ke Abasi ödöñ ete ada ubök angel oro owutde
 36 enye idem ke eto edi öböñ ye andinyaña ñko. Owo emi
 ada mö òwörö, ke enye ama akanam mutibe ñkpö ye
 midiöñö ke Egypt, ye ke Ididuot Inyan, ye ke desert ke
 37 isua aba. Emi edi Moses oro ödöhöde nditö Israel, ete,
 Abasi eyenam prophet eke edibiëtde mi adakha da kotu

38 nditō-ēte mbufo önö mbufo. Emi edi enye eke okodude ke esop ke desert ye angel emi ödöhöde ye enye ke obot Sinai, ye mête nyin : emi ökonyuñ öböde me-ikö uwem
 39 önö nyin : edi mête nyin inyimeke ndisuk ibuot 'nō enye, edi ēsin enye, önyuñ ēyom ke esit mö ndifiak ñka ke Egypt,
 40 ödöhö Aaron, ēte, Nam me-abasi nō nyin eke ēdibemde nyin iso ēka : koro ama edi Moses emi akadade nyin öwörö ke isöñ Egypt, nyin ifiökke se itibede ye enye.
 41 Ndien mö ēnam eyen-enañ ke musen oro, önyuñ ēda uwa
 42 ēsök idem oro, önyuñ ēdara ke se ubök mö ēnamde. Edi Abasi akabare ökpöñ mö, ayak mö ēnaim ñkpö önö udím enyöñ ; kpa nte ēwetde ke ñwed me-prophet ēte,

O ufök Israel, nte mbufo ēkeda munam eke ēwotde ye muwa

Ēsök Mi ke desert ke inua aba ?

43 Ndien mbufo ēkemen ataya Moloch,
 Ye ntantafioñ abasi Rephan,
 Mbiët-ñkpö eke mbufo ēkenamde ēte, ituak sбуot inö mö :
 Ndien nyetañ mbufo mfep 'nîm ke edem Babylon oko.

44 Mête nyin ēkenyene ebiët iduñ ñkpö-ntiense ke desert, kpa nte Enye emi ökodöhöde ye Moses etemedé ete, anam
 45 enye esin ke mbiët emi enye okokutde. Emi mête nyin ñko ēdade ēduk ye Joshua kini ēdade isöñ midut önyene, emi Abasi ebinde kiso mête nyin efep, tutu osim musen
 46 David ; emi enemde Abasi, önyuñ ebeñede ete, ayak imö
 47 iböp ebiët iduñ inö Abasi Jacob. Edi Solomon öbök ufök
 48 önö Enye. Edi Ata Edikoñ iduñke ke mu/fök eke ubök owo ēnamde ; nte prophet ödöhöde ete,

49 Enyöñ edi ebekpo Mi,
 Isöñ önyuñ edi udorukot Mi :
 Jehovah ödöhö ete, Nso oruk ufök ke mbufo ēdiböp önö Mi ?

Nso ebiët ke mbufo ēdinim ke ebiët nduök-odudu Mi ñko ?

50 Nte ubök Mi ikanamke kpukpru ñkpö emi ?
 51 Mbüfo mbon nsöñibuot emi minaña mbobi ke esit ye utöñ, mbufo ëñweñwana ye Edisan Spirit kpukpru ini : nte
 52 mête mbufo ēkenamde, kpa ntre ke mbufo ēnam. Prophet ewe ke mête mbufo ikökoböke ? Mö ēkenyuñ ēwot mö eke ēbeinde iso ēquörö ébaña eridi Ata Edinen ; Eini mbufo éma ekabare édi menditap ye mendiwit Enye ;
 53 mbufo emi ékeböde ibet ke inua me-angel, mikenyuñ ñimke enye.

54 Ndien kini mö ēkopde ñkpö emi, esit ayat mö, mö
 55 ényuñ éta edet ése enye. Edi enye, emi Edisana Spirit
 öyöhöde enye ke idem, owuk enyin ese enyöñ, okut uböñ
 56 Abasi, ye Jesus adade ke ubök nasia Abasi, önyuñ ödöhö
 ete, Sese, mokut heaven anade iñwañ, ye Eyen owo adade
 57 ke ubök nasia Abasi. Edi mö ēfiori ke ökpösöñ uyo,
 ényuñ éssiri utöñ mö, ényuñ ébumere ébïne enye ye esit
 58 kiet; ndien ébïn enye ke obio éfep, ényuñ étöñö enye ke
 itiat: mentiense ényuñ éním öföñidem mö ke ukot
 59 akparawa kiet emi ekerede Saul. Ndien mö étöñö
 Stephen ke itiat, emi ödöhöde ete, Oböñ Jesus, bö ulkpöñ
 60 mi. Ndien enye ötöñö edöñ, önyuñ ofiori ke ökpösöñ uyo
 ete, Oböñ, kuda ídiöñkpö emi udori mö. Ndien ke enye
 ama ökodöhö ikö emi, enye ede.

8 Ndien Saul onyime mkpa esie.

Ndien ke usen oro étöñö ndiköbö ufök Abasi emi odude
 ke Jerusalem; ndien kpukpru mö ésuana ke öfuri Judæa
 2 ye Samaria, iböhöke me-apostle. Ndien nti owo ébuk
 Stephen, ényuñ étua akamba eyet ébaña enye. Edi Saul
 3 abiat ufök Abasi, oduk ke ufök ke ufök, odudi iren ye
 íban òwörö esin mö ke ufök-ñkpököbi.

4 Mödo mö emi ésuanaade ésaña ke ebiët ke ebiët équörö
 5 gospel. Philip önyuñ ösukhöre aka ke obio Samaria,
 6 öquörö Christ önö mö. Ndien me-otu owo ékpäñ utöñ ye
 esit kiet ke ikö oro Philip etiñde, kini mö ēkopde
 7 ényuñ ékutde midiöñö eke enye anamde. Koro ndidekhe
 spirit éfioride ke ökpösöñ uyo éwörö ke ediwak owo eke
 ényenede mö: ndien ediwak owo emi édöñöde akpa-ubeñ,
 8 ye memö emi édide mbuñö, ékop idem. Ndien aqua idara
 odu ke obio oro.

9 Ndien owo kiet odu do ekere Simon, emi ekebemde iso
 eb're idiöñ ke obio, esin idem akpa mbon Samaria, ete, imö
 10 ke idemimö idi akamba owo kiet: ndien kpukpru mö ékpäñ
 utöñ énö enye, ötöñöde ke ata ñkpri tutu osim ikpö, éte,
 11 Owo emi edi odudu Abasi emi ekerede Akamba. Ndien
 mö ékpäñ utöñ énö enye, koro ke anyan inl enye akanam
 12 idem akpa mö ke idiöñ esie. Edi kini mö énímde Philip
 ke akpanikö nte enye öquöröde ikö mfön abaña obio Abasi
 ye enyiñ Jesus Christ, éním mö baptism, ye iren ye iban.
 13 Simon ke idemesie ñko onim ke akpanikö: ndien ke énímde
 enye baptism, enye osuk etie ye Philip; idem önyuñ

UTOM ME-APOSTLE 8

akpa enye ndikut midiöñö ye ikpö ñkpö odudu oro
ënamde.

14 Ekem kini me-apostle emi ëdude ke Jerusalem ëkopde
ete Samaria ama okop ikö Abasi, mö ëdöñ Peter ye John
15 etiene mö : emi, kini ësukhörede ëdi, ëkpede ubök ënö mö,
16 ëte, mö ëkpebö Edisana Spirit : koro Enye mika-idoroke
ndomo owo mö kiet kaña : edi ëkenim mö baptism ke enyiñ
17 Öböñ Jesus. Ndien mö ëdori mö ubök, mö ënyuñ ëbö
18 Edisana Spirit. Ndien kini Simon okutde ete, ënö
Edisana Spirit oto ke eridori ubök me-apostle, enye oyom
19 ndinö mö okuk, ete, Ënö mi nde odudu emi, man owo
20 ekededi eke ami ndoride ubök edibö Edisana Spirit. Edi
Peter ödöhö enye, ete, Okuk fo atak ye afo, koro
21 afo ekesede ete iyebö enö Abasi ke okuk. Afo unyeneke
ubak me udeme ke ñkpö emi : koro esit fo minenke ke iso
22 Abasi. Mödo kabare esit baña idiók ido fo emi, nyuñ kpe
Öböñ ubök, me ndusuk ëyedahado ënö fi ke ekikere esit
23 fo. Koro mokut nte afo etiede ke ata ndot-ndot itie ye
24 ke uruk idioñkpö. Ndien Simon öbörö ete, Mbufo ëkpe
Öböñ ubök ënö mi, mbak ñkpö oro mbufo ödöhöde ndome
kiet edinam mi.

25 Ndien ke mö ëma ëketiñ ikö ntiense, ënyuñ ëquörö ikö
Öböñ, mö ëfiak ëka ke Jerusalem, ënyuñ ëquörö gospel
ënö ediwak ñkpri obio nditö Samaria.

26 Edi angel Jehovah ödöhö Philip, ete, Dakha kenyöñ,
ka ke edem usuk, tutu osim usuñ oro otode ke Jerusalem
27 ösukhöre aka Gaza : emi edide desert. Ndien enye
adakha kenyöñ aka : ndien sese, owo Ethiopia, eunuch emi
edide akamba owo Candace, öböñ-añwan Me-Ethiopian,
emi akamade kpukpru inyene esie, emi ekedide ke Jeru-
28 salem ndituak ibuot 'nö Abasi ; ndien enye ke önyöñ,
29 etie ke chariot esie okot ñwed prophet Isaiah. Ndien
Spirit ödöhö Philip, ete, Saña kpere, tutu osim chariot
30 emi. Ndien Philip efeghe etiene enye, okop nte enye
okotde ñwed prophet Isaiah, önyuñ obup enye, ete, Me
31 afo omotim öfiök se afo okotde ? Ndien enye ete, Ami
ñkeme didie, ke owo mitemeke mai ? Ndien enye ebeñ
32 Philip ete ödök etie ye imö. Ndien emi edi ñwed emi
enye okotde,

Eda enye nte eröñ ëka, ëte ëkewot ;

Ndien kpa nte eyen-eröñ odopde inua kiso andifat enye,
Kpa nte enye inyuñ itatke inua esie :

- 33 Ke erisukhöre esie ēbö ikpe esie ēfep
 Ndien anie edibuk emana esie ?
 Koro ēsibede uwem esie ēfep ke ererimbot.
- 34 Ndien eunuch öbup Philip, ete, Mbök, prophet ödöhö emi
 abaña anie owo ? me abaña idemesie, me abaña owo
 35 eñwen ? Ndien Philip atat inua esie, ötöñö ke ikö ñwed
 36 Abasi emi, öquörö Jesus önö enye. Ndien nte mö ēkade
 37 iso ke usuñ, mö ēsím möñ ; ndien eunuch ödöhö ete, Se
 38 möñ mi ; nso akpan mi ndina baptism ? Ndien enye
 ödöhö chariot atuak ada : ndien mö mbiba, Philip ye
 eunuch, ēsukhöre eduk ke möñ ; ndien enye oním enye
 39 baptism. Ndien ke mö ēdökde ēwörö ke möñ, Spirit
 Jehovah emen Philip efep ; eunuch inyuñ ique enye aba,
 40 ndien enye aka iso ke usuñ esie adara. Edi ēkut Philip
 ke Azotus : ndien enye asaña ebe öquörö gospel önö
 kpukpru me-obio tutu osim Cæsarea.

- 9 EDI Saul, ke osuk etiñ ökpösöñ ikö ye eriwot adian mbet
 2 Öböñ, etiene aqua oku, ebeñe enye ete önö imö ñwed eke
 idinöde ke me-synagogue ke Damascus, man, enye ama okut
 owo ekededi emi odude ke Usuñ oro, edide iren önyuñ edide
 3 iban, akpada mö edi ke Jerusalem ke ñkpököbi. Ekem nte
 enye asañade, enye ötöñö ndikpere Damascus : ndien
 idahoro uñwana oto ke enyöñ ayama akanare enye
 4 okuk : enye önyuñ öduö ke isöñ, okop uyo ödöhöde enye,
 5 ete, Saul, Saul, nsinam afo ököböde Mi ? Ndien enye ete,
 Afo edi anie, Öböñ ? Ndien Enye ete, Ami ndi Jesus emi
 6 afo ököböde : edi dakha kenyöñ, duk ke obio, ndien
 7 ēyesian fi se afo edinamde. Ndien mö emi ēsañade ye
 enye ēda nte imum, ēkop uyo, edi ique baba owo kiet.
 8 Ndien Saul adakha ke isöñ ; ndien ke atatde enyin esie,
 enye ique ñkpö ; ndien mö ēmum enye ubök, ēda enye
 9 ēdi ke Damascus. Ndien ke usen ita enye ique ñkpö,
 inyuñ idisha inyuñ iñwöñke ñkpö.
- 10 Ndien owo mbet kiet odu ke Damascus, ekere Ananias ;
 ndien Öböñ ödöhö enye ke ñkukut, ete, Ananias. Ndien
 11 enye öbörö ete, Se ami mi, Öböñ. Ndien Öböñ ödöhö
 enye, ete, Dakha kenyöñ, ka ke efak emi ekerede Edinen,
 nyuñ bup owo kiet ke ufök Judas, emi ekerede Saul, owo
 12 Tarsus : koro sese, enye ke öböñ akam ; enye ama önyuñ
 okut owo kiet emi ekerede Ananias odukde ke ufök,
 önyuñ odoride enye ubök ke ídem, man enye okut usuñ.

13 Edi Ananias öbörö ete, Öböñ, 'ma ñkop ke inna ediwak owo mbaña owo emi, adaña ekese midiök ñkpö emi enye
 14 akanamde ndisana iköt Fo ke Jerusalem : ndien ke edem emi ikpö oku ēma ēnö enye odudu ndiböp kpukpru owo
 15 emi ēsemede ēnö Fi. Edi Öböñ ödöhö enye, ete, Ka okuo : koro enye edide ñkpö-utom emi 'mekde nte, ada enyiñ
 16 Mi aka kiso Me-Gentile ye ndidem, ye nditö Israel : koro Ami nyewut enye adaña ediwak ñkpö eke enye edikutde
 17 kabaña enyiñ Mi. Ndien Ananias adakha aka, önyuñ oduk ke ufök; ndien odori enye ubök ke idem, ete, Eyen-ete Saul,
 Öböñ, kpa Jesus, emi owutde fi idem nte afo asañade ke usuñ edi, ama ödöñ mi utom, man afo okut usuñ, Edisana
 18 Spirit önyuñ öyöhö fi ke idem. Ndien idaha oro ñkpö nte ikpök ēto ke enyiñ esie ēduö ke isöñ, enye önyuñ okut
 19 usuñ ; ndien enye adakha kenyöñ ana baptism ; ndien adia ñkpö okop nsöñ-idem.

Ndien enye etie ye mbet emi ēdude ke Damascus ke
 20 ndusuk usen. Ndien kpa idaha oro enye öquörö Jesus
 21 ke me-synagogue etc, Enye edi Eyen Abasi. Ndien idem akpa kpukpru mö emi ēkopde, mö enyuñ ödöhö ēte, Nte emi idige enye emi ke Jerusalem okosobode mö eke ēsemede ēkot enyiñ emi ? enye ama önyuñ edi mi ke uduak emi ete,
 22 ida mö ke ñkpököbi ika kiso me-oku. Edi Saul ödödiöñ ököri ke odudu aka iso, önyuñ akan Me-Jew emi ēduñde ke Damascus, owut ete, Enye emi edi Christ.

23 Ndien ke ediwak usen ēbede, Me-Jew ēduk odu ēbaña
 24 enye, ēte, iwot enye : edi odu mö ayarare önö Saul. Ndien mö ēkpeme me-īnua-otop ke uwemeyo ye ke okoneyo
 25 ēte, iwot enye : edi mbet esie ēda enye ke okoneyo ēsín ke akpasa, ēsukhöre enye ke ibibene.

26 Ndien ke enye edide ke Jerusalem, enye odomo ndidian idemesie ye mbet : ndien kpükpru mö ēfeghe ndik ēbaña
 27 enye, inimke ke akpanikö ite enye edi owo mbet. Edi Barnabas ada enye etiene me-apostle, önyuñ asian mö nte enye okokutde Öböñ ke usuñ, nte Enye ökönyuñ etiñde ikö ye enye, ye nte enye öquöröde uko uko ke enyiñ
 28 Jesus ke Damascus. Ndien enye etie ye mö ke Jerusalem, oduk önyuñ öwörö, önyuñ öquörö uko uko ke enyiñ Öböñ :
 29 ndien enye etiñ ikö önyuñ eneni ye Me-Jew emi ēsemede
 30 usem Greek ; edi mö ēyom usuñ ndiwot enye. Ndien ke nditö-ete ēfiökde, mö ēda enye ēsukhöre ēdi ke Cæsarea, enyuñ ēnö enye aka ke Tarsus.

- 31 Ntre ufök Abasi ke öfuri Judæa ye Galilee ye Samaria ēkut ifure, ēnyuñ ēköri ke ifiök ; ndien, ke ēsañade ke uteñé Jehovah ye ke ndöñesit Edisana Spirit, mö ëtöt.
- 32 Ekem nte Peter asañade ebe ke kpukpru ebiët, enye önyuñ ösukhöre etiene mbon Abasi emi ēduñde ke Lydda.
- 33 Ndien enye okut owo kiet do emi ekerede Aeneas, emi akanade ke mkpana esie isua itiaeta ; ödöñö akpa-ubeñ.
- 34 Ndien Peter ödöhö enye, ete, Aeneas, Jesus Christ anam udöñö okure fi : dakha kenyöñ, tím mkpana fo. Ndien
- 35 idaha oro enye adakha kenyöñ. Ndien kpukpru mö emi ēduñde ke Lydda ye Sharon ēkut enye, ēnyuñ ēkabare etiene Öböñ.
- 36 Ekem owo mbet kiet odu ke Joppa ekere Tabitha, emi ke erisiak ikö edide Dorcas : ñwan emi öyöhö ye
- 37 nti utom ye ntarubök emi enye anamde. Ekem ke musen oro enye ödöñö, akpa : ndien ke mö ēma ēkeyet
- 38 enye, mö ēním enye ke ubet enyöñ. Ndien koro Lydda ekperedé Joppa, mbet ēnyuñ ēkopde ëte, Peter mödo, mö ödöñ owo iba etiene enye, ëte, Okunam ubigi ke eritiene
- 39 mimö. Ndien Peter adakha kenyöñ asaña ye mö. Ndien ke enye ama ekedi, mö ëda enye ëduk ke ubet enyöñ : kpukpru mebe-akpa ēnyuñ ëda ēkpere enye ëtua eyet, ēnyuñ ëwut me-akura ye öföñidem oro Dorcas akanamde,
- 40 kini enye odude ye mö. Edi Peter anam mö kpukpru ëwörö, önyuñ ötöñö edöñ, öböñ akam ; ndien akabare ese okpo, ete, Tabitha, dakha kenyöñ. Ndien enye atat enyin esie ; ndien kini enye okutde Peter, emenere idem etie.
- 41 Ndien enye önö enye ubök, emenere enye ; ndien enye okot mbon Abasi ye mebe-akpa ëdi, oním enye kiso mö
- 42 ye uwem. Ndien kpukpru mbio Joppa ëfiök : ediwak
- 43 owo ēnyuñ ēním Öböñ ke akpanikö. Ekem Peter etie ke Joppa ediwak usen ye owo kiet emi ekerede Simon, aquat-ikpa.

- 10** EKEM owo kiet odu ke Cæsarea, ekere Cornelius ; enye
- 2 edi centurion udüm emi ekerede udüm Italy ; enye edi owo uteñé, emi önyuñ abakde Abasi ye öfuri ufök esie, emi önöde mubuene ediwak ñkpö, önyuñ anamde mkpe-ubök
- 3 önö Abasi kpukpru ini. Ke ñkpö nte öyöhö ñkanika usukkiet ke uwemeyo, enye otüm okut ke ñkukut, nte angel Abasi kiet odukde ke ufök esie, önyuñ ödöhöde enye,
- 4 ete, Cornelius. Ndien enye ownik enyin ese enye, efeghe

UTOM ME-APOSTLE 10

udik, önyuñ ödöhö ete, Nso, Òbõñ ? Ndien enye öbörö
enye, ete, Mkpe-ubök fo ye enö fo èmedök éka kiso Abasi,
5 ke ñkpö eriti. Kam döñ owo éka ke Joppa, ékeda owo
6 emi ekerede Simon, emi édoride enye enyïñ Peter, édi : enye
adañ ye Simon, aquat-ikpa, emi ufök esie odude ke mben
7 inyañ. Ndien kini angel emi ödöhöde ye enye ama
akadakha, enye okot nditö ufök esie iba, ye owo eköñ kiet
emi efeghede Abasi, oto ke mö emi ènamde ñkpö ènö enye
8 kpukpru ini ; ndien enye obuk kpukpru ñkpö önö mö,
ödöñ mö éka ke Joppa.

9 Ekem mkpöñ, nte mö èsañade ke usuñ, ényuñ èkperede
obio, Peter ödök ke öküm ufök ndiböñ akam, ke ñkpö nte
10 öyöhö ñkanika itiokiet : ndien biöñ ödöñ enye, enye
önyuñ oyom ndidia ñkpö : edi nte mö ètemde udia, isiöñ
11 omum enye ; enye önyuñ okut enyöñ ökuböre, ye nte
ñkpö kiet ösukhörede, ebiët aqua öföñ, eke èmumde ke
12 utít inañ èsukhöre osim isöñ : ndien kpukpru oruk munam
ukot inañ, ye ñkpö eke ènyönide ke isöñ ye minuen enyöñ
13 édu kesít. Ndien uyo osim enye, ete, Peter, dakha
14 kenyöñ ; wot, ta. Edi Peter ödöhö ete, Nsa O, Òbõñ ;
koro akananam ami ntaha se misanake ye se idekhede.
15 Ndien uyo ötöñö ntak osim enye öyöhö ikaba, ete,
16 Kunim se Abasi akanamde asana ke edidekhe. Ndien
ènam emi utim ikata : ndien idaha oro èmen ñkpö oro
ëdök ke enyöñ.

17 Ekem nte esít otímerede Peter abaña se ñkukut oro
enye okokutde ediwöröde, sese, mö oro Cornelius öködöñde
18 utom éma èbup ufök Simon, ényuñ éda ke usuñ, èmenere
uyo èbup me Simon, emi édoride enye enyïñ Peter, odu
19 do. Ndien nte Peter ekerede ñkukut oro, Spirit ödöhö
20 enye ete, Sese, owo ita ke èyom fi. Edi dakha kenyöñ,
sukhöre, nyuñ saña ye mö, kunyuñ uyik : koro Ami
21 ñkodöñ mö. Ndien Peter ösukhöre etiene mö oro, ete,
Sese, ami ndi enye emi mbufo èyomde : nsidi ntak emi
22 mbufo èdide ? Ndien mö ödöhö ëte, Edisana angel eteme
Cornelius, centurion, emi èdide eti owo emi önyuñ abakde
Abasi, emi kpukpru Me-Jew ényuñ èdöhöde eti ikö èbaña
enye, ete, ödöñ èdikot fi edi ke ufök esie, önyuñ okop ikö
23 ke ínua fo. Ndien enye ödöhö mö èduk önyuñ önö mö
ebiët édañ.

Ndien mkpöñ enye adakha kenyöñ asaña ye mö, ndusuk
24 nditö-ëte ényuñ éto ke Joppa èsaña ye enye Ndien

mkpöñ mö ēduk ke Cæsarea. Ndien Cornelius ke ebet mö, enye ama önyuñ obon me-oruk esie ye ata mufan esie.

25 Ekem kini Peter odukde, Cornelius osobo ye enye, önyuñ
 26 öduö ke ukot esie, atuak ibuot önö enye. Edi Peter emenere enye, ete, Dakha kenyöñ ; ami 'nyuñ ndi owo.

27 Ndien nte enye enemedé ye enye, enye oduk ke ufök, okut
 28 nte ediwak owo ēbonode ötö kiet : ndien enye ödöhö mö,
 ete, Mbufo ke idemmbufo ēmefiök nte ibet akpande owo
 emi edide Jew ndidian idem ye owo idut efen me nditieñ
 enye ; edi Abasi okowut mi, ete, ami ñkukot baba
 29 owo kiet nte, obukpo me isanake : mödo ami 'nyuñ
 ndide, mfañake, kini ödöñde ëkot mi. Mobup ndien nte,
 30 nsidi ntak emi afo ödöñde ëkot mi. Ndien Cornelius
 ödöhö ete, Mfin, kpa ke idem ñkanika emi, anam usen
 inañ eke ami 'nümde akam ke ufök mi ke öyöhö ñkanika
 usukkiet ; ndien sese, owo emi esinede edisem öföñidem
 31 öbiöñore mi kiso, ödöhö ete, Cornelius, ëma ëkop akam
 32 fo, ënyuñ ëti enö fo kiso Abasi. Döñ ndien owo ëka ke
 Joppa ëkekot Simon, emi ëdoride enye enyiñ Peter, etiene
 fi ; enye adañ ke ufök Simon, aquat-ikpa, ke mben inyañ.
 33 Mödo idaha oro ami ndöñ ëbïne fi ; ndien afo omotim anam
 emi afo edide. Ndien kpukpru nyin idu mi kiso Abasi
 kemi, man nyin ikop kpukpru ñkpö eke Jehovah etemedé
 34 fi. Ndien Peter atat inua esie ete,

Ke akpanikö mokut nte Abasi miteñeke owo enyiñ :

35 edi Enye onyime owo ekededi ke kpukpru idut eke abakde
 36 Enye, önyuñ anamde nti ñkpö. Ikö oro Enye ökönöde
 ösök nditö Israel, ke öquöröde gospel emem ke Jesus
 37 Christ (Enye edi Öböñ kpukpru)—ikö oro mbufo ke idem-
 mbufo ēmefiök, emi ëkequöröde ke öfuri Judæa, ötöñöde
 38 ke Galilee, ke baptism emi John öquöröde ama ekebe ;
 Jesus eyen Nazareth, nte Abasi eyetde Enye ke Edisana
 Spirit ye odudu : Emi asañade ke ebiët ke ebiët öfon ido ye
 owo, anam kpukpru owo emi Satan ötukhöde okop idem ;
 39 koro Abasi odude ye Enye. Nyin inyuñ idi mentiense
 kpukpru ñkpö emi Enye anamde ke isöñ Me-Jew, ye ke
 40 Jerusalem ; emi mö ënyuñ ëkönöde ke eto ëwot. Abasi
 anam Enye eset ke mkpa ke öyöhö usen ita, önyuñ önö
 41 Enye ete ayarare Idemesie, idige ke enyiñ kpukpru owo,
 edi ke enyiñ mentiense, emi Abasi ekebemde iso emek,
 nyin, emi ikadiade ikonyuñ iñwöñde ñkpö ye Enye
 2 ke Enye ama ekeset ke mkpa. Enye önyuñ owuk nyin,

ete, iquörö inö mbibio, inyuñ itiñ ikö ntiense ite, Emi
 edi Enye emi Abasi onimde ke Ebierikpe medu-uwem ye
43 mekpa-mkpa. Kpukpru me-prophet ēdi mentiense ēnö
 Enye ēte, oto ke enyiñ Esie ēyefen midiönkpö kpukpru owo
 emi ēnīmde Enye ke akpanikö.

44 Ke Peter osuk etiñde ikö oro kaña, Edisana Spirit
45 öduö odoro kpukpru mö eke ēkopde ikö ke idem. Ndien
 idem akpa mbon mbobi emi ēnīmde ke akpanikö, kpukpru
 owo emi ēkesañade ye Peter ēdi, koro ēñwañade enö
46 Edisana Spirit ēnö Me-Gentile ñko. Koro mö ēkopde nte
 mö ēsemde nsio nsio usem, ēnyuñ ētorode Abasi. Ndien
47 Peter obup ete, Nte owo ekededi ekeme ndikpan ete,
 ēkuda möñ ēnīm mö baptism, emi ēböde Edisana
48 Spirit kpa nte nyin? Ndien enye ödöhö ete, ēnīm mö
 baptism ke enyiñ Jesus Christ. Ndien mö ēbeñe enye,
 ēte, etis ye mimö ndusuk usen.

11 EKEM me-apostle ye nditö-ēte emi ēdude ke Judæa ēkop
2 ēte Me-Gentile nde ēkop ikö Abasi. Ndien kini Peter
 edide ke Jerusalem, mö emi ēdide mbon mbobi ēneni ye
3 enye, ēte, Afo okoduk ke ufök mbon erut, önyuñ adia
4 ñkpö ye mö. Edi Peter ötöñö, önyuñ otüm obuk *ñkpö oro*
5 önö mö, ete. Ami ñkodu ke obio Joppa mböñ akam : ndien
 ke isiöñ ami ñkut ñkukut, ñkpö kiet ösukhöre, ebiët
 aqua öföñ eke ēmumde ke utit inañ ēyak ösukhöre oto
6 ke enyöñ ; ndien enye osim mi : ndien ke ñwukde enyin
 nse enye, ñkere, 'nyuñ ñkut munam isöñ ukot inañ ye
 munam iköt ye ñkpö eke ēnyonide ye me-inuen enyöñ.
7 Ndien ñkop nte uyo ödöhöde mi, ete, Dakha kenyöñ,
8 Peter ; wot, ta. Edi ami ndöhö nte, Nsa O, Öböñ : koro
 se misanake me se idekhede akanam midukke mi ke inua.
9 Edi uyo öbörö öyöhö ikaba oto ke enyöñ ete, Kunim
10 se Abasi akanamde asana ke edidekhe. Ndien ēnam emi
 utüm ikata : ēnyuñ ēdudi kpukpru ēdök ēduk ke enyöñ.
11 Ndien sese, ke idem idaha oro owo ita ēda ke usuñ ufök
 emi nyin idude kesit, emi ēkedönde ētiene mi ēto ke
12 Cæsarea. Ndien Spirit ödöhö mi, ete, nsaña ye mö,
 ñkusari owo. Ndien nditö-ēte itiokiet emi ēnyuñ ēsaña
13 ye ami ; nyin inyuñ iduk ke ufök owo oro : ndien enye
 ödöhö nyin, ete, imö ikokut angel adade ke ufök imö,
 önyuñ ödöhöde ete, Döñ owo ēka ke Joppa, ēkeda Simon,
14 emi ēdoride enye enyiñ Peter, ēdi ; emi editiñde ikö önö

- 15 fi, eke ədinyañade fi ye öfuri ufök fo. Ndien nte ami ntöñöde nditiñ, Edisana Spirit ösukhöre odoro mö ke idem,
- 16 kpa nte okodorode nyin ke akpa. Ndien ami nti ikö Öböñ, nte Enye öködöhöde ete, John ada möñ onim owo baptism ; edi əyeda Edisana Spirit əním mbufo baptism.
- 17 Mödo edieke Abasi önöde mö kpa enö oro Enye önöde nyin, kini nyin inimde Öböñ Jesus Christ ke akpanikö, ami ndi
- 18 anie eke ñkpöbiöñöde Abasi ? Ndien kini mö əkopde ñkpö emi, mö ədop uyo, ənyuñ ətoro Abasi əte, Ndien Abasi ama önö Me-Gentile ñko erikabare esit nduk uwem.
- 19 Mödo mö emi əkesuanade əbaña eriköbö eke ötöñöde abaña Stephen, əsaña tutu əsim Phoenicia, ye Cyprus, ye
- 20 Antioch, itiñke ikö inö owo ke midige Me-Jew ikpöñ. Edi ndusuk mö, mbon Cyprus ye Cyrene, kini mö ədide ke Antioch, ətiñ ənö Me-Greek ñko, əquörö Öböñ Jesus.
- 21 Ndien ubök Öböñ odu ye mö : ediwak owo emi ənímde
- 22 ke akpanikö ənyuñ əkabare ətiene Öböñ. Ndien etop mö osim utöñ mbon ufök Abasi emi ədude ke Jerusalem :
- 23 mö ənyuñ ədöñ Barnabas aka tutu osim Antioch : ndien ke enye ama ekedi, önyuñ okut mfön Abasi, enye adaresit ; önyuñ ekpe mö kpukpru, ete, mö ədiana Öböñ ke esit Iwuk :
- 24 koro enye edide eti owo, Edisana Spirit ye mbuötidem ənyuñ əyöhö enye ke idem : ndien ediwak owo ədiana
- 25 Öböñ. Ndien enye adakha aka Tarsus okoyom Saul :
- 26 ndien ke enye ama okokut enye, ada enye edi ke Antioch. Ekem mö əbono ye ufök Abasi ke öfuri isua kiet, ənyuñ əkpep ediwak owo ; ndien əbem iso əsio mbet enyiñ Christian ke Antioch.
- 27 Ekem ke musen emi me-prophet əto ke Jerusalem
- 28 əsukhöre ədi ke Antioch. Ndien owo mö kiet emi ekerede Agabus adakha kenyöñ, ayarare ke Spirit ete, akamba akañ möñ odu ke öfuri ereribot : emi əwöröde ke ini
- 29 Claudius. Ndien mbet, kpukpru owo kiet kiet nte ukeme esie edide, əduak ndinö ñkpö əsök nditö-ete emi əduñde
- 30 ke Judæa : emi mö ənyuñ ənamde, ənö əsök nyebiowo ke ubök Barnabas ye Saul.

- 12 Ekem ke adaña ini oro Herod edidem anyan ubök esie
- 2 ndituk ndusuk owo ufök Abasi. Ndien enye owot James
- 3 eyen-eka John ke ofut. Ndien kini enye okutde ete, nem Me-Jew esit, enye önyuñ aka iso ndimum Peter. Ndien
- 4 ekedi ke musen usörö uyo eke leaven miduhe. Ndien

UTOM ME-APOSTLE 12

ke enye ama okomum enye, esin enye ke ufök-ñkpököbi,
 önyuñ ayak enye önö mbon eköñ inañ ke itie inañ, ete,
 èkpeme enye ; ke aduak ete, Passover ama ebe, iyeda
 5 enye iwörö iyak inö mbiobio. Mödo èkpeme Peter ke
 ufök-ñkpököbi : edi ufök Abasi èkóbö Abasi ke akam ke
 6 abaña enye. Kadañoro Herod oyomde ndida enye ñwörö,
 ke idem okoneyo oro Peter ke ede idap kuföt mbon eköñ
 iba, èkobi enye ke ñkpököbi iba : mbon-ukpeme önyuñ
 7 éda ke usuñ èkpeme ufök-ñkpököbi. Ndien sese, angel
 Öböñ ada enye ke ñkañ, uñwana önyuñ ayama ke ubet :
 ndien enye atuak Peter ke ñkañ, edeinere enye, ete, Dakha
 kenyöñ iwiwa. Ndien ñkpököbi esie éförörö enye ke ubök
 8 éduö. Ndien angel ödöhö enye, ete, Böbö ñkpö ke idem,
 nyuñ bög ikpa-ukot fo ke ukot. Ndien enye anam ntre.
 Ndien enye ödöhö enye, ete, Sine aqua öfönidem fo, nyuñ
 9 tiene mi. Ndien enye öwörö, etiene ; enye inyuñ ifiolkke
 ite se angel anamde edi ata ñkpö, edi ekere ete, imö ikut
 10 ñkukut. Ndien ke mö éma èkebe akpa ye udiana-akpa
 mbon-ukpeme, mö ésim itim uquak emi öwöröde oduk
 ke obio ; emi ebererede önö mö ke idemesie : ndien mö
 ëwörö ésaña ke efak kiet ébe ; ndien idaha oro angel
 11 adakha ökpöñ enye. Ndien ke Peter öfiökde idemesie,
 enye ödöhö ete, Kemi motim mfiök nte, Öböñ ama
 ödöñ angel Esie osio mi ke ubök Herod, ye ke kpu-
 12 kpru idori-enyin Me-Jew. Ndien ke enye ama ekekere
 ñkpö emi, enye edi ke ufök Mary eka John, emi èdoride
 enye enyin Mark ; ebiët eke ediwak owo èbonode èbön
 13 akam. Ndien kini enye atuakde ke itim enyin-usuñ,
 14 eyen-añwan emi ekerede Rhoda edi ndiberere. Ndien
 ke enye ödiöñöde uyo Peter, idaresit inyimeke enye osio
 usuñ, edi enye efeghe oduk, asian mö, ete, Peter ke ada
 15 ke enyin-usuñ. Ndien mö ödöhö enye, ete, Idat anam
 fi. Edi enye ösöñ uyo ete, Edi ntre. Ndien mö ödöhö
 16 ëte, Edi angel esie. Edi Peter ödödiöñ atuak : ndien
 kini mö èbererede usuñ, mö èkut enye, idem önyuñ
 17 akpa mö. Edi enye anam idiöñö önö mö, ete, èdop uyo,
 önyuñ asian mö nte Öböñ okosiode enye ke ufök-
 ñkpököbi. Enye önyuñ ödöhö ete, Esian James ye
 nditö-ëte ñkpö emi. Ndien enye adakha aka ke
 18 ebiët eñwen. Ndien ke usenubök akamba ndutime odu
 19 kotu mbon-eköñ, ëte, Peter odu möñ ? Ndien kini Herod
 oyomde enye, minyuñ ique, enye otim obup mbon-ukpeme

abaña enye, önyuñ önö uyo ete, ëwot mö. Ndien enye oto ke Judæa ösukhōre aka ke Cæsarea, önyuñ etie do.

- 20 Ekem enye ayaresit eti eti ye mbon Tyre ye Sidon : ndien mö ësaña kiet ëtiene enye, ndien, kini mö ënaïnde ufan ye Blastus emi ekpemedé ubet edidem, mö ëbeñé emem, koro *idut* edidem öbökde edem mö. Ndien ke usen eke ënímde, Herod esine öföñidem edidem, etie ke ebekpo, öquörö ikö önö mö. Ndien mbiobio ëfiori ëte, 23 Uyo abasi, idige uyo owo ! Ndien idaha oro angel Öböñ kiet ötö enye, koro enye minöñö Abasi uböñ : ndien ndöñ ëta enye, enye önyuñ akpa.
- 24 Edi ikö Öböñ ököri önyuñ ötöt.
- 25 Ndien Barnabas ye Saul ëdakha ke Jerusalem ëfiak, ke ëma ëkenam utom mö ëma, ënyuñ ëda John, emi ëdoride enye enyiñ Mark, asaña ye mö.

- 13 NDIEN me-prophet ye mendikpep ëdu ke ufök Abasi ke Antioch, Barnabas, ye Syneon emi ekerede Niger, ye Lucius owo Cyrene, ye Manaen emi ëkebökde enye ye 2 Herod tetrarch, ye Saul. Ndien nte mö ënamde ñkpö ënö Öböñ, ënyuñ ëtrede udia, Edisana Spirit ödöhö mö, ete, Ëdianare Barnabas ye Saul ënö Mi man ënam utom 3 oro Ami ñkokotde mö nte ënam. Ndien ke mö ëma ëketre udia ënyuñ ëböñ akam ënyuñ ëdori mö ubök, mö ëdöñ mö ëka.
- 4 Ntre kini Edisana Spirit ödönde mö ëwörö, mö ësukhōre 5 ëka Seleucia ; ënyuñ ëto do ëwat ëka ke Cyprus. Ndien kini mö ëdude ke Salamis, mö ëquörö ikö Abasi ke me-synagogue Me-Jew : mö ënyuñ ënyene John nte asañutom 6 mö. Ndien ke mö ëma ëkesaña ke öfuri isuo ësim Paphos, mö ëkut abia-idiöñ kiet, prophet abiaña, owo Jew, eke 7 enyiñ esie ekerede Bar-Jesus ; eke odude ye Sergius Paulus, andikara, enyene-ibuot owo. Owo emi okot Barnabas ye Saul ëtiene enye, ete, iyom ndikop ikö Abasi.
- 8 Edi Elymas abia-idiöñ oro (koro ntre ke ësiak enyiñ esie) öbiöñö mö, oyom ndinam andikara ökpöñ akpanikö.
- 9 Edi Edisana Spirit öyöhö Saul, emi edide Paul ñko, ke 10 idem, enye önyuñ owuk enyiñ esie ese enye, ete, O afo, emi kpukpru abiaña ye idiöñkpö ëyöhöde fi ke idem, afo eyen Satan, afo usua kpukpru nti ido, nte afo udutreke 11 ndiquaña eti usuñ Öböñ ? Ndien kemi, sese, ubök Öböñ odoro fi ke idem, afo eyenyuñ edi 'nan, udunyuñ uque utin

ke ndusuk ini. Ndien idaha oro ntöñ ye ekim ēfuk enye; ndien enye asaña oyom owo eke omumde enye 12 ubök asaña. Ndien andikara, kini enye okutde se ēnamde, onim ke akpanikō, koro idem akpade enye abaña erikpep Öböñ.

13 Ekem Paul ye mensaña esie ēsio ke Paphos, ēnyuñ ēdi ke Perga ke Pamphylia : ndien John ökpöñ mö önyöñ ke 14 Jerusalem. Edi mö ēto ke Perga ēsaña ēbe, ēdi ke Antioch ke Pisidia ; ndien mö ēduk ke synagogue ke sabbath, 15 ēsukhöre ētie. Ndien ke ēma ēkekot mbet ye me-prophet, mētubom synagogue ēdöñ ēdöhö mö, ēte, Nditö-ēte, edieke mbufo ēnyenede ikö eke ētiñde ēnö mbiobio, ētiñ. 16 Ndien Paul adakha kenyöñ, ofuñ ubök ödöhö ete,

17 Mbio Israel, ye mbufo emi ēbakde Abasi, ēkop. Abasi mbio Israel emi ekemek mête nyin, ökönyuñ ofori mbon emi kini mö ēdude nte isen ke isöñ Egypt, önyuñ ada mö öwörö 18 kesit ke edimenere ubök. Enye önyuñ öyö midiök ido 19 mö ke desert ke ñkpö nte isua aba. Ndien ke Enye ama okosobo midut itiaba ke isöñ Canaan, Enye önö mö isöñ mö, ete ēnyene, ke ñkpö nte isua ikie inañ ye aba ye duop : 20 ndien ke ñkpö emi ēma ēkebe, Enye önö mö mbierikpe 21 tutu osim Samuel prophet. Ekem mö ēbeñe edidem : ndien Abasi önö mö Saul eyen Kish, owo esien Benjamin, 22 ke isua aba. Ndien ke Enye ama okosio enye efep, Enye emenere David, ete, edi edidem mö : emi Enye ödöhöde abaña enye, ete, Mokut David eyen Jesse, owo emi ekemde 23 esit ye Ami, emi edinamde kpukpru se Ami 'made. Oto ke ubon owo emi, Abasi, nte Enye ököñwöñöde, akada 24 Andinyaña önö Israel, Jesus ; ke John ama ekebem eridi Esie iso öquörö baptism erikabare esit önö kpukpru 25 mbio Israel. Ndien nte John anamde utom esie, enye ödöhö ete, Mbufo ēse ēte ami ndi anie ? Ami ndige Enye. Edi sese, kiet etiene mi ke edem, emi ami mendotke 26 nditat uruk ikpa-ukot Esie. Nditö-ēte, nditö ubon Abraham, ye mö kotu mbufo emi ēbakde Abasi, ēmedöñ 27 ikö erinyaña emi ènö nyin. Koro mö emi ēduñde ke Jerusalem, ye mendikara mö, koro mö midiöñöke Enye, minyuñ ifiökke me-uyo me-prophet emi ēkotde ke sabbath 28 ke sabbath, ēnamde mö èsu ke èbiomde Enye. Ndien okposuk edi nte mö mique ntak mkpa, mö ēbeñe Pilate, 29 ēte, èwot Enye. Ndien kini mö ēkenamde kpukpru ñkpö emi ēkewetde èbaña Enye èsu, mö ēsukhöre Enye

30 ke eto ēkenīm Enye ke udi. Edi Abasi anam Enye eset
 31 ke mkpa : ndien mö, emi ēsañade ye Enye ēto ke Galilee
 ēdök ēdi ke Jerusalem, ēkut Enye ediwak usen, mö
 32 ēnyuñ ēdi mentiense Esie ēnö mbiobio kemi. Ndien nyin
 ibuk eti mbuk inö mbufo ibaña uñwöñö eke ēkenöde mête,
 33 ite, Abasi ama anam uñwöñö oro osu önö nditö nyin, ke
 Enye anamde Jesus eset ; ntemi ēnyuñ ēwetde ke udiana-
 akpa psalm ēte.

Afo edi eyen Mi, Ami mobon Fi mfin emi.

34 Ndien kabaña emi Enye anamde Enye eset ke mkpa, Enye
 ökunyuñ afiak aba ke mbiara, Enye ödöhö ntem ete,

Nyenö mbufo nti ñkpö David emi ēdide akpanikö.

35 Koro Enye ödöhöde ke psalm eñwen ete,

Afo uduyakke Edisana Owo fo okut mbiara.

36 Koro David, kini enye akanamde item Abasi ke eyo esie,
 ede idap, ndien ēním enye ye mête esie, enye önyuñ okut
 37 mbiara : edi Enye emi Abasi anamde eset ke mkpa ique
 38 mbiara. Mödo ēyak mbufo, nditö-ēte, ēfiök ēte, ke ēquörö
 39 erifen midiöñkpö ēnö mbufo oto ke owo emi : ndien ke
 Enye ikpe etebe kpukpru owo emi ēnímde ke akpanikö
 ke kpukpru ñkpö eke ibet Moses mikemeke ndinam ikpe
 40 etebe owo. Mödo ēkpeme mbak se ēwetde ke me-prophet
 editiene mbufo, ēte,

41 Mbufo, emi ēsuenede *Jehovah*, ēse, ēnyuñ ēyik, ēnyuñ ētak ;
 Koro Ami 'nam utom ke eyo mbufo,
 Utom eke mbufo midinimke ke akpanikö, edieke owo
 editiñde önö mbufo.

42 Ndien nte mö ēwöröde, mö ēbeñe ēte, ētiñ ikö oro ēnö
 43 mimö ke sabbath eñwen. Ndien ke synagogue asuanade,
 ediwak Me-Jew ye nti Me-Gentile emi ētuakde ibuot ēnö
 Abasi ke ido Me-Jew ētiene Paul ye Barnabas : emi ētiñde
 ikö ēnö mö, ēnyuñ ēyirede mö, ēte, ētie ke mfön Abasi.

44 Ndien ke sabbath eke etienede ayak esisit öfuri obio
 45 ēbono ötö kiet ndikop ikö Abasi. Edi kini Me-Jew ēkutde
 otu owo, ufup öyöhö mö kesit, mö ēnyuñ ēneni me-ñkpö
 46 emi Paul ödöhöde, ēnyuñ ēsuñi. Ndien Paul ye Barnabas
 ēdöhö uko uko ēte, Ekenyene ndibem iso ntñ ikö Abasi
 'nö mbufo. Sia mbufo ēsinde enye, minyuñ ibatke idem-
 mbufo ite, imodot nsinsi uwem, sese, nyin imakabare

47 itiene Me-Gentile. Koro Öböñ etemedé nyin ntre, ete,

Ami moním Fi ke uñwana midut,

Man Afo ekpedi erinyaña tutu osüm ke utit ererimbot.

48 Ndien nte Me-Gentile ēkopde emi, mö ēdareait, ēnyuñ
 ēkpono ikö Abasi : ndien adaña owo nte ēkenimde énö
 49 nsinsi uwem éním ke akpanikö. Ndien ikö Òbòñ asuana
 50 ke öfuri edam oro. Edi Me-Jew ēnyik ikpö iban emi
 ēbakde Abasi, ye mböñ obio, ésin ékóbó Paul ye Barnabas,
 51 ényuñ ébin mö ke me-adána mö éfep. Edi mö ēkeñ
 ntan ikpat mö éfep ke ubiom-ikpe mö, ényuñ édi ke
 52 Iconium. Ndien idaresit ye Edisana Spirit éyöhö mbet ke
 idem.

14 EKEM ke Iconium, mö mbiba ēduk ke synagogue Me-Jew, ényuñ équörö ke ido eke ésinde aqua otu Me-Jew ye
 2 Me-Greek nde éním ke akpanikö. Edi Me-Jew emi misukke
 3 idem édemere Me-Gentile, ésin mö ésa nditö-ete. Ntre
 ke mö étie do anyan ini, équörö uko uko ke Òbòñ, emi
 onyi mede ikö mfön Esie, ke erinö ubök mö odudu ndinam
 4 midiöñö ye mutibe ikpö. Edi otu owo ke obio abakhare ;
 5 ubak éda ye Me-Jew, ubak éda ye me-apostle. Ndien
 kini Me-Gentile ye Me-Jew ñko ye mböñ mö ēbumerede
 6 ébsne mö, ndisuene mö, 'nyuñ ntö mö ke itiat, mö éfiök,
 ényuñ éfeñe éka Lystra ye Derbe, me-oblo Lycaonia, ye
 7 edem eke akande mö okuk : mö ényuñ équörö gospel do.
 8 Ndien owo kiet odu ke Lystra, emi ukot esie misoñke,
 owo mbuñö toto ke uyen esie, emi akanam misañake.
 9 Enye okop nte Paul etiñde ikö : ndien Paul owuk enyin ese
 enye, okut ete, enye enyene mbuötidem nte édinamde idem
 10 ösoñ enye, önyuñ ödöhö ke ökpösöñ uyo ete, Dakha
 11 kenyöñ, neñere da ke ukot fo. Ndien enye öfrö adakha
 kenyöñ asaña. Ndien kini me-otu owo ēkutde se Paul
 anamde, mö émenere uyo mö, ényuñ ödöhö ke usem Lycaonia
 éte, Me-abasi émeda mbiët owo ésukhöre étiene nyin.
 12 Mö ényuñ ésto Barnabas enyin Jupiter ; ényuñ ésto Paul
 13 enyin Mercury, sia enye edide étubom ke eritiñ ikö. Ndien
 oku Jupiter emi *temple* esie odude kiso obio, ada enañ ye
 uruk eke édade flower énam edi ke usuñ obio, oyom ndiwa
 14 uwa ye otu owo. Edi kini me-apostle, Barnabas ye Paul,
 ékopde, mö éwai öföñidem mö, éfrö éduk kotu mbiobio,
 15 éfiori éte, Mböñ owo, nsinam mbufo énamde ñkpö
 emi ? Nyin inyuñ idí owo emi ibiétdé mbufo, inyuñ ibuk
 eti mbuk inö mbufo, ite, mbufo ékabare ékpöñ me-ikpikpu
 ñkpö emi, étiene Abasi uwem, emi akanamde enyöñ ye
 16 isöñ ye inyañ ye kpukpru se idude mö kesít : emi ke eyo

17 eke ebede akayakde kpukpru midut ēsaña ke usuñ mö. Edi Enye iyakke ntiense anana Enye, emi Enye öfönde ido, önyuñ önöde mbufo edim ye ini eduek, önyuñ esin udia
 18 ye idara ke esit mbufo öyöhö. Ndien ke ikö emi ayak esisit mö ikpakpanke me-otu owo ndiwa uwa 'nö mö.
 19 Edi Me-Jew éto ke Antioch ye Iconium édi do : ndien ke mö ēma ēkeyut otu owo, mö étöñö Paul ke itiat,
 20 ēnyuñ édudi enye ēsio ke obio, ēse éte, enye akpa. Edi nte mbet édade ékan enye ékuk, enye adakha kenyöñ oduk ke obio : ndien mkpöñ enye öwörö ye Barnabas aka
 21 ke Derbe. Ndien ke mö ēma ēkequörö gospel énö obio oro, ēnyuñ énam ediwak owo édi mbet, mö ēfiak éka ke
 22 Lystra, ye Iconium, ye Antioch, ēnyuñ ésöñ mbet esit, ēnyuñ éyire mö, éte, étie ke mbuötidem, éte, nyin inyene
 23 ndikut ediwak ukut nduk ke obio Abasi. Ndien ke mö ēma ēkenim nyebiowo énö mö ke kpukpru ufök Abasi, ēnyuñ éböñ akam ye eritre udia, mö éyak mö ésm ke
 24 ubök Öböñ, emi mö énimde ke akpanikö. Ndien mö
 25 ēsaña ke Pisidia ébe édi ke Pamphylia. Ndien ke mö ēma ēkequörö ikö ke Perga, mö ēsukhöre édi ke Attalia ;
 26 ndien mö éto do éwat édi ke Antioch, emi ēma ēkeyak mö énö mfön Abasi éte, énam utom oro mö ēma ēkenam
 27 ēma. Ndien kini mö édide, ēnyuñ ébonde ufök Abasi ötö kiet, mö ébuk kpukpru ñkpö emi Abasi akadade mö anam, ye nte Enye ama ekeberere usuñ mbuötidem
 28 önö Me-Gentile. Ndien mö étie do ye mbet anyan ini.

15 NDIEN ndusuk owo éto ke Judæa ēsukhöre édi édikpep nditö-éte, éte, Ke mbufo minaña mbobi nte Moses etemedé,
 2 mbufo ikemeke ndiböhö. Ndien kini Paul ye Barnabas minyimeke inö mö, ēnyuñ énenide ökpösöñ eneni ye mö, mbon Abasi ke Antioch énim éte, Paul ye Barnabas ye ndusuk eñwen kotu mö ékpedök éka ke Jerusalem ékebup
 3 me-apostle ye nyebiowo ébaña ikö emi. Mödo ke ufök Abasi adade mö akayak ke usuñ, mö ēsaña ébe ke Phœnicia ye Samaria, ébuk éte, Me-Gentile ékabare esit :
 4 ēnyuñ énam kpukpru nditö-éte édara eti eti. Ndien kini mö édide ke Jerusalem, ufök Abasi ye me-apostle ye nyebiowo ésobo ye mö, mö ēnyuñ ébuk kpukpru ñkpö emi
 5 Abasi akadade mö anam. Edi ndusuk owo emi édide Me-Pharisee, emi énimde ke akpanikö, édakha kenyöñ,

UTOM ME-APOSTLE 15

ēdöhö ēte, Ènyene ndinim mö mbobi, 'nyuñ nteme mā
ndinim ibet Moses.

- 6 Ndien me-apostle ye nyebiowo ēbono ötö kiet ndikere
- 7 mbaña ñkpö emi. Ndien ke mö ēma ékeneni ediwak
enen, Peter adakha kenyöñ, önyuñ ödöhö mö, ete,
- 8 Nditö-ēte, mbufo ēmefiök ēte, ke anyan ini emi ebede,
Abasi ekemek kotu mbufo, ete, Me-Gentile ëdikop ikö
gospel ke inua mi, ènyuñ èn'im ke akpanikö. Ndien Abasi,
emi öfiökde esit, onyime önö mö, önö mö Edisana Spirit,
9 kpa nte ökönöde nyin ; inyuñ inamke mö ëdi isio ye nyin,
10 ke anamde esit mö asana oto ke mbuötidem. Nsinam
mbufo ëdomode Abasi naña, ke eriköñ ökpönö ke itöñ
11 mbet, eke mëte nyin me nyin mikemeke ndibiom ? Edi
nyin imenim ke akpanikö ite, nyin iyeböhö oto ke mfön
Öböñ Jesus, kpa nte mö.
- 12 Ndien öfuri otu owo ëdop uyo ; ènyuñ ëkpañ utöñ ènö
Barnabas ye Paul, nte ëbukde midiöñö ye mutibe ñkpö¹
eke Abasi akadade ubök mö anam kotu Me-Gentile.
- 13 Ndien ke mö ëdopde, James öbörö ete,
- 14 Nditö-ēte, ëkpañ utöñ ènö mi : Symeon omobuk nte
Abasi ekebemde iso etiene Me-Gentile, ete, isio owo kotu
15 mö inö enyiñ Esie. Ndien ikö me-prophet ësaña ubök
kiet ye ñkpö emi ; nte ëwetde ēte,
- 16 Ñkpö emi ēma ëbe, nyefiak,
Nyenyuñ ntöñö ntak mböp ataya David emi öduöde ;
'Nyuñ ntöñö ntak mböp ñwure esie,
'Nyuñ 'neñere mböp enye :
- 17 Man owo eke ësukhöde ëkpeyom Öböñ,
Ye kpukpru Me-Gentile, emi ékerede enyiñ Mi ;
- 18 Jehovah, emi anamde owo ëfiök ñkpö emi toto ke
eritöñö ererimbot, ödöhö ntem.
- 19 Mödo uyo mi edi ntem, ete, nyin ikunö mö emi ëtode ke
Me-Gentile ëkabare ëtiene Abasi afaniköñ ; edi iwet inö
mö, ite, mö ëbet edidekhe ñkpö ndem, ye use, ye se iyiride
21 yiri, ye iyip. Koro Moses toto ke eset emenyene mö emi
ëquöröde enye ke kpukpru obio, emi ëkotde enye ke me-
synagogue kpukpru sabbath.
- 22 Ndien öfon me-apostle ye nyebiowo, ye öfuri ufök
Abasi ke enyiñ, ndimek owo kotu mö, ndöñ mö ësaña ye
Paul ye Barnabas éka ke Antioch, Judas emi ekerede
Barsabbas, ye Silas, emi ëdide ñkpö owo kotu nditö-ēte :
23 mö ènyuñ ëwet ñwed ènö mö ëkama, ete, Me-apostle ye

UTOM ME-APOSTLE 16

nditō-ēte emi ēdide nyebiowo ēwet ēnō nditō-ēte emi
 ēdide Me-Gentile ke Antioch ye Syria ye Cilicia, ēte,
 24 Imököm mbufo : Sia nyin ikokopde ite, ndusuk owo emi
 ēwöröde kotu nyin ēda ikö ētimere mbufo, ndiyut ukpöñ
 25 mbufo ; eke nyin mikönöñö item baba ; öfön ke enyin
 nyin, emi inyenede esit kiet ke ñkpö emi, ndimek owo
 'nyuñ ndöñ mö ētiene mbufo ye edima Barnabas ye Paul,
 26 emi ēkebatde uwem mö nte ekpri ñkpö kabaña enyin Öböñ
 27 nyin Jesus Christ. Mōdo nyin ima idöñ Judas ye Silas, emi
 ke idemmö ēdinyuñ ēdöhöde mbufo idem ñkpö emi ke
 28 inua mö. Koro öfönde Edisana Spirit ye nyin ke enyin
 ete, nyin ikudori mbufo mbiomo eñwen ke idem, ke
 29 miböhöke ñkpö emi owo ēnyenede ndinam ; ēte, mbufo
 ēbet me-ñkpö eke ēwade ēnō ndem, ye iyip, ye ñkpö eke
 ēyiride yiri, ye use ; mbufo ēma ēkpeme idemmbufo ke
 ñkpö emi, eyefon ye mbufo. Etie suñ-o.
 30 Ndien kini ēyakde mö, mö ēsukhöre ēdi ke Antioch; ndien
 31 ke ēma ēkebon otu owo, mö ēnō mö ñwed oro. Ndien
 kini mö ēkotde enye, mö ēdara kabaña ndöñesit oro.
 32 Ndien Judas ye Silas, emi idemmö ēnyuñ ēdide me-prophet,
 ēda ediwak ikö ēteme nditō-ēte, ēnyuñ ēsöñö mö idem.
 33 Ndien ke mö ēketiede ndusuk ini do, nditō-ēte ēyak mö
 35 ēnyöñ ke emem ētiene mö emi ēkedöñde mö utom. Edi
 Paul ye Barnabas ye ediwak owo eñwen ētie ke Antioch,
 ēkpep ēnyuñ ēquörö ikö Öböñ.
 36 Ndien ke ndusuk usen ēkebede Paul ödöhö Barnabas,
 ete, Yak nyin ifiak ika ke kpukpru obio oro nyin iköquöröde
 37 ikö Öböñ kesit, ikese nditō-ēte nte mö ētiede. Ndien
 38 Barnabas ekere ndida John emi ekerede Mark ye mö. Edi
 Paul ekere ete, ifönke ndida enye emi ökökpöndë mö ke
 39 Pamphylia, minyuñ itieneke mö ika utom. Ndien
 ökpösöñ eneni otibe, ntre mö ēdianare kiet ye eken, ndien
 40 Barnabas ada Mark, osio aka Cyprus ; edi Paul emek
 Silas, ada öwörö, kini nditō-ēte ēma ēkeyak enye ēnō mfön
 41 Öböñ. Ndien enye asaña ebe ke Syria ye Cilicia, ösöñö
 me-ufök Abasi idem.

16 NDIEN enye edi ke Derbe ye Lystra ñko : ndien sese,
 owo mbet kiet odu do, emi ekerede Timothy, eka osie edi
 Jew emi onimade ke akpanikö, edi öte esie edi Greek.
 2 Nditō-ēte emi ēdude ke Lystra ye Iconium ēbuk eti mbuk
 3 ēbaña owo emi. Paul oyom enye öwörö asaña ye enye ;

ndien ada enye onim mbobi kabaña Me-Jew emi
 4 edude ke edem oro : koro kpukpru mö ēfiökde ëte, ëte
 esie edi Greek. Ndien nte mö ësañade ke usuñ mö ëbe
 5 ke me-obio, mö ënö mö mewukhö ndinim, emi me-apostle
 ye nyebiowo emi edude ke Jerusalem ëkewukde. Ntre
 6 ësöñö me-ufök Abasi idem ke mbuötidem, mö ënyuñ ëtöt
 ke ibat ke usen ke usen.

7 Ndien mö ësaña ke edem Phrygia ye Galatia ëbe, koro
 Edisana Spirit akpande mö, ete, ëkutin ikö ke Asia ;
 8 ndien ke mö ëdide ke edem emi asakde iso ese Mysia, mö
 9 ëdomo ndiduk ke Bithynia ; ndien Spirit Jesus inyimeke
 10 mö ëduk ; ndien mö ësaña ëbe Mysia, ësukhöre ëdi ke
 11 Troas. Ndien Paul okut ñkukut ke okoneyo ; Owo
 Macedonia kiet ada, ebeñe enye, ete, Be di ke Macedonia,
 12 di nyaña nyin. Ndien ke enye okutde ñkukut oro,
 idaha oro nyin iyom usuñ ndika ke Macedonia, inim ke
 akpanikö ite, Abasi ama okot nyin iquörö gospel inö mö.

13 Ntre nyin isio ke Troas, ineñere iwat ika ke Samothrace,
 14 ndien mkpöñ ika ke Neapolis ; ndien ito do ika ke
 Philippi, emi edide obio Macedonia, akpan obio ke edem
 oro, ye colony ñko : ndien nyin itie ke obio emi ndusuk
 15 usen. Ndien ke sabbath nyin iwörö ke inua-otop ika
 ke mben akpa, ebiët eke nyin isede ite, itie-akam odu ;
 ndien nyin isukhöre itie, itin inö iban emi ëbonode ötö kiet.
 16 Ndien ñwan kiet emi ekerede Lydia, emi otode ke obio
 Thyatira, anyam ididuot öföñ, emi okponode Abasi, okop
 uyo nyin : emi Òböñ ebererede esit esie ndikpañ utöñ
 17 'nö ikö oro Paul etiñde. Ndien kini ënimde enye ye
 ufök esie baptism, enye ebeñe nyin, ete, Ke mbufo ema
 18 ënim mi nte owo akpanikö 'nö Òböñ, ëdi ke ufök mi,
 ënyuñ ëtie do. Enye önyuñ eyire nyin.

19 Ekem nte nyin isañade ika itie-akam, eyen-añwan kiet,
 emi enyenede spirit idiöñ, osobo ye nyin, emi ebrede
 20 idiöñ ökö ediwak okuk önö mête ufök esie. Enye etiene
 Paul ye nyin, önyuñ ofiori ete, Me-owo emi ëdi masañutom
 Abasi Andikpon Ñkan, emi ëquöröde usuñ erinyaña ënö
 21 mbufo. Enye önyuñ anam ntre ediwak usen. Edi kini
 esit otimerede Paul eti eti, enye akabare ödöhö spirit
 oro, ete, Mowuk fi ke enyin Jesus Christ nte, öwörö enye
 ke idem. Ndien enye öwörö ke idem ñkanika oro.

22 Edi ke mête ufök esie ëkutde ëte, idori-enyin udori mö
 iduhe aba, mö ëmum Paul ye Silas, ëdudi mö ëka ke aña-

20 urua kiso mendikara, ndien ke mö ēdade mö ēka kiso
 mbierikpe, mö ēdöhö ëte, Me-owo emi, emi ēdide Me-Jew,
 21 ëtímere obio nyin ëkan, ënyuñ ëkpep ido eke minenke
 22 nyin, Me-Roman, ndinyüme, me ndinim. Ndien otu owo
 ëdakha kenyöñ ëdori mö ikö : mbierikpe ënyuñ ëwai
 öfönidem mö ëfep, ënyuñ ëdöhö ëte, ëmia mö ke eto.
 23 Ndien ke ëmiade mö ediwak ubök, mö ësin mö ke ufök-
 ñkpököbi, ënyuñ ëwuk ekpeme-ufök-ñkpököbi, ëte, otim
 24 ekpeme mö : ndien ke enye ama ököbö oruk item emi,
 esin mö ke ata esit esit ufök-ñkpököbi, önyuñ esin ukot
 25 mö ke ebuka. Edi ke uföt okoneyo Paul ye Silas ke
 ëböñ akam ënyuñ ëquö iquö ënö Abasi, mbon-ñkpököbi
 26 ënyuñ ëkop ; ndien idaha oro aqua unyek-isöñ odu,
 tutu enyeñe isöñ ufök-ñkpököbi : ndien ke idaha oro
 ëberere kpukpru usuñ ; ñkpököbi ënyuñ ëkpökhöre
 27 kpukpru owo ke ubök. Ndien ekpeme-ufök-ñkpököbi, kdi
 edemerede ke idap, önyuñ okutde musuñ ufök-ñkpököbi
 ëna iñwañ, osio ofut esie, oyom ndiwot idemesie, ese
 28 ete, mbon-ñkpököbi ëfeñe. Edi Paul ofiori ke ökpösöñ
 uyo ete, Kunam idemfo ñkpö : koro kpukpru nyin mi.
 29 Ndien enye ete, ëda mutuenikañ ëdi, önyuñ öfrö oduk, ndik
 önyuñ anam idem enyek enye, enye önyuñ öduö kiso Paul
 30 ye Silas, ada mö öwörö, ete, Mböñ owo, ndinam nso man
 31 ënyaña mi ? Ndien mö ëdöhö ëte, Ním Öböñ Jesus ke
 32 akpanikö, ndien ëyenyaña fi ye ufök fo. Ndien mö ëtïñ
 ikö Öböñ ënö enye, ye kpukpru owo emi ëdude ke ufök
 33 esie. Ndien ke idem ñkanika oro ke okoneyo. enye ada
 mö eyet nde ufen mö ; ndien idaha oro ëním enye ye öfuri
 34 ufök esie baptism. Ndien enye ada mö ödök edi ke ufök
 esie, önyuñ onim udia kiso mö, önyuñ adaresit eti eti, ye
 öfuri ufök esie, ke onimde Abasi ke akpanikö.
 35 Edi ke eyo esierede, mbierikpe ëdöñ misuñutom ëte,
 36 Sana me-owo oro yak. Ndien ekpeme-ufök-ñkpököbi
 emen ikö oro etiñ önö Paul, ete, Mbierikpe ënö uyo ëte,
 37 nsana mbufo nyak ; ëwörö ëdi ndien ënyöñ ke ifure. Edi
 Paul ödöhö mö, ete, Mö ëma ëkemia nyin emi idide Nditö
 Rome ke aña, ke ikpe mibiomke nyin, ënyuñ ësin nyin
 ke ufök-ñkpököbi ; nte mö ëyom kemi ndibñ nyin iwörö
 ke ndibe ? Nsa O ! Edi yak mö ëdi ke idemmö ëdida
 38 nyin ëwörö. Ndien misuñutom ëmen ikö oro etiñ ënö
 mbierikpe : ndien mö ëfeghe ndik, kini ëkopde ëte, mö ëdi
 39 Nditö Rome ; ndien mö ëdi ëdikpe mö ubök ; ndien ke

40 ēdade mö ēwörö, mö ēbeñe mö, ëte, ēkpöñ obio. Ndien mö ēwörö ke ufök-ñkpököbi, ëkeduk ke ufök Lydia : ndien ke ëkutde nditö-ëte, ëdöñ mö esít, ënyuñ ëdakha.

17 Ekem ke mö ēma ëkebe kuföt Amphipolis ye Apollonia, mö ëdi ke Thessalonica, ebiët emi synagogue Me-Jew
 2 odude : ndien Paul, nte ido esie edide, oduk etiene mö,
 3 önyuñ ada ñwed Abasi ekpe ye mö ke sabbath ita, asiak önyuñ owut nte Christ enyenede ndikpa, 'nyuñ nset ke mkpa ; nte Jesus, emi ñquöröde 'nö mbufo, edide
 4 Christ. Ndien ndusuk mö ënyime, ënyuñ ëdian idem ye Paul ye Silas ; ëkörö ye ediwak Me-Greek emi ëfeghede
 5 Abasi, ye ikpö iban idige esisit. Edi Me-Jew ëfibe ufup, ënyuñ ëda ndusuk mbukpo owo mbiobio ëdian idem, ndien kini ëbonde otu owo, mö ëtimere obio ; ënyuñ ëkan
 6 ufök Jason ekuk, ëte, ida mö iwörö inö mbiobio. Ndien ke mö mique mö, mö ëdudi Jason ye ndusuk nditö-ëte
 7 ëdi kiso mböñ obio, ëfiori ëte, Mö emi ëtimerede ererimbot
 8 ëdi mi ñko ; Jason önyuñ ada mö oduk ke ufök
 9 esie : kpukpru mö ënyuñ ëbiat mewukhö Cæsar, ëte,
 10 edidem eñwen odu, Jesus. Ndien esít otimere me-otu
 11 owo ye mböñ obio, ke mö ëkopde ikö emi. Ndien ke mö
 12 ënamde Jason ye mö efen ëtie ubiöñ, mö ësana mö ëyak.
 13 Ndien idaha oro nditö-ëte ënö Paul ye Silas ke okoneyo
 14 ëka ke Berœa : ndien kini mö ëdide do mö ëduk ke syna-
 15 gogue Me-Jew. Ndien memö emi ëdot ukpono ëkan mö
 16 ke Thessalonica, ke emi mö ëkopde ikö ke erinyime esít,
 17 ënyuñ ëduñorede ñwed Abasi ke usen ke usen, me ñkpö
 18 oro ëdi ntre. Môdo ediwak mö ëním ke akpanikö ; ye
 19 ikpö iban Greek, ye iren owo ñko. Edi kini Me-Jew ke
 20 Thessalonica ëkopde ëte, Paul öquörö ikö Abasi ke
 21 Berœa ñko, mö ënyuñ ëdi do, ëdidemere ënyuñ ëtimere
 22 mbiobio. Ndien idaha oro nditö-ëte ënö Paul ëka tutu
 23 osím ke inyañ : ndien Silas ye Timothy ësuk ëtie do. Edi
 24 mö emi ëkamade Paul ëda enye tutu ësím ke Athens :
 25 ndien kini Paul önöde mö uyo ete, ëdöhö Silas ye Timothy
 26 ëwara ëbïne imö, mö ënyöñ.
 27 Ekem nte Paul etiede ke Athens ebet mö, esít ayat enye
 28 ndikut nte ndem ëyöhöde ke obio. Ntre enye ekpe ke
 29 synagogue ye Me-Jew ye mö emi ëfeghede Abasi, ye ke
 30 añwa-urua ke usen ke usen ye mö emi ësobode ye enye.
 Ndien ndusuk mefiöñkpö owo, Me-Epicurean ye Me-Stoic,

18 ēneni eneni ye enye. Ndien ndusuk ēdöhō ëte, Nso ke ababara emi oyom ndidöhö ? ndusuk eñwen ëte, Enye etie nte andiquörö isen abasi : koro enye öquöröde Jesus 19 ye eriset ke mkpa. Ndien mö ēmum enye, ēnyuñ ëda enye ëdi ke Areopagus, ëte, Me afo eyenam nyin ifiök se öbufa 20 ikö emi afo ekpepde edide ? Koro afo adade ndusuk mbufo ñkpö etiñ ke utöñ nyin : mödo nyin iyom ndifiök 21 nte ñkpö emi ēwöröde. (Koro kpukpru mbio Athens ye isen owo emi ëdañde do idaha ini mö inam ñkpö efen, 22 ke midige nditiñ me ndikop öbufa ñkpö.) Ndien Paul ada kuföt Areopagus, ödöhö ete,

Mbufo mbio Athens, mokut nte ke kpukpru usuñ mbufo 23 ëdi mendikpono me-abasi ëkan. Koro nte ami nsañade mbe, 'nyuñ ñkutde me-ñkpö eke mbufo ëkponode, ami mönyuñ ñkut itie-uwa kiet emi ëwetde kesit ëte, **ENYENE ABASI EMI OWO MIPIÖKKE.** Mödo se mbufo ëkponode ke 24 ököi, ke ami ñquörö 'nö mbufo. Abasi emi okobotde ererimbot ye kpukpru ñkpö emi ëdude kesit, sia Enye edide Öböñ enyöñ ye isöñ, iduñke ke me-temple eke ubök 25 owo ēnamde ; owo inyuñ idaha ubök inam ñkpö inö Enye, nte ñkpö emi Enye ananade ñkpö, sia Enye öönöde kpukpru 26 owo uwem ye ibifik ye kpukpru ñkpö ; ndien oto ke owo kiet ke Enye akanam owo ke kpukpru midut, ete, ëduñ ke öfuri iso isöñ, ke ama okowuk ini eke ënímde ènö mö, 27 ye adaña ebiët iduñ mö ; man mö ëyom Abasi, ekpedi nte mö ëdifiöñöde ëyom Enye, ēnyuñ ëkut Enye, okposuk edi nte Enye mikpöñke baba owo nyin kiet anyan usuñ : 28 koro ke Enye ke nyin idu uwem, inyuñ isaña, inyuñ idu ; nte ndusuk kpa kotu me-poet mbufo ëdöhöde ëte,

Koro nyin inyuñ idide nditö Esie.

29 Sia nyin idide nditö Abasi, nyin ikpesehe ite, Abasi ebiët gold, me silver, ye itiat, eke ubök owo ye ekikere owo 30 èsoide. Mödo Abasi ekefepde enyin Esie ke ini ököi emi ; edi kemi Enye owuk kpukpru owo ke kpukpru ebiët, 31 ete, ëkabare esit : sia Enye onímde usen eke Enye edidade Owo oro Enye onímde ete, ekpe ererimbot ke edinen ido ; emi Enye anamde kpukpru owo ètím èfiök, ke erinam Enye eset ke mkpa.

32 Ekem kini mö ëkopde èbaña eriset ke mkpa, ndusuk èsak ; edi ndusuk eñwen ëdöhö ëte, Nyin iyekop fi 33 abaña ñkpö emi ke usen eñwen. Ntem ke Paul öwörö 34 kotu mö. Edi ndusuk owo ëyire ye enye, ēnyuñ èním

ke akpanikö : kotu mö ēdi Dionysius owo Areopagus, ye ñwan emi ekerede Damaris, ye owo eñwen ēkörö ye mö.

18 Kì ñkpö emi ēma ēkebe, enye adakha ke Athens,
2 edi ke Corinth. Ndien enye okut Jew kiet emi ekerede
 Aquila, eyen Pontus, emi mibigike nte okoto ke Italy
 edi, ye Priscilla ñwan esie, koro Claudius ama ökowuk
 kpukpru Me-Jew, ete, ēdakha ke Rome: enye önyuñ
3 etiene mö ; ndien koro enye anamde ubök utom kiet ye
 mö, enye adañ ye mö anam utom ; koro ubök utom mö
4 edide erinam ufök öföñ. Enye önyuñ ekpe ke synagogue
 kpukpru sabbath, odomo ndinam Me-Jew ye Me-Greek
 ēním ke akpanikö.

5 Edi kini Silas ye Timothy ētode ke Macedonia ēsukhöre
 ēdi, eriquörö ikö Abasi efikhe Paul, ndien enye otim asian
6 Me-Jew, ete, Jesus edi Christ. Edi kini mö ēbiöñöde enye
 ökpösöñ, ényuñ ésuñide, enye ekeñ öföñidem esie, önyuñ
 ödöhö mö, ete, Iyip mbufo ösöp mbufo ; ami masana :
7 ötöñöde ke ini emi ami nyetiene Me-Gentile. Ndien enye
 ökpöñ mö okoduk ke ufök owo kiet ekere Titus Justus,
 emi atuakde ibuot önö Abasi, emi ufök esie adianade
8 synagogue. Ndien Crispus, étubom synagogue, onim
 Oböñ ke akpanikö ye öfuri ufök esie ; ndien ediwak mbio
 Corinth, kini ēkopde, ēním ke akpanikö, ndien ēním mö
9 baptism. Ndien Oböñ ödöhö Paul ke ñkukut ke okoneyo,
10 ete, Kufeghe ndük, edi tiñ ikö, kunyuñ udop inua : koro
 Ami ndude ye afo, ndomo owo kiet idinyuñ itieneke fi
 ndinam fi idiök : koro Ami 'nyenede ediwak owo ke obio
11 emi. Ndien enye etie do ke isua kiet ye öfiöñ itiokiet,
 ekpep ikö Abasi kotu mö.

12 Edi kini Gallio edide andikara Achaia, Me-Jew ēdakha
 kenyöñ ye esit kiet ēnam ikö ye Paul, ényuñ éda enye
13 ēka itie-ikpe, ödöhö ète, Owo emi eteme owo étuak ibuot
14 önö Abasi ke usuñ eke mikemke ye ibet. Edi nte Paul
 oyomde nditat inua ntñ, Gallio ödöhö Me-Jew, ete,
 Edieke ekpedide ikö idiöñkpö me idiök ibak, O mbufo Me-
15 Jew, ekpenen ami 'me ime ye mbufo : edi ama edi ñkpö eke
 ébañade ikö ye enyiñ ye ibet mbufo, èse oro ke idemmbufo :
16 koro ami ñkerekere ndibiere oruk ikö oro. Ndien enye
17 ebín mö ke itie-ikpe efep. Ndien kpukpru mö émum
 Sosthenes, étubom synagogue, émia enye kiso itie-ikpe.
 Ndien Gallio ikerekere ndomo ñkpö oro kiet.

18 Ekem ke ñkpö emi ama ekebe Paul etie ediwak usen, ndien enye ökpöñ nditö-ete, osio do aka ke Syria, Priscilla ye Aquila ënyuñ ësaña ye enye ; ndien enye okporo idet
 19 esie ke Cenchress : koro enye akakañade akaña. Ndien mö ëdi ke Ephesus, ndien enye ökpöñ mö do : edi enye ke
 20 idemesie oduk ke synagogue ekpe ye Me-Jew. Ndien
 21 kini mö ëbupde enye, ëte, etie kaña, enye inyimeke ; edi
 22 ödöhö mö, ete, Ami nyetöñö ntak mfiak ntiene mbufo,
 23 ke Abasi amade, ndien ökpöñ mö osio ke Ephesus. Ndien kini enye ebekhede ke Cæsarea, enye ödök ökököm ufök
 24 Abasi, önyuñ ösukhöre aka ke Antioch. Ndien kini enye ama eketie do ndusuk ini, enye adakha, önyuñ ebe ke edem Galatia ye Phrygia ke itie ke itie, ösöñ kpukpru mbet esit.
 25 Ekem Jew kiet ekere Apollos, owo Alexandria, öfiöñkpö owo, edi ke Ephesus ; enye önyuñ edi ökpösöñ owo ke
 26 ñwed Abasi. Ema ëteme owo emi usuñ Õböñ ; ndien, ke ifiop esit, enye etiñ önyuñ otim ekpep ñkpö abaña
 27 Jesus, öfiök baptism John ikpöñ : ndien enye ötöñö nditiñ ikö uko uko ke synagogue. Edi kini Priscilla
 28 ye Aquila ëkopde enye, mö ëda enye ke idemmö, ëtim
 29 esian enye usuñ Abasi. Ndien kini enye oyomde ndibe
 30 nduk ke Achaia, nditö-ete ësöñ enye esit, ënyuñ ëwet ñwed
 31 ënö mbet, ëte, ëda enye : ndien ke enye edide, enye
 32 añwam mö eti eti emi ëkenimde ke akpanikö oto ke mfön :
 33 koro enye adade odudu akan Me-Jew ke eneni, önyuñ
 34 *anam oro* aña wa aña wa, ada ñwed owut ete Jesus edi Christ.

19 Ekem kini Apollos odude ke Corinth, Paul asaña ke obot obot ebe, edi ke Ephesus, önyuñ okut ndusuk
 2 mbet : ndien obup mö, ete, Nte mbufo ëma ënyene Edisana Spirit kini mbufo ënimde ke akpanikö ? Ndien
 3 mö ëdöhö enye, ëte, I'ih, nyin ikopke kop ite Edisana
 4 Spirit odu. Ndien enye ete, Ëkenim mbufo baptism ke
 5 nso ? Ndien mö ëbörö ëte, Ke baptism John. Ndien
 6 Paul ödöhö ete, John onim owo baptism erikabare esit,
 7 önyuñ ödöhö mbiobio, ete, mö ëkpenim Enye emi edi-
 8 tienede imö ke akpanikö, oro edi, Jesus. Ndien kini mö
 9 ëkopde emi, mö ëna baptism ke enyiñ Õböñ Jesus. Ndien
 10 kini Paul odoride mö ubök, Edisana Spirit odoro mö ; mö
 11 ënyuñ ëse nsio nsio usem, ënyuñ ëtiñ prophecy. Ndien
 12 kpukpru mö ëdi ñkpö nte owo duopeba

- 8 Ndien enye oduk ke synagogue, önyuñ öquörö uko uko ke öfiöñ ita, ekpe önyuñ eteme mö abaña obio Abasi.
- 9 Edi kini esít ndusuk mö ama akakabare ösöñ, mö ēnyuñ ētutde utöñ, ētiñ idiök ikö ēbaña Usuñ oro kiso mbioblo, enye adakha ökpöñ mö, adianare mbet, önyuñ ekpe ke
- 10 usen ke usen ke ufök-ñwed Tyrannus. Ndien emi aka iso ke isua iba ; ntre ke kpukpru owo emi ēduñde ke Asia,
- 11 Me-Jew ye Me-Greek, ēkop ikö Ōböñ. Ndien Abasi ada
- 12 ubök Paul anam ata ñkpö odudu : esin mö ēda ñkpri öföñ me mböbö emi ētode enye ke idem ēsök mbon udöñö,
- 13 ndien mudöñö ēkpöñ mö, midiök spirit ēnyuñ ēwöñö. Edi ndusuk mbia-idiöñ, me-nyoñ Jew, ēsin ubök nditñ enyiñ Ōböñ Jesus 'nö memö emi ēnyenede midiök spirit, ēte,
- 14 Mowuk fi ke Jesus emi Paul öquöröde. Ndien owo itiaba, nditö Sceva, owo Jew, aqua oku kiet, ēnam ntre.
- 15 Ndien idiök spirit öbörö mö, ete, Mödiöñö Jesus, mönyuñ
- 16 nliöñö Paul ; edi mbufo ēdi manie ? Ndien owo emi enyenede idiök spirit öfrö odoro mö, önyuñ akan mö
- 17 mbiba, esin mö ēfeghe ēwöñö ke ufök iferi ye unan. Ndien kpukpru Me-Jew ye Me-Greek, emi ēduñde ke Ephesus, ēfiök emi ; ndik önyuñ odoro kpukpru mö, enyiñ Ōböñ
- 18 Jesus önyuñ enyene ukpono. Ndien ediwak mö emi ēnämde ke akpanikö ēdi, ēdiyarare, önyuñ ēsiak se mö ēnamde.
- 19 Ndien ediwak mö emi ēnamde ñkpö idiöñ ēda ñwed mö ēdi, ēdiföp kiso kpukpru owo : ndien mö ēbat eköm urua mö, önyuñ ēkut ēte, edi thousand mbak silver aba ye duop.
- 20 Ikö Ōböñ ököri ke aqua odudu ntem önyuñ akan.
- 21 Ekem ke ñkpö oro ēbede, Paul aduak ke esít ete, iyesaña ibe ke Macedonia ye Achaia, ika ke Jerusalem, ete, Ke imö ima ika do, imö inyene ndikut Rome ñko.
- 22 Ndien ke enye ama öködöñ Timothy ye Erastus, owo iba kotu mö emi ēnamde ñkpö ēnö enye, ēka ke Macedonia, enye ke idemesie osuk etie ke Asia kaña.
- 23 Ndien ke adaña ini oro aqua ndutime otibe abaña Usuñ
- 24 oro. Koro owo kiet emi ekerede Demetrius, odom silver, emi anamde mbiët Diana ke silver, önö menam-usö ediwak
- 25 utom ; emi enye okotde mö ēbono ötö kiet, ye kpukpru menam ubök utom kiet ye mö, önyuñ ödöhö mö, ete, Mböñ owo, mbufo ēmefiök ēte, ke ubök utom emi ke nyin
- 26 ikö inyene nyin. Mbufo ēmekut ēmenyuñ ēkop ēte, idige ke Ephesus ikpöñ ikpöñ, edi ayak esisit ke öfuri Asia, Paul emi emekpe ye ediwak owo, önyuñ akabare

27 mö efep, ete, se ubök owo ēnamde idige me-abasi : ndien
 idige nte ēkemedede ndisuene ubök utom nyin ikpōn ikpōn ;
 edi nte ēdibatde temple aqua abasi-añwan Diana ke ikpikpu,
 ēdinyuñ ēsukhörede enye ke aqua ubōn eaie, emi öfuri Asia
 28 ye ererimböt ētuakde ibuot ēnö. Ndien kini mö ēkopde
 emi, mö ēfuresit, ēnyuñ ēfiori ete, Diana mbio Ephesus
 29 omokpon. Ndien ndutime öyöhö ke obio : ndien mö
 ēmum Gaius ye Aristarchus, owo Macedonia emi ēsañade
 ye Paul, ēnyuñ ēbumere ēduk ke theatre ye esit kiet.
 30 Ndien kini Paul oyomde ndiduk ntiene mbiobio, mbet
 31 inyimeke. Ndien ndusuk ikpö mendikara Asia, emi
 ēdide mufan esie, ēdöñ ēdibeñe enye, ete, okuduk ke
 32 theatre. Ndien ndusuk ēfiori ñkpö kiet, ndusuk ēfiori
 ñkpö efen : koro esop otimerede ; akamba ubak mö
 33 inyuñ ifiökke ntak eke mö ēbonode. Ndien mö ēsio
 Alexander ke otu owo, Me-Jew ēnyuñ ēnuk enye aka iso.
 Ndien Alexander anyan ubök, oyom ndikañ idem 'nö
 34 mbiobio. Edi kini mö ēkutde ete, enye edi Jew, kpukpru
 mö ēmen uyo kiet ēfiori ke adaña nte ñkanika iba ete, Diana
 35 mbio Ephesus omokpon. Edi ke ewet-ñwed obio ama
 okosuk mbiobio esit, enye ödöhö ete, Mbio Ephesus, anie
 owo odu emi mifiökke ite, obio Ephesus edi andikpeme-
 temple aqua Diana, ye eke mbiët emi otode Jupiter öduö
 36 kisöñ ? Sia owo mique nte enenide me-ñkpö emi, öfön
 37 mbufo ēsukhöre esit, ēkunyuñ ēbumere ēnam ñkpö. Koro
 mbufo ēmeda me-owo emi ēdi, emi midige mendiwo me-
 temple, minyuñ idige mendisuñi abasi-añwan nyin.
 38 Edieke Demetrius ye menam-usö emi ēdude ye enye
 ēnyenede ikö ye owo, mitie-ikpe ēdu, mendikara ēnyuñ
 39 ēdu : yak mö ēdori kiet eken ikö. Edi ke mbufo ēyomde
 40 ñkpö eñwen, esop emi akam odude eyebiere. Koro
 ēkeme ndidori nyin ikö kabaña ndutime mfin emi, sia
 ntak miduhe ; ndien kabaña emi nyin idikemeke ndinö
 41 ntak esop emi. Ndien ke enye ama eketiñ ntem, enye
 asuan esop.

20 NDIEN ke ndutime ama okodop, Paul ödöñ ēkot mbet
 ēdi, önyuñ eteme mö, ököm mö, önyuñ adakha aka
 2 ke Macedonia. Ndien kini enye akasañade ebe ke me-
 edem oro, ökönyuñ önöde mö ediwak item, enye edi
 3 ke Greece. Ndien kini enye etiede do ke öfiöñ ita,
 Me-Jew ēnyuñ ēduk odu ēbaña enye, kini enye oyomde

UTOM ME-APOSTLE 20

ndisio ñka ke Syria, enye aduak ndifiak ke usuñ Macedonia.

4 Ndien Sopater, eyen Pyrrhus, owo Berœa ; ye Aristarchus
ye Secundus, nditö Thessalonica ; ye Gaius, owo Derbe,
ye Timothy ; ye Tychicus ye Trophimus, nditö Asia,
5 ēsaña ye enye tutu osim Asia. Edi memö emi ēma
6 ēkebem iso, ēnyuñ ēbet nyin ke Troas. Ndien nyin isio
ke Philippi ke musen usörö uyo eke leaven miduhe ēma
ēkebe, inyuñ isim mö ke Troas ke usen ition ; nyin īnyuñ
itie do usen itiaba.

7 Ndien ke akpa usen urua, kini nyin ibonode ndibuñ
uyo, Paul öquörö ikö önö mö, aduak ndinyöñ mkpöñ ;
8 önyuñ etiñ ikö tutu osim uföt okoneyo. Ediwak utuenikañ
9 ēnyuñ ēdu ke ubet enyöñ emi nyin ibonode kesit. Ndien
akparawa kiet emi ekerede Eutychus etie ke window,
ökpösöñ idap önyuñ anam enye ; ndien nte Paul ödiönde
diöñ etiñ ikö aka iso, idap akan enye, enye oto ke öyöhö
10 enyöñ ita öduö ke isöñ, ndien mö ēman enye akpa. Ndien
Paul ösukhöre, öduö ofuk enye, önyuñ afat enye, etc,
Ekunam ndutime ; koro uwem etie odude enye ke idem.
11 Ndien kini Paul ödökde, obuñ uyo, ata, önyuñ etiñ ikö
12 ye mö anyan ini tutu osim usiere, enye önyöñ. Ndien
mö ēda akparawa oro ēdi ye uwem, ndien ēkop idöñesit
eti eti.

13 Edi nyin ibem enye iso idiere ke ubom, iso ika ke
Assos, iduak ndida Paul do nsin ke ubom : koro enye
14 okonimde ntre, aduak ke idemesie ndisaña obot obot. Ndien
ke enye osobode ye nyin ke Assos, nyin ida enye isin ke
15 ubom, iso idi ke Mitylene. Ndien nyin iso do, mkpöñ
isim ikem iso ye Chios ; mkpöñ nyin idian ke Samos ;
16 ndien ke öyöhö usen ita isim ke Miletus. Koro Paul
akaduakde ndiwat mbe Ephesus, kpañ okubigi ke Asia ;
koro enye ösöpde, etc, idu ke Jerusalem ke usen Pentecost,
edieke imö idikemedé.

17 Ndien enye etie ke Miletus ödöñ owo ēka ke Ephesus
18 ēkekot nyebiowo ufök Abasi ētiene enye. Ndien kini mö
ēdide, enye ödöhö mö, etc,

Mbufo ke idemmbufo ēmefiök, ötönöde ke akpa usen emi
ami ndigide ikpat ke Asia, oruk ido emi ami 'namde kotu
19 mbufo öfuri ini, nte 'namde ñkpö 'nö Öböñ ke ata nsuk-
esit, ye ke möneyet, ye ke idomo eke öwöröde önö mi oto
20 ke odu Me-Jew : ye nte meñkefegheke nditiñ 'nö mbufo
se ededi, emi odorode udori, 'nyuñ ñkpep mbufo añwa

21 aña wa ye ke ufök ke ufök, ñquörö nte ntiense 'nö Me-Jew
 ye Me-Greek erikabare esit ntiene Abasi, ye mbuötidem ke
 22 Öböñ nyin Jesus Christ. Ndien kemi, sese, spirit eyire
 mi, ete, ñka ke Jerusalem, mfiökke se idiwöröde inö mi
 23 do : ke miböhöke Edisana Spirit ödöhöde mi ke kpukpru
 24 obio, ete, ñkpököbi ye ukut éna énö mi. Edi mbatke
 uwem mi ke ñkpö emi ami 'made, man ñkpefeghe itök
 mi 'ma, ñkpönyuñ 'nam utom oro Öböñ Jesus öröde mi
 25 'ma, ete, ñquörö gospel mfön Abasi. Ndien kemi, sese,
 ami möfiök nte kpukpru mbufo, emi nsañade kotu mbufo
 26 ñquörö Obio Abasi, idique iso mi aba. Mödo ami motim
 ndöhö mbufo mfin emi, nte, Ami masana ke iyip kpukpru
 27 owo. Koro meñkefegheke ndiquörö 'nö mbufo öfuri uyo
 28 Abasi. Ekpeme idemmbufo, ye öfuri otu eröñ, emi
 Edisana Spirit okonimde mbufo ke mendise, ete, ébök
 29 ufök Abasi, eke Enye ekedepde ke iyip Esie. Möfiök
 nte, ke ami 'ma 'nyöñ, midiök unam éyeduk kotu mbufo,
 30 idinyuñ ituaha otu eröñ mböm ; owo éyenyuñ édakha
 éda kotu mbufo, étiñ uquañ ikö, ndidudi mbet étiene
 31 mö. Mbufo ékpeme ndien, ke étide éte, ke isua ita ami
 ñkodopke nditeme kpukpru owo kiet kiet ke okoneyo ye
 32 ke uwemeyo ye möneyet. Ndien kemi mayak mbufo 'nö
 Abasi ye ikö mfön Esie, emi ekemedi ndinam mbufo
 ésoñö éda, 'nyuñ 'nö mbufo inyene kotu mö emi énamde
 33 mö ésana. Nkoyomke silver, me gold, me edisine-ñkpö³
 34 baba owo kiet. Mbufo ke idemmbufo émefiök nte ubök
 emi ékenamde utom, éñwana se inanade mi, ye mö emi
 35 édude ye ami. Ke kpukpru ñkpö ami ñkanam se mbufo
 ékpekpebede, man ke erinam utom ntem, mbufo ékpeñwam
 mbio mem-idem, ényuñ éti ikö Öböñ Jesus, emi Enye
 ödöhöde ete, Öföfön ye owo ndinö, akan ndibö.
 36 Ndien ke enye ama eketiñ ntem, enye ötöñö edöñ, öböñ
 37 akam ye kpukpru mö. Ndien kpukpru mö étua eyet
 ökpösöñ, ényuñ éwaña Paul ke itöñ, ényuñ étim enye inua,
 38 éfukhö ékan kabaña ikö eke enye öködöhöde ete, mö idique
 aba iso imö. Ndien mö ésaña ye enye tutu ésim ubom.

21 EDIKEM ke nyin ima ikökpöñ mö, islo, nyin ineñere iwat
 idi ke Cos, ndien mkpöñ isim Rhodes, ndien ito do idi ke
 2 Patara : ndien ke ima ikokut ubom eke oyomde ndibe
 3 ñka ke Phœnicia, nyin idiere, isio. Ndien ke nyin
 ikitde Cyprus, nyin ikpöñ enye ke ufien, iwat ika ke

4 Syria, inyuñ ibekhe ke Tyre : koro ēdistoñode ñkpō ke
 4 ubom do. Ndien kini nyin ikutde mbet, nyin itie do
 5 ke usen itiaba : mö emi ényuñ édöhö Paul ke Spirit,
 5 éte, enye okudigi ikpat ke Jerusalem. Ekem ke musen
 6 oro ébede, nyin idakha ika iso ke isañ nyin ; kpukpru mö
 6 ye iban ye nditö ényuñ éda nyin ékeyak ke usuñ, tutu
 6 nyin iwörö ke obio : ndien nyin itöñö edöñ ke esuk, íböñ
 akam, inyuñ iköm kiet eken ; ndien nyin idiere ke ubom,
 edi mö éfiak ényöñ ufök.

7 Ndien kini nyin iwatde ito ke Tyre, nyin isim
 Ptolemais ; ndien nyin iköm nditö-éte, inyuñ idañ ye mö
 8 usen kiet. Ndien mkpöñ nyin idakha do idi ke Cæsarea :
 inyuñ iduk ke ufök Philip evangelist, emi ekedide owo
 9 itiaba oro kiet, idañ ye enye. Ndien owo emi enyene
 nditö-iban inañ, emi midöhö ndö, emi étiñde prophecy.
 10 Ndien nte nyin itiede do ke ediwak usen, prophet kiet,
 11 ekere Agabus, ösukhöre oto ke Judæa edi. Ndien ke enye
 osimde nyin, enye emen mböbö Paul, öbop idemesie
 ukot ye ubök, ete, Ntem ke Edisana Spirit ödöhö ete,
 Ntem ke Me-Jew ke Jerusalem édiböp owo emi enyenede
 mböbö emi, éyenyuñ éyak enye ésin Me-Gentile ke ubök.

12 Ndien kini nyin ikopde ñkpö emi, nyin ye mö emi éduñde
 13 do ibeñe Paul, ite, ökudök aka ke Jerusalem. Ndien
 Paul öbörö ete, Nsinam mbufo étuade eyet ényuñ énamde
 esít öduö mi ? koro ami mebeñe idemmi, idige ndidu ke
 ñkpököbi ikpöñ, edi ndinyuñ ñkpa ke Jerusalem mbaña
 14 enyiñ Öböñ Jesus. Ndien ke enye minyimeke ndikop,
 nyin idop, ite, Yak énam nte Öböñ amade.

15 Ndien ke musen emi ébede, nyin itañ mbiomo nyin,
 16 idök ika ke Jerusalem. Ndien ndusuk mbet nde éto ke
 Cæsarea ésaña ye nyin, owo Cyprus kiet ekere Mnason
 odu ye mö, emi edide owo mbet ötöñöde ke akpa ini, emi
 nyin iditiede ye enye.

17 Ndien ke nyin isimde Jerusalem, nditö-éte éda nyin
 18 ke idaresit. Ndien mkpöñ Paul asaña ye nyin aka
 19 ndise James ; kpukpru nyebiowo ényuñ édu do. Ndien
 kini enye ökönde mö, enye obuk önö mö kpukpru
 ñkpö kiet kiet eke Abasi akadade enye anam kotu Me-
 20 Gentile. Ndien kini mö ékopde, mö étoro Abasi ; mö
 ényuñ édöhö enye, éte, Afo omokut, eyen-éte, adaña
 ediwak thousand owo édu kotu Me-Jew emi énímde ke
 akpanikö ; kpukpru mö ényuñ éfiopesit ébaña ibet :

- 21 Ndien ēma ēsian mö ēbaña fi, ēte, afo ekpep kpukpru Me-Jew emi ēduñde kotu Me-Gentile, ete, ēkpōñ Moses. önyuñ ödöhö mö, ete, ēkunim nditö mö mbobi, ēkunyuñ ēním me-ido emi ēkam ēsídude. Nkpō etie didie ndien ? mö 22 iditreke ndikop ete, afo emedi. Nam ndien nkpō emi nyin itemede fi : Nyin imenyene owo inañ emi ēkekānade 24 akaña ; dian idemfo ye mö, nyuñ nam idemfo asana ye mö, nyuñ nō okuk kibuot mö, man mö ēkporo idet mö : kpukpru owo ēyenyuñ ēfiök ete, se ēdöhöde ēbaña fi idige akpanikö : edi ēkut ete, afo ke idemfo omotim asaña, önyuñ 25 oním ibet. Edi ama edi Me-Gentile emi ēnímde ke akpanikö, nyin ikewet, inō uyo ite, ēkpema idemmö ke se ēwade ēnö ndem, ye iyip. ye se ēyiride yiri, ye use.
- 26 Ndien Paul ada me-owo oro, ndien mkpōñ anam idemesie asana ye mö, önyuñ oduk ke temple, asian ete iyanim musen erinam idem ēsana, tutu ēdiwa uwa kibuot kpukpru mö kiet kiet.
- 27 Ndien kini musen itiaba ēkperede ndikure, Me-Jew emi ētode ke Asia, kini mö ēkutde enye ke temple, ēdemere 28 öfuri otu owo, ēnyuñ ēmum enye, ēfiori ete, Mbio Israel, ēnyaña : Emi edi owo oro ekpepde kpukpru owo ke kpukpru ebiët ndiblöñö mbiobio, ye ibet, ye ebiët emi : ndien nko nko enye ökönyuñ ada Me-Greek oduk ke 29 temple, önyuñ asabare edisana ebiët emi. Koro sia mö ēkekutde Trophimus, owo Ephesus, asañade ke obio ye 30 enye, mö ēse ete, Paul ama ada enye oduk ke temple. Ndien öfuri obio otíme, mbiobio ēnyuñ ēfeñe ēkebono ötö kiet : mö ēnyuñ ēmum Paul, ēdudi enye ēwörö ke temple : 31 ēnyuñ ēberi usuñ idaha oro. Ndien nte mö ēyomde ndiwot enye, etop osim akamba ētubom mbon-eköñ, ete, 32 öfuri Jerusalem otíme. Ndien idaha oro enye ada mbon-eköñ ye me-centurion, efeghe ösukhöre ebñne mö : ntre kini mö ēkutde akamba ētubom ye mbon-eköñ, mö 33 ētre ndimia Paul. Ndien akamba ētubom asaña ekpere, omum enye, önyuñ ödöhö ete, ēda nkpököbi iba ēkobi enye ; önyuñ obup ete, Enye edi anie, nso ke enye 34 akanam. Ndien ndusuk ēfiori nkpö kiet, ndusuk nkpö efen ke otu owo oro : ndien ke ndutime minyimeke enye otim öfiök nkpö, enye ödöhö ete, ēda enye ēduk ke ufök 35 mbon-eköñ. Ndien nte enye osimde ke udigukot, öwörö nte mbon-eköñ ēmende enye kabaña ibumere otu owo ; 36 koro otu mbiobio ētienede, ēfiori ete, Esio enye ēsep.

UTOM ME-APOSTLE 22

- 37 Ndien kini ëyomde ndida Paul nduk ke ufök mbon-eköñ, enye ödöhö akamba étubom, ete, Me eyenyime ntñ ikö 'nö fi ? Ndien enye öbörö ete, Nte afo ömöfiök usem Greek ? Nte afo udige owo Egypt emi ekebemde usen emi iso edemere nsöñ-ibuot, önyuñ ada mewot-owo thousand inañ öwörö ke desert ? Edi Paul öbörö ete, Ami ndi Jew, owo Tarsus, obio Cilicia, ndi owo obio emi mikprike : ndien mebeñe fi, nte, yak ntñ 'nö mbiobio.
- 40 Ndien kini enye onyimedé, Paul ada ke udigukot, emenere ubök önö mbiobio : ndien kini uyom odobode eti eti, enye etiñ önö mö ke usem Hebrew, ete,

22 Ndítö-ëte ye mête, ëkop ikö erikañ idem eke ami ñkañde 'nö mbufo.

- 2 Ndien ke mö ëkopde nte enye etiñde usem Hebrew, mö ëdop ëkan : ndien enye ödöhö ete,
- 3 Ami ndi Jew, ñkamana ke Tarsus ke Cilicia, edi ëkebök mi ke obio emi, ke ukot Gamaliel, ënyuñ ëkpep mi ke ökpösöñ ido ibet mête nyin, ami ñkönyuñ mfibe ufup 'nö Abasi, kpa nte kpukpru mbufo ëfibede mfin emi : ami ñkönyuñ ñköbö Usuñ emi tutu osim mkpa, ñköbi iren ye iban ñko, nsin ke ufök-ñkpököbi. Nte aqua oku ye kpukpru nyebiowo ënyuñ ëdide mentiense : emi mböde mö ñwed 'nö ndítö-ëte, 'nyuñ nsaña ñka ke Damascus, ndida mö emi ëdude do nde ndi ke Jerusalem ke ñkpököbi, 6 man ënö mö ufen. Ekem nte ami nsañade ke usuñ mi, ñkpere Damascus, ke ñkpö nte uföt uwemeyo, ökpösöñ uñwana asiakha oto ke enyöñ ayama akan mi okuk.
- 7 Ndien ami ndüö ke isöñ, ñkop uyo ödöhöde mi, ete, Saul, 8 Saul, nsinam afo ökóböde Mi ? Ndien ami mbörö nte, Afo edi anie, Oböñ ? Ndien Enye ödöhö mi, ete, Ami ndi 9 Jesus eyen Nazareth, emi afo ökóböde. Ndien mö emi ëdude ye ami ëkut uñwana ke akpanikö, edi mö ikopke 10 uyo Esie emi etiñde ye ami. Ndien ami ndöhö nte, Ami ndinam nso, Oböñ ? Ndien Oböñ öbörö mi, ete, Dakha kenyöñ, ka ke Damascus ; do ke ëditeme fi ëbaña kpukpru 11 ñkpö oro ënímde ënö fi ndinam. Ndien ke ami meñ-kemeke ndikut usuñ oto ke uyama uñwana oro, mö emi ëdude ye ami ëmum mi ubök esaña, ndien ami nduk ke 12 Damascus. Ndien owo kiet ekere Ananias, owo emi anamde ñkpö önö Abasi nte ibet etemedé, emi önyuñ öwöröde eti etop kotu kpukpru Me-Jew emi ëduñde do,

13 etiene mi, ada ekpere mi, önyuñ ödöhö mi, ete, Eyen-
 ète, Saul, kut usuñ. Ndien ke idem ñkanika oro ami
 14 'menere enyin ñikut enye. Ndien enye ödöhö ete, Abasi
 mête nyin ama onim ete, afo öfiök uduak Esie, önyuñ
 okut Enye emi enende, önyuñ okop uyo emi otode Enye
 15 ke inua. Koro afo eyedi ntiense Esie önö kpukpru owo,
 16 abaña se afo okokutde ökönyuñ okopde. Ndien nsinam
 naña afo ebigide ? Dakha kenyöñ, kana baptism, nyuñ
 17 yet midiöñkpö fo fep, ke erikot enyin Esie. Ekem kini
 ami mfiakde ñka ke Jerusalem, nte ntiede ke temple
 18 mböñ akam, ñkokut Enye ke ñkukut etiñde ye ami,
 ete, Söp ukot, nyuñ wara dakha ke Jerusalem : koro
 mö midikopke ikö ntiense oro afo ödöhöde abaña
 19 Mi. Ndien ami ndöhö nte, Öböñ, mö ke idemmö
 ëfiök ete, ami ñkesin ke ufök-ñkpököbi 'nyuñ 'mia ke
 kpukpru synagogue mö emi ëbuötde idem ye Afo :
 20 ndien kini éduökde iyip Stephen ntiense Fo, ami nkada
 do, 'nyime, 'nyuñ ñkpeme çföñidem mö emi ëwotde enye.
 21 Ndien Enye ödöhö mi, ete, Dakha : koro ami möñ ndöñ fi
 aka anyan usuñ etiene Me-Gentile.

22 Mö ëkpañ utöñ ënö enye tutu osim ikö emi ; ndien mö
 ëmenere uyo mö ete, Sio oruk owo emi ke ereribot fep :
 23 ifönke enye odu uwem. Ndien nte mö ëfioride, ënyuñ
 ësioñode öföñidem mö, ënyuñ ëtopde ntan ke enyöñ,
 24 akamba ëtubom önö uyo ete, éda enye éduk ke ufök
 mboneköñ, ete, édomo enye ke erimia, man enye öfiök
 25 ntak eke mö ëfioride enye ntem. Ndien kini mö ëbopde
 emye ke uruk, Paul ödöhö centurion emi adade do, ete,
 Me enen fi ndimia eyen Rome emi ikö mibiomke enye ?
 26 Ndien kini centurion okopde ikö oro, enye etiene akamba
 ëtubom, ödöhö enye, ete, Afo ekere ndinam nso ? koro
 27 owo emi edide eyen Rome. Ndien akamba ëtubom edi
 edidöhö enye, ete, Sian mi, nte afo edi eyen Rome ? Ndien
 28 enye ete, Ih. Ndien akamba ëtubom ödöhö ete, Ami
 ñkada ediwak okuk ndep itie-eyen obio emi. Ndien Paul
 29 ödöhö ete, Edi ami ñkamana nte eyen Rome. Ndien
 mö emi ëyomde ndidomo enye édakha ëkpöñ enye
 idaha oro : akamba ëtubom önyuñ efeghe ndik, kini enye
 öfiökde ete, enye edi eyen Rome, koro enye ökobopde
 emye.
 30 Edi mkpöñ, ke enye oyomde ndifiök akpanikö ke se
 Me-Jew édoride enye, atat enye, önyuñ okot ikpö oku

ye öfuri esop ēbono ötö kiet, önyuñ ada Paul ösukhōre okonim kiso mö.

- 23 NDIEN** Paul owuk enyin ese esop önyuñ ödöhö ete, Nditö-ete, 'ma ndu uwem kiso Abasi nte esit mibiomke mi 2 tutu osim mfin emi. Ndien Ananias aqua oku ödöhö mö 3 emi ēdade ēkpere, ete, ēmia enye inua. Ndien Paul ödöhö enye, ete, Abasi eyemia fi, afo ibibene emi ēyetde ndom : nte afo etie ekpe ikpe mi nte ibet etemedé, önyuñ ödöhö 4 ete, ēmia mi, nte ibet akpande ? Ndien mö emi ēdade ēkpere ödöhö ete, Nte afo emesuene aqua oku Abasi ? 5 Ndien Paul ödöhö ete, Nditö-ete, mfiökke nte enye edi aqua oku : koro ēmewet ete, Ekutin idiók ikö ödian andikara 6 mbiobio fo. Edi kini Paul okutde ete, ubak kiet ēdi Me-Sadducee, ubak eken ēnyuñ ēdi Me-Pharisee, enye ofiori ke esop ete, Nditö-ete, ami ndi Pharisee, eyen Me-Pharisee : kabaña idori-enyin ye eriset mekpa-mkpa ke 7 ēkot mi ikpe. Ndien kini enye ödöhöde ntem, eneni otibe kotu Me-Pharisee ye Me-Sadducee : esop ēnyuñ ēbakhare. 8 Koro Me-Sadducee ödöhö ete, eriset ke mkpa iduhe, angel me spirit inyuñ iduhe : edi Mc-Pharisee ēnyime ete, 9 mbiba ēdu. Ndien aqua ndutime otibe : ndusuk mescribe ke ñkañ Me-Pharisee ēnyuñ ödakha kenyöñ eneni ete, Nyin ique idiók ñkpö ye owo emi : ndien ekpedi nte 10 spirit me angel etiñde ikö ye enye ? Ndien ke aqua eneni otibede, akamba ētubom efeghe mbak mö ēdiwai Paul mbak mbak, önyuñ ödöhö mbon-eköñ, ete, ösukhōre, ēkesio enye ke uföt mö ke ñkanubök, ēda enye ēduk ke ufök mbon-eköñ.
- 11 Ndien ke okoneyo eke etienede Öböñ ada enye ke ñkañ, ödöhö ete, Söñ esit : koro nte afo eketiñde ikö ntense abaña Mi ke Jerusalém, ntre ke afo enyene nditiñ ikö ntense ke Rome ñko.
- 12 Ndien ke eyo esierede, Me-Jew ēduk odu, ēwuk idemmö ke isuñi, ete, ididiah ñkpö idinyuñ iñwöñke 13 ñkpö, iböhöke ini iwot Paul. Ndien mö emi ēdukde odu 14 emi ēbe owo aba. Mö ēnyuñ ētiene me-oku ye nyebiowo, ete, nyin ima iwuk idemnyin ke ökpösöñ isuñi ite, iditabike 15 ñkpö tutu nyin iwot Paul. Mödo yak mbufo ye esop etiñ ye akamba ētubom, ete, enye ada Paul etiene mbufo, nte ñkpö emi mbufo ēyomde nditum ñkpö ikö esie ñkan : ndien nyin, ke enye mfpereke kaña. imebene idem ndiwot

UTOM ME-APOSTLE 23

16 enye. Edi eyeneren eyen-eka Paul añwan okop nte mö
 ēdibede ēbet enye, önyuñ edi ediduk ke ufök mbon-eköñ
 17 akasian Paul. Ndien Paul okot centurion kiet edi, ete,
 Da akparawa emi tiene akamba ētubom : koro enye
 18 enyenede se etiñde önö enye. Ntre enye ada enye etiene
 akamba ētubom, ete, Paul, owo-ñkpököbi oro, okot mi
 ntiene enye, önyuñ ebeñe mi, ete, nda akparawa emi
 19 ntiene fi, koro enye enyenede se etiñde önö fi. Ndien
 20 akamba ētubom omum enye ubök, esekhere ada, önyuñ
 obup enye ikpöñ, ete, Nso ke afo enyene nditiñ 'nö mi ?
 Ndien enye öbörö ete, Me-Jew ēmediomi ēte, iyebene
 fi ada Paul ösukhöre edi ke esop m kpöñ, nte ñkpö eke
 21 afo oyomde nditím mbup mbaña enye ñkan. Mödo afo
 kunyime unö mö : koro owo mö, ēbe aba, ēdibede
 ēbet enye, emi ewukde idemmö ke isuñi ēte, ididaha ñkpö¹
 idinyuñ iñwöñke ñkpö tutu iwot enye : ndien kemi mö
 22 ēmebeñe idem, ke ēbet uyo fo. Ntre akamba ētubom
 ayak akparawa oro önyöñ, owuk enye, ete, Kutñ unö
 23 ndomo owo kiet, ete, afo ama asian mi ñkpö emi. Ndien
 enye okot centurion iba ētiene enye, önyuñ ödöhö mö,
 ete, Etim mbon-eköñ ikie iba ndika ke Cæsarea, ye mbon
 horse aba ye duop, ye mbon eduat ikie iba, ke öyöhö
 24 ñkanika ita ke okoneyo : önyuñ ēda me-horse edi, man
 ēdori Paul ke edem mö, ēda enye ke ifure ētiene Felix
 25 andikara. Enye önyuñ ewet ñwed ntem ete :
 26 Cladius Lysias ewet önö ata eti Öböñ Felix, ököm
 27 enye. Me-Jew ēmum owo emi, öyom ndiwot, edi ami nda
 mbon-eköñ mbine mö, 'nyuñ 'nyaña enye, ke ñkopde nte
 28 enye edi eyen Rome. Ndien ke nyomde ndifiök ntak
 eke mö ēdoride enye ikö, ami nda enye nsukhöre ñka esop
 29 mö : ami 'nyuñ ñkut nte mö ēdoride enye ikö ēbaña ibet
 mö, edi idorike enye baba ikö kiet eke odotde mkpa me
 30 ñkpököbi. Ndien kini ēsiande mi, ēte, mö möñ ēduk
 odu ēbaña owo emi, ñwara 'nö enye ēsök fi, mö
 nyuñ ndöhö mendidori enye ikö, nte, mö ēditñ
 kiso fo.
 31 Ntre mbon-eköñ ēda Paul, nte ēketemedé mö. ēdi ke
 32 okoneyo ke Antipatris. Edi m kpöñ mö ēfiak ēdi ke ufök
 33 mbon-eköñ, eyak mbon horse ēda enye ēka : ndien kini
 mö ēdide ke Cæsarea, mö ēnö andikara ñwed oro, önyuñ
 34 ēnäm Paul kiso esie. Ndien kini enye okotde ñwed, enye
 obup esien eke enye otode ; ndieu kini enye öfiökde ete,

35 enye oto ke Cilicia, enye ödöbö ete, Kini mö emi ēdoride fi ikö ēma ēdi, nyekop ikö fo : enye önyuñ ödöhö ete, ēkpeme enye ke aqua ufök Herod.

24 NDIEN kini usen ition ēkebede, Ananias aqua oku ye ndusuk nyebiowo ēsukhöre čdi, owo udön-ikö kiet, ekere Tertullus, önyuñ asaña ye mö ; ndien mö ētiñ ikö ye andi-
2 kara ēdori Paul. Ndien kini ēkotde enye edi, Tertullus ötöñö ndidori enye ikö, ete,

Sia otode ke afo nyin īmokut ata emem, ekikere fo
3 önyuñ eneñerede se idiöide ke edem emi, nyin imonyime
emi ke kpukpru usuñ ye ke kpukpru ebiēt, ata eti **Felix**,
4 inyuñ iköm fi. Edi, man ñkufek fi aba, mekpe fi ubök
5 ndikop esisit ikö nyin ke mfön-ido fo. Koro nyin ima
ikut īte, owo emi edi owo afaniköñ, ye andidemere nsöñ-
ibuot kotu kpukpru Me-Jew emi ēdude ke öfuri ererimbot,
6 önyuñ edi ētubom kiet ke ñka Me-Nazarene : emi ñko ñko
odomode ndisabare temple : emi nyin inyuñ imumde :
8 ndien ke afo ke īdemfo obupde, afo eyekeme ndifiök
9 kpukpru ñkpö emi nyin idoride enye. Ndien Me-Jew
ēnyuñ ēdian uyo ēdori enye ikö ēte, ñkpö emi ēdi ntre.
10 Ndien kini andikara anamde idiöñö önö enye, ete, etiñ
ikö, Paul öbörö ete,

Ke emi mfiökde nte afo edi ebierikpe önö edem emi ke
11 ediwak isua, ami menemesit ndikañ idem : sia afo ekeme-
de ndifiök ete, ibehe usen duopeba nte ami ñködök
12 ñka Jerusalem ndituak ibuot '*nō Abasi* : mö inyuñ ique
nte ami 'nenide ye owo ekededi ke temple, me nte ndemere
13 otu owo, me ke me-synagogue, me ke obio. Mö inyuñ
ikemeke ndiwut fi, ete, ñkpö oro mö ēdoride mi ēdi
14 akpanikö. Edi ami monyime emi '*nō* fi, nte, ke Usuñ oro
mö ēkotde ñka eke ēnimde idemmö isio, ntre ke ami 'nam
ñkpö '*nō Abasi* mête nyin, 'nyuñ 'nīm kpukpru ñkpö eke
ēsañade ye ibet ye se ēwetde ke me-prophet ke akpanikö :
15 'nyuñ ñdori enyin ke Abasi nte, ndinen owo ye mö emi
minenke ēyeset ke mkpa, emi mö ke idemmö ēnyuñ
16 ēdoride enyin ēbaña. Ami 'nyuñ 'ñwana kpukpru ini
ndinyene esit emi mitöhöke ye ami ke se 'namde '*nō Abasi*
17 ye owo. Ndien kini ediwak isua ēbede, ami ndi ndinö
18 obio mi enö, ndinyuñ ñwa uwa : ndien ke 'namde oro,
mö ēkut mi ke temple, ke 'namde idemmi asana, baba otu
owo me ndutime iduhe: edi enyene ndusuk Me-Jew emi

19 ētode ke Asia—emi ēkpēdude mi kiso fo, ēdidorl mi ikö,
 20 edieke mö enyenede se ibañade mi. Midige ntre, yak me-
 owo emi ēdöhö idiöñkpö eke mö ēkutde ke ami, kini ndade
 21 kiso esop, ke miböhöke ke uyo kiet emi ami mfioride, kini
 ndade kuföt mö, nte, Edi kabaña eriset ke mkpa ke ēkot
 mi ikpe kiso mbufo mfin emi.
 22 Edi Felix, koro enye öfiökde Usuñ oro akan, ödöhö mö,
 ete, ēbet, ete, Kini Lysias akamba ētubom ama ösukhöre
 23 edi, nyebiere ikö mbufo. Enye önyuñ ödöhö centurion, ete,
 ekpeme enye nte owo-ñkpököbi, edi yak öfön ido ye enye :
 ökunyuñ akpan ufan esie ekededi ndinam ñkpö 'nö enye.
 24 Ndien ke ndusuk usen ēbede, Felix edi ye Drusilla
 ñwan esie, emi edide ñwan Jew, okot Paul edi, önyuñ
 25 okop enye nte abañade mbuötidem ye Christ Jesus. Ndien
 ntø enye ekpede abaña edinen ido, ye edifara idem, ye
 ikpe eke edidide, aqua ndik anam Felix, enye önyuñ
 ödöhö ete, Dakha okuo kemi ; 'ma 'nyene eti ifet, nyekot
 26 fi etiene mi. Enye önyuñ odori enyin ete, Paul eyenö imö
 okuk : mödo enye awakde ndidöñ ēkekot Paul, önyuñ
 27 eneme ye enye. Edi ke isua iba ēma ēkeyöhö, Porcius
 Festus ada itie Felix : ndien Felix, ke oyomde Me-Jew
 ēnen iso ye enye ökpöñ Paul ke ñkpököbi.

25 Ekum Festus, kini enye edide ke esien oro, ama önyuñ
 etie ke usen ita, adakha ke Cæsarea ödök aka ke
 2 Jerusalem. Ndien ikpö oku ye ikpö owo Me-Jew ētīñ
 3 ikö ye enye ēdian Paul ; ēbeñ enye, ēte, ada ye mimö
 obiom enye ikpe, ödöñ ēdida enye ēdi ke Jerusalem ; mö
 4 ēbet ndiwot enye ke usuñ. Edi Festus öbörö ete,
 ke ēkpeme Paul ke ñkpököbi ke Cæsarea, önyuñ ödöhö
 5 ete, ke imö ke idemimö imönyuñ iyom ndika do. Enye
 ödöhö ñko ete, Mödo yak ikpö owo kotu mbufo ēsukhöre
 ētiene mi, ndien edieke owo oro enyenede ndudue ekededi,
 yak mö ēdori enye ikö.

6 Ndien kini enye etiede ye mö ibehe usen itiaeta me
 duop, enye ösukhöre aka ke Cæsarea ; ndien mkpöñ enye
 7 etie ke itie-ikpe, önyuñ ödöhö ete, ēda Paul ēdi. Ndien
 kini enye edide, Me-Jew emi ēkesukhörede ēto ke Jeru-
 salem ēdi ēdida ēkanare enye ēkuk, ēdori enye ediwak
 mkpösöñ ikö, emi mö mikemeke ndiwut ete ēdi akpanikö ;
 8 ndien Paul akañ idemesie ete, Ami ñkeduehe ibet Me-Jew,
 9 me temple, me Cæsar. Edi Festus, ke oyomde Me-Jew

UTOM ME-APOSTLE 25

ēnen iso ye enye, öbörö Paul, ete, Me afo omonyime
 ndidök ñka ke Jerusalem, man ēkpe ikpe fo do kabaña
 10 me-ñkpö emi kiso mi? Edi Paul öbörö ete, Ami nda
 ke itie-ikpe Cæsar, emi odotde ndikpe ikö mi do: ñkanamke
 11 Me-Jew baba idiök ñkpö, nte afo otimde öfiök. Mödo
 ami 'ma ndi anam-idiöñkpö, 'ma 'nyuñ 'nam ñkpö ekededi
 emi odotde mkpa, nsuaha ndikpa: edi ke baba ñkpö kiet
 eke mö ēdoride mi midige akpanikö, owo eke ekemedo
 12 ndiyak mi 'nö mö iduhe. Motomo ubök Cæsar. Ekem
 ke Festus okoduk odu ye esop, enye öbörö ete, Afo om-
 otomo ubök Cæsar: afo eyeka kiso Cæsar.
 13 Ekem ke ndusuk usen ēbede, Agrippa edidem ye
 14 Bernice ēdi ke Cæsarea ēdiköm Festus. Ndien nte mö
 ētiede do ediwak usen, Festus onüm ikö Paul kiso edidem,
 15 ete, Owo kiet odu emi Felix ökpönde ke ñkpököbi: ndien
 kini ami ndude ke Jerusalem, ikpö oku ye nyebiowo Me-
 Jew ἑσιαν mi ēbaña enye, ēnyuñ ēkpe mi ubök, ēte, mbiom
 16 enye ikpe. Ndien ami mbörö mö, nte, Idige ido Me-
 Roman ndiyak owo ekededi 'nö, tutu owo emi ēdoride
 enye ikö edikut mendidori enye ikö iso ye iso, önyuñ
 17 enyene ifet ndikañ idem ke ñkpö emi ēdoride enye. Mödo
 kini mö ēbonode ötö kiet mi, ami mbīgike, edi mkpöñ
 18 ntie ke itie-ikpe 'nyuñ ndöhö nte, ēda owo oro ēdi. Edi
 kini mendidori enye ēdakhade ēda, mö idorike enye oruk
 19 ikö oro ami ñkesede; edi ētīñ ndusuk ikö ēdian enye
 ēbaña ido Abasi mö, ye owo kiet emi ekerede Jesus, emi
 akpade, emi Paul ödöhöde cte, Enye ke odu uwem.
 20 Ndien kini mentimke mfiök nte ñkpöduñörede ñkpö emi,
 mbup Paul me enye onyime ndika ke Jerusalem man
 21 ēkpe ikpe esie do kabaña ñkpö emi. Edi kini Paul
 ödöhöde ete, ēnīm imö ēnö ikpe Cæsar, ami ndöhö nte,
 22 ēkpeme enye tutu ami ndinö enye ἑσοκ Cæsar. Ndien
 Agrippa ödöhö Festus, ete, Ami nde mkpama ndikop uyo
 owo oro ke idemmi. Festus ete, Mkpöñ afo eyekop uyo
 esie.
 23 Ntre mkpöñ, kini Agrippa ye Bernice ēdide ye aqua
 uböñ, ēnyuñ ēduk ke itie-ikpe, ye mētubom mbon-
 24 eköñ, ye ikpö owo obio, Festus ödöhö ete, ēda Paul
 ēdi. Ndien Festus ödöhö ete, Edidem Agrippa, ye kpukpru
 owo emi ēdude ye nyin mi, mbufo ēmekut owo emi kpukpru
 mbiobio Me-Jew ēbeñede mi ēbaña enye, ke Jerusalem
 25 ye mi ñko, ēfiori ēte, enye idotke ndidu uwem aba. Edi

ami ñkut nte enye ikanamke baba ñkpö klet eke odotde mkpa : ndien koro enye ke idemesie otomode ubök Cæsar, 26 maduak ndinö enye ëka. Ndien 'nyeneke akpan ñkpö eke ñwetde 'nö öböñ mi mbaña enye. Mödo 'ma nda enye 'ním kiso mbufo, akpan akpan kiso fo, edidem Agrippa, man, ke ëdomode enye ëma, ñkpennyene se 27 ñwetde. Koro etiede mi nte ndisime ñkpö ndinö owo- ñkpököbi ëka, ke mensianke se ëdoride enye.

26 **NDIEN** Agrippa ödöhö Paul, ete, Eyak fi öbörö **abaña** idemfo. Ndien Paul anyan ubök akañ idem ete,

2 Esit enim mi, edidem Agrippa, emi ndikañde idemmi kiso fo mfin emi, mbaña kpukpru ñkpö emi Me-Jew 3 ëdoride mi : akpan akpan koro afo otimde öfiök kpukpru ido ye ikö Me-Jew : mödo mekpe fi ubök, nte, 4 okop ikö mi ke ime. Ido uwem mi toto ke uyen mi, emi ndude ötöñöde ke eritöñö kotu mbiobio mi, ye ke Jerusalem, 5 kpukpru Me-Jew ëfiök ; mö ënyuñ ëfiök ëbaña mi toto ke eritöñö, ke mö ëmade nditiñ, nte ndude uwem nte Pharisee 6 ke ido mö oro ëtimde ënam ido Abasi nyin. Ndien kemi mada mi, man ëkpe ikpe ye ami ëbaña idori-enyin uñwöñö 7 oro Abasi ököñwöñöde önö mëte nyin ; *kpa uñwöñö* emi me-esien duopeha ëfiopde esit ënam ñkpö ënö Abasi okoneyo ye uwemeyo, ëdori enyin ëte, iyekut. Ndien kabaña 8 idori-enyin emi, O edidem, Me-Jew ëdori mi ikö. Nsinam mbufo ësede ëte, ebe erinim ke akpanikö edieke Abasi 9 anamdemekpa-mkpa ëset ? Ke akpanikö ami ñkekere ke idemmi nte, ñkpanam ediawak ñkpö ndibiat enyiñ Jesus 10 eyen Nazareth. Ami 'nyuñ 'nam emi ke Jerusalem : ndien ke mböde ikpö oku odudu, ami nsin ediawak nti owo ke 11 ufök-ñkpököbi, ndien, kini ëwotde mö, ami 'nyime. Ndien ke ediawak ini ke erinö mö ufen ke kpukpru me-synagogue, ami 'ñwana ndisin mö ësuñi Abasi ; ndien ke ntiede idat idat ye mö, ami ñkököbö mö tutu osim isen obio. 12 Ndien nte ami ndade odudu ye uyo ikpö oku nsaña ñka 13 ke Damascus ke utom emi, ke uföt uwemeyo, O edidem, ami ñkut ke usuñ uñwana eke otode ke enyöñ, esem akan utin, önyuñ ayama akanare mi ye mö emi ësañade ye ami 14 okuk. Ndien kini kpukpru nyin iduöde ke isöñ, ami ñkop uyo eke ödöhöde mi ke usem Hebrew, ete, Saul, Saul, nsinam afo ökóböde Mi ? ösöñ fi nditiga ñkpö-ukim-

15 enañ. Ndien ami mbup nte, Afo edi anie, Öböñ ? Ndien
 16 Öböñ ödöhö ete, Ami ndi Jesus emi afo ökóböde. Edi
 dakha kenyöñ, nyuñ da ke ukot fo : koro kabaña ñkpö
 emi ke Ami nyarare idem 'nö fi, nte, 'nîm fi ke asañutom
 ye ntiense kabaña ñkpö oro afo okutde Mi, ye ke
 17 ñkpö oro Ami ndiyarareded Idem 'nö fi kesit : ke erisio
 fi ke ubök mbiobio ye ke eke Me-Gentile, emi ami
 18 ndöñde fi etiene mö, nditat mö enyin, man mö ëkabare
 ëkpöñ ekim ëduk ke uñwana, ényuñ ëkpöñ odudu Satan
 ëtiene Abasi, man mö ényene eridahado ke midiöñkpö,
 ye udeme kotu mö emi énamde ésaná oto ke mbuöt-
 19 idem ye Ami. Mödo, O edidem Agrippa, ami ñkösöñke
 20 ibuot ye ñkukut heaven : edi ñquörö 'nö mö ke Damascus
 kaña, ye ke Jerusalem, ye ke öfuri isöñ Judæa, ye kotu
 Me-Gentile nde, nte, ëkabare esit ëtiene Abasi, ényuñ
 21 énam se ekemde erikabare esit. Kabaña ñkpö emi Me-
 22 Jew énum mi ke temple, édomo ndiwot mi. Edi ke
 'nyenede erinyaña oto ke Abasi, ami ndu uwem nsim mfin
 emi, ami 'nyuñ ntin ikö ntiense 'nö ñkpri owo ye ikpö,
 ntinke ndomo ikö kiet ke miböhöke se me-prophet ye
 23 Moses ékedöhöde éte eyedi : nte Christ enyenede ndi-
 kut ukut, ye nte Enye ke eriset ke mkpa edibemde iso
 öquörö uñwana önö mbiobio oro ye Me-Gentile ñko.
 24 Ndien nte enye akañde idem ntem, Festus ödöhö ke
 ökpösöñ uyo ete, Paul, idat ke anam fi ; uwak erikpep-
 25 ñkpö fo esin idat anam fi. Edi Paul ödöhö ete, Idat
 inamke mi, ata eti Festus ; edi ami ntin ikö akpanikö
 26 ye eti ibuot. Koro edidem, emi ami ntimde ntat inua
 ntin ye enye, öfiökde abaña ñkpö emi : koro motim mfiök
 nte, ndomo ñkpö emi kiet idibeke enye : koro mikenamke
 27 ñkpö emi ke ndibe. Edidem Agrippa, nte afo omonim
 28 me-prophet ke akpanikö ? Möfiök nte afo omonim. Ndiien
 Agrippa ödöhö Paul, ete, Kpa ke eritin ye ami esisit,
 29 afo akpama ndinam mi ndi Christian. Ndien Paul ödöhö
 ete, Edide ke esisit me edide ke ediwak, idige afo
 ikpöñ edi kpukpru owo emi ëkopde mi mfin emi
 ëkpekam ëkabare édi nte emi ami ndide, ke miböhöke
 ñkpököbi emi.
 30 Ndien edidem, ye andikara, ye Bernice, ye mö emi
 31 étiende ye mö ëdakha kenyöñ, ndien ke mö éma ëkewöñöre
 ëda, mö éneme kiet ye eken, éte, Owo emi inamke ñkpö
 32 eke odotde mkpa me ñkpököbi. Ndien Agrippa ödöhö

Festus, ete, Ékpésana owo emi ëyak, ke enye mikpotomoke ubök Cæsar.

- 27 NDIEN ke ènímde ëte, nyin ikpawat ika ke Italy, mö ëyak Paul ye ndusuk mbon-ñkpököbi eñwen ènö centurion
 2 kiet ekere Julius, ke ñka Augustus. Ndien nyin idiere ke ubom Adramyttium kiet, eke oyomde ndika ke me-ebiët ke mben Asia, inyuñ isio, Aristarchus, owo Thessalonica ke Macedonia, önyuñ odu ye nyin. Ndien m kpöñ nyin idian ke Sidon : ndien Julius öfön ido ye Paul, ayak enye aka ekese mufan esie önyuñ enem idemesie esit.
 4 Ndien nyin isio do iwat ke mben Cyprus emi ofim otode,
 5 koro ofim akpande nyin. Ndien ke nyin ima ikewat ibe inyañ eke ekemde ye Cilicia ye Pamphylia, idi ke Myra,
 6 obio kiet ke Lycia. Ndien centurion okut ubom Alexandria kiet do, eke oyomde ndisio ñka ke Italy ; ndien enye esin
 7 nyin kesit. Ndien ke nyin ima ikewat suñ ke ediwak usen, inyuñ iñwanade idi ke ebiët emi ekemde ye Cnidus, koro ofim minyimeke aba, nyin iwat ke mben Crete emi ofim
 8 otode, ke ebiët emi asakde iso ese Salmone ; ndien ke erinam ökpösöñ utom nyin iwat ke mben esie, idi ke ebiët kiet, ekere Ediye Itie-ubom ; obio Lasea ekpere do.
 9 Ndien ke ima iköduök anyan ini, uwat önyuñ ödiök, koro
 10 ini Eritre-udia ama ekebe, Paul eteme mö, ete, Mböñ owo, mokut nte mbiara eyedu ke uwat emi, ñkpö eyenuñ atak, idige se èdöñöde ke ubom ye ubom ke idemesie ikpöñ, edi
 11 uwem nyin ñko. Edi centurion okop uyo ètubom ye enyene-ubom akan nte okopde ñkpö oro Paul ödöhöde.
 12 Ndien koro itie-ubom mikemke nditie ke ini etuep akamba ubak owo èdöhö ëte, èsio, me èkpekam èsím Phœnix, itie-ubom kiet ke Crete emi esede edem edere
 13 ye usuk usiakha-utin, ènyuñ ètie ke ini etuep do. Ndien kini ofim usuk ofimedé suñ, mö èse ëte, imokut se iyomde,
 14 ènyuñ èkot uquak èwat ke mben Crete, èkpere esuk. Edi ibigike bigi, oyobio emi ekerede Euraquilo oto ke obot
 15 ösukhöre ebere : ndien ke omumde ubom, ubom minyuñ ikemeke ndibiök ofim, nyin isana iyak inö enye, enye
 16 önyuñ abara nyin. Ndien ke iwatde ke edem ekpri isuo, ekere Cauda, nyin ikeme ke ökpösöñ utom ndinyaña
 17 ekpri ubom : ndien kini mö èma èkekot enye èdori ke deck, mö èda uruk èwañ ubom èbög : ndien ke èfeghede ndik mbak èdibak ke utan Syrtis, mö èsukjöre ibiöñ eto, ndien

UTOM ME-APOSTLE 27

18 ofim abara mö. Ndien nte nyin iñwanade eti eti ye oyoblo, m kpöñ mö ëtöñö ndiduök se ëdöñde ke ubom
 19 ke inyañ; ndien ke öyöhö usen ita mö ke idemmö
 20 ëduök ñkpö ubom ke inyañ. Ndien kini utin me ntantafioñ miyamake inö nyin ke ediwak usen, ata akamba ofim önyuñ eberede nyin, nyin idorike aba enyin ite,
 21 iyeböhö. Ndien kini mö ëtrede udia anyan ini, Paul öwörö ada kuföt mö, ete, Mböñ owo, mbufo ëkpekop uyo mi, ikpesioho ke Crete, idikut eribiat ye eriduök
 22 ñkpö emi. Ndien kemi nteme mbufo, nte, Esöñ esit; koro uwem baba owo mbufo kiet miditakke, edi kpa ubom
 23 ikpöñ ikpöñ. Koro angel Abasi emi ami ndide owo Esie, 'nyuñ 'namde ñkpö 'nö Enye, ada mi ke ñkañ ke okoneyo
 24 emi, ete, Kufeghe ndik, Paul; afo enyene ndida kiso Cæsar: ndien sese, Abasi ama öönö fi kpukpru owo emi
 25 ëwatde ye afo. Ntem, mböñ owo, esöñ esit: koro monim
 26 Abasi ke akpanikö nte, eyewörö kpa nte ëdöhöde mi. Edi ubom enyene ndibak ke isuo kiet.

27 Ndien ke öyöhö okoneyo duopenañ, nte ofim eberide nyin ke inyañ Adria, ke ñkpö nte uföt okoneyo mbio ubom
 28 ëse ëte, mimö imasaña ikpere obot; ndien mö ëdomo möñ ëkut ëte, edi esit edip: ndien ke ëbetde esisit, mö ëtöñö
 29 ntak ëdomo, ëkut ëte, edi esit efut. Ndien mbak ubom ëdibak ke esuk ke aqua itiat, mö ëduök uquak inañ ke etak
 30 ubom, ënyuñ ëyom usiere. Ndien nte mbon ubom ëyomde ndifeghe ñkpöñ ubom, ënyuñ esukhöre ekpri ubom, nte ñkpö eke mö ëyomde ndiduök uquak ke iso
 31 ubom, Paul ödöhö centurion ye mbon-eköñ, ete, Ke mö
 32 emi mitiehe ke ubom, mbufo idikemeke ndiböhö. Ndien
 33 mbon-eköñ esibe uruk ekpri ubom, ëyak enye öfiörö. Ndien ke eyo oyomde ndisiere, Paul ekpe ye kpukpru mö,
 34 ete, ëdia ñkpö, ete, Emi edi öyöhö usen duopenañ nte mbufo ëkebetde ënyuñ ëtrede udia, midiaha ñkpö. Mödo ami mekpe mbufo ubök, nte, ëdia ñkpö: koro emi öwörö öönö erinyaña mbufo: koro ndomo idet ibuot mbufo
 35 kiet miditakke. Ndien kini enye öködöhöde ntem, önyuñ emende uyo, enye öküm Abasi kiso kpukpru mö:
 36 önyuñ obuñ, ötöñö ndita. Ndien kpukpru mö esöñ esit,
 37 emen udia ëdia ñko. Ndien kpukpru nyin emi idude ke
 38 ubom idi owo ikie iba ye ata ye afurekiet. Ndien kini mö ëdiade nte ekemde, mö ëduök ibokpot ke inyañ,
 39 ëte, inam ubom efere. Ndien ke eyo esierede, mö

Idiōñōke obot oro : edi mö ēkut ituñ klet emi enyenede esuk, ndien mö ēneme kiet ye eken, ndise me ēkeme ndinam 40 ubom ebekhe kesit. Ndien mö ēsibe uruk uquak, ēkpöñ mö ke inyañ, önyuñ ētat uruk uböl ; önyuñ ēkot afara 41 ke iso ubom ēnö ofim, ēwat ēka esuk. Ndien ke mö ēsime ebiēt emi inyañ iba ēsobode, ubom abak ; iso esie önyuñ öwukhö ökpösöñ, inyimeke ēsekhere enye, edi 42 odudu *mbofut möñ* ötöñö ndiwuri etak esie. Ndien mbon-eköñ ēnö uyo ēte, ēwot mbon-ñkpököbi, mbak ndusuk mö 43 ēdiwök ēböhö. Edi centurion koro oyomde ndinyaña Paul, akpan mö, ete, ēkunam nte ēduakde ; önyuñ ödöhö mö emi ēkemedede ndiwök, ete, ēduök idemmö ke inyañ, ēbem 44 iso ēka ke obot : ama edi mö emi ēsukhöde, ndusuk ēdoro ke öbukpök, ndusuk ke ñkpö efen emi ētode ke ubom. Ekem kpukpru mö ēböhö ēsím esuk ke ifure.

28 NDIEN kini nyin iböhöde, nyin ifiök ite, isuo oro 2 ekere Melita. Nditö idut oro önyuñ ēfön ido ye nyin eti eti : koro mö ēbarade ikañ önyuñ ēdade kpukprv 3 nyin, kabaña nte edim ye tuep odude. Edi kini Paul atañde ebek ifia, esin ke ikañ, ufiop esin urukiköt 4 öwörö, eyire enye ke ubök. Ndien kini nditö idut oro ēkutde unam oro eyirede enye ke ubök, mö ēdöhö kiet ye eken, ēte, Ke akpanikö owo emi edi owot-owo, emi, okposuk edi nte enye öböhöde ke inyañ, Edinen Ikpe inyimeke 5 enye odu uwem. Edi enye osime unam oro öduök ke 6 ikañ, ñkpö inyuñ inamke enye. Edi mö ēdori enyin ēte, idem eyefut enye, me enye eyeduö akpa ini kiet : edi ke mö ēsede anyan ini, önyuñ ēkutde nte baba idiók ñkpö kiet minamke enye, mö ēkpukhöre ekikere mö, ēte, enye edi abasi kiet.

7 Ndien iñwañ emi enyenede öböñ isuo oro, emi ekerede Publius, ekpere do ; enye ada nyin akama ke usen ita 8 ke eti ido. Ndien ēte Publius ödöñö ufiopidem ye erika : ndien Paul oduk etiene enye, öböñ akam, odori 9 enye ubök anam udöñö okure enye. Ndien ke ēma ēkenam emi, mö efen ke isuo oro emi ēdöñöde ēdi, ndien 10 ēnam udöñö okure mö : ndien mö ēkpono nyin ediwak ukpono ; ndien ke nyin iyomde ndisio, mö ēdöñ se nyin inanade ke ubom.

11 Ndien kini öfiöñ ita ēbede, nyin idiere ke ubom Alexandria. emi ama akana ebe ini tuep ke isuo oro, emi

UTOM ME-APOSTLE 28

- 12 Idiōñö esie önyuñ edide Amana Iba. Ndien ke nyin
 13 idiande ke Syracuse, itie do ke usen ita. Ndien nyin
 ito do ikanare ikesim Rheygium : ndien ke usen kiet
 ebede, ofim usuk ötöñö ndifime, ndien ke udiana-akpa
 14 usen nyin idi ke Puteoli : do ke nyin ikut nditö-ete,
 mö enyuñ ekpe nyin ubök, ete, itie ye mimö ke usen
 15 itiaba : ntre ke nyin idi ke Rome. Ndien ke nditö-ete
 ekopde ebaña nyin, mö éto do édi édisobo ye nyin ke Urua
 Appius, ye ke Ufök Isen Ita : ndien kini Paul okutde mö,
 enye öküm Abasi, önyuñ ösöñ esit.
- 16 Ndien kini nyin idukde ke Rome, éyak Paul etie ke
 idemesie ye owo-eköñ emi ekpemedé enye.
- 17 Ekem ke usen ita ebede, enye okot ikpö owo Me-
 Jew ébono : ndien ke mö éma ékebono, enye ödöhö mö,
 ete, Nditö-ete, okposuk edi nte ami menduehe mbiobio
 nyin, ye ido mête nyin, mö eköbi mi ke Jerusalem, esin
 18 Me-Roman ke ubök : emi, ke mö édomode mi, éyom
 19 ndisana mi nyak, koro ntak mkpa miduhe ye ami. Edi
 kini Me-Jew étiñde ikö ebiöñö, ami nkenyene nditomo
 ubök Cæsar : idige nte ami 'nyenede se ndoride obio mi.
- 20 Oro esin ami mbeñe mbufo édi édise mi, enyuñ éneme ye
 ami : koro kabaña idori-enyin Israel ke eköbi mi ke
 21 nkpököbi emi. Ndien mö ebörö enye, ete, Nyin iböhö
 ñwed eke étode ke Judaea ebaña fi, baba owo nditö-ete
 kiet inyuñ idige idibuk me iditiñ idiök ñkpö ekededi
 22 ibaña fi. Edi nyin iyom ndikop ke inua fo se afo ekerede :
 koro ama edi ñka emi, nyin imöfiök ite, étiñ ikö ebiat enye
 ke kpukpru ebiët.
- 23 Ndien ke mö énímde usen énö enye, ediwak mö étiene
 enye ke ebiët oro enye adañde ; ndien enye asiak ñkpö
 oro önö mö, önyuñ öquörö obio Abasi, önyuñ ekpe ye mö
 abaña Jesue, oto ke ibet Moses ye me-prophet ñko, ötöñöde
 24 ke usenubök tutu osim mbubreyo. Ndien ndusuk mö
 25 éním ikö emi étiñde ke akpanikö, ndusuk inímké. Ndien
 ke mö énenide kotu idemmö, mö ésuana, ke Paul
 ekebemde iso etiñ ikö kiet ete, Edisana Spirit ama otim
 26 ödöhö mête nyin ke inua Isaiah prophet, ete,
- Ka ködöhö mbio emi, ete,
 Ke erikop mbufo éyekop, edi idinyeneke ibuot ;
 Ndien ke erikut mbufo éyekut, edi idifiökke :
- 27 Koro esit mbio emi amakabare odobi,
 Utöñ enyuñ édobi mö ndikop,

ŃWED NDITÓ ROME 1

Mö ēma ēnyuñ ēbōp enyin mö ;
Mbak mö ēdikut ke enyin mö,
Edinyuñ ēkop ke utōñ mö,
Enyuñ ētīm ēfiök ñkpö ke esit mö, ēnyuñ ēkabare,
Ndien Ami ñkök mö.

- 28 Mödo yak mbufo ēfiök ëte, ke ēnö erinyaña Abasi emi ēsök Me-Gentile : mö īyenyuñ ēkop.
30 Ndien Paul adañ ke öfuri isua iba ke ufök esie eke ekpede okuk kesit, önyuñ ada kpukpru owo emi ēdukdc
31 ētiene enye, öquörö obio Abasi, önyuñ ekpеп ñkpö Öböñ Jesus Christ uko uko, ndomo owo kiet inyuñ ikpanke enye.
-

ŃWED NDITÓ ROME.

- 1 PAUL, owo Jesus Christ, emi ēkotde ëte, edi apostle,
2 ēnyuñ ēdianaredé ēnö gospel Abasi, emi Enye ekebemde iso
3 öñwöñö ke inua me-prophet Esie ke edisana ńwed, abaña
Eyen Esie, emi amanade ke uduot David ke öbukidem,
4 emi ēdade eriset ke mkpa īyarare ke odudu, ëte, Enye ke
5 spirit Esie emi asanade edi Eyen Abasi ; Jesus Christ
Öböñ nyin, emi ke Enye nyin inyene mfön ye idaha apostle,
man kpukpru midut ēsuk ibuot ke mbuötidem, kabaña
6 enyin Esie : emi mbufo nde ēdude kotu mö, emi ēkotde
7 mbufo ëte, edi mbio Jesus Christ : *cum ono mbufo kpukpru*
emi ēdude ke Rome, emi Abasi amade, emi ēkotde ëte, edi
nti owo Esie : Yak mfön ye emem emi ētode ke Abasi Ëte
nyin ye Öböñ Jesus Christ ēdoro mbufo.
8 Ke akpa ñkpö, mököm Abasi mi ke Jesus Christ mbaña
mbufo kpukpru, koro etop mbuötidem mbufo asuanade ke
9 öfuri ekondo. Koro Abasi, emi 'namde ñkpö 'no Enye ke
spirit mi ke gospel Eyen Esie, edide ntiense mi, nte ami
10 mendopke ndibaña mbufo, 'nyuñ mbeñe ke akam mi
kpukpru ini nte, ke usuñ ekededi ke ukperedem ini emi,
11 Abasi akpanam mi ñkut unen nditiene mbufo. Koro
ödönde mi eti eti ndikut mbufo, man 'no mbufo usuk enö
12 spirit, kpañ oto do enam mbufo ēsöñö ëda ; oro edi, kpañ
ëdöñ mi ye mbufo esit oto ke mbufo, nyin edem mbiba ke
13 mbuötidem kiet eken, eke mbufo ye okim. Ndien 'maña
nte mbufo mifiökke, nditö-ëte mi, nte nduakde ediwak ini

nditiene mbufo (ndien ēkekpan mi tutu osim emi), man
 ami nkpenyene usuk mbuñwom-nkpō ke mbufo ñko, kpa
 14 nte ke Me-Gentile efen. Makama Me-Greek ye midut
 15 isön, mbon ifiök ye me-ököi nde. Ntem, adaña nte
 nkemedé, mebeñe idem ndiquörö gospel 'nö mbufo ñko
 16 emi ēdude ke Rome. Koro ami menyeneke but mbaña
 gospel : koro enye edide odudu Abasi emi öwöröde eri-
 nyaña önö kpukpru owo kiet kiet emi öbuötde idem ; önö
 17 Jew ke akpa, ye Greek ñko. Koro edinen ido Abasi
 ayararedé ke enye, oto ke mbuötidem osim mbuötidem :
 nte ēwetde ëte, Edi edinen owo eyedu uwem oto ke mbuöt-
 idem.

18 Koro ēyararedé iyaresit Abasi oto ke enyöñ ēdian
 kpukpru midiök ido ye muquañido owo, emi ēnímede
 19 akpanikö ke uquañido ; koro se owo ēkemedé ndifiök
 mbaña Abasi ayararedé ke esit mö ; koro Abasi akayar-
 20 arede enye önö mö. Koro toto ke ini eke ēbotde ererimbó
 etim ēkut ndibe-ndibe ñkpō Esie, ēkut mö ëto ke me-ñkpō
 eke ēnamde, kpa nsinsi odudu ye eridi Abasi Esie ; man mö
 21 ēkunyene se ēböröde : koro, ke ēfiökde Abasi, mö ikpo-
 noke Enye nte Abasi, inyuñ inöñö Enye eköm ; edi ēkabare
 ikpikpu ke ekikere mö, ndien esit mö eke minyeneké ifiök
 22 akabare okim. Ke ëtiñde ëte mimö idi mefiöñkpō owo,
 23 mö ēkabare ëdi ndisime, ndien ēkpukhöre uböñ Abasi emi
 mikemeke ndibiara ësin ke mbiët idem owo eke ekemedé
 ndibiara, ye ke eke minuen, ye ke eke munam ukot inañ,
 ye ke eke mendinyoni.

24 Mödo Abasi ayakde mö önö mbubiam ke midiök itöñ
 25 esit mö, ete, ësabare ikpöhídem mö kotu idemmö : koro mö
 ēkpukhöde akpanikö Abasi ke nsu, ënyuñ ëtuakde ibuot
 ënyuñ ēnamde ñkpō ënö se ēbotde utu ke ndinam 'nö
 Andibot, emi ëtorode ke nsinsi. Amen.

26 Ke ñkpō emi Abasi akayak mö önö itöñ mbubiam : koro
 iban mö ēkpukhörede se ēbotde mö ëbaña ësin ke se mikó-
 27 botke mö ibaña : kpa ntre iren owo nde ëkpöñ se ēbotde
 iban ëbaña, ëfiop ke idiök udöñ mö kiet ye eken, iren ye
 iren ēnam se edckhede, ënyuñ ënyene ke idemmö utip
 ndidue mö eke odotde.

28 Ndien kpa nte mö ësinde ndinyene Abasi ke ibuot mö,
 Abasi asana mö aysk önö mbukpo ekikere, ndinam
 29 ñkpō eke midotke ; kpukpru muquañido, ye midiök ido,
 isin-enyin, ye udu ëyöhö mö ke idem ; ufup, eriwot-owo,

30 utök, abiaña, usua ēnyuñ ēyöhö ke mö ; mö ēdi mblo nsuk-
uyo, metiñ ikö-edem, owo emi Abasi asuade, mbon usöñ-
enyin, mbon ntañ-idem, mebure mbure, metibi idioñkpö,
metut-utöñ ye mête ye meka, menana ifiök, mebiat edioml ;
31 mö inyeneke ima iman, inyeneke mböm : ke ēfiökde ewukhö
32 Abasi, ēte. mö emi ēnamde oruk ido emi ēdot nkpa, idige
ndinam idem me-ñkpö oro ikpöñ ke mö itreke, edi ēnyuñ
ēda ye mö emi ēnamde mö.

2 Mödo afo munyeneke se öböröde, O afo, owo ekededi, emi
odomode : koro ke se afo odomode önö owo efen, afo obiom
idemfo ; koro afo emi odomode anamde kpa idem ñkpö oro.
2 Ndien nyin īmöfiök ite, ikpe Abasi asaña ye akpanikö
3 obiom kpukpru owo emi ēnamde oruk ñkpö emi. Ndien nte
afo, O owo, emi odomode mö emi ēnamde oruk ñkpö oro,
ndien anamde kpa ntre, emese ete, afo eyeböhö ikpe Abasi ?
4 Me afo ke esesin uyöhö ufön ye eridop ye anyan-ime Esie ke
5 ndek, ufiökke ete, ufön Abasi ada fi aka erikabare esit ? Edi
ke nsöñesit fo ye esit eke mikabakere, obok iyaresit önö
idemfo ke usen iyaresit ye eriyarare edinen ikpe Abasi ;
6 emi edinöde kpukpru owo kiet kiet nte ekemde ye utom
7 esie : önö mö nsinsi uwem, emi ke ime ke erinam nti ñkpö
8 ēyomde uböñ ye ukpono ye se mibiarake : edi mö emi
ēdide mbon nsöñ-ibuot, minyuñ isukke ibuot inö akpanikö,
9 edi ēsukde ibuot enö uquañ-ñkpö, iyaresit ye ifuresit, ukut
ye ndutukhö ēyedoro kpukpru ukpöñ owo kiet kiet eke
anamde idioñkpö, eke Jew ke akpa, ye eke Greek nde ;
10 edi uböñ ye ukpono ye emem ēdoro kpukpru owo emi
11 ēnamde eti, Jew ke akpa, ye Greek nde : koro uteñenyin
12 miduhe ye Abasi. Koro adaña owo nte minyeneke ibet
ēnam idioñkpö ēyetak inyeneke ibet : ndien adaña owo nte
13 ēnamde idioñkpö kidak ibet ēyeda ibet ēkpe ye mö ; koro
midige mekop-ibet ke ikpe etebe kiso Abasi, edi menim-ibet
14 ke ikpe editebe : koro adañemi Me-Gentile emi minyeneke
ibet ēnamde ke nda mana esit se ibet etemedé, mö emi, ke
15 minyeneke ibet, edi ibet enö idemmö : kemi mö ēyarare-
de utom ibet eke ēwetde ke esit mö, esit mö önyuñ edi
ntiense, ndien me-ckikere esit mö eneni kiet ye eken ēbiom
16 me ēkañ mö ; ke usen eke Abasi edikpede ndibe ñkpö
owo ke Jesus Christ, nte gospel mi ödöhöde.
17 Edi edieke afo ekerede Jew, önyuñ eberede ke ibet,
18 önyuñ oburede ke Abasi, önyuñ öfiökde se Enye amade,

onyuñ onyimede ñkpö eke ëfönde ëkan, ke ema ëkeda ibet
 19 ëteme fi, afo önyuñ öbuötde idem ete, afo edi anditeme
 20 'nan usuñ, uñwana mö emi ëdude ke ekim, anditeme me-
 ököi, andikpep nsek-nditö, emi enyenede mbiët ifiök ye
 21 akpanikö ke ibet; mödo afo emi ekpepde owo efen, nte
 ukpepke idemfo? afo emi öquöröde ete, owo okuyip lnö,
 22 nte afo k'oyip? afo emi ödöhöde ete, owo okusin efibe, nte
 afo k'esin efibe? afo emiasuade ndem, nte afo k'owo me-
 23 temple? afo emi oburede mbure ke ibet, nte afo k'esuene
 24 Abasi ke eribiat ibet? Koro mbufo ësin Me-Gentile
 25 ësuene enyin Abasi, kpa nte ëwetde. Koro mbobi enyenede
 udori ke akpanikö, ke afo ama onim ibet: edi afo ama edi
 26 abiat ibet, mbobi fo akabare edi erut. Mödo edieke owo
 emi edide erut onimde mitem ibet, nte idibatke erut esie ke
 27 mbobi? ndien nte enye emi edide erut ke emana, edieke
 onimde ibet, idikpehe ikpe ye afo, emi enyenede ikö ibet
 28 ye mbobi, önyuñ edide abiat ibet? Koro midige enye emi
 edide Jew enyöñ-enyöñ edi ata Jew; inyuñ idige enyöñ-
 29 enyöñ mbobi ke öbukidem edi ata mbobi: edi enye edi Jew
 emi edide ke öwöñesit; ndien mbobi edi enye oro edide eke
 esit, ke ukpöñ, idige ke ikö ibet; itoro esie inyuñ itoho ke
 owo, edi oto ke Abasi.

3 NDIEN nso ufön ke Jew enyene? me nsidi udori mbobi?
 2 Ediwak ke kpukpru usuñ: akpasarare, emi ëkedade ikö
 3 Abasi ësin mö ke ubök. Koro okposuk edi nte ndusuk owo
 minyeneke mbuötidem, nte unana mbuötidem mö eyenam
 4 akpanikö Abasi okpu? Nwaña nsa O! yak Abasi edi
 akpanikö, edi kpukpru owo kiet kiet edi osu-nsu; nte
 ëwetde ëte,

Man ëkut ëte Afo enen ke ikö Fo,
 Afo önyuñ akan kini Afo ekpede ikpe.

5 Edi edieke uquañkpö nyin ayarareded edinen ido Abasi,
 nso ke nyin ididöhö? Nte Abasi emi önöde ufen edi anam
 6 idiöñkpö? (Ami ndöhö nte owo.) Nwaña nsa O! koro
 7 didie ndien' ke Abasi edikpe ererimbott? Edi edieke
 akpanikö Abasi awakde önö Enye ukpono oto ke nsu mi,
 8 nsinam naña ësuk ëbatde mi nte idiök owo? ndien nsikpan
 nyin ndidöhö nte, Eyak nyin inam idiök, man eti öwörö,
 (kpa nte ëtiñde ëbiat nyin, ndusuk owo ënyuñ ëdöhöde
 ëte, nyin idöhö)? emi ubiom-ikpe mö enende.
 9 Nso ndien? Nte itie nyin ödiök akan eke mö? Baba,

baba ke usuñ kiet : koro nyin ima ibem iso idori Me-Jew
 ye Me-Greek ikö, ite, kpukpru mö edi menam-idiöñkpö ;
 10 ntemi ēwetde ëte,

- Baba edinen owo iduhe, ndomo kiet ;
- 11 Baba owo eti ibuot kiet iduhe,
 Inyeneke ndomo kiet eke oyomde Abasi ;
- 12 Kpukpru owo ēma ēwaha ēkpöñ usuñ, mö kpukpru ötö
 kiet ēwörö ikpikpu ;
 Inyeneke baba kiet emi anamde eti, ndomo mkpasip kiet :
- 13 Odudu itöñ mö edi ana-iñwañ udi ;
 Mö ēda edeme mö ēsu nsu :
 Iföt urukiköt odu mö kidak m kpök-inua :
- 14 Emi isuñi ye ndot ndot ikö ēyöhöde mö ke inua :
 Ukot mö ēsöp ndiduök iyip ;
- 15 Nsobo ye ndutukhö ēdu ke usuñ mö ;
- 16 Ndien mö idiöñöke usuñ emem :
 17 Uteñe Abasi iduhe mö ke enyin.
- 18 19 Ndien nyin imöfiök ite, sededi emi ibet ödöhöde, enye
 ödöhö mö emi ēdude kidak ibet ; man kpukpru inua okpo-
 dop, man öfuri ereribot ēkpenyuñ ēdu kidak ikpe Abasi :
 20 koro oto ke utom ibet baba owo kiet idique utebe-ikpe ke
 21 iso Esie : koro ifiök idiöñkpö otode ke ibet. Edi kemi
 ēma ēyarare edinen ido Abasi emi misañake ye ibet, ibet ye
 22 me-prophet ēnyuñ edi mentiense ; kpa edinen ido Abasi eke
 otode ke mbuötidem ke Jesus Christ önö kpukpru owo
 23 emi ēbuötde idem ; koro isio miduhe ; koro kpukpru
 24 ēma ēnam idiöñkpö, ēnyuñ ëtaba uböñ Abasi ; ikpe ama
 etebe mö ke ikpikpu ke mfön Esie oto ke erifak emi odude
 25 ke Christ Jesus : emi Abasi okonimde ete, edi eyit, oto ke
 mbuötidem, ke iyip Esie, ete, ayarare edinen ido Esie,
 kabaña erikaña mbe midiöñkpö emi ēkenamde totoko, ke
 26 ime Abasi ; ete, ayarare edinen ido Esie kemi : man Enye
 ke Idemesie enen, önyuñ edi Andinam öbuöt-idem ye Jesus
 27 enen. Enye-e mbure ndien ? Esio enye ëfep. Oto ke nso
 oruk ibet ? ke ibet utom ? Baba, edi ke ibet mbuötidem.
 28 Mödo nyin ibat ite, ikö etebe owo oto ke mbuötidem,
 29 isañake ke utom ibet. Nte Abasi edi eke Me-Jew ikpöñ ?
 Nte Enye inyuñ idige eke Me-Gentile nde ? Ih, edi eke
 30 Me-Gentile nde : sia Abasi edide kiet, edinyuñ anamde ikpe
 etebe mbon-mbobi ke mbuötidem, ye mbon-erut oto ke
 31 mbuötidem. Ndien nte nyin inam ibet öwörö ikpikpu oto
 ke mbuötidem ? Nwaña nsa O ! nyin inam ibet ösöñö ada.

4 NDIEN nso ke nyin Ididöhö ite Abraham, akamba ēte
 2 nyin ke uduot, okokut? Koro edieke ikö eketebede
 Abraham oto ke utom, enye enyene se oburede; edi idige
 3 kiso Abasi. Koro ñwed Abasi ödöhö didie? *Ödöhö ete*,
 Ndien Abraham ököbuöt idem ye Abasi, ndien ēbat oro
 4 ēnö enye ke edinen ido. Edi enye emi anamde utom,
 5 ibatke utip esie ke ñkpö mfön, edi ke isön. Edi enye emi
 minamke utom, edi öbuötde idem ye Enye emi anamde ikö
 etebe midiök owo, ēbat mbuötidem esie ke edinen ido.
 6 Kpa nte David ñko etiñde ikö eridiöñ abaña owo emi Abasi
 7 abatde edinen ido eke misañake ye utom önö enye, ete,

Öföfön önö mö eke ēfende midiök ido mö,

Emi ēnyuñ ēfukde ndudue mö.

8 Öföfön önö owo eke Jehovah midibatke muquañkpö
 inö enye.

9 Nte etiñ eridiöñ emi ndien ēbaña mbon mbobi, me ēbaña
 mbon erut ñko? koro nyin idöhöde ite, Ekebat mbuötidem
 10 Abraham ēnö enye ke edinen ido. Ndien ēkebat didie?
 Me ke ini enye edide mbobi, me ke ini enye edide erut?
 11 Idige ke mbobi, edi ke erut: ndien enye ekenyene idiöñö
 mbobi, ete, edi ntense edinen ido mbuötidem emi enye
 enyenede ke ini erut: kpañ enye ekpedi ēte kpukpru mö
 emi ēbuötde idem, okposuk edi nte mö ēdide erut, man
 12 ēbat edinen ido ēnö mö; ye ēte mbobi önö mö emi midige
 mbon mbobi ikpöñ, edi ēnyuñ ēsañade ke nde ikpat
 mbuötidem ēte nyin Abraham emi enye ekenyenede ke ini
 13 erut. Koro mikönöñö Abraham me nditö esie uñwöñö oto
 ke ibet, ēte, enye eyedi andinyene ererimbot, edi oto ke
 14 edinen ido mbuötidem. Koro edieke edide mbon ibet ēdi
 mendinyene, mbuötidem akabare ikpikpu, uñwöñö önyuñ
 15 abiara: koro ibet anamde ifuresit; edi ebiët eke ibet
 16 miduhe, eribiat ibet inyuñ iduhe. Oto do *edi* ke mbuöt-
 idem, man edi ñkpö mfön; man uñwöñö ösöñö ada önö
 kpukpru nditö; inyeneke mbon ibet ikpöñ, edi enyene
 mö ñko emi enyenede mbuötidem Abraham, emi edide ēte
 17 nyin kpukpru (nte ēwetde ēte, Monim fi ke ēte ediwak
 midut) kiso Enye emi enye ököbuötde idem ye Enye,
 Abasi, emi anamde mekpa-mkpa ēdu uwem, önyuñ
 18 okotde ñkpö eke miduhe, kpa nte mö ēdude. Emi
 adade idori-enyin onim ke akpanikö, kini idori-enyin
 miduhe. man enye akabare edi ēte ediwak midut, nte
 19 ēkedöhöde ēte, Ubon fo éyetie ntem. Ndien enye ekese

Ikpöhidem esiemö eke etiede kemi nte akpade (sia enye osimde ñkpö nte isua ikie), ye nte Sarah ebede idaha uman
 20 eyen, enye inyuñ iduökke mbuötidem : ke erise uñwöñö Abasi, enye iyikke ke unana mbuötidem, edi akabare ösöñ
 21 oto ke mbuötidem, önö Abasi ukpono, ke otimde öfiök ete,
 22 Enye emekeme ñko ndinam se Enye ököñwöñöde. Mödo
 23 ñko ñko ēkebat ënö enye ke edinen ido. Ndien idige
 24 kabaña enye ikpöñ ke ēkewet ëte, ēkebat ënö enye ; edi kabaña nyin ñko, emi ëdibatde ënö, emi ibuötde idem ye
 Enye emi akanamde Jesus Öböñ nyin eset ke mkpa, emi
 25 ēkeyakde ënö kabaña ndidue nyin, ënyuñ ënamde eset kabaña utebe-ikpe nyin.

5 Sia ikö etebe nyin oto ke mbuötidem, ëyak nyin
 2 inyene emem ye Abasi oto ke Öböñ nyin Jesus Christ ; emi otode ke Enye ñko nyin imenyene usuñ ke mbuötidem iduk ke mfön emi nyin idade kesit ; ndien ëyak nyin idara ke
 3 idori-enyin uböñ Abasi. Inyuñ idige ntre ikpöñ, edi ëyak nyin inyuñ idara ke ukut nyin : ke ifiökde ite, ukut
 4 anam ime ; ndien ime, eridomo ; ndien eridomo, idori-
 5 enyin : ndien idori-enyin inamke owo but ; koro ima Abasi öyöhöde nyin kesit oto ke Edisana Spirit emi
 6 ëkenöde nyin. Koro kini nyin ikedide kaña mem-mem,
 7 ke ekem ini Christ akakpa kibuot midiök owo. Koro ayak esisit owo idikpaha kibuot edinen owo : me owo kiet
 8 eyesöñ esit akpa kibuot eti owo. Edi Abasi otim ayarare ima eke Enye amade nyin, ke emi, kini nyin idide kaña
 9 midiök owo, Christ akakpa kibuot nyin. Nwañwa edi so
 ndien, ke ikö etebede nyin kemi oto ke iyip Esie, nyin
 10 iyeböhö iyaresit oto ke Enye. Koro edieke, kini nyin ikedide musua, ëkenamde nyin idi mufan ye Abasi oto ke mkpa
 Eyen Esie, ñwañwa edi so, ke éma ëkenam nyin idi mufan,
 11 ëyenyaña nyin oto ke uwem Esie ; inyuñ idige ntre ikpöñ, edi nyin inyuñ idadara ke Abasi oto ke Öböñ nyin Jesus Christ, emi otode Enye nyin imakabare idi mufan kemi.
 12 Mödo nte otode ke owo kiet idiöñkpö okoduk ke ere-
 rimbot, ndien mkpa okoduk oto ke idiöñkpö ; ndien ntre
 mkpa ebe osim kpukpru owo, koro kpukpru ënamde
 13 idiöñkpö :—koro kini ibet mukoduhe kaña idiöñkpö okodu
 ke ererimbot : edi ibatke idiöñkpö tnö owo ke ibet miduhe.
 14 Edi mkpa akakara ötöñöde ke Adam tutu osim Moses,
 akara kpa ye mó emi miknamke idiöñkpö ke mbiët

idiōñkpö Adam, emi edide uwut-ñkpö Enye emi edidide.
 15 Edi idige nte ndudue etiede, ke mfön etie. Koro edieke otode ke ndudue owo kiet ediwak ēkpaña, ñwañwa edi so mfön Abasi ye enö mfön emi otode owo kiet, Jesus Christ,
 16 ēwak enö ediwak owo. Inyuñ idige nte okotode ke owo kiet, emi anamde idiōñkpö, ke enö etie : koro ikpe okotode ke owo kiet osim ubiom-ikpe, edi enö mfön
 17 okoto ke ediwak ndudue osim utebe-ikpe. Koro ama oto ke ndudue owo kiet mkpa akara oto ke owo kiet oro ; ñwañwa edi so mö emi ēnyenede uwak mfön ye enö edinen ido ēyekara ke uwem oto owo kiet, Jesus Christ.
 18 Ndien ntre, nte otode ko ndudue kiet kpukpru owo ēsim ubiom-ikpe ; kpa suk ntre oto ke edinen utom
 19 kiet kpukpru owo ēsim utebe-ikpe uwem. Koro nte otode ke ntut-utöñ owo kiet ediwak owo ēkabare ēdi midiök owo, kpa suk ntre oto ke nsuk-ibuot owo kiet
 20 ediwak owo ēyekabare ēdi ndinen owo. Ndien ibet okoduk ñko man ndudue ēwak ; edi ke ebiët eke ndudue ēkewakde,
 21 mfön akawak akan : man, nte idiōñkpö akarade ke mkpa, kpa suk ntre ñko mfön akpakara oto edinen ido öwörö nsinsi uwem oto Jesus Christ Oböñ nyin.

6 NDIEN nso ke nyin ididöhö ? Nte nyin idiyire ke
 2 idiōñkpö, man mfön awak ? Nwaña nsa O ! Didie ke nyin, emi ikakpade inö idiōñkpö, idisuk idu uwem kesit ?
 3 Me mbufo ifiökke ite, kpukpru nyin emi ikanade baptism iduk ke Christ Jesus ikana baptism iduk ke mkpa
 4 Esie ? Ntem nyin ikobukhö ye Enye ke baptism iduk mkpa : man, nte oto ke uböñ Ete Christ esetde ke mkpa,
 5 ntre nyin ñko ikpesaña ke öbufa uwem. Koro edieke nyin Idianade ye Enye ke mbiët mkpa Esie, nyin iyenuñ idi
 6 ntre ke mbiët eriset Esie ; iföfiök emi ite, ēkeköñakan owo nyin ke cross ye Enye, kpañ ēbiat ikpöhidem idiōñkpö,
 7 kpañ nyin ikudi aba ifn lnö idiōñkpö ; koro owo emi
 8 akpade asana ke idiōñkpö. Edi edieke nyin ikpade ye Christ, nyin inim ke akpanikö ite, nyin iyenuñ idu uwem
 9 ye Enye ; iföfiök ite, Christ, emi ekesetde ke mkpa,
 10 ikpaha aba ; mkpa ikarake aba Enye. Koro mkpa emi Enye akakpade, akakpa önö idiōñkpö ini kiet : edi uwem
 11 emi Enye odude, Enye odu önö Abasi. Kpa ntre ñko mbufo ēbat idemmbufo ëte, ēmekpaña enö idiōñkpö, edi ēmedu uwem enö Abasi ke Christ Jesus.

12 Mödo ëkuyak ñdiöñkpö akara ikpöhidem mkpa mbufo,
 13 nte mbufo édisukde ibuot ënö ñdiök ñtöñ esie : ëkunyuñ
 ëyak mbak ikpöhidem mbufo ënö ñdiöñkpö nte ñkpö-utom
 uquañkpö ; edi ëyak idemmbufo ënö Abasi, nte medu-
 uwem éto ke mkpa, ye mbak ikpöhidem mbufo nte ñkpö-
 14 utom edinen ido ënö Abasi. Koro ñdiöñkpö midikarake
 mbufo : koro mbufo miduhe kidak ibet, edi kidak mfön.
 15 Nso ndien ? Nte nyin idinam ñdiöñkpö, koro nyin
 16 miduhe kidak ibet, edi kidak mfön ? Ñwaña nsa O ! Nte
 mbufo ifiökke ite, enye emi mbufo ëyakde idemmbufo nte
 ifn ënö ndisuk ibuot 'nö, mbufo édi ifn esie emi mbufo
 ësukde ibuot ënö ; edide eke ñdiöñkpö öwörö mkpa, me
 17 edide eke nsuk-ibuot öwörö edinen ido ? Edi yak ëköm
 Abasi, koro mbufo, emi ëkedide ifn ñdiöñkpö, ëmekabare
 ësuk ibuot oto ke esit mbufo ënö oruk erikpep eke ëyakde
 18 mbufo ënö ; ndien ke ëma ëkesio mbufo ke itie-ufn ñdiöñ-
 19 kpö, mbufo ëmekabare édi ifn eti ido. Ami ndöhö nte owo
 kabaña memidem öbukidem mbufo : koro kpa nte mbufo
 ëkeyakde mbak ikpöhidem mbufo édi ifn ndek-ndek ñkpö
 ye öburöbut ñkpö öwörö öburöbut ñkpö, kpa ntre ëyak
 mbak ikpöhidem mbufo kemi nte ifn ënö edinen ido öwörö
 20 erinam asana. Koro kini mbufo ëkedide ifn ñdiöñkpö,
 21 mbufo ikesañake ñkpö ye eti ido. Nso mfri ndien ke mbufo
 ëkenyene ke íni oro oto ke me-ñkpö oro ënamde mbufo but
 22 kemi ? koro utit me-ñkpö oro edide mkpa. Edi ke ëma
 ëkesio mbufo ke itie-ufn ñdiöñkpö kemi, mbufo ëma ënyuñ
 ëkabare édi ñköt Abasi, mbufo ëmenyene mfri mbufo
 öwörö erinam asana, ndien utit esie edi nsinsi uwem.
 23 Koro ñkpö-eyen-utom ñdiöñkpö edide mkpa ; edi enö Abasi
 edi nsinsi uwem ke Christ Jesus Õböñ nyin.

7 Me mbufo ifiökke, nditö-ëte, (koro ami ndöhöde ye mō
 emi ëfiökde ibet), ite, ibet akara owo adaña nte enye odude
 2 uwem ? Koro ibet öbopde ñwan emi enyenede ebe adian
 ye ebe adaña ini nte enye odude uwem ; edi ebe ama akpa,
 3 enye öböhö ibet emi öbopde enye adian ebe. Ndien ntre,
 adaña ini nte ebe odude uwem, enye ama adiana yeowo efen,
 ëyekot enye esin-efibe : edi ebe ama akpa, enye öböhö ibet,
 ntre enye idige esin-efibe ke enye adianade ye owo efen.
 4 Mödo, nditö-ëte mi, ëkenyuñ ënam mbufo édi mekpa-mkpa
 ënö ibet ke ñkpöhidem Christ ; man mbufo ëdiana efen,
 Enye emi ëkenamde eset ke mkpa, kpañ nyin ikpoñwom

5 mfri inö Abasi. Koro adañemi nyin ikodude ke öbukidem, me-itöñ idiöñkpö, emi éyararede éto ke ibet, énam utom ke
 6 mbak ikpöhidem nyin ndiñwom mfri 'nö mkpa. Edi kemi nyin imöböhö ibet, ke ima ikakpa inö se ikemumde nyin ikaña; ke ntre ke nyin inam ñkpö ke öbuña uwem spirit, idige ke akani uwem ñwed.

7 Ndien nso ke nyin ididöhö? Nte ibet edi idiöñkpö? Nwaña nsa O! Edi ami ñkpöfiökke idiöñkpö ke mitoho ke ibet: koro ami meñkpöfiökke idiök itöñ, ke ibet midöhöke
 8 ite, Kukop idiök itöñ: edi idiöñkpö, ke okutde usuñ, ada ewukhö anam kpukpru oruk idiök itöñ ke esít mi: koro ke
 9 ibet miduhe idiöñkpö akpa. Ndien ami ñkodu uwem ini kiet ke ibet mikoduhe: edi kadañemi ewukhö edide, idiöñ-
 10 kpö edemere, ndien ami ñkpa; ndien ami ñkut nte ewukhö,
 11 emi ökpöwöröde uwem, öwörö mkpa: koro idiöñkpö, ke erikut usuñ, ada ewukhö abiaña mi, önyuñ ada enye owot
 12 mi. Ntem ibet asana, ewukhö önyuñ asana, önyuñ enen,
 13 önyuñ öfön. Ndien nte se ifonde akabare mkpa önö mi? Nwaña nsa O! Edi idiöñkpö, man éyarare éte, edi idiöñ-
 kpö, ke erinam mkpa 'nö mi oto ke se ifonde;—man oto ke
 14 ewukhö idiöñkpö okpotim ödiök akan. Koro nyin imöfiök ite, ibet edi eke spirit: edi ami ndi eke öbukidem, manyama
 15 'nö idiöñkpö. Koro se ami 'namde mfiökke: koro midige se ami nyomde ke 'nam; edi se ami nsuade, oro ke 'nam.
 16 Edi edieke 'namde se menyomke, ami monyime ibet
 17 nte, öfön. Ntre kemi idige aba ami 'nam oro, edi idiöñkpö
 18 emi oduñde mi kesít. Koro möfiök nte, baba eti ñkpö kiet iduñke mi kesít, oro edi, ke öbukidem mi: koro erinyime
 19 odude ye ami, edi erinam eti ñkpö iduhe. Koro eti ñkpö emi nyomde 'namke: edi idiök ñkpö emi menyomke, oro
 20 ke ami 'nam. Edi edieke 'namde se menyomke, idige aba
 21 ami 'nam, edi idiöñkpö emi oduñde mi kesít. Ami mokut ibet emi ndien, nte, idiöñkpö odu ye ami emi nyomde
 22 ndinam eti. Koro ami ndatde esít ke ibet Abasi ke
 23 öwöñ-esít: edi mokut ibet efen ke mbak ikpöhidem mi, añwanade ye ibet ibuot mi, önyuñ omumde mi nte ibuot eköñ önö ibet idiöñkpö eke odude ke mbak ikpöhidem
 24 mi. O obukpo owo nte ami! anie edinyaña mi osio ke
 25 ikpöhidem mkpa emi? Mököm Abasi ke Jesus Christ Öböñ nyin. Ntem ami ke idemmi ye ekikere mi 'nam ñkpö 'nö ibet Abasi; edi ke öbukidem 'nam 'nö ibet idiöñkpö.

ÑWED NDITÖ ROME 8

- 8 MÖDO kemi ikpe ibiomke mö emi ēdude ke Christ Jesus.
2 Koro ibet Spirit uwem ke Christ Jesus ama anam mi
3 mböhö ibet idiöñkpö ye mkpa. Koro se ibet mikemeke
ndinam, sia ememde oto ke öbukidem, Abasi ödöñ Eyen
Esiemö ke mbiët idiök öbukidem, ye kabaña idiöñkpö,
4 anam ikpe obiom idiöñkpö ke öbukidem : man se ibet
etemedé osu ke nyin, emi misañake ke ido öbukidem, edi
5 ke ido spirit. Koro mö eke öbukidem ëkerede ñkpö öbuk-
6 idem ; edi mö eke spirit, ñkpö spirit. Koro ekikere
öbukidem edide mkpa ; edi ekikere spirit edi uwem ye
7 emem : koro ekikere öbukidem edi usua Abasi ; koro enye
misukke idem inö ibet Abasi, minyuñ ikemeke ndisuk
8 idem : ndien mö emi ēdude ke öbukidem ikemeke ndinem
9 Abasi esit. Edi mbufo iduhe ke öbukidem, edi ēdu ke
spirit, edieke Spirit Abasi oduñde kesit mbufo. Edi
edieke owo ekededi minyeneke Spirit Christ, enye idige
10 owo Esie. Ndien edieke Christ odude kesit mbufo,
ikpöhidem akpa oto ke idiöñkpö ; edi spirit odu uwem
11 oto ke edinen ido. Edi edieke Spirit Esie emi akanamde
Jesus eset ke mkpa oduñde kesit mbufo, Enye emi aka-
namde Christ Jesus eset ke mkpa eyenuñ anam ikpöhidem
mkpa mbufo ēdu uwem oto ke Spirit Esie emi oduñde
kesit mbufo.
- 12 Ntre ndien, nditö-ête, nyin idi mekama-isön, ikamake
13 öbukidem, ndidu uwem ke ido öbukidem : koro edieke
mbufo ēdude uwem ke ido öbukidem, mbufo ënyene
ndikpa ; edi edieke mbufo ëwotde utom ikpöhidem oto
14 ke spirit, mbufo ëyedu uwem. Koro adaña owo nte
15 Spirit Abasi etemedé, mö emi édi nditö Abasi. Koro
mbufo miköböhö spirit ufn eke editöñöde ntak esin mbufo
ënyene ndik ; edi mbufo ëkebö spirit itie-nditö, emi anamde
16 nyin ifiori ite, Abba, Ete. Spirit ke Idemesie etin ikö
17 ntiense ye spirit nyin, ete, nyin idi nditö Abasi : ndien
ima idi nditö, nyin inyuñ idi menyene ; menyene Abasi,
ye mebuana-akpa ye Christ ; ekpedi nte nyin ikutde
ukut ye Enye, man nyin inyuñ ida uböñ ye Enye.
- 18 Koro ami mbatde nte ukurukut ñkpö idahemi ikemke
19 ndida ndomo ye uböñ eke ediyararedé önö nyin. Koro
ökpösöñ idori-enyin ekondo ebetde eriyarare nditö Abasi.
20 Koro ëkenamde ekondo edi ikpikpu, idige koro enye
21 amade, edi oto ke Enye emi akanamde enye edi ntre, ke
Idori-enyin ete, ëyenam ekondo ke idemesie öböhö ufn

ÑWED NDITŌ ROME 8

- 22 mbiara oduk ke itie eyen-Isöñ uböñ nditō Abasi. Koro nyin imöfiök ite, öfuri ekondo omumde önyuñ akpade
- 23 ubiak ötö kiet tutu osim emi. Inyuñ idige ntre ikpöñ, edi nyin ke idemnyin ñko, emi inyenede akpa mfri Spirit, kpa nyin ke idemnyin imomum kesit idemnyin, ibet erinam nyin idi nditō, *oro edi*, erifak ikpöhidem nyin.
- 24 Koro ēkenyañade nyin ke idori-enyin : edi idori-enyin eke ēkutde idige aba idori-enyin : koro anie owo odori
- 25 enyin ke se enye okutde ? Edi nyin ima idori enyin ke se nyin mique, nyin ibet enye ke ime.
- 26 Ndien kpa ntre ñko Spirit anyaña memidem nyin . koro nyin mifiökke ndiböñ akam nte nyin ikpeböñde ; edi Spirit ke Idemesie anam mkpe-ubök önö nyin ye 'mum
- 27 eke owo mikemeke nditiñ ; ndien Enye emi öduñorede esit öfiök se edide ekikere Spirit, koro Enye anamde mkpe-
- 28 ubök önö mbon Abasi nte Abasi *amade*. Ndien nyin imöfiök ite, kpukpru ñkpö ësaña ubök kiet ënam ufön ënö mö eke ëmade Abasi, kpa mö emi ëkotde nte uduak
- 29 Esie edide. Koro mö emi Enye ekebemde iso öfiök, ke Enye önyuñ ebem iso onim, ete, ënam mö ëkabare ëbiët Eyen Esie, man Enye edi akpan kotu ediwak nditö-
- 30 ëte ; ndien mö eke Enye ekebemde iso onim, mö ñko ke Enye önyuñ okot : ndien mö emi Enye okotde, ke Enye önyuñ anam ikpe etebe mö : ndien mö emi Enye anamde ikpe etebe mö, ke Enye önyuñ önö mö uböñ.
- 31 Nso ndien ke nyin ididöhö ibaña ñkpö emi ? Abasi
- 32 ama ada ye nyin, anie edibiöñö nyin ? Enye emi mikafamke Eyen Esiemö, edi akayakde Enye önö kabaña nyin kpukpru, didie ke Enye midinyuñ inöñö nyin kpukpru
- 33 ñkpö idian ye Enye ? Anie edidori ndimek iköt Abasi
- 34 ñkpö ekededi ? Edi Abasi anam ikpe etebe ; anie edinam ikpe obiom ? Edi Christ Jesus akakpa, edi ebe oro ekeset ke mkpa, emi odude ke ubök nasia Abasi, emi
- 35 önyuñ anamde mkpe-ubök önö nyin. Anie edidianare nyin ke ima Christ ? Nte ukut, me ndutukhö, me eriköbö,
- 36 me akañ, me iferi, me ñkpö-ndik, me ofut ? Kpa nte ëwetde ëte,

Ëwot nyin ke öfuri usen ëbaña Fi ;

Ëbat nyin nte me-eröñ mkpa.

- 37 Edi ke kpukpru ñkpö emi nyin ikakan inyuñ lbe oro oto
- 38 ke Enye emi akamade nyin. Koro ami motim mfiök nte, idige mkpa, idige uwém, idige me-angel, idige me-uböñ,

ÑWED NDITÖ ROME 9

Idige ñkpö emi ēdude kemi, idige ñkpö eke ēdīdīde, idige
 39 me-odudu, idige edikoñ, idige edituñö, inyuñ idige baba
 ñkpö kiet efen emi ēbotde, edikeme ndidianare nyin ke
 ima Abasi, emi odude ke Christ Jesus Oböñ nyin.

9 Ami ndöhö akpanikö ke Christ, nsuhe su, esit mi önyuñ
 2 etiñ ikö ntiense ye ami ke Edisana Spirit, ete, ami menyene
 3 akamba mfukhö ye ubiak eke misukhöke ke esit mi. Koro
 ami ñkpoyom nte, ēdianare mi ye Christ nte ñkpö nsobo,
 4 kabaña nditö-ete mi, oruk mi ke öbukidem : emi ēdide
 nditö Israel ; emi itie-nda-nsin-ke-ubon, ye uböñ, ye me-
 5 ediomi, ye erinö ibet, ye utom Abasi, ye me-uñwöñö
 enyenede mö ; emi mëte enyenede mö, emi Christ
 önyuñ otode ke mö nte öbukidem edide, emi akarade
 kpukpru, Abasi emi enyenede itoro ke nsinsi. Amen.
 6 Edi idige nte ikö Abasi öwöröde ikpikpu. Koro kpukpru
 7 mö midige ata Israel emi ēdide Israel : inyuñ idige koro
 mö ēdide uduot Abraham, ke mö kpukpru édi nditö :
 8 edi, Ke Isaac ke edikot uduot fo. Oro edi, idige nditö
 öbukidem édi nditö Abasi ; edi edi nditö uñwöñö ke ēbat
 9 ke uduot. Koro emi edide ikö uñwöñö, ete, Adaña ini
 10 ntem nyedi, ndien Sarah eyeman eyen. Inyuñ idige ntre
 ikpöñ ; edi ke Rebecca ñko ama okoyomo oto owo kiet,
 11 kpa Isaac éte nyin—koro ini *nditö mika-imanake kaña*,
 minyuñ inamke eti me idiök, man uduak Abasi nte asañade
 ke edimek ökpösöñö ada, idige eke me-utom, edi eke Enye
 12 emi okotde, edöhö enye [Rebecca], éte, Ebeiso eyenam
 13 ñkpö önö ekperedem. Kpa nte emi ēwetde éte, Ami
 ñkama Jacob, edi nsua Esau.
 14 Nso ke nyin ididöhö ndien ? Nte Abasi aquaña ?
 15 Ñwaña nsa O ! Koro Enye ödöhöde Moses, ete, Ami
 nyenyene mböm ye owo eke 'nyenede mböm, nyenuñ
 16 ntua owo eke ntuade mböm. Ntre itoho enye emi oyomde,
 inyuñ itoho enye emi efeghede itök, edi oto ke Abasi emi
 17 enyenede mböm. Koro ñwed Abasi ödöhöde Pharaoh,
 ete, Kpa kabaña idem ñkpö emi ke Ami ñkemenere fi, man
 ñwut odudu mi ke idemfo, man enyuñ équörö enyiñ Mi
 18 ke öfuri ereribot. Ntem Enye enyene mböm ye owo
 nte Enye amade, ndien ösöñ owo esit nte Enye amade.
 19 Afo edidöhö mi ndien, ete, Nsinam Enye osuk anamde
 20 ikö ? Koro anle öbiöñö uduak Esie ? Edi afo edi anie,
 O owo, emi öböröde eneni ye Abasi ? Nte ñkpö eke oborode

ÑWED NDITÖ ROME 10

edidöhö andibot enye, ete, Nsinam afo okobotde mi ntem ?

21 Me nte obot-eso inyeneke unen ndida mbat ke ebok kiet mbot eso kiet emi ënöde ukpono, ye efen emi ësede ke

22 ekpri ? Edi edieke Abasi, ke oyomde ndiyarare iyaresit Esie, 'nyuñ ñwut odudu Esie, emede ke aqua anyan ime

23 meso iyaresit emi ëkenamde ëním ënö nsobo : man Enye önyuñ ayarare uwak uböñ Esie ke meso mböm, emi Enye

24 ekebemde iso oním önö uböñ, nyin, emi Enye ökönyuñ okotde, itoho ke Me-Jew ikpöñ, edi oto ke Me-Gentile

25 ñko ? Ntemi Enye önyuñ ödöhöde ke ñwed Hosea ete,

Nyekot mö emi mikedige iköt Mi, nte, iköt Mi,

Nyenyuñ ñkot enye, emi mikedige edima, nte, edima añwan.

26 Ndien ama ekem, ke ebiët eke ëkedöhöde mö, ëte, Mbufo idige iköt Mi,

Kpa do ke ëdikot mö nditö Abasi uwem.

27 Ndien Isaiah ofiori abaña Israel ete, Okposuk edi nte ibat nditö Israel ëwakde nte ntan inyañ, edi nsukhö ke

28 ëdinyaña : koro Jehovah eyenam önö ererimbó nte Enye

29 öködöhöde, eyenam ama, önyuñ osibe enye ibibio. Ndien

nte Isaiah ekebemde iso ödöhö ete,

Ke mikpedige Jehovah me-udim ösukhö uduot önö nyin,

Nyin ikpekabare itie nte Sodom, ëkpenyuñ ënam nyin ibiët Gomorrah.

30 Nso ke nyin ididöhö ndien ? Ite, Me-Gentile, emi mikebineke edinen ido, éma ësim edinen ido, kpa edinen

31 ido eke otode ke mbuötidem : edi Israel, ke eribine ibet

32 edinen ido, ikesimeke ibet oro. Ntak-a ? Koro mö mikoyomke enye ke mbuötidem, edi nte edide ke utom.

33 Itiat iduö esin mö ëduö ; kpa nte ëwetde ëte,

Sese monim itiat iduö ke Zion, ye aqua itiat emi anamde owo öduö :

Ndien owo eke öbuötde idem ye enye idique but.

10 NDITÖ-ËTE, se esit mi oyomde ye akam mi emi mbönde

2 'nö Abasi mbaña mö edi, nte, ényaña mö. Koro ami ndide ntiense 'nö mö nte, mö ényene ufup emi ëfibede önö Abasi,

3 edi idige ke ifiök. Koro ke mö mifiökke ibaña edinen ido Abasi, ényuñ éyomde ndiwuk eke idemmö, mö isukke idem

4 inö edinen ido Abasi. Koro Christ edi uyöhö ibet öwörö edinen ido önö kpukpru owo kiet kiet emi öbuötde idem.

5 Koro Moses ewetde ete, owo emi anamde edinen ido ibet

NWED NDITŌ ROME 11

- 5 eyedu uwem kesit. Edi edinen ido eke otode ke mbuöt-
 idem ödöhö ntem ete, Kudöhö kesit fo ete, Anie edidök
 7 oduk ke heaven ? (oro edi, ndida Christ nsukhöre) : me,
 Anie edisukhöre ke edituñö ebiët ? (oro edi, ndida Christ
 8 ndök oto ke mkpa). Edi enye ödöhö didie ? *Ete*, Ikö
 ekpere fi, ke inua fo, ye ke esit fo : oro edi, ikö mbuötidem
 9 emi nyin iquöröde : koro afo ama ayarare Jesus nte Öböñ
 ke inua fo, önyuñ onim ke esit fo ete, Abasi akanam Enye
 10 eset ke mkpa, afo eyeböhö : koro ke esit ke owo onim
 ke akpanikö osim edinen ido ; ndien ke inua ke enye
 11 ayarare osim erinyaña. Koro ñwed *Abasi* ödöhöde ete,
 12 Owo ekededi emi öbuötde idem ye Enye idique but. Koro
 Jew ye Greek midige isio : koro Kiet edide Öböñ
 kpukpru, Enye önyuñ awak mfön önö kpukpru owo eke
 13 esemedede ekot Enye : koro, Owo ekededi eke esemedede okot
 14 enyiñ Jehovah eyeböhö. Didie ndien ke mö ediseme ekot
 Enye emi mö minimke ke akpanikö ? Ndien didie ke mö
 edinim Enye ke akpanikö emi mö mikopke ibaña ?
 15 Ndien didie ke mö edikop ke andiquörö miduhe ? Ndien
 didie ke mö ediquörö, ke midöñke mö ? kpa nte ewetde eete,
 Ukot owo, emi edade mbuk idara nti ñkpö edi, eye didie !
 16 Edi idige kpukpru mö ekekpañ utöñ enö mbuk idara oro.
 Koro Isaiah ödöhöde ete, Öböñ, anie onim mbuk nyin
 17 ke akpanikö ? Ntre mbuötidem oto ke erikop, ndien
 18 erikop oto ke ikö Christ. Edi ami ndöhö nte, Nte mö
 ikokopke ? Ih, ke akpanikö,
 Uyom mö ama öwörö osim öfuri ekondo,
 Ikö mö önyuñ osim utit ereribot.
 19 Edi ami ndöhö nte, Nte Israel iköfiökke ? Ke mbemiso
 Moses ödöhö ete,
 Nyeda se midige idut nsin mbufo eñibe ufup,
 Nyeda idut eke minyeneke ibuot nyat mbufo esit.
 20 Ndien Isaiah enyene uko, önyuñ ödöhö ete,
 Mö eke mikoyomke Mi ekekut Mi ;
 Ñkowut idem 'nö mö emi mikobupke ibaña Mi.
 21 Edi enye ödöhö abaña Israel ete, Ke öfuri usen 'nyanare
 ubök Mi 'nö mbon nsöñ-ibuot emi enyuñ enenide eneni.
 11 Ami ndöhö ndien nte, Nte Abasi ömöduök iköt Esie ?
 Nwaña nsa O ! Koro ami ñko ndide eyen Israel, eke uduot
 2 Abraham, nto esien Benjamin. Abasi iduökke iköt
 Esie emi Enye ekebemunde iso ödiöñö. Nte mbufo ifiökke

ÑWED NDITÓ ROME 11

se ñwed Abasi ödöhöde abaña Elijah ? nte enye esemedé
 3 önö Abasi abiat Israel, ete, Öböñ, mö ēmewot me-prophet
 Fo, mö ēmewuri mitie-uwa Fo : ndien ami nsuk ikpöñ ke
 4 idemmi, mö ke ēnyuñ ēyom uwem mi ndibö. Edi ibörö
 Abasi ödöhö enye didie ? Ami 'ma nsukhö 'nö Idemmi
 thousand owo itiaba eke akanam mitöñöke edöñ inö
 5 Baal. Ndien kpa ntre kemi ñko nsukhö odu nte erimek
 6 mfön edide. Edi edieke edide ke mfön, idige aba ke utom :
 7 midige ntre mfön idige aba mfön. Nso naña ? Se Israel
 oyomde, enye ique : edi ndimek ēkut enye, ndien ēsöñ mö
 8 eke ēsukhöde esít : nte ēwetde ēte, Abasi ökönö mö spirit
 iyet, enyin emi mique, ye utöñ emi mikopke, tutu osim
 9 idem usen emi. David önyuñ ödöhö ete,

Yak okpokoro mö akabare edi afia ye mfine,

Ye ñkpö iduö, ye usiene önö mö :

10 Yak enyin okim mö, man ēkukut ñkpö,
 Nyuñ nuk edem mö kpukpru ini.

11 Ami ndöhö ndien nte, Nte mö ēketuak ukot man ēduö ?
 Nwaña nsa O ! Edi oto ke iduö mö erinyaña etiene
 12 Me-Gentile, man ēsín mö ēfibe ufup. Ndien edieke iduö
 mö edide uwak mfön ererimbot, eriduök ñkpö mö önyuñ
 edide uwak mfön Me-Gentile ; adaña didie ke uyöhö mö
 edidi akan ?

13 Edi ami ndöhö ye mbufo emi ēdide Me-Gentile. Ami,
 emi ndide apostle Me-Gentile, ñkpono itie utom mi :
 14 man ke usuñ ekededi ami ñkpesin oruk mi ēfibe
 15 ufup, ñkpönyuñ 'nyaña ndusuk mö. Koro edieke eriduök
 mö edide erinam ererimbot etie ufan ufan, erida mö
 16 ndien edidi nso, iböhöke uwem oto ke nkpa ? Ndien
 akpa mfri ama asana, etuek önyuñ edi ntre : öruñ
 17 ama önyuñ asana, me-ñkök ēnyuñ ēdi ntre. Edi edieke
 ekpokde ndusuk ñkök ēfep, ēnyuñ ēda fi, emi edide olive
 iköt, ēkpi ēsín kotu mö, afo önyuñ akabarede abuana öruñ
 18 isek olive ye mö ; kubure mbure ye ñkök : edi afo ama
 19 obure, idige afo eke obiomde öruñ, edi öruñ obiom fi. Afo
 eyedöhö ndien ete, Ekekpor me-ñkök ēfep, man ēsín mi
 20 kesít. Ntre ; ēkesibe mö ēfep oto ke unana mbuötidem
 mö, ndien afo ada ke mbuötidem fo. Kutañ idem, edi
 21 feghe ndik : koro edieke Abasi mikatuaha me-ñkök emi
 22 ēkenyenede eto mböm, Enye idinyuñ ituaha fi. Ese
 ndien mfön ye nsöñ-ido Abasi : nsöñ-ido ye mö eke ēduöde ;
 edi ye afo, mfön-ido Abasi, edieke afo osukde etie ke mfön-

ÑWED NDITŌ ROME 12

- 23 ido Esie : midige ntre ēyesibe fi nde ēfep. Ndien ēyeda mö ēsīn ñko, ke mö mitakke ke unana mbuötidem mö :
- 24 koro Abasi emekeme nditōñō ntak nda mö nsīn. Koro edieke ēkpide fi ēsīo ke se edide olive iköt ke uduot, ēda fi itoho ke uduot ēsīn ke eti olive : ñwañwa ediso ke ēdida mö, emi ēdide ata ñkök ke uduot, ēsīn ke itie olive mö.
- 25 Koro ami nyomke mbufo, nditō-ēte mi, ēdi ököi ēbaña ndibé ñkpö emi, mbak mbufo ēdise idemmbufo ke mefiöñ-kpö owo, ēte, ke ubak nsöñesít ama otibe öön Israel, tutu
- 26 uyöhö Me-Gentile edi ; ndien ntre ēyenyaña öfuri Israel : kpa nte ēwetde ēte,

Andinyaña eyeto ke Zion ;

Enye eyekabare idiök ido ke Jacob efep :

- 27 Ndien emi edi ediomi Mi ye mö,
Kadañemi ndimende midiöñkpö mö mfep.

- 28 Kabaña gospel, mö ēdi musua ēbaña mbufo : edi kabaña
29 edimek, mö ēdi ndima ēbaña mête. Koro enö ye ikot
30 Abasi misañake ye eritua mkpöfiök. Koro nte mbufo
totoko ēkedide mbon nsöñ-ibuot ye Abasi, edi kemi ēmekut
31 mböm oto ke nsöñ-ibuot mö, kpa ntre ke memö emi ñko
ēma ēsöñ ibuot kemi, man oto ke mböm eke ētuade mbufo
32 mö ñko ēkut mböm kemi. Koro Abasi ama okui kpukpru
abakha ke nsöñ-ibuot, man Enye atua kpukpru mböm.

- 33 O edituñö uwak irike ye ifiök Abasi ! Adaña didie
ke me-ikpe Esie ēkak owo ndiduñöre, me-usuñ Esie
34 ēnyuñ ēyaña ndifiök ! Koro anie owo öfiök ekikere
35 Öböñ ? me anie ekedi anditeme Enye ? me anie ekebem
iso öön Enye ñkpö, ndien ēditöñö ntak ēnö enye ke usiene ?
36 Koro kpukpru ñkpö ētode ke Enye, ēnyuñ ētiede ke Enye,
ēnyuñ ēdude ēbaña Enye. Yak uböñ enyene Enye ke
nsinsi. Amen.

- 12 MEKPE** mbufo ubök ndien, nditō-ēte mi, ke mböm Abasi,
ndiyak ikpöhidem mbufo 'nö Abasi nte uwa uwem ye
edisana uwa, emi Abasi amade ndibö, emi odotde mbufo
2 ndinam. Ndien ēkubiët ererimbott emi : edi ēkpukhöre ke
erinam esít mbufo öbufa, man mbufo ēdomo ēfiök se edide
eti uduak Abasi, eke enemde esít önyuñ öfonde ama.

- 3 Koro ami mödöhö kpukpru owo kiet kiet kotu mbufo, oto
ke mfön emi ēkenöde mi, nte, okuse idemesie ebe
adaña nte enye ekpesede ; edi yak oním ibuot ekere nte
enyene-ibuot owo, adaña nte udomo mbuötidem eke Abasi

4 önöde kpukpru owo kiet kiet edide. Koro kpa nte nyin
 inyenede ediwak mbak ikpöhidem ke idem kiet, ndien
 kpukpru mbak ikpöhidem oro inyeneke oruk utom kiet :
 5 kpa ntre nyin, emi iwakde, idi idem kiet ke Christ, inyuñ
 6 idi mbak ikpöhidem kiet eken. Ndien ke nyin inyenede
 nsio nsio enö nte mfön emi enöde nyin asañade, edide
 eriquörö ikö, *yak nyin iquörö* nte idomo mbuötidem nyin
 7 asañade ; me erinam utom, *yak nyin isin idem* ke utom
 8 nyin ; me enye eke ekpepde, ke erikpep esie ; me enye emi
 önöde item, ke erinö item esie : enye emi önöde ñkpö,
yak enye önö ke ntarubök ; enye emi akarade, *yak enye*
akara ke eritiñ enyin ; enye emi atuade mböm, *yak enye*
 9 atua mböm ke ntat-ido. Yak ima okusaña ke mbubik.
 10 Esua se idide idiök ; eyire ye se idide eti. Ke ima nditö-
 ete ema kiet eken ye esit mböm ; ébat kiet eken nte
 11 odotde ukpono akan ; ekunyoní ke utom ; efefiop ke
 12 spirit ; enam ñkpö enö Oböñ ; edara ke idori-enyin ; eme
 13 ime ke ukut ; eköbö ke eriböñ akam ; enö iköt Abasi se
 14 mö enanade ; emekhe ke erikama isen owo. Ediöñ mö
 15 emi eköböde mbufo ; ediöñ, ekunuñ esuñi. Edara ye
 mö emi edarade ; etuaña ye mö emi etuañade. Enyene
 16 ekikere kiet kiet ye eken. Ekukere ikpö ñkpö, edi
 ësukhöre idem enö ñkpri ñkpö. Ekuse idemmbufo nte
 17 meñöñkpö owo. Ekunam baba owo kiet idiök ke usiene
 idiök. Ekere ndinam se idotde ukpono ke enyin kpukpru
 18 owo. Edieke ekemedé, edomo nditie emem emem ye
 19 kpukpru owo ke öfuri esit mbufo. Ndima mi, ekusio
 usiene enö idemmbufo, edi ebök usuñ enö ifuresit : koro
 ewetde ete, Jehovah ödöhö ete, Usiene edi okim ; Ami
 20 nyesio usiene. Edi biöñ ama ödöñ usua fo, nö enye udia ;
 itöñ ama asat enye, nö enye möñ : koro ke erinam ntre
 21 afo eyebok ebok-ikañ ke ibuot esie. Ekuyak idiök akan
 mbufo, edi éda eti ékan idiök.

13 YAK kpukpru owo ësuk idem enö me-odudu eke ekponde
 ékan : koro odudu miduhe ke mitoho Abasi ; ndien se
 2 idude, edi Abasi onim mö. Ke ntre enye emi öbiöñöde
 odudu, öbiöñö se Abasi onimde : ndien mö emi ébiöñöde,
 3 ikpe eyetiene mö. Koro mendikara midige ñkpö ndik
 inö eti utom, edi idiök utom. Nte afo uyomke ndifeghe
 odudu ? nam se ifonde, ndien afo eyenyene itoro oto ke
 4 enye : koro enye edi anam-utom Abasi önö fi abaña etj

ñkpö. Edi afo ama anam idiök, feghe ndik ; koro enye mikamake ofut ke ñkpikpu : koro enye edide anam-utom Abasi, andisio usiene ndiyarare iyaresít ye enye emi anamde 5 idiök. Mödo mbufo ēnyene ndisuk idem, idige kabaña 6 iyaresít ikpöñ, edi kabaña esít mbufo nde. Koro ñkpö emi esin mbufo ēnō utomo ñko ; koro mö ēdide menam- 7 utom Abasi, ēnenam idem ñkpö emi kpukpru ini. Ēnō kpukpru owo se mö ēdotde : eke odotde utip, ēnō utip ; eke odotde utomo, ēnō utomo ; eke odotde uteñe, ēnō uteñe ; eke odotde ukpono, ēnō ukpono.

8 Ékukama ndomo owo kiet isön, iböhöke ndima kiet eken : koro enye emi amade mböhiduñ esie omotim onim ibet.

9 Koro *mbe* emi, Kusin efibe, Kuwot owo, Kuyip inö, Kuyom ñkpö owo, ye ibet efen ekededi, kpukpru mö ēdöñö ke ikö 10 emi, ete, Afo edima mböhiduñ fo nte idemfo. Ima inamke mböhiduñ esie idiök : ntem ima edi eriyöhö ibet.

11 Ndien emi, ke ēfiökde ini ēte, ini otim ekem kemi nte ēkpemederede ke idap : koro kemi erinyaña ekperedé

12 nyin akan nte kini nyin ikonimde ke akpanikö. Okoneyo oyom ndikure, uwemeyo ekpere : mödo eyak nyin iduök

13 me-utom ekim, inyuñ isine ñkpö-eköñ uñwana. Eyak nyin isaña ke akpanikö, nte ke uwemeyo ; idige ke erinam ido otime otime ye ke uyukhö min, idige ke idañ ye ke use,

14 idige ke utök ye ufup. Edi mbufo esine Öböñ Jesus Christ, ëkunyuñ énam ñkpö ēnö itöñ öbukidem.

14 EDI ēda owo emi edide mem mem ke mbuötidem, edi 2 ëkuneni ëbaña me-ekikere esie. Owo kiet enyene

mbuötidem ndidia kpukpru ñkpö : edi owo eke edide mem 3 mem adia suk iköñ. Yak enye eke adiade okusin enye eke midiahä ke ndek ; yak enye eke midiahä ökunyuñ odomo

4 enye eke adiade : koro Abasi ama onyi me enye. Afo edi anie emi odomode owo owo efen ? Ke enyin ēte esie ke enye ösöñö ada me öduö. Edi ëyenam enye ösöñö ada ;

5 koro Öböñ enyenede odudu ndinam enye ösöñö ada. Owo kiet onim usen kiet akan usen efen : owo efen onim kpukpru usen *ukem ukem*. Yak kpukpru owo kiet kiet otim öfiök

6 ke esít esiemö. Enye emi okponode usen, okpono enye önö Öböñ : ndien enye emi adiade, adia önö Öböñ, koro enye önöde Abasi eköm ; ndien enye emi midiahä, idiahä inö

7 Öböñ, ndien önö Abasi eköm. Koro baba owo nyin kiet miduhe uwem inö idemesie, ndien baba owo kiet inyuñ

NWED NDITŌ ROME 15

8 ikpaha inō idemesie. Koro edieke nyin idude uwem, nyin idu uwem inō Ōbōñ ; me edieke ikpade, ikpa inō Ōbōñ : mödo me nyin idu uwem, me nyin ikpa mkpa, nyin inyene
9 Ōbōñ. Koro Christ akakpade, önyuñ odude uwem kabaña idem ñkpö emi, man enye edi Ōbōñmekpaña-mkpa
10 ye medu-uwem. Edi afo, nsinam afo odomode eyen-usö ?
me afo ñko, nsinam afo esinde eyen-usö ke ndek ? koro
11 kpukpru nyin iyeda ke itie-ikpe Abasi. Koro éwetde ēte,
Jehovah ödöhö ete, Ma uwem Mi, kpukpru edöñ éyetöñö
ēnö Mi,

Ndien kpukpru edeme éyeniyime énö Abasi.

12 Ndien ntre nyin kiet kiet iyebuk mbuk idemnyin inö Abasi.
13 Mödo yak nyin ikudomo kiet eken aba : edi mbufo ékam
édomo emi, ēte, baba owo kiet ökunüñ eyen-ēte esie ñkpö
14 iduö ke usuñ, me se esinde enye öduö. Möfiök, mönyuñ
'nim ke akpanikö ke Ōbōñ Jesus nte, baba ñkpö kiet
idekheke ke idemesie : iböhöke ye enye emi abatde ete,
15 ñkpö edekhe, ye enye ke ñkpö edekhe. Koro eyen-usö ama
öfukhö abaña udia, afo usañake aba ke ima. Kuda udia
16 fo usobo enye emi Christ akakpade kibuot esie. Ékuyak
17 ndien ödöhö idiök ébaña nti ido mbufo : koro obio Abasi
midige eridia ye eriñwöñkpö, edi edi edinen ido ye emem
18 ye idaresit ke Edisana Spirit. Koro enye emi anamde
ñkpö önö Christ ke ñkpö emi nem Abasi esit, önyuñ
19 öbō itoro owo. Ntre ndien éyak nyin itiene ñkpö
20 emem, ye ñkpö eke nyin idade iteme kiet eken. Ekuda
udia ébiat utom Abasi. Ke akpanikö kpukpru ñkpö
ésana ; edi ödödiök önö owo eke adiade ye mfiomo ke esit
21 esie. Öfön owo okuta unam, ökunyuñ öñwöñ wine,
ökunyuñ anam ñkpö ekededi eke esinde eyen-ēte öduö.
22 Mbuötidem eke afo enyenede, nyene ke idemfo kiso Abasi.
Öföfön önö owo eke midomoke idemesie ke ñkpö eke enye
23 abatde ke eti. Edi owo eke eyikde ama adia, ikpe obiom
enye, koro mitoho ke mbuötidem ; ndien ñkpö ekededi
eke mitoho ke mbuötidem edi idiöñkpö.

15 NDIEN nyin emi lsöñöde idem ikpobiom memidem mblo
2 memidem, ikunyuñ inem idemnyin esit. Yak kpukpru
nyin kiet kiet inem mböhidiñ esie esit ke se ifonde, man
3 éteme enye. Koro Christ ñko mikenemke Idemesie esit ;
edi, nte éwetde ēte, Esuene mö eke ésuenede fi odoro Mi.
4 Koro ñkpö ekededi eke ékebemde iso éwet, ékewet man

ékpep nyin, kpañ oto ke ime ye ndöñ-esít ñwed Abasi
 5 nyin ikpenyene idori-enyin. Ndien yak Abasi ime ye
 ndöñ-esít öñö mbufo ndinyene ekikere kiet, kiet ye eken
 6 ke Christ Jesus : man ke esít kiet mbufo ëkpetoro Abasi
 7 ye Ëte Öböñ nyin Jesus Christ ke uyo kiet. Mödo mbufo
 éda kiet eken, kpa nte Christ akadade mbufo, man éñö
 8 Abasi uböñ. Koro ami ndöhöde nte, éma énam Christ
 edi anam-utom mbobi kabaña akpanikö Abasi, man Enye
 9 ösöñö me-uñwöñö eke éñöde mête, man Me-Gentile
 ëkpenyuñ étoro Abasi kabaña mböm Esie ; nte éwetde
 éte,

Mödo ami nyetoro Fi kotu Me-Gentile,
 'Nyuñ ñquö iquö 'nö enyin Fo.

10 Enye önyuñ ödöhö ñko ete,

Mbufo, Me-Gentile, édara ye iköt Esie.

11 Ndien ñko, ete,

Étoro Jehovah, kpukpru mbufo Me-Gentile ;
 Yak kpukpru midut ényuñ étoro Enye.

12 Ndien ñko, Isaiah ödöhö ete,

Öruñ Jesse eyedu,

Ndien Enye emi adakhade ada ndikara Me-Gentile ;
 Enye ke Me-Gentile édidori enyin.

13 Abasi idori-enyin akpakam esin kpukpru idara ye emem
 ke erinim ke akpanikö ke esít mbufo öyöhö, man mbufo
 ényene uwak idori-enyin, ke odudu Edisana Spirit.

14 Ndien ami ke idemmi motim 'ním ke akpanikö mbaña
 mbufo, nditö-éte mi, nte, mfön öyöhö mbufo ke idem-
 mbufo, ye kpukpru ifiök, mbufo émenyuñ ëkeme

15 nditeme kiet eken. Edi ami mewet 'nö mbufo uko uko
 ñkan adaña daña, nte ñkpö eke ntöñöde ntak nti mbufo,

16 oto ke mfön emi Abasi ökönöde mi, ete, ami ñkpedi anam-
 utom Christ Jesus 'nö Me-Gentile, 'nyuñ 'nam utom gospel
 Abasi, man eriyak Me-Gentile 'nö edi uwa eke enemde

17 Abasi esít, emi Edisana Spirit önyuñ anamde asana. Mödo
 ami menyene mbure mi ke Christ Jesus ke ñkpö eke

18 ényenede Abasi. Koro ami mendidaha uko nditiñ mbaña
 ñkpö ekededi, iböhöke memö oro Christ akadade mi anam,
 ke ikö ye ke utom, ke odudu midiöñö ye mutibe ñkpö,

19 ke odudu Edisana Spirit, man Me-Gentile ésus ibuot ;
 ntre ötöñöde ke Jerusalem, önyuñ akanare tutu osim
 20 ke Illyricum, ami 'ma ntím ñquörö gospel Christ ; ih, 'ním
 enye nte iso ñkpö mi ndiquörö gospel ntem, idige ke ebiët

eke ēma ēkequörö enyin Christ, man amí ñkudori ñkpö ke
21 utom owo efen ; edi, nte ēwetde ēte,

Mö emi miketiñke inö mö ñbaña Enye ëyekut,
Ndien mö emi mikokopke ëyefiök.

22 Mödo ñko, ēkekpan mi ke ediwak ini emi nditiene mbufo :
23 edi kemi, sia menyeneke aba itie ke edem emi, ndien ke
24 ödöñde mi ke ediwak isua emi nditiene mbufo, iní ekededi
amí ndikade ke Spain (koro amí modori enyin nte, nyekut
mbufo ke isañ mi, nte, mbufo ëyenyuñ ñyaña mi ke usuñ
mi nte ñkade do, ke 'ma mbem iso 'nem esít ye
25 eribuana ye mbufo)—edi kemi, möñ ñka ke Jerusalem,
26 ndinam ñkpö 'nö mbon Abasi. Koro ekenemde mbon
Macedonia ye Achaia esít nditibe okuk 'nö mubuene kotu
27 mbon Abasi emi ēdude ke Jerusalem. Koro ekenemde
mö esít ; mö ñyuñ ëdi mendikama mö isön. Koro edieke
ëkenamde Me-Gentile ëbuana ke ñkpö spirit mö, mö
28 ëkama mö isön ndinö mö ñkpö ikpöhidem. Mödo kini
amí 'namde ñkpö emi 'ma, 'nyuñ 'nímde nde ke mfri emi
29 'nö mö, nyesaña mbe mbufo ñka ke Spain. Ndien möfiök
nte, kini udidide, nyesaña ye uyöhö ufön Christ ntiene
mbufo.

30 Ndien mekpe mbufo ubök, nditö-ēte, ke Òböñ nyin
Jesus Christ, ye ke ima Spirit, man mbufo ëñwana ye amí
ötö kiet ke akam eke mbufo ëböñde ñö Abasi ñbaña mi ;
31 man ñyaña mi ësio ke ubök mö eke misukke ibuot ke
Judæa, man utom eke 'namde 'nö Jerusalem edi se mbon
32 Abasi ëdinyimede ; man ntiene mbufo ke idaresit nte
Abasi amade, 'nyuñ nduök odudu ye mbufo ötö kiet.
33 Ndien Abasi emem odu ye mbufo kpukpru. Amen.

16 Amí motoro Phœbe eyen-ēte nyin añañwan 'nö mbufo, emi
2 edide anam-utom ufök Abasi ke Cenchreæ : man mbufo
ëda enye ke Òböñ, nte odotde mbon Abasi, ñyuñ ëñwam
enye ke ñkpö ekededi eke enye ediyomde uñwam mbufo :
koro enye ñko ke idemesie akañwamde ediwak owo efen,
ye mi ke idemmi.

3 Eköm Prisca ye Aquila menam-utom ye ami ke Christ
4 Jesus, emi ëkeyakde itöñ uwem mö kabaña uwem mi ;
emi midige amí ikpöñ ñköm mö, edi kpukpru mufök Abasi
5 kotu Me-Gentile ñko : ñyuñ ëköm ufök Abasi emi odude
ke ufök mö. Eköm Epænetus edima mi, emi edide akpa
6 mfri Asia önö Christ. Eköm Mary, emi akanamde ediwak

ÑWED NDITÓ ROME 16

7 utom önō mbufo. Eköm Adronicus ye Junias, oruk mi, ye nsaña mi ke ñkpököbl, emi ēdide ikpö owo kotu me-
 8 apostle, emi ēkenyuñ ēbeende mi iso ēdu ke Christ. Eköm
 9 Ampliatus edima mi ke Öböñ. Eköm Urbanus anam-
 10 utom ye nyin ke Christ, ye Stachys edima mi. Eköm
 Apelles owo emi ēnyimedé ke Christ. Eköm *mbon ufök*
 11 Aristobulus. Eköm Herodian oruk mi. Eköm *mbon*
 12 *ufök* Narcissus, emi ēdude ke Öböñ. Eköm Tryphæna
 ye Tryphosa, emi ēnamde utom ke Öböñ. Eköm edima
 13 Persis, emi anamde ediwak utom ke Öböñ. Eköm Rufus
 14 edimek ke Öböñ, ye eka esie ye okim. Eköm Asyncritus,
 Phlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, ye nditö-ete emi
 15 ēdude ye mö. Eköm Philologus ye Julia, Nereus ye eyen-
 ēte esie añwan, ye Olympas, ye kpukpru mbon Abasi emi
 16 ēdude ye mö. Eköm kiet eken ye edisana ntüm-inua.
 Kpukpru mufök Christ eköm mbufo.

17 Kemi mekpe mbufo ubök, nditö-ete, nte, ētüm ēse mö
 emi ēsinde eribakhare ye ñkpö eke ēnamde owo öduö,
 emi misañake ye erikpep eke ēkpdepde mbufo : ēnyuñ
 18 ēdianare ēkpöñ mö. Koro oruk owo emi minamke utom
 Öböñ nyin Christ, edi ēnam ñkpö ēuö idibi mö ; ndien
 19 ke udön ye inem ikö mö, mö ēbiaña esit me-ököi. Koro
 nsuk-ibuot mbufo asuanade kotu kpukpru owo. Mödo
 ami madara mbaña mbufo : edi ñkpama mbufo ēdi me-
 fiöñkpö owo ke nti ñkpö, ēnyuñ ēdi ököi ke se idide idiök.
 20 Ndien Abasi emem eyenuak Satan kidak ukot mbufo
 ibigike.

Mfön Öböñ nyin Jesus Christ odu ye mbufo.

21 Timothy anam-utom ye ami ökön mbufo ; ye Lucius
 22 ye Jason ye Sosipater, oruk mi. Ami Tertius, emi ñwetde
 23 ñwed emi, mökön mbufo ke Öböñ. Gaius, ēte ufök mi,
 ye eke öfuri ufök Abasi, ökön mbufo. Erastus akama-
 okuk obio ökön mbufo, ye Quartus eyen-ete.

25 Kemi ēyak önö Enye emi ekemedé ndinam mbufo
 ösöñö ēda nte asañade ye gospel mi ye eriquörö Jesus Christ,
 nte asañade ye eriyarare ndibe ñkpö emi ēkedopde inua
 26 ēbaña toto ke nsinsi ini, edi kemi ēma ēyarare, ēnyuñ ēda
 ñwed me-prophet ēnam kpukpru midut ēfiök man ösuk
 27 ibuot ke mbuötidem, nte ewukhö nsinsi Abasi edide ; önö
 Abasi emi ikpöñ ikpöñ edide ifiök oto ke Christ Jesus
 önö Enye uböñ ke nsinsi. Amen.

AKPA NWED NDITÖ CORINTH.

- 1 PAUL**, emi ēkotde ēte edi apostle Jesus Christ oto ke uduak
2 Abasi, ye Sosthenes eyen-ēte nyin, ēwet ēnō ufök Abasi
 emi odude ke Corinth, kpa mö emi ēnamde ēsana ke Christ
 Jesus, emi ēkotde ēte ēdi mbon Abasi, ye kpukpru mö emi
 ēsemede ēkot enyin Oböñ nyin Jesus Christ ke kpukpru
3 ebiët, Oböñ mö ye eke nyin : mfön odu ye mbufo ye emem
 ēto ke Abasi. Ete nyin ye Oböñ Jesus Christ.
- 4 Ami** möküm Abasi mi kpukpru ini mbaña mbufo, ke
5 mfön Abasi emi ēkenode mbufo ke Christ Jesus ; nte ke
 kpukpru ñkpö ēkenam mbufo ēdi mbon inyene ke Enye,
6 ke kpukpru ikö ye ke kpukpru ifiök ; kpa nte ēkesöñ-
7 öde ikö ntense Christ ke esit mbufo : ntre mbufo itabake
 ke baba enö kiet ; ke ēbebèt eriyarare Oböñ nyin Jesus
8 Christ ; emi edinyuñ anamde mbufo ēsöñö ēda tutu
 osim akpatre, man ēkunyene se ēsuade enö mbufo ke usen
9 Oböñ nyin Jesus Christ. Abasi edi akpanikö, emi oto ke
 Enye ēkekotde mbufo ēduk ke ebuana Eyen Esie Jesus
 Christ Oböñ nyin.
- 10 Ndien** ami mekpe mbufo ubök, nditö-ēte, ke enyin
 Oböñ nyin Jesus Christ, nte, mbufo kpukpru ēdöhö ikö
 kiet, edibakhare ökunyuñ odu kotu mbufo ; edi nte,
11 mbufo ēfön ēma ke esit kiet ye ke ekikere kiet. Koro
 mbon ufök Chloe ēma étin enö mi ēbaña mbufo, nditö-
12 ēte mi, ēte, utök odu kotu mbufo. Se ndöhöde edi
 emi, nte, mbufo kiet kiet ēdöhö ēte, Ami ndi eke Paul
 Ami eke Apollos ; Ami eke Cephas ; ye Ami eke Christ.
- 13 Nte** Christ abakhare ? Ndi Paul ke ēkeköñ ke cross ēbaña
 mbufo ? me ēkenim mbufo baptism kesit enyin Paul ?
- 14 Möküm** Abasi nte meñkonimke mbufo baba kiet baptism,
15 ke miböhöke Crispus ye Gaius ; mbak owo ekededi edi-
16 döhö ete, ēkenim mbufo baptism kesit enyin mi. Ami
 ñkönyuñ 'nüm mbon ufök Stephanas baptism : ebède oro,
17 mfiökke me 'ma 'nüm owo efen baptism. Koro Christ
 miködöñke mi ndinim baptism, edi ndiquörö gospel :
 idige ke ikö ifiök, mbak ēdinam cross Christ edi ikpikpu.
- 18 Koro** ikö cross edide ndisime ye mö eke étakde ; edi ye
19 nyin emi ēnyañade enye edi odudu Abasi. Koro ēwetde ēte,
 Ami nyesobo ifiök mfiöñkpö,
 Nyenyuñ nsin öniöñ mbon öniöñ ke ndek.

AKPA ÑWED NDITÓ CORINTH 2

20 Enye-e öfiöñkpö owo ? enye-e ewet-ñwed ? enye-e owo
eneni ererímbot emi ? Nte Abasi ikanamke ifiök ererímbot
21 akabare edi ndisíme ? Koro sia ke ifiök Abasi, ererímbot
ke ifiök esie idiöñöke Abasi, ekenem Abasi esít ndida
ndisíme eriquörö ikö 'nyaña mö emi ènímde ke akpanikö.
22 Sia Me-Jew ēbupde idioñö, Me-Greek ényuñ éyomde
23 ifiök : edi nyin iquörö Christ nte èkekönde Enye ke
cross, ñkpö iduö önö Me-Jew, ye ndisíme önö Me-
24 Gentile ; edi ye mö emi èkotde, èdide Me-Jew ényuñ
èdide Me-Greek, Christ odudu Abasi, ye ifiök Abasi. Koro
25 ndisíme Abasi öfiökde ñkpö akan owo ; memidem Abasi
önyuñ ösöñde akan owo.
26 Koro èse ikot mbufo. nditö-ete, nte midige ediwak mbio
ifiök öbukidem, idige ediwak mkpösöñ owo, inyuñ idige
27 ediwak ikpö owo *ke èkekot* : edi Abasi ekemek ndisíme
ñkpö ererímbot, man Enye esin mefiöñkpö owo but ke
iso ; Abasi ökönyuñ emek mem mem ñkpö ererímbot, man
28 Enye esin mkpösöñ ñkpö but ke iso ; ye ikpikpu ñkpö
ererímbot, ye ñkpö eke èsinde ke ndek, ke Abasi ekemek,
ye ñkpö eke miduhe, man Enye anam ñkpö eke èdude
29 èkabare ikpikpu : man baba owo kiet okubure mbure
30 kiso Abasi. Edi oto ke Enye mbufo èdu ke Christ
Jesus, emi ènamde Enye edi ifiök önö nyin oto ke
31 Abasi, ye edinen ido, ye erinam asana, ye erifak : man
nte èwetde ète, Enye emi oburede mbure, yak obure ke
Öböñ.

2 NDIEN ami, nditö-ete, kinu ñketienede mbufo, ntienike
ye inem ikö me ifiök, ñquörö ndibe ñkpö Abasi 'nö mbufo.
2 Koro ami ñkenyenede iwuk nte, ndifiökke baba ñkpö kiet
kotu mbufo, ke miböhöke Jesus Christ, ye nte èkekönde
3 Enye ke cross. Ndien ami ñkodu ye mbufo ke memidem,
4 ye ke ndik, ye ke ediwak nyekidem. Ndien ikö mi ye
eriquörö mi ikedige ke suñ suñ ikö ifiök, edi ke eriwut-
5 ñkpö Spirit ye odudu : man mbuötidem mbufo okudu ke
ifiök owo, edi ke odudu Abasi.
6 Edi nyin itiñ ifiök kotu mö emi èfonde : edi idige
ifiök ererímbot emi, inyuñ idige eke mendikara ererímbot
7 emi, emi èdikabarede èdi ikpikpu ñkpö : edi nyin itiñ ifiök
Abasi ke ndibe ikö, *kpa ifiök* eke èkedipde, emi Abasi
8 ekebemde me-eyo iso onim önö uböñ nyin : eke baba
mendikara ererímbot emi kiet mifiökke : koro mö èma

AKPA NWED NDITÖ CORINTH 3

9 ēkpefiök, mö ikpowotke Oböñ uböñ ke cross : edi nteml ēwetde ēte,

Me-ñkpö eke enyin mikeque, utöñ mikönyuñ ikopke,

Emi mikönyuñ idukke ke esit owo,

Ñkpö ekededi emi Abasi okonimde önö mö emi ēmade Enye.

10 Edi Abasi akayarare önö nyin oto ke Spirit : koro Spirit öduñorede kpukpru ñkpö, kpa erituñö ñkpö Abasi.

11 Koro anie kotu owo öfiök ñkpö owo, ke miböhöke spirit owo emi odude enye ke idem ? kpa ntre ñko baba owo kiet

12 ifiökke ñkpö Abasi, ke miböhöke Spirit Abasi. Edi nyin iköböhö spirit ereribot, edi spirit emi edide eke Abasi ;

13 man nyin ifiök ñkpö eke Abasi önöde nyin ke mfön. Me-ñkpö emi ñko ke nyin idöhö, idige ke ikö eke ifiök owo ekpepde, edi ke se Spirit ekpepde ; ida ñkpö Spirit Idomo

14 ye ñkpö Spirit. Ndien owo öbukidem inyeneke me-ñkpö Spirit Abasi : koro mö ēdide ndisime ye enye ; ndien enye

15 ikemeke ndifiök mö, koro ēdade Spirit ēdomo mö. Edi owo spirit odomo kpukpru ñkpö, baba owo kiet inyuñ

16 idomoke enye. Koro anie owo ököfiök ekikere Jehovah, emi ökpönöde Enye item ? Edi nyin imenyene ekikere Christ.

3 NDIEN ami, nditö-ēte, ñkekemeke ndidöhö ye mbufo nte mbio spirit, edi nte mbio öbukidem, ye nte nsek nditö ke

2 Christ. Ami ñköbök mbufo ke möñeba, idige ke udia ; koro mbufo mikekemeke kaña : kpa idem ini emi mbufo

3 ikemeke ; koro mbufo ësuk ēdide eke öbukidem : koro sia ufup ye utök ēdude kotu mbufo, nte mbufo idige eke

4 öbukidem, inyuñ isañake ke ido owo ? Koro adañemi owo kiet ödöhöde ete, Ami ndi eke Paul ; efen ete, Ami ndi eke

5 Apollos ; nte mbufo idige owo ? Nso ndien edi Apollos ? ndien nsidi Paul ? Menam-utom emi mbufo ēkenimde ke akpanikö oto ke mö ; kiet kiet nte Oböñ ökönöde enye.

6 Ami ñkötö, Apollos ököduök möñ ; edi, edi Abasi anam

7 ököri. Ntre ndien idige enye emi ötöde edi ñkpö, inyuñ idige enye emi öduökde möñ ; edi Abasi emi anamde ököri.

8 Ndien enye emi ötöde ye enye emi öduökde möñ ēdi kiet : edi mö kiet kiet eyebö ñkpö eyen-utom esie kpa nte utom

9 esie edide. Koro nyin idi menam-utom ye Abasi : mbufo ēdi iñwañ Abasi, ufök Abasi.

10 Nte mfön Abasi edide emi ēkenöde mi, nte enyene-ibuot

AKPA ÑWED NDITÓ CORINTH 4

ētubom mebök ufök, ami ñkötöñö ndibök ufök ; ndien owo efen öbök odori kesit. Edi yak kpukpru owo kiet kiet
 11 ekpeme nte enye öbopde odori kesit. Koro baba owo kiet mikemeke ndinim ñkpö-idak-isöñ efen, akan se ēma ēkenim,
 12 emi edide Jesus Christ. Edi edieke owo ekededi odoride gold, silver, ösöñ-urua itiat, eto, edisat mbiët, me etak nyanyaña
 13 ke ñkpö-idak-isöñ oro ; ēyeyarare utom owo kiet kiet : koro usen oro eyetaña enye, koro ēdiyararedé enye ke ikañ ;
 ndien ikañ oro ke idemesie eyenuñ odomo utom owo kiet
 14 kiet oruk eke enye edide. Edieke utom owo ekededi eke enye ökóbopde kesit edisöñöde ada, enye eyebö utip.
 15 Edieke utom owo ekededi editade ikañ, enye eyekut mbiara ñkpö : edi ēyenyaña enye ke idemesie ; edi nte ñkpö eke asañade ebe ke ikañ.
 16 Nte mbufo ifiökke ite mbufo ēdi temple Abasi, ye nte
 17 Spirit Abasi oduñde ke esit mbufo ? Owo ekededi ama abiat temple Abasi, Abasi eyesobo enye ; koro temple Abasi edide edisana, emi mbufo ēdide.
 18 Kuyak baba owo kiet abiaña idemesie. Owo ekededi ama abat idemesie ke owo ifiök kotu mbufo ke ererimbot emi, yak enye akabare edi ndisime, man enye akabare edi
 19 öfiöñkpö owo. Koro ifiök ererimbot emi edide ndisime ye Abasi. Koro ēwetde ëte, Enye ama omum mbon ifiök ke
 20 ñkari mö : ndien ñko, Jehovah ömöfiök me-ekikere mbon
 21 ifiök, ete, mö ēdi ikpikpu. Mödo kuyak baba owo kiet obure mbure ke owo. Koro kpukpru ñkpö ēnyenede
 22 mbufo ; edide Paul, me Apollos, me Cephas, me ererimbot, me uwem, me mkpa, me ñkpö eke ēdude kemi, me ñkpö eke
 23 ēdidide ; kpukpru ēnyene mbufo ; ndien mbufo ēnyene Christ ; ndien Christ enyene Abasi.

4 YAK owo osuk abat nyin nte menam-utom Christ, ye
 2 mekama-ukpökhöre ndibe ñkpö Abasi. Ke ñkpö emi ñko,
 3 ëyom mekama-ukpökhöre ēdi mbio akpanikö. Edi edi
 ata ekpri ñkpö ye ami mbufo ndidomo mi, me owo ndidomo
 4 mi : I'ih, ami ndomoke idemmi. Koro ami memfiökke
 se nduede ; edi emi inamke ikpe etebe mi : edi Enye emi
 5 odomode mi edi Õböñ. Mödo ēkubem ini iso ēdomo
 ñkpö, tutu Õböñ edi, emi edinamde ndibe ñkpö ekim
 ëñwaña, önyuñ ayararedé muduak esit ; ndien ke ini oro
 kpukpru owo kiet kiet eyebö Abasi itoro esie.
6 Ndien, nditö-ëte, 'ma nda ñkpö emi nte mbiët ñkpö

AKPA NWED NDITÖ CORINTH 5

ndian ke idemmi ye Apollos kabaña mbufo ; man ke nyin mbufo ēkpep nte mikpebehe adaña ñkpö oro ēwetde ; man baba owo mbufo kiet okutañ idem abaña owo kiet
 7 akan eken. Koro anie anam fi edi isio ? ndien nso ke afo enyene eke muköböhö-bö ? ndien edieke afo ökóböde-bö,
 8 nsinam afo oburede mbure kpa nte muköböhö-bö ? Kemi mbufo ēmeyukhö, kemi mbufo ēmekabare ēdi mbon inyene,
 9 mbufo ēma ēkara ke nyin miduhe : ih, ami mönyuñ nyom
 10 nte mbufo ēkarade, man nyin ñko ikara ye mbufo. Koro ami mese nte Abasi ama ayarare nyin me-apostle idi ukper-edem, nte mowo emi ēnämde ēnö mkpa : koro ēnamde nyin idi ñkpö ndise inö ereribot, ye me-angel, ye mowo.
 11 Nyin idi me-ndisime kabaña Christ, edi mbufo ēdi mefiöñ-kpö ke Christ ; nyin idi mem-mem, edi mbufo ēdi mkpösöñ ;
 12 mbufo ēmenyene ukpono, edi nyin inyene esuene. Tutu osim ke idem ini emi biöñ ödödöñ nyin, itöñ asasat nyin, nyin isasaña iferi, ēmemia nyin, nyin inyeneke akpan ufök
 13 iduñ ; nyin inyuñ inam utom, inam ke ubök idemnyin : ke
 14 Ami ñwetke ñkpö emi ndisin mbufo but ke iso, edi man 'nö mbufo item nte ndima nditö mi. Koro mbufo ēkpenyene thousand mendikpep duop ke Christ, mbufo inyeneke ediwak mëte : koro ke Christ Jesus ami
 15 ñkobon mbufo oto ke gospel. Mödo mekpe mbufo ubök
 16 nte, ēdi mendikpebe mi. Kabaña ñkpö emi 'ma ndöñ Timothy, emi edide edima ye eyen akpanikö mi ke Öböñ, emi editide mbufo usuñ mi emi ēdude ke Christ, kpa nte ami nteinede ke kpukpru ebiët ke kpukpru
 17 ufök Abasi kiet kiet. Ndien ndusuk owo ētañ idem, nte ñkpö eke ami menditieneke mbufo. Edi ami nyetiene mbufo ibigike, ke Öböñ ama onyime ; ndien ami nyefiök,
 18 idige ikö mbio ntañidem, edi odudu mö. Koro obio Abasi
 19 midige ke ikö, edi ke odudu. Nso ke mbufo ēyom ? me
 20 nditiene mbufo ye eto, me ke ima ye ke suñ suñ spirit ?

5 Étüm ëtiñ ëte use odu kotu mbufo, ndien edi oruk use emi miduhe kpa kotu Me-Gentile, nte owo kiet ödöde ñwan ëte
 2 esie. Ndien mbufo ke ëtañ idem, ikam itiehe ke mfukhö, man 'ésio owo emi akanamde ñkpö' emi kotu mbufo 'efep.

AKPA NWED NDITÓ CORINTH 6

3 Ama edi ami, ke menduhe ke ikpöhiden ye mbufo, edi ndodu do ke spirit, 'ma mbiom owo oro akanande ñkpö
 4 emi ntem, kpa nte ñkpodude ye mbufo, ke enyin Oböñ nyin Jesus, kini mbufo ēbonode ötö kiet ye spirit mi, ye
 5 odudu Oböñ nyin Jesus, nte, ēyak oruk owo emi ènö Satan, ète èsobo öbukidem, man ènyaña spirit ke usen Oböñ Jesus.
 6 Mbure mbufo ifönke. Nte mbufo ifiökke ite ekpri leaven
 7 anam öfuri ebok ofut ? Eduök akani leaven, man mbufo
 8 èdi öbufa ebok, kpa nte mbufo minyeneke leaven. Koro
 9 èma èwot passover nyin ñko, kpa Christ : mödo èyak nyin
 10 inim usörö, idige ke akani leaven, inyuñ idige ke leaven udu
 11 ye mbubiam, edi ke uyo eke leaven miduhe, eke esit kiet ye
 12 akpanikö.

10 Ami ñkewet ke ñwed mi 'nö mbufo nte èkusaña nsaña
 11 ye mbon use ; idige öfuri öfuri ye mbon use ererimbot emi,
 12 me ye mesin enyin ke ñkpö ye mbon utuk, me yemekpono
 13 ndem ; ekpedi ntem mbufo èkpenyene ndiwörö ke ere-
 14 rimb : edi kemi mewet 'nö mbufo, nte, edieke owo ekededi
 15 emi ekerede eyen-ète edide owo use, me esin enyin ke ñkpö,
 16 me okpono ndem, me andisuñi, me owo min, me owo utuk ;
 17 èkusaña nsaña ye oruk owo emi kpa ke eridia ñkpö. Koro
 18 ami nsaña nso ke eridomo mö eke èdude ke esien ? Nte
 19 mbufo idomoke mö emi èdude kesit *ufök Abasi*, edi Abasi
 20 odomo inö emi èdude ke esien ? Èsio idiök owo oro kotu
 21 mbufo èfep.

6 NTE owo mbufo ekededi, eke enyenede ikö ye mböhidiñ
 7 esie, edisöñ esit aka ikpe kiso mö emi minenke, idige
 8 kiso mbon Abasi ? Nte mbufo ifiökke ite, mbon Abasi
 9 èyekpe ikpe ererimbot ? Ndien mbufo èma èkpe ikpe
 10 ererimbot, nte mbufo idotke ndikpe ñkpö eke èkpride
 11 èkan ? Nte mbufo ifiökke ite nyin iyekpe ikpe me-angel ?
 12 ñwañwa ediso ndien ñkpö uwem emi ? Mödo ndien
 13 edieke mbufo ènyenede ndikpe ikpe ñkpö uwem emi, nte
 14 mbufo èmenim mö emi midige ñkpö ke ufök Abasi ndikpe ?
 15 Ndöhö emi man but anam mbufo. Ndi koro mikemeke
 16 ndikut öfiöñkpö owo baba kiet kotu mbufo, emi edikemedé
 17 ndibiere ikö kuföt nditö-ète esie, edi eyen-ète ada eyen-ète
 18 aka ikpe, önyuñ anam ntre kiso mö emi minimke ke akpan-
 19 ikö ? Nköm, ndudue ododu ama kotu mbufo, nte mbufo
 20 ènyenede ikpe kiet ye eken. Nsinam mbufo mikam
 21 inyimeke idiök ? nsinam miyakke ètuk mbufo ? Edi

mbufo ke idemmbufo ēnam idīök, ēnyuñ étuk owo, kpa
 9 nditö-ēte mbufo. Nte mbufo ifiökke ite, mö eke minenke
 Idinyeneke obio Abasi ? Ekuyak ēbiaña mbufo : Idige
 10 mbon use, memekpono ndem, me mesin efibe, me owo eke
 11 étiede nte ñwan, me me-sodomite, me minö, me mesin
 enyin ke ñkpö owo, me mbon min, me mendisuñi, me mbon
 utak ēdinyene obio Abasi. Ndien ndusuk mbufo ékedi
 kpa ntre : edi ékeyet mbufo, edi ékenam mbufo ésan,
 edi ékenam ikö etebe mbufo ke enyin Öböñ Jesus Christ,
 ye ke Spirit Abasi nyin.

12 Kpukpru ñkpö énenen ye ami ; edi idige kpukpru ñkpö
 édot. Kpukpru ñkpö énenen ye ami ; edi ndiyakke baba
 13 kiet akara mi. Enam udia énö idibi, ēnyuñ énam
 idibi énö udia : edi Abasi eyesobo enye ye mö. Edi
 14 inamke ikpöhidem inö use, edi énö Öböñ ; ndien Öböñ
 enyene ikpöhidem : ndien Abasi akanam Öböñ eset ke
 15 mkpa, eyenyuñ anam nyin iset ñko ke odudu Esie. Nte
 mbufo ifiökke ite, ikpöhidem mbufo édi ndido ikpöhidem
 Christ ? Ndien nte ami ndisio ndido ikpöhidem Christ
 mfep, 'nyuñ 'nam mö édi ndido akpara ? Nwaña nsa O !
 16 Nte mbufo ifiökke ite, enye eke adianade ye ñwan use
 edi idem kiet ye enye ? koro Enye ödöhöde ete, Mö
 17 mbiba éyekabare édi öbuk kiet. Edi enye emi adianade
 18 Öböñ edi spirit kiet. Efeghe ékpöñ use. Kpukpru
 idiöñkpö emi owo anamde ibuanake ye ikpöhidem ; edi
 19 owo emi asañade use anam ikpöhidem esiemö idiöñkpö.
 Nte mbufo ifiökke ite, ikpöhidem mbufo edi temple Edisana
 Spirit emi odude kesit mbufo, emi mbufo ényenede
 20 oto ke Abasi ? Ndien mbufo inyeneke idemmbufo ; koro
 ékedepde mbufo ke eköm urua : mödo ékpono Abasi ke
 ikpöhidem mbufo.

7 NDIEN kabaña ñkpö oro mbufo ékewetde : Ofön ye
 2 owo nte mikpotukke ñwan. Edi kabaña use, yak owo
 kiet kiet enyene ñwan esiemö, yak ñwan kiet kiet önyuñ
 3 enyene ebe esiemö. Yak ebe önö ñwan se idotde : ndien
 4 suk ntre ñko yak ñwan anam ye ebe. Nwan inyeneke
 odudu ye ikpöhidem esiemö, edi ebe enyene : ndien kpa
 suk ntre ñko ebe inyeneke odudu ye ikpöhidem esiemö,
 5 edi ñwan enyene. Mbufo ékutuk kiet eken, iböhöke ini
 asaña ke ediomi ke ekpri ini, man mbufo ékpésin idem
 ke akam, ékpenuñ étöñö ntak édiana kiet ye eken,

AKPA NWED NDITÖ CORINTH 7

man Satan okuda unana erifara-Idem mbufo odomo mbufo.

6 Edi ndöhö emi ke erinyime, idige nte ewukhö. Edi
 7 m kpama nte kpukpru owo ēkpetiede kpa nte ami ke
 Idemmi. Edi owo kiet kiet enyene enö esiemö oto ke
 Abasi, owo kiet ke ido emi, ye owo efen ke ido oro.

8 Edi ami mödöhö mö eke midöhö ndö ye mebe-akpa,
 9 nte, Öfön ye mö edieke mö ēticde kpa nte ami. Edi
 edieke mö mikemeke ndifara idem, yak mö ēdö ndö : koro
 10 öfonde ndidö ndö akan ndisiop. Edi ami nteme mö emi
 ēdöde ndö, inyuñ idige ami edi Öböñ, nte, Nwan okudi-
 11 anare ökpöñ ebe esie (edi enye ama adianare, yak enye
 ökudö ndö, midige ntre yak anam emem ye ebe esie) ;
 12 ebe ökunyuñ ökpöñ ñwan esie. Edi ami, idige Öböñ,
 ndöhö mö efen, nte : Ke eyen-ēte ekededi eyenede
 ñwan emi minimke ke akpanikö, ndien ñwan oro onyime
 13 ndiduñ ye enye, yak ökukpöñ enye. Ndien ke ñwan
 eyenede ebe emi minimke ke akpanikö, ndien onyime
 14 ndiduñ ye enye, yak enye ökukpöñ ebe esie. Koro
 ēnamde ebe emi minimke ke akpanikö asana ke ñwan esie,
 ndien ēnam ñwan emi minimke ke akpanikö asana ke eyen-
 ēte oro : midige ntre nditö mbufo ēkpedekhe ; edi kemi
 15 mö esana. Edi enye emi minimke ke akpanikö ama
 adianare, yak enye adianare : iböpke eyen-ēte eren me
 eyen-ēte añañwan ke oruk itie emi : edi Abasi ama okot
 16 nyin ke emem. Koro didie ke afo öfiök, O ñwan, me afo
 eyenyaña uberi ? ñko, didie ke afo öfiök, O ebe, me afo
 17 eyenyaña ñwan fo ? Kpa nte Öböñ ekedemedé önö
 kpukpru owo kiet kiet, nte Abasi okotde owo kiet kiet,
 yak enye asaña kpa ntre. Ndien ntem ke ami ñwuk ke
 18 kpukpru me-ufök Abasi. Nte ēkekot owo ekededi ke
 mbobi ? Yak enye okukabare edi erut. Nte ēma ēkot
 19 owo ekededi ke erut ? yak ēkunim enye mbobi. Mbobi
 idige ñkpö, erut inyuñ idige ñkpö ; edi erinim mbet Abasi.
 20 Yak kpukpru owo etie ke itie emi ēkotde enye kesit. Nte
 21 ēkekot fi ke edide ofn ? kukere oro : edi afo ama ekeme
 22 ndikabare ndi eyen-isöñ, memek oro kan. Koro enye emi
 ēkekotde ke Öböñ ke edide ofn, edi eyen-isöñ Öböñ :
 kpa suk ntre enye emi ēkekotde ke edide eyen-isöñ, edi
 23 ofn Christ. Ēkedep mbufo ke eköm urua ; ēkukabare
 24 ēdi ifn owo. Ndítö-ēte, ēyak owo kiet kiet etie ye Abasi
 ke itie emi ēkekotde enye.

25 Ndien kabaña iban emi midöhö ndö ami 'nyeneke

AKPA NWED NDITŌ CORINTH 8

ewukhö Öböñ : edi ami 'nö uyo mi, nte owo eke okokutde
26 mböm Öböñ ndidi akpanikö. Mödo aml mekere nte,
kabaña ukut emi odude kemi, öfön owo nditie nte enye
27 etiede. Nte afo adiana ye ñwan ? kuyom ndidianare.
28 Nte afo adianare ye ñwan ? kuyom ñwan. Edi afo ama
ödö ndö, afo unamke idioñkpö ; ñwan eke midöhö ndö
ama önyuñ ödö ndö, enye inamke idioñkpö. Edi oruk
owo emi éyekut ukut ke öbukidem : ndien ami mkpatua
29 mbufo mböm. Edi ami ndöhö ntem, nditö-ete, nte, énam
ini ömukhö, man ötöñöde kemi mö eke ényenede iban
30 ékpetie nte mö eke minyeneké ; ye mö eke étuade, nte
mö mituaha ; ye mö eke édarade, nte mö midarake ; ye
31 mö eke édepde, nte mö minyeneké ; ye mö emi édade
ererimbot emi énam ñkpö, nte mö midaha enye inam ñkpö
32 ima : koro mbiët ererimbot emi ebebe efep. Edi ami
mkpama nte ekikere okutimere mbufo. Eren owo eke
midöhö ndö ekere ñkpö Öböñ, nte enye ekpenemde Öböñ
33 esít : edi enye emi ödöde ndö ekere abaña ñkpö ererimbot,
34 nte enye ekpenemde ñwan esie esít. Ñwan emi ödöde
ndö ye eke midöhö édi isio ñko. Ñwan emi midöhö ndö
ekere ñkpö Öböñ, ete, imö ikpesana ke ikpöhidem ye ke
ukpöñ : edi ñwan emi ödöde ndö ekere ñkpö ererimbot,
35 nte enye ekpenemde ebe esie esít. Ndien ndöhö emi man
öfön ye mbufo ; idige ndisín mbufo ke afia, edi kabaña
se idotde, man mbufo ékpenam ñkpö énö Öböñ, ñkpö
36 ékutimere mbufo. Edi owo ekededi emi esede ete imö
inam se midotke ye eyen-añwan imö, ke enye ama osim
ini ndö, ndien edieke otode ke 'nan-enyin, yak enye anam
37 se enye amade ; inamke idiök ; yak mö édö ndö. Edi enye
emi ösöñöde ada ke esít esie, ñkpö inyuñ ibabake enye,
edi enye enyene odudu abaña se enye amade, ama önyuñ
enyene iwuk ke esít esie ndikpeme eyen-añwan esiemö,
38 eyenam se ifonde. Ntre owo eke önöde eyen-añwan esie
ke ndö anam se ifonde ; edi enye emi minöñö ke ndö anam
39 se ifonde ikan. Eböp ñwan adaña ini nte ebe esie
odude uwem ; edi ebe esie ama akpa, enye enyene unen
ndidö owo ekededi eke enye amade ; edi ke Öböñ ikpöñ.
40 Edi esít enem enye akan edieke enye etiede ikpöñ, nte
ami nsede : ndien mese nte ami mönyuñ 'nyene Spirit
Abasi.

8 NDIEN kabaña ñkpö emi éwade énö ndem : Nyin imö-

fiök ite kpukpru nyin imenyene ifiök. Ifiök anam owo
 2 atañ idem, edi ima eteme owo. Owo ekededi ama ekere ete
 3 imöfiök ñkpö, enye ifiökke kaña nte enye ökpöfiökde ; edi
 4 owo ekededi ama ama Abasi, Abasi öfiök owo oro. Mödo
 kabaña eridia ñkpö emi ēwade ënö ndem, nyin imöfiök
 ite baba idem kiet idige ñkpö ke ererimbot, Abasi inyuñ
 5 iduhe ke miböhöke kiet. Koro okposuk edi nte ñkpö ēdude
 emi ēkotde me-abasi, edide ke enyöñ edide ke isöñ ; kpa
 6 nte ediwak me-abasi ye ediwak mböñ ēdude ; edi ye nyin
 Abasi kiet odu, Ëte, emi kpukpru ñkpö ētode ke Enye,
 emi nyin idude uwem inö Enye ; ye Oböñ kiet Jesus Christ,
 emi ēdade Enye ënam kpukpru ñkpö, ënyuñ ëda Enye
 7 ënam nyin. Edi ifiök oro iduhe ye kpukpru owo : edi
 ndusuk owo emi ēmekhede ye ndem tutu osim emi,
 ëdia nte ñkpö eke ēwade ënö ndem ; ndien ënam esit mö
 8 emi emeinde edekhe. Edi udia idikpukhökede itie nyin
 kiso Abasi : edieke nyin midiaha, inamke nyin idiök ;
 9 edieke nyin inyuñ idiade, inamke nyin eti. Edi ēkpeme
 mbak ke usuñ ekededi unen mbufo emi edikabare edi ñkpö
 10 iduö önö mö emi ēdide mem-mem. Koro owo ama okut
 fi emi enyenede ifiök etiede ke ufök ndem adia ñkpö, nte
 esit esie, emi edide mem-mem, ididaha uko ndidia se ēwade
 11 ënö ndem ? Ntem oto ke ifiök fo enye emi edide mem-
 mem atak, eyen-ête oro Christ akakpade kibuot esie.
 12 Ndien ntem, ke mbufo ēdue nditö-ête, ënyuñ ënö
 esit mö emi edide mem-mem unan, mbufo ēdue Christ.
 13 Mödo udia ama anam eyen-ête mi öduö, nditaha unam ke
 nsinsi, mbak ndinam eyenête mi öduö.

9 NTE ami ndige eyen-isöñ ? nte ami ndige apostle ? nte
 ami ñkeque Jesus Oböñ nyin ? nte mbufo idige utom mi
 2 ke Oböñ ? Ke ami mendige apostle 'nö owo efen, ke usuñ
 ekededi ndedi 'nö mbufo : koro mbufo ēdide idiöñö idaha
 3 apostle mi ke Oböñ. Erikañ-idem mi 'nö mö emi ēbumede
 4 ëbaña mi edi emi. Nte nyin inyeneke unen ndidia 'nyuñ
 5 'ñwöñ ? Nte nyin inyeneke unen ndisaña ye ñwan eke
 idöde emi onimde ke akpanikö, kpa nte me-apostle efen,
 6 ye nditö-ête Oböñ, ye Cephas ? Me ami ye Barnabas
 7 ikpöñ, nte nyin inyeneke unen nditre utom ? Ewe owo-
 eköñ akananam akama idemesie añañwana eköñ ? anie
 ötö iñwañ vine, ndien idiahia mfri esie ? me anie öböök otu-
 8 eröñ, ndien iñwöñke möñeba otu-eröñ ? Nte ami ndöhö

emi nte ido owo edide ? nte ibet inyuñ idöhöke kpa
 9 ntem ? Koro ēwetde ke ibet Moses ête, Kuböp inua enañ
 10 emi edigide ibokpot. Ndi enañ ke Abasi ekere abaña, me
 edi kabaña nyin ikpöñ ikpöñ ke Enye ödöhö emi ? Ih,
 kabaña nyin ke ēkewet oro : koro enye eke ofuñde isöñ
 okpofuñ ke idori-enyin, enye eke ebekde ibokpot, *ekpe-*
 11 *bek* ke idori-enyin ete iyebuana kesit. Edieke nyin
 ikasuande ñkpö spirit inö mbufo, ndi akamba ñkpö
 12 edieke nyin idökde ñkpö öbukidem mbufo ? Edieke owo
 efen ēbuanaade ke unen emi ye mbufo, nte nyin ibuanake
 ikan ? Edi nyin ikenamke nte unen emi asañade ; edi
 nyin iyö kpukpru ñkpö, man nyin ikubiöñö gospel Christ
 13 ke baba ñkpö kiet. Nte mbufo ifiökke ite, mö eke ēnamde
 ñkpö temple ēdia ñkpö temple, mö eke ēnamde ñkpö ke
 14 itie-uwa ēnyuñ ēnyene udeme ye itie-uwa ? Kpa ntre
 ke Oböñ okonim ete, memö emi ēquöröde gospel ēdidu
 15 uwem ke gospel. Edi ami ndaha unen emi baba kiet
 'nam ñkpö : ami 'nyuñ ñwetke ñkpö emi man ēnam
 ntre ēnö mi : koro ökpöfön mi ndikpa utu ke owo ekededi
 16 akpanam mbure mi edi ikpikpu. Koro edieke ami
 ñquöröde gospel, 'nyeneke ntak mbure ; koro ēdoride mi
 se 'nyenede ndinam ; koro ödödiök önö mi edieke meñ-
 17 quöröke gospel. Koro 'ma 'nam emi ke ima esit mi,
 menyene utip : edi mitoho ke ima esit mi, ēmenim mi ke
 18 itie akama-ukpökhöre. Nsidi utip mi ndien ? Ete, ke
 ñquöröde gospel, ami ñkpanam gospel okunyene eköm-
 19 urua, man ñkudia öfuri unen mi ke gospel. Koro okposuk
 edi nte ami menduhe kidak owo ekededi, ami 'näm idemmi
 20 ke ofn kpukpru owo, man 'nyaña ediwak ñkan. Ami 'nyuñ
 ñkabare ndi Jew 'nö Me-Jew, man ñkpanyaña Me-Jew ;
 ye mö emi ēdude kidak ibet, *ami ntie* nte owo eke odude
 kidak ibet 'nö mö, idige nte ami ke idemmi ndude kidak
 21 ibet, man 'nyaña mö emi ēdude kidak ibet ; ye mö emi
 minyenike ibet, *ntie* nte owo eke minyenike ibet, idige
 nte menduhe kidak ibet Abasi, edi nte ndude kidak ibet
 22 Christ, man ñkpanyaña mö emi minyenike ibet. Ye mem-
 mem ñkabare ndi mem-mem, man ñkpanyaña mem-mem :
 ami 'ma ñkabare ndi kpukpru ñkpö 'nö kpukpru owo, man
 23 ke usuñ ekededi ñkpanyaña ndusuk mö. Ndien ami 'nam
 kpukpru ñkpö kabaña gospel, man ndi andibuana kesit.
 24 Nte mbufo ifiökke ite mö eke ēfeghede mbuba ēfeghe
 kpukpru owo, edi kiet öbö utip ? Suk ntre ēfeghe,

AKPA NWED NDITŌ CORINTH 10

25 man mbufo ēbō utip. Ndien kpukpru owo kiet kiet eke ēñwanade ke mbre ēfara idem ke kpukpru ñkpö. Mö *ēnam emi* ndibö anyanya eke abiarade ; edi nyin *ndibö*
 26 eke midibiarake. Ami mfeghe ntem ndien, idige nte owo emi mitimke ifiök ; ntre ke ami 'ñwana, idige nte 'miade
 27 ofim : edi ami 'mia idem mi, 'nyuñ nsukhöre enye 'ním ke itie ufn : mbak ke usuñ ekededi, ke 'ma ñköquörö 'nö owo efen, ēdisin mi ke idemmi.

10 Koro ami, nditö-ete, nyomke mbufo ēdi ökoi, nte kpukpru mête nyin ēkedude kidak obubit enyöñ,
 2 kpukpru ēkenyuñ ēsaña ēbe ke aqua inyañ ; kpukpru ēkenyuñ ēna baptism kesit Moses ke obubit enyöñ ye ke
 3 aqua inyañ ; kpukpru ēkenyuñ ēdia suk udia spirit ;
 4 kpukpru ēkenyuñ ēñwöñ suk ediñwöñkpö spirit : koro mö ēkeñwönde oto ke itiat spirit eke etienede mö : ndien
 5 itiat oro ekedi Christ. Edi Abasi ikenemke esit ye akamba
 6 ubak mö : koro ēsobode mö ke desert. Ndien ñkpö emi ēkedi uwut-ñkpö ēnö nyin, man nyin ikunyene idiök
 7 udöñ ibaña idiök ñkpö, nte mö ēkenyenede. Mbufo ēkunuñ nyin ēdi mekpono ndem, nte ndusuk mö ēkedide ; ntemi
 8 ēwetde ëte, Mbio oro ēkesukhöre ëtie ndidia 'nyuñ 'ñwöñ,
 9 ndien ēdakha kenyöñ ndibre mbre. Ekunuñ ëyak nyin inam use, nte ndusuk mö ēkenamde, ndien ke usen kiet
 10 thousand owo edip ye ita ēkeduöñö. Ekunuñ ëyak nyin idomo Öböñ, ntemi ndusuk mö ēkedomode, ndien
 11 urukiköt ēsobo mö. Ekunuñ ēsuk uyo, nte ndusuk mö
 12 ēkesukde, ndien andisobo osobo mö. Me-ñkpö emi
 13 ēkewörö ēnö mö ke uwut-ñkpö ; ēkenyuñ ēwet mö man
 14 eteme nyin, emi mutit me-eyo ēsimde nyin. Mödo yak
 15 owo eke esede ete imösöñö ida ekpeme mbak enye ediduo.
 16 Baba idomo kiet akanam isimke mbufo ke miböhöke se
 17 owo ekemedede ndibiom : edi Abasi edi akpanikö, emi
 18 midiakke ēdomo mbufo ēbe adaña ukeme mbufo ; edi Enye eyesiak usuñ uböhö adian ye idomo, man mbufo
 19 ēkeme ndiyö enye.
 20 Mödo, ndima mi, ēfeghe ēkpöñ erikpono ndem. Ntiñ *emi*
 21 nte ntinde ye mefiöñkpö owo ; mbufo ēdomo se ndöhöde.
 22 Cup eridiöñ eke nyin idiönde, nte idige eribuana iyip
 23 Christ ? Uyo emi nyin ibunde, nte idige eribuana ikpö-
 24 hidem Christ ? sia uyo edide kiet, nyin, emi iwakde, idi
 25 ikpöhidem kiet : koro kpukpru nyin ibuanade uyo kiet

18 oro. Ese Israel ke öbukidem : nte mö emi édiade muwa
 19 ibuanake ñkpö ye itie-uwa ? Nso ke ami ndöhö ndien ?
 nte ñkpö emi ewade ènö ndem edi ñkpö, me idem edi
 20 ñkpö ? Edi ñkpö eke Me-Gentile ewade, éwa ènö me-devil,
 iwaha inö Abasi : ndien ami nyomke mbufo ébuana
 21 ñkpö ye me - devil. Mbufo ikemeke ndiñwöñ cup
 Öböñ, ye cup me-devil : mbufo ikemeke ndibuana ke
 22 okpokoro Öböñ, ye ke okpokoro me-devil. Me nte
 nyin isin Abasi ofibe ufup ? Nte nyin imösöñ ikan
 Enye ?

23 Kpukpru ñkpö énenen ; edi kpukpru ñkpö idotke.
 Kpukpru ñkpö énenen ; edi kpukpru ñkpö itemeke owo.
 24 Yak baba owo kiet okuyom ñkpö esiemö, edi owo kiet kiet
 25 ufön mböhidiñ esie. Ñkpö ekededi eke ényamde ke urua
 édia, ékunyuñ ébup baba mbume kiet kabaña esít mbufo :
 26 koro ererimbot ye se iyöhöde kesit enyenede Öböñ. Edieke
 27 owo mö eke minimke ke akpanikö kiet okotde mbufo udia,
 ndien mbufo émade ndika ; se ededi eke énimde mbufo kiso
 édia, ékunyuñ ébup baba mbume kiet kabaña esít mbufo.
 28 Edi owo ekededi ama asian mbufo, ete, Emi edi ñkpö uwa,
 29 ékudia, kabaña enye emi asiande, ye kabaña esít : ami
 ndöhö esít, idige okuomö, edi eke enye eken ; koro nsinam
 30 édade esít owo eñwen édomo unen mi ? Edieke ami 'nöde
 eköm ndia, nsinam étiñde idiök ébaña mi ke se ami 'nöde
 31 eköm kesit ? Mödo ke édiade, me éñwönde, me ke se
 32 énenam, énam kpukpru ènö ukpono Abasi. Ékunö owo
 ntak iduö, edide ye Me-Jew, önyuñ edide ye Me-Greek, me
 33 ye ufök Abasi : kpa nte ami ñko 'nemde kpukpru owo esít
 ke kpukpru ñkpö, nyomke udori idemmi, edi eke ediwak
 11 owo, man ékpenyaña mö. Mbufo édi mendikpebe mi,
 kpa nte ami ndide eke Christ.

2 Ndien ami motoro mbufo koro mbufo étide mi ke kpukpru ñkpö, ényuñ étiñde éním mitem, kpa nte ami ñkayakde mö 'nö mbufo. Edi moyom mbufo éfiök éte, ibuot
 3 eren kiet kiet edi Christ ; ndien ibuot ñwan edi eren ;
 4 ndien ibuot Christ edi Abasi. Eren kiet kiet eke ayarade
 ñkpö ke ibuot ke enye öböñde akam me etiñde prophecy,
 5 esuene ibuot esie. Edi ñwan ekededi eke öböñde akam
 me etiñde prophecy ke miyarake ñkpö ke ibuot, esuene
 ibuot esie : koro edide ukem ukem nte ékpekporode
 6 idet esie. Koro edieke ñwan miyarake ñkpö ke
 ibuot, yak ényuñ éfat enye idet : edi edieke ndifat

idet me ndikporo idet edide ñkpö but ye ñwan, yak
 7 enye ayara ñkpö ke ibuot. Koro ke akpanikö eren ikpa-
 yarake ñkpö ke ibuot, sia enye edide mbiët ye uböñ Abasi :
 8 edi ñwan edi uböñ eren. Koro eren mitoho ke ñwan ;
 9 edi ñwan oto ke eren : koro mikenyuñ ibotke eren ibaña
 10 ñwan ; edi ñwan ēbaña eren : mödo ke ñkpö emi
 ñwan ekpenyene *idiöñö* odudu ke ibuot esie kabaña me-
 11 angel. Edi ñwan iduhe ke eren owo miduhe, eren owo
 12 inyuñ iduhe ke ñwan miduhe, ke Öböñ. Koro nte ñwan
 otode ke eren, ntre ñko ñwan aman eren ; edi kpukpru
 13 ñkpö éto ke Abasi. Mbufo édomo ke idemmbufo : me eye
 nte ñwan öbönde akam önö Abasi ke miyaraké ñkpö ke
 14 ibuot ? Nte kpa nda mana ifiök ke idemesie ikpepke
 mbufo, ite, ke eren ndinyene anyan idet edi ñkpö esuene ye
 15 enye ? Edi ke ñwan ndinyene anyan idet edi ñkpö uböñ
 ye enye : koro énöde enye anyan idet ke ufukhö-ñkpö. Edi
 16 edieke owo ekededi oyomde ndineni eneni, nyin inyeneké
 oruk ido emi, me-ufök Abasi inyuñ inyeneké.

17 Edi ke erinö mbufo item emi, ntoroke mbufo, koro
 edibono mbufo ötö kiet inamke mbufo eti ñkpö edi idiök.
 18 Koro ke akpa ñkpö, kadañemi mbufo ébonode ke ufök
 Abasi, mokop nte eribakhare odu kotu mbufo ; ndien
 19 monim ubak ke akpanikö. Koro eribakhare ke ñka
 ke ñka ényuñ ényenede ndidu kotu mbufo, man mö
 20 emi édotde éyarare kotu mbufo. Mödo kadañemi mbufo
 21 ébonode ötö kiet, ikemeke ndidia udia Öböñ : koro ke
 eridia udia mbufo owo kiet kiet ebem *owo eñwen* iso adia
 udia esie ; ndien owo kiet ke akpa biöñ, owo efen ke
 22 öyukhö mìn. Nte mbufo inyeneké mufök ndidia 'nyuñ
 'ñwöñ kesit ? me nte mbufo ésin ufök Abasi ke ndek,
 ényuñ ésuene memö emi minyeneké ñkpö ? Nso ke
 ndidöhö ye mbufo ? nte nditoro mbufo ke ñkpö emi ?
 23 Ntoroke mbufo. Koro ami ñkóböde Öböñ se ñkönyuñ
 'nöde mbufo, nte Öböñ Jesus ke okoneyo oro étapde Enye
 24 akadade uyo ; ndien ke Enye ama ökönö eköm, obuñ enye,
 önyuñ ödöhö ete, Emi edi ikpöhidem Mi, kabaña mbufo :
 25 énam emi nditi Mi. Kpa ntre ñko Enye ada cup, ke éma
 ekedia éma, ete, Cup emi edi óbufa ediomi ke iyip Mi :
 énam emi, adaña ini nte mbufo éñwönde enye, nditi Mi.
 26 Koro adaña ini nte mbufo étade uyo emi, ényuñ éñwönde
 27 cup, mbufo équörö mkpa Öböñ tutu Enye edi. Mödo
 owo ekededi eke editade uyo me ediñwönde cup Öböñ ke

ido eke midotke, ikpöhidem ya iyip Öböñ ëyeköbö enye.
 28 Edi yak owo odomo idemesie, ndien ntre yak enye ata uyo,
 29 önyuñ öñwöñ cup. Koro owo ekededi emi atade önyuñ
 öñwönde, ata önyuñ öñwöñ ubiom-ikpe önö idemesie,
 30 edieke enye midiñöke ikpöhidem. Kabaña ñkpö emi
 ediwak owo kotu mbufo ēdu ke memidem ye udöñö, ndien
 31 ediwak ëdede. Edi edieke nyin iduñorede idemnyin,
 32 ikpedomoke nyin. Edi kini ëdomode nyin, Öböñ ötunö
 33 nyin, man ikpe okubiom nyin ökörö ye ererimbot. Mödo,
 nditö-ete mi, kini mbufo ëbonode ötö kiet ndidia ñkpö,
 34 ëbet kiet eken. Edieke biöñ ödöñde owo ekededi, yak
 enye adia ñkpö ke ufök esie ; man edibono mbufo okunam
 ikpe obiom mbufo. Ndien se isukde 'ma ndi nyeneñere.

12 NDIEN kabaña *menö* spirit, nditö-ete, nyomke mbufo
 2 ēdi ököi. Mbufo ëmefiök ëte, kini mbufo ëkedide Me-
 Gentile, ëkeda mbufo ëtiene imum ndem oro, usuñ nte
 3 ëdeda. Mödo ami nsiande mbufo, nte, baba owo kiet ke
 eritïñ ikö ke Spirit Abasi idöhöke ite, Jesus edi anathema
 [ñkpö nsobo] ; ndien baba owo kiet ikemeke ndidöhö ete,
 Jesus edi Öböñ, iböhöke oto ke Edisana Spirit.

4 5 Ndien nsio nsio menö ēdu, edi edi Spirit kiet. Nsio nsio
 erinam ñkpö ënyuñ ēdu, ndien edi Öböñ kiet. Nsio nsio
 6 erinam utom ënyuñ ēdu, edi edi Abasi kiet, emi anamde
 7 kpukpru ñkpö ke kpukpru owo. Edi ënö kpukpru owo
 8 kiet kiet eriyarare Spirit man öfön ye enye. Koro ënöde
 owo kiet ikö eti ibuot oto ke Spirit ; ënyuñ ënö owo efen
 9 ikö ifiök oto ke Spirit kiet oro : ënö owo efen mbuötidem
 ke Spirit kiet oro : ënö owo efen ndinam udöñö okure
 10 ke Spirit kiet oro ; ënö owo efen ndinam ñkpö odudu ; ënö
 owo efen nditiñ prophecy ; ënö owo efen ndidiöñö me-
 spirit : ënö owo efen usem ; ënyuñ ënö owo efen
 11 odudu ndisiak usem : edi Spirit kierakiet anam kpukpru
 ñkpö emi, ke erideme 'nö kpukpru owo kiet kiet nte Enye
 amade.

12 Koro nte ikpöhidem edide kiet, önyuñ enyenede ediwak
 mbak, ndien kpukpru mbak ikpöhidem, emi ëwakde, ëdi
13 ikpöhidem kiet ; kpa ntre ñko ke Christ edi. Koro ke
 Spirit kiet ke ëkenim kpukpru nyin baptism ësin ke ikpöh-
 hidem kiet, me idi Me-Jew me Me-Greek, me idi ifn me
 nditö-isöñ ; ëkenyuñ ënam kpukpru nyin iñwöñ ke Spirit
14 kiet. Koro ikpöhidem midige ubak kiet, edi ediwak.

15 Edieke ukot edidöhöde ete, Koro ami mendige ubök, ami
 ndige eke ikpöhidem; oro inamke enye etre ndidi eke
 16 ikpöhidem. Edieke utöñ edinyuñ ödöhöde ete, Koro ami
 mendige enyin, ami ndige eke ikpöhidem; oro inamke enye
 17 etre ndidi eke ikpöhidem. Öfuri ikpöhidem ama edi enyin,
 erikop odu möñ? Öfuri ama edi erikop, eriñwine
 18 odu möñ? Edi kemi Abasi ama onim mbak oro
 19 kiet kiet ke ikpöhidem, kpa nte Enye amade. Ndien
 kpukpru mö ëma ëdi ubak kiet, ikpöhidem odu möñ?
 20 Edi kemi mö ëdi ediwak mbak, edi ikpöhidem kiet. Ndien
 21 enyin ikemeke ndidöhö ubök, ete, Nyomke fi: ñko ñko
 22 ibuot *ikemeke ndidöhö* me-ukot, ete, Nyomke mbufo. I'ih,
 ebe oro, mbak ikpöhidem oro ësede nte mem mem ëkan
 23 ëdi se mikemeke ndinana: ndien *mbak* ikpöhidem eke
 nyin ibatde ite inyeneke ukpono nte memö efen, memö emi
 ke nyin inö ukpono ikan; ndien mbak nyin eke miyehe
 24 ënyene uyai ëkan; ama edi mbak nyin eke ëyede, mö inanake
 ñkpö: edi Abasi okotim ikpöhidem ötö kiet, önö ubak eke
 ananade ukpono ediwak ukpono akan; man eribakhare
 25 okudu ke ikpöhidem; edi man mbak ëkpenyene oruk
 26 ekikere kiet ébaña kiet eken. Ndien ke ubak kiet okopde
 ubiak, kpukpru mbak ëkop ye enye; me ke ënöde ubak
 27 kiet ukpono, kpukpru mbak ëdara ye enye. Ndien mbufo
 ëdi ikpöhidem Christ, *mbu/o* kiet kiet ënyuñ ëdi mbak esie.
 28 Ndien Abasi ama onim ndusuk owo ke ufök Esie, akpa
 me-apostle, udiana-akpa me-prophet, öyöhö ita mekpep
 ikö, ndien utom odudu, ndien enö erinam udöñö okure,
 29 eriñwam, erikara, nsio nsio usem. Nte kpukpru ëdi me-
 apostle? nte kpukpru ëdi me-prophet? nte kpukpru ëdi
 30 mekpep ikö? nte kpukpru ëdi *menam* ñkpö odudu? nte
 kpukpru ënyene enö erinam udöñö okure? nte kpukpru
 31 ësem usem? nte kpukpru ësiak ikö? Edi ëyom menö eke
 ëkponde ëkan ke öfuri esit. Ami 'nyuñ nsuk ñwowut
 mbufo usuñ eke öfönde akan.

18 EDIEKE ami ntñnde ke usem owo ye eke me-angel, edi
 menyeneke ima, ami makabare ndi okpoho eke oyomode,
 2 me cymbal eke anamde uyom. Ndien edieke ami 'nyenede
 odudu nditñ prophecy, 'nyuñ mfiök kpukpru ndibe ñkpö
 ye kpukpru ifiök; 'ma 'nyuñ 'nyene kpukpru mbuötidem,
 adaña nte ñkemedede ndimen ikpö obot mfep, edi men-
 3 yeneke ima, ami ndige baba ñkpö kiet. Ndien edieke ami

'nöde kpukpru inyene mi ndibök mubuene, 'nyuñ 'nö ikpöhidem mi ndiföp ke ikañ, edi menyeneke ima, idoroke
4 mi baba ñkpö kiet. Ima isöpke iyaresit, edi öfön ido ; ima
5 ifibeke ufup ; ima ibureke mbure, itañke idem, inamke
 se midotke, iyomke se inyenede enye, iyatke esit, isehe
6 idiök ñkpö ; idarake ke uquañido, edi adara ye akpanikö ;
7 öyö kpukpru ñkpö, onim kpukpru ñkpö ke akpanikö, odori
8 enyin ke kpukpru ñkpö, eme ime ke kpukpru ñkpö. Ima
 idikureke : edi ekpedi me-prophecy, éyenam mö ëkure ;
 ekpedi usem, éyedop ; ekpedi ifiök, éyenam enye okure.
9 Koro nyin ifiökde ke ubak, inyuñ itiñde prophecy ke ubak :
10 edi kini se ifonde ima ama edi, éyenam se idude ke ubak
11 okure. Kini ami ñkedide eyenöwöñ, ñketiñ nte eyenöwöñ,
 ñkenyene esit eyenöwöñ, ñkekere nte eyenöwöñ : kemi
 ñkabareded ndi owo, 'ma nduök ñkpö eyenöwöñ. Koro
12 kemi nyin ikutde ñkpö ñkím ñkím ke ukuriso ; edi
 ke ini oro iso eyekut iso : kemi ami mfiök ke ubak ; edi ke
13 ini oro nyefiök kpa nte emi ékefiök mi ñko. Edi kemi ñkpö¹
 ita emi édu, mbuötidem, idori-enyin, ye ima ; ndien se
 ikponde ikan kotu mö edi ima.

14 EBÍNE ima ; edi éyom enö spirit ke öfuri esit, edi akpan
2 akpan man mbufo etiñ prophecy. Koro owo emi esemde
 usem itiñke inö owo, edi etiñ önö Abasi ; koro baba owo
 kiet mikopke ; edi enye etiñ ndibe ndibe ñkpö ke spirit
3 esie. Edi owo emi etiñde prophecy önö owo item ye
4 inemesit ye ndöñesit. Owo emi etiñde ke usem eteme
 idemesie ; edi owo emi etiñde prophecy eteme ufök Abasi.
5 Ami ñkpama nte kpukpru mbufo esemde usem, edi akpan
 akpan ñkpama nte mbufo etiñde prophecy : ndien enye
 emi etiñde prophecy okpon akan enye emi esemde usem,
 iböhöke enye asiak, man oto do ufök Abasi öbö item. Edi
6 kemi nditö-ete, edieke ami ntienede mbufo nsem usem, nso
 ke ami ndidoro mbufo, iböhöke ami ntñ ye mbufo, edide
 ke usuñ eriyarare, edide eke ifiök, edide eke prophecy,
7 önyuñ edide eke erikpep. Kpa me-ñkpö eke minyeneké
 uwem, ke éssiorode uyo, edide ifiom önyuñ edide harp,
 edieke mö minöñö nsio nsio uyo, édinam didie éfiök se
8 éfride ke ifiom me se ébrede ke harp ? Koro edieke
 ukorowo önöde uyo eke owo mfiökke, anie editim idem
9 ebeñe eköñ ? Ntre mbufo ñko, ke mitiñke ikö eke ememde
 owo ndikop ke edeme mbufo, édinam didie éfiök se etiñde ?

10 koro mbufo ēditīñde ikō ēnö ofim. Ndusuk, ediwak nsio nsio uyo ēdu ke ereribot, ndien baba kiet inanake se 11 öwöröde. Ndien edieke ami mēnfiökke se uyo öwöröde, ami nyetie ye anditīñ nte esen owo, ndien anditīñ eyetie 12 nte esen owo ye ami. Ntre mbufo ñko, sia mbufo ēfiopde esít ēbaña enö spirit, īyom ēte, īyöhö mbufo ke idem man 13 ēteme ufök Abasi. Mödo yak enye emi etīñde ke usem 14 ekpe ubök man enye önyuñ asiak. Koro edieke ami mböñde akam ke usem, spirit mi öböñ akam, edi ifiök mi 15 iñwomke mfri. Nso ndien ? Nyeböñ akam ke spirit, nyenyuñ mböñ akam ke ifiök ñko : nyequö iquö ke spirit, 16 nyenyuñ ñquö ke ifiök ñko. Midige ntre, afo ama önö eköm ke spirit, didie ke enye emi etiede ke itie unana-ifiök edidöhö ete, Amen, kini afo önöde eköm, sia enye 17 mifiökke se afo ödöhöde ? Koro afo otümde önö eköm 18 ke akpanikö, edi enye eken ique mfön. Mököm Abasi, 19 ami mesem usem ñkan kpukpru mbufo : edi ke ufök Abasi ñkpama nditīñ ikö ition eke mfiökde, man nteme owo eñwen ñko, ñkan thousand ikö duop ke usem.

20 Nditö-ēte, ēkudi nditöwöñ ke ekikere : edi ke udu ēdi 21 nsek nditö, edi ke ekikere ēdi owo. Ewet ke ibet ēte, Jehovah ödöhö ete, Ami nyeda mesem usem efen ye mkpök-inua isen owo ntīñ ye mbio emi ; mö idinyuñ ikopke uyo 22 Mi kpa ke eritīñ ntem. Mödo usem ēdi idioñö, idige ye mö emi ēnímde ke akpanikö, edi ye mö emi minímke : edi eritīñ prophecy edi idioñö, idige ye mö emi minímke 23 ke akpanikö, edi ye mö emi ēnímde. Mödo edieke öfuri ufök Abasi ēbonode ebiët kiet, ndien kpukpru mö ēsem usem, ndien owo eke minyeneke ifiök me eke minímke ke akpanikö ēduk ēdi, nte mö ididöhöke ite mbufo ēdama 24 idat ? Edi edieke kpukpru ētīñde prophecy, ndien owo kiet eke minímke ke akpanikö me eke minyeneke ifiök oduk edi, kpukpru owo ēsua ēnö enye, kpukpru owo 25 ēdomo enye ; ndibe ñkpö esít esie ēyarare ; ndien ntem enye eyeduõ okubi iso esie ke isöñ atuak ibuot önö Abasi, önyuñ ödöhö ete, Abasi odu kotu mbufo ke akpanikö.

26 Nso ndien nditö-ēte ? Kadañemi mbufo ēbonode, owo kiet enyene psalm, eñwen erikpep, eñwen eriyarare, eñwen usem, eñwen önyuñ enyene erisiak ikö. Yak ēnam 27 kpukpru ñkpö man ēteme owo. Edieke owo esemde usem, yak ēkuwak ēkan owo iba. me ke ñwak ñkan owo

Ita, ēnyuñ ētiñ ke adiana ke adiana; ndien yak owo
 28 kiet asiak: edi andisiak miduhe, yak odop inua ke
 29 ufök Abasi; yak enye etiñ önö idemesie ye Abasi. Yak
 me-prophet, owo iba me ita, ēnyun ētiñ ikö, ndien yak mö
 30 eñwen ētim ēkere se ētiñde. Edi ēma ēyarare ñkpö ēnö
 31 owo efen emi etiede ekpere, yak akpa owo odop uyo. Koro
 kpukpru mbufo kiet kiet ēmekeme nditiñ prophecy, man
 kpukpru owo ēkpep ñkpö, kpukpru ēnyuñ ēkop ndöñesit;
 32 ndien me-spirit me-prophet ēsuk ibuot ēnö me-prophet;
 33 koro Abasi midige eke ndutime, edi eke emem; nte edide
 ke kpukpru me-ufök Abasi mbon Abasi.

34 Yak iban ēdop uyo ke me-ufök Abasi: koro miyakke
 mö ētiñ ikö; edi yak mö ēsuk ibuot, kpa nte ibet önyuñ
 35 ödöhöde. Ndien edieke mö ēyomde ndikpep ñkpö¹
 ekededi, yak mö ēbup me-ebe mö ke ufök: koro edide
 36 ñkpö but ye ñwan nditiñ ikö ke ufök Abasi. Nso? Nte
 ikö Abasi okoto ke mbufo öwörö? me nte enye eketiene
 mbufo ikpöñ?

37 Owo ekededi ama abat idemesie ke prophet, me owo
 spirit, yak enye öfiök ñkpö eke ami ñwetde 'nö mbufo,
 38 ete, mö ödi ibet Öböñ. Edi ke owo ekededi mifiökke, yak
 enye okufiök.

39 Mödo, nditö-ete mi, ēyom ke öfuri esit mbufo nditiñ
 40 prophecy, ëkunuñ ëkpan owo ndisem usem. Edi yak
 enam kpukpru ñkpö ediye ediye ye ke itie ke itie.

15 NDIEN ami manam mbufo öfiök, nditö-ete, gospel emi
 ami ñköquöröde 'nö mbufo, emi mbufo ëkenyuñ ëkopde,
 2 emi mbufo ēnyuñ ëdade kesit, emi ēnyuñ ëdade ēnyaña
 mbufo; edieke mbufo ësöñöde énum ikö oro ami ñkadade
 ñquörö enye 'nö mbufo, iböhöke mbufo ëkenim ke ak-
 3 panikö ke ikpikpu. Koro ami ñkönöde mbufo ke akpa
 se ami ñkönyuñ mböde, nte Christ akakpa kabaña
 midiöñkpö nyin, nte ñwed Abasi ödöhöde; nte ëkenyuñ
 4 ëbukde Enye; ye nte ēma ëkenam Enye eset ke öyöhö
 5 usen ita, nte ñwed Abasi ödöhöde; ye nte Enye owutde
 6 idem önö Cephas; ndien önö imbet duopeba; ndien
 Enye owut idem önö nditö-ete ëbe owo ikie ition ini
 kiet, emi akamba ubak mö ēsuk ëdude tutu osim emi,
 7 edi ndusuk ëde; ndien Enye owut idem önö James;
 8 ndien owut idem önö kpukpru me-apostle; ndien ke akpa-
 tre, Enye owut idem önö mi ñko, nte owo eke mimanake ke

9 edikem ini. Koro ami ñkpride ñkan kpukpru me-apostle, emi mendotke ndikere apostle, koro ami ñkököböde ufök
 10 Abasi. Edi ke mfön Abasi ami ndi se ndide : ndien mfön Esie emi Enye ökönöde mi ikowöröke ikpikpu ; edi ami ñkanam utom awak akan kpukpru mö : edi idige ami
 11 'nam, edi mfön Abasi emi okodude ye ami. Ndien edide ami, önyuñ edide mö, ntre ke nyin iquörö, ntre ke mbufo
 ékenyuñ éním ke akpanikö.
 12 Ndien éma équörö Christ, éte, éma énam Enye eset ke mkpa, didie ke ndusuk kotu mbufo édöhö éte, eriset
 13 mekpa-mkpa iduhe ? Edi edieke eriset mekpa-mkpa
 14 miduhe, ikonyuñ inamke Christ eset : ndien ke mikenamke Christ eset, eriquörö nyin edi ikpikpu, mbuötidem mbufo
 15 önyuñ edi ikpikpu. Ih, ényuñ ékut nyin nte mentiense nsu kabaña Abasi ; koro nyin itiñde ikö ntiense ibaña Abasi ite, Enye akanam Christ eset : emi Enye mikanamke
 16 eset, edieke minamke mekpa-mkpa éset. Koro edieke minamke mekpa-mkpa éset, ikonyuñ inamke Christ eset ;
 17 ndien ke mikenamke Christ eset, mbuötidem mbufo edi
 18 ikpikpu ; mbufo ésusuk étie ke midiöñkpö mbufo. Ndien
 19 mö ñko emi édede ke Christ étak. Edieke edide ke uwem emi ikpöñ ikpöñ ke nyin inyene idori-nyin ke Christ, nyin imenyene mböm ikan kpukpru owo eñwen.
 20 Edi kemi éma énam Christ eset ke mkpa, akpa mfri
 21 mö emi édede. Koro sia mkpa otode ke owo, eriset
 22 mekpa-mkpa önyuñ oto ke owo. Koro nte ke Adam
 kpukpru owo ékpañade, kpa ntre ke Christ éyenyuñ énam
 23 kpukpru owo édu uwem. Edi owo kiet kiet ke itie
 esiemö : Christ akpa mfri ; ndien mö emi ényenede Christ
 24 ke eridi Esie. Ndien utít edi, adañemi Enye ediyakde
 obio önö Abasi, kpa Ète ; kini Enye edibiatde kpukpru
 25 erikara ye kpukpru nsöñ-uyo ye odudu ama. Koro Enye
 enyenede ndikara, tutu Enye edinim kpukpru musua
 26 Esie kidak ukot Esie. Akpatre usua eke édibiatde edi
 27 mkpa. Koro, Enye okonim kpukpru ñkpö kidak ukot
 Esie. Edi kini Enye ödöhöde ete, Èmenim kpukpru
 ñkpö kidak Esie, ayarare ete, Enye emi okonimde kpukpru
 28 ñkpö kidak Esie isañake do. Ndien kini édinimde
 kpukpru ñkpö kidak Esie éma, ke ini oro ke édinyuñ éním
 Eyen ke Idemesie kidak Enye emi okonimde kpukpru ñkpö
 kidak Esie, man Abasi edi kpukpru ñkpö ke kpukpru owo.
 29 Midige ntre mö emi énímde mö baptism kabaña mekpa-

AKPA ÑWED NDITÖ CORINTH 15

mkpa ēdīnam nso ? Edieke minamke mekpa-mkpa
 30 ēset, nsinam ēnīmde mö baptism kabaña mö ? Nsinam
 31 nyīn idade ke itie uduök uwem kpukpru ñkanika ? Ami
 mkkapka ke usen ke usen ; motomo eribure mbure ke
 mbufo, nditö-ēte, emi 'nyenede ke Christ Jesus Öböñ
 32 nyīn. Edieke, nte ido owo edide, ami ñkañwanade ye
 munam ke Ephesus, nso udori ke 'nyene ? Edieke minamke
 mekpa-mkpa ēset, yak nyīn idia ñkpö inyuñ iñwöñ, koro
 33 nyīn idikpañade mkpöñ. Ekuyak ēbiaña mbufo :
 34 midiök nsaña ēbiat nti ido. Edemere ke edinen ido,
 ēkunyuñ ēnam idiöñkpö ; koro ndusuk minyeneke ifiök
 Abasi : ami ndöhö ntem man but anam mbufo.
 35 Edi owo kiet eyedöhö ete, Didie ke ēnam mekpa-mkpa
 36 ēset ? ndien nso oruk ikpöhidem ke mö ēdida ēdi ? Afo
 ndisime owo, inamke se afo ke idemfo ötöde odu uwem
 37 ke enye mikpaha : ndien se afo ötöde, utöhö idem ñkpö
 eke edidide, edi mkpasip ikpöñ, edide ibokpot, me edide
 38 oruk eñwen ; edi Abasi öön enye idem kpa nte Enye
 amade, önyuñ öön mkpasip kiet kiet idem esiemö.
 39 Kpukpru öbuk idige öbuk kiet : edi kiet edi eke owo,
 efen eke munam, efen eke me-inuen, efen önyuñ edi eke
 40 me-iyak. Idem ñkpö enyöñ enyuñ édu, ye idem ñkpö
 isöñ : edi uböñ ñkpö enyöñ edi kiet, ndien eke ñkpö
 41 isöñ edi efen. Uböñ kiet edi eke utin, uböñ efen eke öfiöñ,
 uböñ efen önyuñ edi eke ntantafioñ ; koro ntantafioñ
 42 kiet edide isio ye ntantafioñ efen ke uböñ. Eriset
 mekpa-mkpa önyuñ edi ntre. Etö enye ke mbiara ; ēnam
 43 enye eset ke se mbiarake : etö enye ke but ; ēnam enye
 eset ke uböñ : etö enye ke mem-idem ; ēnam enye eset
 44 ke odudu : etö enye idem öbuk ; ēnam enye eset idem
 45 spirit. Idem öbuk ama odu, idem spirit önyuñ odu. Ntre
 enyuñ ēwet ēte, Akpa owo, Adam, akakabare edi ukpöñ
 46 eke odude uwem. Akpatre Adam spirit eke öönöde
 uwem. Edi se idide ñkpö spirit ibemke iso idu, edi se
 47 idide ñkpö öbuk ; ndien se idide ñkpö spirit. Akpa owo
 oto ke ntan-isöñ, edi ntan : udiana-akpa owo oto ke
 48 heaven. Nte eke ntan-isöñ edide, kpa ntre ke mö eke
 etode ke ntan-isöñ enyuñ édi : ndien nte eke heaven édide,
 49 kpa ntre ke mö emi édide eke heaven enyuñ édi. Ndien
 nte nyīn ibiomde mbiët eke ntan-isöñ, nyīn iyenuñ ibiom
 mbiët eke heaven.
 50 Ñkpö emi ke ami ndöhö, nditö-ēte, nte, öbuk ye iyip

Skemeke ndinyene oblo Abasi; mbiara inyuñ inyeneko
 51 se mbiarake. Sese, ami ndöhö mbufo ndibe ndibe ikö :
 Idige kpukpru nyin idide idap, edi ëyekpukhöre kpukpru
 52 nyin, ke idaha kiet, ke eriyip enyin kiet, ke akpatre ukor-
 owo : koro ëyefri ukorowo, ndien ëyenam mekpa-mkpa
 ëset nte mikemeke ndibiara, ëyenyuñ ëkpukhöre nyin.
 53 Koro idem mbiara emi enyenede ndisine se mbiarake,
 54 idem mkpa emi önyuñ enyene ndisine se mikpaha. Edi
 kini idem mbiara emi edisinede se mbiarake, idem mkpa
 emi edinyuñ esinede se mikpaha, ndien ikö eke ëwetde
 55 eyesu ete, Erikan ama emen mkpa. O mkpa, erikan fo
 56 odu möñ ? O mkpa, eritigha fo odu möñ ? Eritigha mkpa
 57 edi idioñkpö ; ndien odudu idioñkpö edi ibet : edi ëköm
 Abasi emi öönöde nyin erikan oto ke Öböñ nyin Jesus
 58 Christ. Mödo, ndima nditö-ëte mi, mbufo ësöñö éda,
 ëkusekhore, ëdedioñ énam utom Öböñ kpukpru ini, sia
 mbufo ëfiökde ëte, utom mbufo idige ikpikpu ke Öböñ.

16 KABAÑA etibe emi öönöde mbon Abasi, nte ami ñketemedé
 2 me-ufök Abasi ke Galatia, mbufo ënyuñ énam ntre. Ke
 akpa usen urua yak kpukpru mbufo kiet kiet ëkpönöre
 éním, adaña nte enye okutde unen, man ëkutibe etibe
 3 kini ami ndide. Ndien kini ami ndide, owo ekededi eke
 ëdisiakde ke ñwed ëte édot, mö ke ami ndidöñ ndida enö
 4 mbufo ñka ke Jerusalem : ndien edieke öfonde nte ami
 ñkade ñko, mö ëyesaña ye ami. Edi ami nyetiene mbufo,
 5 kini ndisañade mbe ke Macedonia ; koro ami möñ
 nsaña ke Macedonia mbe ; edi ndusuk ami nyedañ ye
 6 mbufo, me nyetie mbe kpa ini etuep, man mbufo énam
 mi ñka iso ke isañ mi ke cbiët ekededi eke ami ñkade.
 7 Koro ami nyomke ndikut mbufo kemi nte nsañade mbe ;
 koro ami modori enyin nte, nyetie ye mbufo ndusuk ini,
 8 ke Öböñ onyimedé. Edi ami nyetie ke Ephesus tutu
 9 osim Pentecost ; koro éma ëberere akamba usuñ eke
 õwöröde unen énö mi, ndien mendibioñö ëwak.
 10 Edieke Timothy edide, étiñ enyin man enye odu ye
 mbufo okunyene ndik ; koro enye anamde utom Öböñ,
 11 nte ami 'nyuñ 'namde : mödo yak baba owo kiet okusin
 enyo ke ndek. Edi énam enye aka iso ke isañ esie ke
 emem, man enye eticne mi : koro ami ndoride enyin
 12 ndikut enye ye nditö-ëte. Edi kabaña Apollos, eyen-
 ëte, ami ñkekpe enye ubök eti eti nditiene mbufo ye nditö-

UDIANA-AKPA ÑWED NDITÓ CORINTH 1

ete : ndien enye inyimeke ndidi kemi ; edi enye eyedi kini enye okutde usuñ.

13 Mbufo etim ekpeme, esöñö eda ke mbuötidem, enam nte
14 iren owo, esöñö idem. Enam kpukpru nkpö eke mbufo
enamde ke ima.

15 Ami mekpe mbufo ubök, nditö-ete (mbufo emefiök
ufök Stephanas, ete, mö edi akpa mfri Achaia, ete, mö
16 enyuñ eyak idemmö ndinam nkpö 'nö mbon Abasi), nte,
mbufo enyuñ esuk ibuot enö oruk owo emi, ye kpukpru
17 owo emi enyañade enyuñ enamde utom. Ami mönyuñ
ndara ke eridi Stephanas ye Fortunatus ye Achaiacus :
18 koro se ikayañade mbufo mö enö. Koro mö edemerede
spirit mi ye eke mbufo : mödo edioñö oruk owo emi.

19 Me-ufök Abasi ke Asia eköm mbufo. Aquila ye Prisca
ye ufök Abasi eke odude ke ufök mö eköm mbufo akpan
20 akpan ke Öböñ. Kpukpru nditö-ete eköm mbufo. Eköm
kiet eken ke edisana ntim-inua.

21 Ami Paul ñwet eköm mi ke ubök mi. Edieke owo
22 ekededi mimaña Öböñ, yak enye edi Anathema [owo
23 nsobo]. Maran atha [Öböñ nyin ke edi]. Mfon Öböñ nyin
24 Jesus Christ odu ye mbufo. Ima mi odu ye kpukpru
mbufo ke Christ Jesus. Amen.

UDIANA-AKPA ÑWED NDITÓ CORINTH

1 PAUL, apostle Christ Jesus oto ke uduak Abasi, ye
Timothy eyen-ete nyin, ewet enö ufök Abasi emi odude
ke Corinth, ye kpukpru mbon Abasi emi edude ke öfuri
2 Achaia : Mfon enyene mbufo ye emem emi etode ke
Abasi Ete nyin ye Öböñ Jesus Christ.

3 Etoro Abasi ye Ete Öböñ nyin Jesus Christ, Ete mfon
4 ye Abasi kpukpru ndöñesit ; emi ödönde nyin esit ke
kpukpru ukut nyin, man nyin ikeme ndidöñ mö emi edude
ke ukut ekededi esit, oto ke ndöñesit eke Abasi ödönde
5 nyin ke idemnyin esit. Koro nte ukut Christ awakde
önö nyin, kpa ntre ke ndöñesit nyin önyuñ awak oto ke
6 Christ. Edi ekpedi nte nyin ikutde ukut, edi ksbaña

UDIANA-AKPA NWED NDITÓ CORINTH 1

ndöñesít mbufo ye erinyaña ; me ekpedi nte ēdöñde nyin esít, edi kabaña ndöñesít mbufo, eke anamde utom esie
7 ke eriyö oruk ukut eke nyin ñko ikutde : ndien idori-enyin nyin kabaña mbufo ösöñö ada ; ke erifiök ite, nte mbufo ēdide mebuana ke ukut, kpa ntre ke mbufo ēnyuñ
8 ēdi ke ndöñesít. Koro nyin miyomke ite mbufo ēdi me-ököi, nditö-ête, kabaña ukut emi okotibede önö nyin ke Asia, nte ēkedoride nyin mbiomo eti eti, ēkan odudu
9 nyin, adaña nte nyin iköduökde idori-enyin uwem : ih, nyin ke idemnyin ima inyene uyo mkpa kesít idemnyin, man nyin ikubuöt idem ye idemnyin, edi ye Abasi emi anamde mekpa-mkpa ēset : emi okosiode nyin ke mkpa
10 eke okponde ntem, eyenyuñ osio : emi nyin ima idori
11 enyin ke Enye, ite, Enye eyenyuñ osuk osio nyin ; ke mbufo ñko ēnyañade ke mkpe-ubök mbufo ēnö nyin ; man ediwak owo ēnö eköm kabaña nyin, ke enö eke ēnöde nyin oto ke ediwak owo.
12 Koro mbure nyin edide emi, kpa ikö ntiense esít nyin, ete, ke edisana ido ye ke akpanikö Abasi, idige ke ifiök öbukidem edi ke mfön Abasi, ke nyin ikakama idem ke
13 ererimbot, akpan akpan kabaña mbufo. Koro nyin miwetke baba ñkpö efen inö mbufo ikan se mbufo ēkotde me kpa se ēnyimedé, ami 'nyuñ ndori enyin nte mbufo ēyeniyime tutu osim akpatre : nte mbufo ēkenyuñ
14 ēnyimedé nyin ke ubak, ëte, nyin idi mbure mbufo, kpa nte mbufo ēnyuñ ēdide eke nyin, ke usen Oböñ nyin Jesus.
15 Ndien ke mbuötidem emi ami ñkekere ndibem iso ntiene mbufo, man mbufo ēnyene udiana-akpa mfön ;
16 'nyuñ nsaña mbe mbufo nduk ke Macedonia, 'nyuñ ntöñö ntak nto ke Macedonia ntiene mbufo, man mbufo
17 ēnyuñ ēnam mi ñka iso ke isañ mi nsim ke Judæa. Mödo ke erikere ntem, nte ami ñkowut erikpukhöre ekikere ? me ñkpö oro ami nduakde, nte nduak nte öbukidem
18 etemedé, nte ye ami Ih Ih ye I'ih I'ih ēkpedu ? Edi nte Abasi edide akpanikö, ikö eke nyin itiñde inö mbufo
19 idige Ih ye I'ih. Koro Eyen Abasi, Jesus Christ, emi nyin, kpa ami ye Silvanus ye Timothy, iköquöröde kotu
20 mbufo, ikedige Ih ye I'ih, edi ke Enye edi Ih. Koro adaña nte muñwöñö Abasi ēwakde, ke Enye edi Ih oro : mödo ñko Amen oto ke Enye, önö uböñ Abasi oto ke
21 nyin. Ndien Enye emi anamde nyin ye mbufo isöñë

UDIANA-AKPA NWED NDITÓ CORINTH 2

- 22 Ída ke Christ, önyuñ eyetde nyin aran edi Abasi ; emi ökönyuñ onimde nyin idiönö, önyuñ önöde nyin Spirit ke esit nyin, nte akpa ubak.
- 23 Edi ami mokot Abasi ke ntiense, nte ukpöñ mi ediböröde, nte, nditua mbufo mböm ke ami ñketre ndidi
- 24 ke Corinth. Idige nte nyin ikarade mbuötidem mbufo, edi idi mendiñwam idara mbufo : koro ke mbuötidem
- 2 ke mbufo éda. Edi ami ñkenyene iwuk ke ñkpö emi,
- 2 nte, nditöñöke aba ntak ntiene mbufo ke mfukhö. Koro ami 'ma 'nam mbufo mfukhö, anie ndien edi andinam esit adat mi, iböhöke enye emi ami 'namde enye öfukhö ?
- 3 Ndien ami ñkewet idem ñkpö emi, mbak, kini ami ndidide, ñkpenyene mfukhö oto ke mö emi ëkpedatde mi esit ; ke eribuöt idem ke kpukpru mbufo, nte, idara
- 4 mi edi eke kpukpru mbufo. Koro ke aqua ukut ye ndutukhö esit ñkewetde 'nö mbufo ye ediwak möñ-eyet ; idige nte ëkpenamde mbufo ëfukhö, edi man mbufo ëkpefiök aqua ima eke ami 'made mbufo ñkan.
- 5 Edi owo ekededi ama esin mfukhö odu, idige ami ke enye anam mfukhö, edi ke ubak (man ñkuköbö ñkan)
- 6 anam mbufo kpukpru. Ufen eke ediwak owo ënöde
- 7 owo emi ekem ; ntre utu ke éka iso mbufo ëkpefen enye ënyuñ édöñ enye esit, mbak ke usuñ ekededi owo emi edi-
- 8 sobo ke mfukhö esie emi okponde akan. Mödo ami mekpe mbufo ubök ndinam ima mbufo ösöñö ada ye enye.
- 9 Kabaña ntak emi ñko ami ñkewet, man ndomo mbufo
- 10 mfiök me mbufo édikop item ke kpukpru ñkpö. Edi owo emi mbufo ëfende enye, ami mönyuñ *mfen* : koro se ami 'nyuñ mfende, edieke mfende ñkpö ekededi, kabaña mbufo
- 11 ke ami mfen kiso Christ ; man Satan okukan nyin ke baba ñkpö kiet : koro nyin minanake ifiök ibaña muduak esie.
- 12 Kini ami ñkedide ke Troas kabaña gospel Christ, ke
- 13 ënyuñ ébererede usuñ ënö mi ke Öböñ, ñkenyeneke ifure ke ukpöñ mi, koro meñque Titus eyen-ete mi : edi ke
- 14 erikpöñ mö ami ñwörö nduk ke Macedonia. Edi ëkön Abasi emi adade nyin usuñ kpukpru ini ke idara erikan Christ, önyuñ ayararedo oto ke nyin inem ifiök Esie ke
- 15 kpukpru ebiët. Koro nyin idide edinem ufuöñ Christ inö Abasi, kotu mö emi ënyañade, ye kotu mö emi
- 16 ësobode ; ke ñkañ kiet ufuöñ oto ke mkpa öwörö mkpa ; ke ñkañ eken ufuöñ oto ke uwem öwörö uwem.

17 Ndien anie ekem ke me-ñkpö emi ? Koro nyin mitiehe nte ediwak owo, emi ēbiatde ikö Abasi : edi nte ke akpanikö, edi nte ke Abasi, ke enyin Abasi, nyin itetin ke Christ.

3 NTE nyin imötöñö ntak ñko nditoro idemnyin 'nö mbufo ? me nyin imoyom, nte ndusuk owo, ñwed itoro
 2 ndinö mbufo, me oto ke ubök mbufo ? Mbufo ēdi ñwed nyin, emi ēwetde ke esit nyin, emi kpukpru owo ēfiökde
 3 enyuñ ēkotde ; ke ēyararede ēte, mbufo ēdi ñwed Christ, emi nyin inamde, eke miwetke ke möñwet, edi ke Spirit Abasi emi odude uwem ; idige ke ñwed emi ēdide
 4 itiat, edi ke ñwed emi ēdide esit öbuk. Ndien oruk mbuötidem emi ke nyin inyene ye Abasi oto ke Christ :
 5 idige nte nyin inyenede ukeme ke idemnyin, ndise ñkpö ekedidi nte otode ke idemnyin ; edi ukeme nyin oto ke
 6 Abasi ; emi ökönyuñ anamde nyin inyene ukeme nte menam-utom öbufa ediomi ; idige eke ñwed, edi eke
 7 spirit : koro ñwed owotde, edi spirit önö uwem. Edi edieke erinam utom mkpa, eke ēkewetde enyuñ ēkapde ke itiat, ekedide ke uböñ, adaña nte nditö Israel mike-kemeke ndiwuk enyin nse iso Moses oto ke uböñ iso esie ;
 8 eke ēnamde ebe efep : adaña didie ke utom spirit midi-
 9 kanke oro ke uböñ ? Koro edieke erinam utom ubiom-ikpe edide uböñ, ñwañwa ediso erinam utom edinen ido
 10 akan ke uböñ eti eti. Koro ke akpanikö se ēkenamde edi ñkpö uböñ, inamke edi ñkpö uböñ ntem, oto
 11 ke uböñ eke akande. Koro edieke se ēnamde ebe efep okodude ke uböñ, ñwañwa ediso se osukde odu ke uböñ.
 12 Mödo ke nyin inyenede oruk idori-enyin emi, nyin inyene
 13 uko ke eritii ikö, inyuñ *idige* nte Moses, emi akadade ufuk-iso ofuk iso esie, man nditö Israel ēkuwuk enyin
 14 ēse utit ñkpö oro ēnamde ebe efep : edi ēnam esit mö ēsöñö : koro tutu osim idem mfin emi, kpa ufuk-iso oro osuk ododu kini ēkotde ñwed Moses, ufuk-iso ododu
 15 iyarakere ite, ēbiat enye ke Christ. Edi tutu osim mfin emi, kadañemi ēkotde ñwed Moses, ufuk-iso ododu
 16 ke esit mö. Edi kadañemi ēdikabarede ētiene
 17 Öböñ, ēfukhöre ufuk-iso ēfep. Ndien Öböñ edi Spirit : ndien ke ebiët eke Spirit Öböñ odude, uwörö-ufn odu.
 18 Edi kpukpru nyin, ye iso emi mifukke, ikut uböñ Öböñ

nte ke ukuriso, ikabare inyene mbiët kiet, ito ke uböñ isim uböñ, nte otode ke Òböñ kpa Spirit.

- 4 Mödo sia nyin inyenede erinam utom emi, kpa nte
 2 ēketuade nyin mböm, nyin ikpaha mba : edi nyin ima
 iduök ndibe ñkpö but, isañake ke ñkari, inyuñ
 ikamake ikö Abasi ke abiaña ; edi ke eriyarare akpanikö
 nyin itoro idemnyin inö esit kpukpru owo kiet kiet ke
 3 enyin Abasi. Edi edieke ēfukde gospel nyin, ēfuk enye
 4 ye mö emi ēyomde nditak : emi abasi ererimbot emi
 okokimde enyin ibuot mö emi minimke ke akpanikö, man
 uñwana gospel uböñ Christ, emi edide mbiët Abasi,
 5 okuyama. Koro nyin miquöröke idemnyin, edi Christ
 Jesus nte Òböñ, ye idemnyin nte menam-utom mbufo
 6 kabaña Jesus. Sia edide Abasi, emi öködöhöde ete,
 Uñwana eyeyama oto ke ekim, emi ayamade ke esit nyin,
 ndinö uñwana ifiök uböñ Abasi ke iso Jesus Christ.
 7 Edi nyin imenyene ñkpö uto emi ke eso mbat,
 man odudu emi okponde akaha edi eke Abasi, okuto ke
 8 idemnyin ; ēfik nyin ke kpukpru edem, edi ñkpö ibabake
 nyin ; ētimere nyin, edi isimke unana idori-enyin ;
 9 ēbïne nyin, edi Abasi ikpöñke nyin ; étö nyin éduök ke
 10 isöñ, edi isoboke nyin ; kpukpru ini nyin ibiom mkpa
 Jesus ke ikpöhidem nyin isaña, man uwem Jesus önyuñ
 11 ayarare ke ikpöhidem nyin. Koro ēyakde nyin emi idude
 uwem ënö mkpa kpukpru ini kabaña Jesus, man uwem
 Jesus ñko owut idem ke öbukidem nyin emi enyenede
 12 ndikpa. Ndien ntre mkpa anam utom kesit nyin, edi
 13 uwem kesit mbufo. Edi ke nyin inyenede kpa spirit
 mbuötidem oro, nte ëwetde ëte, Ami ñkonim ke akpanikö,
 mödo ami ñködöhöde ; nyin ñko imonim ke akpanikö,
 14 mödo nyin inyuñ idöhöde ; ke nyin ifiökde ite, Enye emi
 akanamde Òböñ Jesus eset ke mkpa eyenam nyin ñko
 iset ye Jesus, eyenuñ ada nyin ye mbufo òwörö ke iso
 15 Abasi. Koro kpukpru ñkpö édude kabaña mbufo, man
 mfön, emi ënamde awak oto ke ediwak owo, anam eköm
 awak önö uböñ Abasi.
 16 Mödo nyin ikpaha mba ; edi okposuk edi nte ikpöhidem
 nyin eyemerede, ënam owo esit esit nyin edi öbufa
 17 ke usen ke usen. Koro mfefera ukut nyin, emi odude ke
 ekpri ini, ödödiöñ anam udop nsinsi uböñ nyin awak
 18 akan ; kini nyin misehe ñkpö emi enyin okutde. edi

Isede ñkpö emi enyin mique : koro ñkpö emi enyin okutde
edi ñkpö ini ; edi ñkpö eke enyin mique edi nsinsi
ñkpö.

- 5 Koro nyin imöfiök ite, edieke ataya nyin emi edide
ufök ntan abiarade, nyin imenyene ufök eke otode Abasi,
2 ufök eke minamke ke ubök, nsinsi, ke me-heaven. Koro
ke akpanikö ke nyin imomum ke ataya emi, ke iyom nte
3 esinede nyin ufök eke otode ke heaven : man, ke esinede
4 nyin éma, owo okukut aba nyin iferi. Koro ke akpanikö
nyin emi idude ke ataya emi imomum, ke mbiomo odobide
nyin ; idige koro nyin iyomde ite esio nyin ñkpö ke idem,
edi nte ekpesinede nyin édori ke enyöñ esie, man uwem
5 emen se edide ñkpö mkpa. Ndien Enye emi akanamde
nyin önö idem ñkpö emi edi Abasi, emi ökönöde nyin
6 Spirit nte akpa ubak. Mödo ke nyin isöñöde esit
kpukpru ini, inyuñ ifiökde ite, adaña nte nyin idude
7 ke ikpöhidem, nyin iduhe ye Öböñ (koro nyin isasaña
8 ke mbuötidem, idige ke erikut ke enyin) ; ami ndöhö
nte, nyin isösöñ esit, imonyuñ inyime ikan ndikpöñ
9 ikpöhidem, 'nyuñ ndu ke ebiët iduñ ye Öböñ. Mödo
ñko, ye nyin idude ke ebiët iduñ ye miduhe, se nyin inimde
10 kiso edi ndinem Abasi esit. Koro kpukpru nyin inyen-
ede ndiyarare kiso itie-ikpe Christ ; man kpukpru owo
kiet kiet öbö ñkpö eke enye akanamde ke ikpöhidem,
nte ekemde ye se enye anamde, edide eti önyuñ edide
idiök.
11 Mödo ke nyin ifiökde ndik Öböñ, nyin ikpe ye owo, edi
éma éyarare nyin énö Abasi ; ndien modori enyin nte,
12 éma éyarare nyin ke esit mbufo ñko. Nyin itöñöke
ntak itoro idemnyin inö mbufo, edi nte inöde mbufo ntak
mbure kabana nyin, man mbufo ényene se éböröde mö
13 emi éburede ke ñwutidem, idige ke esit. Koro ekpedi nte
nyin idamade, idama inö Abasi ; me ökpönyuñ edi nte
14 nyin inyenede eti ibuot, inyene inö mbufo. Koro ima
Christ enyikde nyin ; koro nyin ibatde ntem ite, owo kiet
akakpa abaña kpukpru owo, mödo kpukpru owo ékpañade ;
15 ndien Enye akakpa abaña kpukpru owo, man mö emi
édunde uwem ékudu uwem énö idemmö aba, edi énö Enye
16 emi akpade abaña mö önyuñ esetde ñko. Mödo ötöñöde
ke ini emi, nyin ifiökke baba owo kiet ke öbukidem :
okposuk edi nte nyin iköfiökde Christ ke öbukidem, edi

- 17 kemi nyin ifiökke Enye *nitem* aba. Mödo owo ekededi ama odu ke Christ, enye edi öbufa owo : ñkani ñkpö
 18 émebe ; sese, mö émekabare édi mbufo. Edi kpukpru ñkpö éto ke Abasi, emi akanamde nyin itie ke emem ye Enye ke Idemesie oto ke Christ, ökönyuñ önöde nyin utom
 19 erinam étie ke emem ; ete, Abasi okodu ke Christ ke erinam ereribot étie ke emem ye Enye, ibatke ndudue mö inö mö, ke ama ökönyuñ ayak ikö erinam étie ke emem esin nyin ke ubök.
- 20 Mödo nyin idi misuñutom kibuot Christ, nte ñkpö eke Abasi adade nyin ekpe mbufo ubök : nyin imekpe ubök kibuot Christ, ite, mbufo énam emem ye Abasi.
- 21 Enye emi miköfiökke baba idiök ñkpö kiet Enye akanam edi idiök ñkpö kibuot nyin ; man nyin ikabare idi
 6 edinen ido Abasi ke Enye. Ndien ke eribuana utom ye Enye nyin inyuñ ikpe mbufo ubök, ite, mbufo ékubö mfön
 2 Abasi ke ikpikpu (koro Enye ödöhöde ete,
 Ke eti ini Ami ñkakpañ utöñ 'nö fi,
 Ndien ke usen erinyaña Ami ñkanyaña fi :
 3 sese, emi edi eti ini ; sese, emi edi usen erinyaña) : nyin inöñö ntak iduö ke ñkpö ekededi, man ékutiñ ikö ébiat
 4 utom nyin ; edi ke kpukpru ñkpö nyin itoro idemnyin, nte menam-utom Abasi, ke aqua ime, ke ukut, ke unana
 5 ñkpö, ke mbaba, ke ikpa, ke ñkpököbi, ke ndutime, ke
 6 utom, ke erikpeme, ke eritre udia ; ke edisana esit, ke ifiök, ke anyan ime, ke mfönido, ke Edisana Spirit, ke ata
 7 ima, ke ikö akpanikö, ke odudu Abasi ; ke me-ñkpö eköñ
 8 edinen ido ke ubök nasia ye ke ufien, ke uböñ ye esuene, ke idiök etop ye eti etop ; nte mbon abiaña, *edi idì* mbon
 9 akpanikö ; nte mö emi owo mifiökke, edi étüm éfiök nyin ; nte mö emi éyomde ndikpa, ndien sese, nyin idodu uwem ;
 10 nte mö emi étunöde, ndien iwotke ; nte mö emi éfukhöde, edi idadara kpukpru ini ; nte mubuene, edi inanam ediwak owo ényene ñkpö ; nte mö emi minyeneke baba ñkpö kiet, edi inyene kpukpru ñkpö.
- 11 Inua nyin étara énö mbufo, O nditö Corinth, esit nyin
 12 éñwaña. Ñkpö ibabake mbufo ke nyin, edi ababa mbufo
 13 ke esit mbufo. Ndien nte usiene eke ebiëtde oruk emi (ntiñ ye mbufo nte nditö mi), yak esit mbufo ényuñ éñwaña.
- 14 Ékudian idemmbufo utiñe utiñe ye mö emi minimke ke akpanikö : koro edinen ido asaña nso ye uquañido ?

15 me uñwana abuana nso ye ekim? Ndien nso nduk ke Christ
oduk ye Belial? me nso udeme ke andinim ke akpanikö
16 enyene ye enye emi minimke? Ndien nso ediomi ke
temple Abasi enyene ye ndem? koro nyin idide temple
Abasi uwem; kpa nte Abasi ökodöhöde ete, Ami nyeduñ
kesit mö, 'nyuñ nsaña kesit mö; ndien Ami nyedi Abasi
17 mö, mö éyenyuñ édi iköt Mi. Mödo Jehovah ödöhöde ete,
Mbufo éwöñö kotu mö, ényuñ édianare idemmbufo,
Ekunyuñ étuk baba edidekhe ñkpö;
18 Ndien Ami nyeda mbufo,
Nyenyuñ ndi Ete mbufo,
Ndien mbufo éyedi nditö iren ye nditö iban Mi,
Jehovah Ata Ökpösöñ ödöhö.

7 Mödo sia nyin inyenede muñwöñö emi, ndima mi, yak
nyin inam idemanyin ésana, ikpöñ kpukpru mbubiam
öbukidem ye spirit, ke erinam edisana ido öfon ama ke
erifekhe Abasi.
2 Etat esit mbufo énö nyin: nyin ikenamke baba owo
kiet idiök, nyin ikebiatke baba owo kiet, nyin iköböhö
3 baba owo kiet ñkpö ke ido eke minenke. Ndöhöke man
mbiom mbufo ikö: koro 'ma mbem iso ndöhö nte, mbufo
4 édu ke esit nyin ndikpa 'nyuñ ndu uwem ötö kiet. Uko
mi emi ntinde ye mbufo okpon, mbure mi kabaña mbufo
okpon: ndöñesit öyöhö mi kesit, idaresit mi öyöhö öduöi
ke kpukpru ukut nyin.
5 Koro kpa kini nyin ikedide ke Macedonia, öbukidem
nyin ikenyeneke nduök-odudu, edi nyin ikokut ukut ke
kpukpru edem; eñwan ékedu ke añaña añaña, ndik okodu
6 ke esit esit. Edi Enye emi ödöñde mesuk-esit esit, kpa
7 Abasi, öködöñ nyin esit ke eridi Titus; inyuñ idige ke
eridi esie ikpöñ ikpöñ, edi ke ndöñesit eke enye okutde
ke mbufo, kini enye ödöhöde nyin udöñ mbufo, mfukhö
mbufo, ifiopesit mbufo kabaña mi; ntre ke ami ñkö-
8 dödiöñ ndara. Koro okposuk edi nte ami ñkanamde
mbufo éfukhö oto ke ñwed mi, ntuaha mkpöfiök, okposuk
edi nte ñkatuade mkpöfiök; koro mokut nte ñwed oro
anamde mbufo éfukhö, okposuk edi nte edide ke ekpri ini.
9 Kemi madara, idige nte ékenamde mbufo éfukhö, edi nte
ékenamde mbufo éfukhö ésim erikabare esit: koro
ékenamde mbufo éfukhö ke ido Abasi, man baba ñkpö
10 kiet okutak mbufo oto ke nyin. Koro mfukhö ke ido

Abasi anamde erikabare esit osim erinyaña, eke owo mituaha mkipöfiök ibaña: edi mfukhö ererimböt anam 11 mkpa. Koro sese, idem nkpö emi, kpa erinam mbufo ēfukhö ke ido Abasi, nso oruk erisín esit ke enye akanam ke esit mbufo, nso oruk erikañ idem, nso oruk iyaresit, nso oruk ndik, nso oruk udöñ, nso oruk ifiopesit, nso oruk erisio usiene! Ke kpukpru nkpö mbufo ēkewut idemmbufo ëte, ēmesana ke nkpö 12 emi. Ntre okposuk edi nte nkwetde 'nö mbufo, nkwetke kabaña enye emi anamde idiök, inyuñ idige kabaña enye emi okokopde idiök, edi man erisín esit mbufo kabaña nyin akpayarare öön mbufo ke enyin 13 Abasi. Mödo nyin ima ikop ndöñesit: ndien ke ndöñ- 14 esit nyin, nyin ikadara ikan kabaña idara Titus, koro kpukpru mbufo ëma ëdemere ukpöñ esie. Koro ami 'ma mbure 'nö enye mbaña mbufo ke nkpö ekededi, ikenamke mi but; edi nte nyin idöhöde kpukpru nkpö inö mbufo ke akpanikö, ntre mbure nyin nko, emi ami mburede kiso 15 Titus, ëkut ëte edi akpanikö. Ndien ima esit esie awak akan kabaña mbufo kini enye etide nsuk-ibuot kpukpru mbufo, adaña nte mbufo ëkedade enye ke ndik ye nyek- 16 idem. Ami madara nte ke kpukpru nkpö ami menyene uko mbaña mbufo.

8 Nko nko, nditö-ëte, nyin isian mbufo mfön Abasi emi 2 ënöde ke me-ufök Abasi ke Macedonia; nte ke ediwak idomo ukut, uwak idara mö ye ata ubuene mö ëkewöröde 3 ntarubök eke awakde akan. Koro ami ndide ntiense nte, oto ke ima esit mö ënö nkpö adaña nte ukeme mö 4 edide, enyuñ ëbe ukeme mö, ke erikpe nyin ubök eti eti kabaña mfön emi ye eribuana ke erinam nkpö 'nö mbon 5 Abasi: ndien idige nte nyin ikodoride enyin, edi mö 6 ëkebem iso ëda idemmö ënö Oböñ, enyuñ ënö nyin oto ke 7 erinyime Abasi. Kabaña nkpö emi nyin ikekpe Titus ubök, ite, sia enye ama ekebem iso ötöñö, ntre enye okpokure 8 mfön emi nko ke mbufo. Edi nte kpukpru nkpö ëyöhöde ke mbufo, mbuötidem, eritñ ikö, ifiök, kpukpru erisín esit, ye ima eke mbufo ëmade nyin, ëkpeme man mfön 9 emi nko öyöhö ke mbufo. Ndöhöke nte ewukhö, edi nte ndade erisín esit mö eñwen ndomo akpanikö ima mbufo nko. Koro mbufo ëfiökde mfön Oböñ nyin Jesus Christ, ëte, okposuk edi nte Enye ekenyenede inyene, kabaña

mbufo Enye akabare edi ubuene, man oto ke ubuene
 10 Esie mbufo ēkpecabare ēdi mbon inyene. Ndien ke ñkpö
 emi ke 'nö uyo mi : koro emi öfönde ye mbufo, emi
 ēkebemde iso ētöñö ebem, idige ndinam ikpöñ ikpöñ,
 11 edi ndinyime ñko. Edi kemi mbufo ēnam ēma ; man
 nte ēkebeñede idem ndinyime, kpa ntre ēkpenam ēma
 12 ñko ēto ke ukeme mbufo. Koro edieke erinyime
 odude, nem *Abasi* esit adaña nte owo enyenede ñkpö,
 13 idige nte enye minyeneneke. Koro ami ndöhöke ntem,
 man ēnam ñkpö ēfere owo eñwen, ndien ētuk mbufo :
 14 edi ke erinam ñkpö ēdi ukem ukem ; uwak inyene mbufo
 ekem unana mö ke ini emi, man uwak inyene mö ökpönyuñ
 15 ekem unana mbufo ; man ñkpö ēdi ukem ukem : nte
 ēwetde ēte, 'Enye emi okowobide ediwak ikenyeneneke
 nsukhö ; enye emi okowobide esisit inyuñ inanake.
 16 Edi yak eköm enyene *Abasi*, emi anamde esit Titus
 17 otim ekere mbufo. Koro ke akpanikö enye okokop item
 nyin ; edi ke esit ofiopde enye eti eti ke idemesie, enye
 18 adakha ke idemesie etiene mbufo. Nyin imönyuñ idöñ
 eyen-ēte ye enye emi itoro esie ke gospel *asuanade* ke
 19 kpukpru me-ufök *Abasi* ; ndien idige ntre ikpöñ, edi me-
 ufök *Abasi* ëkenyuñ èním enye ndisaña ye nyin ke mfön
 emi nyin inamde utom kesit, man inö Öböñ ukpono,
 20 inyuñ iwut erinyime esit nyin : nyin ikpeme idem, mbak
 owo ekededi edidori nyin ikö abaña mfön emi nyin inamde
 21 utom kesit : koro nyin ikerede ibaña ñkpö eke ènende,
 22 idige ke enyin Öböñ ikpöñ, edi ke enyin owo ñko. Nyin
 imönyuñ idöñ eyen-ēte nyin ye mö, emi nyin idomode
 ediwak ini ke ediwak ñkpö, ikut ite, enye esin esit esie ke
 utom, edi kemi enye esin esit esie eti eti akan, oto ke aqua
 23 mbuötidem eke enye enyenede ye mbufo. Me kabaña
 Titus, *enye edi* nsaña mi ye abuana utom ye ami önö
 mbufo ; me kabaña nditö-ēte nyin, mö ēdi misuñutom
 24 me-ufök *Abasi*, uböñ Christ. Mödo éyarare ènö mö kiso
 me-ufök *Abasi* uwut-ñkpö ima mbufo, ye ntak mbure
 nyin kabaña mbufo.

9 AMA edi erinam ñkpö 'nö mbon *Abasi*, edi ikpíkpu ñkpö
 2 ke ami ndiwet 'nö mbufo : koro möfiök eribeñe idem
 mbufo, eke ndade mbure mbure mbaña mbufo 'nö mö
 ke Macedonia, nte, Achaia ama ebeñe idem ke öfuri isua
 emi ebede ; ifiopesit mbufo ama önyuñ edemere ata

- 3 ediwak mö. Edi 'ma ndöñ nditö-ête, man ëkunam mbure nyin kabaña mbufo edi ikpikpu ke ñkpö emi ; man, nte
 4 ami ñködöhöde, mbufo ëkpebeñe idem : mbak ke usuñ ekededi, ndusuk nditö Macedonia ëma ëdi ye ami, ënyuñ ëkut nte mbufo mibeñekë idem, nyin (man ikudöhö,
 5 mbufo) ikut but ke mbuötidem emi. Mödo ami ñkekere nte 'nyene ndikpe nditö-ête ubök, nte ëbem iso ëtiene mbufo, ënyuñ ëbem iso ëtím enö eke mbufo ëkebemde iso ëñwöñö ndinö, man enye ana ebet, nte ñkpö eke edide enö, okudi ñkpö ufik.
- 6 Edi *ami ndöhö* emi, nte, Enye emi ötöde esisit eyedök esisit ; ndien enye emi ötöde ediwak eyenyuñ ödök
 7 ediwak. Yak owo kiet kiet *anam* nte enye akaduakde ke esit esie ; idige ke ufik, me ke mbaba : koro Abasi
 8 amade owo emi önöde ke inemesit. Ndien Abasi emekeme ndinam kpukpru mfön ödödiñ awak önö mbufo ; man mbufo, ke erinyene kpukpru ñkpö nte ekemde kpukpru
 9 ini, ëdediñ ëwak ke kpukpru eti utom : nte ëwetde ëte,
 Enye ama asuan, enye ama önö mubuene ñkpö ;
 Edinen ido esie ebigi ke nsinsi.
- 10 Ndien Enye emi önöde anditö mkpasip mkpasip, ye uyo ke udia, eyenö eyenyuñ anam mkpasip emi mbufo ëditöde awak, önyuñ anam mbuñwom edinen ido mbufo ëtöt
 11 ënö mbufo : ke erinam mbufo ënyene inyene ke kpukpru ñkpö önö kpukpru ntarubök, emi anamde eköm enyene
 12 Abasi oto ke nyin. Koro erinam utom emi miyöhöke idomo unana mbon Abasi ikpöñ ikpöñ, edi awak önö
 13 Abasi ñko oto ke ediwak eköm ; sia ke eridomo mbufo ke utom emi mö ëtoro Abasi koro mbufo ënyimedé gospel Christ ke nsuk-ibuot, ënyuñ ënöde mö ye kpukpru owo
 14 ke ntarubök ; mö ke idemmö ënyuñ ënam mkpe-ubök ënö mbufo, mbufo ënyuñ ëdöñ mö eti eti, oto ke mfön
 15 Abasi eke awakde akan kesit mbufo. Eköm enyene Abasi ke enö Esie eke ayañade owo nditiñ.

- 10 NDIEN ami Paul ke idemmi' mekpe mbufo ubök oto ke mfure esit ye suñ suñ ido Christ, ami, emi kiso mbufo ndide owo nsukidem kotu mbufo, edi kini menduhe ye
 2 mbufo ndi owo uko ye mbufo : ih, mekpe mbufo ubök, nte, kini ami ndude ye mbufo, ñkunam uko ke mbuötidem oro ami ndoride enyin ndinam uko ye ndusuk owo emi

UDIANA-AKPA ÑWED·NDITÓ CORINTH 11

ēkerede ēbaña nyin nte ñkpö eke nyin isañade ke ido
 3 öbukidem. Koro okposuk edi nte nyin isañade ke öbuk-
 4 idem, nyin iñwanake eköñ ke ido öbukidem (koro ñkpö
 eköñ nyin midige eke öbukidem, edi ēnyene aqua odudu
 5 kiso Abasi ndiwuri mkpösöñ ebiët); ke ereduök me-
 ekikere, ye kpukpru edikoñ ñkpö kiet kiet eke emenerede
 idem öbiöñö ifiök Abasi, ke erinyuñ nda kpukpru ekikere
 6 kiet kiet 'nam osuk ibuot önö Christ; ke erinyuñ mbeñe
 idem ndisio usiene 'nö kpukpru nsöñ-ibuot, kini nsuk-
 7 ibuot mbufo ediyöhöde. Mbufo ëse ñkpö eke ënade
 mbufo kiso. Edieke owo ekededi onimde ke akpanikö
 ete imö idi owo Christ, yak enye ötöñö ntak ekere ñkpö
 emi ke idemesie, ete, kpa nte enye edide eke Christ, nyin
 8 inyuñ idi ntre. Koro okposuk edi nte ami ñkpö-
 burede ndusuk mbure mbaña odudu nyin (eke Öböñ
 ökönöde ndinam mbufo èkori, idige ndisukhöre mbufo),
 9 ami ndique but: man ñkutie nte nyomde ndinam mbufo
 10 ndik ke ñwed mi. Koro mö ëdöhöde ëte, Me-ñwed esie
 ededobi ënyuñ ësesöñ; edi ndikut enye ke enyin, enye
 11 edi mem mem, ikö inua esie inyuñ idige ñkpö. Yak oruk
 owo emi öfiök ete, nte nyin itiede ke ikö ñwed kini nyin
 miduhe ye mbufo, suk ntre ke nyin itie ke utom kini nyin
 12 idude ye mbufo. Koro nyin minyeneke uko ndibat me
 ndidomo idemnyin ye ndusuk mö emi ëtorode idemmö:
 edi mö ëda idemmö ëdomo ke idemmö, ënyuñ ëdomo
 13 idemmö ye idemmö, ënana eti ibuot. Edi nyin idibureke
 mbure ibe adaña, edi nte idomo itie eke Abasi onimde
 önö nyin, ete, edi idomo nyin, edide, ndisim kpa mbufo.
 14 Koro nyin inyanakede idemnyin ikan, nte ñkpö eke nyin
 mikesimeke mbufo: koro nyin ikesañade adaña nte
 15 ikesimde mbufo ke gospel Christ: ibureke mbure ibe
 adaña, ke utom owo efen; edi idori enyin ite, nte mbuöt-
 idem mbufo ököride, ëyekpono nyin ke mbufo, nte adaña
 16 nyin etiede, osim inyene eke awakde akan, man iquörö
 gospel tutu osim me-obio emi ëbede mbufo, ikunyuñ
 ibure ke adaña owo efen ibaña ñkpö eke ënímde ënö nyin.
 17 Edi enye emi oburede yak obure ke Öböñ. Koro midige
 18 enye emi otorode idemesie ke ëním ke eti, edi enye emi
 Öböñ otorode.

11 MBUFO ëkpekam ëkeme ndime ime ye ami ke ekpri
 2 ndisime: edi ëme ime ye ami. Koro ami mfibede ufup

Abasi kabaña mbufo : koro 'ma nda mbufo 'nö ebe kiet, man ñkpada mbufo nte edisana eyen-añwan 'nö 3 Christ. Edi meseghe ndik, mbak ke usuñ ekededi, nte urukiköt akatapde Eve ke ñkari esie, ēdibiat esit mbufo énam mö ēkpöñ akpanikö ye edisana ido eke odotde Christ.

4 Koro owo ama edi ediquörö Jesus efen, emi nyin mik-öquöröke, me mbufo éma ébö spirit efen, emi mbufo miköböhö, me gospel efen eke mbufo mikenyimeke, odot 5 mbufo éme ime. Koro ami ñkerede nte, me-apostle eke ékponde ékan ikanke mi ke baba ñkpö kiet. Edi okposuk 6 edi nte ami ndide ököi ke ikö, ndige ke ifiök ; edi, ke kpukpru ñkpö nyin iina iyarare *enye* kotu kpukpru owo 7 inö mbufo. Me nte ami ñkanam idiök ñkpö ke eri-sukhöre idemmi man éfori mbufo, koro ñköquöröde gospel 8 Abasi 'nö mbufo ke mfön ? Nkotuk me-nfök Abasi efen, ke eribö mö ñkpö-eyen-utom, man 'nam ñkpö 'nö mbufo, 9 ndien kini ñkodude ye mbufo, ñkönyuñ 'nanade ñkpö, ñkodobike baba owo kiet ; koro nditö-ëte, kini mö ëtode ke Macedonia édi, ékenö mi se 'nanade ; ndien ke kpukpru ñkpö ñkekpmeme idemmi, man ñkudobi mbufo, nyenyuñ 10 ñkpeme. Nte akpanikö Christ odude ke esit mi, baba 11 owo kiet idikpanke mi mbure emi ke edem Achaia. Ke 12 nso ? Koro memaña mbufo ? Abasi öföfiök. Edi se ami 'namde, oro ke ami ndinam, man ñkpan mö emi éyomde ntak ndikut ntak ; man ke ñkpö eke mö ëburede 13 mbure kesit, éyekut ëte, mö édi kpa nte nyin. Koro oruk owo emi édide me-apostle nsu, menam-utom ke abiaña, ke erikabare idemmö 'ním nte me-apostle Christ. Owo 14 inyuñ iyikke ; koro kpa Satan akabare idemesie oním 15 nte angel uñwana. Mödo idige aqua ñkpö edieke menam-utom esie ékabaredé idemmö éním nte menam-utom edinen ido ; emi utit mö editiede nte me-utom mö édide.

16 Ami mötöñö ntak ndöhö nte, Owo baba kiet okukere ete ami ndi ndisíme ; edi mbufo éma *ékere ntre*, ékam éda mi nte ndisíme, man ami ñko mbure mbure esisit.

17 Se ami ndöhöde, ndöhöké ke usuñ Öböñ, edi nte ke 18 ndisíme, ke eribure mbure ke mbuötidem emi. Sia ediwak owo ëburede ke usuñ öbukidem, ami nyebure 19 ñko. Koro mbufo émede ime ye mbio ndisíme ke inemesit, 20 sia mbufo ke idemmbufo ényenede ifiök. Koro mbufo émede ime ye owo, edieke enye onímde mbufo ke ufn, edieke enye adiade mbufo, edieke enye emundé mbufo.

edieke enye emenerede idemesie, edieke enye önyuñ
 21 oyibide mbufo ke iso. Ami ntin nsuene idemmi, nte nkpo
 eke nyin ima ikedi mem mem. Edi ke nkpo ekededi eke
 owo ekededi edide uko kesit (ndohö ke ndisime) ami
 22 ndi uko nko. Nte mö edi Me-Hebrew ? Ami suk ntre.
 Nte mö edi mbon Israel ? Ami suk ntre nko. Nte mö
 23 edi nditö Abraham ? Ami suk ntre. Nte mö edi
 menam-utom Christ ? (ndohö nte owo idat) Ami
 nkan oro ; 'nam utom nkan, ndu ke ufök-nkpköki
 nkan, emia mi ke ikpa ekan ibat, ndu ke me-mkpa ediwak
 24 ini. Me-Jew ekemia mi ubök aba utim ikotion, iböhöke
 25 ubök kiet kiet öwörö. Emia mi ke eto ikata, cketöñö
 mi ke itiat ini kiet, nkodu ke ubom eke ewurede ikata,
 26 nkodu ke inyañ ibom okoneyo kiet ye uwemeyo kiet ;
 ke Isañ ediwak ini, ke itie ndik ke me-akpa, ke itie ndik
 kotu mbon nwo, ke itie ndik oto ke mbiobio mi, ke itie
 ndik oto ke Me-Gentile, ke itie ndik ke obio, ke itie ndik
 ke desert, ke itie ndik ke aqua inyañ, ke itie ndik kotu
 27 nditö-ete nsu ; ke utom ye ukut, ke erikpeme ediwak ini,
 ke biöñ ye nsat itöñ, ke eritre udia ediwak ini, ke tuep
 28 ye iferi. Ökörö ye me-nkpo oro mensiakke, nkpo edu
 eke efikhede mi kpukpru usen, ekikere kabaña kpukpru
 29 me-ufök Abasi. Anie ke idem emem, ndien imemke
 mi nko ? Anie ke enam öduö, ndien esit ifiopke mi ?
 30 Edieke 'nyenede ndibure mbure, nyebure mbaña nkpo
 31 memidem mi. Abasi ye Ete Oböñ Jesus Christ, emi
 32 enyenede itoro ke nsinsi nsinsi, öfiök ete nsuhe nsu. Ke
 Damascus andikara kidak Aretas edidem ekekpmeme obio
 nditö Damascus, man omum mi : ndien ke window ke
 mben ibibene, esukhore mi ke akpasa ndien mböhö ke
 ubök esie.

12 Ami menyene ndibure mbure, okposuk edi nte mifönke ;
 2 edi nyebaña me-nkukut ye me-eriyarare Oböñ. Möfiök
 owo ke Christ, isua duopenañ ema ebe nte ekemen oruk
 owo emi edök kpa ke öyöhö heaven ita (me enye odu ke
 fkpöhidem ami mfiökke, me iduhe ke ikpöhidem, ami
 3 mfiökke ; Abasi ömöfiök). Ndien möfiök oruk owo emi
 (me ke ikpöhidem, me iduhe ke ikpöhidem, ami mfiökke ;
 4 Abasi ömöfiök), nte ekemende enye eduk ke Paradise,
 nte enye önyuñ okopde ikö emi ekande owo nditiñ, emi
 5 minenke owo nditiñ. Ami nyebure mbaña oruk owo

UDIANA-AKPA NWED NDITÓ CORINTH 12

- emi : edi ndibureke mbure mbaña idemmi, ke miböhöke
6 ke memidem mi. Edi ami 'ma nyom ndibure, ndidige
ndisime ; koro ami ndidöhöde akpanikö : edi nsioño
idem mfep, mbak owo ekededi edikere abaña mi akan nte
7 enye okutde me okopde ke inua mi. Mödo, oto koro
eriyarare okponde akaha—man ñkumenere idem ñkan,
ënö mi ñkukim ke öbukidem, isuñutom Satan nditunö mi,
8 man ñkumenere idem ñkan. Kabaña ñkpö emi ami
ñkekpe Õböñ ubök utim ikata, man enye adakha ökpöñ
9 mi. Ndien Enye ama ödöhö mi, ete, Mfon mi ekem fi :
koro ënamde odudu öfön ama ke memidem. Mödo,
akan oro nyebure mbure ke ata idaresit ke memidem mi,
10 man odudu Christ odoro mi. Mödo ami 'nemde esit ke
memidem, ke idiök ñkpö eke ënamde mi, ke 'nanenyin,
ke eriköbö, ke mbaba, kabaña Christ : koro kini idem
ememde mi, ndien ami ñkop nsöñidem.
- 11 Ami makabare ndi ndisime : mbufo ësin mi ; koro
mbufo ëkpetorode mi : koro ke baba ñkpö kiet ami
ñkprike ñkan ata ikpö apostle oro, okposuk edi nte ami
12 mendige ñkpö. Ema ënam midiöñö apostle kotu mbufo
ke akpanikö ke öfuri ime, ke midiöñö ye mutibe ñkpö
13 ye me-utom odudu. Koro ke nso ñkpö ke ëkenam mbufo
ëkpri ëkan me-ufök Abasi efen, iböhöke nte ami ke idemmi
meñkodobike mbufo ? Edahado ënö mi ke idiök ñkpö
emi.
- 14 Sese, emi edi öyöhö ini ita eke mbeñede idem nditiene
mbufo ; ndien ami ndidobike mbufo : koro nyomke se
inyenede mbufo, edi mbufo ke idemmbufo : koro nditö
mikpenimke ñkpö inö mête ye meka, edi mête ye meka
15 ëkpennim ñkpö ënö nditö. Ndien nyenemesit eti eti ndi-
duök ñkpö emi 'nyuñ nduök idemmi kabaña me-ukpöñ
mbufo. Edieke 'made mbufo ata aqua ima, nte mbufo
16 ëma mi ekpri ima ? Edi yak edi ntre, ami ke idemmi
ñkodobike mbufo ; edi ke erinyene ñkari, ami nda ñkari
17 'mum mbufo. Nte ñkotuk mbufo ke owo mö ekededi emi
18 ami ñködönde ëtiene mbufo ? Ñkekpe Titus ubök, 'nyuñ
ndöñ eyen-ëte asaña ye enye. Nte Titus okotuk mbufo ?
nte nyin ikesañake ke kpa spirit kiet ? ke kpa nde ikpat
kiet ?
- 19 Mbufo ëmekere öfuri ini emi ëte, nyin ñkakañ idemnyin
inö mbufo. Kiso Abasi nyin idöhö ke Christ. Edi
kpukpru ñkpö, ndima, ëdi man ënam mbufo ëkori

20 ke ifiök. Koro ami mfeghede ndik, mbak ke usuñ ekededi, adañemi ndide, ndikut mbufo idige nte nyomde. mbufo ēdinyuñ ēkut mi idige nte mbufo ēyomde ; mbak ke usuñ ekededi utök, ufup, iyaresit, eribakhare, mbia, 21 odu, ntañ-idem, ndutime ēdidu ; mbak ke ntōñöde ntak ndi, Abasi mi edisukhöre mi kiso mbufo, ami ndinyuñ mfukhö mbaña ediwak mö emi ēbemde iso ēdue, minyuñ ikabakere esit ibaña mbubiam ye use ye idiök itōñ eke mö ēkenanide.

13 Emi edi öyöhö ini ita eke ami nyomde nditiene mbufo. Ke inua mentiense iba me ita, kpukpru ikö ēyesöñö ēda. 2 'Ma mbem iso ndöhö, mönyuñ mbem iso ndöhö, nte ñkodöhöde kini ñkodude ye mbufo udiana-akpa ini, ntre kemi ke menduhe, *ndöhö* mö emi ēbemde iso ēdue, ye kpukpru owo efen, nte, ami 'ma ntōñö ntak ndi, ndida- 3 hakedo ; sia mbufo ēyomde uwut-ñkpö Christ emi ödöhöde ke esit mi ; emi midige mem mem kabaña mbufo, 4 edi enyenede odudu kesit mbufo : koro ēkekönde Enye ke cross oto ke memidem, edi Enye odudu uwem oto ke odudu Abasi. Koro nyin ñko idide mem mem ke Enye, edi nyin iyedu uwem ye Enye oto ke odudu Abasi inö 5 mbufo. Ēdomo idemmbufo, me mbufo ēdu ke mbuöt- idem ; ēdomo idemmbufo. Me mbufo ifiökke ibaña idemmbufo ite, Jesus Christ odu ke esit mbufo ? iböhöke 6 mbufo ēdide mbukpo owo. Edi modori enyin nte. 7 mbufo ēyefiök ēte nyin idige mbukpo owo. Ndien nyin imebeñe Abasi, ite, mbufo ēkunam idiök ; idige man nyin itie nte owo eke ēnende, edi man mbufo ēnam se inyenede 8 ukpono, okposuk edi nte nyin idige mbukpo owo. Koro nyin mikemeke ndinam ñkpö mbiöñö akpanikö, edi 9 kabaña akpanikö. Koro nyin fidatde esit kini idem ememde nyin, önyuñ ösöñde mbufo : emi ñko ke nyin 10 ibeñe, kpa erinam mbufo ēfön ēma. Mödo ami ñwetde me-ñkpö emi ke menduhe ye mbufo, man ñkusöñ ido ye mbufo, nte odudu eke Öbön önöde mi ndinam ösöñö, idige ndisukhöre, edide.

11 Ke akpatre, nditō-ēte, ētie suñ. Ēfön ēma ; ēnyene ndöñesit ; ēnyene esit kiet ; ēdu ke emem : ndien Abasi 12 ima ye emem eyedu ye mbufo. Ékön kiet eken ye edisana ntion-inus.

NWED NDITÓ GALATIA 1

- 13 Kpukpru mbon Abasi ëköm mbufo.
14 Mfön Òböñ Jesus Christ, ye ima Abasi, ye ebuana Edisana Spirit, édu ye kpukpru mbufo.
-

NWED NDITÓ GALATIA

- 1 PAUL, apostle (idige eke owo, inyuñ itoho ke owo, edi oto ke Jesus Christ, ye Abasi Ète, emi akanamde Enye 2 eset ke mkpa), ye kpukpru nditö-ëte emi édude ye ami, 3 ëwet ënö me-ufök Abasi ke Galatia : Mfön enyene mbufo ye emem éto ke Abasi Ète, ye Òböñ nyin Jesus Christ, 4 emi ökönöde Idemesie kabaña midiöñkpö nyin, man Enye akpanyaña nyin osio ke idök ererimbot emi odude kemi, 5 nte Abasi ye Ète nyin amade : uböñ enyene Enye ke nsinsi nsinsi. Amen.
- 6 Meyik eti eti koro mbufo éwarade ntem édianare ye Enye emi okokotde mbufo ke mfön Christ étiene gospel 7 emi edide isio ; emi midige eñwen : edi ndusuk owo édu emi étimerede mbufo, ényuñ éyomde ndiquaña gospel 8 Christ. Edi okposuk edi nyin, me angel oto ke heaven, öquörö gospel ekededi ñö mbufo, emi edide isio ye se nyin iköquöröde inö mbufo, yak enye edi Anathema 9 [owo nsobo]. Nte nyin ikebemde iso idöhö, ntre ke ami ntöñö ntak ndöhö kemi, nte, Owo ekededi ama öquörö gospel emi edide isio ye se mbufo ékeböde, yak enye edi 10 Anathema [owo nsobo]. Nte ami ñkpe ye owo kemi, me ye Abasi ? me ami nyom ndinem owo esít ? Ekpedi nte ami nsuk 'nemde owo esít, mkpedige anam-utom Christ.
- 11 Koro ami 'namde mbufo ëfiök, nditö-ëte, kabaña gospel 12 emi ami ñköquöröde, nte, enye idige eke owo. Koro ami ñköbö Hö enye ke ubök owo, ikönyuñ ikpepke mi enye, 13 edi enye oto eriyarare Jesus Christ. Koro mbufo éma ëkop ido uwem mi ke ini eke ebede ke ido Abasi Me-Jew, nte ñkököböde ufök Abasi mbe adaña, 'nyuñ nsobo enye : 14 ndien ami ñkaka iso ke ido Abasi Me-Jew ñkan ekese mbiobio mi emi édide ñka ye ami, ke mfiopde esít eti eti 15 ñkan mbaña mitem mëte mi. Edi kini ekenemde Abasi esít, emi akadianarede mi, ötonöde ke idibi eka mi, 16 ökönyuñ okotde mi oto ke mfön Esie, ndiyarare Eyen

NWED NDITÔ GALATIA 2

Esie ke esit mi, man ami nkpoquörö Enye kotu Me-Gentile; idaha oro ami nkenemeke 'neme ye öbuk ye
17 iyip: nkonyuñ ndökke ñka ke Jerusalem ntiene mö emi ekebemde mi iso edi me-apostle: edi ñkaka ke Arabia; ndien ntöñö ntak mfiak ndi ke Damascus.

18 Ndien ke isua ita éma ekebe ami nkodök ñka ke Jerusalem ndise Cephas, nkonyuñ ntie ye enye usen efut.

19 Edi ami ñkeque baba apostle efen, iböhöke James eyen-
20 eka Öböñ. Ndien kabaña me-nkpö emi ami ñwetde 'nö
21 mbufo, sese, kiso Abasi, ami nsuhe nsu. Ndien ami
22 ñkedi ke edem Syria ye Cilicia. Ndien me-ufök Abasi
Judæa emi ekedude ke Christ iködiönöke mi ke iso kaña:
23 iböhöke mö ekopde éte, Enye emi ökököböde nyin ini
24 oko ke öquörö kemi mbuötidem emi enye osobode ini
oko; ndien mö eketoro Abasi ébaña mi.

2 NDIEN ke isua duopenañ éma ekebe ami nkasaña ye Barnabas ntöñö ntak ndök ñka ke Jerusalem, 'nyuñ nda
2 Titus ñko ñka. Ndien ami nkodök ñka oto ke eriyarare; nkonyuñ nda gospel emi ami ñquöröde kotu Me-Gentile
'ním kiso mö, edi 'ním edem edem kiso mö emi ewöröde etop, mbak ke usuñ ekededi ami mfeghe, me ñkefeghe,
3 ke ikpikpu. Edi kpa Titus, emi okodude ye ami, önyuñ
4 edide Greek, ikesinke enye ana mbobi: edi kabaña nditö-
ete nsu emi ekedade mö eduk ke ndibe, emi edukde ke
ndibe ndiyep itie eyen-isöñ nyin emi nyin inyenede ke
5 Christ Jesus, man mö esin nyin ke ufn: emi nyin mi-
nyimeke inö mö ke nsuk-idem baba ke ñkanika kiet; man
6 akpanikö gospel okposuk odu ye mbufo. Edi oto ke
memö oro ewöröde etop éte edi ñkpö (mö edi se ededi,
inanke mi ndomo ñkpö kiet: Abasi ikponoke owo ke
idem)—ami ndöhö nte, mö emi ewöröde etop idianke
7 ñkpö efen inö mi: edi kini mö ekutde éte, éma ékesin
mi gospel erut ke ubök, kpa nte ékesinde Peter eke mbobi
8 ke ubök (koro Enye emi ökönöde Peter odudu ndidi
apostle mbobi ökonyuñ önö mi odudu ñko ndidi eke Me-
9 Gentile); ndien kini mö ekutde ufön emi ekenöde mi,
James ye Cephas ye John, emi ewöröde etop éte edi
madakha, enö mi ye Barnabas ubök nasia nsaña-utom,
man nyin ikpetiene Me-Gentile, mö ekpenyuñ étiene
10 mbon mbobi; edi mö eyom éte nyin iti mubuene; kpa
idem ñkpö emi ami mfiopde esit ndinam.

~NWED NDITÓ GALATIA 3

11 Edi adañemi Cephas edide ke Antioch, ami mblöñö
12 enye aña wa aña wa koro ikö obiomde enye. Koro ke
ndusuk owo mika-itoho ke James kaña, enye akadia ñkpö
ye Me-Gentile : edi kini mö ëdide, enye afiak edem önyuñ
13 adianare idemesie, koro efeghede mbon mbobi. Ndien
Me-Jew efen kpa ntre ënam mbubik ye enye ; esin
14 Barnabas ñko etiene ido mbubik mö. Edi kini ami
ñkutde nte mö misañake edinen edinen nte akpanikö
gospel edide, ami ndöhö Cephas kiso kpukpru mö, nte,
Edieke afo, emi edide Jew, odude uwem ke ido Me-
Gentile, idige ke ido Me-Jew, didie ke afo esin Me-Gentile
15 édu uwem ke ido Me-Jew ? Nyin, emi idide Me-Jew ke
16 uduot, idige midiök Gentile, ke ifiökde ite, utom ibet
inamke ikö etebe owo, iböhöké oto ke mbuötidem ye
Jesus Christ, kpa nyin iköbuöt idem ye Christ Jesus,
man ikö ekpetebe nyin oto ke mbuötidem ye Christ,
itoho ke utom ibet : koro ikö mitebeke baba owo kiet
17 oto ke utom ibet. Edi edieke ëkutde éte, nyin ke idem-
nyin, emi iyomde ite ënam ikö etebe nyin ke Christ, idi
midiök owo ñko, nte Christ edi anam-utom idioñkpö ?
18 Nwaña nsa O ! Koro ami 'ma ntöñö ntak mböp se
19 ñkowuride, ami nyarare idemmi nte edue ibet. Koro oto
ke ibet ami ñkakpa 'nö ibet, man ndu uwem 'nö Abasi.
20 Éma ëkön mi ke cross ye Christ ; edi ami ndodu uwem ;
idige aba ami, edi Christ odu uwem kesit mi : ndien
uwem emi ami ndude ke öbukidem kemi ndu ke mbuöt-
idem ke Eyen Abasi, emi akamade mi, ökönyuñ önöde
21 Idemesie kibuot mi. 'Namke mfön Abasi edi ikpikpu :
koro edieke edinen ido otode ke ibet, Christ akakpa ke
ikpikpu.

3 O NDISIME nditö Galatia, anie owo akabiaña mbufo,
emi ëkequöröde Jesus Christ nte ëkekönde Enye ke cross
2 aña wa aña wa kiso mbufo ? Suk ñkpö emi ke nyom mbufo
ësian mi, Nte mbufo ëkebö Spirit oto ke utom ibet, me oto
3 ke erikop ke mbuötidem ? Nte mbufo ësime ntre ? Ke
mbufo éma ëketöñö ke Spirit, nte ënam mbufo éfön éma
4 ke öbukidem ? Nte mbufo ëkekut adaña ekese ñkpö
ukut ntem ke ikpikpu ? edieke edide ikpikpu ke akpanikö.
5 Mödo Enye emi önöde mbufo Spirit, önyuñ anamde ñkpö
odudu kotu mbufo, nte anam oto ke erinim ibet, me oto ke
6 erikop ke mbuötidem ? Kpa nte Abraham okonimde

NWED NDITÖ GALATIA 3

- Abasi ke akpanikö, ndien ēkebat ēnö enye ke edinen ido.
- 7 Efiök ndien, ēte, mö eke ēdide eke mbuötidem, kpa mö
8 ēdi nditö Abraham. Ndien ñwed Abasi, ke ebemde iso
okutete, Abasi eyenam ikö etebe Me-Gentile oto ke mbuöt-
idem, ekebem iso öquörö gospel önö Abraham, *ete*, Oto fi
9 kpukpru midut ēyekut mfön. Ntre ēdiöñ mö emi ēnye-
10 nede mbuötidem ye Abraham owo mbuötidem. Koro
adaña owo nte ēdide eke utom ibet ēdu kidak isuñi : koro
ēwetde ēte, Ödödiök önö kpukpru owo kiet kiet eke mikaha
iso ke kpukpru ñkpö eke ēwetde ke ñwed ibet ndinam mö.
- 11 Ndien otim ayarare ete, ikö itebeke owo baba kiet kiso
Abasi oto ke ibet : koro, Edinen owo eyedu uwem ke
12 mbuötidem ; ndien ibet idige eke mbuötidem ; edi, Enye
13 eke anamde mö eyedu uwem ke mö. Christ akafak
nyin osio ke isuñi ibet, ke akabarede edi ñkpö isuñi kibuot
nyin : koro ēwetde ēte, Ödödiök önö kpukpru owo eke
14 ököñöde ke eto : man eridiöñ Abraham okpodoro Me-
Gentile ke Christ Jesus ; man nyin ikpöbö uñwöñö Spirit
oto ke mbuötidem.
- 15 Ndítö-ete, ami ntñ nte ido owo : Okposuk ededi
ediomi owo, adañemi ēnamde enye ösöñö, owo ikemeke
ndinam enye edi ikpikpu, me ndidian ñkpö efen kesit.
- 16 Ndien ēkeñwöñö muñwöñö ēnö Abraham ye uduot esie.
Enye idöhöke ite, Ye muduot, nte ñkpö eke abañade ekese ;
edi ödöhö *ete*, Ye uduot fo, nte ñkpö eke abañade kiet, emi
17 edide Christ. Ndien ami ndöhö emi nte, Ediomni emi
Abasi ekebemde iso anam ösöñö, ibet, eke edide ke isua
ikié inañ ye edip ye duop ēma ēkebe, ibiatke, isin uñwöñö
18 okunyene aba odudu. Koro edieke akpa otode ke ibet,
idige aba ke uñwöñö : edi Abasi akada enye önö Abraham
19 ke uñwöñö. Nsidi ibet ndien ? Ekedian enye kabaña
ndidue, tutu uduot emi ēkenamde uñwöñö ēnö Enye edi ;
20 ndien ēkeda me-angel ēwuk enye ke ubök esine-uföt. Edi
21 esine-uföt idige eke owo kiet ; edi Abasi edi kiet. Nte
ibet öbiöñö muñwöñö Abasi ndien ? Nwaña nsa O !
koro edieke ēkenöde ibet eke ekemedé ndinam owo odu
22 uwem, ke akpanikö edinen ido okpoto ke ibet. Edi ñwed
Abasi ama abakha kpukpru ñkpö kidak idiöñkpö, man
ēkpenö mö emi ēnímde ke akpanikö uñwöñö emi otode
ke mbuötidem ke Jesus Christ.
- 23 Edi ke mbuötidem mika-idige kaña, ēkpeme nyin kidak
ibet, ēbakha tutu mbuötidem oro ediyararede ke ini iso.

ŃWED NDITÓ GALATIA 4

24 Ntre ibet ama edi anditeme nyin *man ada nyin önö*
25 Christ, man ikö ekpetebe nyin oto ke mbuötidem. Edi
kemi nte mbuötidem edide, nyin iduhe aba ke ubök
26 anditeme. Koro kpukpru mbufo édide nditö Abasi, oto
27 ke mbuötidem, ke Christ Jesus. Koro adaña owo mbufo
28 nte ékenade baptism ke Christ ékesine Christ. Jew ye
Greek ikemeke aba ndidu, ofn ye eyen ikemeke aba ndidu,
eren ye ańwan inyuń ikemeke ndidu : koro kpukpru mbufo
29 édide kiet ke Christ Jesus. Ndien mbufo éma édi eke
Christ, mbufo ényuń édi uduot Abraham, menyene
ńkpö nte uńwöñö asańade.

4 EDI ami ndöhö nte, adaña ini nte andinyene edide
eyenöwöñ, enye idige isio ke baba ńkpö kiet ye ofn,
2 okposuk edi nte enye edide öböñ kpukpru ; edi enye odu
kidak mendikpeme ye mekama-ukpökhöre tutu edisim
3 ke ini eke éte okonimde. Ntre nyin ńko, kini nyin ikedide
nditowöñ, ékama nyin ke ufn kidak akpa eritöñö ńkpö
4 ereribot : edi kini edikem ini edide, Abasi ödöñ Eyen
5 Esie, ńwan aman Enye, aman Enye kidak ibet, man Enye
akpafak mö emi édude kidak ibet, man nyin ikpöbö itie
6 nditö. Ndien koro mbufo édide nditö, Abasi öködöñ
Spirit Eyen Esie oduk ke esít nyin, ke ofiori ete, Abba,
7 Ete. Ntre afo udige aba ofn, edi eyen ; ndien afo ama
edi eyen, afo önyuń edi enyene ńkpö oto ke Abasi.

8 Edi ke ini oro, ke mbufo mifiökke Abasi, mbufo ékedi
9 ifn mö emi ke uduot mö midige me-abasi : edi kemi ke
mbufo éfiökde Abasi, me nditim ntíñ, ke Abasi öfiökde
mbufo, didie ke mbufo étöñö ntak ékabare étiene mem
mem ye mbukpo akpa eritöñö ńkpö, emi mbufo éyomde
10 nditöñö ntak ndi ifn mö ? Mbufo ke éním musen, ye
11 me-öfiöñ, ye me-ini, ye misua. Mefeghe ndik mbaña
mbufo, mbak ke usuń ekedidi ami 'ma 'nam utom 'nö
mbufo ke ikpikpu.

12 Mekpe mbufo ubök, nditö-ete, étie nte ami *ntiede*, koro
ami *ntiede* nte mbufo *ëtiede*. Mbufo ikenamke mi idiök
13 ńkpö : edi mbufo émefiök ete, oto ke udöñö ke öbukidem
14 ami ńkóquörö gospel 'nö mbufo ke akpa ini : ndien se
ekedide idomo önö mbufo ke öbukidem mi mbufo ikesinke
ke ndek, inyuń isinké ; edi mbufo ékeda mi nte angel
Abasi. nte Christ Jesus. Idara oro mbufo édarade ke
15 idemmbufo odu möñ ndien ? Koro ami ndide ntiense

NWED NDITÖ GALATIA 5

mbufo nte, mbufo ēkpekeme, ēkpetibl enyin mbufo ënö mi.

16 Ntre ndien nte ami makabare ndi usua mbufo, koro ami
 17 ndöhöde mbufo akpanikö ? Mö ifiopke esit iyom mbufo
 ke eti usuñ ; I'ih, mö ëyom ndibakha mbufo ke esien,
 18 man mbufo ëyom mö. Edi öfön nte ēfiopde esit ëyom
 mbufo ke eti ñkpö kpukpru ini, idige kini ami ndude ye
 19 mbufo ikpöñ. Nkpri nditö mi, emi uman ötöñöde ntak
 otuk mi abaña mbufo tutu Christ oboro ke esit mbufo,
 20 ih, ami mkpama ndidu ye mbufo kemi, 'nyuñ ñkpukhöre
 uyo mi ; koro esit otimerede mi abaña mbufo.

21 Ëtiñ ënö mi, mbufo emi ëyomde ndidu kidak ibet, nte
 22 mbufo ikopke ibet ? Koro ëwetde ëte, Abraham ekenyene
 nditö-iren iba, ofn-añwan aman kiet, ñwan emi edide eyen-
 23 isöñ aman kiet. Edi ëman eyen ofn-añwan ke ido öbuk-
 idem ; ëman eyen ñwan emi edide eyen-isöñ oto ke
 24 uñwöñö. Nkpö emi edi ñke : koro *iban* emi ëdi ediomi
 iba ; kiet oto ke obot Sinai, eke amande nditö önö ufn,
 25 emi edide Hagar. Ndien Hagar emi edi obot Sinai ke
 Arabia, önyuñ ekem ye Jerusalem eke odude kemi : koro
 26 enye etiede ke ufn ye nditö esie. Edi Jerusalem eke odude
 27 kenyöñ enyene idem ikpöñ, emi edide eka nyin. Koro
 ëwetde ëte,

Dara, O ada emi mumanke eyen ;
 Bumere fiori, afo emi uman mitukke fi :

Koro nditö ikpöñ añwan ëwakde ëkan nditö ñwan ndö.
 28 Nditö-ëte, nyin idi nditö uñwöñö, nte Isaac ekedide.
 29 Edi nte ke ini oro enye emi amanade ke öbukidem ököböde
 30 enye emi *amanade* ke Spirit, edi kpa ntre kemi. Edi ñwed
 Abasi ödöhö didie ? Duök ofn-añwan ye eyen esie :
 koro eyen ofn-añwan mididiahä akpa ye eyen ñwan emi
 31 edide eyen-isöñ. Mödo nditö-ëte, nyin idige nditö ofn-
 5 añwan, edi eke ñwan emi edide eyen-isöñ. Christ akada
 itie eyen-isöñ anam nyin iböhö ufn : mödo ësöñö ëda,
 ëkunyuñ ëtöñö aba ntak ëkämö ke ökpönö ufn.

2 Sese, ami Paul ndöhö mbufo, nte, ëma ëyak ëním mbufo
 3 mbobi, Christ idifönke ye mbufo ke baba ñkpö kiet. Ih,
 mötöñö ntak ndöhö kpukpru owo kiet kiet emi anade
 4 mbobi, nte, enye öbög idemesie ndiním öfuri ibet. Ebak-
 hare mbufo ye Christ, mbufo emi ëyomde ikö etebe mbufo
 5 oto ke ibet ; mbufo ëmekpöñ mfön. Koro nyin, oto ke
 6 Spirit, ibet idori-enyin edinen ido ke mbuötidem. Koro
 ke Christ Jesus mbobi ifönke ke baba ñkpö kiet, erut

ŃWED NDITÓ GALATIA 6

- inyuñ ifönke ; edi mbuötidem eke anamde ñkpó ke ima.
7 Mbufo ēkefefeñe edifön ; anie ökobiöñö mbufo ete, mbufo
8 ēkusuk ibuot ënö akpanikö ? Item emi itohé ke Enye
9 emi okotde mbufo. Ekpri leaven anam öfuri ebok ofut.
10 Menyene mbuötidem ye mbufo ke Öböñ, nte mbufo
idinyeneke skikere efen baba : edi enye emi otimerede
11 mbufo eyebiom ikpe esie, enye edi se ededi. Edi ama
edi ami, nditö-ëte, edieke ami nsuk ñquöröde mbobi,
nsinam ësuk ëköböde mi ? ëmebiat ndien se anamde owo
12 öduö ke cross. Mö eke ëtimerede mbufo ëkpekam ësibe
idemmö ëfep.
- 13 Koro ēkekotde mbufo, nditö-ëte, ëte, ënyene itie eyen-
isöñ ; edi ëkuda itie eyen-isöñ mbufo ënam ñkpó öbuk-
14 idem, edi ke ima ëdi menam-utom kiet ënö eken. Koro
öfuri ibet esinede ke ikö kiet. kpa ke emi, ete, Afo edima
15 mböhiduñ fo nte idemfo. Edi edieke mbufo ëdomde
ënyuñ ëtade kiet eken, ëkpeme mbak mbufo ëdisobo kiet
eken.
- 16 Edi mödöhö nte, Esaña ke Spirit, ndien mbufo idinamke
17 itöñ öbukidem. Koro öbukidem enyenede idiök udöñ
öbiöñö Spirit, Spirit önyuñ öbiöñö öbukidem ; koro memö
emi ëdide ata isio kiet ye eken ; man mbufo ëkunam se
18 mbufo ëyomde. Edi Spirit ama eteme mbufo, mbufo
19 iduhe kidak ibet. Ndien me-utom öbukidem ëyarare,
emi ëdide use, mbubiam, obukpo ido, erikpono ndem,
20 idiöñ, usua, utök, ufup, iyaresít, eridianare, eribakhare,
21 erikpep isio ido, erisin esít ke ñkpó owo, erikpa-mín, erinam
ido otíme otíme, ye oruk ñkpó ntem : emi mbemde iso
ndöhö mbufo mbaña mö, kpa nte ñkebemde iso ndöhö
mbufo, nte, mö emi ënamde oruk ñkpó emi idinyeneke
22 udeme ke obio Abasi. Edi mfri Spirit edi ima, idaresít,
23 emem, anyan ime, mfön ido, nti ido, akpanikö, suñ suñ
ido, erifara idem : ibet iduhe eke akpande oruk ñkpó
24 emi. Ndien mö emi ëdide eke Christ Jesus éma ëwot
öbukidem ke cross ye me-itöñ ye midiök udöñ esie.
- 25 Nyin ima idu uwem ke Spirit, ëyak nyin inyuñ isaña
26 ke Spirit. Ëyak nyin ikutañ idem, iyat kiet eken esít,
ifibe ufup kiet ye eken.
- 6 NDITÖ-ËTE, okposuk edi nte ënumde owo ke idiöñkpö
ekededi, mbufo emi ëdide eke Spirit ësöñö oruk owo emi
idem ke spirit suñ suñ ido ; ke esede idemfo, mbak afo

ÑWED NDITÖ GALATIA 6

- 2 nde ediduk ke idomo. Mbufo ëblom mbiomo kiet eken,
3 ntem étim énlm sbet Christ. Koro edieke owo esede
idemesie ke ñkpö, kini enye midige ñkpö, enye abiaña
4 idemesie. Edi yak kpukpru owo kiet kiet odomo utom
esiemö, ndien enye eyenyene mbure esie kabaña idemesie
5 ikpöñ, idige eke mböhidiñ esie. Koro kpukpru owo kiet
kiet eyebiom mbiomo esiemö.
- 6 Edi yak owo emi étemede enye ikö Abasi önö enye emi
7 etemedede enye udeme ke kpukpru nti ñkpö. Ékuyak
ëbiaña mbufo ; ibiañake Abasi : koro ñkpö ekededi eke
8 owo ötöde, oro ke enye edidök. Koro enye emi ötöde
önö öbukidem esiemö eyedök mbiara oto ke öbukidem ;
edi enye emi ötöde önö Spirit eyedök nsinsi uwem oto ke
9 Spirit. Ndien yak nyin ikukpa mba ke erinam nti ñkpö :
koro ke edikem ini nyin iyedök, edieke nyin mikpaha
10 mba. Mödo, adaña nte nyin ikutde usuñ, ëyak nyin inam
nti ñkpö inö kpukpru owo, akpan akpan inö mö emi
ëdide nditö ufök mbuötidem.
- 11 Ese adaña ikpö mbai ñwed eke ami ñwetde 'nö mbufo
12 ke ubök mi. Adaña owo nte éyomde ndiwut idem ke
öbukidem, mö ényik mbufo éna mbobi ; ntak edi man
13 ékuköbö mö kabaña cross Christ. Koro kpa mö emi
ënade mbobi inimke ibet ke idemmö ; edi mö éyom éte
énim mbufo mbobi, man mö ébure mbure ke öbukidem
14 mbufo. Edi nsa mi O ! ndibureke mbure, ke miböhöke
ke cross Òböñ nyin Jesus Christ, emi otode ke Enye éma
éköñ ererimbot ke cross énö mi, ényuñ éköñ mi énö ere-
15 rímbot. Koro mbobi midige ñkpö, erut minyuñ idige
16 ñkpö, edi ndinam owo öbufa. Ndien adaña owo nte
ëdisañade ke item emi, yak emem ye mböm édoro mö,
ényuñ édoro Israel Abasi.
- 17 Ötöñöde ke ini emi kuyak baba owo kiet önö mi afan-
iköñ : koro 'nyenede nde Jesus eke énímde mi ke idem.
- 18 Ndítö-éte, mfön Òböñ nyin Jesus Christ odu ye spirit
mbufo. Amen.

ŃWED NDITÓ EPHESUS 1

ŃWED NDITÓ EPHESUS

1 PAUL, apostle Christ Jesus oto ke uduak Abasi, *ewet*
2 önō mbon Abasi emi ēdude ke Ephesus, ye mbon akpanikō
3 ke Christ Jesus : Mfön ye emem ēdu ye mbufo ēto ke
4 Abasi Ete nyin ye Obōn Jesus Christ.

5 Etoro Abasi ye Ete Obōn nyin Jesus Christ, emi akadade
6 kpukpru nti ńkpō Spirit ke *me-itie* heaven ödiōn nyin
7 ke Christ : kpa nte Enye ekebemde eritōnō ererimbot
8 iso emek nyin ke Enye, ete, nyin ikpasana inyuñ ifön
9 ima ke iso Esie ke ima : ke Enye ama ekebem iso onim
10 nyin ete, idi nditō inö Idemesie ke Jesus Christ, nte enemde
11 Enye esit ke uduak Esie, inö ubōn mfön Esie itoro, emi
12 Enye ökönöde nyin ke mfön ke Edima : emi ke Enye
13 nyin imenyene ufak oto ke iyip Esie, eridahado ke
14 midiōnkpō nyin, nte uwak mfön Esie edide, emi Enye
15 akanamde awak önō nyin ke kpukpru ifiök ye ikike, ke
16 ama akasian nyin ndibe ńkpō uduak Esie, nte mfönido
17 Esie edide, emi Enye akaduakde ke Enye, önō ido erikama
18 ńkpō eke ekemde ye uyöhö ini, ndidian kpukpru ńkpō
19 ötö kiet ke Christ, ńkpō ke enyōn ye ńkpō ke isōn ; emi ke
20 Enye ńko ēkenamde nyin idi udeme *Abasi*, ke ēma ēkebem
iso ēnim nyin, nte uduak Esie edide emi anamde utom
21 ke kpukpru ńkpō nte uyo Esie etemedé ; man nyin, emi
22 ima ikebem iso idori enyin ke Christ, ikpetoro ubōn Esie :
23 emi ke Enye mbufo ńko, ke ēma ēkekop ikö akpanikō,
24 gospel erinyaña mbufo,—emi ke Enye, ke mbufo ēnyuñ
25 ēnimde ke akpanikō, ēkenim mbufo idioñō ke Edisana
26 Spirit uñwōñō, emi edide akpa ubak udeme nyin, tutu
27 osim erifak inyene *Abasi*, önō itoro ubōn Esie.

28 Mōdo ami ńko, ke ńkopde mbaña mbuötidem ke Obōn
29 Jesus emi odude kotu mbufo, eke mbufo ēnyuñ *ēnyenede*
30 önō kpukpru mbon Abasi, ntreke ndinō eköm mbaña
31 mbufo, 'nyuñ naiak *eniyüñ mbufo* ke akam mi ; nte, Abasi
32 Obōn nyin Jesus Christ, Ete ubōn, ökpönö mbufo spirit ifiök
33 ye eriyarare ke erifiök Enye ; ke enyin esit mbufo ēñwañade,
34 man mbufo ēfiök se idide idori-enyin ikot Esie, ye se idide
35 uwak ubōn udeme Esie ke mbon Abasi, ye se idide ata
36 aqua odudu Esie önō nyin emi inimde ke akpanikō,
37 nte nsōñidem odudu Esie anamde utom eke Enye anamde
38 ke Christ, kini Enye anamde Enye eset ke mukpa, önyuñ

ŃWED NDITÓ EPHESUS 2

21 anamde Enye etie ke ubök nasia Esie ke enyöñ, okoñ eti eti akan kpukpru erikara, ye odudu, ye ukeme, ye uböñ, ye kpukpru enyiñ emi ēsiakde, idige ke ererimbot
22 emi ikpöñ, edi ke enye emi edidide ñko : Enye ökönyuñ onim kpukpru ñkpö kidak ukot Esie, önyuñ onim Enye
23 ndidi ibuot kpukpru ñkpö önö ufök Abasi, emi edide ikpöhidem Esie, uyöhö Esie emi öyöhöde kpukpru ñkpö ke kpukpru ñkpö.

2 NDIEN *Enye akanam* mbufo *ëset*, kini mbufo ēkpañ-
2 ade ke ndudue ye midiöñkpö mbufo, emi ke eyo oko mbufo ēkesañade nte ido ererimbot emi edide, ke erisuk ibuot 'nö öböñ odudu ofim, eke spirit emi anamde ñkpö
3 kemi kesit nditö ntut-utöñ ; emi kpukpru nyin ñko ikönyuñ idude uwem kotu mö ke itöñ öbukidem nyin, ke erinam se öbukidem ye esit ëyomde, ikönyuñ idi nditö
4 iyaresit ke uduot, kpa nte memö eken :—edi Abasi, emi awakde mböm, kabaña aqua ima eke Enye amade nyin,
5 kpa kini nyin ikpañade ke ndudue nyin, akanam nyin iset ötö kiet ye Christ (ëkenyaña mbufo ke mfön),
6 ökönyuñ anam nyin iset ye Enye, önyuñ anam nyin itie
7 ye Enye ke *me-itie* heaven, ke Christ Jesus : man ke me-eyo emi edide Enye okpowut ata uwak mfön Esie
8 ke mfönido ye nyin ke Christ Jesus : koro ëkenyañade mbufo ke mfön oto ke mbuötidem ; emi minyuñ itoho
9 ke idemmbufo : *edi* enö Abasi : itoho ke utom, man baba
10 owo kiet okubure mbure. Koro nyin idide utom ubök Esie, ëbot nyin ke Christ Jesus enö nti utom, emi Abasi ekebemde iso onim, ete, nyin ikpasaña ke mö.
11 Mödo ëti ëte, ke eyo oko mbufo, Me-Gentile ke öbukidem, emi mö emi ekere ñde mbon mbobi ke öbukidem, ake ubök
12 owo anamde, ëkotde mbufo erut ; ëte, ke ini oro mbufo idianake ye Christ, inyeneke udeme ke obio Israel, enyuñ ëdi isen owo ye me-ediomi uñwöñö, inyeneke idori-enyin
13 inyuñ inyeneke Abasi ke ererimbot. Edi kemi ke Christ Jesus enam mbufo, emi ekedade nsan nsan ini kiet, ëkpere
14 ke iyip Christ. Koro Enye edide emem nyin, emi akanamde mbiba ëdi kiet, ökönyuñ owuride esine-uföt ibibene,
15 ke osobode usua ke öbukidem Esie, kpa ibet mewukhö emi edude ke mitem ; man Enye akpada mbiba obot
16 öbuña owo kiet kesit Idemesie, anam emem ; ökpönyuñ anam mö mbiba ëdi nauian ye Abasi ke ikpöhidem

~NWED NDITÓ EPHESUS 3

17 kiet oto ke cross, ke Enye osobode usua kesit : ndiem Enye ekedi öquörö emem önö mbufo emi ekedade nsan
18 nsan, ye emem önö mö emi ekekperede : koro ke Enye nyin mbiba imenyene usuñ ke Spirit kiet itiene Ête.
19 Mödo mbufo midige aba isen owo ye oduduñ, edi mbufo
20 édi mbio obio kiet ye mbon Abasi, ye eke ufök Abasi, ke éma ébög mbufo ke enyöñ ñkpö-idak-isöñ me-apostle ye me-prophet, Christ Jesus ke Idemesie edi étubom itiat
21 inuk ; emi ke Enye kpukpru ufök kiet kiet, ke étimde édian mö ötö kiet, ékori ékabare édi edisana temple ke
22 Öböñ ; emi ke Enye ényuñ ébögde mbufo ötö kiet ñko, éte, édi ebiët iduñ Abasi ke Spirit.

3 Oto ke ñkpö emi ami Paul, owo-ñkpököbi Christ Jesus
2 kabaña mbufo Me-Gentile,—ekpedi nte mbufo ékekopde ébaña erikama mfön Abasi oro ékenöde mi ébaña mbufo ;
3 nte oto ke eriyarare ékenamde mi mfiök ndibe ñkpö oro,
4 nte ami 'ma mbem iso ñwet ke ibibio ikö, emi oto oro, kini mbufo ékotde, mbufo émekeme ndikut ifiök mi ke
5 ndibe ñkpö Christ ; emi ke emana efen mikeyarakere inö nditö owo, nte éyararedé enye kemi énö nti apostle
6 Esie ye me-prophet ke Spirit ; éte, Me-Gentile édi mebuana udeme, ye mebuana ndido ikpöhidem oro, ye mebuana
7 uñwöñö ke Christ Jesus oto ke gospel, emi ékenamde mi ndi asañutom kesit, nte enö mfön Abasi, emi énöde mi
8 nte ekemde ye utom odudu Esie, edide. Énö mi, emi ñkpöde ñkan ata ekpri kotu kpukpru mbon Abasi, ufön
9 emi, éte, ñquörö uwak inyene Christ eke owo mikemeke ndiduñöre 'nö Me-Gentile ; 'nyuñ 'nam kpukpru owo ékut se idide ido erikama ndibe ñkpö oro, emi toto ke kpukpru eyo ekedibede ke Abasi emi okobotde kpukpru ñkpö ;
10 man kemi ékpeda ufök Abasi ésiyan mböñ ye me-odudu
11 ke me-itie heaven uwak ifiök Abasi, nte nsinsi uduak eke Enye akaduakde ke Christ Jesus Öböñ nyin edide :
12 emi ke Enye nyin imenyene uko ye usuñ ke mbuötidem
13 emi otode koro nyin inimde Enye ke akpanikö. Mödo mebeñe mbufo, nte, ékuduö esit ke ukut mi kabaña mbufo, emi edide uböñ mbufo.
14 Oto ke ñkpö emi ami ntöñö edöñ mi 'nö Ête,
15 emi ésiode kpukpru ubon ke enyöñ ye ke isöñ enyin
16 oto ke Enye, man Enye önö mbufo, nte uwak uböñ Esie edide, ete, ésöñö mbufo idem ke odudu Spirit

17 Esie ke öwöñesit; man Christ oduñ kesit mbufo oto
ke mbuötidem; man mbufo, ke ēnyenede öruiñ ēnyuñ
18 ēsöñöde ëda ke ima, ēnyene ukeme ndifiök ye kpukpru
mbon Abasi se idide ubom ye uniöñ ye edikoñ ye edituñö,
19 'nyuñ mfiök ima Christ emi ayañade ifiök, man ëyöhö¹
mbufo tutu ēsim kpukpru uyöhö Abasi.
20 Ènö Enye emi ekemedem ndinam mbe adaña kpukpru
se nyin ibeñede me ikerede, nte odudu emi anamde ñkpö
21 kesit nyin edide, ènö Enye uböñ ke ufök Abasi ye ke
Christ Jesus tutu osim kpukpru emana ke nsinsi nsinsi.
Amen.

4 Mödo ami, owo-ñkpököbl ke Òböñ, mekpe mbufo ubök
2 ndisaña nte odotde ikot emi ëkekotde mbufo, ke kpukpru
nsuk-idem ye suñ suñ ido, ke anyan ime, ke eriyö kiet
3 eken ke ima; ke erisin idem eti eti ndidiana kiet ke Spirit
4 ke uböp-ñkpö emem. Ikpöhidem kiet odu, ye Spirit kiet,
kpa nte ëkekotde mbufo ke ìdori-enyin kiet kabaña ikot
5 mbufo; Òböñ kiet, mbuötidem kiet, baptism kiet, Abasi
6 ye Ète kpukpru owo kiet, emi akarade kpukpru, önyuñ
7 odude kotu kpukpru, önyuñ odude kesit kpukpru. Edi
ënö kpukpru nyin kiet kiet mfön oro nte idomo enö Christ
8 edide. Mödo Enye ödöhöde ete,

Kini Enye ödökde kenyöñ, Enye ada mbuot-eköñ önyöñ,
Ndien önö owo enö.

9 (Ndien ikö emi, Enye ödök, edi nso ke miböhöke ödöhö ete,
10 Enye önyuñ ösukhöre edi ke isöñ? Enye emi ösukhöredem
edi kpa Enye ñko emi ödökde okoñ eti eti akan kpukpru
11 me-heaven, man Enye öyöhö ke kpukpru ñkpö.) Ndien
Enye önö ndusuk ndidi me-apostle; ye ndusuk, me-
12 prophet; ye ndusuk, mequörö gospel; ye, ndusuk
mendikpeme ye menditeme; man ënam mbon Abasi
ëfön ëma, ënyuñ ënam ñkpö ënö Abasi, ënyuñ ënam
13 ikpöhidem Christ ökori: tutu kpukpru nyin ikabare
idi kiet ke mbuötidem ye ke ifiök Eyen Abasi, ikabare
14 idi akamba owo isim idomo idaha uyöhö Christ: man
nyin ikudi aba nditowöñ, emi kpukpru item owo ebinde
önyuñ otimerede oto ke abiaña owo, ke ñkari, ibine afia
15 ndudue; edi ke eritñ akpanikö ke ima, nyin ikörl ke
kpukpru ñkpö ikabare idi kiet ye Enye, emi edide ibuot,
16 kpa Christ; emi otode ke Enye öfari ikpöhidem, ke
ëtimde ëbot ënyuñ ëdian enye ötö kiet oto ke se kpukpru

ÑWED NDITÓ EPHESUS 5

ikek ënöde, nte idomo utom ubak kiet kiet edide, anam ikpöhidem ötöt man enye ököri ke ima.

- 17 Modo ami ndöhöde emi, 'nyuñ nsöñö ntñ ke Òbõñ nte, mbufo ëkusaña aba nte Me-Gentile ësañade, ke ikpikpu
18 ekikere mö, emi enyin okimde mö, emi ëdianaredé ke uwem Abasi oto ke unana ifiök emi odude ke mö,
19 oto ke nsöñ-esít mö ; emi, ke mikemeke aba ndikop ñkpö ke esít mö, ëkeyakde idem ënö mbukpo ido, ndinam
20 kpukpru oruk mbubiam ke idiök itöñ. Edi mbufo
21 ikekpepke Christ ntre ; ekpedi nte mbufo ëkekopde Enye, ëkenyuñ ëkpepde mbufo ke Enye, nte akpanikö odude
22 ke Jesus : éte, ama edi mbemiso ido uwem mbufo, mbufo
ëduök akani owo, emi akabarede abiara ke eritiene idiök
23 itöñ abiaña ; ënyuñ ënam mbufo édi mbufa ke spirit
24 ekikere mbufo, mbufo ënyuñ ësine öbufa owo, emi
ëbotde ke mbiët Abasi ke edinen ido ye ke edisana ido
akpanikö.
25 Mödo ëduök nsu, mbufo klet kiet ënyuñ ëtiñ akpanikö
ye mböhidiñ esie : koro nyin idide ndido kiet eken.
26 Eyaresít, ëkunyuñ ëdue : ëkuyak eyo okut ke iyaresít
27 mbufo : ëkunyuñ ënö devil ufañ. Yak enye emi akam
28 esiyipde inö okuyip aba : edi enye akam anam
utom, anam ke ubök esie se ifonde, man enye enyene
29 se önöde ewo eke ananade. Ëkuyak baba ndek ndek
ikö òwörö mbufo ke inua, iböhöke se ifonde ke item, nte
30 unana edide, man önö mö emi ëkopde mfön. Ëkunyuñ
ëyat Edisana Spirit Abasi esít, emi ke Enye ëkenimde
31 mbufo idiöñö tutu osim usen erifak. Eyak ësio
kpukpru usua, ye ifuresít ye iyaresít, ye utök, ye Isuñi,
32 ke mbufo ëfep, ye kpukpru udu : ënyuñ ëfön ido kiet
ye kiet, ënyuñ ëtua mböm, ënyuñ ëfen kiet eken, kpa
nte Abasi ñko ke Christ ekefende mbufo.

- 5 Mödo ëyak mbufo édi mendikpebe Abasi, nte ndima
2 nditó ; ënyuñ ësaña ke ima, kpa nte Christ ökönyuñ
amade mbufo, önyuñ önöde Idemesie kibuot nyin, nte
enö ye uwa önö Abasi, ete, idi ufuöñkpö eke enemde.
3 Edi use, ye kpukpru mbubiam, me erisin esít ke ñkpö
owo, ëkuyak ësiak kpa enyin mö kotu mbufo, nte odotde
4 mbon Abasi ; me ndek ndek ñkpö, me ndisime 'neme,
5 me mbubru, eke midotka : edi ëkam ënö eköm. Koro
mbufo ëtimde ëfiök emi ke akpanikö, éte, baba anam

use kiet, me owo mbubiam, me owo emi esít ke
 ñkpö owo, emi edide okpono ndem, lnyeneke udeme ke
 6 obio Christ ye Abasi. Ékuyak baba owo kiet abiaña
 mbufo ke ikpikpu ikö : koro oto ke ñkpö emi iyaresít
 7 Abasi etiene nditö ntut-utöñ. Möde mbufo ékubuana
 8 ñkpö ye mö : koro mbufo ékedide ekim ini kiet, edi kemi
 mbufo édi uñwana ke Öböñ : ésaña nte nditö uñwana
 9 (koro mfri uñwana odude ke kpukpru mfönido ye edinen
 10 ido ye akpanikö), édomo ényuñ éfiök se inemde Öböñ
 11 esít ; ékunyuñ ébuana ke mutom ekim eke miñwomke
 12 mfri, edi ékam é sua énö mö ; koro edide ñkpö but kpa
 13 nditiñ mbaña me-ñkpö eke mö énamde ke ndibe. Edi
 kpukpru ñkpö kini ésuade énö mö éyarare ke uñwana :
 14 koro kpukpru ñkpö eke éyararedé édi uñwana. Mödo
 Enye ödöhöde etc,

Demere, afo emi edede idap,

Nyuñ set ke mkpa,

Ndien Christ eyeyama ónö fi.

15 Étím ése ndien nte mbufo ésañade, idige nte ndisime,
 16 edi nte mefiöñkpö owo ; ke erifik eti ini, koro musen
 17 édiökde. Mödo ékudi ndisime, edi étím éfiök se Öböñ
 18 amade. Ékunyuñ ékpa mìn, emi ndutime odude kesít,
 19 edi éyöhö ye Spirit ; ke eritiñ ikö kiet ye eken ke me-
 psalm ye me-hymn ye miquö Spirit, ke équö ényuñ
 20 énam edinem uyom ke esít mbufo énö Öböñ ; ke erinö
 Abasi, kpa Ete, eköm kpukpru ini kabaña kpukpru ñkpö
 21 ke enyiñ Öböñ nyin Jesus Christ ; ke ésuk idemmbufo
 énö kiet eken ke uteñe Christ.

22. Iban, ésuk idem énö mebe mbufo, nte énöde Öböñ. Koro
 23 ebe edide ibuot ñwan, nte Christ önyuñ edide ibuot ufök
 Abasi, ke Enye Idemesie edide andinyaña ikpöhidem.
 24 Edi nte ufök Abasi osukde idem önö Christ, kpa ntre
 25 éyak iban étie ye mebe mö ke kpukpru ñkpö. Mebe, éma
 iban mbufo, kpa nte Christ ökönyuñ amade ufök Abasi,
 26 önyuñ önöde Idemesie kibuot esie ; man Enye akpanam
 enye asana, ke ama akanam enye asana ke eriyet ke
 27 möñ ke ikö Abasi, man Enye akpada ufök Abasi önö
 Idemesie, eke enyenede uböñ, eke minyeneke ntöi me
 ediñwine me oruk ñkpö ntem ; edi man enye akpasana
 28 ökunyuñ enyene ndudue. Kpa ntre mebe ñko ékpema
 29 iban mö nte ikpöhidem mö. Enye emi amade ñwan
 esie ama idemesie : koro baba owo kiet misisuaha ébuk-

Idem esie, edi öbök önyuñ ekpeme enye, kpa nte Christ
 30 ñko anamde ye ufök Abasi ; koro nyin idide ndido ikpö-
 31 hidem Esie. Oto ke ñkpö emi owo eyekpöñ ëte ye eka
 esie, eyenyuñ adiana ye ñwan esie ; ndien mö mbiba
 32 ëyekabare ëdi öbukidem kiet. Ndibe ñkpö emi okpon :
 33 edi ami ndöhö mbaña Christ ye ufök Abasi. Edi yak
 mbufo kiet kiet éma iban mbufo kpa nte idemmbufo ;
 ndien yak ñwan ekpeme nditeñe ebe esie.

6 NDITÖ, ëkop uyo mëte ye meka mbufo ke Oböñ : koro
 2 emi enende. Kpono usö ye uka (emi edide akpa ibet eke
 3 enyenede uñwöñö), man öfön fi, man afo önyuñ odu anyan
 4 uwem ke isöñ. Ndien mbufo mëte, ëkunam ñkpö eke
 ayatde nditö mbufo esít : edi ëbök mö ke ntunö ye ke item
 Oböñ.

5 Mbufo ifn, ëkop uyo mëte ufök mbufo ke öbukidem,
 ke uteñe ye nyek-idem, ke esít kiet, nte ënamde ënö
 6 Christ ; idige ke ido erinam utom ke enyin nte menem owo
 esít ; edi nte ifn Christ, ke erinam se Abasi amade ke esít
 7 mbufo ; ke erinam utom ke edinyime esít, nte ënamde
 8 ënö Oböñ idige owo : ke ëfiökde ëte, eti ñkpö ekededi eke
 owo kiet kiet anamde, kpa idem ñkpö oro ke enye
 editöñö ntak öbö ke ubök Oböñ, edide ofn me eyen-isöñ.
 9 Ndien mbufo mëte, ënam kpa idem ñkpö emi ye mö,
 ënyuñ ësioño idem ëfep ke ereduak ndinam mö ñkpö :
 ke ëfiökde ëte, Ëte mö ye eke mbufo odu ke heaven,
 ndien Enye iteñeke owo enyin.

10 Ke akpatre, ësöñö ke Oböñ ye ke nsöñidem odudu Esie.
 11 Esine kpukpru ñkpö-eköñ Abasi, man mbufo ëkeme
 12 ndisöñö nda mbiöñö ñkari Satan. Koro eñwan nyin
 midige ye öbukidem ye iyip, edi ye mböñ ye me-odudu,
 ye mböñ ererimbot emi ëkarade ekim emi, ye me-spirit
 13 emi ëdiöide ke enyöñ. Mödo ëmen kpukpru ñkpö-eköñ
 Abasi ëkama, man mbufo ëkeme ndisöñö nda ke idiök usen,
 ndien, ke ënamde kpukpru ñkpö éma, ndisöñö nda.
 14 Ësöñö ëda ndien, ke ëbóbö akpanikö ke isin mbufo,
 15 ke ësine uquak ikpanesít edinen ido, ënyuñ ësine
 16 ikpa-ukot utim-ñkpö gospel emem ke ukot ; ënyuñ
 ëmen otu-eköñ mbuötidem, emi mbufo ëdikemedé ndida
 17 'nime kpukpru ndisak onyim andidiök oro. Ënyuñ
 ëyara ndun erinyaña ke ibuot, ënyuñ ëkama ofut Spirit,
 18 emi edide ikö Abasi : ökörö ye kpukpru akam ye mkpe-

NWED NDITÓ PHILIPPI 1

ubōk, ke eribōñ akam kpukpru ini ke Spirit, ke erinyuñ ñkpeme kesit ke kpukpru erisín ifik ye mkpe-ubōk kabaña
19 kpukpru mbon Abasi, ye kabaña mi, man énō mi erisioro
uyo ke ntatde inua, ndisian owo uko uko ndibe ñkpö
20 gospel, emi ami ndide asañutom esie ke ñkpököbi ; man
ami ntñ enye uko uko nte ñkpetiñde.
21 Edi man mbufo ñko éfiök se ibañade mi, nte ami ntiede,
Tychicus, edima eyen-ête ye asañutom akpanikö ke
22 Òbōñ, eyesian mbufo kpukpru ñkpö : emi ami ndöñde
enye etiene mbufo kpa kabaña ñkpö emi, man mbufo
éfiök ítie nyin, man enye önyuñ ödöñ mbufo esit.
23 Emem odu ye nditó-ête, ye ima emi asañade ye mbuöt-
24 idem, oto ke Abasi Ète ye Òbōñ Jesus Christ. Mfön odu
ye kpukpru mö emi émade Òbōñ nyin Jesus Christ ke
esit akpanikö.

NWED NDITÓ PHILIPPI

1 PAUL ye Timothy, owo Christ Jesus, évet énō
kpukpru mbon Abasi ke Christ Jesus emi édude ke
2 Philippi, ye nyebiowo ye me-deacon : Mfön ye emem
édu ye mbufo éto ke Abasi Ète nyin ye Òbōñ Jesus Christ.
3 Mököm Abasi mi ke kpukpru ñkpö eke ntide mbaña
4 mbufo, kpukpru ini ke kpukpru mkpe-ubōk mi kabaña
5 kpukpru mbufo ke 'nam mkpe-ubōk mi ke idara, kabaña
emi mbufo ébuanaade ye ami ke erinam gospel aka iso
6 ötöñöde ke akpa usen tutu osim emi ; ke ntimde mfiök
kpa ñkpö emi, nte, Enye emi ökötöñöde eti utom ke esit
mbufo eyenam enye öfön ama tutu osün usen Jesus
7 Christ : kpa nte enende mi ndikere ntem mbaña kpukpru
mbufo, koro ami 'nyenede mbufo ke esit mi, sia, ke ñkpököbi
mi ye ke erikpeme ye ke erinam gospel ösöñö ada ñko,
8 kpukpru mbufo édi mendibuana ye ami ke mfön. Koro
Abasi edide nticense mi nte udöñ kpukpru mbufo anamde
9 mi ke mböm Christ Jesus. Ndien ami mbeñe ñkpö
emi, nte, ima mbufo ödödiñ awak aka iso ke ifiök ye ke
10 kpukpru asian ; man mbufo ényime ñkpö eke éfonde
ékan ; man mbufo édi mbon akpanikö ényuñ énana
11 ndudue tutu osim usen Christ ; ke mfri edinen ido, emi

ÑWED NDITÓ PHILIPPI 1

Etode ke Jesus Christ, éyöhö kesít mbufo, önö uböñ ye itoro Abasi.

- 12 Ndien ami mkpama mbufo éfiök, nditó-ete, nte se ikövöröde ihö mi, utu ke ndibionö, akabare anam gospel
13 aka iso ; ntem ñkpököbi mi ayarare ke Christ önö kpukpru
14 mbon ukpeme, ye kpukpru mö efen ; ye nte akamba ubak
nditó-ete ke Öböñ ényenede nsöñ-esít oto ke ñkpököbi
mi, ényene uko ékan nditiñ ikö Abasi inyeneké ndik.
15 Ke akpanikö ndusuk équörö Christ oto ke ufup ye utök ;
16 ndusuk ñko oto ke eti esít : memö emi équörö ke ima, ke
17 éfiökde éte éma éním mi kabaña erikpeme gospel : edi
memö eken équörö Christ éto ke eribakhare, itoho ak-
panikö, ke ékere ndidemere ukut 'nö mi ke ñkpököbi mi.
18 Nso naña ? iböhöke ke kpukpru usuñ, edide ke abiaña me
ke akpanikö, ke équörö Christ ; ndien ami nadara kesít,
19 ih, nyenyuñ ndara. Koro möfiök nte ñkpö emi eyekabare
edi erinyaña önö mi, oto ke mkpe-ubök mbufo ye erinö
20 Spirit Jesus Christ, kpa nte idori-enyin ye udöñ esít mi
edide, nte but idinamke mi ke baba ñkpö kiet, edi nte
ke kpukpru uko, nte edide kpukpru ini, ntre kemi
ñko, éyekpono Christ ke ikpöhidem mi, edide ke uwem
21 me ke mkpa. Koro ye ami ndidu uwem edi Christ,
22 ndikpa mkpa önyuñ edi udori. Edi ekpedi ndidu uwem
ke öbukidem, emi edi mřri utom mi,—se ndimekde
23 ndien mfiökke. Edi ñkpö abakhare mi usuñ iba, ke
'nyene udöñ ndidakha 'nyuñ ndu ye Christ ; koro emi
24 öfönde eti eti akan : edi ndisuk ndu ke öbukidem
25 edi se ananade mbufo akan. Ndien ke ami 'nínde emi
ke akpanikö, möfiök nte nyedu, nyenyuñ ntie ye kpukpru
mbufo, man mbufo éka iso ényuñ édara ke mbuötidem ;
26 man mbure mbufo awak ke Christ Jesus oto ke ami koro
27 ntöñöde ntak ndu ye mbufo. Edi éyak ido uwem mbufo
odot gospel Christ : man, ye ami ndide ndise mbufo ye
mendige, ami ñkop mbaña itie mbufo, ete, mbufo émesöñö
éda ke spirit kiet, ényuñ éñwana ye esít kiet ébaña mbuöt-
28 idem gospel ; ifekheke mendibiöñö ke baba ñkpö kiet :
emi edide ata idiöñö nsobo önö mö, edi eke erinyaña
29 mbufo, ndien oro oto ke Abasi ; koro éma énö mbufo
kabaña Christ, idige ndinim Enye ke akpanikö ikpöñ
30 ikpöñ, edi ndinyuñ ñkut ukut mbaña Enye : ke mbufo
éñwanade idem éñwan eke mbufo ékekutde ke ami, ényuñ
ékopde kemi éte, odu kesít mi.

~NWED NDITÓ PHILIPPI 2

- 2 NDIEN ndöñesít ama odu ke Christ, inemesít ama odu ke ima, eribuana ama odu ke Spirit, esít ima ye
2 mböm ama odu, mbufo ënam idara mi öyöhö ama, man
mbufo ënyene ekikere kiet, ke ënyenede ima kiet, ke
3 ënyenede esít kiet, ye ekikere kiet ; *ekunam* baba ñkpö
kiet oto ke eribakhare me oto ke ntañ-idem, edi ke nsuk-
4 esít ëyak kiet abat kiet nte eti owo akan idemesie ; ëkuyak
mbufo kiet kiet ëse ñkpö esiemö, edi mbufo kiet kiet ëse
5 ñkpö owo efen ñko. Ënyene oruk esít emi kesít mbufo
6 emi ökönyañ odude ke Christ Jesus : emi, ke enyenede
mbiët Abasi, mikabatke eridi ukem ukem ye Abasi nte
7 ñkpö eke okpomumde, edi akañwaña Idemesie, önyuñ ada
8 mbiët owo ofn, ke ëbotde Enye ke mbiët owo ; ndien
ke ëkutde Enye ke mbiët owo, Enye ökösukhöre Idemesie,
9 osuk idem tutu osim mkpa, kpa mkpa cross. Mödo
Abasi ökönyuñ oforide Enye, önyuñ önö Enye enyïñ eke
10 akande kpukpru enyïñ ; man ke enyïñ Jesus kpukpru
edöñ ëkpetöñö, eke enyöñ, eke isöñ, ye kidak isöñ, man
11 kpukpru edeme ëkpenyuñ ënyime ëte, Jesus Christ edi
Öböñ, önö uböñ Abasi Ëte.
- 12 Mödo, ndima mi, kpa nte mbufo ëkopde item kpukpru
ini, idige ke ndude ye mbufo ikpöñ ikpöñ, edi akan oro
kemi ke menduhe, ënam utom erinyaña mbufo ëma ke
13 ndik ye nyekidem ; koro edide Abasi emi anamde utom
kesít mbufo, man *mbufo* ënyime ënyuñ ënam se enemde
14 Enye esít. Ënam kpukpru ñkpö ke nsuk-uyo ye eneni
15 miduhe ; man ikö okubiom mbufo, mbufo ëkunyuñ ënam
idiök, *edi* *ëdi* nditö Abasi emi ënanade ndo kuföt uquañ
ye itun emana, emi ëkutde mbufo kotu mö nte muñwana
16 ke ererimböt, ke ëmenere ikö uwem ; man ami 'nyene
se mburede mbaña ke usen Christ, nte ñkefegheke itök
17 ke ikpikpu 'nyuñ 'namke utom ke ikpikpu. Ih, edieké
ënyuñ ëtökhöde mi kenyöñ uwa ye utom mbuötidem
mbufo, ami ndadara, 'nyuñ ndaresít ye mbufo kpukpru :
18 ndien kpa ke ido emi mbufo ñko ëdara, ënyuñ ëdaresít
ye ami.
- 19 Edi modori enyin ke Öböñ Jesus ndiwara ndöñ Timothy
etiene mbufo, man ami 'nyuñ ñkop ndöñesít, kini mfiökde
20 nte ñkpö ëtiede ye mbufo. Koro menyeneke owo emi
enyenede utö esít esie, emi edikerede abaña itie mbufo
21 ke akpanikö. Koro kpukpru mö ëyomde ñkpö idemmö,
22 iyomke ñkpö Jesus Christ. *Edi* mbufo ëmefiök idome

eke odomore enye, ēte, nte eyen ye ēte, enye akanam
 23 utom ye ami ke erinam gospel aka iso. Mödo modori
 enyin ndinö enye aka, adaña ini nte ñkutde nte ñkpö
 24 ētiede ye ami : edi möbuötidem ke Öböñ nte ami ke
 25 idemmi ñko nyewara ntiene mbufo. Edi ñkokut nte
 'nyene ndidöñ Epaphroditus, eyen-ēte ye nsaña-utom mi
 ye nsaña-eköñ mi, ye isuñutom mbufo ye anam-utom
 26 'nö mi ke unana mi, etiene mbufo ; sia itöñ kpukpru
 mbufo öködöñde enye, enye önyuñ okutde ökpösöñ ukut,
 27 koro mbufo ēma ekekop ēte enye öködödöñö : koro enye
 öködöñöde ke akpanikö ekpere mkpa : edi Abasi akatua
 enye mböm ; inyuñ idige enye ikpöñ ikpöñ, edi ami ñko,
 28 man ami ñkunyene mfukhö odoro ke mfukhö. Mödo
 mama ndidöñ enye ñkan, man, ke mbufo ēma ētöñö ntak
 ëkut enye, mbufo ëdara, man mfukhö mi önyuñ efere
 29 akan. Ntem ëda enye ke Öböñ ke ata idara ; ënyuñ
 30 ëkpono oruk owo emi : koro enye ekekperede mkpa
 kabaña utom Christ, akama uwem esie ke ubök man
 öyöhö se isukhöde ke utom mbufo önö mi.

3 Ke akpatre, nditö-ēte mi, ëdara ke Öböñ. Ndítöñö
 ntak ñwet idem ñkpö oro 'nö mbufo, ke akpanikö ifekke
 2 mi, edi edi ifure mbufo. Ekpeme mbak me-ebua, ëkpeme
 3 mbak menam idiök, ëkpeme mbakmekpeñe idem : koro
 nyin idide mena-mbobi, emi ituakde ibuot inö Abasi ke
 Spirit Abasi, inyuñ iburede mbure ke Christ Jesus, minyuñ
 4 ibuötke idem ke öbukidem : okposuk edi nte ami ke
 idemmi ñkpenyenede mbuötidem kpa ke öbukidem : owo
 efen ekededi ama ekere ndinyene mbuötidem ke öbukidem,
 5 ami menyene ñkan ; ñkana mbobi ke öyöhö usen itiaeta,
 ndi eyen Israel, eyen esien Benjamin, ndi Hebrew, eyen
 6 Me-Hebrew ; kabaña ibet, ndi Pharisee ; kabaña ufiop-
 esit, ñkökobö ufök Abasi ; kabaña edinen ido eke odude
 7 ke ibet, owo ique mi ndudue. Edi me-ñkpö eke
 ë dorode mi udori, memö emi 'ma mbat ke eritak kabaña
 8 Christ. Ih, ke akpanikö ami mbat kpukpru ñkpö ke
 eritak, kabaña ata eti ifiök Christ Jesus Öböñ mi : emi
 kpukpru ñkpö ëtakde mi kabaña Enye, ndien mbat mö
 9 ke mbio, man 'nyene Christ, ënyuñ ëkut mi ke Enye, ke
 menyeneke edinen ido idemmi eke edide eke ibet, edi
 edinen ido eke otode ke mbuötidem ye Christ, edinen ido
 10 emi edide eke Abasi ke mbuötidem : man ami mfiök

NWED NDITÓ PHILIPPI 4

Enye, ye odudu eriset Esie, ye eribuana ke ukut Esie,
 11 ke ñkabarede mbiët Enye ke mkpa Esie; man ke usuñ
 12 ekededi ami ñkpesiñ eriset ke mkpa. Idige nte ami 'ma
 nsim, me nte énamde mi mfön 'ma kemi: edi ami nsin
 ifik mbine, man ndusuk ami ñkpomum ñkpö emi Christ
 13 Jesus ökönyuñ omumde mi kabaña enye. Nditö-ëte,
 ami mbatke idemmi nte 'ma 'mum kaña: edi ñkpö¹
 kiet ke 'nam, mfeñre ñkpö eke édude ke edem, 'nyuñ
 14 'nyanare idem mbine ñkpö eke édude ke iso, 'nyuñ
 mbine utit, man nsim utip ikot enyöñ eke Abasi okotde
 15 mi ke Christ Jesus. Mödo éyak nyin, adaña owo nte
 ikponide ima, ikere ntem: ndien mbufo éma ékere usuñ
 efen ke ñkpö ekededi, Abasi eycyarare kpa ñkpö emi ñko
 16 önö mbufo: edi éyak nyin isaña nte ekemde se nyin ima
 ikosim.

17 Nditö-ëte, mbufo édiana ötö kiet nte mendikpebe mi,
 ényuñ étiñ enyin ése mö emi ésañade ntre, kpa nte nyin
 18 idide uwut-ñkpö inö mbufo. Koro ekese owo ésesaña,
 emi ñkodöhöde mbufo ediwak ini mbaña mö, 'nyuñ
 ndöhö mbufo kpa ke möneyet, nte, mö édi musua cross
 19 Christ: emi utit mö edide nsobo, emi abasi mö edide idibi
 mö, emi mbure mö edide ke but mö, emi ékerede ñkpö
 20 isöñ. Koro nyin idide mbio obio heaven; inyuñ ibetde
 21 Andinyaña emi otode do, Öböñ Jesus Christ: emi
 editöñöde ntak obot ikpöhödem itie erisukhöre nyin, esin
 ke mbiët ikpöhödem uböñ Esie, nte erinam utom edide
 emi oto do Enye enyenede ukeme kpa ndisuk kpukpru
 ñkpö 'nö Idemesie.

4 Mödo, nditö-ëte mi, ndima, ye mö emi 'nyenede udöñ
 mbaña, idaresit ye anyanya mi, ésoñö éda ntem ke Öböñ,
 ndima mi.

2 Meteme Euodia, mönyuñ nteme Syntyche, nte mö
 3 ényene esit kiet ke Öböñ. Ih, ami mebeñe fi ñko, ata
 nsaña-utom, nte, anyaña iban emi, koro mö énamde utom
 ye ami ke gospel, ye Clement ñko, ye mesaña-utom mi efen,
 emi enyin mö édude ke ñwed uwem.

4 Edara ke Öböñ kpukpru ini: ntöñö ntak ndöhö nte,
5 Edara. Éyak ime mbufo ayarare önö kpukpru owo.
6 Öböñ ke ekpere. Ékuyak ekikere étimere mbufo ke baba
 ñkpö kiet; edi ke kpukpru ñkpö ke akam ye mkpe-
7 ubök ye eköm ésiyan Abasi ebeñe mbufo. Ndien emem

~NWED NDITÖ PHILIPPI 4

Abasi, emi akande kpukpru ifiök, eyekpeme esít mbufo ye ekikere mbufo ke Christ Jesus.

- 8 Ke akpatre, nditö-ete, ñkpö ekededi eke ēdide akpanikö, ñkpö ekededi eke ēnyenede ukpono, ñkpö ekededi eke ēnende, ñkpö ekededi eke ēsanade, ñkpö ekededi eke ēdotde ima, ñkpö ekededi eke ēnyenede eti etop, eti ido
9 ama odu, itoro ama önyuñ odu, ekere me-ñkpö emi. Mbufo ēnam ñkpö eke mbufo ēkekpepde, ēnyuñ ēböde, ēnyuñ ēkopde, ēnyuñ ēkutde ke ami ; ndien Abasi emem eyedu ye mbufo.
- 10 Edi madara eti eti ke Öböñ, nte keml mbufo ēmedemere ekikere mbufo ēbaña mi ; emi mbufo ēkekoredé ke akpanikö, edi mbufo lque usuñ. Idige nte
11 ami ntñnde mbaña unana : koro 'ma ñkpep ndinomesít
12 ke oruk itie ekededi eke ndude kesít. Möfiök ndidi ubuene, mönyuñ mfiök ndinyene ediwak ñkpö : ke ñkpö ekededi ye ke kpukpru ñkpö 'ma ñkpep ndidu ke uyukhö, ndinyuñ ntie biöñ, ndinyene ediwak ñkpö, ndinyuñ 'nana
13 ñkpö. Mekeme ndinam kpukpru ñkpö ke Enye emi
14 ösöñöde mi idem. Edi mbufo ēketim ēnam emi ēke-
15 buanade ke ukut mi. Ndien mbufo ke idemmbufo, nditö Philippi, ēmenyuñ ēfiök ēte, ke eritöñö gospel, kini ami ndakhade ke Macedonia, ndomo ufök Abasi kiet ikabuanake ye ami ke unö-ñkpö ye ubö-ñkpö, ke miböhöke mbufo
16 ikpöñ ; koro kpa ke Thessalonica mbufo ēkenö ñkpö ēsök mi ini kiet ēnyuñ étöñö ntak ēnam ke unana mi.
17 Idige koro ami nyomde enö ; edi ami nyom mfri emi
18 edinamde ibat mbufo ötöt. Edi ami menyene kpukpru ñkpö uwak uwak : möyukhö, ke mböde Epaphroditus me-ñkpö eke mbufo ēnöde ēsök mi, ufuöñkpö eke enemde,
19 uwa emi ēnyimedé, önyuñ enemde Abasi esít. Ndien Abasi mi eyeyöhö kpukpru unana mbufo adaña nte uwak
20 uböñ Esie ke Christ Jesus edide. Enö Abasi ye Ete nyin uböñ ke nsinsi nsinsi. Amen.
21 Eköm kpukpru mbon Abasi ke Christ Jesus. Nditö-
22 ēte emi ēdude ye ami eköm mbufo. Kpukpru mbon Abasi eköm mbufo, akpan akpan mbon ufök Cæsar. Mfön
23 Öböñ Jesus Christ odu ye spirit mbufo.

ŃWED NDITÓ COLOSSAE 1

ŃWED NDITÓ COLOSSAE

- 1 PAUL, apostle Christ Jesus oto ke uduak Abasi, ye
2 Timothy eyen-ete nyin, *ewet* eno mbon Abasi ye nditó-
ete akpanikö ke Christ *emi edude* ke Colossæ : Mfon ye
emem édu ye mbufo éto ke Abasi Ete nyin.
3 Nyin imököm Abasi Ete Öböñ nyin Jesus Christ kpukpru
4 ini, kini iböndeakamibaña mbufo, ke ikokopde ibaña mbuöt-
idem mbufo ke Christ Jesus, ye ima emi mbufo émade
5 kpukpru mbon Abasi, oto ke idori-enyin emi énímde ke
heaven eno mbufo, emi mbufo ékebemde iso ékop ke ikö
6 akpanikö gospel, emi okosimde mbufo ; kpa nte enye
asañade ke öfuri ererimbot ñko oñwom mfri önyuñ ötöt,
nte *anamde* kotu mbufo ñko, toto ke usen eke mbufo
7 ékopde ényuñ éfiökde mfön Abasi ke akpanikö ; kpa nte
Epaphras edima nsaña-utom nyin ekekpepde mbufo, emi
8 edide asañutom akpanikö önö Christ kabaña nyin,
emi ökönyuñ asiande nyin ima mbufo ke Spirit.
9 Oto ke ñkpö emi nyin ñko, ötöñöde ke usen emi nyin
ikopde, itreke ndiböñ akam 'nyuñ ñkpe ubök 'nö mbufo,
man ifiök uduak Esie öyöhö mbufo kesit ke kpukpru
10 ifiök ye asian Spirit, man mbufo ésaña nte odotde Öböñ,
énem Enye esit ke kpukpru ñkpö, ke éñwom mfri ke
kpukpru nti utom, ényuñ éköri ke ifiök Abasi ; ke
11 ésoñö mbufo idem ye kpukpru odudu, nte odudu uböñ
Esie edide, man mbufo ényene kpukpru ime ye anyan ime
12 ökörö ye idaresit ; ke eriköm Ete, emi *akanamde* nyin
13 idot ndibuana ke udeme mbon Abasi ke uñwana ; emi
akanyañade nyin osio ke odudu ekün, ökönyuñ adade
14 nyin oduk ke obio Eyen ima Esie ; emi ke Enye nyin
inyenede erifak nyin, *kpa eridahado* ke midiöñkpö nyin :
15 Emi edide mbiët Abasi emi enyin mique, ebem-iso 'mana
16 ke kpukpru ñkpö emi ébotde ; koro ékebotde kpukpru
ñkpö ke Enye, ke enyöñ ye ke isöñ, ñkpö emi ékutde ye
ñkpö emi mique, edide me-ebekpo, edide me-uböñ,
edide mböñ, me me-odudu ; ékebot kpukpru ñkpö oto
17 ke Enye, ényuñ ébot énö Enye ; ndien Enye ebem kpukpru
18 ñkpö iso, kpukpru ñkpö ényuñ édu ke Enye. Ndien Enye
edi ibuot ikpöhidem, *oro edi*, ufök Abasi : Emi edide eritöñö,
ebem-iso 'mana kotu mekpaña-mkpa ; man ke kpukpru
19 ñkpö Enye edi ebe-iso. Koro ekenemde *Ete* esit, etc.

NWED NDITÓ COLOSSAE 2

- 20 kpukpru uyöhö okpodu ke Enye ; ete, oto ke Enye ñko Imö ikpanam kpukpru ñkpö étie ke emem ye Imö, ke inamde emein oto ke iyip cross Esie ; oto ke Enye,
- 21 edide me-ñkpö ke isöñ, ye me-ñkpö ke enyöñ. Ndien mbufo, emi ke ini eke ebede édianarede *ye Enye* ényuñ édide musua ke esít mbufo ke ndioi utom mbufo, Enye
- 22 ama anam édi mufan kemi ke idem öbuk Esie oto ke mkpa, man Enye oním mbufo kiso Esie nte ndisana owo emi minyeneke ndo emi minyuñ ikemeke ndisua
- 23 'nö mö : ekpedi nte mbufo éyirede ke mbuötidem, ésoñö éda ényuñ ényene iwuk, inyuñ isekhekere ikpöñ idori-enyin gospel emi mbufo ékekopde, emi ékequöröde énö kpukpru owo eke ébotde kidak enyöñ ; emi ékenamde mi Paul ndi asañutom esie.
- 24 Kemi madara ke ukut mi kabaña mbufo, ndien ami ke idemmi 'nam ukut Christ emi ösukhöde öyöhö ke öbukidem mi kabaña ikpöhidem Esie, emi edide ufök
- 25 Abasi ; emi ékenamde mi ndi asañutom kesít, nte itie akama-ukpökhöre Abasi emi énöde mi kabaña mbufo
- 26 edide, ete, ami ntím ñquörö ikö Abasi, *kpa* ndibe ñkpö emi ékedipde toto ke kpukpru eyo ye emana : edi kemi
- 27 éma éyarare enye énö nti owo Esie, emi enimde Abasi esít ndiyarare 'nö mö se idide uwak uböñ ndibe ñkpö emi kotu Me-Gentile, emi edide Christ kesít mbufo, idori-
- 28 enyin uböñ : emi nyin iquöröde, ke iteme inyuñ ikpеп kpukpru owo ke kpukpru ifiök, man nyin ikpowut kpukpru
- 29 owo kiet kiet nte andifön 'ma ke Christ ; emi ami 'nyuñ 'namde utom mbaña, ke 'ñwana nte erinam utom Esie edide, emi anamde utom ke odudu kesít mi.

- 2 Koro mfpamade mbufo éfiök adaña nte 'ñwanade mbaña mbufo, ye mö ke Laodicea, ye adaña owo nte mique iso
- 2 mi ke enyin ; man édöñ mö esít, ke mö édianade ötö kiet ke ima, ete, ényene uwak ata mbuötidem emi otode ifiök,
- 3 man mö ékpefiök ndibe ñkpö Abasi, *kpa* Christ, emi ke
- 4 Enye kpukpru nti ñkpö eti ibuot ye ifiök édibede. Ndöhö emi, man baba owo kiet okubiaña mbufo ke nem-inua.
- 5 Koro okposuk edi nte menduhe ye mbufo ke öbukidem, ndodu ye mbufo ke Spirit, ndara 'nyuñ ñkut ntím-idem mbufo, ye nte mbuötidem mbufo ke Christ ösöñöde ada.
- 6 Mödo nte mbufo ékenyimedé Christ Jesus Òböñ, ésaña

ÑWED NDITÓ COLOSSAE 2

- 7 ke Enye, ēmum öruñ ēnyuñ ēsöñö Idem ke Enye, ēnyuñ
ēsöñö ēda ke mbuötidem mbufo, kpa nte ēkekpepde mbufo,
ēyöhö ye ekōm.
- 8 Etiñ enyin mbak owo edidu emi adade mbufo nte ñkpö
mbume oto ke eneni ye ikpikpu abiaña esie, nte item owo
edide, nte akpa erikpep ñkpö ererimbot ēdide, idige nte
9 item Christ edide : koro uyöhö Abasi odude ke Enye ke
10 öbukidem, ndien ēnam mbufo ēyöhö ke Enye, emi edide
11 ibuot kpukpru uböñ ye odudu : emi ke Enye ēkenyuñ
ēnīm mbufo mbobi kpa mbobi emi midige ubök owo onim,
ke erisio ikpöhidem emi edide öbuk mfep, ke mbobi
12 Christ ; ke mbufo ēma ēbukhö ye Enye ke baptism,
emi ēnyuñ ēnamde mbufo ēset kesit ye Enye oto mbuöt-
idem ke utom Abasi, emi akanamde Enye eset ke mkpa.
13 Ndien ke mbufo ēkekpañade oto ke eribiat ibet ye erut
öbukidem mbufo, mbufo ke Enye [Abasi] akanam ēset
ye Enye [Christ], ke Enye ama akadahado önō nyin ke
14 kpukpru eribiat ibet nyin ; ama önyuñ ösökhi ñwed
isön eke ēwetde ke mbet ēbaña nyin emi öbiöñöde nyin :
ndien Enye [Christ] ama öbiöñöre enye ke usuñ ke eriköñ
15 enye ndian ke cross ; ke Enye ama okosio me-uböñ ye me-
odudu ke Idemesie efep, Enye ayarare mö aña wa aña wa, ke
erikan mö ke cross.
- 16 Mödo ēkuyak baba owo kiet odomo mbufo ke udia, me
ke ediñwöñ-ñkpö, me kabaña usen usörö, me öbufa öfiöñ
17 me sabbath : emi ēdide mukpöñ ñkpö emi ēdidide ; edi
18 idem enyene Christ. Ēkuyak ndomo owo kiet öbō mbufo
utip mbufo oto erikokoi nsuk-idem ye erituak ibuot
'nö me-angel, ke ekerede ñkpö eke enye okokutde,
önyuñ atañde idem ke ikpikpu oto ke ekikere öbukidem
19 esie, inyuñ isöñöke imum Ibuot, emi öbökde öfuri ikpö-
hidem önyuñ adiande enye ötö kiet oto ke ikek ye osip,
anam enye ököri ke eriköri Abasi.
- 20 Edieke mbufo ēkekpadé ye Christ ēkpöñ akpa erikpep
ñkpö ererimbot, nsinam mbufo ēsukde idemmbufo ēnö
21 mitem, nte emi mbufo ēdude uwem ke ererimbot, emi
22 èdöhöde ète, Kumum, kutabi, kunyuñ utuk (koro kpukpru
ñkpö emi ēnyenede ndibiara ke erikama mö), nte mitem
23 ye erikpep owo edide ? Ke akpanikö me-ñkpö emi ēbiët
ifiök ke erikokoi ntuak ibuot 'nö Abaai, ye ke nsuk-idem,
ye ke erituk ikpöhidem ; edi inyeneke odudu ndikpan
erinañ itöñ öbukidem.

~NWED NDITÓ COLOSSAE 3

- 3 Môdo edieke ēkenamde mbufo ēset ye Christ, ēyom
ñkpō enyōñ, ke eblët emi Christ odude, etie ke ubök
2 nasia Abasi. Èsin esit mbufo ke ñkpō enyōñ, idige ke
3 ñkpō emi ēdude ke lsöñ. Koro mbufo ēma ēkpa, ndien
4 uwem mbufo odibe ye Christ ke Abasi. Adañemi Christ,
uwem nyin, ediyararedé, ndien ēyenyuñ ēyarare mbufo
ñko ye Enye ke uböñ.
- 5 Môdo ēwot mbak idemmbufo emi ēdude ke lsöñ ;
use, mbubiam, idiök udöñ, idiök itöñ, ye erisin esit ke
6 ñkpō owo, emi edide erikpono ndem ; emi iyaresít Abasi
7 etienede nditö ntut-utöñ kabaña ñkpō emi ; emi mbufo
ñko ēkesañade kesit totoko, kinl mbufo ēkedude uwem
8 ke me-ñkpō emi. Edi kemi mbufo ēduöñö kpukpru me-
ñkpō emi ñko ; iyaresít, ifuresít, udu, isuñi ye mbukpo
9 ikö ke inua mbufo ēfep : kiet okusu nsu önö eken ; sia
10 mbufo ēkeduökde akani owo ye mutom esie, ēkenyuñ
ēsinede öbuфа owo, emi ēdiönde diöñ ēnam edi öbuфа ke
11 ifiök nte mbiët Enye emi okobotde enye edide : ke ebiët
emi Greek ye Jew, mbobi ye erut, esen owo, ye owo
Scythia, ofn, ye eyen-lsöñ mikemeke ndidu : edi Christ
edi kpukpru, önyuñ odu kesit kpukpru.
- 12 Môdo, nte ndimek owo Abasi, emi ēsanade, emi Abasi
önyuñ amade, ēsine esit mböm, mfönido, nsuk-idem, suñ
13 suñ ido, anyan imo ; ēyö kiet eken, ēnyuñ ēfen kiet eken,
edieke owo enyenede ikö ye owo ; kpa nte Öböñ efende
14 mbufo, mbufo ēnam kpa ntre : ndien ökörö ye kpukpru
ñkpō emi ēsine imo, emi edide uböp-ñkpō mfön-ma.
- 15 Ènyuñ èyak emem Christ akara ke esit mbufo, emi ēkenyuñ
ēkotde mbufo ēbaña oro ke ikpöhidem kiet ; mbufo
16 ēnyuñ ēnyene esit eköm. Èyak ikö Christ oduñ kesit
mbufo uwak uwak ke kpukpru ifiök ; èkpep ēnyuñ
ēteme kiet eken ke me-psalm ye me-hymn ye miqoö
Spirit, èquö ye mfön ke esit mbufo ēnö Öböñ.
- 17 Ndien se mbufo ēnenam, ke ikö me ke utom, ēnam
kpukpru ke enyiñ Öböñ Jesus, ke eriköm Abasi Ète oto
ke Enye.
- 18 Iban, èsuk idem ēnö mebe mbufo, nte odotde ke Öböñ.
- 19 Mebe, ēma iban mbufo, èkunyuñ èsöñ ido ye mö. Ndítö,
èkop uyo mête ye meka mbufo ke kpukpru ñkpö, koro
21 emi enemde ke Öböñ. Mête, èkuyat ndítö mbufo esit,
22 mbak esit ediduö mö. Ifn, èkop uyo mête mbufo
ke öbukidem ke kpukpru ñkpö ; idige ke ido erinam

ÑWED NDITÓ COLOSSAE 4

utom enyin, nte menem owo esit, edi ke esit kiet, ke
23 uteñe Òböñ : se mbufo énenam, énam ke öfuri esit, nte
24 énamde énö Òböñ, idige owo ; ke éfiökde éte, mbufo
éyebö Òböñ udeme ke utip : mbufo énam utom Òböñ
25 Christ. Koro enye emi anamde idiöñkpö eyebö usiene
idiöñkpö oro enye anamde : ndien uteñenyin iduhe.
4 Mête, énö ifn mbufo se inende inyuñ ikemde ; ke
mbufo éfiökde éte, mbufo ñko émenyene Ete ke
heaven.

2 Esuk ésin idem ke akam, ékpeme ndinam oro ke erinö
3 eköm ; ényuñ éböñ akam ébaña nyin ñko, man Abasi
eberere usuñ man nyin ítiñ ikö *Esie*, ítiñ ndibe ñkpö
4 Christ, emi ami ndude ke ñkpököbi mbaña enye ; man
5 ami nyarare enye nte odotde mi nditiñ. Esaña ke ifiök
6 ye mö emi édude ke esien, ke erifak eti ini. Eyak neme
mbufo enyene ufön kesit kpukpru ini, ényuñ ésin inuñ,
man mbufo éfiök nte mbufo ékpебöröde kpukpru owo
kiet kiet.

7 Tychicus, edima eyen-ete, asañutom akpanikö, ye
nsaña-utom mi ke Òböñ eyesian mbufo kpukpru se
8 ibañade mi : emi ami ndönde etiene mbufo kabaña
kpa ñkpö emi, man mbufo éfiök itie nyin, man enye
9 önyuñ ödöñ mbufo esit ; ye Onesimus ñko, edima eyen-
ete akpanikö, emi edide owo mbufo kiet. Mö éyesian
mbufo kpukpru ñkpö emi énamde mi.

10 Aristarchus, nsaña mi ke ñkpököbi, ököm mbufo, ye
Mark, eyen eyen-eka Barnabas (emi mbufo ékeböde item
ébaña enye ; enye ama etiene mbufo, éda enye), ye Jesus,
11 emi ekerede Justus, emi édide mbon mbobi : memö emi
ikpöñ édi me-nsaña mi ke utom obio Abasi, owo emi
12 ékedide ndöñesit énö mi. Epaphras emi edide owo
mbufo kiet, asañutom Christ Jesus, ököm mbufo, añañwana
ke akam esie abaña mbufo kpukpru ini, man mbufo éfön
éma ényuñ étim ébuötidem ke kpukpru ñkpö eke Abasi
13 amade. Koro ami ndide ntiense esie, nte, enye anam
ñkpö akpan akpan kabaña mbufo, ye mö emi édude
14 ke Laodicea, ye mö emi édude ke Hierapolis. Luke,
15 edima abia-ibök, ye Demas éköm mbufo. Éköm nditö-
ete emi édude ke Laodicea, ye Nymphas, ye ufök Abasi
16 emi odude ke ufök mö. Ndien ke ékotde ñwed emi
kotu mbufo, énam ékot enye ke ufök Abasi nditö Laodicea
ñko ; mbufo ényuñ ékot ñwed oro otode ke Laodicea.

AKPA NWED NDITÖ THESSALONICA 1,2

- 17 Enyuñ ēdöhö Archippus, ëte, Tïm kpeme utom eke afo ökóbode Öböñ, man anam enye ama.
- 18 Ami Paul ñwet eköm mi ke ubök mi. Eti ñkpököbi mi. Mfün odu ye mbufo.
-

AKPA NWED NDITÖ THESSALONICA

- 1 PAUL, ye Silvanus, ye Timothy, *ëwet* ënö ufök Abasi nditö Thessalonica emi odude ke Abasi Ëte ye Öböñ Jesus Christ : Mfön ye emem ēdu ye mbufo.
- 2 Nyin imököm Abasi kpukpru ini ibaña kpukpru mbufo,
- 3 isiak enyiñ mbufo ke akam nyin ; itreke nditi utom mbuötidem mbufo ye utom ima ye ime idori-enyiñ ke
- 4 Öböñ nyin Jesus Christ, kiso Abasi ye Ëte nyin ; ke
- 5 ifiökde, nditö-ëte emi Abasi amade, nte ëkemekde mbufo, nte gospel nyin mikosimke mbufo ke ikö ikpöñ, edi ke odudu ñko, ye ke Edisana Spirit, ye ke eritim mfiök ; kpa nte mbufo ëfiökde oruk owo eke nyin ikowutde
- 6 idemnyin inö mbufo kabaña mbufo. Ndien mbufo ëkekabare ëdi mendikpebe nyin ye Öböñ, ke mbufo ëböde ikö ke ediwak ukut, ke idaresit Edisana Spirit ;
- 7 ke ntre ke mbufo ëkekabare ëdi uwut-ñkpö ënö kpukpru mö emi ënimde ke akpanikö ke Macedonia ye Achaia.
- 8 Koro ikö Öböñ okosiorode uyo oto ke mbufo, idige ke Macedonia ye Achaia ikpöñ, edi ke kpukpru ebiët mbuötidem mbufo ke Abasi öwörö etop ; ntre nyin inyeneke
- 9 nditiñ baba ikö kiet. Koro mö ke idemmö ëbukde ëbaña nyin oruk eriduk eke nyin idukde kotu mbufo ; ye nte mbufo ëkabaredé ëkpöñ ndem ëtiene Abasi, ndinam
- 10 ñkpö 'nö Abasi uwem ye Abasi akpanikö, 'nyuñ mbet eridi Eyen Esie oto ke heaven, emi Enye akanamde eset ke mkpa, *kpa* Jesus, emi anyañade nyin osio ke iyaresit emi edidide.
- 2 KORO mbufo ke idemmbufo, nditö-ëte, ëmefiök ëte,
- 2 eriduk nyin kotu mbufo iköwöröke ikpikpu : edi ke nyin ima ikebem iso ikut ukut, ke ëma ëkenyuñ ënam nyin ñkpö but ke Philippi, nte mbufo ëfiökde, nyin ikada uko

ke Abasi nyin nditñ gospel Abasi 'nö mbufo ke ediwak
 3 eñwan. Koro item nyin mitoho ke nsu, me ke mbubiam,
 4 me ke ñkari : edi kpa nte Abasi akabatde ete, nyin imodot
 ndikama gospel, ntre ke nyin idöhö ; idige nte inemde owo
 5 esít, edi nte inemde Abasi emi odomode esít nyin. Koro
 akananam owo ikopke nte nyin Itlñde ikö neminua, nte
 mbufo ēfiökde, inyuñ ifukhöké idiök mbumek, Abasi edi
 6 ntiense ; inyuñ iyomke ukpono owo, me eke mbufo, me
 eke owo eñwen, kini nyin ikpedobide mbufo nte me-
 7 apostle Christ. Edi nyin ikedi suñ suñ kuföt mbufo,
 8 nte kini edep-eyen öbökde nditö esie : kpa ntre, ke nyin
 iyomde mbufo ye esít ima, ekenem nyin esít ndinö mbufo,
 idige gospel Abasi ikpöñ ikpöñ, edi ukpöñ nyin nde, koro
 9 mbufo ēma ēkabare ēdi ata mbon ima nyin. Koro mbufo
 ēmeti, nditö-ete, utom nyin ye ukut : ke erinam utom
 ke okoneyo ye ke uwemeyo, man nyin ikudobi owo mbufo
 10 ekededi, nyin iköquörö gospel Abasi inö mbufo. Mbufo
 ēdi mentiense, ye Abasi, adaña nte nyin ikekamade
 idemnyin kotu mbufo emi ēnímde ke akpanikö ke ñdo eke
 11 asanade önyuñ enende minyuñ inyeneke ndudue : nte
 mbufo ēfiökde nte nyin ikenamde ye mbufo kiet kiet, nte
 ñte ye nditö esiemö, ke eriteme mbufo, ke erisöñ mbufo
 12 esít, ye ke eritim nsian mbufo, man mbufo ēsaña nte
 odotde Abasi, emi okotde mbufo ēduk ke obio ye uböñ
 Esiemö.

- 13 Ndien oto ke ñkpö emi nyin inyuñ idopke ndiköm Abasi,
 koro, kini mbufo ēkeböde nyin ikö eke Abasi önöde,
 mbufo mikadaha enye nte ikö owo, edi, nte edide ke
 akpanikö, nte ikö Abasi, emi önyuñ anamde utom kesít
 14 mbufo emi ēnímde ke akpanikö. Koro mbufo, nditö-ete,
 ēkekabaredé ēdi mendikpebe mufök Abasi emi ēdude ke
 Judæa ke Christ Jesus : koro mbufo ēnyuñ ēkutde oruk
 ukut-ukut ñkpö ke ubök mbiobio mbufo, kpa nte mö
 15 ēkutde ke ubök me-Jew ; emi ēkewotde Oböñ Jesus ye
 me-prophet, ēkenyuñ ēbindé nyin efep, minyuñ inemke
 16 Abasi esít, ēnyuñ ēbiöñöde kpukpru owo ; ke erikpan
 nyin nditñ 'nö Me-Gentile, man ēnyaña mö ; man mö
 ēsuk ēnam midiöñkpö mö ēyöhö : edi iyaresít ama
 etiene mö tutu osim utit.
 17 Edi nyin, nditö-ete, ke ēma ēkedianare nyin ye mbufo
 ke ekpri ini, ke ikpöhidem, idige ke esít, iködödiöñ iñwana
 18 ikan ndikut iso mbufo ke aqua udöñ : koro nyin ikoyomde

nditiene mbufo, ami Paul ñkoyom ñkönyuñ ntöñö ntak
 19 nyom ; ndien Satan akpan nyin. Koro nsidi idori-enyin
 nyin, me idara, me anyanya mbure ? nte idige kpa mbufo,
 20 ke iso Öböñ nyin Jesus kini Enye edidide ? Koro mbufo
 ëdide uböñ nyin ye idara nyin.

3 MÖDO ke nyin mikemeke aba ndime ime, nyin ikese ite,
 2 öfön nyin ndisuk ikpöñ ke Athens ; inyuñ idöñ Timothy,
 eyen-ëte nyin ye asañutom Abasi ke gospel Christ, ndinam
 mbufo ësöñö ëda, ndinyuñ ndöñ mbufo esit ke mbuötidem
 3 mbufo ; man baba owo kiet okufebede oto ke ukut emi ;
 koro mbufo ke idemmbufo ëmefiök ëte, ëma ëním nyin
 4 ënö ñkpö emi. Koro ke akpanikö, kini nyin ikodude ye
 mbufo, nyin ikebem iso idöhö mbufo, ite, nyin iyekut ukut;
 5 kpa nte okosude, ndien mbufo ëmefiök. Kabaña ñkpö emi,
 ami ñko, kini meñkemeke aba ndime ime, ñködöñ owo man
 mfiök mbuötidem mbufo, mbak ke usuñ ekededi anditap
 ama akatap mbufo, ndien utom nyin ökpöwörö ikpikpu.
 6 Edi kadañemi Timothy otode mbufo etiene nyin kemi,
 önyuñ adade mbuk idaresit ke abaña mbuötidem ye ima
 mbufo ösök nyin, ye nte mbufo ëtide nyin edifön kpukpru
 ini, ënyuñ ënyenede udöñ ndikut nyin, kpa nte nyin ñko
 7 *inyenede udöñ ndikut* mbufo ; kabaña ñkpö emi, nditö-
 ëte, nyin ikokop ndöñesit kabaña mbufo ke kpukpru
 8 mbaba ye ukut nyin oto ke mbuötidem mbufo : koro
 nyin idude uwem kemi, edieke mbufo ësöñöde ëda ke
 9 Öböñ. Koro nso eköm ke nyin ikeme ndinö Abasi ibaña
 mbufo, ke usiene kpukpru idaresit eke nyin idatde esit
 10 kabaña mbufo *kiso* Abasi nyin ; ke nyin ibönde akam
 akpan akpan ke okoneyo ye ke uwemeyo man nyin ikut
 iso mbufo, inyuñ inam se isukhöde ke mbuötidem mbufo
 öfön ama ?

11 Kemi yak Abasi ye Ëte nyin ke Idemesie, ye Öböñ
 nyin Jesus Christ, eteme nyin usuñ nditiene mbufo :
 12 Öböñ önyuñ anam mbufo ëkori ënyuñ ëyöhö ke ima eke
 mbufo ëmade kiet eken, ye kpukpru owo, kpa nte nyin
 13 ñko inamde ye mbufo ; man Enye ösöñö mbufo esit
 ke edisana ido emi minyenéke ndudue ke iso Abasi ye Ëte
 nyin, ke eridi Öböñ nyin Jesus ye kpukpru ndisana owo
 Esie.

4 Ke akpatre ikö ndien, nditö-ëte, nyin imekpe mbufo

AKPA NWED NDITÓ THESSALONICA 5

ubök inyuñ íteme mbufo ke Öböñ Jesus, ite, nte mbufo
2 ēkekopde uyo nyin adaña nte mbufo ëkpresañade ëkpenyuñ
3 enemde Abasi esít, kpa nte mbufo ësañade,—mbufo
4 ëdedioñ ënam ëkan. Koro mbufo ëmefiök item emi nyin
5 inöde mbufo ke Öböñ Jesus. Koro emi edide se Abasi
6 amade, ete, ënam mbufo ësana, ete, mbufo ëbet use ;
7 ete, kpukpru mbufo kiet kiet ëfiök nte akarade idem
8 esiemö ke edisana ido ye ke ukpono, idige ke idiök
9 itöñ, kpa nte Me-Gentile emi mifiökke Abasi ; ete, baba
10 owo kiet okudue, ökunyuñ otuk eyen-ete esie ke ñkpö emi :
11 koro Öböñ edide andisio usiene ke kpukpru me-ñkpö
12 emi, nte nyin ikebemde iso idöhö mbufo inyuñ itim itin.
13 Koro Abasi mikokotke nyin iduk ke mbubiam, edi ke
14 edisana ido. Mödo enye emi esinde, isinke owo, edi Abasi,
15 emi önöde mbufo Edisana Spirit Esie.

16 Edi kabaña ima nditö-ete, owo inyeneke ndiwet 'nö
17 mbufo : koro Abasi ekpepde mbufo ke idemmbufo ndima
18 kiet eken ; koro mbufo ënamde ntre ënö kpukpru nditö-
19 ëte emi ëdude ke öfuri Macedonia ke akpanikö. Edi
20 nyin íteme mbufo, nditö-ete, ite, mbufo ëdedioñ ënam
21 ëkan ; ëkpeme nditie suñ, ënyuñ ënam mbubekhe mbufo,
22 ënyuñ ënam utom ke ubök mbufo, kpa nte nyin ikowukde
23 mbufo ; man mbufo ësaña nte enende ye mö emi ëdude
24 ke esien, ëkunyuñ ënana baba ñkpö kiet.

25 Edi nyin iyomke mbufo ëdi ököi, nditö-ete, ëbaña mö
26 emi ëdede idap ; man mbufo ëkufukhö, kpa nte mö eken,
27 emi minyeneke idori-nyin. Koro edieke nyin inimde
28 ke akpanikö ite, Jesus akakpa ökönyuñ eset ke mkpa, kpa
29 ntre mö emi ëdede idap ke Jesus ke Abasi eyeda edi. Koro
30 nyin idöhöde mbufo ikö emi ke uyo Öböñ, ite, nyin emi
31 idude uwem, emi isukde tutu osim eridi Öböñ, idibemke
32 mö emi ëdede idap iso. Koro Öböñ ke Idemesie eyeto
33 ke heaven ösukhöre, ye mfiori, ye uyo archangel, ye
34 ukorowo Abasi : ndienmekpa-mkpa ke Christ ëyebem
35 iso eset : ndien ëyemen nyin emi idude uwem, emi isukde,
36 ëkörö ye mö ëdök ke ikpa-nyöñ, ndisobo ye Öböñ ke
37 ofim : ndien ntem ke nyin iyedu ye Öböñ ke nsinsi.
38 Mödo ëdöñ kiet eken esít ke mikö emi.

39 Edi kabaña eyo ye ini, nditö-ete, owo inyeneke
40 ndiwet ñkpö 'nö mbufo. Koro mbufo ke idemmbufo
41 emetim ëfiök ëte, usen Öböñ ke edi kpa nte inö ke okoneyo

- 3 Kadañemi mö ēdöhöde ëte, Emem ye ifure, ke ini oro nsobo abuat mö, nte uman *abuaide* ñwan emi oyomode ;
- 4 Ndien ke usuñ ekededi mö idiböhöke. Edi mbufo, nditö-ëte, iduhe ke ekim, nte usen oro akpabuatde mbufo nte
- 5 inö : koro kpukpru mbufo ëdide nditö uñwana, ye nditö
- 6 uwemeyo : nyin idige eke okoneyo me eke ekim ; mödo yak nyin ikude idap nte mö eken, edi yak nyin ikpeme
- 7 inyuñ ifara idem. Koro mö emi ëdede idap ëde ke okoneyo ;
- 8 mö emi enyuñ ëkpade mìn ëkpa mìn ke okoneyo. Edi yak nyin, sia nyin idide eke uwemeyo, ifara idem, isine mbuötidem ye ima ke ñkpö-ikpanesit ; ye idori-enyin
- 9 erinyaña ke ndun. Koro Abasi mikonimke nyin inö iyaresit, edi man ibö erinyaña oto ke Öböñ nyin Jesus
- 10 Christ, emi akakpade kibuot nyin, man, ke nyin inimde enyin iñwañ me idede idap, nyin idu uwem ötö kiet ye
- 11 Enye. Mödo ëteme kiet eken, kiet önyuñ anam eken ököri, kpa nte mbufo ënamde.
- 12 Edi nyin imekpe mbufo ubök, nditö-ëte, ite, mbufo ëdiönö mö emi ënamde utom kotu mbufo, enyuñ ëkarade
- 13 mbufo ke Öböñ, enyuñ ëtemede mbufo ; ite, mbufo enyuñ ëkpono mö akpan akpan ke ima kabaña utom mö.
- 14 Etie ke emem ke idemmbufo. Nyin inyuñ iteme mbufo, nditö-ëte, ite, esua enö mö emi esañade otime otime, esöñö meduö esit idem, ëkama mbon memidem, eme
- 15 anyan ime ye kpukpru owo. Etin enyin mbak owo ekededi edinö idiök ke usiene idiök ; edi kpukpru ini
- 16 ebine se ifonde kiet ye eken ye kpukpru owo. Edara
- 17 kpukpru ini ; ëkutre ndiböñ akam ; enö eköm ke kpukpru
- 18 ñkpö : koro emi edide se Abasi amade ke Christ Jesus
- 19 kabaña mbufo. Ekunime Spirit ; ëkusin eritñ prophecy
- 21 ke ndek ; edomo kpukpru ñkpö ; emum se ifonde ëkama ;
- 22 etre kpukpru mbiët idiöñkpö.
- 23 Ndien Abasi emem ke Idemesie anam mbufo esana ema ; önyuñ ekpeme spirit ye ukpöñ ye ikpöhidem mbufo öfuri öfuri, ëkunyene ndudue ke eridi Öböñ nyin
- 24 Jesus Christ. Enye emi okotde mbufo edi akpanikö, emi edinyuñ anamde.
- 25 Nditö-ëte, ekpe ubök enö nyin.
- 26 Eköm kpukpru nditö-ëte ke edisana ntim-inua. Ami
- 27 mowuk mbufo ke Öböñ, nte, mbufo ënam ëkot nwed emi enö kpukpru nditö-ëte.
- 28 Miñ Öböñ nyim Jesus Christ odu ye mbuio.

UDIANA-AKPA ÑWED NDITÓ THESSALONICA

1 PAUL, ye Silvanus, ye Timothy, *ëwet* énö ufök Abasi nditö Thessalonica emi odude ke Abasi Ète nyin ye Òbòñ Jesus Christ ; Mfön ye emem édu ye mbufo éto ke Abasi Ète ye Òbòñ Jesus Christ.

3 Nyin inyene ndiköm Abasi kpukpru ini mbaña mbufo, nditö-ete, kpa nte odotde, koro mbuötidem mbufo ököride akpan akpan, ima eke kpukpru mbufo kiet kiet émade kiet

4 eken önyuñ okponde; ke ntre nyin ke idemnyin ibure mbure ibaña mbufo ke mufök Abasi, ibaña ime ye mbuötidem mbufo ke kpukpru eriköbö eke ëkóböde mbufo ye ke ukut

5 eke mbufo ékutde; emi edide añaña añaña idiöñö edinen ikpe Abasi ; man ébat ète, mbufo émedot obio Abasi, emi

6 mbufo ényuñ ékutde ukut ébaña enye : edieke enende ye Abasi ndinam mö emi énamde mbufo ékut ukut, ékut ukut

7 ke usiene, ndinyuñ 'nö mbufo emi ékutde ukut nduök-odudu ye nyin, ke eriyarare Òbòñ Jesus oto ke heaven ye

8 me-angel odudu Esie ke edisak ikañ, ke erisio usiene 'nö mö emi mifiökke Abasi, ye mö emi minyiimeke gospel Òbòñ

9 nyin Jesus : emi édikutde ufen, kpa nsinsi nsobo, eridianare

10 ke iso Òbòñ ye ke ubòñ odudu Esie, kadañemi Enye edidide ndida ukpono ke idem ndisana owo Esie, ndinyuñ 'nam kpukpru mö emi énímde ke akpanikö ndyö ke usen oro (koro mbufo énímde ke akpanikö se nyin itiñde inö mbufo). Kabaña ñkpö emi nyin inyuñ inanam mkpe-ubök inö mbufo kpukpru ini. ite, Abasi nyin abat mbufo, ete, émedot ikot mbufo, önyuñ anam kpukpru udöñ nti ido ye *kpukpru* utom mbuötidem ëwörö usuñ ke odudu ;

12 man ékpono enyin Òbòñ nyin Jesus ke mbufo, ényuñ ékpono mbufo ke Enye, nte mfön Abasi nyin ye Òbòñ Jesus Christ edide.

2 KABAÑA eridi Òbòñ nyin Jesus Christ, ye eribono nyin ötö kiet ye Enye, nyin imekpe mbufo ubök, nditö-ete,

2 ite, yak ékuwara ényeñe mbufo ésiø ke iwuk mbufo, ékunyuñ étimere mbufo, edide ke spirit, me ke ikö, me ke ñwed nte ñkpö emi otode nyin, nte ñkpö emi usen Abasi

3 odude kemi ; yak baba owo kiet okubiaña mbufo ke usuñ

UDIANA-AKPA ÑWED NDITÓ THESSALONICA 3

ekededi : koro *enye midiñige*, Iböhöke ini eriwaḥa mkpöñ usuñ ebem lso odu, owo uquañido önyuñ ayarare,
4 eyen nsobo oro, *enye emi öbiöñöde önyuñ emenerede idemesie ndiñwana ye kpukpru se ēkotde Abasi, me se ētuakde ibuot ēnö*; ntre ke *enye etie ke temple Abasi*
5 önyuñ onim idemesie nte Abasi. Nte mbufo itihi ite,
kini ñkodude ye mbufo kaña, ñkodöhö mbufo ñkpö
6 emi ? Ndien kemi mbufo ēmefiök se ibiöñöde, man
7 ēyarare *enye ke ekem lnl esiemö*. Koro ndibe ñkpö uquañido ke ananam utom kemi : edi kiet odu eke öbiöñöde
8 kemi, tutu ēwöñöre *enye ke usuñ ēfep*. Ndien ke ini
oro ēyeyarare anam-uquañido oro, emi Öböñ Jesus
ediwotde ke ibifik inua Esie, edinyuñ osobode ke eriyarare
9 eridi Esie ; *kpa enye, emi eridi esie asañade nte utom Satan edide, ye kpukpru odudu ye midiñö ye mutibe*
10 ñkpö nsu, ye ke kpukpru abiaña uquañido önö mö emi
ētakde ; koro mö miköböhö ima akpanikö, man ēnyaña
11 mö. Ndien oto ke ñkpö emi Abasi ke esin utom abiaña
12 kesit mö, man mö ēním nsu ke akpanikö : man ēkpe ikpe
kpukpru mö emi minímke akpanikö ite, ēdi akpanikö,
edi ēkutde inemesit ke uquañido.

13 Edi nyin inyene ndiköm Abasi kpukpru ini mbaña
mbufo, nditö-ete emi Öböñ amade, koro ötöñöde ke
eritöñö Abasi ekemekde mbufo önö erinyaña ke erinam
14 asana emi otode Spirit ye mbuötidem ke akpanikö : emi
Enye adade gospel nyin okot mbufo ēduk kesit, man
15 mbufo ēnyene uböñ Öböñ nyin Jesus Christ. Mödo
ndien, nditö-ete, ēsöñö ēda, ēnyuñ ēmum mitem emi
ēkekpepde mbufo ēkama, edide ke ikö, me ke ñwed nyin.
16 Ndien Öböñ nyin Jesus Christ ke Idemesie, ye Abasi
Ete nyin emi akamade nyin ökönyuñ önöde nyin nsinsi
17 ndöñesit ye eti idori-enyin oto ke mfön, ödöñ mbufo esit
önyuñ ösöñö owuk mö ke kpukpru eti utom ye ikö.

3 Ke akpatre ikö, nditö-ete, ēböñ akam ēbaña nyin, man
ikö Öböñ asuana önyuñ okut ukpono, kpa nte önyuñ
2 edide kotu mbufo ; man ēnyuñ ēsio nyin ke ubök mbon
ntut-utöñ ye midiök owo ; koro kpukpru owo minyenekö
3 mbuötidem. Edi Öböñ edi akpanikö, emi edinamde
mbufo ēsöñö ēda, edinyuñ ekpemedé mbufo mbak andidiök
4 oro. Ndien nyin ibuöt idem ye Öböñ ibaña mbufo,
ite, mbufo ke ēnam ēyenyuñ ēnam ñkpö oro nyin

AKPA—NWED TIMOTHY 1

5 Idöhöde. Ndien Öböñ eteme eait mbufo ēduk ke ìma Abasi, ye ke imo Christ.

6 Nyin imowuk mbufo, nditö-ete, ke enyin Öböñ nyin Jesus Christ, ite, mbufo ēdianare ye kpukpru eyen-ete emi asañade otime otime, minyuñ isañake ke mitem emi

7 mö ēkebode nyin. Koro mbufo ke idemmbufo ēfiökde nte mbufo ēkpekpebede nyin : koro nyin mikekamake

8 idemnyin otime otime kotu mbufo ; inyuñ idiaha udia eke ibode owo ekededi ke ikpikpu, edi ke utom ye ke ökpösöñ mba, nyin ikenam utom okoneyo ye uwemeyo,

9 man nyin ikudobi owo mbufo ekededi : idige koro nyin minyeneke unen, edi man inim idemnyin nte uwut-ñkpö

10 inö mbufo, man mbufo ēkpebe nyin. Koro kpa ini emi nyin ikodude ye mbufo, nyin ikowuk mbufo ntem, ite, Edieke owo ekededi minyimeke ndinam utom, yak enye

11 okudia ñkpö. Koro nyin ikopde ibaña ndusuk owo emi ēsañade kotu mbufo otime otime, emi minamke baba

12 utom, edi ēsaña mbia. Nyin imowuk mö emi ēdide oruk owo emi, inyuñ iteme mö ke Öböñ Jesus Christ, ite, mö ēnam utom ke suñ suñ ido, ēnyuñ ēdia udia idemmö.

13 Edi mbufo, nditö-ete, ēkuyak erinam ntí ñkpö efek mbufo.

14 Ndien edieke owo ekededi mikopke uyo nyin ke ñwed emi, ētüm ēse owo oro, man mbufo ēkuduk nsaña ye

15 enye, man but anam enye. Edi ēkubat enye ke usua, edi ēsua ēnö enye nte eyen-ete.

16 Ndien Öböñ emem ke Idemesie önö mbufo emem kpukpru ini ke kpukpru usuñ. Öböñ odu ye kpukpru mbufo.

17 Eköm eke ami Paul ñwetde ke ubök mi, emi edide

18 idiönö ke kpukpru ñwed : ntem ke ami ñwet. Mfön Öböñ nyin Jesus Christ odu ye kpukpru mbufo.

AKPA NWED TIMOTHY

1 PAUL, apostle Christ Jesus nte Abasi Andinyaña nyin

2 ye Christ Jesus idori-enyin nyin ēketemedé ; ñwet 'nö Timothy, ata eyen mi ke mbuötidem : Mfön, ye mböm, ye emem ēdu ye afo ēto ke Abasi Ete ye Christ Jesus Öböñ nyin.

AKPA ~ NWED TIMOTHY 1

- 3 Nte ami ñketemedé fi nte, etié ke Ephesus, kini ami mbede ñka ke Macedonia, man afo okpowuk ndusuk
4 owo, eté, ékukpep isio ikö, ékunyuñ ékpáñ utöñ énö me-ñke ye ñwed emana eke minyeneke utít, eke énamde eneni odu, utu ke ndinyaña utom Abasi emi otode ke
5 mbuötidem ; *ntre ke ami 'nam kemi.* Edi énö item kabaña ima eke otode ke edisana esít ye eti esít ye mbuöt-
6 idem emi misañake ye mbubík : emi ndusuk owo ékekpoñde
7 ke éma ékewaha ékpóñ usuñ étiene ikpikpu 'neme ; ke éyom ndidi mekpep-ibet, okposuk edi nte mö mifiökke se mö
8 étiñde, me se mö ésoñöde uyo édöhö. Edi nyin imöfiök ite, ibet öfön, edieke owo anamde ye enye nte öfonde,
9 ke ifiökde emi, ite, inamke ibet inö edinen owo, edi énö mebiat-ibet ye metut-utöñ, énö mö emi miteñeke Abasi ye midiök owo, énö ndidekhe ye mbukpo owo, énö mewot
10 mëte ye meka, énö mewot-owo, énö mbon use, énö mebiat idemmö ye irenowo, énö meyip owo, énö mesu-nsu, énö mö emi étomode ke nsu, ye s'ededi eñwen eke
11 öbiöñöde eti ikö eke ékpépde ; nte ekemde ye gospel ata edifön Abasi, emi ékesinde ke ubök mi.
12 Mököm Enye emi ökönöde mi ukeme, Christ Jesus Öböñ nyin, koro Enye akabatde mi ke owo akpanikö,
13 ökönyuñ onimde mi ke utom Esie ; okposuk edi nte ñkebemde iso ndi andisuñi, ye andiköbö, ye andituk owo : edi éketua mi mböm, koro ñkanamde ke ököi kini
14 menimke ke akpanikö ; ndien mfön Öböñ nyin awak eti eti ye mbuötidem ye ima emi odude ke Christ Jesus.
15 Ikö emi edi akpanikö, önyuñ odot nte étimde éním, eté, Christ Jesus ekedi ke ererimbót ndinyaña midiök owo ; emi ami ndide étubom mö : edi éketua mi mböm ébaña emi,
16 man ke ami nte étubom, Christ Jesus akpayarare öfuri anyan ime Esie, nte uwut-ñkpö önö mö emi édinimde
17 Enye ke akpanikö énö nsinsi uwem ke ini iso. Yak nsinsi Edidem, emi mikpaha mkpa, emi enyin owo mique, Abasi kierakiet, enyene ukpono ye uböñ ke nsinsi nsinsi. Amen.
18 Item emi ke ami 'nö fi, eyen mi Timothy, nte ekemde ye me-prophecy oro ékebemde iso ébaña fi, man afo ada
19 mö añwana eti eñwan oro ; ke erinyene mbuötidem ye eti esít ; emi ndusuk owo éma ékeduoķ, ébiara ébaña mbuöt-idem ; emi Hymenæus ye Alexander édude kotu mö ; emi ami nyakde 'nö Satan, man ékpép mö, éte, ékusuñi.

AKPA NWED TIMOTHY 2,3

2 Môdo ke mbem-iso ami nteme nte, èkpe ubök, ènyuñ
ébôñ akam, ènyuñ èseme, ènyuñ ènö eköm èbaña kpukpru
2 owo ; èbaña ndidem ye kpukpru mendikara ; man nyln
ídu uwem suñ-ñ ke ifure ke kpukpru nti ido ye ke uteñ.
3 Emi öfön önyuñ enem ke enyin Abasi Andinyaña nyin ;
4 emi oyomde ete, ènyaña kpukpru owo, ete, mö ènyuñ
5 èsim ifiök akpanikö. Koro Abasi kiet odude, Esine-
uföt kiet önyuñ odu kuföt Abasi ye owo ; owo, Christ
6 Jesus, emi ökönöde Idemesie ete, ifak kpukpru
7 owo ; èyetiñ ikö ntiense emi ke ekem ini esie ; emi
èkenimde mi ëte, ndi andiquörö ye apostle (ntiñ
akpanikö, nsuhe nsu), andikpèp Me-Gentile ke mbuöt-
idem ye akpanikö.

8 Moyom ndien nte iren owo ébôñ akam ke kpukpru ebiët,
ke erimenere ndisana ubök, èkunyene iyaresit ye eneni.
9 Kpa ntre ñko, iban ènyuñ èbana idem ke edisine-ñkpö
emi odotde, ènyene but ye suñ suñ ido ; idige ke eridök
ídet, ye erisine gold me pearl me ösöñ-urua edisine-ñkpö ;
10 edi (nte odotde iban eke édöhöde ëte mimö imeteñé Abasi)
11 ke nti utom. Yak ñwan ekpèp ñkpö ke ndop-uyo ke ata
12 nsuk-idem. Edi ami 'nyimeke ñwan ndikpèp, me ndikara
13 erenowo. edi nditie ke ndop-uyo. Koro èkebemde iso
14 ébot Adam, ndien ébot Eve ; ndien iketapke Adam, edi
15 ñwan, ke èketapde enye, edue : edi èyenyaña enye oto ke
eriman nditö, ke mö èkade iso ke mbuötidem ye ima ye
edisana ido ke nsuk-idem.

3 Ikö oro edi akpanikö, ete, Owo ama oyom ndida idaha
2 ufök Abasi, enye oyom eti utom. Ndien ada-idaha ufök
Abasi anyene ndidi owo emi owo mique se abiatde enye,
ebe ñwan kiet, owo ufara-idem, owo nsuk-idem, emi otimde
asaña, emi amade ndikpeme isen owo, emi öfiökde ndikpèp
3 owo ; idige owo uyom, idige owo mfiomo ; edi edi suñ suñ,
idige owo utök, idige ama-okuk ; owo emi otimde akara
4 ufök esiemö, emi anamde nditö esie èsuk ibuot ke uteñ ;
5 (edi edieke owo mifiökke ndikara ufök esiemö, didie ke
6 enye edikeme ndikpeme ufök Abasi ?) okudi öbufa owo,
7 mbak enye editañ idem öduö ke ubiom-ikpe Satan. Ñko
ñko, enye enyene ndinyene eti etop kotu mö emi èdude
ke esien ; mbak owo èdibaña enye, enye edinyuñ oduk
8 ke afia Satan. Kpa ntre me-deacon èkpèdi mbon uteñ,
èkunyene inua iba, èkuma ediwak wine, owo emi misinke

AKPA NWED TIMOTHY 4

9 esit ke udori ; owo emi ēsōñöde ēda ke ndibe-ñkpō mbuöt-
10 idem ke edisana esit. Yak ēbem iso ēdomo mö emi ;
ndien, edieke se ēbiatde mö miduhe, yak mö ēnam utom
11 itie deacon. Iban ñko ēnyene ndidi mbon uteñe, idige
metiñ-ikö edem, ēfara idem, ēdi akpanikö ke kpukpru
12 ñkpō. Yak me-deacon ēdi ebe ñwan kiet, emi ētimde
13 ēkara nditö ye ufök mö. Koro mö emi ētimde ēnam utom
deacon ēma ēda eti idaha ēnö idemmö, ye aqua uko
ke mbuötidem emi odude ke Christ Jesus.

14 Mewet ñkpō emi 'nö fi ke idori-enyin nte, nyewara
15 ntiene fi ; edi edieke mbigide, man afo öfiök nte owo
ēkpekamade idem ke ufök Abasi, emi edide ufök Abasi
16 emi odude uwem, adaha ye öruñ akpanikö. Ndien eneni
iduhe, ite, ndibe-ñkpō ido Abasi omokpon ; Enye emi
ēkeyararedé ke öbukidem, emi ēnamde enen ke spirit,
emi me-angel ēkutde, emi ēquöröde kotu midut, emi
ēnímde ke akpanikö ke ererímbot, ēnyuñ ēmende Enye
ēdök ēduk ke uböñ.

4 EDI Spirit otim ödöhö ete, ke ini iso ndusuk owo ēyekpöñ
mbuötidem, ke erikpañ utöñ 'nö me-spirit emi ēbiañade ye
2 se me-demon ēkpepde, oto ke mbubük owo emi ēsude nsu,
3 emi ēföpde esit mö nte ēdade edifiop uquak ēnam ; ēkpan
owo ndidö ndö, *ēnyuñ ēteme* mö ndibet unam, eke Abasi
okobotde, ete, mö emi ēnímde ke akpanikö ēnyuñ ēfiökde
4 akpanikö ēkpeta ke eköm. Koro kpukpru se Abasi
okobotde ēfön, se owo ēkpesinde inyuñ iduhe, ke ēböde
5 ke eköm ; koro ēnamde enye asana oto ke ikö Abasi
ye akam.

6 Afo ama anam nditö-ete eti ñkpō emi, afo eyedi
eti asañutom Christ Jesus, emi ēbökde ke ikö mbuötidem,
ye ke eke eti erikpep eke afo etienede : edi sín mbukpo
7 ye ndisime ñke. Ndien sín idem nam ido Abasi : koro
8 eriñwana idem odorode udori esisit ; edi ido Abasi
odoro udori ke kpukpru ñkpō, ke enyene uñwöñö
9 uwem emi odude kemi, ye enye emi edidide. Ikö
emi edi akpanikö, önyuñ odot nte ētimde ēním enye
10 ke akpanikö. Kabaña ñkpō emi nyin inam utom inyuñ
iñwana eñwan, koro nyin ima idori enyin ke Abasi emi
odude uwem, emi edide Andinyaña kpukpru owo,
11 akpan akpan mö emi ēnímde ke akpanikö. Wuk nyuñ
12 kpep me-ñkpō emi. Kuyak baba owo kiet esin uyen fo

ke ndek ; edi yak afo edi uwut-ñkpö önö mö emi ënimde
 ke akpanikö, ke ikö, ke ido uwem, ke ima, ke mbuötidem,
 13 ye ke edisana ido. Sín ibuot ke erikot ñwed, ke eriteme,
 14 ye ke erikpep, tutu ami ndi. Kuduök enö emi odude fi
 kesít, emi ënöde fi ke prophecy, ye eridori ubök presbytery.
 15 Sín idem ke erinam me-ñkpö emi ; yak idemfo öfuri öfuri
 ndinam mö ; man kpukpru owo ëkut nte afo akade iso.
 16 Kpeme idemfo, ye se afo ekpepde. Yire ke ñkpö
 emi ; koro ke erinam emi afo eyenyaña idemfo ye mö
 emi ëkopde uyo fo ñko.

5 KUSUA unö ebiowo, edi teme enye nte ëte ; ye mkparawa
 2 nte nditö-ëte : ye ñkani iban nte meka ; ye mkparawa
 3 iban nte nditö-ëte iban, ke ata edisana ido. Kpono
 4 mebe-akpa emi ëdide mebe-akpa ke akpanikö. Edi
 ebe-akpa ekededi ama enyene nditö me nditö nditö, yak
 mö ëbem iso ëkpep ndinim ido Abasi 'nö mbon ufök mö,
 'nyuñ nsio usiene 'nö mête ye meka mö : koro emi edide
 5 se Abasi amade. Enye emi edide ebe-akpa ke akpanikö,
 emi etiede ikpöñ, odori enyin ke Abasi, ödödiöñ ekpe
 6 ubök önyuñ öböñ akam ke okoneyo ye uwemeyo. Edi
 enye emi ayakde idemesie önö inemesít akpa kini enye
 7 odude uwem. Teme ñkpö emi ñko, man ëkunyene se
 8 ëkpedoride mö ikö. Edi edieke owo ekededi mitimke
 ñkpö inö ubon esiemö, akpan akpan mbon ufök esiemö,
 enye ama akañ mbuötidem, önyuñ ödiök akan owo emi
 9 minimke ke akpanikö. Ëkuwet enyin baba owo kiet
 10 ësin ke ñwed nte ebe-akpa, eke misimke isua ata, emi
 ekedide ñwan owo kiet, önyuñ öwöröde etop kabaña
 nti utom ; edieke enye ököbökde nditö, edieke enye
 akakamade isen owo, edieke enye ekeyetde mbon Abasi
 ukot, edieke enye akañwamde mbon ukut, edieke enye
 11 ekesinde idem anam kpukpru eti utom. Edi sín mebe-
 akpa emi misönke ntre : koro kini mö ësuande enyin
 12 use ëkpöñ Christ, mö ëyom ndidö ndö ; ikpe önyuñ obiom
 13 mö, koro mö ëkpönde akpa mbuötidem mö. Ñko mö
 ënyuñ ëkpep nditie ikpikpu, ësaña ke ufök ke ufök ; inyuñ
 idige eritie ikpikpu ikpöñ, edi ëdi mababara ye mesaña-
 14 mbia ñko, ëtiñ se mö mikpetiñke. Moyom ndien nte
 mebe-akpa emi misönke ëdö ndö, ënyuñ ëman nditö,
 ënyuñ ëkara ufök, ëkunyuñ ënö usua ntak ndisuene :
 15 koro ndusuk ëma ëwaha ëtiene Satan. Edieke ñwan

16 ekededi emi onimde ke akpanikö enyenede mebe-akpa, yak enye aňwam mö, man ēkudobi ufök Abasi ; man enye aňwam mö emi ēdide mebe-akpa ke akpanikö.

17 Yak ēbat nyebiowo emi ētîmde ēkara, ēte, ēdot ukpono ikaba, akpan akpan mö emi ēnamde utom ke ikö ye ke 18 erikpe. Koro ñwed Abasi ödöhöde ete, Kuböp enaň inua kini enye edigide ibokpot. Ñko, Eyen-utom odot 19 ndibö ñkpö-eyen-utom esie. Kukop ikö eke ēdorlde 20 ebiowo, ke miböhöke ke inua ntiense iba me ita. Sua nö mö emi ēnamde īdiöñkpö kiso kpukpru owo, man mö 21 eñwen ñko ēdikhe. Mowuk fi kiso Abasi, ye Christ Jesus, ye ndimek angel, nte, afo etiň enyin ke ñkpö emi, okunyene 22 ufaň, ökunyuň anam baba ñkpö kiet ke uma. Kusöp ndidori baba owo kiet ubök, kunyuň ubuana ke midiöñkpö 23 owo eñwen : nîm idemfo edisana. Kuñwöñ aba möñ, edi ñwöñ esisit wine kabaña idibi fo ye mudöñö fo emi 24 ēnamde fi ediwak ini. Midiöñkpö ndusuk owo ēyarare, ēbem iso ēka ikpe ; eke ndusuk owo ñko ēnyuň ētiene mö 25 ke edem. Kpa ntre ñko nti utom eke ēyararedede ēdu ; ndien se mitiehe ntem ikemeke ndidibe.

6 Yak kpukpru owo emi ēdide ifn kidak owo ēbat ēte, ēte mö odot kpukpru ukpono, man ēkusuňi enyin Abasi ye se 2 ēkpepde. Ndien yak mö emi ēnyenede ēte emi onimde ke akpanikö ēkusin mö ke ndek, koro mö ēdide nditö-ēte ; edi ēnam ñkpö ēnö mö ēkan, koro mö emi ēbuanaade ke ufön ēnimde ke akpanikö ēnyuň ēdide ndima. Kpep nyuň teme ñkpö emi.

3 Edieke owo ekededi ekpepde isio ikö, minyuň inyimeke nti ikö, *kpa* ikö Õböñ nyin Jesus Christ, ye erikpep eke 4 asaňade ye ido Abasi ; enye ataň idem, ifiökke ñkpö, edi anam ndisime abaña mbume ye eneni ikpikpu ikö, emi 5 ēwöröde ufup, ye utök, ye me-isuňi, ye midiök ekikere, ye eñwan mbon edidekhe ekikere emi ēböde mö akpanikö, 6 ke esede ete ido Abasi edi usuň udori. Edi ido Abasi ökörö ye inemesit ke se owo enyenede edi aqua udori : 7 koro nyin mikadaha baba ñkpö kiet iduk ke ererimbot, 8 minyuň ikemeke ndida baba ñkpö kiet ñwörö ; edi ke nyin inyenede udia ye edisine-ñkpö, nyin iyenemesit ke 9 ñkpö emi. Edi mö emi ēyomde ndinyene inyene ēduö ēduk ke idomo ye afia ye ediwak ndisime udöñ emi ēbiatde 10 owo, oruk ñkpö eke ēnamde owo ēsobo ēnyuň ētak. Koro

UDIANA-AKPA NWED TIMOTHY 1

ima okuk edide öruñ kpukpru oruk idök ñkpö : emi anamde ndusuk owo, ke mö ebinede enye, ewaha ekpöñ mbuötidem, ema enyuñ ekim idemmö ke ediwak ndutukhö.

- 11 Edi afo, O owo Abasi, feghe kpöñ ñkpö emi ; nyuñ bine edinen ido, ido Abasi, mbuötidem, ima, ime, ye suñ suñ ido. Nwana eti eñwan mbuötidem, mum nsinsi uwem kama, emi ekekotde fi oduk kesit, emi afo ökönyuñ onyimede eti erinyime kiso ediwak ntiense. Mowuk fi kiso Abasi, emi önöde kpukpru ñkpö uwem, ye kiso Christ Jesus, emi okonyimede eti erinyime kiso Pontius Pilate ; nte, afo onim item oro, ndudue okudu, nsua-nö ökunyuñ odu, tutu osim eridi Oböñ nyin Jesus Christ : 15 emi Enye ediyarareded ke ekem ini esie, emi edide ata Edifön ye Andikara kierakiet, Edidem ndidem, ye 16 Oböñ mböñ ; emi ikpöñ ikpöñ enyenede uwem eke midi-kureke, ke oduñ ke uñwana emi owo mikemeke ndikpere ; emi akananam baba owo kiet mique minyuñ ikemeke ndikut : yak enö Enye nsinsi ukpono ye odudu. Amen.
- 17 Wuk mö emi enyenede inyene ke ereribot emi, ete, mö ekutañ idem, ekunyuñ edori enyin ke inyene emi minyeneke iwuk, edi ke Abasi, emi önöde nyin kpukpru 18 ñkpö ke ntarubök ndidia ke ndaresit ; ete, mö efön mfön, ede mbon inyene ke nti utom, ebeñe idem ndideme ñkpö, 19 enyuñ enyime ndinö ñkpö ; ke erinim eti itie 'nö idemmö kabaña ini eke edidide, man mö emum uwem eke edide ata uwem ekama.
- 20 O Timothy, kpeme se ekeyakde enö fi, ke eriwöñöre ñkpöñ obukpo ababara ye eneni ifiök eke ekotde ntre ke 21 nsu ; eke ndusuk owo ke erinyime ema edue kabaña mbuötidem.
- Mfön odu ye mbufo.

UDIANA-AKPA NWED TIMOTHY

- 1 PAUL, apostle Christ Jesus nte Abasi amade, nte ekemde ye uñwöñö uwem emi odude ke Christ Jesus, 2 nwet 'nö Timothy, edima eyen mi : Mfön, ye mböm, ye emem edu ye afo éto ke Abasi Ete ye Christ Jesus Oböñ nyin.

UDIANA-AKPA NWED TIMOTHY 2

3 Mököm Abasi, emi 'namde ñkpö 'nö Enye ke edisana esít
 toto ke ini mête mi, nte mendopke nditi fi ke mkpe-ubök
 mi, ke ödönde mi ndikut fi ke okoneyo ye ke uwemeyo ;
 4 ke ntide möñ-eyet fo. man idaresít öyöhö mi ; ke éma
 5 éketi mi ébaña ata mbuötidem emi odude fi kesít ; emi
 ekebemde iso odu ke eka eka fo Lois, ye ke eka fo Eunice ;
 ndien ami motim 'ním ke akpanikö nte, ke odu ke esít fo
 6 ñko. Kabaña ñkpö emi ami nti fi man afo edemere enö
 7 Abasi, eke odude ke esít fo, oto ke eridori ubök mi. Koro
 Abasi mikönöñö nyin spirit ndik ; edi eke odudu ye ima
 8 ye erikama-idem. Mödo kunyene but ye ikö ntiense
 Öböñ nyin, me ye ami owo-ñkpököbi Esie : edi kut ukut
 9 ye gospel nte odudu Abasi edide ; emi akanyañade nyin,
 önyuñ okotde nyin ke edisana ikot, idige nte me-utom
 nyin édide, edi nte uduak ye mfön Esiemö édide, emi
 10 ekebemde nsinsi ini iso énö nyin ke Christ Jesus, edi éma
 éyarare kemi ke eridi Andinyaña nyin Christ Jesus, emi
 okosobode mkpa, ökönyuñ adade uwem ye se mibiarake
 11 öwörö ke uñwana oto ke gospel, eke ékenimde mi éte,
 12 ndi andiquörö, ye apostle, ye andikpep. Emi edide ntak
 eke ñkutde me-ukut emi : edi but inamke mi ; koro
 möfiök Enye emi 'nímde ke akpanikö, 'nyuñ ntím 'ním
 ke akpanikö nte, Enye emekeme ndikpeme se nsinde Enye
 13 ke ubök tutu osim usen oro. Mum mbiët nti ikö eke afo
 okokopde ke uyo mi kama, ke mbuötidem ye ima eke
 14 odude ke Christ Jesus. Tím kpeme eti ñkpö oro ékeyakde
 énö fi oto ke Edisana Spirit eke oduñde ke esít nyin.
 15 Afo ömöfiök emi, ete, kpukpru mö emi édude ke Asia
 éma éwöñore ékpöñ mi ; emi Phygelus ye Hermogenes
 16 édude kotumö. Öböñ osuk atua ufök Onesiphorus mböm :
 koro enye öködönde mi esít ediwak ini, mikönyuñ
 17 inyeneke but ibaña ñkpököbi mi ; edi, kini enye okodude
 18 ke Rome, enye otim oyom mi, önyuñ okut mi (Öböñ osuk
 önö enye ndikut mböm kiso Öböñ ke usen oro) ; ndien
 adaña ñkpö eke enye akanamde ke Ephesus, afo omotim
 öfiök.

2 Mödo afo, eyen mi, söñö idem ke mfön eke odude ke
2 Christ Jesus. Ndien ñkpö oro afo okokopde ke inua mi
 kotu ediwak mentiense, yak suk oro nö mbon akpanikö,
3 emi édikemedé ndikpep owo eñwen ñko. Kut ukut ye
4 ami, nte eti ewo-eköñ Christ Jesus. Baha owo-eköñ kiet

UDIANA-AKPA ÑWED TIMOTHY 2

emi akade eköñ ikönöke idemesie ke ñkpö uwem *emi*; man enem enye, emi ewetde enyïñ esie esin ke ñwed mbon-
 5 eköñ, esit. Ndien ediekè owo añwanade ke mbre, iyarake
 enye anyanya, ke enye miñwanake nte asañade ye item.
 6 Ofuñ-isöñ emi anamde utom enyene ndibem iso mbuana
 7 ke mfri. Tïm kere se ndöhöde; koro Òböñ eyenö fi
 8 asian ke kpukpru ñkpö. Ti Jesus Christ, emi esetde ke
 9 mkpa, emi otode ke uduot David, nte ekemde ye gospel
 10 mi: emi ami ñkutde ukut kesit tutu osim ñkpököbi, nte
 anam idiök ñkpö; edi iköbike ikö Abasi. Mödo ami
 nyöde kpukpru ñkpö kabaña ndimek owo, man mö
 11 ñyuñ ēbö erinyaña eke odude ke Christ Jesus ye nsinsi
 uböñ. Ikö emi edi akpanikö: ete, Koro nyin ima ikpaña
 12 ye Enye, nyin iyenyuñ idu uwem ye Enye: nyin ima
 iyö, nyin iyenyuñ ikara ye Enye: nyin ima ikañ
 13 Enye, Enye eyenyuñ akañ nyin: nyin midige akpanikö,
 Enye osuk edi akpanikö; koro Enye mikemeke ndikañ
 Idemesie.

14 Nam mö ëti me-ñkpö emi, ke eriwuk mö kiso Òböñ,
 ete, ëkuñwana ëbaña me-ikö, emi midoroke udori, edi
 15 ëbiatde mö emi ëkopde. Sïn ifik ndida idemfo 'nö Abasi,
 nte owo emi Enye onyimedé, asañutom eke minyeneké
 16 ndikut but, ke eritïm ntïñ ikö akpanikö. Edi sio idemfo
 ke mbukpo ikö inua fep: koro mendinam *nitem* ëyedödiöñ
 17 ëka iso ke ìdiök ido, ndien ikö mö eyeta nte inia: emi
 18 Hymensæus ye Philetus ëdude kotu mö; owo emi ëwahade
 ëkpöñ akpanikö, ke eridöhö ëte, eriset ke mkpa ama ebe,
 19 ñyuñ ëbiatde mbuötidem ndusak owo. Edi ökpösöñ
 isöñ emi Abasi onimde adada, ke enyenede idioñö emi, ete,
 Òböñ ömöfiök mö eke ñyuñ enyenede Enye: ñko, Yak kpukpru
 owo kiet kiet emi asiakde enyïñ Òböñ adakha ke idiök ido.
 20 Ke aqua ufök ìdige ñkpö gold ye ñkpö silver ikpöñ ikpöñ
 ëdu, edi ñkpö eto ye eke mbat ñko; ndien ëním ndusuk
 21 ënö ukpono, ndusuk ënö esuene. Mödo owo ama anam
 idemesie asana ökpöñ ñkpö oro, enye eyedi ñkpö emi
 ënímde ënö ukpono, emi ënamde asana, emi odotde nte
 Ete ufök adade anam ñkpö, eke ëdiöñde ënö kpukpru
 22 eti utom. Edi feghe kpöñ midiök itöñ uyen, nyuñ bïne
 edinen ido, mbuötidem, ima, ye emem, ye mö emi ësemede
 23 ëkot Òböñ oto ke edisana esit. Edi sin ndisime eneni emi
 24 minyenekë ifiök, ke erifiök ete, mö ësin utök odu. Ndien
 asañutom Òböñ inyeneke nditökhö utök, edi anam sun

UDIANA-AKPA NWED TIMOTHY 3,4

25 ye kpukpru owo, öfiök ndikpep owo, eme ime, eteme mö
emi ēbiönöde ke suñ suñ ido ; ndusuk me Abasi eyenö
26 mö erikabare esit emi öwöröde ifiök akpanikö, mö ēnyuñ
ēsio idemmö ke afia Satan ẽfep, ke andinam utom Öböñ
amada mö nte mbuot-eköñ ndinam se Öböñ amade.

3 EDI fiök emi, ete, ke ukperedem usen mkpösöñ ini
2 ēyedi. Koro owo ēyedi mema idem, mema okuk, mbio
mbure, mbon iseri, mendisuene, metut-utöñ ye mête ye
3 meka, menana eköm, ndidekhe owo, menana ima, mbon
nsöñ-ido, mbon mbia, mö emi mikarake idem, mbon afaí,
4 mesua nti ñkpö, metap owo, mesöñ-ibuot, metañ-idem,
5 mema inemesit ēkan nte ēmade Abasi ; ke ēnyene mbiët
ido Abasi, edi ẽsin odudu esie : wöñore kpöñ memö emi
6 ñko. Koro kotu mö emi owo ēdu emi ēnyönide ēduk ke
mufök, ēnyuñ ēmumde ndisime iban emi ēyöhöde ye
midiöñkpö nte mbuot-eköñ, emi nsio nsio midiök itöñ
7 ēdudide mö ẽfep, ẽsuk ēkpekpep ñkpö kpukpru ini, edi
8 ikemeke ndisim ifiök akpanikö. Ndien nte Jannes ye
Jambres ēkebiönöde Moses, ntre ke memö emi ñko ēbiönö
akpanikö ; me-owo emi ekikere mö ēbiarade, mbukpo owo
9 kabaña mbuötidem. Edi mö idikaha aba iso : koro ndisime
mö eyeyarare önö kpukpru owo, kpa nte eke mö akayara-
10 rede. Edi afo eketiene erikpep mi, ye ido, ye uduak,
ye mbuötidem, ye anyan ime, ye ima, ye ime, ye eriköbö,
11 ye ukut ; ye ñkpö emi ēkenamde mi ke Antioch, ye
ke Iconium, ye ke Lystra ; oruk eriköbö eke ēköböde mi :
12 ndien Öböñ okosio mi ke kpukpru mö efep. Ih, ēyenüñ
ēköbö kpukpru owo emi ēyomde ndidu uwem Abasi ke
13 Christ Jesus. Edi midiök owo ye mbon abiaña ēyedödiöñ
14 ödiök ēka iso, ēbiaña owo, owo ēnyuñ ēbiaña mö. Edi
afo yire ke ñkpö emi afo ekpepde, önyuñ otim öfiök,
15 ke öfiökde mö emi afo ekpepde mö ke inua mö ; önyuñ
öfiökde ete, toto ke uyen afo öfiök ndisana ñwed emi ēkemedé
ndinam fi öfiök ñkpö eke öwöröde erinyaña oto ke mbuöt-
16 idem eke odude ke Christ Jesus. Kpukpru ñwed emi
otode ke Spirit Abasi önyuñ öfön ke erikpep, ke erisua
17 'nö, ke erinö ufen, ke eriteme ke eti ido : man owo Abasi
öfön ama, anyene kpukpru ñkpö emi adade anam kpukpru
nti ñkpö.

4 Mowuk fi kiso Abasi, ye kiso Christ Jesus, emi edi-

UDIANA-AKPA NWED TIMOTHY 4

kpede ikpe ye medu-uwem ye mekpaña-mkpa, 'nyuñ
 2 ñiouk fi ke eridi Esie ye ke obio Esie ; nte, öquörö ikö
Abasi ; köbö ndinam ke edikem ini ye ke ini eke mikemke ;
 sua nō, duari, teme, ke kpukpru anyan ime ye erikpep.
 3 Koro ini edidide emi mō midiyo Hö eti erikpep ; edi ke
 ēnyenede edidebe utöñ, mō ēyenim mendikpep ēnō idemmō
 4 eke ēkemde ye midiök itöñ mō ; ēyenyuñ étut utöñ ye
 5 akpanikö, ēwaha ētiene ñke. Edi afo fara idem ke
 kpukpru ñkpō, nyime ntuk-idem, nam utom öquörö
 6 gospel, nam utom fo ma. Koro ke ētökhö mi kemi nte
 7 uwa ediñwöñkpō, ndien iní unyöñ mi ekem. 'Ma 'ñwana
 eti eñwan oro, 'ma ñkure itök oro, 'ma ñkama akpanikö
 8 oro : ötöñöde ke ini emi ēñfm anyanya eti ido ēnō mi, eke
 Öböñ, Edinen Ebierikpe, edinöde mi ke usen oro : inyuñ
 inöñö mi ikpöñ, edi eyenö kpukpru mō emi ēmade eridi
 Esie.

9 Sín ifik nditiene mi iwiwa : koro Demas ökökpöñde
 10 mi, ke ama ererimbot emi odude kemi, önyuñ aka
 ke Thessalonica ; Crescens aka ke Galatia, Titus ke
 11 Dalmatia. Luke ikpöñ ikpöñ osuk ye ami. Da Mark di
 12 ye afo : koro enye öfönde ndinam ñkpō 'nö mi. Edi
 13 ñködöñ Tychicus aka Ephesus. Kini afo edidide da aqua
 öfönidem emi ñkökpöñde ke ufök Carpus ke Troas di,
 14 ye me-ñwed, akpan akpan me-ñwed ikpa. Alexander
 odom utim akanam mi ekese idiök ñkpö : Öböñ eyesio
 15 enye usiene nte utom esie edide : kpeme idemfo ye
 enye ñko ; koro enye ököbiöñöde ikö nyin eti eti.
 16 Kini ami ñkakañde idem ke akpa, baba owo kiet ikadaha
 ye ami, edi kpukpru owo ēkekpoñ mi : yak ēkuda emi
 17 ēdori mō. Edi Öböñ akada ye ami, önyuñ ösöñö mi idem ;
 man oto ke ami ēkpetim öquörö ikö *Abasi*, kpukpru Me-
 Gentile ēkpenyuñ ēkop : ndien ami mböhö inua lion.
 18 Öböñ eyenam mi mböhö kpukpru idiök utom, eyenyuñ
 anyaña mi tutu osim obio Esie ke heaven : yak uböñ
 enyene Enye ke nsinsi nsinsi Amen.

19 Köm Prisca ye Aquila, ye ufök Onesiphorus. Erastus
 20 eketie ke Corinth : edi ami ñkökpöñ Trophimus ke Miletus
 21 ye udöñö. Sín ifik ndibem iní etuep iso ndi. Eubulus
 ököm fi, ye Pudens, ye Linus, ye Claudia, ye kpukpru
 22 nditö-ete.

Öböñ odu ye spirit fo. Mfön odu ye mbuso.

~NWED TITUS 1

~NWED TITUS

- 1 PAUL, owo Abasi, ye apostle Jesus Christ, nte mbuötidem
ndimek owo Abasi edide, ye ifiök akpanikö eke ekemde
2 ye ido Abasi, ke idori-enyin nsinsi uwem, eke Abasi, emi
mikemeke ndisu nsu, ekebemde nsinsi ini ise öñwöñö ;
3 edi ke ini Esiemö Enye akayarare ikö Esie ke eridöñutom,
eke ēkeyakde ënö mi, nte ekemde ye ewukhö Abasi
4 Andinyaña nyin ; ñwet 'nö Titus, ata eyen mi ke ebuana
mbuötidem nyin : Mfön ye emem ēdu ye afo ēto ke
Abasi Ete ye Christ Jesus Andinyaña nyin.
- 5 Kabaña ñkpö emi ami ñkökpöñ fi ke Crete, man afo
ekpeneñere ñkpö eke ēsukhöde, önyuñ onim nyebiowo
6 ke kpukpru obio, nte ami ñketemedé fi ; edieke owo
ekededi minyeneke se ēbiatde enye, ebe ñwan kiet, emi
enyenede nditö emi ënimde ke akpanikö, emi midorike mö
7 erisín ndutíme, emi minyuñ isínke item. Koro ada idaha
ufök Abasi mikpenyeneke se ēbiomde enye, nte
akama-ukpökhöre Abasi ; idige owo nsöñ-ibuot, idige
owo emi ösöpde ndiyaresít, idige owo uyom, idige
8 owo mfiomo, idige ama idiök udori ; edi ama ndikpeme
isen owo, ama nti ñkpö, owo nsuk-esít, edinen, edisana,
9 owo ufat ; emi omumde ikö akpanikö akama, nte ekemde
ye erikpep Abasi, man enye ekpekeme nditeme ke eti
erikpep, 'nyuñ ñkan mö emi ënenide.
- 10 Koro ediwak owo emi ësinde item ēdu, metiñ ikpikpu
ikö ye mbon abiaña, akpan akpan mbon mbobi, emi
11 ënyenede ndikubi mö inua ; me-owo emi ēbiatde mufök
öfuri öfuri, ke erikpep ñkpö eke mö mikpekpepke,
12 kabaña idiök udori. Owo mö kiet, prophet idemmö
kiet, ökodöhö ete, Nditö Crete ëdi mesu-nsu kpukpru ini,
13 midiök unam, midibi eke ëfude ifu. Ikö ntiense emi edi
akpanikö. Kabaña ñkpö emi sua nö mö ökpösöñ, man
14 mö ësöñö ke mbuötidem, ëkukpañ utöñ ënö ñke Me-Jew,
15 ye mitem owo emi ëwöñörede ëkpöñ akpanikö. Kpukpru
ñkpö ësana ënö mö emi ësanade : edi baba ñkpö kiet
isanake inö mö emi ëdekhede ye mö emi minimke ke
16 akpanikö ; edi ekikare ye esít mö ëdedekhe. Mö ëdöhö
ete, mimö imöfiök Abasi ; edi ëkañ Enye ke utom mö.

ÑWED TITUS 2,3

emí édide möburöbut owo, ye mbon ntut-utöñ, ye mbukpo
ewo kabaña kpukpru nti utom.

- 2 Edí afo tññ ikö eke ëkemde ye eti erikpep : ete, mblowo
ëdi mefara-ídem, mbon-uteñe, mesuk-esít, mesöñö-ídem ke
3 mbuötidem, ke íma, ye ke íme : ete, kpa ntre ñkani íban
ëkama ídem ke uteñe, ëkudi mbon mbia, ëkudi ifn min, edi
4 ëdimekpep nti ñkpö : man mö ëkpep mkparawa iban ndima
5 mebe mö, ndima nditö mö, ndisuk esít, ndisana, ndidi
menam-utom ke ufök mö, mefon-ido, ke erisuk íbuot 'nö
6 mebe mö, man ëkusuñi ikö Abasi : nyuñ teme mkparawa
7 kpa ntre ndisuk esít : ke eriyarare ídemfo nte uwut-
8 ñkpö nti utom ke kpukpru ñkpö ; ke erikpep fo wut
akpanikö, uteñe, edinen ikö, eke mö mikemeke ndineni ;
man enye emí öbiöñöde enyene but, ke enye minyeneké
9 idiök ñkpö nditiñ mbaña nyin. Teme ifn ndisuk íbuot
'nö mëte mö, ndinyuñ 'nem mö esít ke kpukpru ñkpö ;
10 ëkuneni ; ëkuda ñkpö edem edem, edi ëyarare kpukpru
eti akpanikö ; man mö ëkpono erikpep Abasi Andinyaña
11 nyin ke kpukpru ñkpö. Koro mfön Abasi ama ayarare,
12 ke erida erinyaña ntiene kpukpru owo, eteme nyin, ete,
ke erikpöñ midiök ido ye mitöñ ererimbó, nyin ikpodu
uwem ke nsuk-esít ye edinen ido ye ke ido Abasi ke
13 ererimbó emí ; ke eriyom ata eti ïdori-enyin ye eriyarare
14 aqua Abasi ye Andinyaña nyin Jesus Christ ; emí ökönöde
Idemesie kibuot nyin, man Enye akpafak nyin oslo ke
kpukpru muquañkpö, önyuñ anam ndimek owo ësana,
emí édinyenede Enye ke Idemesie, emí ëfiopde esít kabaña
nti utom.
15 Tññ me-ñkpö emí, nyuñ teme, nyuñ sua nö ke öfuri
odudu. Kuyak baba owo kiet esin fi ke ndek.

- 3 Ti mö ndisuk íbuot 'nö mendikara, ye me-odudu, ndikop
item, ndibeñe idem 'nö kpukpru nti utom, ëkutiñ idiök
2 ëbaña baba owo kiet, ëkudi mbon utök, edi ënam ido suñ,
ënyuñ ëyarare kpukpru suñ suñ ido ye kpukpru owo.
3 Koro nyin ñko ikedide ndisime ke ini emí ebede, mbon
nsöñ-ibuot, emí owo ëbiañade, emí inamde ñkpö inö nsio
nsio idiök itöñ ye ñnemesít, idu uwem ke udu ye ufup,
4 idot usua, isua kiet eken. Edi kini mfönido Abasi Andi-
nyaña nyin, ye ima eke Enye amade owo akayararedé,
5 idige ke erinam edinen utom emí nyin ke idemnyin

ÑWED PHILEMON 1

ikanamde, edi nte ekemde ye mböm Esie, Enye akanyaña nyin, ke eriyet emi otode öbufa emana ye erinam edi 6 öbufa oto ke Edisana Spirit, emi Enye ötökhöde önö nyin uwak uwak, oto ke Jesus Christ Andinyaña nyin ; 7 man, kini ènamde ikpe etebe nyin ke mfön Esie, èkpenam nyin idi media-akpa, nte ekemde ye idori-enyin nsinsi 8 uwem. Ikö emi edi akpanikö, ndien kabaña ñkpö emi moyom nte afo ösöñ etiñ, man mö emi ènímde Abasi ke akpanikö èkpeme ndisuk 'nam nti utom. Me-ñkpö 9 emi èfön ènyuñ ènyene udori : edi kpöñ ndisime eneni, 10 ye me-ñwed emana, ye utök, ye eñwan abaña ibet ; koro mö midoroke udori, ènyuñ èdide ikpikpu. Sìn owo emi enenide akpanikö kini èsuade ènö enye ini kiet ye utim 11 ikaba ; ke erifiök ete, oruk owo emi abiara önyuñ anam idiöñkpö, esít esie önyuñ obiom enye.

12 Kadañemi ami ndidönde Artemas me Tychicus etiene fi, sìn idem nditiene mi ke Nicopolis : koro ami nduakde 13 nditie do ke ini etuep. Wara da Zenas öfiök-ibet ye Apollos ñko yak ke usuñ mö, man baba ñkpö kiet okunana mö. Ndien yak *krukpru* owo nyin ènyuñ èkpèp 14 ndisuk 'nam nti utom kabaña ñkpö eke ènanade, man mö èkunana mfri.

15 Krukpru owo emi èdude ye ami èkön fi. Kòm mö emi èmade nyin ke mbuötidem. Mfön odu ye *krukpru* mbufo.

ÑWED PHILEMON

1 PAUL, owo-ñkpököbi Christ Jesus, ye Timothy eyen-ete nyin, èwet ènö Philemon edima nyin ye nsaña-utom 2 nyin, ye Apphia eyen-ete nyin añañwan, ye Archippus nsaña-eköñ nyin, ye ufök Abasi emi odude ke ufök fo ; 3 Mfön ye emem èdu ye mbufo éto ke Abasi Ète nyin ye Òböñ Jesus Christ.

4 Mökön Abasi mi krukpru ínl, ke erisiak enyin fo ke 5 akam mi, ke ñkopde mbaña ima fo, ye mbuötidem emi afo enyenede ye Òböñ Jesus, önyuñ enyenede ye krukpru 6 mbon Abasi ; man mfönido mbuötidem fo enyene ukeme, ke erifiök krukpru nti ñkpö emi èdude nyin ke idem,

ÑWED ME-HEBREW 1

- 7 kabaña Christ. Ima fo akadat ökönyuñ ödöñ mi esit eti eti, koro mbon Abasi ēmekop inemesit oto fi, eyen-ēte mi.
- 8 Mōdo okposuk edi nte ami 'nyenede öfuri uko ke Christ ndiwuk fi se idotde, edi utu ke ndinam oro, kabaña ima,
- 9 ami mekpe ubök, emi ndide oruk owo nte Paul, akani owo,
- 10 ye owo-ñkpököbi Christ Jesus kemi : mekpe fi ubök mbaña eyen mi, emi ñkobonde ke ñkpököbi mi, kpa Onesimus,
- 11 emi ke akpa miköfönke ye afo, edi kemi öfön ye afo
- 12 önyuñ öfön ye ami ñko : mönü enye ke idemesie, emi edide
- 13 idem esit mi, afiak etiene fi : emi mkpamade ndinim 'nö idemmi, man enye akpanam utom önö mi kibuot fo ke
- 14 ñkpököbi gospel : edi nyomke ndinam baba ñkpö kiet, ke memfiökke ekikere fo ; man mfön-ido fo okudi ke eri-
- 15 nyik, edi ke edinyime esit. Koro ndusuk enye akadianare ye afo ke ekpri ini, man afo ekpenyene enye ke nsinsi ;
- 16 idige aba nte ofn, edi akan ofn, nte edima eyen-ēte, akpan akpan önö mi, edi akan oro adaña didie önö fi, ke öbukidem
- 17 ye ke Öböñ ñko. Edieke afo abatde mi ndien nte nsaña,
- 18 da enye kpa nte idemmi. Edi enye ama edue fi ke usuñ ekededi, me akama fi isön, bat oro nö mi ; ami Paul ñwet
- 19 ke ubök mi, nyeshio : ndöhöke fi, nte afo amakama mi isön
- 20 ñko, kpa idemfo. Ih, eyen-ēte mi, yak 'nyene idaresit emi otode fi ke Öböñ : nam mi ñkop inemesit ke Christ.
- 21 Ke 'nyenede mbuötidem ke nsuk-ibuot fo, mewet 'nö
- 22 fi, koro mfiökde nte, afo eyenam ebe se ndöhöde. Edi tlm itie-ndañ nö mi : koro modori enyin nte oto ke me-akam mbufo ëyeyak mi ënö mbufo.
- 23 Epaphras, nsaña mi ke ñkpököbi ke Christ Jesus,
- 24 ökön fi ; Mark, Aristarchus, Demas, Luke, nsaña-utom mi, ënyuñ ëkön fi.
- 25 Mfön Öböñ nyin Jesus Christ odu ye spirit mbufo.
Amen.

ÑWED ME-HEBREW

- 1 ABASI, ke Enye ama ökodöhö ye mête nyin ke eset ke Isaia me-prophet ke nsio naio lni ye ke nsio naio usuñ,
- 2 ökodöhö ye nyin ke utit musen emi ke Eyen Esie, emi Enye okonimde ke andinyene kpukpru ñkpö, emi Enye

NWED ME-HEBREW 2

3 ökönyuñ adade anam ererimbot ; emi, ke edide uyama uböñ Esie, ye ata mbiët Idem Esie, ke önyuñ omumde kpukpru ñkpö akama ke ikö odudu Esie, kini Enye ama ekeyet midiöñkpö efep, ökösukhöre etie ke ubök nasia
 4 uböñ Abasi ke enyöñ ; ke Enye ama akakabare öfön eti eti akan me-angel, adaña nte Enye ekenyenede enyin
 5 eke öfonde akan eke mö. Koro ewe me-angel ke Enye öködöhö ini ekededi, etc,

Afo edi Eyen Mi,
Ami mobon fi mfin emi ?

ñko,
Ami nyedi Ete Esie,

Ndien Enye eyedi Eyen Mi ?

6 Ndien kini Enye ötöñöde ntak ada Akpan Esie edi ke ererimbot, Enye ödöhö etc,
Ndien yak kpukpru me-angel Abasi étuak ibuot ënö Enye.

7 Ndien kabaña me-angel Enye ödöhö etc,
Emi anamde me-angel Esie édi ofim,
Önyuñ anamde mesañutom Esie édi edeme-ikañ :

8 Edi kabaña Eyen Enye ödöhö etc.
Ebekpo Fo, O Abasi, odu ke nsinsi ;
Mönyö eti ido önyuñ edi mönyö obio Fo.
9 Afo ama se inende, önyuñ asua se iquañade ;
Mödo Abasi, kpa Abasi Fo, ama eyet Fi
Aran idaresit akan me-nsaña Fo.

10 Ñko,
Afo, Òböñ, ke eritöñö okodori isöñ ke itie esie,
Enyöñ önyuñ edi se ubök Fo énamde :

11 Mö éyesobo ; edi Afo eyebigi :
Kpukpru mö éyetakha nte öföñidem ;

12 Afo eyenuñ ofut mö nte aqua öföñidem,
Nte edisine-ñkpö, ndien mö éyekpukhö :
Edi Afo edi kpa suk Enye
Ndien isua Fo idikureke.

13 Edi kabaña ewe me-angel ke Enye öködöhö ini ekededi, etc,
Tie ke ubök nasia Mi,
Tutu nda musua fo 'ním fi ke udonukot ?

14 Nte mö kpukpru idige me-spirit emi énamde utom, emi
édöñde ndinam utom mbaña mö eke édinyenede erinyaña ?

2 Mödo odot nte nyin itiñde enyin ise me-ñkpö owo

~NWED ME-HEBREW 2

- 2 ēkekopde, mbak nyin idifiönöre ikpöñ mö. Koro edieke ikö eke me-angel ēketiñde ökösöñöde ada, ndien kpukpru ndudue ye nsöñ-ibuot ēkeböde edinen utip ke usiene ;
 3 didie ke nyin idiböhö, edieke nyin mikereke erinyaña eke okponde ntem ? eke Öböñ ekebemde iso etiñ, ndien
 4 mö eke ēkekopde ēkesöñö ikö oro ēnö nyin ; Abasi ökönyuñ ada ye mö etiñ ikö ntiense, ke midiöñö ye ñkpö ndyö ñko, ye ke ediwak me-odudu, ye ke menö Edisana Spirit, nte Enye amade.
 5 Koro Enye mikonimke ererimbot emi edidide, eke
 6 nyin itiñde ibaña, ke idak me-angel. Edi owo kiet ökodöhö ke ebiët kiet, etc,

Nso ñkpö edi owo, eke Afo etide enye ?

Me eyen owo, eke Afo edide edise enye ?

- 7 Afo ama anam enye ekpri esisit akan me-angel ;
 Afo amada uböñ ye ukpono ayara enye ke ibuot,
 Ömönyuñ onim enye ke ētubom utom ubök Fo :
 8 Afo amada kpukpru ñkpö adak enye ke ukot.

- Koro emi Enye adade kpukpru ñkpö esin enye kidak, Enye ikpöñke baba ñkpö kiet eke misinke enye kidak. Edi nyin ique kemi nte kpukpru ñkpö esinede enye kidak 9 kaña. Edi nyin imokut Enye emi ēnamde Enye ekpri esisit akan me-angel, *kpa* Jesus, emi, oto ke erikut mkpa, ayarade uböñ ye ukpono, man ke mfön Abasi, Enye 10 akpatabi mkpa kibuot kpukpru *owo*. Koro okodotde Enye, emi kpukpru ñkpö ēdude kabaña Enye, emi kpukpru ñkpö ēnyuñ ētode ke Enye, ke erida ediwak nditö nduk ke uböñ, ndinam Andinyaña mö öfön ama oto ke ukut. 11 Koro Enye emi anamde *owo* asana, ye mö emi Enye 12 anamde mö esana, kpukpru ēto ke kiet : mödo Enye inyeneke but ndikot mö nditö-ēte, etc,

Ami nyetaña enyiñ Fo 'nö nditö-ēte mi,

Nyequö itoro Fo kuföt mbon esop.

- 13 ñko,
 Nyebuötidem ye Enye.

Ñko ñko,
 Sese, ami ye nditö emi Abasi ökönöde mi.

- 14 Sia ndien nditö ēbuanaade ke öbukidem ye iyip, Enye ke Idemesie ñko abuana ke mö kpa ntø ; man ke mkpa Enye okposobo enye emi ekenyenede odudu mkpa, oro edi 15 Satan ; ökpönyuñ anyaña kpukpru mö emi, oto ke ndik 16 mkpa, édide ifn öfuri uwem mö. Koro ke akpanikö

~NWED ME-HEBREW 3

Enye imumke me-angel, edi Enye omum nditō Abraham.
 17 Mödo odot nte ēnamde Enye ebiēt nditō-ēte Esie ke kpukpru ñkpö, man Enye ekpedi aqua oku mböm ye akpanikö ke ñkpö eke ēnyenede Abasi, ndisio isop mbaña
 18 midiōñkpö mbiobio. Koro emi Enye ke Idemesie okokutde ukut kini ēdomode Enye, Enye ekeme ndinyaña mö emi ēdomode.

3 Mödo, ndisana nditō-ēte, mebuana ikot heaven, ēkere Apostle ye Aqua Oku emi nyin inyimedé, *kpa* Jesus ;
 2 emi ekedide akpanikö önö Enye emi onimde Enye, nte
 3 Moses ökönyuñ edide akpanikö ke öfuri ufök Abasi. Koro ēbatde ēte, Enye odot uböñ akan Moses, adaña nte andiböp
 4 ufök enyenede ukpono akan ufök. Koro kpukpru ufök kiet kiet enyenede andiböp ; edi Enye emi öböpde kpukpru
 5 ñkpö edi Abasi. Ndien Moses ke akpanikö akanam akpanikö ke öfuri ufök Abasi nte asañutom, man edi
 6 ntiense ñkpö oro ēditinđe ke ukperedem ; edi Christ nte Eyen, emi ēnímde ēte akara ufök Abasi ; emi nyin idide ufök Esie ke nyin ima isöñö imum uko nyin ye eribure ke idori-enyin ikama tutu osim akpatre. Mödo,
 7 *kpa* nte Edisana Spirit ödöhöde ete,

Mfin emi mbufo ēma ēkop uyo Esie,

8 Ekusöñ esit mbufo, nte kini mö ēkeyatde Abasi esit,
 Nte ke usen idomo ke wilderness,
 9 Eke mête mbufo ēdade ēdomo *Mi* ēse,
 Enyuñ ēkutde utom Mi ke isua aba.

10 Mödo Ami ñkayaresit ye emana emi,
 Ñkönyuñ ndöhö nte, Mö ēdue ke esit mö kpukpru ini :
 Edi mö iköfiökke usuñ Mi ;
 11 Nte Ami ñköñwöñöde ke iyaresit Mi,
 Mö ididukke ke nduök-odudu Mi.

12 Ekpeme idem, nditō-ēte, mbakidiök esit unana mbuötidem, emi ökpönde Abasi emi odude uwem, edidu ke owo mbufo
 13 ekededi : edi ēteme kiet eken ke usen ke usen, adaña nte ēkotde ēte, Mfin ; mbak abiaña idiöñkpö edisöñ owo
 14 mbufo ekededi esit : koro nyin imekabare idi mebuana ñkpö ke Christ, ke nyin ima isöñö imum eritöñö mbuöt-
 15 idem nyin ikama tutu osim akpatre : adañemi ēdöhöde ete,

Mfin emi mbufo ēma ēkop uyo Esie,

Ekusöñ esit mbufo, nte kini mö ēkeyatde Abasi esit.

16 Koro manie ēkeyat Enye esit kini ēma ēkekop? Nte ikedige kpukpru mō emi ēkewōñöde ke Egypt ke ubök
 17 Moses? Ndien Enye akayaresit ye manie ke isua aba? Nte ikedige ye mō emi ēnamde idioñkpō, emi mokpo mō
 18 ēduōñöde ke desert? Ndien Enye ököñwöñö önō manie ete, mō ididukke ke nduök-odudu Imō, ke midige mō
 19 emi ētutde utōñ? Ndien nyin ikut ite, mō ikekameke ndiduk oto ke unana mbuötidem.

4 MÖDO ēyak nyin ifeghe ndik, mbak, kadañemi uñwöñö eriduk ke nduök-odudu Esie osuk ododu, owo mbufo
 2 ekededi editie nte atabade enye. Koro ke akpanikö ēma ēquörö eti ikö ënō nyin, kpa nte ēkenöde mō: edi erikop ikö ikofönke ye mō, koro mō mikadianake ke
 3 mbuötidem ye mō emi ēkopde. Koro nyin emi inimde ke akpanikö iduk ke nduök-odudu oro; kpa nte Enye öködöhöde ete,

Nte Ami ñköñwöñöde ke iyaresit Mi,
 Nte, Mö ididukke ke nduök-odudu Mi :

4 okposuk edi nte ēnamde me-utom ēma toto ke eritöñö ererimbot. Koro Enye öködöhöde ntem ke ebiët kiet abaña öyöhö usen itiaba, ete, Ndien Abasi ököduök odudu
 5 ke kpukpru utom Esie ke öyöhö usen itiaba; ndien ke ebiët emi ñko,

Mö ididukke ke nduök-odudu Mi.

6 Mödo sia anade nte ndusuk owo ēdidukde kesit, ndien mō, eke ēkebemde iso ēquörö eti ikö oro ënō mō, mikedukke
 7 oto ke ntut-utöñ, Enye ötöñö ntak onim usen kiet, ödöhö ke David, ke anyan ini ama ekebe, ete, Mfin emi, nte ēkebemde iso ödöhö ëte,

Mfin emi mbufo ēma ēkop uyo Esie,
 Ekusöñ esit mbufo.

8 Koro edieke Joshua ökönöde mō nduök-odudu, Enye
 9 ikpetiñke aba ibaña usen efen. Mödo nduök-odudu
 10 sabbath ösukhö önō mbon Abasi. Koro owo eke odukde ke nduök-odudu Esie ama etre utom esie kpa nte Abasi
 11 eketrede Esiemö. Mödo ēyak nyin isin idem ndiduk ke nduök-odudu oro, man baba owo kiet ökuduö ke kpa
 12 ido ntut-utöñ oro. Koro ikö Abasi odude uwem, önyuñ anamde ñkpō, önyuñ ösöpde akan ofut iso iba ekededi, önyuñ okimde tutu abakhare ukpöñ ye spirit, ye ikek ye ndia ñko, önyuñ ösöp ndikut ekikere ye uduak esit.

- 13 Ndien baba ñkpö kiet eke miyarakere ke iso Ede iduhe :
edi kpukpru ñkpö ëdi iferi önyuñ ëna ññwañ ke enyin
Enye emi nyin inyenede ndibat ibat 'nö Enye.
- 14 Mödo ke nyin inyenede ata Aqua Oku, emi ama ekebe
me-heaven, Jesus Eyen Abasi, ëyak nyin isöñö imum
15 ido Abasi eke nyin inyimede. Koro nyin mñyeneke
Aqua Oku emi mikemeke nditua mem-idem nyin mböm ;
edi kiet emi ëkedomode Enye ke kpukpru ñkpö kpa nte
16 nyin, edi Enye iduhe. Mödo ëyak nyin isaña uko
uko ikpere ebekpo mfön, man nyin ikut mböm, önyuñ
ikut mfön ndiñwam nyin ke ini 'nanenyin.

5 Koro kpukpru aqua oku kiet kiet emi ësiode kotu owo
ëním enye kabaña owo ke ñkpö Abasi, man enye önö enö
2 önyuñ awa uwa abaña midiöñkpö : emi ekemedede ndime
ime suñ-ñ ye me-ököi ye medue ibet, sia enye ke idemesie
3 önyuñ edide owo emi mem-idem akande enye okuk ; ndien
oto ke oro enye enyene ndiwa uwa kabaña midiöñkpö,
4 kabaña idemesie nte abañade mbiobio. Ndien baba owo
kiet idaha ukpono emi inö idemesie, iböhöke ini eke Abasi
5 okotde enye, kpa nte okokotde Aaron. Kpa ntre Christ
ñko ikokponoke Idemesie ite, ëkpenim Imö ke aqua oku,
edi Enye, emi ödöhöde Enye, etc,

Afo edi Eyen Mi,

Mobon fi mfin emi :

6 nte Enye önyuñ ödöhöde ke ebiët eñwen etc.

Afo edi oku ke nsinsi

Nte oruk Melchizedek asañade.

- 7 Emi, ke musen öbukidem Esie, ököböñde akam ökönyuñ
anamde mkpe-ubök ye ökpösöñ mfiori ye möneyet önö
Enye emi ekemedede ndinyaña Enye nsio ke mkpa, ndien
8 kini ëkopde uyo Esie oto ke uteñe eke Enye eteñede Abasi,
ökönyuñ ekpep nsuk-ibuot oto ke ñkpö ukut eke Enye
9 okutde, okposuk edi nte Enye edide Eyen ; ndien kini
ënamde Enye öfön ama, Enye akabare edi andinam nsinsi
10 erinyaña önö kpukpru mö emi ëkopde uyo Esie ; emi Abasi
okotde Enye, etc, aqua oku nte oruk Melchizedek asañade.
- 11 Emi nyin inyenede ediwak ikö nditñ mbaña Enye,
emi ësönde ndisiak, sia mbufo ëkabaredede ëdobi utöñ.
- 12 Koro kini mbufo ëkpedide mendikpep owo eñwen kabaña
nte ini ebigide, mbufo ëtöñö ntak ëyom owo ekpep mbufo
akpa eritöñö ñkpö ikö Abasi ; önyuñ ëkabare ëdi mö

13 eke éyomde mōñeba, idige ata udia. Koro kpukpru owo kiet kiet eke awapde eba edi ököi ke ikö edinen ido ;
 14 koro enye edide kaña eyen nsek. Edi ata udia ekem ikpö owo, *kpa* mō oro étode ke erinam ñkpö énam ifiök mō ekeme ndidiöñö eti ye idiök.

6 Mödo éyak nyin ítre nditíñ mbaña eritöñö ñkpö Christ, isin ifik ika iso isim mfön-ma ; ikutöñö ntak inim isöñ erikabare esít, m kpöñ utom eke minyeneke uwem, ye eke 2 mbuötidem ye Abasi, eke erikpep mbaña baptism, ye eridori ubök, ye eriset mekpa-mkpa, ye nsinsi ikpe.
 3 Ndien emi ke nyin idinam, ke Abasi ama ayak. Koro 4 ama edi mō oro ékenyenede uñwana ékenyuñ étabide enö 5 heaven, ényuñ énamde mō ébuana ke Edisana Spirit, mō ényuñ étabide eti ikö Abasi, ye me-odudu ereribot 6 eke edidide, ndien ékpöñ *usuñ Abasi*, ikemeke aba ndinam mō ékabare esít ; sia mō étöñöde ntak éköñ Eyen Abasi ke cross énö idemmö, ényuñ ésuene Enye aña wa aña wa.
 7 Koro Abasi ödiönde isöñ emi öñwönde edim emi edepde kesít ediwak ini, önyuñ osioñode iköñ eke öfonde önö 8 mō emi éfuñde enye kabaña mō : edi enye ama osioño ñkukim ye mabara-ekpe, ésin enye, ényuñ ékpere ndisuñi enye ; emi utít esie edide ndiföp ke ikañ.
 9 Edi ndima, nyin imonim ñkpö eke éfonde ékan oro ke akpanikö ibaña mbufo, ye ñkpö eke ésañade ye erinyaña,
 10 okposuk edi nte nyin idöhöde ntem : koro Abasi miquañake ndifre utom mbufo ye ima emi mbufo éyararedé ébaña, enyin Esie, emi mbufo ékenamde ñkpö énö mbon Abasi,
 11 ényuñ ésuk énanam. Ndien nyin iyom kpukpru owo mbufo kiet kiet owut kpa oruk ifik oro man mbufo ényene 12 uyöhö idori-enyin tutu osim utít : man mbufo ékudi mbon ifu, edi, édi mendikpebe mō emi oto ke mbuötidem ye ime ékutde muñwöñö.
 13 Koro kini Abasi ököñwöñöde önö Abraham, sia Enye mique andikpon-ñkan nditomo, Enye otomo Idemesie,
 14 ete, Ke akpanikö nditreke ndidiöñ fi, ndinyuñ 'nam fi 15 asiakha. Ntem, ke enye ama ökodödiöñ eme ime, enye 16 öbö uñwöñö. Koro owo ékam étetomo se ikponde ikan : ndien ke kpukpru ikö mō, uñwöñö edi akpatre 17 ñkpö eke anamde ikö ösöñö ada. Mödo Abasi, ke eriyom nditim ñwut mō emi édide mendinyene uñwöñö, nte uduak Esie edide ñkpö eke mikemeke ndikpukhore, esin

18 uñwōñō kuföt : man ke ñkpö iba emi mikemeke ndikpukhöre, emi Abasi mikemeke ndisu nsu kesit, nyin ikpenyene ata ikö ndöñesit, emi ifeghede iyom ebiët uböhö ndimum idori-enyin eke anade nyin ke iso ;
 19 emi nyin inyenede nte uquak-ubom ukpöñ, *idori-enyin* emi edide akpanikö önyuñ ösöñöde ada önyuñ ebëde oduk
 20 ke esit ikpeghe ; emi Jesus nte Ebeiso okodukde kabaña nyin, ke Enye ama akabare edi aqua oku ke nsinsi nte oruk Melchizedek asañade.

7 KORO Melchizedek emi, edidem Salem, oku Ata Edikoñ Abasi, emi okosobode ye Abraham nte enye afiakde oto
 2 ke eriwot ndidem, önyuñ ödiönde enye, emi Abraham ökönyuñ abakharedé öyöhö ubak duop ke kpukpru ñkpö *mbume* önö enye (emi ke mbemiso edide, ke erisiak, Edidem edinen ido, ndien edi Edidem Salem ñko, emi öwöröde
 3 ete, Edidem emem ; inyeneke ëte, inyeneke eka, inyeneke ñwed emana, inyuñ inyeneke eritöñö musen me utit uwem, edi akabare ebiët Eyen Abasi), osuk etie oku ke nsinsi.
 4 Ekere ndien adaña nte owo emi okponde, emi Abraham, patriarch, ökönöde enye öyöhö ubak duop ke nti ñkpö
 5 mbume. Ndien ke akpanikö mö emi edide nditö Levi emi enyenede itie oku émenyene item, ëte, ébö mbiobio öyöhö ubak duop nte ibet asañade, oro edi, ébö nditö-ëte mö, okposuk edi nte mö étode ke isin Abraham :
 6 edi enye, emi mibatke emana esie oto ke mö, ökóbö Abraham öyöhö ubak duop, ökönyuñ ödiöñ enye emi
 7 enyenede muñwöñö. Edi owo inenike ite, edi akamba
 8 akam ödiöñ ekpri. Ndien mi mowo emi enyenede ndikpa
 9 ébö öyöhö ubak duop ; edi do owo kiet, emi étiñde ikö
 10 ntiense ébaña enye, ëte, enye odu uwem. Ndien owo ökpödöhö ete, kpa Levi, emi öböde öyöhö ubak duop,
 11 ökönö öyöhö ubak duop ke Abraham ; koro enye okodude kaña ke isin ëte esie, kini Melchizedek osobode ye enye,
 12 Ndien edieke mfön-ma okotode ke itie-oku Me-Levite (koro ékenöde mbiobio ibet *kidak* esie), didie ke ékeyom
 13 ëte, oku eñwen akpadakha da nte oruk Melchizedek asañade, ékunyuñ ébat enye nte oruk Aaron asañade ?
 Koro ke ékpukhöredé itie-oku, ényene ndikpukhöre ibet
 ñko. Koro Enye, emi édöhöde me-ñkpö emi ébaña, otode
 ke esien efen, eke baba owo kiet mitoho do inam utom

ke itie-uwa. Koro otimde ayarare ete, Òbòñ nyin oto ke Judah ; esien emi Moses miketiñke baba ikö kiet lnö 15 mö ibaña me-oku. *Emi önyuñ* otim ayarare akan, edieke oku efen adakhade da ke mbiët Melchizedek, emi ènamde 16 *Enye*, idige nte ekemde ye ibet item öbukidem, edi nte 17 ekemde ye odudu nsinsi uwem : koro ètiñde ikö ntiense ébaña *Enye*, etc,

Afo edi oku ke nsinsi

Nte oruk Melchizedek asañade.

18 Koro eriwukhöre mbemiso ewukhö odu, kabaña nte enye 19 ememde minyuñ idoroke udori (koro ibet mikanamke baba ñkpö kiet öfön ama), erida idori-enyin eke öfonde akan nduk önyuñ odu, emi nyin idade isaña ikpere Abasi. 20 Ndien sia minimke *Enye nte oku* ke uñwöñö miduhe 21 (koro ke akpanikö éma ékenam mö édi moku ke uñwöñö miduhe ; edi èním *Enye* ke uñwöñö, ke uyo Esie emi ödöhöde abaña *Enye*, etc,

Jehovah ömöñwöñö idinyuñ ituaha mkpöfiök, etc.

Afo edi oku ke nsinsi) ;

22 adaña ntre ñko ke Jesus akabare edi ubiöñ ediomi eke 23 öfonde akan. Ndien ke akpanikö émenam ediwak mö 24 édi oku, koro mkpa miyakke mö ébigi : edi *Enye*, koro *Enye* ebígide ke nsinsi, enyene itie-oku eke mi- 25 kpukhökere. Mödo *Enye* önyuñ ekeme ndinyaña nsím utít mö eke ésañade ékpere Abasi oto ke *Enye*, sia *Enye* odude uwem ke nsinsi ndinam mkpe-ubök 'nö mö.

26 Koro oruk aqua oku ntem okodotde nyin, emi asanade ama, minyeneke abiaña, midekheke, adianaredé ye midiök owo, emi ènyuñ ènamde *Enye* okoñ akan me-heaven ; 27 emi minyeneke ndiwa uwa ke usen ke usen, nte ikpö oku oro. ke mbemiso mbaña midiöñkpö esiemö, ndien abaña eke mbiobio : koro *Enye* akanamde emi ama ini 28 kiet kadañemi *Enye* akawade Idemesie. Koro ibet onímde owo ke ikpö oku emi édide mbon mem-idem ; edi ikö uñwöñö, eke etienede ibet ke edem, *oním* Eyen, emi ènamde *Enye* öfön ama ke nsinsi.

8 NDIEN ke me-ñkpö oro nyin idöhöde emi edi iso ñkpö, etc : Nyin imenyene aqua oku, emi ökösukhörede etie ke ubök nasia ebekpo Andinyene uböñ ke me-heaven, 2 asañutom edisana ebiët, ye eke ata ebiët-íduñ, emi 3 Jehovah okowukde, idige owo. Koro ènímde kpukpru

NWED ME-HEBREW 9

1 ikpō oku ēte, ēwa menō ye muwa : mōdo odot nte *aqua*
 4 oku emi ūko ekpenyenede se awade. Edieke Enye okpo-
 dudu ke isōñ, Enye ikpedige oku, ala owo emi ēwade
 5 enō nte ibet etemedē ēdude ; emi ēnamde ūkpō ēnō se
 idide mbiēt ye ukpōñ ūkpō heaven, kpa nte ēkesiande
 Moses kini enye oyomde ndinam ebiēt-iduñ : koro Enye
 ödöhöde ete, Kpeme ndinam kpukpru ūkpō nte ekemde
 6 ye mbiēt emi ēwutde fi ke obot. Edi kemi Enye öbō
 itie-utom emi öfönde akan, adaña nte Enye edide ada-usöt
 ke ediom i emi öfönde akan, emi ēkewukde ke muñwöñö eke
 7 ēfönde ēkan. Koro edieke akpa *ediom i* mikpenyeneke
 8 ndudue, ikpoyomke itie inö udiana. Koro ke erisua 'nö
 mö, Enye ödöhö ete,

Jehovah ödöhö ete, Sese, inusen ke ēdi,
 Eke Ami ndinamde öbuña ediom i ye ufök Israel ye ufök
 Judah ;

9 Idibiētke ediom i oro ūkodiomide ye mēte mö
 Ke usen oro ūkomumde mö ubök nsioño ke isōñ Egypt ;
 Koro mö mikakaha iso ke ediom i Mi,
 Ndien Ami ūkekereke mö, Jehovah ödöhö.
 10 Koro emi edi ediom i eke ndidiomide ye ufök Israel
 Ke musen oro ēbede. Jehovah ödöhö ;
 Nyesin mbet Mi ke esit mö,
 'Nyuñ ūwet mö ke öwöñesit mö :
 Nyenyuñ ndi Abasi mö,
 Ndien mö ēyedi iköt Mi :
 11 Kiet idinyuñ ikpepke aba mböhíduñ esie,
 Ye kiet eyen-ēte esie, ite, Mbufo ēfiök Jehovah :
 Koro kpukpru mö, ūkpri ye ikpö,
 Èyefiök Mi.
 12 Koro ndifende muquañkpö mö,
 Ndinyuñ ntih i aba midiöñkpö mö.
 13 Emi Enye ödöhöde ete, Öbuña *ediom i*, Enye akanam akpa
 edi akani. Edi se akabarede edi akani önyuñ ememde
 ekpere ndikure.

9 NDIEN kpa akpa *ediom i* ekenyene ido erinam ūkpö 'nö
 2 Abasi, ye edisana ebiēt esie, eke ererimbot emi. Koro
 ēkebopde ataya, akpa *ubak*, ekere Edisana ebiēt, emi
 uwuk-utuenikañ, ye okpokoro, ye uyo-iso ēdude kesit.
 3 Ndien ke ebede udiana-akpa ikpeghe, ataya emi ekerede Ata
 4 Edisana Ebiet okodu, emi ekenyenede ūkpö-uföp incense

gold, ye ekebe ediomi emi ēdade gold ēfuk enye ēkan ēkuk.
 emi eso gold emi manna esinede, ye esañ Aaron eke
 5 ekesekhede, ye me-itiat ñwed ediomi ēsinede kesit ; ndien
 kenyöñ esie ēdi Cherubim uböñ emi ēfukde itie usio-isop ;
 emi nyin mikemeke nditiñ mbaña mö kiet kiet kemi.
 6 Ndien ke ēma ēketim kpukpru ñkpö emi ntem, me-oku
 7 ēduk ke akpa ataya kpukpru ini, ēnam utom ; edi aqua
 oku ikpöñ oduk ke udiana-akpa, ini kiet ke isua, idukke
 ke iyip miduhe, eke enye awade kabaña Idemesie ye
 8 ndudue mbiobio : ntem ke Edisana Spirit owut ete, ika-
 iñwañakere usuñ ata edisana ebiēt kaña, adaña ini nte
 9 akpa ataya osuk adada kaña ; emi edide ñke emi ekemde
 ini emi ; ete, nte ñke asañade, ēwa enö ye uwa emi
 mikemeke ndinam atuak ibuot öfön ama ke esit, ke
 10 ēdide (ye udia ye eriñwöñ-ñkpö ye nsio nsio uyere-möñ)
 kpa erinam ñkpö öbukidem emi ēnöde ndinam tutu osim
 ini eridiöñ ñkpö.
 11 Edi ke Christ ama ekedi nte aqua oku ntí ñkpö emi
 ēdidide, asaña ebe ataya eke okponde akan önyuñ öfonde
 akan, emi minamke ke ubök, oro öwörö ete, idige eke
 12 ereribot emi, inyuñ itoho ke iyip ebot ye nditö-enañ,
 edi oto ke iyip Esiemö, Enye oduk kpa ini kiet ke ata
 13 edisana ebiēt, ke ama ököbö nsinsi ufak. Koro edieke
 iyip me-ebot ye nyara enañ, ye ntöñ abak enañ, eke ēdade
 14 ēsime mö eke ēdekhede, anamde öbukidem asana : ñwañwa
 ediso iyip Christ, emi oto ke nsinsi Spirit akawade Idemesie
 önö Abasi, ke minyeneke ndudue, eyesio esit mbufo ke utom
 mkpa efep, anam mö ēsana, man mbufo ēnam utom ēnö
 15 Abasi emi odude uwem ? Ndien oto ke ñkpö emi Enye
 edi ada-uföt öbufa ediomi, man mö emi ēkekotde ēkpебö
 uñwöñö nsinsi inyene, sia mkpa kiet ama okodu ndisio
 16 isop ndudue eke ēdude kidak akpa ediomi. Koro ke ebiēt
 eke ediomi odude mkpa andinam ediomi oro enyene
 17 ndidu. Koro ediomi ösöñöde ada kini mkpa odude :
 nte enye ama ösöñö ada adañemi andinam enye odude
 18 uwem ? Mödo ikanamke kpa akpa *ediomi* ösöñö ada ke
 19 iyip miduhe. Koro adañemi Moses eketiñde kpukpru ikö
 mewukhö önö kpukpru mbiobio nte ekemde ye ibet, enye
 ada iyip nditö-enañ ye eke ebot, ökörö ye möñ ye ididuot
 idet eröñ ye hyssop, osime idem ñwed, ye kpukpru
 20 mbiobio ñko, ete, Emi edi iyip ediomi emi Abasi owukde
 21 abaña mbufo. Ñko ñko enye ada iyip osime ataya ye

- kukpru mkpöduökhö eke ēdade ēnam utom kpa ~~suk~~ ntre.
- 22 Ndien nte ekemde ye ibet, ayak esisit ñkpödöhö nte, ēda iyip ēnam kpkpru ñkpö esana, ndien eriduök iyip miduhe, eridahado iduhe.
- 23 Mödo ēkenyene ndida ñkpö emi 'nam mbiët ñkpö ke me-heaven esana; edi idem ñkpö heaven ke muwa eke
- 24 ēfonde ēkan memö emi. Koro Christ mikodukke ke edisana ebiët eke ubök ēnamde, emi ebiëtde ata idem ñkpö; edi Enye oduk ke idem heaven, ndibioñöre kiso
- 25 Abasi kemi kibuot nyin: inyuñ idige nte Enye akpawade Idemesie ediwak ini; nte aqua oku odukde ke edisana
- 26 ebiët ke isua ke isua ye iyip eke midige esiemö; midige ntre Enye ekpenyene ndikpa ediwak ini toto ke eritöñö ereribot: edi kemi ini kiet ke utit me-eyo ke ēyarare
- 27 Enye ndisio midiöñkpö mfep ke eriwa Idemesie. Ndien ntemi ēnínde ēnö owo ndikpa ini kiet, ndien ke emi ebede
- 28 ikpe edi; kpa ntre Christ ñko, ke ēma ēkewa Enye ndibiom midiöñkpö ediwak owo, eyetöñö ntak öbiöñöre, adianare ye midiöñkpö, önö mö emi ēbetde Enye, man anyaña mö.

- 10 Koro nte ibet enyenede ukpöñ nti ñkpö eke ēdidide, idige idem mbiët ñkpö oro, mö ikemeke ndida idem muwa oro ke isua ke isua, eke mö ēwade kpkpru ini,
- 2 'nam mö emi ēsañade ēkpere ēfön ēma. Midige ntre, nte ikpetreke ndiwa mö, oto koro midiöñkpö mendituak ibuot, ke ēnamde mö esana ini kiet, mikpobiomke mö
- 3 aba? Edi ēda muwa oro ēnam owo ēti midiöñkpö ke
- 4 isua ke isua. Koro iyip nyara enañ ye ebot mikemeke
- 5 ndisio midiöñkpö mfep. Mödo kini Enye odukde ke ereribot, Enye ödöhö ete,

Afo uyomke uwa ye enö,

Edi afo okobot ikpöhider önö Mi;

- 6 Muwa eke ēföpde mfuri ye muwa idiöñkpö inemke Fi
esit:

- 7 Ndien Ami ndöhö nte, Sese, Ami medi
(Ewet ke ikpa-ñwed ēbaña Mi)

Ndinam se Afo amade, O Abasi.

- 8 Ke eridöhö ntem ete, Afo uyomke uwa ye enö ye uwa eke ēföpde mfuri ye uwa idiöñkpö, unyuñ unemke esit
- 9 ke mö (emi ēwade nte ibet etenede), ndien Enye ömädöhö ete, Sese, medi ndinam se Afo amade. Enye osio akpa
- 10 efep, man anam udiana ösöñö ada. Ndien oto ke se Enye

NWED ME-HEBREW 10

amade ēnam nyin isana oto ke eriwa ikpöhidem Jesus
 11 Christ kpa ini kiet. Ndien ke akpanikö kpukpru oku
 kiet kiet adada ke usen ke usen anam utom önyuñ awa
 dem uwa kiet ediwak ini, eke mikemeke ndisio midiöñkpö
 12 mfep : edi Enye, ke ama akawa uwa kiet abaña midiöñ-
 kpö ke nsinsi, ökösukhöre etie ke ubök nasia Abasi ;
 13 odori enyin ötöñöde ke ini oro tutu ēním musua Esie ke
 14 udori-ukot Esie. Koro ke uwa kiet Enye akanam mö
 15 emi ēkenamde ēsana ēfön ēma ke nsinsi. Ndien Edisana
 Spirit ñko etiñ ikö ntiense önö nyin : koro ke Enye ama
 öködöhö ete,
 16 Emi edi ediomi eke ndidiomide ye mö
 Ke musen oro ēma ēbe, Jehovah ödöhö ;
 Nyeda mbet Mi nsin ke öwöñesit mö,
 'Nyuñ ñwet mö ke esit mö ñko ;
 Enye önyuñ ödöhö ete,
 17 Ndinyuñ ntihi aba midiöñkpö mö ye muquañkpö mö.
 18 Ndien ke ebiët eke erifen memö emi odude, uwa idioñkpö
 iduhe aba.
 19 Mödo, nditö-ete, sia nyin inyenede uko ndisaña nduk
 20 ke edisana ebiët ke iyip Jesus, ke usuñ eke Enye akasiakde
 önö nyin, öbufa ye odu-uwem usuñ, emi ebede ikpeghe,
 21 oro edi, öbukidem Esie ; ndien *ke inyenede* aqua oku emi
 22 akarade ufök Abasi ; ēyak nyin isaña ikpere ke esit
 akpanikö ke uyöhö mbuötidem, ke ēma ēsime esit, ēsin
 okubiom nyin, ke ēma ēnyuñ ēyet ikpöhidem nyin
 23 asana ke edisana möñ : ēyak nyin isöñö imum idori-
 24 enyin nyin man okufom ; koro Enye emi ököñwöñöde
 edide akpanikö : ēyak nyin inyuñ ikere kiet eken ndidemere
 25 ima ye uti utom ; ikunyuñ itre ndibono ötö kiet, nte ido
 ndusuk owo edide, edi iteme *kiet eken* ; inyuñ idödiöñ
 inam ntre ika iso, nte mbufo ēkutde ëte usen oro ke
 ekpere.
 26 Koro nyin ima ikokoi inam idioñkpö ke ima iköbö
 27 ifiök akpanikö, uwa usio-isop iduhe aba, edi ndik ndik
 Idori-enyin ikpe ye ökpösöñ ikañ eke editade musua.
 28 Owo eke esinde ibet Moses akpa ke uyo ntiense iba me ita,
 ique mböm : mbufo ēkele ëte, ufen edikpon didie akan
 29 oro. eke ëdibierede ëte enye odot, emi ekedigide Eyen
 Abasi *ke* ukot, ökönyuñ abatde iyip ediomi, emi akanamde
 enyen asana, ke obukpo ñkpö, önyun esuenede Spirit mfön?
 30 Koro nyim imöfiök Enye emi ödöhöde ete, Usiene edi Okim

- Ami nyeshio usiene. Nko nko, Jehovah eyekpe ikpe iköt
 31 Esie. Edi ata nkpo ndik ndiduo ke ubök Abasi emi
 odude uwem.
- 32 Edi eti musen eke ebemde iso, emi mbufo, ke ema
 33 ekebō uñwana, eyo de aqua eñwan ukut; ke usuñ kiet,
 nte enimde mbufo ke nkpo ndise oto ke isuñi ye ke ukut
 nde; ye ke usuñ eken, nte mbufo ebuanade ye memö
 34 emi enamde mö ntem. Koro mbufo eketuade mö emi
 edude ke nkpoköbi mbom, enyuñ edatde esit kini ebumede
 inyene mbufo, ke efiökde ete, mbufo ke idemmbufo eme-
 35 nyene inyene eke öfonde akan önyuñ ebigide. Ekuduök
 ndien uko mbufo, emi enyenede aqua utip ke usiene.
- 36 Koro mbufo ekpemedé imé, man, ke mbufo enamde se
 Abasi amade, mbufo ekpebō uñwöñö.
- 37 Koro osukde ekpri ini,
 Enye emi edide eyedi, idinyuñ inamke ubigi.
- 38 Edi edinen owo Mi eyedu uwem ke mbuötidem:
 Edi enye ama afiak edem, ukpöñ Mi idinemke esit ye
 enye.
- 39 Edi nyin idige eke mö emi efiakde edem eka nsobo;
 edi idi eke mö emi ebütde idem esim erinyaña ukpöñ.

- 11 MBUÖTIDEM edi eritim mfiök ete, se edoride enyin
 kesit edu, erida nkpo mfiök nte se enyin mique edu.
 2 Koro ke enye nyebiowo ekewörö etop. Ke mbuöt-
 3 idem nyin ifiök ite, ekebot ererimbot ke uyo Abasi, ke
 4 ntre ikanamke se enyin okutde oto ke se ayararedo. Ke
 mbuötidem Abel akawa uwa önö Abasi eke öfonde akan
 eke Cain, oto ke emi ekedöhö ebaña enye ete, enye enen,
 Abasi ekedi ntiense abaña enö esie: ndien oto ke enye,
 5 ke enye ama akakpa osuk etetin ikö. Ke mbuötidem
 ekemen Enoch enyöñ man enye okutabi mkpa; ndien
 owo ique enye, koro Abasi ekemende enye önyöñ: koro
 ke mika-imenke enye inyöñ kaña, etetin ebaña enye ete,
 6 enye enem Abasi esit: ndien mbuötidem miduhe, ikemeke
 ndinem enye esit: koro owo eke etienede Abasi enyenede
 ndinim ke akpanikö ete, Enye odu, önyuñ edi andinö
 7 mö emi eyomde Enye utip. Ke mbuötidem Noah, ke
 Abasi ama akasian enye abaña nkpo eke mika-iqus kaña,
 oto ke uteñe Abasi, ökön ubom ndinyaña ufök esie; oto
 emi enye anam ikpe obiom ererimbot, önyuñ akabare edi
 8 andinyene edinen ido eke asañade ke mbuötidem. Ke

mbuötidem Abraham, kini ēkekotde enye, okop uyo,
 öwörö aka ke cbiët eke enye edinyenede ke udeme; ndien
 9 enye öwörö, ifiökke ebiët eke enye akade. Ke mbuöt-
 idem enye akabare edi andidañ ke isöñ eke ēñwöñöde,
 nte ke esen idut, oduñ ke me-ataya ye Isaac ye Jacob,
 10 emi ēdide mendinyene uñwöñö kiet ye enye: koro enye
 odoride enyin ke obio eke enyenede isöñ, emi andiböp
 11 enye ye andinam enye edide Abasi. Ke mbuötidem kpa
 Sarah ke idemesie ökóbö odudu ndiman eyen, kadañemi
 enye ekebede ini, koro enye akabatde andiñwöñö uñ-
 12 wöñö ke akpanikö: mödo oto ke owo kiet, ye enye nte
 akpa mkpa, owo ēkedakha adaña nte ntantafioñ enyöñ
 ke uwak, ye nte ntan eke anade ke mben inyañ, inyeneke
 ibat.

13 Kpukpru owo emi ēkekpaña ke mbuötidem, kini min-
 yeneke muñwöñö, edi mö ēkekut mö, ēkenyuñ ēdara ndikut
 mö nsan nsan, ndien mö ēkenyime ëte, mimö idi isen
 14 owo ye mbon isañ ke ererimbot. Koro mö emi ëtiñde
 oruk ikö ntem ëtím ëwut ëte, mimö iyom obio inö idem-
 15 mimö. Ndien ke akpanikö edieke mö ēkperekere obio
 16 eke mö ēkekpoñde, mö ēkperekut usuñ ndifiak ñka do. Edi
 kemi mö ëyeyom obio eke öfönde akan, oro edi, eke
 heaven: mödo Abasi inyeneke but ye mö ndikere Abasi
 mö; koro Enye ödiönde obio önö mö.

17 Ke mbuötidem Abraham, kini ēdomode enye, akawa
 Isaac: ih, enye emi enyenede uñwöñö ke ñemesit akawa
 18 edibon eyen esie kierakiet; emi ēkedöhöde enye, ëte,
 19 Edikot ubon fo ke Isaac: ke abatde ete, Abasi emekeme
 ndinam owo eset ke idem mkpa; oto ke mkpa oro enye
 20 önyuñ ötöñö ntak öbö enye ke ñke. Ke mbuötidem Isaac
 öködiöñ Jacob ye Esau, kpa kabaña ñkpö eke ēdidide.

21 Ke mbuötidem Jacob, kini enye oyomde ndikpa, öködiöñ
 nditö Joseph kiet kiet, önyuñ atuak ibuot, ebere ke ibuot
 22 esañ esie. Ke mbuötidem Joseph, kini oyomde ndikpa,
 eketiñ abaña uwörö iduñ nditö Israel; önyuñ önö ìtem
 23 kabaña mökpö esie. Ke mbuötidem ëte ye eka Moses
 ēkedip enye ke öfiöñ ita, kini enye amanade, koro mö
 ēkutde ëte, enye edi ediye eyen; mö inyuñ ifegheke
 24 ewukhö edidem. Ke mbuötidem Moses, ke enye ama
 25 okokpon, ekesin ndikere eyen adiaha Pharaoh; emek
 ndikut ukut ye iköt Abasi akan ndidu ke ñemesit
 26 idióñkpö ke ini esisit; abat esuene Christ ke aqua inyene

akan ñkpö uto Egypt : koro enye okodoride enyin ke utip.

27 Ke mbuötidem enye ökökpöñ Egypt, ifegheke iyaresit edidem : koro enye ösöñöde ada, nte okutde Enye emi 28 enyin mique. Ke mbuötidem enye okonim passover ye 29 erisme iyip, man andisobo ikpan okutuk mö. Ke mbuöt idem mö ëkesaña ke Ididuot Inyañ ëbe nte ke edisat isöñ :

30 emi mbon Egypt ëdomode ndinam, ëkpaña ke möñ. Ke mbuötidem ibibene Jericho ëkeduoñö, ke ëma ëkekanare 31 mö ëkuk ke usen itiaba. Ke mbuötidem Rahab akpara ikakpaha ye mö oro ëketutde utöñ, ke enye ama akada 32 mbon-uyep ke ifure. Ndien nso ke ndidöhö ñkan oro ? koro ini midikemke mi nditiñ mbaña Gideon, ye Barak, ye Samson, ye Jephthah, ye David, ye Samuel, ye me- 33 prophet : emi oto ke mbuötidem ënamde midut ësuk idem, ënamde eti ido, ëböde muñwöñö, ëkubide me-lion 34 inua, ënímede odudu ikañ, ëböhöde iso ofut, étode ke mem-ídem ëkabare ëdi mkpösöñ, ëdödiöñ ësöñö ke eköñ, 35 ënam mbon-eköñ midut ëfeñe. Iban ëbö mekpa-mkpa mö ke eriset ke mkpa : mowo efen ëkut ndutukhö, inyimeke ndibö erinyaña : man mö ëkpennyene eriset ke 36 mkpa emi öfönde akan : mowo efen ënyuñ ëkut nsakhi 37 ye erimia, ih, ñkpököbi ye ufök-ñkpököbi ñko : ëketöñö mö ke itiat, ëkeyök mö mbak iba, ëkedomo mö, ëkewot mö ke ofut : mö ëkesine ikpa eröñ ye ikpa ebot ësaña 38 ëdiyo ; ënana ñkpö, ëkut ukut, étuk mö (emi ererimbott midotke mö), ëdiyo ke desert ye ke ñkpö obot ye ke maba, 39 ye ke ndudu isöñ. Ndien kpukpru memö emi, ke ëma ëketiñ ikö ntiense ëbaña mö oto ke mbuötidem mö, ique 40 uñwöñö, koro Abasi onimde ñkpö emi öfönde akan önö nyin, man ëkunam mö ëfön ëma ke nyin miduhe.

12 Mödo, sia otu mentiense emi okponde ntem akande nyin okuk, ëyak nyin ñko isio kpukpru ñkpö eke ëdobide íduök, ye ídiöñkpö emi eyirede nyin akan, ëyak nyin inyuñ ifeghe mbuba emi ënímede nyin ke iso, ikukpa mba,

2 ke eriwuk enyin nse Jesus, anditöñö ye andinam mbuöt idem nyin 'ma, emi kabaña idaresit emi ënímede Enye ke iso onyimede cross, esinde but ke ndek, önyuñ ösukhörede

3 etie ke ubök nasia ebekpo Abasi. Ëtim ëkere Enye ndien emi öyöde oruk mfaña emi menam-ídiöñkpö ëkefañade ëbiat idemmö, man mbufo ëkukpa mba, ëkunyuñ ëduö

4 esit. Mbufo ika-ibiöñöke kafia midiöñkpo tutu ëdnöök

NWED ME-HEBREW 12

- 5 iyip ke eriñwana ye idiöñkpö : mbufo ēmenyuñ ēfre item,
emi etemedé mbufo nte nditö, ete,
 Eyen Mi, kuse ntunö Abasi ke ekpri ñkpö,
 Kunyuñ uduö esít kini Enyeasuade önö fi ;
- 6 Koro Öböñ ötunöde kpukpru owo eke Enye amade,
 Önyuñ amiade kpukpru eyen emi Enye onyimedé.
- 7 Edi kabaña ntunö ke mbufo ēme ine ; Abasi anam ye
 mbufo nte nditö ; koro ewe eyen odu eke ēte misi-
 tunöke ? Edi mbufo mique ntunö, emi kpukpru ēbuanaade
 kesít, ndien mbufo ēdi nditö akpara, idige ata nditö.
- 9 Nko ñko, nyin ikenyene mête obukidem nditunö nyin.
 ·ndien nyin iketeñe mö : nte nyin idisukke idem ikan
 10 inö Ete me-spirit, ínyuñ idu uwem ? Koro ke akpanikö
 mö ēketunö nyin ke usen eke miwakke nte mö ēsede ēte
 öfön ; edi Enye kabaña ufön nyin, man ibuana ke
 11 edisana ido Esie. Baba ntunö itiehe nte ñkpö inemesít
 kemi, edi nte ñkpö mfukhö : edi ama ekem enye oñwom
 mfri emem önö mö emi ēketunöde, kpa m/ri edinen ido.
- 12 Mödo ēmenere ubök emi ēduöñöde, ye edöñ emi ēkpaañade ;
 13 ēnyuñ ēnam edinen usuñ ēnö ikpat mbufo, man ēkunam
 se edide mbuñö awakha ökpöñ usuñ, edi ēkam ēkök enye
 ösöñö.
- 14 Eyom emem ye kpukpru owo, ye edisana esít, emi
 15 enye miduhe, baba owo kiet idique Öböñ : ētím
 ēkpeme mbak owo ekededi editaba mfön Abasi ; mbak
 ndot ndot öruñ ekededi editibe anam mbufo afaniköñ,
 16 ndien oto oro ēnam ediwak owo ēdekhe ; mbak owo use
 ekededi, me obukpo owo, nte Esau, emi akanyamde itie-
 17 akpan esie ke ekpri udia, edidu. Koro mbufo ēmefiök
 ēte, kini enye okoyomde ke ukperedem ndinyene eridiöñ
 oro, ēsin enye (koro enye mikeque itie eritua mkpöfiök),
 okposuk edi nte enye ekesinde ifik oyom ke möñeyet.
- 18 Koro mbufo midige ke obot eke owo otukde ke ubök,
 emi önyuñ asakde ikañ, ye se ibirede, ye ekim, ye oyoblo,
 19 ye uyo ukorowo, ye uyo ikö ; emi mö eke ēkopde ēbeñede
 20 ēte, ēkutüñ aba lkö ēnö mimö : koro mö mikemekö ndiyö
 se ēwukde mö, ēte, Ekpedi kpa unam otuk obot, ēyetöñö
 21 enye ke itiat ; ndien ndise oro ekenyene ndik, adaña nte
 Moses ödöhöde ete, Ndik ye nyek-idem anam ml eti eti :
 22 edi mbufo ēmedi ke obot Zion, ye obot Abasi emi odude
 uwem, Jerusalem eke odude ke enyöñ, ye motu angel
 23 emi ekande ibat, ye aqua esop ye ufök Abasi mebem iso

'mana emi ēwetde enyiñ mö ke heaven, ye Abaa! Ebierikpe
 kpukpru owo, ye me-spirit ndinen owo emi ēnamde mö
 24 ēfön ēma, ye Jesus ada-uföt öbufa ediomi, ye iyip emi
 ēsimede emi etiñde se ifonde ikan eke Abel. Ekpeme
 25 mbak mbufo ēdisin Enye emi etiñde. Koro edieke mö,
 emi ēkesinde enye emi etamede mö ke isöñ, miköböhöke,
 ñwañwa ediso nyin, emi iwōñöredø ikpöñ Enye emi
 26 etamede nyin oto ke heaven, idiböhöke : emi uyo Esie
 enyeñede isöñ ke ini oro : edi kemi Enye ökōñwōñö ete,
 Osuk kaña ini kiet, ndien Ami nyenyeñe, idige isöñ ikpöñ,
 27 edi enyöñ ñko. Ndien ikö emi, Osuk kaña ini kiet, öwörö
 erimen me-ñkpö eke ēnyeñede mfep, nte ñkpö eke ēkenam-
 28 de, man ñkpö oro minyeñekö ēkpebigi. Mödo emi nyin
 iböde obio eke mikemeke ndinyeñe, ēyak nyin inyene
 mfön, emi idade inam utom emi enemde Abasi esit ke
 uteñe ye ndik : koro Abasi nyin edide ikañ eke atade.

18 EYAK ima nditö-ēte osuk odu. Ekufre ndikama isen
 2 owo : koro ntem ke ndusuk owo ēkekama angel ke mö
 3 mifiökke. Eti mö emi ēdude ke ñkpököbi, nte ñkpö emi
 4 ēkobide mbufo ye mö ; ye mö emi ēnamde mö idiöñkpö, nte
 ñkpö emi mbufo ēnyuñ ēdude ke ikpöhidem. Eyak ēkpono
 ndö kotu kpukpru owo, ēyak mkpana ökunyuñ edekhe :
 5 koro Abasi eyekpe ikpe ye mbon-use ye mesin-efibe.
 Esioño idem ēfep ke ima okuk ; ēnemesit ke ñkpö eke
 mbufo ēnyenede : koro Enye ke Idemesie öködöhö ete,
 Ami ndiyakke fi nduök, ndinyuñ ñkpöñke fi ke usuñ
 6 ekededi. Ntre ke nyin idöhö uko uko ite,
 Jehovah edi andiñwam mi ; ndifegheke ndik :
 Owo edinam mi nso ?

7 Eti mö emi ēkekaraade mbufo, emi ēketiñde ikö Abaa!
 ënö mbufo ; ndien ke erikere utit uwem mö, ēkpebe mbuöt-
 8 idem mö. Jesus Christ edi ubök kiet mkpöñ ye mfin,
 9 ye ke nsinsi. Ekuyak nsio nsio ye mbufo erikpep ēmen
 mbufo ēfep : koro edide eti ñkpö nte esit enyenede iwuk
 ke mfön Abasi ; idige ke nsio nsio udia, emi miköfönke
 10 ye mö emi ēsañade kesit. Nyin imenyene itie-uwa, eke
 minenke mö emi ēnamde utom ataya ndidia ñkpö kesit.
 11 Koro ēfopde mokpo munam oro aqua oku adade iyip mö
 oduk ke adisana ebiët kabaña midiöñkpö ke ikañ ke edem
 12 'na. Mödo Jesus ñko, man Enye anam mbiobio ësana
 13 ke iyip Esiemö, akakpa ke edem usuñ obio. Mödo ēyak

ŃWED JAMES 1

- nyin iwōñō itiene Enye ke edem 'na, ibiom esuene Esie.
- 14 Koro nyin minyeneké mi obio eke ebígide, edi nyin iyom
15 obio emi edidide. Eyak nyin ndien iwa uwa itoro inō
Abasi ke enyīn Esie kpukpru ini, oro edi, mfri mfpök-
16 inua eke ēnyimedē enyīn Esie. Edi ēkufre ndinam eti
ñkpö 'nyuñ 'nō owo ñkpö : koro oruk uwa emi enemde
17 Abasi esit. Ekop uyo mö emi ēkarade mbufo, ēnyuñ
ēsuk idem enō mö ; koro mö ēkpemedē ukpöñ ntufo,
nte mö emi ēdibatde ibat, man mö ēnam emi ke idaresit,
okudi ke mfukhö : koro emi mikpöfönke ye mbufo.
- 18 Eböñ akam ēbaña nyin : koro nyin imonim ke akpanikö
ite, nyin imenyene esit eke mitökhöke ye nyin, iyoyom
19 ndidu uwem akpanikö ke kpukpru ñkpö. Ndien ami
nyire mbufo ñkan ndinam ñkpö emi, man ēwara ēyak
mi enō mbufo.
- 20 Ndien Abasi emem, emi akanamde akamba Ekpemeröñ
eset ke mkpa ke iyip nsinsi ediomi, kpa Oböñ nyin Jesus,
21 anam mbufo ēfön ēma ke kpukpru nti ñkpö, ndinam se
Enye amade, ke erinam kesit nyin se enende Enye ke
enyin, oto ke Jesus Christ ; yak uböñ enyene Enye ke
nsinsi nsinsi. Amen.
- 22 Edi meyire mbufo, nditö-ete, nte, ēyö ikö item : koro
23 mewet ke ibibio ikö 'nō mbufo. Efiök éte, ēsana
eyen-ete nyin Timothy ēyak ; ke enye awarade ndidi,
ami nyekut mbufo ye enye.
- 24 Eköm kpukpru mö emi ēkarade mbufo, ye kpukpru
mbon Abasi. Mbon Italy eköm mbufo.
- 25 Mfön odu ye kpukpru mbufo. Amen.
-

ŃWED JAMES

- 1 JAMES, owo Abasi ye Oböñ Jesus Christ, ewet önō
esien duopeba emi ēsuanade, ököm mö.
- 2 Nditö-ete mi, kini ēdomode mbufo ke ediwak idomo,
3 ēbat éte, edi ata ñkpö idaresit ; ke ēfiökde éte, eridomo
4 mbuötidem mbufo anam ime odu. Ndien yak ime anam
utom esie ama, man mbufo ēfön ēma ēnyuñ ēyöhö, ēkunana
baba ñkpö kiet.

NWED JAMES I

5 Edi owo mbufo ekededi ama anana ifiök, yak enye ebeñe Abasi, emi önöde kpukpru owo ke ntarubök minyuñ
6 isuaha inö; ndien eyenö enye. Edi yak enye ebeñe ke mbuötidem, okuyik : koro enye emi eyikde ebiëtde
7 mbufut inyañ, eke ofim eberide önyuñ otopde. Kuyak
8 owo oro ese ete, iyebö Öböñ ñkpö ekededi; owo esit iba, anana iwuk ke kpukpru usuñ esie.

9 Edi yak eyen-ete emi ekpride obure mbure ke akamba
10 itie esie : ndien owo inyene ke itie erisukhöre esie : koro
11 enye edidakhade nte mfri mbiët. Koro utin asiakhade ye edifiop ofim, önyuñ anam mbiët eyemere; ndien mfri esie éduöñö, uyai mbiët esie önyuñ osobo : kpa ntre ñko ke owo inyene ediyemere ke usuñ esie.

12 Öföfön önö owo emi ösöñöde ada ke idomo : koro kini enye akande idomo ama, enye eyebö anyanya uwem,
13 emi Öböñ ökönwöñöde önö mö emi émade Enye. Yak baba owo kiet ökudöhö, kini édomode enye, ete, Abasi odomo mi : koro mikemeke ndida idiöñkpö ndomo Abasi,
14 Enye ke Idemesie inyuñ idomoke owo : edi édomo owo kiet kiet, kini idiök itöñ odudide enye efep, önyuñ atapde
15 enye. Ndien idiök itöñ oro, ke enye ama oyomo, aman idiöñkpö : ndien idiöñkpö oro, ke enye ama okpon, aman
16 mkpa. Ékuyak ébiaña mbufo, ndima nditö-ete mi.
17 Kpukpru eti enö ye kpukpru ñkpö mfön eke öfonde ama éto ke enyöñ, ésusukhöre éto ke Ète muñwana emi mikemeke ndikpukhöre, me ndinyene mfut eke otode
18 ke erikpukhöre itie. Ke ima esit Esie Enye akaman nyin oto ke ikö akpanikö, man nyin ikpetie nte akpa mfri mö emi Enye obotde.

19 Mbufo émefiök emi, ndima nditö-ete mi. Edi yak kpukpru owo kiet kiet ösöp ndikop, okusöp nditiñ ikö,
20 okusöp ndiyaresit : koro iyaresit owo minamke edinen
21 ido Abasi odu. Mödo éduök kpukpru ndek ye uyöhö idiöñkpö, ényuñ ekop ikö emi étöde kesit mbufo ke suñ
22 suñ ido, emi ekemedé ndinyaña ukpöñ mbufo. Edi yak mbufo édi menam-ikö, ekudi mekop-ikö ikpöñ ikpöñ,
23 emi ébiañade idemmbufo. Koro owo ekededi ama edi okop-ikö, midige anam-ikö, enye ebiët owo emi esede
24 iso esie ke ukut-iso : koro enye esede idemesie, önyuñ adakhade, ndien idaha oro efre oruk owo eke enye edide.
25 Edi enye emi esede ibet eke öfonde ama, eke anamde owo edi eyen-isöñ, önyuñ ödödiöñ anam ntre aka iso, idige

NWED JAMES 2

okop-ikö emi efrede, edi anam-ikö emi anamde utom,
26 ëyedioñ owo emi ke utom esie. Owo ekededi ama ese
idemesie ke anam-ido Abasi, kini enye mimumke edeme
esie ikama, edi abiañade esit esiemö, ido Abasi owo oro
27 edi ikpikpu. Edisana ido Abasi emi midekheke ke enyin
Abasi nyin ye Ete edi emi, ndika ñkese nditö-akpa ye
mebe-akpa ke ukut mö, 'nyuñ 'ním idemesie edisana ke
ererimbot.

2 NDITÖ-ËTE mi, ëkuním Òböñ nyin Jesus Christ, Òböñ
2 uböñ, ke akpanikö ke eriteñe owo enyin. Koro edieke
owo odukde ke esop mbufo emi esinede mkpanuen gold
ye eti öfönidem, ndien owo ubuene önyuñ oduk ye obukpo
3 öfönidem ; ndien mbufo ëteñe enye emi esinede eti
öfönidem enyin, ënyuñ ëdöhö enye, ëte, Afo tie mi ke eti
itie ; ënyuñ ëdöhö owo ubuene, ëte, Afo da do, me,
4 Tie kidak uدورukot mi ; nte mbufo ibakhakere ke ekikere
mbufo, inyuñ ikabakere idimekpe-ikpe emi ënyenede
5 midiök ekikere ? Ekpañ utöñ, ndima nditö-ëte mi ;
nte Abasi ikemekke mö emi ëdide ubuene ke ererimbot
emi, ite, ëdi mbon inyene ke mbuötidem ye menyene
6 obio emi Enye ököñwöñöde önö mö emi ëmade Enye ? Edi
mbufo ëmesuene ubuene. Nte mbon inyene itukke mbufo,
inyuñ idudike mbufo ke idemmö ika kiso itie-ikpe ?
7 Nte mö isuñike eti enyin emi ësiode mbufo ? Edi mbufo
ëma ëním ewukhö uböñ, nte ñwed Abasi etemedé, ete,
Afo edima mböhidiñ fo nte idemfo, mbufo ëmetíñ ënam :
9 edi mbufo ëma ëteñe owo enyin, mbufo ënam idionkpö,
10 ibet önyuñ obiom mbufo nte mebiat-ibet. Koro owo
ekededi ama oním öfuri ibet, ndien öduö ke item kiet,
11 enye akabare edi abiat öfuri ibet. Koro Enye emi
öködöhöde ete, Kusin efibe, ökönyuñ ödöhö ete, Kuwot
owo. Ndien ke afo musinke efibe, edi owotde owo, afo
12 amakabare edi abiat-ibet. Yak mbufo ëtiñ, ënyuñ ënam,
nte owo emi ëdidade ibet, eke anamde owo edi eyen-
13 isöñ, ëkpe ikpe mö. Koro ikpe minyeneké mböm ye owo
emi mikatuaha owo mböm : mböm obure mbure ke erikan
ikpe.
14 Ndítö-ëte mi, owo ama ödöhö ete, lmö imenyene mbuöt-
idem, edi inyeneke utom, öfön ke nso ? nte mbuötidem
15 oro emekeme ndinyaña enye ? Edieke eyen-ëte eren me
eyen-ëte añañade iferi, önyuñ ananade udia usen,

~NWED JAMES 3

16 ndien owo mbufo kiet ödöhö mö, ete, Eka ke emem, ēsīne ñkpö ēnyuñ ēyukhö ; edi mbufo īnōñö mö se inanade
17 ikpöhidem ; öfön ke nso ? Kpa suk ntre mbuötidem,
18 ke minyeneke utom, akpa. Edi owo eyedöhö ete, Afo
emenyene mbuötidem, ami mönyuñ 'nyene utom : wut
mi mbuötidem fo emi misañake ye utom, ndien ami nyeda
19 utom mi ñwut fi mbuötidem mi. Afo omonim ke akpanikö
ete, Abasi edi kiet ; afo omotim anam : me-demon nde
20 ēním ke akpanikö, ēnyuñ ēdikhe. Edi nte afo omonyime
ndifiök, O ndisime owo, ete, mbuötidem eke misañake
21 ye utom iñwomke ñkpö ? Nte ikpe iketebek Abraham
ete nyin oto ke utom, ke emi enye akawade Isaac eyen
22 esie ke itie-uwa ? Afo omokut ete, mbuötidem akasaña
ye utom esie, ndien oto ke utom ēnam mbuötidem öfön
23 ama ; ndien se ēwetde okosu, ete, Ndien Abraham okonim
Abasi ke akpanikö, ndien ēbat oro ēnö enye ke edinen
24 ido ; ndien enye ekekere ufan Abasi. Mbufo ēmekut
ete, ikpe etebe owo oto ke utom, itoho ke mbuötidem ikpöñ.
25 Kpa suk ntre ñko, nte ikpe iketebek Rahab akpara oto
ke utom, ke emi enye akadade misuñutom, önyuñ ödöñ
26 mö ēwöñö ke usuñ eñwen ? Koro nte ikpöhidem eke
adianarede ye spirit akpade, kpa suk ntre mbuötidem
eke adianarede ye utom akpa.

3 NDITÖ-ĒTE mi, ēkudi ediwak mendikpep, emi mbufo
2 ēfiökde ete, ikpe nyin eyekpon akan. Koro kpukpru
nyin iduöñöde ke ediwak ñkpö. Edieke owo ekededi
miduöhö ke ikö, owo oro öfön ama, önyuñ ekeme ndimum
3 öfuri idem esie ñkama. Edieke nyin isinde mfpakha
ke inua me-horse, man mö ēnam se nyin imade, nyin
4 iwöñöre öfuri idem mö ñko. Sese, me-ubom mbakara
ñko, okposuk edi nte mö ēkponde ntem, mfpösöñ ofim
ēnyuñ ēberide mö, ēwöñöre mö ke ata ekpri uboi ēka
5 ke ebiët ekededi eke etie-uboi amade. Kpa ntre edeme
önyuñ edi ekpri ndido, ndien obure ikpö ñkpö. Sese,
6 adaña aqua akai eke ata ekpri ikañ obuberede ! Ndien
edeme edi ikañ : ereribot uquañido kotu ndido nyin
edi edeme, eke asabarede öfuri ikpöhidem, önyuñ okimde
ikañ ke öfuri ereribot, hell önyuñ okim ikañ kesit.
7 Koro ēnamde kpukpru oruk unam ye inuen, ye mendinyoni
ye ñkpö eke ēdude ke inyañ èsuk idem, owo ama önyuñ
8 anam mö èsuk idem : edi baba owo kiet ikemeke ndinam

NWED JAMES 4

edeme osuk idem; enye edi idiök ñkpö eke mlduôkka odudu, öyöhö ye ibök mkpa. Nyin ida enye itoro Öböñ ye Ete; nyin inyuñ ida enye isuñi owo, emi ēbotde ke 10 mbiët Abasi: eridiöñ ye isuñi ēto ke inua kiet ēwöñö. 11 Nditö-ete mi, ñkpö emi ikpedige ntre. Nte edinem ye 12 ndot ndot möñ ēwöñö ke iso idim kiet? nditö-ete mi, nte eto fig ekeme ndiñwom me-olive, me vine oñwom me-fig? Unuñ inyuñ ikemeke ndinö edinem möñ.

13 Anie owo mbufo enyene ifiök ye eti ibuot? yak enye ada eti uwem esie owut utom esie ke suñ suñ ido ifiök.

14 Edi mbufo ēma ēnyene ndot ndot ufup ye eribakhare ke esit mbufo, ēkubure mbure ēkunyuñ ēsu nsu ēdian 15 akpanikö. Emi idige ifiök emi otode ke enyöñ, edi, edi 16 eke ererimböt, eke idiök itöñ, eke me-demon. Koro ke ebiët emi ufup ye eribakhare ēdude, ndutime ye kpukpru 17 öburöbut utom ēdu. Edi ifiök emi otode ke enyöñ asana ke mbem iso, ndien etie emem emem, suñ suñ, onyime ndikop mkpe-ubök, öyöhö ye mböm ye nti mfri, 18 ikpukhökere, inyuñ inyeneke mbubik. Ndien ētö mfri edinen ido ke emem ēnö mö emi ēnamde emem.

4 Eköñ ye eñwan emi ēdude kotu mbufo ēto möñ? nte itoho ke ñkpö emi, *kpa* ke ñkpö inemesit mbufo emi 2 eñwanade eköñ ke ndido mbufo? Midiök itöñ ēdöñ mbufo, ndien mbufo inyeneke: mbufo ēwot owo, ēnyuñ ēsín esit ke ñkpö owo, ndien ikemeke ndinyene: mbufo eñwana eñwan ēnyuñ eñwana eköñ; mbufo inyeneke, koro 3 mbufo mibeñeke. Mbufo ēbebeñe, ndien iböhö, koro mbufo ēduede ndibeñe, man mbufo ēda ēnem idemmbufo esit.

4 Mbufo mesin-efibe, nte mbufo ifiökke ite, eritie ufan ufan ye ererimböt edi usua ye Abasi? Mödo owo ekededi emi oyomde ndidi ufan ererimböt anam idemesie edi usua 5 Abasi. Me mbufo ëse ëte, ñwed *Abasi* ödöhö ke ikpikpu ete, Spirit emi Enye anamde oduñ kesit nyin ofibe ufup 6 abaña nyin oyom nyin? Edi Enye önönö uwak mfön akan. Mödo ēwet ëte, Abasi öbiöñö mbon iseri, edi öfön 7 mfön ye mesuk-esit. Mödo ësuk esit ēnö Abasi; edi eñwana ye Satan, ndien enye eyefeghe ökpöñ mbufo. 8 Ekpere Abasi, ndien Enye eyekpere mbufo. Eyet ubök mbufo ësana, mbufo menam-idiöñkpö; ēnyuñ ēnam esit 9 mbufo ësana, mbufo emi ēnyenede esit iba. Ëtie ke ukut, ēnyuñ ëseme, ēnyuñ ëtua eyet: ëyak imam mbufo akabaré

NWED JAMES 5

- 10 edi eseme, Idara mbufo önyuñ edi mfukhö. Esukhöre idemmbufo ke enyin Oböñ, ndien Enye eyefori mbufo.
- 11 Nditö-ete, ekutiñ ikö abiat kiet eken. Owo emi etiñde ikö abiat eyen-ete esie, me ekerede idiök abaña eyen-ete esie, etiñ ikö abiat ibet, önyuñ ekere idiök abaña ibet : edi afo ama ekere idiök abaña ibet, afo udige anam-ibet,
- 12 edi, edi ebierikpe. Kiet ikpöñ ikpöñ odu emi edide andinö ibet ye ebierikpe, Enye emi ekemedé ndinyaña ndinyuñ usobo : edi afo edi anie emi ekerede idiök abaña mböhiduñ fo ?
- 13 Ekop, mbufo emi edöhöde éte, Mfin me mfpöñ nyin iyeka ke obio emi, inyuñ idañ do isua kiet, inyuñ inyam urua, inyuñ idia udori : ke mbufo mifiökke se idiwöröde mfpöñ. Nsidi uwem mbufo ? Koro mbufo edide ntuhube, eke owo ekutde ke ekpri ini, ndien enye asuana.
- 14 Koro mbufo ekpedöhöde éte, Oböñ ama onyi me, nyin iyedu uwem, inyuñ inam nkpö emi me nkpö oro.
- 15 Edi kemi mbufo ébure mbure ke ntañ-idem mbufo :
- 17 kpukpru oruk mbure emi ödiök. Mödo enye emi öfiökde ndinam eti nkpö, ndien minamke, oro edi idionkpö ye enye.

- 5 Ekop, mbufo mbon inyene, étua eyet ényuñ éfiori ébaña
- 2 ndutukhö mbufo emi éyomde nditiene mbufo. Inyene mbufo amabiara, nkpri unam émenyuñ éta öfönidem
- 3 mbufo. Nkarafañ ata gold ye silver mbufo ; nkarafañ mö eyenuñ edi ikö ntiense eke abiatde mbufo, eyenuñ ata öbuk mbufo nte ikañ. Mbufo émebon inyene mbufo
- 4 ke akpatre museñ. Sese, nkpö-eyen-utom menam-utom emi ékpeñede iñwañ mbufo, emi mbufo émumde ékama ke abiaña, ke ofiori : ndien mfiori owo emi ékpeñede
- 5 émeduk ke utöñ Oböñ me-udim. Mbufo émedia edinem nkpö ke isöñ, émenyuñ énem idemmbufo esít ; mbufo
- 6 émeböök esít mbufo ke usen uwot-owo. Mbufo émenam ikpe obiom edinen owo, ényuñ éwot enye ; enye iñwanake ye mbufo.
- 7 Mödo, nditö-ete, éme ime tutu Oböñ edi. Sese, ofuñ-isöñ ebet nti mfri isöñ, önyuñ eme ime kesít, tutu enye
- 8 okut akpa ye ukperedem edim. Mbufo éme ime nko ;
- 9 ésoñö esít mbufo : koro eridi Oböñ ke ekpere. Nditö-ete, ékusuk uyo kiet ye eken, man ékukpe ikpe mbufo ; sese,
- 10 ebierikpe ke ada ke enyin usuñ. Nditö-ete, éda prophet emi ékedöhöde ke enyin Jehovah nte uwut-

AKPA NWED PETER 1

- 11 ñkpō ukut ye ime. Seae. nyin idöhö ite, Oföfön önō mö emi ēmede ime : mbufo ēmekop ēbaña ime Job, ēmenyuñ ēkut utit Öböñ, nte Öböñ öyöhöde ye mböm, önyuñ atuade mböm.
- 12 Edi akpan akpan, nditö-ete mi, ēkutomo ñkpö, me edi enyöñ, me edi isöñ, me edi ñkpö efen ekededi : edi yak ih mbufo edi ih, i'ih mbufo önyuñ edi i'ih ; man ikpe okubiom mbufo.
- 13 Nte owo ekededi kotu mbufo okut ukut ? yak enye öböñ akam. Nte esít enim owo ekededi ? yak enye öquö 14 itoro. Nte owo ekededi kotu mbufo ödöñö ? yak enye okot nyebiowo ufök Abasi ; yak mö enyuñ öböñ akam 15 ēbaña enye, enyuñ ēyet enye aran ke enyiñ Öböñ : ndien akam mbuötidem eyenyaña enye emi ödöñöde, ndien Öböñ eyenam enye adakha kenyöñ : ndien enye ama 16 anam idiöñkpö, ēyedahado enö enye. Mbufo éyarare idiöñkpö mbufo kiet önö eken, kiet önyuñ öböñ akam abaña eken, man ēkök udöñö mbufo. Mkpe-ubök edinen 17 owo enyene aqua odudu ndinam ñkpö. Elijah ekedi owo emi enyenede oruk esít kiet ye nyin, ndien enye ökösöñö ebeñe ete, edim okudep ; ndien edim ikedepke 18 ke isöñ ke isua ita ye öfiöñ itiokiet. Ndien enye ötöñö ntak öböñ akam : ndien enyöñ önö edim, isöñ önyuñ oñwom mfri esie.
- 19 Nditö-ete mi, owo mbufo ekededi ama edue ökpöñ 20 akpanikö, ndien owo akabare enye ; yak enye öfiök ete, owo emi akabarede anam-idiöñkpö ökpöñ ndudue usuñ esie eyenyaña ukpöñ ke mkpa, eyenuñ ofuk ediwak midiöñkpö.

AKPA NWED PETER

- 1 PETER, apostle Jesus Christ, *ewet* önö ndimek mbon Abasi emi ēsuanade ēdañ ke Pontus, ye Galatia, ye 2 Cappadocia, ye Asia, ye Bithynia, nte Abasi Ete ekebemde iso öfiök mö nte Spirit anamde mö ēsana önö nsuk-ibuot ye erisime iyip Jesus Christ : mfön odu ye mbufo, emem önyuñ awak akan.
- 3 Etoro Abasi ye Ete Öböñ nyin Jesus Christ, emi, nte

AKPA NWED PETER 1

ekemde ye aqua mböm Esie, ökötöñöde ntak obon nyin
 önö idori-enyin emi odude uwem oto ke eriset Jesus Christ
 4 ke mkpa, önö akpa emi mikemeke ndibiara, minyuñ
 Idekheke, minyuñ iyemekere, emi ënímde ke heaven ënö
 5 mbufo, emi ëkpemedede mbufo ke odudu Abasi oto ke
 mbuötidem, önö erinyaña eke ënímde ndiyarare enye ke
 6 ukperedem ini. Emi mbufo ëdadara kabaña enye eti eti,
 okposuk edi nte kemi ke ini esisit, edieke enyenede ndidi
 7 ntre, ënamde mbufo ëkut ukut ke ediwak idomo, man
 idomo emi ayararedede mbuötidem mbufo, emi öfönnde akan
 gold emi abiarade, okposuk edi nte ëdomode enye ke
 ikañ, ökpöwörö itoro ye uböñ ye ukpono ke eriyarare Jesus
 8 Christ : emi mbufo ëmade ke mbufo mique ; emi ke mbufo
 ënímde Enye ke akpanikö, mbufo ëdaresit eti eti ke idara
 eke owo mikemeke nditñ emi önyuñ öyöhöde ye uböñ,
 9 okposuk edi nte mbufo mique Enye kemi : ke ënyenede
 idori-enyin mbuötidem mbufo, kpa erinyaña ukpöñ mbufo.
 10 Kabaña erinyaña emi me-prophet, emi ëketiñde prophecy
 ëbaña mfön emi editienede mbufo, ekeyom ëkenyuñ
 11 ëduñöre eti eti : ëduñöre me ini ewe, me ke nso oruk
 ini ke Spirit Christ eke odude kesit mö asiak, kini Enye
 ebemde iso ödöhö abaña ukut Christ, ye uböñ eke
 12 ekpetienede. Emi ëkeyararedede ënö mö, ëte, mö ñamke
 ñkpö oro ñö idemmö edi ënam ënö mbufo, kpa ñkpö
 emi ëketiñde ënö mbufo ke inua mö emi ëkequöröde
 gospel ënö mbufo oto ke Edisana Spirit emi ëkedöñde
 oto ke heaven ; me-ñkpö emi me-angel ëyomde ndi-
 nyuñ ñkut.
 13 Mödo ëbög isin ekikere mbufo, ëfara idem ënyuñ ëtäm
 ëdori enyin mbufo ke mfön eke ëdidade ësök mbufo ke
 14 eriyarare Jesus Christ ; nte nditö emi ëkopde item,
 ëkukama idemmbufo nte ekeinde ye akpa midiök ñtöñ
 15 mbufo, ke ököi mbufo : edi nte Enye emi okotde mbufo
 edide edisana, yak mbufo ke idemmbufo ënyuñ ësana
 16 ke kpukpru ido uwem ; koro ëmewet ëte, Mbufo ësana ;
 17 koro Ami nsanade. Ndien mbufo ëma ëseme ënö Enye
 nte Ëte, emi ekpede ikpe nte utom owo kiet kiet edide,
 iteñeke owo enyin, ëdu uwem ke ini eke mbufo ëdañde
 18 mi ke ndik : sia ëfiökde ëte, ëma ëkefak mbufo, ñdige
 ke se ekemedede ndibiara, ke silver me gold, ësio ke ñkpikpu
 19 ido uwem mbufo emi otode mëte mbufo ; edi ke ata eti
 iyip, nte eke eyeneröñ emi mibiomoke ido, minyuñ inyeneke

AKPA ÑWED PETER 2

20 ntöl, *kpa iyip Christ* : emi ēkebemde eritōñö ererimbot
21 iso ēfiök Enye, edi ēkeyarare Enye ke utit me-ini kabaña
mbufo, emi otode Enye mbufo ēdi menim Abasi ke
akpanikö, emi akanamde Enye eset ke mkpa, önyuñ
önöde Enye uböñ ; man mbuötidem ye idori-enyin mbufo
22 ēkpedu ke Abasi. Sia mbufo ēkenamde ukpöñ mbufo
ēsana ke erisuk ibuot 'nö akpanikö, ēte, ima nditö-ēte
ke esit akpanikö, ēfiopesit ēma kiet eken ke esit mbufo :
23 ke ēma ēketöñö ntak ēbon mbufo, itoho ke uduot emi
abiarade, edi oto ke se mikemeke ndibiara, oto ke ikö
24 Abasi, emi odude uwem önyuñ ebigide. Koro,

Öfuri öbukidem etie nte mbiët,

Öfuri uböñ esie önyuñ etie nte ediye iköñ mbiët.

Mbiët eyemere, ediye iköñ önyuñ öduö :

25 Edi ikö Öböñ ebigi ke nsinsi.

Ndien emi edi ikö gospel emi ēkequöröde ñö mbufo.

2 Mōdo ēduök kpukpru udu, ye kpukpru abiaña, ye
mbubik, ye ufup, ye kpukpru midiök ikö, ndien, nte nsek
2 nditö, ēyom möñeba Spirit eke minyeneke abiaña, man
3 mbufo ēköri kesit ësim erinyaña ; ekpedi nte mbufo
4 ētabide ēte, Öböñ öfön ido : emi ke mbufo ētienedé Enye,
odu-uwem itiat, eke owo ësinde ke akpanikö, edi emi ke
5 iso Abasi edide edimek ye se odotde ukpono, ēda mbufo
ñko, nte medu-uwem itiat, ēbög ufök spirit, ēte, ēdi ndisana
oku, ndiwa muwa spirit, eke ënemde Abasi caít oto ke
6 Jesus Christ. Koro ëwetde ke ñwed Abasi, ēte,

Sese, Ami monim akpan itiat inuk ke Zion, edimek,
emi odotde ukpono :

Ndien owo emi öbuötde idem ye Enye idique but.

7 Mōdo ye mbufo emi ënimde ke akpanikö Enye odot
ukpono : edi ye mö emi minimke ke akpanikö,

Itiat emi mebög ufök ësinde,

Kpa Enye akabare edi ētubom inuk ;

8 ye,

Itiat utuak-ukot, ye aqua itiat iduö ;

9 koro mö ēduöde ke ikö Abasi, emi mö ēdide mbon ntut-
utöñ : emi ēkenyuñ ënimde mö ënö. Edi mbufo ēdi
edimek udim, me-oku uböñ, edisana obio, mblo eke

ënimde ënö Abasi ke Idemesie, man mbufo ēquörö nta
nti ido Esie emi okokotde mbufo ëwörö ke ekim ēduk

10 ke utibe uñwana Esie : emi ke ini eke ebede mikedige

obio, edi kemi ēdi obio Abasi ; emi mikeque mböm, edi kemi ēmekut mböm.

- 11 Ndima, mekpe mbufo ubök, nte me-oduduñ ye mbon isañ, nte, ēbet midiök itöñ öbukidem, emi ēñwanade eköñ
 12 ye ukpöñ ; ēnyuñ ēsaña nte odotde kotu Me-Gentile ; man, ke emi mö ēbañade mbufo nte menam-idiök, mö
 13 ēkpetoro Abasi oto nti utom mbufo emi mö ēkutde, ke usen oro *Enye* edide edise mö.
 14 Esuk ibuot ēnö kpukpru odudu eke owo ēnimde kabaña
 15 Oböñ : edide edidem, nte andikan ; me edide mendikara,
 16 nte mö emi enye ödöñde, ete, ēsio usiene ēnö menam-
 17 idiök, ēnyuñ ētoro mö emi ēnamde se ifönde. Koro
 18 emi edi se Abasi amade, ete, ke erinam se ifönde
 19 mbufo ēkpenam ököi ndisime owo etre : ēsaña nte
 20 nditö-isöñ, ēkunyuñ ëda itie nditö-isöñ mbufo ëfuk ibak,
 21 edi ënam nte iköt Abasi. Ekpono kpukpru owo. Ema
 22 nditö-ëte. Ebak Abasi. Ekpono edidem.
 23 Menam-utom, esuk idem ēnö mëte-utom mbufo ke
 24 uteñe ; idige ye mö emi ēdide nti ye suñ suñ ikpöñ, edi
 25 ye mesöñ-ido ñko. Koro emi edi se Abasi amade, edieke
 26 oto ke esít kiso Abasi owo emede ime ke msukhö, kini
 27 okutde ukut ke utuk. Koro edieke mbufo ēmede ime, kini
 28 mbufo ēduede, ndien étunöde mbufo kesít, itoro odu
 29 möñ ? edi edieke mbufo ēmede ime, kini mbufo ēnamde nti
 30 ñkpö, ēnyuñ ēkutde ukut kesít, emi edi se Abasi amade.
 31 Koro kabaña emi ke ēkekot mbufo : koro Christ ñko
 32 okokutde ukut kabaña mbufo, ökpöñ uwut-ñkpö önö
 33 mbufo, man mbufo ēsaña ke nde ikpat Esie : emi mika-
 34 namke idiöñkpö, owo ikönyuñ ique abiaña ke inua Esie :
 35 emi, kini ēsuñide Enye, misuñike ke usiene ; kini Enye
 36 okutde ukut, idöhöke ite, iyenam owo ñkpö ; edi ayak
 37 idem esin ke ubök Enye emi ekpede edinen ikpe : emi
 38 ke Idemesie obiomde midiöñkpö nyin ke ikpöhidem Esie
 39 ke eto, man nyin, ke ikpañade inö midiöñkpö, ikpodu
 40 uwem inö edinen ido ; emi ufen Esie ökökde mbufo.
 41 Koro mbufo ēkeyode nte eröñ ; edi kemi mbufo ēmefiak
 42 ētiene Andikpeme ye Andise ukpöñ mbufo.

- 3 KPA suk ntre, mbufo sban esuk idem ēnö mebe
 4 mbufo ; man, ekpedi nte owo mö ekededi misukke sban
 5 inö ikö Abasi, ekpedudi mö, itoho ke ikö Abasi, edi oto
 6 ke ido iban mö ; ke mö ēkutde edisana ido mbufo ökörö

- 3 ye uteñe. Yak eribana idem okudi mbana ikpöhidem ke eridök idet, ye ke erisine ñkpö gold, ye ke erisine
 4 edisine-ñkpö ; edi yak edi eke ndibe ndibe owo esít, ke erisine-ñkpö emi mikemeke ndibiara, eke nsuk-esít ye
 5 suñ suñ spirit, emi ösönde urua ke enyin Abasi. Koro ntein ke nti iban ñko, emi édoride enyin ke Abasi, ékebana
 6 idem ke eyo oko, ke erisuk idem 'nö mebe mö : nte Sarah okosukde idem önö Abraham, okot enye ete, öböñ : emi
 mbufo édide nditö esie kemi, mbufo éma énam se ifonde, inyuñ ifegheke ñkpö ndik ekcededi.
- 7 Kpa suk ntre, mbufo mebe éduñ ye iban mbufo nte ekemde ye ifiök, ényuñ ékpono ñwan nte ñkpö eke ememde akan, nte mö emi ényuñ édide mendibuana mfön uwem ; man ékubiöñö akam mbufo.
- 8 Ke akpatre, yak kpukpru mbufo ényene ekikere kiet, étua mböm, éma ima nte nditö-ete, émem esít, ésukhöre
 9 esít : ékunam idiök ke usiene idiök, ékusuñi ke usiene isuñi ; edi ke ido emi edide ata isio édödiöñ ; koro ke ñkpö emi ke ékekot mbufo, man mbufo ékpekut eridiöñ.
- 10 Koro,
- Enye emi amade uwem,
 Önyuñ oyomde ndikut nti usen,
 Yak enye ekpeme edeme esie ke idiök,
 Ye mkpök-inua esie man mö ékutin abiaña :
- 11 Yak enye önyuñ öwöñöre ökpöñ idiök, önyuñ anam eti ;
 Yak enye oyom emein, önyuñ ebine enye.
- 12 Koro enyin Jehovah ésedé mbon eti ido,
 Utöñ Esie ényuñ ékop eseme mö :
 Edi iso Jehovah öwukhö ese menam-idiök.
- 13 Ndien anie edi andinam mbufo idiök, edieke mbufo
 14 éfiopde esít éyom eti ñkpö ? Edi mbufo éma ényuñ ékut ukut kabaña edinen ido, öföfön önö *mbufo* : ékunyuñ
 15 éfeghe ndik mö, ékunyuñ étimere esít mbufo ; edi éteñe Christ nte Öböñ ke esít mbufo : ényuñ ébeñe idem kpukpru ini ndibörö kpukpru owo emi ébupde mbufo ntak idori-enyin emi odude mbufo kesít, edi ke suñ suñ
 16 ido ye ndik : ke ényenede esít emi midorike mbufo ikö ; man, ke se ébañade mbufo idiök idiök, mö emi ésuenede
 17 eti ido uwem mbufo ke Christ ékpekut but. Koro öföfön, edieke Abasi amade ete edi ntre, ete, mbufo ékut ukut ke erinam nti ñkpö akan ndikut ukut ke erinam idiök ñkpö.
 18 Koro Christ ökönyuñ akpade kabaña midiöñkpö ini kiet,

edinen owo kibuot mö emi minenke, man Enye akpada nyin ösök Abasi ; éwot Enye ke öbukidem, edi énam
 19 Enye odu uwem ke spirit ; emi *ke spirit* Enye önyuñ
 20 akade ököquörö önö me-spirit emi ékóbide, emi ékebemde
 iso étut utöñ, kini anyan íme Abasi ebetde ke musen
 Noah, kini ékönđe ubom, emi ékenyañade ndusuk owo
 21 kesit, oro edi ukpöñ itiaeta. oto ke möñ : *möñ*, emi anyañade
 mbufo kemi, nte ata mbiët, kpa eke baptism, emi midige
 eriyet ndek öbukidem mfep, edi eriyom Abasi ke eti esít,
 22 oto ke eriset Jesus Christ ke mkpa ; emi odude ke ubök
 nasia Abasi, emi Enye ama okoduk ke heaven ; ndien
 énam me-angel ye mböñ ye me-odudu ésuk ibuot énö
 Enye.

4 Sia Christ okokutde ukut ke öbukidem ndien, mbufo
 ñko éda suk ekikere oro ésiné nte ñkpö-eköñ ; koro enye
 2 emi okokutde ukut ke öbukidem eketre idiöñkpö ; man
 mbufo ékudu aba uwem ke ini eke ösukhöde önö mbufo
 ke öbukidem énö midiök itöñ owo, edi énö se Abasi amade.
 3 Koro ini eke ebede ekpekem nte mbufo ékpenamde se
 Me-Gentile émade, ékpenyuñ ésañade ke mbukpo ído,
 midiök itöñ, eriñwöñ mìn, erinam ndutime, usörö emi
 4 ésinde ndutime, ye ndek ndek erikpono ndem : emi mö
 ésedede éte edi utibe ñkpö koro mbufo misañake ye mö iduk
 ke ídem okpuk ndutime oro, ényuñ étiñde idiöñkpö ébaña
 5 mbufo : emi édinöde Enye emi ebeñede idem ndikpe
 6 ikpe medu-uwem yemekpa-mkpa ibörö. Koro ékequöröde
 gospel énö kpa mekpa-mkpa ébaña ñkpö emi, man ke
 öbukidem ékpekpe ikpe mö nte owo, edi ke spirit mö
 ékpedu uwem ke ido Abasi.

7 Edi utit kpukpru ñkpö ke ekpere : mbufo ényene eti
 8 ibuot ndien, ényuñ éfara ídem éböñ akam : akpan akpan
 9 éfiopesít ke íma eke mbufo émade kiet eken : koro ima
 10 ofukde ekese midiöñkpö : ékama kiet eken ke nsuk-uyo
 miduhe : adaña nte kpukpru owo kiet kiet ényenede enö,
 éda enye énam ñkpö kotu idemmbufo, nte nti mekama-
 11 ukpökhöre uwak mfön Abasi ; owo ama etiñ ikö, *yak*
 etiñ nte ikö Abasi ; owo ama anam ñkpö, *anam* nte
 otode ke odudu emi Abasi önöde : man ke kpukpru ñkpö
 énö Abasi uböñ ke Christ Jesus, emi uböñ ye erikara
 ényenede Enye ke nsinsi nsinsi. Amen.

12 Ndima, ékuyík ébaña ídomo ikañ emi odude kotu mbufo,

emi etienede mbufo ndidomo mbufo, nte ñkpö eke utibe
 13 ñkpö öwöröde önö mbufo : edi adaña nte mbufo ēdide
 mebuana ukut Christ, ēdara ; man kini uböñ Esie edi-
 14 yarareded, mbufo ēnyuñ ēdara ke aqua idaresit. Ema
 ēsuene mbufo kabaña enyiñ Christ, öföfön önö *mbufo* ;
 15 koro *Spirit* uböñ ye *Spirit Abasi* odorode mbufo. Edi
 kuyak baba owo mbufo kiet öbö ufen nte owot-owo, me
 inö, me anam-idiöñkpö, me esin idem ke ñkpö owo eñwen :
 16 edi *owo ama okut ukut* nte Christian, enye okunyene but ;
 17 edi yak enye okpono Abasi ke enyiñ emi. Koro ini *ekem*
 nte ikpe editöñöde ke ufök Abasi : ndien enye ama
 ebem iso ötöñö ye nyiñ, utit mö emi mikopke inö gospel
 18 Abasi edidi nso ? Ndien edieke ayakde esisit inyañake
 edinen owo, mö emi mibakke Abasi ye midiök owo ēdidu
 mön ? Mödo yak mö ñko emi ēkutde ukut nte Abasi
 19 amade ēyak ukpöñ mö ke erinam eti ñkpö ënö Andibot
 emi edide akpanikö.

5 Mödo ami ntemede nyebiowo kotu mbufo, emi 'nyuñ
 ndide ebiowo, ye ntense ukut Christ, 'nyuñ ndide abuana
 2 uböñ emi ediyarareded ; nte : Ekpeme otu-eröñ Abasi
 emi ēdude kotu mbufo, ētiñ enyiñ ēse mö, itoho ke erifik,
 edi oto ke edinyime esit, nte Abasi etemeded ; ēkunyuñ
 ënam kabaña idiök udori, edi ke esit emi onyimeded ;
 3 ēkunyuñ ënam nte ēkarade mö emi ēyakde ënö mbufo
 ndikpeme ke ökpösöñ ubök, edi nte ënimde idemmbufo
 4 nte uwut-ñkpö ënö otu-eröñ. Ndien kadañemi Aqua
 Andikpeme-eröñ ediyarareded, mbufo ēyebö anyanya
 5 uböñ eke miyemekere. Kpa suk ntre, mbufo mkparawa,
 ësuk idem ënö mbiowo. Ih, kpukpru mbufo ëda nsuk-
 idem ëbóbö ke isin mbufo, man kiet anam ñkpö önö eken :
 koro Abasi öbiöñöde mbon iseri, edi önö mbon nsuk-idem
 6 mfön. Mbufo ësuk idem ndien kidak ökpösöñ ubök
 7 Abasi, man Enye ofori mbufo ke edikem ini ; étop kpukpru
 8 ekikere ënö Enye, koro Enye ekerede mbufo. Efara
 idem, ékpeme : Satan usua mbufo asasaña nte lion emi
 9 okunide, oyom owo emi enye editade : ëñwana ye enye
 ke erisöñö nda ke mbuötidem mbufo, ke ëfiökde éte,
 nditö-éte mbufo emi ēdude ke ererimbóet ëkut kpa idem
 10 ukut emi. Ndien Abasi kpukpru mfön, emi okokotde
 mbufo ëduk ke nsinsi uböñ Esie ke Christ, ke mbufo
 ëma ëkut ukut ke ini esisit, ke Idemesie eyenam mbufo

UDIANA-AKPA ÑWED PETER 1

- 11 ēfōn ēma, ēsōñō ēda, ēnyuñ ēsōñ idem. Ubōñ enyene Enye ke nsinsi nsinsi. Amen.
- 12 'Ma ñwet 'nō mbufo ibibio ke ubök Silvanus, eyen-ête akpanikö nyin, nte ami mbatde enye, nteme, 'nyuñ ndöhö nte, emi edi ata mfön Abasi : mbufo ēsōñō ēda
- 13 kesit. Enye emi odude ke Babylon, emi edide edimek añwan ökörö ye *mbufo*, ököm mbufo ; ye Mark eyen mi.
- 14 Eköm kiet eken ke ntim-inua ima.
Emem odu ye kpukpru mbufo emi ēdude ke Christ.
-

UDIANA-AKPA ÑWED PETER

- 1 SIMON PETER, owo ye apostle Jesus Christ, *ewet* önō mö emi ēkeböde ata eti mbuötidem nte eke nyin ke edinen ido Abasi ye Andinyaña nyin Jesus Christ :
- 2 Mfön odu ye mbufo, emem önyuñ ödödiöñ awak ke ifiök
- 3 Abasi ye eke Jesus Oböñ nyin ; sia odudu Esie nte Abasi ökönöde nyin kpukpru ñkpö emi ēsañade ye uwem ye ido Abasi, oto ke erifiök Enye emi okokotde nyin ke uböñ
- 4 ye eti ido Esiemö ; emi enye akadade önö nyin ata ntí ye ata ikpö uñwöñö Esie ; man ke mö emi, mbufo ēkabare ēdi mebuana ke uduot Abasi, ke iböhöde mbiara eke odude
- 5 ke ererimbot oto ke idiök itöñ. Ih, kabaña idem ñkpö emi ñko, mbufo ēsín ifik ökörö edisana ido ke mbuötidem mbufo ; ökörö ifiök ke edisana ido *mbufo* ; ökörö erifara
- 6 idem ke ifiök *mbufo* ; ökörö ime ke erifara idem *mbufo* ; ökörö
- 7 ido Abasi ke ime *mbufo* ; ökörö ima nditö-ête ke ido
- 8 Abasi *mbufo* ; ökörö ima ke ima nditö-ête *mbufo*. Koro me-ñkpö emi ēma ēnyene mbufo ēnyuñ ēwak, mö ēnam mbufo ēkudi ikpikpu, ēkunyuñ ēforo nyara ke ifiök Oböñ
- 9 nyin Jesus Christ. Koro enye emi minyeneke me-ñkpö emi edi 'nan, okut se ikperede ikpöñ ikpöñ, ama efre nte ēnamde
- 10 enye asana ke ñkani midiöñkpö esie. Mödo, nditö-ête, ëtijn ëkpeme ndinam ikot mbufo ye edimek mbufo ēsōñō : koro mbufo ēma ēnam me-ñkpö emi, mbufo ididuöhö aba :
- 11 koro ntem ke ëdinö mbufo ediñwaña usuñ ndiduk ke nsinsi obio Oböñ ye Andinyaña nyin Jesus Christ.

UDIANA-AKPA NWED PETER 2

- 12 Mödo ami nyebene Idem kpukpru ini nditi mbufo mbaña me-ñkpö emi, okposuk edi nte mbufo ēfiökde mö, ēnyuñ ēnyenede Iwuk ke akpanikö eke odude ye *mbu/o*.
- 13 Ndien ami nse nte enen, adaña ini nte ndude ke ataya
- 14 emi, ndidemere mbufo ke eriti mbufo ; koro mfiökde nte, ēyewara ndisio ataya mi mfep, kpa nte Öböñ nyin Jesus
- 15 Christ akasiande mi. Ih, nyetñ enyin, man, kini ami mfpade, mbufo ēkpekeme nditi me-ñkpö emi kpukpru ini.
- 16 Koro nyin miketieneke ñke emi ētibide ke ñkari, kini nyin inamde mbufo ēfiök odudu ye eridi Öböñ nyin Jesus
- 17 Christ, edi nyin ikedi mentiense uböñ Esie. Koro Enye ökoböde Abasi Ete ukpono ye uböñ, kini oruk uyo oro okotode ke ata eti uböñ etiene Enye, etc, Emi edi edima
- 18 Eyen Mi, emi enernde Mi esit : ndien nyin ke idemnyin ikokop uyo emi nte otode ke enyöñ, kini nyin idude ye
- 19 Enye ke edisana obot. Ndien nyin inyene ikö prophecy emi ösönde akan ; eke mbufo, ke ēma ētiñ enyin ēse enye, ētim ēnam, nte ēsede utuenikañ eke ayamade ke ñkim-ñkim ebiët, tutu eyo esiere, ntantafioñ uwemeyo önyuñ
- 20 ayama ke esit mbufo : ke mbufo ēbemde iso ēfiök emi, ēte, baba owo kiet ikemeke nditñ prophecy ñwed Abasi
- 21 oto ke ifiök esiemö. Koro baba prophecy kiet akanam idige oto ke uduak owo : edi owo ētiñ ikö oto ke Abasi, ke Edisana Spirit onukde mö.

- 2 EDI me-prophet nsu ēkenyuñ ēdakha ēda kotu mbloblo, kpa nte mekpep nsu ēdinyuñ ēdude kotu mbufo, emi ke ndibe ēdikpepde mbufa item eke ēbiatde owo, ēdikañ kpa Öböñ oro akafakde mö, ēdida nsobo eke ösöpde edi
- 2 ēdidori ke idemmö. Ndien ediwak owo ēyebine öburöbut ido mö ; emi otode mö ēyetñ idiök ikö ēbaña usuñ
- 3 akpanikö. Ndien ke erisin enyin ke ñkpö owo mö ēyeda ikö abiaña ēnyam mbufo : emi uyo ikpe mö, ötöñöde ke eset osim emi, mibigike, nsobo mö minyuñ iyetke idap.
- 4 Koro edieke Abasi mikefenke me-angel kini mö ēduede, edi öduökde mö ke hell, önyuñ esin mö ke me-obube
- 5 ekim, man ēním mö ēnō ikpe ; mikonyuñ ifenke akani ererimbó, edi anyañade Noah, andiquörö edinen ido, ye owo eñwen itiaba, kini Enye adade uquö möñ edi ke
- 6 ererimbó ndiöi owo ; önyuñ anamde me-obio Sodom ye Gomorrah ēkabare edi ntöñ, anam ikpe obiom mö

UDIANA-AKPA NWED PETER 2

ke nsobo, emi anamde mö ēdi uwut-ñkpö ēnö mö emi
 7 minamke ido Abasi; ökönyuñ anyañade edinen Lot, emi
 öburöbut ido midiök owo ēnamde enye okut ukut eti eti
 8 (koro nte edinen owo oro oduñde kotu mö, önyuñ okutde
 önyuñ okopde midiök utom mö, ayat eti esit esie ke usen
 9 ke usen): Öböñ öföfiök ndisio nti owo ke idomo mfep,
 'nyuñ 'ním mö emi minenke kidak ufen tutu osim usen
 10 ikpe; edi akpan akpan mö emi ēsañade ēbīne öbukidem
 ke itöñ mbubiam, ënyuñ ësinde erikara ke ndek. Mbon
 uko, mbon nsöñ-ibuot, ndik inamke mö ndisuene mböñ:
 11 emi me-angel, okposuk edi nte ëkponde ëkan ke nsöñidem
 12 ye odudu, isueneke mö ke eridori mö ikö kiso Öböñ. Edi
 memö emi, nte medu-uwem ñkpö emi minyeneke ibuot,
 emi ēmanade nte munam eke ēdidade ësobo, ënyuñ ëtïnde
 ikö esuene ke ñkpö eke mö mifiökke, iditreke ndisobo
 ke ndek mö, ëdikut idiök nte ñkpö-eyen-utom erinam
 13 idiök; mö emi ëbatde eridia usörö-otime otime ke uwemeyo
 ke ñkpö inemesit; mö ēdi ntöl ye mbiara, emi ēdiade
 usörö ima mö otime otime, kini mö ēdiade usörö ye mbufo;
 14 emi enyin mö ëyöhöde ye use, minyuñ ikemeke nditre
 idiöñkpö; mö ëtap mukpöñ emi minyeneke iwuk;
 15 esit mö emekhe ye idiök mbumek; nditö isuñi; emi
 ëkekpoñde edinen usuñ ëwaha, emi ëkebinede usuñ
 Balaam eyen Beor, emi amade ñkpö-eyen-utom erinam
 16 idiöñkpö; edi ëkesua ënö enye kabaña idiöñkpö esiemö:
 imum ass eketiñ ikö ke uyo owo öbiöñö idat prophet.
 17 Memö emi ēdi enyin-idim eke minyeneke möñ, ye ntuhube
 18 eke oyobio ebinde; emi ënímde ata ekim ënö mö. Koro
 ke erisioro ikpö ikpikpu uyo, mö ēda use ëtap ke midiök
 itöñ öbukidem mö emi ëyomde ndiböhö mö emi ëdude
 19 uwem ke ndudue; ëñwöñö ndinö mö itie nditö-isöñ,
 kini mö ke idemmö ëdide ifn mbiara; koro se ikande owo,
 20 kpa ñkpö oro anam enye etie ke ufn. Koro edieke, ke
 mö ëkeböhöde ndek ererimböt oto ke ifiök Öböñ ye
 Andinyaña Jesus Christ, ëtöñöde ntak ëtap mö ënyuñ
 21 ëkan mö, akpatre itie ödiök akan akpa. Koro akpakam
 öfon önö mö edieke mö mikpöfiökke usuñ edinen ido,
 akan nte, kini mö ëfiökde enye, ëfiakde edem ëkpöñ
 22 edisana item eke ënöde mö. Ama öwörö önö mö nte ñke
 akpanikö ödöhöde ete, Ebua amakabare edel se enye
 ökpöhöde, ēdi emi ëyetde önyuñ ötöñö ntak ewere ke
 mbat.

- 3 Ndima, emi edi udiana-akpa ñwed eke ñwetde 'nō
mbufo kemi; ndien ke mö mbiba ami ndemere esít
2 akpanikö mbufo ke eriti mbufo; man mbufo ékpeti
me-ikö emi nti prophet ékebemde iso ètiñ, ye item Öböñ
ye Andinyaña eke Enye öönöde ke inua me-apostle mbufo:
3 ke éfiökde emi ke mbemiso éte, ke akpatre musen mbon
nsakhi éyedi ye nsakhi, emi édisañade ke idiök itöñ mö,
4 édinyuñ édöhöde éte, Uñwöñö eridi Esie odu möñ? koro
toto ke musen oro mête ékedede idap, kpukpru ñkpö
ësuk étie nte éketiede ötöñöde ke eritöñö eribot ñkpö.
5 Koro mö ékoide koi éfre éte, ne-enyöñ ékedu toto ke
eset, ye isöñ eke ébotde oto ke möñ ye kuföt möñ, ke uyo
6 Abasi; oto oro ererimbot emi okodude ini oro, ke uquö
7 ofukde enye, atak: edi émenim ikpa-enyöñ emi odude
kemi ye isöñ énö ikañ kpa ke uyo oro, ékama mö énö usen
ikpe ye nsobo midiök owo.
- 8 Edi ékfure ñkpö kiet emi, ndima, éte, usen kiet etie
nte thousand isua ye Öböñ, thousand isua ényuñ étie
9 nte usen kiet. Öböñ ibigike ndinam uñwöñö Esie, nte
ndusuk owo ébatde ubigi; edi eme anyan ime ye mbufo,
iyomke ite, owo ekededi atak, edi ete, kpukpru owo
10 ékabare esít. Edi usen Öböñ eyedi nte inö; ke usen
oro ikpa-enyöñ eyebe efep ye aqua uyom, ñkpö eke
édadde ébot ererimbot éyeneyuñ étara ke ufiop ikañ,
11 isöñ ye mutom eke édude kesít éyeneyuñ éta ikañ. Sia
kpukpru ñkpö emi éditarade ntem, nso oruk owo ke mbufo
12 ékpeli ke edisana ido ye ido Abasi, ke mbufo édoride
enyin ke eridi usen Abasi, ényuñ éyomde enye eti eti,
emi otode oro ikpa-enyöñ eke atade ikañ eyetara, se
édadde ébot ererimbot éyeneyuñ étara ke ufiop ikañ?
13 Edi, nte Enye ököñwöñöde, nyin idori enyin ke öbufa
enyöñ ye öbufa isöñ, emi edinen ido oduñde kesít.
- 14 Mödo, ndima, sia mbufo édoride enyin ke ñkpö emi,
ësin idem, man ékut mbufo ke emem, éfon éma, inyuñ
15 inyeneke ntöi ke enyin Esie. Ényuñ ébat éte, anyan
ime Öböñ nyin edi erinyaña; kpa nte edima eyen-ete
nyin Paul ñko ekewetde önö mbufo, nte ekemde ye ifiök
16 emi ékenöde enye; kpa nte ke kpukpru ñwed esie
ñko enye etiñde abaña ñkpö emi; emi ndusuk ñkpö
édude kesít emi ésoñde owo ndifiök, emi me-ököi ye
menana-iwuk éyutde énö nsobo mö, nte mö énamde ye
17 ñwed Abasi efen. Mbufo ndien, ndima, ke 'ébemde iso

AKPA NWED JOHN 1, 2

18 ēfiök ñkpō emi, ēkpeme mbak ēdimen mbufo ēfep ke ndudue menam-idiök, mbufo ēnyuñ ēduöñö ēkpōñ iwuk mbufò. Edi ēköri ke mfön ye ifiök Öböñ ye Andinyaña nyin Jesus Christ. Uböñ enyene Enye kemi ye ke nsinsi Amen.

AKPA NWED JOHN

1 Se okodude toto ke eritöñö, se nyin ikokopde, se nyin ikokutde ke enyin, se nyin ikesede, ubök nyin ēkenyuñ
2 ētukde, kabaña ikö uwem (ndien ēkeyarare uwem oro, nyin ikönyuñ ikut, inyuñ itüñ ikö ntiense, inyuñ isian mbufo Uwem oro, nsinsi *Uwem oro*, emi okodude ye Ete,
3 ēkenyuñ ēyararedé ënö nyin) ; se nyin ikokutde inyuñ ikopde ke nyin isian mbufo nde, man mbufò ñko enyene eribuana ye nyin : ndien eribuana nyin edi ye Ete, ye
4 Eyen Esie Jesus Christ : ndien nyin iwet ñkpō emi, man idara nyin öyöhö.
5 Ndien emi edi ikö oro nyin ikokopde Enye etiñde, inyuñ isiande mbufò, ite, Abasi edi uñwana, baba ekim inyuñ
6 iduhe Enye kesit. Nyin ima idöhö ite, nyin imenyene eribuana ye Enye, ndien isaña ke ekim, nyin isu nsu
7 inyuñ inamke akpanikö : edi nyin ima isaña ke uñwana, nte Enye odude ke uñwana, nyin imenyene eribuana kiet ye eken, ndien iyip Jesus Eyen Esie eyet nyin isana ke
8 kpukpru midiöñkpö. Nyin ima idöhö ite, nyin inyeneke idiöñkpö, nyin ibabiaña idemnyin, akpanikö inyuñ iduhe
9 kesit nyin. Nyin ima iyare midiöñkpö nyin, Enye edi akpanikö ye edinen ndifen midiöñkpö nyin, ndinyuñ
10 nyet nyin isana ke kpukpru muquañkpö. Nyin ima idöhö ite, nyin inamke idiöñkpö, nyin inam Enye edi osu-nsu, ikö Esie inyuñ iduhe kesit nyin.

2 Nkpri nditö mi, ami ñwet ñkpō emi 'nö mbufò, man mbufò ēkunam idiöñkpö. Ndien owo ekededi amanam idiöñkpö, nyin imenyene Andikpe Ete ubök 'nö
2 nyin, kpa Jesus Christ, Andinen : ndien Enye edi usio-isop midiöñkpö nyin ; inyuñ idige eke nyin ikpöñ, edi
3 eke öfuri ererimböt ñko. Ndien nyin ida emi ifiök ite,

AKPA NWED JOHN 2

- 4 nyin imöfiök Enye, edieke nyin inimde mitem Esie. Enye emi ödöhöde ete, Ami möfiök Enye, ndien minimke item Esie, edi osu-nsu, akpanikö inyuñ iduhe kesit Esie :
 5 edi owo eke onimde ikö Esie, ke akpanikö ēma ēnam ima Abasi öfön ama ke esit esie. Nyin ida ñkpö emi ifiök ite,
 6 nyin idu kesit Esie : enye emi ödöhöde ete, imö imoduñ kesit Esie, ökpönyuñ asaña kpa nte Enye asañade.
 7 Ndima, ami ñwetke baba öbufa item 'nö mbufo, edi akani item eke mbufo ēkenyenede toto ke eritöñö : akani
 8 item edi ikö oro mbufo ēkekopde. Nko, ami ñwet öbufa item 'nö mbufo, ñkpö emi edide akpanikö ke esit Esie ye ke esit mbufo ; koro ekim ke ebebe, ata uñwana ke önyuñ
 9 ayama kemi. Enye emi ödöhöde ete, imö imodu ke uñwana, ndien asuade eyen-ête esie, odu ke ekim tutu
 10 osim emi. Enye emi amade eyen-ête esie oduñ ke
 11 uñwana, ndien ñkpö iduö iduhe kesit esie. Edi enye emi asuade eyen-ête esie odu ke ekim, önyuñ asaña ke ekim, inyuñ ifiökke ebiêt eke enye akade, koro ekim ama okim enye enyin.
 12 Ami ñwet 'nö mbufo, ñkpri nditö, koro ēfende midiöñkpö
 13 mbufo kabaña enyin Esie. Ñwet 'nö mbufo, mëte, koro mbufo ēfiökde Enye emi odude toto ke eritöñö. Ñwet 'nö mbufo, mkparawa, koro mbufo ēkande andidiök oro.
 'Ma ñwet 'nö mbufo, ñkpri nditö, koro mbufo ēfiökde Ete.
 14 'Ma ñwet 'nö mbufo, mëte, koro mbufo ēfiökde Enye emi odude toto ke eritöñö. 'Ma ñwet 'nö mbufo, mkparawa, koro mbufo ēsöñde idem, ikö Abasi önyuñ odude kesit
 15 mbufo, mbufo ēma ēnyuñ ēkan andidiök oro. Ekuma ererimbot, me ñkpö eke ēdude ke ererimbot. Edieke owo ekededi amade ererimbot, ima Ete iduhe ke esit esie.
 16 Koro kpukpru se idude ke ererimbot, itöñ öbukidem, ye itöñ enyin, ye iseri uwem, idige eke Ete, edi, edi eke
 17 ererimbot. Ndien ererimbot ebebe ye itöñ esie : edi enye emi anamde se Abasi amade ododu ke nsinsi.
 18 Ñkpri nditö, edi akpatre ini : ndien nte mbufo ēkekopde ëte, andibiöñö Christ ke edi, kpa kemi ediwak mendi-
 biöñö Christ ēmedakha ëda ; emi anamde nyin ifiök ite,
 19 edi akpatre ini. Mö ëkewörö ëkpöñ nyin, edi mö ikedige eke nyin ; koro edieke mö ëkedide eke nyin, mö ëkpesuk ëtie ye nyin : edi mö ëkewörö, man ëkpeyarare mö, nte
 20 kpukpru mö midige eke nyin. Ndien mbufo ēmenyene eriyere aran oto ke Enye emi edide eti, mbufo ēmenyuñ

21 ēfiök kpukpru ñkpö. Ñwetke 'nö mbufo koro mbufo
 mifiökke akpanikö, edi koro mbufo ēfiökde enye, koro
 22 baba nsu kiet midige eke akpanikö. Anie edi osu-nsu
 ke midige enye emi ödöhöde ete, Jesus idige Christ ?
 Enye emi edi andibioñö Christ, kpa enye emi akañde Ète
 23 ye Eyen. Owo ekededi eke akañde Eyen, kpa enye
 inyeneke Ète ; enye emi onyimedé Eyen enyene Ète nde.
 24 Ama edi mbufo, ēyak ñkpö oro mbufo ēkekopde toto ke
 eritöñö odu kesít mbufo. Ñkpö oro mbufo ēkekopde toto
 ke eritöñö ama odu kesít mbufo, mbufo ēyenyuñ ēdu
 25 kesít Eyen, ye kesít Ète. Ndien emi edi uñwöñö emi
 26 Enye ököñwöñöde önö nyin, kpa nsinsi uwem. 'Ma
 ñwet ñkpö emi 'nö mbufo mbaña mö emi ēyomde ndinam
 27 mbufo ēwaha ēkpöñ usuñ. Ndien ama edi mbufo, eriyere
 aran eke mbufo ēkeböde Enye ododu kesít mbufo,
 ndien baba owo kiet inyeneke ndikpep mbufo ; edi nte
 riyere aran Esie ekpepde mbufo abaña kpukpru ñkpö,
 önyuñ edide akpanikö, minyuñ idige nsu, ndien kpa nte
 28 enye ekpepde mbufo, mbufo ēdu kesít Esie. Ndien kemi,
 ñkpri nditö, ēdu kesít Esie, man, edieke ēdiyararede Enye,
 nyin ikpenyene uko, ikunyuñ ikut but kiso Esie ke eridi
 29 Esie. Mbufo ēma ēfiök ëte, Enye edi edinen, mbufo
 ēmenyuñ ēfiök ëte, Enye obon kpukpru owo ñko emi
 ēnamde edinen ido.

3 Esie oruk ima eke Ète amade nyin, ëte, nyin ikere nditö
 Abasi : nyin inyuñ idi nditö. Oto ke ñkpö emi ererimbot
 2 ifiökke nyin, koro miköfiökke Enye. Ndima, kemi nyin
 idi nditö Abasi, ndien se nyin ididide iyarakere kaña.
 Nyin imöfiök ite, ēma ēyarare Enye, nyin iyebiët Enye ;
 3 koro nyin idikutde Enye nte Enye etiede. Ndien kpukpru
 owo emi enyenede idori-enyin emi ke Enye anam idemesie
 4 asana, kpa nte Enye asanade. Kpukpru owo emi ēnamde
 idiöñkpö ēbiat ibet ñko ; ndien idiöñkpö edi eribiat-ibet.
 5 Ndien mbufo ēmefiök ëte, ēkeyarare Enye ndimen midiöñ-
 6 kpö mfep ; idiöñkpö inyuñ iduhe kesít Esie. Owo
 ekededi emi odude kesít Esie inamke idiöñkpö : owo
 ekededi emi anamde idiöñkpö ique Enye, inyuñ ifiökke
 7 Enye. Ñkpri nditö, ëkuyak baba owo kiet ada mbufo
 ökpöñ usuñ : enye emi anamde edinen ido enen, kpa nte
 Enye enende : enye emi anamde idiöñkpö edi eke devil ;
 8 koro devil ananam idiöñkpö toto ke eritöñö. Ekeyarare

Eyen Abasi kabaña emi, man Enye abiat me-utom devil.

9 Owo ekededi eke Abasi obonde inamke idiöñkpö, koro uduot Esie ododu enye kesit : enye inyuñ ikemeke ndinam
 10 idiöñkpö, koro Abasi obonde enye. Ke ñkpö emi ēyarare nditö Abasi, ye nditö devil : owo ekededi emi minamke edinen ido idige eke Abasi, me enye emi mimaña eyen-
 11 ēte esie. Koro emi edi ikö eke mbufo ēkekopde toto ke
 12 eritöñö, ete, nyin ikpema kiet eken : idige nte Cain ekedide eke andidiök oro, önyuñ owotde eyen-ēte esie. Ndien nsinam enye okowotde enye ? koro me-utom esie ēdiökde, ndien eke eyen-ēte esie ēnende.

13 Ekuyik, nditö-ēte, edieke ererimbotasuade mbufo.
 14 Nyin imöfiök ite, nyin ima iwörö ke mkpa iduk ke uwem, koro nyin imade nditö-ēte. Enye emi mimaña ododu
 15 ke mkpa. Owo ekededi emi asuade eyen-ēte esie edi owot-owo : ndien mbufo ēmefiök ēte, baba owot-owo kiet
 16 inyeneke nsinsi uwem kesit esie. Ke ñkpö emi ke nyin ifiök ima, koro Enye ökönöde uwem Esie kibuot nyin :
 17 nyin ikpönyuñ inö uwem nyin kibuot nditö-ēte. Edi owo ekededi eke enyenede ñkpö ererimbot emi, önyuñ okutde eyen-ēte esie ke unana, ndien etre nditua enye
 18 mböm, didie ke ima Abasi odu kesit esie ? Nkpri nditö, ēyak nyin ikuma ke ikö, me ke edeme ; edi ke utom ye ke
 19 akpanikö. Nyin iyeda ñkpö emi ifiök ite, nyin idi eke
 20 akpanikö, iyenuñ isöñ esit nyin kiso Esie, ke ñkpö ekededi eke esit nyin obiomde nyin ; koro Abasi okponde akan
 21 esit nyin, önyuñ öfiökde kpukpru ñkpö. Ndima, edieke esit nyin mibionke nyin, nyin imenyene uko ye Abasi ;
 22 ndien nyin iböbö Enye ñkpö ekededi eke nyin ibenede, koro nyin inimde mitem Esie, inyuñ inamde ñkpö emi
 23 ēnemde Enye. Ndien emi edi item Esie, ete, nyin ikpö-
 buöt idem ke enyiñ Eyen Esie Jesus Christ, inyuñ ima
 24 kiet eken, kpa nte Enye ökönöde nyin item. Ndien enye emi onimde item Esie odu ke esit Esie, Enye önyuñ odu kesit owo oro. Ndien nyin ida ñkpö emi ifiök ite, Enye odu kesit nyin, oto ke Spirit emi Enye ökönöde nyin.

4 NDIMA, ēkunüm kpukpru spirit ke akpanikö, edi ēdomo me-spirit, me mö ēto ke Abasi : koro ediwak me-prophet
2 nsu ēmewöñö ēduk ke ererimbot. Mbufo ēda emi ēfiök Spirit Abasi : kpukpru spirit emi onyimedet, Jesus
3 Christ ama edi ke öbukidem oto ke Abasi : ndien kpukpru

AKPA NWED JOHN 4

spirit emi minyimeke Jesus itoho ke Abasi : ndien emi ; edi spirit andibioñö Christ, emi mbufo ēma ēkekop ēte, enye ke edi ; ndien kemi enye ododu ama ke ererimbot.

4 Mbufo ēdi eke Abasi, ñkpri nditö, ēma ēnyuñ ēkan mö : koro enye emi odude ke esit mbufo okponde akan enye
5 emi odude ke ererimbot. Mö ēdi eke ererimbot : ntre mö
ētetüñ nte eke ererimbot, ererimbot önyuñ akpañ utöñ
6 önö mö. Nyin idi eke Abasi : enye emi öfiökde Abasi
akpañ utöñ önö nyin ; enye emi midige eke Abasi ikpañke
utöñ inö nyin. Nyin ida ñkpö emi ifiök spirit akpanikö
ye spirit abiaña.

7 Ndima, ëyak nyin ima kiet eken : koro ima edide eke
Abasi ; ndien kpukpru owo kiet kiet emi enyenede ima,
8 Abasi obon enye, enye önyuñ öfiök Abasi. Enye emi
9 mimaña ima ifiökke Abasi; koro Abasi edide ima. Ke ñkpö
emi ēkeyarare ima Abasi kesit nyin, nte Abasi ökodönde
edibon Eyen Esie kierakiet ediduk ke ererimbot, man nyin
10 ikpodu uwem oto ke Enye. Ima odu ke ñkpö emi, idige
nte nyin ikamade Abasi, edi nte Enye akamade nyin,
ökönyuñ ödönde Eyen Esie ndidi osio-isop midiöñkpö
11 nyin. Ndima, edieke Abasi akamade nyin ntem, nyin
12 ikpönyuñ ima kiet eken. Akananam baba owo kiet
ique Abasi : edieke nyin imade kiet eken, Abasi odu
kesit nyin, ndien ënam ima Esie öfön ama ke esit nyin :
13 nyin ida ñkpö emi ifiök ite, nyin idu ke esit Esie, Enye
önyuñ odu ke esit nyin, koro Enye önöde nyin Spirit Esie.
14 Ndien nyin imokut inyuñ itiñ ikö ntiense ite, Ete ökodöñ
15 Eyen ndidi Andinyaña ererimbot. Owo ekededi eke
edinyimedede ete Jesus edi Eyen Abasi, Abasi odu kesit
16 esie, enye önyuñ odu kesit Abasi. Ndien nyin imöfiök
imönyuñ inim ima eke Abasi amade nyin ke akpanikö.
Abasi edi ima ; ndien enye emi odude ke ima odu kesit
17 Abasi, Abasi önyuñ odu kesit esie. Ke ñkpö emi ēma
ënam ima öfön ama ye nyin, man nyin inyene uko ke usen
ikpe ; koro nte Enye eticde, kpa ntre ke nyin itie ke
18 ererimbot emi. Baba ndik iduhe ke ima : edi ima eke
öfonde ama öduök ndik, koro ndik enyenede ufen ; ndien
19 inamke enye emi efeghede ndik öfön ama ke ima. Nyin
20 imama, koro Enye ekebemde iso ama nyin. Owo ama
ödöhö ete, Ami 'ma Abasi, ndien asua eyen-ete esie, enye
edi osu-nsu : koro enye emi mimaña eyen-ete esie emi
enye okutde, ikemeke ndima Abasi emi enye mique .

21 Ndien nyin inyene item emi oto ke Enye, ete, enye emi amade Abasi ama eyen-ete esie nde.

5 Owo ekededi emi onimde ete, Jesus edi Christ, Abasi obon enye.: ndien owo ekededi emi amade Enye emi okobonde, önyuñ ama Enye emi edide edibon Eyen Esie.
 2 Nyin ida emi ifiök ite, nyin ima nditö Abasi, kini nyin
 3 imade Abasi, inyuñ inimde mitem Esie. Koro emi edide
 ima Abasi, ete, nyin inim mitem Esie ; mitem Esie inyuñ
 4 idobike. Koro ñkpö ekededi eke Abasi obonde akan
 ererimbot : ndien emi edi edikan oro akande ererimbot,
 5 kpa mbuötidem nyin. Ndien anie edi andikan ererimbot,
 iböhöke enye emi onimde ke akpanikö ete, Jesus edi Eyen
 6 Abasi ? Emi edi Enye emi ekedide ke möñ ye iyip, kpa
 Jesus Christ ; idige ke möñ oro ikpöñ, edi ke möñ oro ye
 7 iyip oro. Ndien edi Spirit etiñ ikö ntiense, koro Spirit
 8 edide akpanikö. Koro ita édu emi étiñde ikö ntiense,
 Spirit, ye möñ, ye iyip : mbita oro ényuñ ésaña ñkpö
 9 kiet. Nyin ima inyime ikö ntiense owo, ikö ntiense Abasi
 okpon akan : koro ikö ntiense Abasi edi emi, ete, Enye
 10 ama etiñ ikö ntiense abaña Eyen Esie. Enye emi onimde
 Eyen Abasi ke akpanikö enyene ikö ntiense oro ke esit
 esie : enye emi minimke Abasi ke akpanikö anam
 Enye edi osu-nsu ; koro enye minimke ikö emi Abasi
 11 eketiñde nte ntiense abaña Eyen Esie ke akpanikö. Ndien
 ikö ntiense edi emi, ete, Abasi ökönö nyin nsinsi uwem,
 12 uwem emi önyuñ odu ke Eyen Esie. Enye emi enyenede
 Eyen enyene uwem oro ; enye emi minyeneke Eyen Abasi
 inyeneke uwem oro.
 13 Mewet ñkpö emi 'nö mbufo, man mbufo éfiök éte,
 mbufo ényene nsinsi uwem, kpa mbufo emi énímde enyiñ
 14 Eyen Abasi ke akpanikö. Ndien emi edi uko emi nyin
 inyenede ye Enye, ete, edieke nyin ibeñede ñkpö ekededi
 15 nte Enye amade, Enye okop önö nyin : ndien edieke
 nyin ifiökde ite, Enye okop önö nyin, ibeñe se ibebeñe,
 nyin imöfiök ite, nyin imenyene ebeñe oro nyin ibeñede
 16 Enye. Owo ekededi ama okut eyen-ete esie anamde
 idiöñkpö eke midige idiöñkpö mkpa, enye edibeñe, ndien
 Abasi eyenö enye uwem önö mö emi minamke idiöñkpö
 17 mkpa. Idiöñkpö mkpa odu : ndöhöke nte, enye ekpe-
 beñe abaña emi. Kpukpru uquañido edi idiöñkpö :
 ndien idiöñkpö odu eke midige idiöñkpö mkpa.

UDIANA-AKPA NWED JOHN 1

- 18 Nyin imöfiök ite owo ekededi emi Abasi obonde inamke idioñkpö ; edi enye emi Abasi obonde ekpeme idemesie,
19 andidiök inyuñ itukke enye. Nyin imöfiök ite, nyin idi eke Abasi, öfuri ererimbot önyuñ anana kesit andidiök.
20 Ndien nyin imöfiök ite, Eyen Abasi ama edi, ama önyuñ önö nyin eti ibuot, ete, nyin ifiök Enye emi edide akpanikö, nyin inyuñ idu ke Enye emi edide akpanikö, kpa ke Eyen Esie Jesus Christ. Emi edi ata Abasi ye nsinsi uwem.
21 Nkpri nditö mi, ekpeme idem edianare ke ndem.
-

UDIANA-AKPA NWED JOHN

- 1 Ebiowo *civet* önö edimek eti añwan ye nditö esle, emi ami 'made ke akpanikö ; inyuñ idige ami ikpöñ, edi 2 kpukpru mō ñko emi ēfiökde akpanikö ; kabaña akpanikö emi odude kesit nyin, emi edinyuñ odude ye nyin ke nsinsi : 3 mfön, mböm ye emem ēyedu ye nyin ēto ke Abasi Ete, ēnyuñ ēto ke Jesus Christ, Eyen Ete, ke akpanikö ye ima. 4 Madara eti eti koro 'ma ñkut *ndusuk* nditö fo ēsañade 5 ke akpanikö, kpa nte nyin iköböde Ete item. Ndien kemi mebeñe fi, eti añwan, idige nte ñwetde öbufa item 'nö fi, edi item oro nyin ikenyenede toto ke eritöñö, ete, 6 nyin ima kiet eken. Ndien emi edi ima, ete, nyin ikpesaña ke mitem Esie. Emi edi item oro, kpa nte mbufo ēkekopde 7 toto ke eritöñö, ēte, mbufo ēsaña kesit. Koro ediwak mbon abiaña ēma ēwöñö ēduk ke ererimbot, kpa mō emi minyimeke ite, Jesus Christ edi ke öbukidem. Emi edi 8 andibiaña ye andibiöñö Christ. Ekpeme idem, mbak mbufo ēdiduök ñkpö oro nyin ikenamde, edi man mbufo 9 ēnyene öfuri utip. Owo ekededi eke akade iso, minyuñ itieneke se Christ ekpepde, inyeneke Abasi : enye emi etienede erikpep oro, kpa enye enyene Ete ye Eyen. 10 Edieke owo ekededi etienede mbufo, minyuñ idaha erikpep emi idi, ēkuda enye ēduk ke ufök mbufo, ēkunyuñ ēköm 11 enye : koro owo emi ökönde enye abuana ke midiök utom esie. 12 Ke 'nyenede ediwak ñkpö ndiwet 'nö mbufo, nyomke ndiwet ke ñwed ye möñwet : edi modori enyin nditieno

ŌYŌHŌ ŅWED JOHN ITA 1

mbufo, 'nyuñ ntñ iso ye iso, man ēnam idaresit mbufo
13 öyöhö. Nditö edimek eyen-ēte fo aňwan ēköm fi.

ŌYŌHŌ ŅWED JOHN ITA

- 1 Ebiowo *ewet* önö edima Gaius, emi ami 'made ke akpanikö.
- 2 Edima, ami mbōñ akam nte, ke kpukpru ñkpö afo okpokut unen önyuñ okut nsöñidem, nte ukpōñ fo okutde 3 unen. Koro ami ñkadatde esít eti eti, kini nditö-ēte ēkedide ēnyuñ ëtñde ikö ntiense ēbaña akpanikö fo, kpa 4 nte afo asañade ke akpanikö. 'Nyeneke idaresit eke okponde ebe emi, nte ñkopde nte nditö mi ēsañade ke akpanikö.
- 5 Edima, afo ananam utom akpanikö ke ñkpö ekededi eke afo anamde önö mö emi ëdide nditö-ēte ye isen owo 6 ñko ; emi ëtiñde ikö ntiense ēbaña ima fo kiso ufök Abasi : afo eyetüm anam ke anyañade mö ke isañ mö nte odotde 7 Abasi : koro kabaña Enyiñ oro ke mö ëkewöñö, iböhö 8 Me-Gentile ñkpö. Mödo nyin ikpedade oruk owo emi ke idaresit, man nyin ídi nsaña-utom ye akpanikö.
- 9 Nkewet ndusuk ñkpö 'nö ufök Abasi : edi Diotrephe, 10 emi amade ndidi ëtubom kotu mö, inyimeke nyin. Mödo, edieke ami ndide, nyenam mö ëti utom oro enye anamde, ke eritiñ midiök ikö ndian nyin : ndien ke oro mikemke enye, enye ke idemesie idaha nditö-ēte iduk ke ufök esie, ndien mö emi ëkpemade ndida mö, enye akpan, önyuñ ebín mö osio ke ufök Abasi. Edima, kukpebe se idiökde, 11 edi se ifonde. Enye emi anamde eti edi eke Abasi : enye 12 emi anamde idiök ique Abasi. Kpukpru owo ye akpanikö ke idemesie ëtiñ ikö ntiense ēbaña Demetrius : ih, nyin inyuñ itñ ikö ntiense ; ndien afo ömöfiök ete, ikö ntiense nyin edi akpanikö.
- 13 Nkenyene ediwak ñkpö ndiwet 'nö fi, edi 'maña 14 ndida möñwet ye pen ñwet 'nö fi : edi modori enyin ndiwara ñkut fi, ndien nyin iyetiñ iso ye iso. Emem odu ye afo. Mufan ëköm fi. Köm mufan ke enyin.

ÑWED JUDE 1

ÑWED JUDE

- 1 JUDAS, owo Jesus Christ, ye eyen-eka James. ewet
önö mö eini ēkotde, emi ēdide ndima ke Abasi Ete,
2 emi ēnyuñ ēkpemedé mö ënö Jesus Christ: yak mböm
ye emem ye ima ëdödiöñ ëwak ënö mbufo.
- 3 Ndima, kini ami ñkesinde ifik ndiwet 'nö mbufo mbaña
erinyaña emi ēnyañade mbufo ye nyin, esit enyik mi
ndiwet 'nö mbufo nyire mbufo ndisöñö ñwana mbaña
- 4 mbuötidem eke ēkeyakde ënö mbon Abasi ini kiet. Koro
ndusuk owo ëma ënyöni ke ndibe ëduk, kpa mö emi
ëkenimde ënö ubiom-ikpe emi ko ke eset, menana-uteñé
Abasi, emi ënamde mfön Abasi nyin akabare edi mbukpo
ido, ënyuñ ëkañde Jesus Christ, Ëtubom ye Õböñ nyin
kierakiet.
- 5 Moyom nditi mbufo, okposuk edi nte mbufo ëfiökde
kpukpru ñkpö ëma, nte, Jehovah, ke Enye ama okosio
idut kiet ke isöñ Egypt, okosobo mö emi minimke ke
- 6 akpanikö. Ndien me-angel ñko, emi miketiehe ke obio
mö, edi ëkpönde ata ebiët iduñ mö, Enye onim ke nsinsi
- 7 ñkpököbi ke ekim önö ikpe aqua usen oro. Kpa nte
Sodom ye Gomorrah, ye me-obio emi ëkande mö ëkuk,
ke ido memö emi ëyakde idem ënö use, ënyuñ ëbinde
esen öbukidem, ndien ëním mö ke uwut-ñkpö, ëte, ëkpekut
- 8 ufen ke nsinsi ikañ. Edi kpa suk ntre memö emi ñko
ke eridaba ndap ësabare öbukidem, ënyuñ ësin erikara
- 9 ke ndek, ënyuñ ësuñi mböñ. Edi Michael, ëtubom me-
angel, kini añañwanade ye devil enenide abaña okpo Moses,
inyeneke uko nditñ ikö icuñi ndian enye, edi ödöhö ete,
- 10 Jehovah osuk asua önö fi. Edi memö emi ësuñi ñkpö
ekededi emi mö mifiökke: ndien ñkpö eke mö ëfiökde
ke uduot mö, kpa nte munam eke minyeneke ibuot, ke
- 11 ñkpö emi ke ësobo mö. Ödödiök önö mö ! koro mö
ëkesañade ke usuñ Cain, ënyuñ ëfeghede itök otíme otíme
ke ndidue Balaam ëyom utip, ënyuñ ëtak ke ntut-utöñ
- 12 Korah. Memö emi ëdi ndibe ikpö itiat ke usörö ima
mbufo kini mö ëdiade usörö ye mbufo, mekpemeröñ eke
ëbökde idemmö ifekheke ndik; mö ëdi obubit enyöñ,
eke minyeneke möñ, eke ofim ëbinde; me-eto ini mfri
eke ëyemerede iñwomke mfri, ëkpäña utim ikaba, ëdibere
- 13 mö ke öruñ; ndidama mbufut aqua inyañ, ëkpöhi but

ERIYARARE JOHN 1

- mō nte efot; ndyoñ ntantafioñ, emi ēnimde ata ekim
14 önō mō ke nsinsi. Ndien Enoch ñko, öyöhö owo itiaba
ötöñöde ke Adam, eketiñ prophecy önō mō, ete, Sese,
15 Oböñ ke edi ye me-thousand edisana iköt Esie duop, ndikpe
ikpe 'nō kpukpru owo, ndinyuñ 'nam ikpe obiom menana-
uteñé Abasi kabaña kpukpru utom unana-uteñé Abasi
eke mō ēnamde ke unana-uteñé, ye kabaña kpukpru
mfpösöñ ikö eke midiök menana-uteñé ëtiñde édian Enye.
16 Memō emi édi mesuk-uyo, ye meseme eseme, emi ésañade
ke midiök itöñ mō (inua mō ényuñ ëtiñ ikö iseri), emi
ëteñede owo enyin man ékpekut udori.
17 Edi mbufo, ndima, éti ikö oro me-apostle Oböñ nyin
18 Jesus Christ ékebemde iso ëtiñ; nte mō ékedöhöde
mbufo, éte, Ke akpatre ini mbon nsakhi éyedu, emi
19 édisañade ke midiök itöñ mō. Edi memō emi ēnam
eridianare, édi mbio öbukidem, inyuñ inyeneke Spirit.
20 Edi mbufo, ndima, ēnam idemmbufo éköri ke ata edisana
mbuötidem mbufo, ényuñ éböñ akam ke Edisana Spirit,
21 man ékpeme idemmbufo ke ima Abasi, ke édoride enyin
ke mböm Oböñ nyin Jesus Christ emi öwöröde nsinsi
22 uwem. Ndien étua ndusuk mō emi édude ke iyikhe
23 mböm; ényuñ ényaña ndusuk, ke eridabare mō ke ikañ;
ényuñ étua ndusuk owo mböm ke ndik; ényuñ ésua kpa
edisine-ñkpö emi öbukidem asabaredo.
24 Énō Enye emi ekemedé ndikpeme mbufo mbak édidiuo,
'nyuñ 'ním mbufo éfön éma kiso uböñ Esie ke ata akamba
25 idaresit, énō Abasi kierakiet Andinyaña nyin, oto ke
Jesus Christ Oböñ nyin, ukpono, ye uböñ, ye obio, ye
odudu, ebem ini iso, kemí, ye ke nsinsi. Amen.
-

IKÖ ERIYARARE JOHN

- 1 ERIYARARE Jesus Christ, emi Abasi ökönöde Enye
ndiwut iköt Esie, ñkpö emi ényenede ndiwörö ke
ini esisit: ndien Enye ödöñ angel Esie ayarare önö
2 John owo Esie; emi etiñde ikö ntiense abaña ikö
Abasi, ye ikö ntiense Jesus Christ, kpa kabaña kpukpru
3 ñkpö emi enye okokutde. Öföfön önö enye emi okotde,

ERIYARARE JOHN 1

ye mö emi ēkopde me-ikö prophecy emi, ēnyuñ ēnímde me-ñkpö eke ēwetde kesit : koro ini ke ekpere.

- 4 John *ewet* önö mufök Abasi itiaba emi ēdude ke Asia, *ete* : Mfön ye emem ēdu ye mbufo ēto ke Enye emi odude emi ökönyuñ odude emi edinyuñ edide ; ēnyuñ ēto ke
- 5 me-spirit itiaba emi ēdude kiso ebekpo Esie ; ēnyuñ ēto ke Jesus Christ emi edide ntiense akpanikö, ebem iso 'mana kotumekpa-mkpa, ye andikara ndidem ererimbot. Enö Enye emi akamade nyin, ökönyuñ asanade nyin
- 6 ayak ke midiöñkpö nyin ke iyip Esie ; ndien Enye akanam nyin idi obio, idi moku inö Abasi Ete Esie ; enö Enye
- 7 uböñ ye erikara ke nsinsi. Amen. Sese, Enye ke edi ke obubit enyöñ ; kpukpru enyin ēyeniyuñ ēkut Enye, ye mö emi ēkekimde Enye ; ndien kpukpru midut ererimbot ēyetuaña Enye. Yak edi ntre, Amen.
- 8 Jehovah Abasi ödöhö ete, Ami ndi Alpha ye Omega, emi odude emi ökönyuñ odude emi edinyuñ edide, Andikpon-ñkan.
- 9 Ami John, eyen-ete mbufo ye andibuana ye mbufo ke ukut ye obio ye ime ke Jesus, ñkodu ke isuo emi ekerede Patmos, kabaña ikö Abasi ye ikö ntiense
- 10 Jesus. Ñkodu ke Spirit ke usen Oböñ, ndien ñkop
- 11 ökpösöñ uyo ke edem mi, nte eke ukorowo, ete, Se afo okutde wet ke ñwed, nyuñ nö ēsök me-ufök Abasi itiaba ; ēsök Ephesus, ye Smyrna, ye Pergamum, ye Thyatira,
- 12 ye Sardis, ye Philadelphia, ye Laodicea. Ndien ami ñkabare nte nse uyo eke ödöhöde ye ami. Ndien ke
- 13 ñkabareded ñkut muwuk-utuenikañ gold itiaba ; ndien kuföt muwuk-utuenikañ oro, Kiet emi ebiëtde eyen owo, emi esinede edisine-ñkpö osim ukot Esie, mböbö gold
- 14 önyuñ oböbö Enye ke ikpanesit. Ndien ibuot Esie ye idet Esie ēfia nte afia idet eröñ, nte snow ; enyin Esie
- 15 ēnyuñ ebiët edeme ikañ ; ukot Esie ēnyuñ ebiët edisem okpoho, nte ñkpö eke ēnamde enye asana ke furnace ;
- 16 uyo Esie önyuñ ebiët uyo ediwak möñ. Ndien Enye akama ntantafioñ itiaba ke ubök nasia Esie : edisop ofut iso iba önyuñ öwörö Enye ke inua : iso Esie önyuñ
- 17 ebiët utin ke enye ayamade ke odudu esie. Ndien kini ami ñkutde Enye, nduö ke ukot Esie nte owo emi akpade. Ndien Enye odori mi ubök nasia Esie ke idem, ete, Kufeghe ;
- 18 Ami ndi mbeimiso ye akpatre, ye Enye emi odude uwem ; Ami 'ma mkpa, ndien sese, Ami ndodu uwem ke nsinai,

ERIYARARE JOHN 2

19 mönyuñ ñkama mukpökhöre mkpa ye Hades. Mödo wet ñkpö oro afo okokutde, ye ñkpö emi ēdude,
20 ye ñkpö emi ēdiwöröde ke ini iso; ndibe ndibe ñkpö ntantafioñ itiaba emi afo okokutde ke ubök nasia mi, ye eke muwuk-utuenikañ gold itiaba. Ntantafioñ itiaba ēdi me-angel mufök Abasi itiaba: ndien muwuk-utuenikañ itiaba ēdi mufök Abasi itiaba.

- 2 Wet nō angel ufök Abasi ke Ephesus, etc ;
Enye emi akamade ntantafioñ itiaba ke ubök nasia Esie, Enye emi asañade kuföt muwuk-utuenikañ gold
2 itiaba, ödöhö ñkpö emi, etc ; Möfiök utom fo, ye se afo añwanade ndinam, ye ime fo, nte afo munyuñ ukemeke ndiyö midiök owo, ökönyuñ odomode mö emi ēkotde idemmö me-apostle, ndien mö idige, ökönyuñ okutde etc,
3 mö ēdi mesu lsu ; ndien afo emenyene ime ökönyuñ öyö ñkpö kabaña enyñ mi, unyuñ ukabakere ukpa mba.
4 Edi menyene se mbiomde fi, emi afo ökökpönde akpa
5 ima fo. Mödo ti ebiët emi afo otode öduö, nyuñ kabare esit, nyuñ nam mbemiso utom ; midige ntë Ami nyetiene fi, nyenyuñ 'men muwuk-utuenikañ fo ke ebiët esie mfep,
6 ke afo mukabakere esit. Edi afo emenyene emi, nte afoasuade mutom Me-Nicolaitan, emi ami 'nyuñ nsuade.
7 Enye emi enyenede utöñ, yak enye okop se Spirit ödöhöde mufök Abasi. Nyenö enye emi akande, nyenö enye ndidja mfri eto uwem, emi odude ke Paradise Abasi.
8 Nyuñ wet nō angel ufök Abasi ke Smyrna, etc ;
Enye emi edide mbemiso ye akpatre, emi akakpade ökönyuñ ötwñöde ntak odu uwem, ödöhö ñkpö emi,
9 etc : Möfiök ukut fo ye ubuene fo (edi afo emenyene ñkpö), ye isuñi mö emi ēdöhöde etc, mimö idi Me-Jew,
10 ndien mö idige, edi, ēdi synagogue Satan. Kufeghe ukut ukut ñkpö emi afo ediwarade ndikut : sese, devil möñ esin ndusuk mbufo ke ufök-ñkpököbi, man ēdomo mbufo ; ndien mbufo ēyekut ukut ke usen duop. Nam akpanikö tutu osim mkpa, ndien Ami nyenö fi anyanya uwem.
11 Enye emi enyenede utöñ yak enye okop se Spirit ödöhöde mufök Abasi. Enye emi akande, utöñö-ntak inkpa iditukke enye.
12 Nyuñ wet nō angel ufök Abasi ke Pergamum, etc ;
13 Enye emi enyenede edisöp ofut Iso iba ödöhö ñkpö emi, etc : Möfiök ebiët emi afo öduñde, kpa ebiët emi

ebekpo Satan odude : afo ömönyuñ omum enyiñ Mi akama, ukunyuñ ukañke akpanikö Mi, kpa ke musen Antipas ntiense Mi, owo akpanikö Mi, emi ēkewotde kotu

- 14 mbufo, ke ebiët emi Satan oduñde. Edi Ami menyene ndusuk ñkpö eke mbiomde fi, koro afo emenyene ndusuk owo do emi ēnïnde se Balaam ekpepde ke akpanikö; emi ekpepde Balak ndiduök ñkpö utuak-ukot kiso nditö Israel, man mö ēdia ñkpö eke ēwade ēnö ndem, ēnyuñ 15 ēnam use. Kpa ntre ñko afo emenyene ndusuk owo emi ēnïnde se Me-Nicolaitan ēkpepde ke akpanikö suk 16 ke ido emi. Kabare esit ndien ; midige ntre, möñ ñwara ntiene fi, nyenyuñ nda ofut inua Mi ñwana eköñ ye mö. 17 Enye emi enyenede utöñ, yak enye okop se Spirit ödöhöde mufök Abasi. Enye emi akande, nyenö enye ndibe ndibe manna, nyenyuñ 'nö enye afia itiat, ndien ke itiat oro ēwet öbufa enyiñ, emi baba owo kiet mifiökke, ke miböhöke enye emi öböde.

- 18 Nyuñ wet nö angel ufök Abasi ke Thyatira, ete ;
 Eyen Abasi, emi enyin Esie ēbiëtde edeme ikañ, ukot Esie ēnyuñ ēbiëtde edisem okpoho, ödöhö ñkpö emi,
 19 ete : Möfiök mutom fo, ye ima fo ye mbuötidem ye erinam ñkpö ye ime, ye nte akpatre utom fo ēwakde ēkan mbemiso.
 20 Edi menyene se mbiomde fi, koro afo öyüde ñwan oro Jezebel, emi okotde idemesie prophet añañwan ; ndien enye ekpep önyuñ atap iköt mi ndinam use, 'nyuñ
 21 ndia ñkpö emi ēwade ēnö ndem. Ndien Ami ñkönö enye ini eke akpakabarede esit ; ndien enye inyimeke
 22 ndikabare esit mbaña use esie. Sese, Ami möduök enye ke bed, mönyuñ nduök mö emi ēsinde efibe ye enye ke aqua ukut, ke mö mikabakere esit ibaña mutom esie.
 23 Ndien Ami nyeda mkpa ñwot nditö esie ; ndien kpukpru mufök Abasi ëyefiök ëte, Ami ndi Enye emi öduñöredë ekput ye esit : Ami nyenyuñ 'nö mbufo kiet kiet nte
 24 ekemde ye utom mbufo. Edi Ami ndöhö mbufo, ndöhö mö eñwen emi ēdude ke Thyatira, adaña owo nte minyene-ke erikpep emi, emi mifiökke ndituñö ñkpö Satan, nte mö ēdöhöde ; Ami ndorike mbufo baba mbiomo eñwen.
 25 Edi mbufo ëtim ēmum se mbufo ēnyenede tutu Ami ndi.
 26 Ndien enye emi akande, ye enye emi onimde mutom Mi tutu osim akpatre, nyenö enye odudu ndikara midut :
 27 enye eyenyuñ akara mö ke esañ uquak, nte ēbomde ñkpö' obot-eso mbai mbai : nte Ami 'nyuñ mböde Ëte Mi :

ERIYARARE JOHN 3

28 ndien Ami nyenö enye ntantafioñ usenubök. Enye emi
 29 enyenede utöñ, yak enye okop se Spirit ödöhöde mufök
 Abasi.

3 Nyuñ wet nö angel ufök Abasi ke Sardis, ete ;

Enye emi enyenede me-spirit Abasi itiaba, ye me-
 ntantafioñ itiaba, ödöhö ñkpö emi, ete : Möfiök mutom
 fo, nte afo enyenede enyiñ, ete, afo ododu uwem, ndien
2 afo amakpa. Tiñ enyiñ se, nyuñ söñö ñkpö emi
 ēsukhöde, emi ēkeyomde ndikpa : koro meñque baba
3 utom fo kiet eke anamde ama kiso Abasi Mi. Ti ndien
 se afo ökóböde, ökönyuñ okopde ; nyuñ kpeme, nyuñ
 kabare esit. Mödo edieke afo mudukpemeke, Ami nyedi
 nte inö, ndien afo udufiökke ñkanika eke Ami nditienedē
4 fi. Edi afo emenyene enyiñ eke miwakke ke Sardis emi
 mikesabakere edisine-ñkpö mö ; ndien mö ēyesaña ye
5 Ami ke mfia edisine-ñkpö ; koro mö ēdotde. Enye emi
 akande, ntem ēyesine enye afia edisine - ñkpö ; ndien
 Ami ndisökhike enyiñ esie ke ñwed uwem mfep, ndien
 Ami nyenyime enyiñ esie kiso Ète Mi, ye kiso me-angel
6 Esie. Enye emi enyenede utöñ, yak enye okop se Spirit
 ödöhöde mufök Abasi.

7 Nyuñ wet nö angel ufök Abasi ke Philadelphia, ete ;

Enye emi edide edisana, Enye emi edide akpanikö, Enye
 emi enyenede ukpökhöre David, Enye emi ebererede,
 ndien baba owo kiet idiberike, emi önyuñ eberide, ndien
8 baba owo kiet iberekere, ödöhö ñkpö emi, ete : Möfiök
 mutom fo (sese, monim usuñ eke anade iñwañ kiso fo emi
 baba owo kiet mikemeke ndiberi), nte afo emenyene ekpri
 odudu, ökönyuñ onimde ikö Mi, ukunyuñ ukañke enyiñ Mi.
9 Sese, Ami mönö ndusuk owo ke synagogue Satan, mö emi
 ödöhöde ète, mimö idi Me-Jew, ndien mö idige, edi ēsu nsu :
 sese, nyenam mö ēdi ēdituak ibuot ke ukot fo, ēnyuñ
10 ēfiök ète, Ami 'ma 'ma fi. Koro aio ekekpmene ikö
 imé Mi, Ami nyenyuñ ñkpeme fi nsio ke ñkanika idomo
 oro editienedē öfuri ereribot, ndidomo mö emi ēduñde
11 ke lsöñ. Ami ke ndi iwiwa ; tím kama se afo enyenede, man
12 baba owo kiet ökubö anyanya fo. Enye emi akande.
 nyenam enye edi adakha ke temple Abasi Mi, ndien enye
 idiwöröké aba do : ndien Ami nyewet enyiñ Abasi Mi,
 ye enyiñ obio Abasi Mi, öbufa Jerusalem, emi ösukhöredē
 oto ke heaven oto ke Abasi Mi, ye öbufa enyiñ Idemmi.

ERIYARARE JOHN 4

- 13 nsin enye ke Idem. Enye emi enyenede utōñ, yak enye okop se Spirit ödöhöde mufök Abasi.
- 14 Nyuñ wet nö angel ufök Abasi ke Laodicea, ete ;
Enye emi edide Amen, Eti ntiense akpanikö, Eritöñö ñkpö emi Abasi okobotde, ödöhö ñkpö emi, ete :
- 15 Möfiök mutom fo, nte afo ubitke unyuñ ufiopke ; Ami
 16 mfpama nte afo ebit me ofiop. Ntre koro afo edide mem mem, mufiopke munyuñ ubitke, Ami nyekpöhi fi ke inua
- 17 Mi infep. Koro afo ödöhöde ete, Ami menyene inyene, 'ma 'nyuñ ñkö inyene, 'nyuñ 'nanake ñkpö ; munyuñ ufiökke nte afo edide obukpo ñkpö ye ñkpö mböm ye
- 18 ubuene ye 'nan ye iferi : Ami 'nö fi item nte, edep ye Ami gold eke ēnamde asana ke ikañ, man afo akabare enyene inyene ; ye afia edisine-ñkpö, man afo esine ñkpö, but iferi fo ökunyuñ ayarare ; ye ibök enyin ndiyet enyin fo,
- 19 man afo okut usuñ. Adaña owo nte 'made, Ami nsua 'nö
 20 'nyuñ ntunö : mödo fiop esit, nyuñ kabare esit. Sese, Ami ndada ke usuñ 'nyuñ ntuak : owo ekededi ama okop uyo Mi, önyuñ eberere usuñ, Ami nyeduk ntien enye, nyenyuñ
- 21 ndia ñkpö ye enye, enye eyenuñ adia ye Ami. Enye emi akande, nyenö enye ösukhöre etie ye Ami ke ebekpo Mi, nte Ami ñkönyuñ ñkande, 'nyuñ nsukhörede ntie ye
- 22 Ete Mi ke ebekpo Esie. Enye emi enyenede utōñ, yak enye okop se Spirit ödöhöde mufök Abasi.

- 4 Ke ñkpö emi ēma ēkebe, ami mokut, ndien sese, usuñ ana iñwañ ke heaven, ndien akpa uyo eke ñkopde, nte eke ukorowo, ödöhö ye ami, kiet ödöhö ete, Dök di ken, ndien ami nyewut fi ñkpö eke ēnyenede ndiwörö ke ini 2 iso. Idaha oro ami ñkodu ke Spirit : ndien sese, ebekpo 3 ödiökhö ke heaven, Kiet önyuñ etie ke ebekpo oro ; ndien Enye emi etiede ebiët itiat jasper ye sardius ke owo ēsede : ndien akpara akan ebekpo oro okuk, ebiët emerald.
- 4 Ndien ebekpo edip ye inañ ēkan ebekpo oro ēkuk : ndien ñkut nyehiwo edip ye inañ ētiede ke mebekpo oro, esine mfia edisine-ñkpö ; ēnyuñ ēyara mö anyanya gold ke 5 ibuot. Ndien mineñ mineñ ye me-uyo ye obuma ēto ke ebekpo ēwöñö. Ndien utuenikañ ikañ itiaba ēsesak kiso ebekpo, emi ēdide Me-Spirit Abasi itiaba ; ndien kiso 6 ebekpo ñkpö nte inyañ glass odu, ebiët crystal ; ndien kuföt ebekpo, ye ke ñkan ñkuk ebekpo, medu-uwem inañ 7 ēdu, emi enyin ēyöhöde mö ke iso ye ke edem. Ndien

akpa odu-uwem ebiêt lion, udiana-akpa odu-uwem ebiêt eyen-enañ, öyöhö odu-uwem ita enyene iso nte eke owo, ndien öyöhö odu-uwem inañ ebiêt ntrukpoi eke efede.

8 Ndien medu-uwem inañ oro, emi kpukpru mö kiet kiet enyenede mba itiokiet itiokiet, öyöhö ye enyin ékanare ēkuk ye ke esit : ndien mö idopke ke uwemeyo ye ke okoneyo ndidöhö ëte, Edisana, Edisana, Edisana *edi* Jehovah Abasi, Ata Ökpösöñ, emi okodude emi önyuñ 9 odude emi edinyuñ edide. Ndien kini medu-uwem oro édinöde Enye emi etiede ke ebekpo, Enye emi odude uwem 10 ke nsinsi nsinsi, uböñ ye ukpono ye ekön, nyebiowo edip ye inañ oro öyeduö ke iso Enye emi etiede ke ebekpo, öyenyuñ étuak ibuot ènö Enye emi odude uwem ke nsinsi 11 nsinsi, öyenyuñ öduöñö anyanya mö kiso ebekpo, ëte, Afo, Oböñ ye Abasi nyin, omidot ndida uböñ ye ukpono ye odudu : koro ato okobotde kpukpru ñkpö, ndien oto ke uduak fo mö ökedu, ökenyuñ èboro.

5 NDIEN ami ñkut ke ubök nasia Enye emi etiede ke ebekpo ñwed emi éwetde ñkpö ke esit ye ke edem, eke 2 édade seal itiaba ëtim édian. Ndien ami ñkut ökpösöñ angel atañade ke ökpösöñ uyo, etc, Anie odot ndikub- 3 õre ñwed, 'nyuñ ndianare me-seal esie ? Ndien baba owo kiet ke heaven, me ke isöñ, me kidak isöñ, ikemeke 4 ndikubõre ñwed, me ndise enye. Ndien ami ntua ökpösöñ eyet, koro mique baba owo kiet emi odotde ndikubõre 5 ñwed oro, me ndise enye : ndien nyebiowo oro kiet ödöbö mi, etc, Kutua : sese, Lion emi otode ke esien Judah, Oruñ David, ama akan, ndikubõre ñwed ye me-seal esie 6 itiaba. Ndien ami ñkut kuföt ebekpo ye kuföt medu-uwem inañ oro, ye kuföt nyebiowo, eyen-eröñ adade, nte ñkpö eke ökewotde Enye, enyene nduk itiaba, ye enyin itiaba, emi édide Spirit Abasi itiaba, emi édönde èwöñö 7 öka ke öfuri ererimbot. Ndien Enye edi edisio *enye* ke 8 ubök nasia Enye emi etiede ke ebekpo. Ndien ke Enye ama akada ñwed oro, medu-uwem inañ oro ye nyebiowo edip ye inañ oro öduö kiso Eyen-eröñ, kpukpru inö kiet kiet önyene harp, ye me-bowl gold eke incense öyöhöde 9 kesit, emi édide me-akam mbon Abasi. Ndien mö équö öbufa iquö, ëte, Afo omidot ndida ñwed, 'nyuñ ndianare me-seal esie : koro ökewotde Fi, Afo ökönyuñ adade iyip Fo edep owo ke kpukpru esien ye usem ye obio ye idut önö

ERIYARARE JOHN 6

10 Abasi, ökönyuñ anamde mö ëkabare ëdl obio ye moku ènö
11 Abasi nyin ; mö ènyuñ êkara ke isöñ. Ndien ami ñkut,
'nyuñ ñkop uyo ekese angel, emi ëkande ebekpo ye medu-
uwem oro ye nyebiowo oro ëkuk ; ndien ibat mö osim
thousand duop ke itie thousand duop, ye me-thousand ke
12 itie me-thousand ; ëdöhö ke ökpösöñ uyo, ëta, Eyen-eröñ
emi ëkewotde omodot ndibö odudu, ye inyene, ye ifiök, ye
13 ukeine, ye ukpono, ye uböñ, ye eridiöñ. Ndien ami ñkop
nte kpukpru ñkpö eke ëbotde, emi ëdude ke heaven, ye ke
isöñ, ye kidak isöñ, ye ke aqua inañ, ye kpukpru ñkpö eke
ëdude mö kesit ëdöhöde ëta, Ènö Enye emi etiede ke
ebekpo, ènyuñ ènö Eyen-eröñ eridiöñ, ye ukpono, ye
14 uböñ, ye erikara ke nsinsi nsinsi. Ndien medu uwem
inañ oro ëdöhö ëta, Amen. Nyebiowo ènyuñ ëduö ke isöñ
ëtuak ibuot.

- 6 Ekem ami ñkut kini Eyen-eröñ adianarede me-seal
ìtiaba oro kiet, ndien ami ñkop nte kiet kotu medu uwem
inañ oro ödöhöde ke uyo emi ebiëtde obuina, etc, Di.
2 Ndien ami ñkut, ndien sese, afia horse, ndien enye emi
odorode enye akama utiga ; ndien ènö enye anyanya,
ndien enye öwörö edi ke akakan, ndinyuñ ñkan.
3 Ndien kini Enye adianarede udiana-akpa seal, ñkop
4 nte udiana-akpa odu uwem ödöhöde etc, Di. Ndien
horse efen öwörö edi, ididuot horse : ndien ènö enye emi
odorode kesit ndibö ererimböt emem, etc, mö ëkpenyuñ
ëwot kiet eken : ndien ènö enye akamba ofut.
5 Ndien kini Enye adianarede öyöhö seal ita, ñkop nte
øyöhö odu uwem ita ödöhöde etc, Di. Ndien ami ñkut,
ndien sese, obubit horse : ndien enye emi odorode kesit
6 akama udomo-ñkpö ke ubök esie. Ndien ñkop ñkpö nte
uyo ke uföt medu uwem inañ oro ödöhöde etc, Idomo
ibokpot kiet ke okuk kiet, ye idomo barley ita ke okuk
kiet : kunyuñ ubiat aran ye wine.
7 Ndien kini Enye adianarede öyöhö seal inañ, ami ñkop
8 nte uyo öyöhö odu uwem inañ ödöhöde etc, Di. Ndien
ñkut, ndien sese, iwat-iwat horse : ndien enyiñ enye emi
odorode enye ekere Mkpa ; Hades önyuñ etiene enye.
Ndien ènö mö odudu ke öyöhö ubak isöñ inañ, ndiwot ke
ofut, ye ke akañ, ye ke mkpa, ye ke munam iköt isöñ.
9 Ndien kini Enye adianarede öyöhö seal ition, ami ñkut
kidak itie-uwa mukpöñ mö emi ëkewotde ébaña ikö Abasi,

- 10 ye kabaña ikö ntiense oro mö ënínde ke akpanikö : ndien mö ëfiori ke ökpösöñ uyo, éte, Adaña didie, O Oböñ, Edisana ye Akpanikö, ke Afo editre ndikpe ikpe, 'nyuñ
- 11 nsio usiene iyip nyin ye mö emi éduñde ke isöñ ? Ndien énö mö kiet kiet afia öföñidem ; ényuñ édöhö mö, éte, Eduök odudu kaña ke ini esisit, tutu ibat mensaña mö ke utom ye nditö-éte mö ñko, emi édiwotde kpa nte ékewotde mö, öyöhö.
- 12 Ndien ami ñkut kini Enye adianarede öyöhö seal itiokiet, ndien isöñ enyek eti eti ; utin önyuñ akabare ebire nte öföñ ikpo eke édade idet énam, öfuri öfiöñ önyuñ
- 13 akabare etie nte iyip : ntantafioñ enyöñ ényuñ éduöñö ke isöñ, nte eto fig öduökde ñkim-ñkim fig esie, kini
- 14 ökpösöñ ofim enyeñede enye. Ényuñ émen enyöñ éfep, nte ikpa-ñwed kini éfutde enye ; ényuñ émen kpukpru
- 15 ikpö obot ye isuo ke itie mö éfep. Ndien ndidem ere-řimbot, ye mböñ, ye ikpö étubom mbon-eköñ, ye mbon inyene, ye mfpösöñ owo, ye kpukpru ifn ye nditö-isöñ,
- 16 édibe ke me-aba ye ke ikpö itiat ikpö obot : mö ényuñ édöhö ikpö obot ye ikpö itiat, éte, Eduö mimö ke idem, ényuñ édip mimö mbak iso Enye emi etiede ke ebekpo, ye
- 17 iyaresit Eyen-eröñ : koro aqua usen iyaresit mö emedi ; ndien anie emekeme ndida ?

7 **K** ñkpö emi ama ekebe amai ñkut angel inañ édade ke utit isöñ mbinañ, émum ofim isöñ mbinañ ékama, man baba ofim okufime ke isöñ, me ke inyañ, me ke eto 2 ekededi. Ndien ami ñkut angel eñwen adakhade oto ke edem usiakha utin, enyene seal Abasi emi odude uwem : ndien enye ofiori ke ökpösöñ uyo önö me-angel inañ oro

3 énöde mö ndibiat isöñ ye inyañ, ete, Ekubiat isöñ, me inyañ, me meto, tutu nyin idifik seal ke ökpö-iso iköt

4 Abasi nyin. Ndien ami ñkop ibat mö emi éfikde mö seal ke ökpö-iso, thousand ke itie ikie ye aba ye inañ, emi éfikde mö seal ke kpukpru mesien nditö Israel.

5 **E**fik thousand duopeba ke esien Judah :

Thousand duopeba ke esien Reuben :

Thousand duopeba ke esien Gad :

6 Thousand duopeba ke esien Asher :

Thousand duopeba ke esien Naphtali :

Thousand duopeba ke esien Manasseh :

7 Thousand duopeba ke esien Simeon :

ERIYARARE JOHN 8

Thousand duopeba ke esien Levi :
Thousand duopeba ke esien Issachar :

8 Thousand duopeba ke esien Zebulun :
Thousand duopeba ke esien Joseph :
Ye thousand duopeba ke esien Benjamin.

9 Ke ñkpö emi ēma ēkebe, ami ñkut, ndien sese, aqua
otu owo, emi baba owo kiet mikemeke ndibat, ēto ke
kpukpru midut, ye ke *kpukpru* esien ye obio ye usem,
ēda kiso ebekpo ye kiso Eyen-erōñ, ēsīne mfia öföñidem,
10 ēnyuñ ëkama ndak eyop ke ubök mö ; mö ēnyuñ ëfiori
ke ökpösöñ uyo, ēte, Erinyaña enyene Abasi nyin emi
11 etiede ke ebekpo, önyuñ enyene Eyen-erōñ. Ndien
kpukpru me-angel éda ëkan ebekpo ye nyebiowo ye
medu-uwem inañ oro ëkuk ; ndien mö ëduö kiso ebekpo
12 ëkubi iso mö, ēnyuñ ëtuak ibuot ënö Abasi, ēte, Amen :
Eridiöñ, ye uböñ, ye ifiök, ye eköm, ye ukpono, ye odudu,
ye akakan ēnyene Abasi nyin ke nsinsi nsinsi. Amen.
13 Ndien kiet kotu nyebiowo ödöhö mi, ete, Mö emi ësinede
14 mfia öföñidem oro édi manie, mö ēnyuñ ëto möñ ? Ndien
ami ndöhö enye, nte, Oböñ mi, afo ömöfiök. Ndien enye
ödöhö mi, ete, Memö emi édi mö emi ëwöñöde ke aqua
ukut, mö ëkenyuñ ëyet öföñidem mö, ēnyuñ ënam mö
15 ëfia ke iyip Eyen-erōñ. Mödo mö ëdude kiso ebekpo
Abasi ; mö ēnyuñ ënam ñkpö ënö Enye ke uwemeyo ye
ke okoneyo ke temple Esie : Enye emi etiede ke ebekpo
16 eyenyuñ atat tent Esie ofuk mö. Biöñ ididöñke mö aba,
itöñ idinyuñ isatke mö ; eyo me usiop ekededi idinyuñ
17 imiazza mö : koro Eyen-erōñ emi odude ke uföt ebekpo
edidi andibök mö, eyenyuñ ada mö usuñ aka ke idüm
möñ uwem : Abasi eyenyuñ öquöhöre kpukpru möneyet
ke enyin mö efep.

8 NDIEN kini Enye adianarede öyöhö seal itiaba, ndobo
2 odu ke heaven ke ñkpö nte ubak ñkanika. Ndien
ami ñkut me-angel itiaba oro édade kiso Abasi ; ndien
ënö mö ukorowo itiaba.

3 Ndien angel eñwen emi akamade ñkpö uföp-incense gold
edi edida ke itie-uwa ; ndien ënö enye ediwak incense,
ēte, adian enye ye akam kpukpru mbio Abasi ke enyöñ
4 itie-uwa gold emi odude kiso ebekpo. Ndien nsuñikañ
incense oro ye akam mbio Abasi ëto ke ubök angel édök
5 kiso Abasi. Ndien angel emen ñkpö uföp-incense, önyuñ

öyöhö enye ye ikañ itie-uwa, önyuñ öduök enye ke isöñ : ndien obuma, ye me-uyo, ye mineñ-mineñ, ye unyek-isöñ etiene.

- 6 Ndien me-angel itiaba, emi ekamade ukorowo itiaba oro etim idem ndifri.
- 7 Ndien akpa ofri, ndien edim-itiat ye ikañ, emi abuakhade ye iyip, etiene, ndien eduök mö ke isöñ : ndien efop öyöhö ubak isöñ ita, enyuñ efop öyöhö ubak meto ita, enyuñ efop kpukpru awawa mbiët.
- 8 Ndien udiana-akpa angel ofri, ndien eduök nkpö nte akamba obot eke asakde ikañ ke aqua inyañ : ndien öyöhö ubak inyañ ita akabare edi iyip ; öyöhö ubak medu uwem ita eke edude ke inyañ enyuñ ekpaña, kpa mö emi edude uwem ; enyuñ ewuri öyöhö ubak mubom inyañ ita.
- 10 Ndien öyöhö angel ita ofri, ndien akamba ntantafioñ emi asakde nte nsarañikañ oto ke enyöñ öduö, ndien enye öduö ke öyöhö ubak me-akpa ita, ye ke midim möñ ;
- 11 ndien enyiñ ntantafioñ oro ekere Idot : ndien öyöhö ubak me-möñ ita akabare edi idot ; ndien ediwak owo ekpaña éto ke me-möñ oro, koro énamde mö edoro
- 12 Ndien öyöhö angel inañ ofri, ndien emia öyöhö ubak utin ita, ye öyöhö ubak ofioñ ita, ye öyöhö ubak ntantafioñ ita ; man énam öyöhö ubak mö ita ekim, uwemeyo ökunyuñ ayama ke öyöhö ubak esie ita, ye okoneyo kpa suk ntre.
- 13 Ndien ami nkut, 'nyuñ nkpö ntrukpom kiet efede kuföt enyöñ, ödöhö ke ökpösöñ uyo, ete, Ödödiök, ödödiök, ödödiök önö mö emi eduñde ke isöñ oto ke muyo ukorowo efen, emi me-angel ita emi ényenede ndifri kaña.

- 9 NDIEN öyöhö angel ition ofri, ndien ami nkut ntantafioñ eke okotode ke enyöñ öduö ke isöñ : ndien enö enye ukpökhöre obube aqua ukpe. Ndien enye ukpökhöre obube aqua ukpe oro ; ndien nsuñikañ öwörö ke obube ödök nte nsuñikañ akamba ikañ ; ndien utin ye ikpa-
- 3 enyöñ ekim oto ke nsuñikañ obube. Ndien nkuku-nkpöyöriyö éto ke nsuñikañ ewöñö ke isöñ ; ndien enö mö
- 4 odudu nte me-scorpion isöñ ényenede odudu. Ndien edöhö mö, éte, ekubiat mbiët isöñ, me awawa nkpö ekededi, me eto ekededi, edi kpa owo oro ikpöñ ikpöñ
- 5 emi minyeneké idiöñö Abasi ke ökpö-iso mö. Ndien enö

ERIYARARE JOHN 9

mō odudu, ēte, ēkuwot mö, edi ēdutukhö mö ke öfiōñ ition : ndien ndutukhö mö ebiēt ndutukhö scorpion, 6 kini enye atigade owo. Ndien ke musen oro owo ēyeyom mkpa, edi idique enye ; ndien mö ēyeyom ndikpa, ndien 7 mkpa eyefeghe ökpōñ mö. Ndien mbiēt ñkukuñ kpöyöriyö ebiēt me-horse emi ētīmde mö ënö eköñ ; ndien ñkpö nte anyanya eke ēbiētde gold ēdoro mö ke ibuot, iso 8 mö ënyuñ ēbiēt iso owo. Ndien mö ënyene idet nte 9 idet iban, edet mö ënyuñ ēbiēt eke lion. Ndien mö ënyene ñkpö ikpanesit eköñ, nte ekpedide ñkpö ikpanesit eköñ uquak ; ndien uyom mba mö etie nte uyom me-10 chariot ekese horse eke ēfeghede ēka eköñ. Ndien mö ënyene isīm ēbiēt eke scorpion, ye eritiga ; ndien odudu mö ndinam owo ndutukhö ke öfiōñ ition odu ke isīm mö. 11 Mö ënyene angel aqua ukpe nte edidem mö : enyīñ esie ke usem Hebrew ekere Abaddon, ndien ke usem Greek enye ekere Apollyon.

12 Akpa ndutukhö ama ebe : sese, ndutukhö iba ke ēdi kañā ke ini iso.

13 Ndien öyöhö angel itiokiet ofri, ndien ami ñkop uyo oto 14 ke nduk itie-uwa gold emi odude kiso Abasi, kiet ödöhö öyöhö angel itiokiet, emi akamade ukorowo, ete, Kpökhöre me-angel inañ emi ēkóbide ke aqua akpa 15 Euphrates. Ndien ēkpökhöre me-angel inañ oro, emi ēkenimde ënö ñkanika ye usen ye öfiōñ ye isua, ēte, mö 16 ēkpewot öyöhö ubak owo ita. Ndien ibat me-udim mbon-eköñ horse edi thousand duop ke itie thousand duop 17 utīm ikaba : mokop ibat mö. Ntem ke ami ñkut me-horse ke ñkukut, ye mö emi ēdorode mö, ënyene ñkpö ikpanesit eköñ ikañ ye hyacinth ye brimstone : ndien mbuot me-horse ēbiēt mbuot me-lion ; ndien ikañ ye nsuñikañ 18 ye brimstone ëwöñö ke inua mö. Ke ufen ita oro, ke ikañ ye nsuñikañ ye brimstone, emi ëwöröde ke inua mö, 19 ëwot öyöhö ubak owo ita. Koro odudu me-horse odude ke inua mö, ye ke isīm mö : koro isīm mö ēbiētde urukiköt, ënyuñ ënyenede mbuot ; ndien mö ēda mö ënam idiök.

20 Ndien ubak owo eke ēsukhöde, emi miwotke mö ke ufen oro, ikabakere esit ibaña utom ubök mö, nte mö mikpetuakke ibuot inö me-demon, ye ndem gold, ye eke silver, ye eke okpoho, ye eke itiat, ye eke eto ; eke mikemeke 21 ndikut usuñ, me ndikop, me ndisaña : mö inyuñ ikabakere esit ibaña eriwot owo, me idiöñ mö, me use mö, me inö mö.

10 NDIEN ami ñkut ökpösöñ angel eñwen ösukhöre oto ke heaven, esine obubit enyöñ ke idem ; ndien akpara odoro ke ibuot esie, iso esie önyuñ etie nte utin, ukot esie ēnyuñ 2 ëbiët me-adakha ikañ ; ndien enye akama ekpri ana-iñwañ ñwed ke ubök esie : ndien enye owuk ukot nasia 3 esie ke inyañ, ye ukot ufien esie ke obot ; ndien enye ofiori ke ökpösöñ uyo, nte lion ofioride : ndien kini enye 4 ofioride, obuma itiaba ësioro uyo mö. Ndien kini obuma itiaba ësiorode uyo, ami nyom ndiwet ; ndien ami ñkop uyo ke enyöñ, ete, Fik seal ke me-ñkpö eke obuma itiaba 5 ësiorode, kunyuñ uwet mö. Ndien angel emi ami ñkutde adade ke aqua inyañ ye ke obot emenere ubök nasia esie 6 önö enyöñ, otomo Enye emi odude uwem ke nsinsi nsinsi, emi okobotde ikpa-enyöñ ye ñkpö emi ëdude enye kesit, ye isöñ ye ñkpö emi ëdude enye kesit, ye aqua inyañ ye 7 ñkpö emi ëdude enye kesit, ete, ubigl ididuhe aba : edi ke musen uyo öyöhö angel itiaba, kini enye oyomde ndifri, ndibe ñkpö Abasi okure, nte eti ikö oro Enye eketiñde 8 önö mesañutom Esie me-prophet edide. Ndien uyo oro ami ñkopde oto ke enyöñ ötöñö ntak ödöhö ye ami, ete, Ka kada ana-iñwañ ñwed ke ubök angel emi adade ke inyañ 9 ye ke obot. Ndien ami ntiene angel oro, 'nyuñ ndöhö Enye, nte, önö mi ekpri ñwed oro. Ndien enye ödöhö mi, ete, Bö ta : ndien enye eyedoro ke ñdibi fo, edi ke 10 inua fo enye eyenñe nte aran-ökwök. Ndien ami mbö ñwed ke ubök angel nta ; ndien ke inua mi enye eniñe nte aran-ökwök : ndien kini ami 'ma ñkata enye, anam 11 ñdibi mi odoro. Ndien mö ëdöhö mi, ëte, Afo enyene nditiiñ prophecy mbaña ediwak midut ye obio ye usem ye ndidem.

11 NDIEN ënö mi eto-okuk eke ebiëtde esañ : ndien kdet ödöhö ete, Dakha kenyöñ domo temple Abasi, ye itieuwa, ye mö emi ëtuakde ibuot kesit. Ndien okure emi odude ke esien temple kpöñ ke esien, kunyuñ udomo enye ; koro ëma ëda enye ënö midut : ndien mö ëyedigi edisana 3 obio ke ukot ke öfiöñ aba ye iba. Ndien Ami nyenö ntiense Mi iba odudu, ndien mö ëyetiiñ prophecy ke thousand usen ye usen ikie iba ye ata, esine öföñ ikpo. 4 Memö emi ëdi meto olive iba oro ye muwuk-utuenikañ 5 iba oro ëwukhöde kiso Öböñ isöñ. Ndien owo ekededi ama oyom ndinam mö idioñkpö, ikañ öwörö ke inua mö,

ERIYARARE JOHN 11

- önyuñ ata musua mö : ndien owo ekedecí ama oyom
ndinam mö idioñkpö, iditreke ndiwot enye ke usuñ emi.
- 6 Memö emi ényene odudu ndisiri enyöñ, man edim okudep
ke masen prophecy mö : mö ényuñ ényene odudu ye me-
möñ ndikabare mö ēdi iyip, 'nyuñ 'mia isöñ kpukpru
- 7 ufen, adaña nte mö ēdimade. Ndien kini mö éditünde
ikö ntiense mö éma, unam eke ödökde öwörö ke aqua ukpe
eyeñwana eköñ ye mö, eyenyuñ akan mö, önyuñ owot mö.
- 8 Ndien mokpo mö éna ke efak aqua obio, emí ke spirit
ekerede Sodom ye Egypt, ebiët emi ényuñ éwotde Öböñ
- 9 mö ke cross do. Ndien owo éto ke me-obio ye me-esien
ye me-usem ye midut ése mokpo mö ke usen ita ye ubak,
- 10 ïnyuñ iyakke ébuk mokpo mö ke udi. Ndien mö emi
éduñde ke isöñ édara ébaña mö, ényuñ ébre mbre ; ndien
mö éyenö enö éssök kiet eken ; oto koro me-prophet iba
- 11 emí ékenamde mö emí éduñde ke isüñ ndutukhö. Ndien
ke usen ita ye ubak éma ékebe ibifik uwem oto ke Abasi
oduk mö ke idem, mö ényuñ éda ke ukot mö ; ökpösöñ
- 12 ndik önyuñ odoro mö emi ékutde mö. Ndien mö ékop
ökpösöñ uyo emi otode ke heaven ödöhö mö, etc, Edök
ēdi ken. Ndien mö ödök ke obubit enyöñ éduk ke heaven ;
- 13 musua mö ényuñ ékut mö. Ndien ke idem ñkanika
oro isöñ enyek etí etí, öyöhö ubak obio duop önyuñ
öduö : ndien éwot thousand owo itiaba ke unyek-isöñ
oro : ndien mö eke éssukhöde éfeghe ndik, ényuñ énö
Abasi heaven uböñ.
- 14 Udiana-akpa ndutukhö ama ebe : sese, öyöhö ndutukhö
ita ke edi iwiwa.
- 15 Ndien öyöhö angel itiaba ofri ; ndien mkpösöñ uyo
édu ke heaven, mö ényuñ édöhö etc, Obio ererimbot
amakabare edi eke Öböñ nyin ye eke Christ Esie : Enye
- 16 eyenyuñ akara ke nsinsi nsinsi. Ndien nyebiowo edip
ye inañ, emí étiede ke ebekpo mö kiso Abasi, éduö
- 17 ékubi iso mö, ényuñ étuak ibuot énö Abasi, etc, Nyin
imököm Fi, O Öböñ Abasi, Ata-Ökpösöñ, emí odude, emí
ökonyuñ odude ; koro Afo akadade aqua odudu Fo,
- 18 ökonyuñ akarade. Ndien midut ékeyaresit, iyaresit Fo
ökonyuñ edi, ye ini emí édikpede ikpe mekpa-mkpa,
ye ini emí édinöde iköt Fo me-prophet, ye nti owo,
ye mö emí éteñede enyin Fo, ñkpri ye ikpö, utip mö ;
ndinyuñ nsobo mö emí éssobode isöñ.
- 19 Ndien éberere temple Abasi emí odude ke heaven ;

ERIYARARE JOHN 12

ndien ēkut ekebe ediomi Esie ke temple Esie ; ndien emineñ-mineñ, ye muyo, ye obuma, ye unyek-isöñ, ye ökpösöñ edim-itiat ētiene.

- 12 NDIEN ēkut aqua idioñö ke heaven ; ñwan kiet esine utin ke idem, öfiöñ önyuñ odu kidak ukot esie, ënyuñ
2 ëyara enye ntantafioñ duopeba ; enye önyuñ oyomo : ndien enye ofiori ke ndutukhö uman ye ke ubiak eriman.
3 Ndien ēkut idioñö eñwen ke heaven ; ndien sese, aqua ididuot dragon, enyene mbuot itiaba ye nduk duop,
4 önyuñ ayara anyanya itiaba. Ndien isim esie odudi öyöhö ubak ntantafioñ enyöñ ita, önyuñ öduök mö ke isöñ : ndien dragon ada kiso ñwan emi oyomde ndiman
5 eyen, ete, ita eyen esie kini enye edimande. Ndien enye aman eyen, eyeneren, emi edidade esañ uquak akara kpukpru midut : ndien ēmen eyen esie ētiene
6 Abasi ēka ke ebekpo Esie. Ndien ñwan efeghe aka ke desert, ke ebiët emi enye enyenede itie emi Abasi otimde önö enye, man ēbök enye do ke thousand usen ye usen ikie iba ye ata.
7 Ndien eköñ odu ke heaven : Michael ye me-angel esie
8 ēka eköñ ye dragon ; dragon ye me-angel esie ënyuñ ëñwana eköñ ; ndien mö ikanke, inyuñ ique itie mö aba
9 ke heaven. Ndien ēduök aqua dragon ke isöñ, akani urukiköt oro, enye emi ekerede devil ye Satan, andibiaña öfuri ereribot ; ēduök enye ke isöñ, ënyuñ ēduök me-
10 angel esie ye enye. Ndien ami ñkop ökpösöñ uyo ke heaven ödöhö ete, Kemi erinyaña, ye odudu, ye obio Abasi nyin, ye erikara Christ Esie emedi : koro ēma ēduök andidori nditö-ete nyin ikö, emi odoride mö ikö kiso Abasi nyin
11 ke uwemeyo ye ke okoneyo, ke isöñ. Ndien mö ēkan enye oto ke iyip Eyen-eröñ, önyuñ oto ke ikö ntiense mö :
12 mö inyuñ imaña uwem mö tutu osim mkpa. Mödo ēdara, O me-heaven, ye mbufo emi ēduñde ke mö. Ödödiök önö isöñ ye inyañ : koro devil ama ösukhöre etiene mbufo, ayaresit eti eti, öfiök ete imö inyene ekpri ini ikpöñ ikpöñ.
13 Ndien kini dragon okutde ete ēduök imö ke isöñ, enye
14 ökóbö ñwan emi amande eyeneren. Ndien ënö ñwan mba aqua ntrukpom oro iba, man enye efe aka ke desert ke itie esie, emi ēbökde enye do ke ini, ye mini, ye ke ibio
15 ini, ökpöñ iso urukiköt. Ndien urukiköt ökpöhi möñ ke

ERIYARARE JOHN 13

inua esie nte akpa etiene ñwan oro, man enye anam akpa
16 emen enye efep. Ndien isöñ añañwam ñwan oro, isöñ
önyuñ atat inua esie, önyuñ emen akpa oro dragon ökökpo-
17 hide ke inua esie. Ndien dragon ayaresit ye ñwan,
önyuñ aka ndiñwana eköñ ye ubon esie eke èsukhöde, emi
ènimde mitem Abasi, ènyuñ èmumde ikö ntiense Jesus
èkama : ndien enye ada ke utan inyañ.

18 NDIEN ami ñkut unam kiet öwöröde ke inyañ, enyene
nduk duop ye mbuot itiaba, anyanya duop ènyuñ èdoro
ke nduk esie, ènyuñ èwet enyiñ isuñi ke mbuot esie.
2 Ndien unam eke ñkutde ebiët ekpe, ukot esie ènyuñ
èbiët eke bear, inua esie önyuñ ebiët inua lion : dragon
önyuñ önö enye odudu esie, ye ebekpo esie, ye aqua
3 nsöñ-uyø. Ndien ñkut ibuot kiet 'otu mbuot esie nte
ñkpö eke ènöde enye unan mkpa ; ndien èkòk unan mkpa
4 esie : ndien öfuri isöñ ètiene unam èyik ; mö ènyuñ
ètuak ibuot ènö dragon, koro enye önöde unam oro odudu
esie ; mö ènyuñ ètuak ibuot ènö unam, ëte, Anie ebiët
unam ? Anie önyuñ ekeme ndiñwana eköñ ye enye ?
5 Ndien ènö enye inua eke etiñde ikpö ñkpö ye ikö isuñi ;
6 ènyuñ ènö enye odudu ndidu ke öfiöñ aba ye iba. Ndien
enyne atat inua esie nditñ ikö isuñi ndian Abasi, ndisuñt
enyiñ Esie, ye ataya Esie, kpa mö emi èduñde ke heaven.
7 Ndien ènö enye odudu ndiñwana eköñ ye mbon Abasi,
'nyuñ ñkan mö : ènyuñ ènö enye odudu ye kpukpru esien
8 ye obio ye usem ye idut. Ndien kpukpru owo emi
èduñde ke isöñ èyetuak ibuot ènö enye, *kpukpru owo kiet*
kiet emi miwetke enyiñ esie ke ñwed uwem Eyen-eröñ,
9 emi èkewotde ötöñöde ke eritöñö ererimbot. Owo
10 ekededi ama enyene utöñ, yak enye okop. Ema èním
owo ndidi ibuot eköñ, enye eyeka nte ibuot eköñ : ema
èním owo ndiwot ke ofut, iditreke ndiwot enye ke ofut.
Ime ye mbuötidem mbon Abasi èdu mi.
11 Ndien ami ñkut unam eñwen öwöröde ke isöñ : ndien
enyne enyene nduk iba nte eyen-eröñ, enye önyuñ etiñ ikö
12 nte dragon. Ndien enye ada öfuri odudu akpa unam
anam ñkpö kiso esie. Ndien enye anam isöñ ye mö emi
èduñde kesit ètuak ibuot ènö akpa unam, emi èkòkde
13 unan mkpa esie. Ndien enye anam ñkpö midiöñö, efe,
inam ikañ oto ke enyöñ ösukhöre öduö ke isöñ kiso owo.
14 Ndien enye ada midiöñö eke ènöde enye ndinam kiso unam

ERIYARARE JOHN 14

ablaña mö emi ēduñde ke isöñ ; ke eridöhö mö emi ēduñde ke isöñ, ete, mö ēkpenam mbiêt ēnö unam oro enyenede 15 unan ofut, ndien odude uwem. Ndien ēyak enye önö enye ibifik, kpa mbiêt unam, man mbiêt unam ekpetiñ ikö, önyuñ anam ēwot adaña owo nte mituakke ibuot inö 16 mbiêt unam. Ndien enye esin ëním kpukpru owo idiöñö ke ubök nasia mö ye ke ökpö-iso mö, ñkpri ye ikpö, mbon 17 inyene ye mbon ubuene, nditö-isöñ ye ifn ; ete, baba owo kiet okukeme ndidep me ndinyam, iböhöke enye emi enyenede idiöñö oro, kpa enyiñ unam, me ibat enyiñ esie. 18 Emi edi ifiök. Enye emi enyenede eti ibuot, yak enye abat ibat unam oro ; koro edide ibat owo : ibat esie önyuñ edi ikie itiokiet ye ata ye itiokiet.

- 14** NDIEN ami ñ'-ut, ndien sese, Eyen-eröñ ada ke Obot Zion, thousand owo ikie ye aba ye inañ önyuñ ēdu ye Enye, emi ēwetde enyiñ Esie, ye enyiñ Ete Esie ke ökpö-iso mö.
- 2** Ndien ami ñkop uyo oto ke enyöñ, nte uyo ediwak möñ, ye nte uyo ökpösöñ obuma : ndien uyo oro ami ñkopde
- 3** ebiêt uyo mebre-harp emi ēbrede harp mö : mö önyuñ ēquö ñkpö nte öbüfa iquö kiso ebekpo, ye kiso meduwem inañ oro, ye nyebiowo oro : ndien baba owo kiet skemeke ndikpep iquö oro, ke miböhöke thousand owo ikie ye aba ye inañ oro, kpa mö emi ēkedepde ësio ke isöñ.
- 4** Memö emi ēdi mö emi mikesabakerø idem ye iban ; koro mö midöhö ndö. Memö emi ēdi mö emi étienede Eyen-eröñ ke ebiêt ekededi emi Enye akade. Ekedep mö ësio kotu owo, ëte, ëdi akpa mfri ënö Abasi ye Eyen-eröñ.
- 5** Ndien ique baba nsu ke inua mö : mö ibiomoke baba ndo kiet.
- 6** Ndien ami ñkut angel efen efede kuföt enyöñ, enyene nsinsi gospel ndiquörö 'nö mö emi ēduñde ke isöñ, ye kpukpru midut ye esien ye usem ye obio ; ndien enye ödöhö ke ökpösöñ uyo, ete, Ebak Abasi, önyuñ ënö Enye 7 uböñ ; koro ini ikpe Esie emedi : önyuñ étuak ibuot ënö Enye emi okobotde enyöñ ye isöñ ye inyañ ye midim möñ.
- 8** Ndien efen, udiana-akpa angel, etiene, ete, Aqua Babylon, emi akanamde kpukpru midut èhwöñ wine iyaresit use eai, ömöoduö, ömöoduö.
- 9** Ndien angel efen, öyöhö ita, etiene mö, ödöhö ke ökpösöñ uyo, ete, Owo ekededi ama atuak ibuot önö unam

- ye mbiêt esie, ama önyuñ enyene idioñö ke ökpö-iso, me ke
 10 ubök esie, enye nde eyeñwöñ wine ifuresit Abasi eke étimde
 ke cup iyaresit Esie, ibuakhake ye ñkpö efen : éyenyuñ
 ëdutukhö enye ke ikañ ye brimstone, kiso ndisana angel ye
 11 kiso Eyen-eröñ : ndien nsuñikañ ndutukhö mö ödödök
 ke nsinsi nsinsi ; mö inyuñ inyeneke nduök-odudu ke
 uwemeyo ye ke okoneyo, mö emi étuakde ibuot énö unam
 ye mbiêt esie, ye owo ekededi eke enyenede idioñö enyiñ
 12 esie. Ime mbon Abasi odu mi, mö emi énímde mitem
 Abasi ye akpanikö Jesus.
- 13 Ndien mokop uyo oto ke enyöñ ödöhö ete, Wet, Öföfön
 önü mekpa-mkpa emi ékpade ke Oböñ toto ke ini emi :
 ke akpanikö, Spirit ödöhö, man mö éduök odudu ke utom
 mö ; ndien utom mö étiene mö.
- 14 Ndien ami ñkut, ndien sese, afia ikpa-enyöñ, ndien kiet
 etie ke ikpa-enyöñ oro, ebiêt eyen owo, ayara anyanya
 15 gold, önyuñ akama edisöp iqua ke ubök esie. Ndien
 angel efen öwörö ke temple, ofiori ke ökpösöñ uyoönü enye
 emi etiede ke ikpa-enyöñ, ete, Da iqua fo kpeñe : koro
 16 ini ukpeñe ekem ; koro ukpeñe isöñ adat akan. Ndien
 emye emi etiede ke ikpa-enyöñ öduök iqua esie ke isöñ ;
 ndien ékpeñe ukpeñe isöñ.
- 17 Ndien angel efen öwörö ke temple emi odude ke heaven,
 18 enye ñko akama edisöp iqua. Ndien angel efen oto ke
 itie-uwa öwörö, enye emi enyenede odudu ye ikañ ; enye
 onyuñ ofiori ke ökpösöñ uyoönü enye emi enyenede
 edisöp iqua, ete, Da edisöp iqua fo kpok metuek vine
 19 isöñ ; koro me-grape esie émetim édat. Ndien angel
 öduök iqua esie ke isöñ, önyuñ okpok mfri iñwañ vine
 isöñ, esin ke ebiêt udigi-wine, aqua *ebiêt udigi-wine* iyar-
 20 esit Abasi. Ndien édigi ebiêt udigi-wine ke edem obio,
 ndien iyip öwörö ke ebiêt udigi-wine, osim mkpakha me-
 horse, tutu osim thousand furlong ye ikie itiokiet.

- 15** NDIEN ami ñkut idioñö eñwen ke heaven, emi okponde
 onyuñ enyenede ndyö, angel itiaba ényene ufen itiaba,
 emi édide akpatre, koro ke mö iyaresit Abasi okure.
- 2** Ndien ami ñkut ñkpö nte inyañ glass, abuakha ye
 ikañ ; ye mö emi étode ndikan unam, ye mbiêt esie, ye
 ibat enyiñ esie, éda ke mben inyañ glass, ényene me-harp
3 Abasi. Ndien mö équö iquö Moses, owo Abasi, ye iquö
 Eyen-eröñ, éte, Ikpö ye mutibe édi rautom Fo, O Oböñ

Abasi, Ata-Ökpösöñ : ndinen ye akpanikö ēdī musuñ Fo,
 4 Afo Edidem meyo. Anie midibakke midinyuñ ikponoke
 enyiñ Fo, O Öböñ ? koro Afo ikpöñ ikpöñ edide edisana ;
 koro kpukpru midut ēyedi ēdituak ibuot kiso Fo ; koro
 ēma ēyarare ndinen utom Fo.
 5 Ndien ke ñkpö emi ēma ēkebe, ami ñkut, ndien
 6 ēberere temple ataya ntiense ke heaven ; ndien me-
 angel itiaba emi ēnyenede mufen itiaba ēwöñö ke temple :
 mö ēnyuñ ēsine itiat emi asanade önyuñ ayamade, ēnyuñ
 7 ēbóbö mbóbö gold ke ikpanesít mö. Ndien odu-uwem
 kiet kotu medu-uwem inañ oro önö me-angel itiaba oro
 bowl gold itiaba, öyöhö ye iyaresít Abasi, emi odude uwem
 8 ke nsinsi nsinsi. Ndien nsuñikañ oto ke uböñ Abasi ye
 ke odudu Esie öyöhö ke temple ; ndien baba kiet ikemeke
 ndiduk ke temple, tutu ēnam ufen itiaba emi ēnyenede
 me-angel itiaba ema.

16 Ndien ami ñkop ökpösöñ uyo emi otode ke temple,
 ödöhöde me-angel itiaba, ete, Mbufo ēka ēkeñwaña bowl
 iyaresít Abasi ke isöñ.
 2 Ndien akpa aka akañwaña bowl esie ke isöñ ; ndien
 enye akabare edi ndök emi edekhede önyuñ abiakde ke
 idem owo oro ēnyenede idiöñö unam, ēnyuñ ētuakde ibuot
 ēnö mbiët esie.
 3 Ndien udiana-akpa añaña bowl esie ke inyañ ; ndien
 enye akabare edi iyip nte eke owo emi akpade ; ndien
 kpukpru medu-uwem ēkpaña, kpa me-ñkpö emi ēdude ke
 inyañ.
 4 Ndien öyöhö ita añaña bowl esie ke makpa ye midim
 5 möñ ; ndien enye akabare edi iyip. Ndien ami ñkop
 nte angel me-möñ oro ödöhöde ete, Afo edi Edinen, emi
 odude ökönyuñ odude, Afo Andisana, koro Afo ekekpede
 6 ikpe ntem : koro mö ēkeñwañade iyip mbon Abasi ye
 me-prophet, Afo ökönyuñ önö mö iyip ndiñwöñ : mö
 7 ēdot. Ndien ami ñkop itie-uwa ödöhöde ete, Ih, O
 Öböñ Abasi, Ata-Ökpösöñ, ikpe Fo ēdi akpanikö ye
 ndinen.
 8 Ndien öyöhö inañ añaña bowl esie ke utin ; ndien
 9 ēnö enye odudu ndiföp owo ke ikañ. Ndien ēföp owo ke
 ökpösöñ usiop : mö ēnyuñ ēsuñi enyiñ Abasi emi enyenede
 odudu ye mufen emi : ndien mö ikabakere esít ndinö Enye
 uböñ.

- 10 Ndien öyöhö ition aña bowl esie ke ebekpo unam ; ndien ēnam obio esie okim ; ndien mö ēta edeme mö ke 11 ubiak, ēnyuñ ēsuñi Abasi heaven kabaña mubiak mö ye ndök mö ; ndien mö ikabakere esit ibaña utom mö.
- 12 Ndien öyöhö itiokiet aña bowl esie ke aqua akpa Euphrates ; ndien ēnam möñ esie asat, man ēdiöñ usuñ 13 ēnö ndidem emi ēditode edem usiakha-utin. Ndien ami ñkut ndidekhe spirit ita, ñkpö nte iquöt, ēwöñö ke inua 14 dragon, ye ke inua unam, ye ke inua prophet nsu : koro mö ēdide me-spirit demon, emi ēnamde midiöñö ; emi ēwöñöde ētiene ndidem öfuri ereribot, ndibon mö ötö 15 kiet 'nö eköñ aqua usen Abasi, Ata-Ökpösöñ. (Sese, Ami möñ ndi nte inö. Ösföñ önö enye emi ekpemedé, önyuñ akamade edisine-ñkpö esie, mbak enye edisaña 16 iferi, ndien mö ēdikut but esie.) Ndien ēbon mö ötö kiet ke ebiët emi ekeredé ke usem Hebrew Har-Magedon.
- 17 Ndien öyöhö itiaba aña bowl esie ke ofim ; ndien ökpösöñ uyo oto ke ebekpo öwörö ke temple, ete, Okure : 18 ndien emineñ-mineñ, ye muyo, ye obuma ēdu ; ndien aqua unyek-isöñ odu, oruk unyek-isöñ eke okponde ntem, önyuñ enyenede odudu ntem ikoduhe, ötöñöde 19 ke ini eke owo ēdude ke isöñ. Ndien ēbakhare aqua obio ke mbak ita, me-obio midut ēnyuñ ēduöñö : ndien ēti aqua Babylon ke iso Abasi, ndinö enye cup wine ufiop 20 iyaresit Esie. Ndien kpukpru isuo ēfeghe ēnyöñö, mö 21 inyuñ ique ikpö obot. Ndien ikpö edim-itiat, kpukpru itiat kiet kiet odobi nte talent, oto ke enyöñ ösukhöre ötö owo : ndien owo ēsuñi Abasi kabaña ufen edim-itiat ; koro ufen esie okponde eti eti.
- 17 NDIEN angel kiet kotu me-angel itiaba emi enyenede me-bowl itiaba edi edidöhö ye ami, ete, Di ken, ami nyewut 2 fi ikpe aqua akpara emi etiede kenyöñ ediwak möñ ; emi ndidem isöñ ēkenamde use ye enye, emi mö emi ēduñde 3 ke isöñ ēkenyuñ ēnwöñde wine use esie ēyukhö. Ndien enye emen mi ke Spirit aka ke desert kiet : ndien ami ñkut ñwan kiet odorode ke ididuot unam, öyöhö ye onyiñ 4 isuñi, enyene mbuot itiaba ye nduk duop. Ndien ñwan oro esine purple ye ididuot öföñ, önyuñ abana idem ke gold ye ösöñ-urua itiat, ye me-pearl, enyene cup gold emi öyöhöde ye mbubiam ke ubök esie, kpa ndek ndek 5 nkpo use esie, ndien ekewet enyiñ ke ökpö-iso esie, "ete,

ERIYARARE JOHN 18

NDİBE-ÑKPÖ, AQUA BABYLON EKA IKPARA YE EKPÖ
 6 **MBUBIAM ÑKPÖ ERERİMBOT.** Ndien ami ñkut ñwan oro
 öyukhö ye iyip mbio Abasi, ye iyip mentiense Jesus.
 Ndien kini ami ñkutde enye, ami nyik aqua eriyik.
 7 Ndien angel ödöhö mi, ete, Nsinam afo eyikde ? Ami
 nyesian fi ndibe ñkpö ñwan oro, ye eke unam emi obiomde
 8 enye, eke enyenede mbuot itiaba ye nduk duop oro. Unam
 oro afo okokutde okodu, ndien iduhe ; enye önyuñ ekpere
 ndiwörö ke obube aqua ukpe nduk ke nsobo. Ndien mö
 emi éduñde ke isöñ éyeyik, mö emi miwetke enyiñ mö isin
 ke ñwed uwem toto ke eritöñö ererimbot, kini mö ékutde
 unam, nte enye okodude, minyuñ iduhe, edinyuñ edide.
 9 Ibuot emi öfiökde ñkpö odu mi. Mbuot itiaba édi ikpö
 10 obot itiaba, emi ñwan etiede ke mö : mö ényuñ édi ndidem
 itiaba ; ition éma éduöñö, kiet ke ododu, eken ika-idige
 kaña ; ndien kint enye edidide, enye enyene ndibigi ke
 11 ekpri ini. Ndien unam eke okodude, minyuñ iduhe, edi
 öyöhö itiaeta ke idemesie ñko, önyuñ edi kiet ke itiaba oro ;
 12 enye önyuñ aka ke nsobo. Ndien nduk duop oro afo
 okutde édi ndidem duop, eke mika-iböhö obio kaña ; edi
 13 mö ébö odudu nte ndidem ye unam ke ñkanika kiet. Memö
 emi ényene esít kiet, ényuñ énö unam odudu mö ye
 14 erikara mö. Memö emi éyeñwana eköñ ye Eyen-eröñ,
 Eyen-eröñ eyenyuñ akan mö, koro Enye edide Òböñ
 mböñ ye Edidem ndidem ; mö emi édude ye Enye éyenyuñ
 ékan, mö emi ékekotde, ékenyuñ émekde, emi ényuñ édide
 15 mbio akpanikö. Ndien enye ödöhö mi, ete, Me-möñ oro
 afo okokutde, emi akpara etiede, edi me-obio, ye motu owo
 16 ye midut, ye musem. Ndien nduk duop oro afo okokutde,
 ye unam, memö emi éyesua akpara, éyenyuñ ésobo enye,
 ényuñ éním enye iferi, éyenyuñ éta öbukidem esie, ényuñ
 17 éföp enye öfuri ke ikañ. Koro Abasi ekesinde ke esít mö
 ndinam se Enye amade, 'nyuñ ñkabare 'nyene esít kiet,
 18 ndinyuñ 'nö unam obio mö, tutu mikö Abasi ésu. Ndien
 ñwan oro afo okutde edi aqua obio oro akarade ndidem
 ererimbot.
 18 Kx ñkpö emi éma ékebe ami ñkut angel eñwen
 ösukhörede oto ke heaven, enyene aqua odudu ; uböñ
 2 esie önyuñ añañwaña isöñ. Ndien enye ofiori ke ökpösöñ
 uyo, ete, Aqua Babylon ömödüö, ömödüö, ömönyuñ
 akabare edi iduñ me-demon, ye ökpösöñ ebiët kpukpru
 ndidekhe spirit, ye ökpösöñ ebiet kpukpru ndidekhe

ERIYARARE JOHN 18

3 inuen usua. Koro kpukpru midut ēmeduoñö oto ke wine
 iyaresit use esie ; ndidem isöñ ēkenyuñ ēnam use ye enye,
 menyam-urua isöñ ēkenyuñ ēkabare ēdi mbon inyene
 oto ke odudu ndek ndek ido esie.

4 Ndien ami ñkop nte uyo eñwen otode ke heaven, ete,
 Ewöñö, iköt Mi, ēkpöñ enye, man mbufo ēkubuana ke
5 midiöñkpö esie, ēkunyuñ ēbö ufen esie : koro midiöñkpö
 esie ēmesim kpa enyöñ, Abasi ömönyuñ eti muquañkpö
6 esie. Enö enye kpa nte enye ökönöde, ēnyuñ ēsio usiene
 ēnö enye ikaba utim ikaba, nte mutom esie ēdide : ke
7 cup oro enye akabuakde, buak nö enye ikaba. Adaña nte
 enye akatañde idem, önyuñ ebinede ndek ndek ido, adaña
 ntre nö enye ndutukhö ye ntuaña : koro enye ödöhöde
 ke esit esie ete, Ami ntie öböñ-añwan, 'nyuñ ndige ebe-
8 akpa, ndinyuñ ñque ntuaña baba. Mödo mufen esie
 ēyedi ke usen kiet, mkpa ye ntuaña ye akañ ; ikañ eyenuñ
 ata enye öfuri öfuri ; koro Oböñ Abasi emi ekpede ikpe
9 esie edide ökpösöñ. Ndien ndidem isöñ emi ēnamde
 use ye enye ēnyuñ ēdude ke ndek ndek ido ye enye,
 ēyetuaña ēnyuñ ēseme ēbaña enye, ke ēda nsan nsan
10 oto ke ndik ndutukhö esie, ēse nsuñikañ eriföp esie, ēte,
 Mböm, mböm, aqua obio Babylon, ökpösöñ obio ! koro
11 ke ñkanika kiet ikpe fo emedi. Ndien menyam-urua
 isöñ ētuaña ēnyuñ ēscme ēbañs enye, koro baba owo
12 kiet midepke ñkpö-urua mö aba ; ñkpö-urua gold, ye
 silver, ye ösöñ-urua itiat, ye me-pearl, ye eti linen, ye
 öföñ purple, ye silk, ye ididuot öföñ ; ye kpukpru ntí
 eto, ye kpukpru ñkpö eke ēdade oduk-enin ye kpukpru
13 ösöñ-urua eto, ye okpoho, ye uquak, ye marble ēnam ; ye
 cinnamon, ye ufuöñkpö, ye incense, ye aran-nyere, ye
 frankincense, ye wine, ye aran, ye eti ndomuyo, ye ibokpot,
 ye menañ, ye meröñ ; ye me-horse, ye me-chariot, ye
14 ifn ; ye mukpöñ owo. Ndien mfri emi ēdöñde ukpöñ
 fo ēma ēdakha ēkpöñ fi, ndien kpukpru ñkpö emi ēnemde
15 ēnyuñ ēyukhöde ētak fi, owo idinyuñ ique mö aba. Mbon-
 urua me-ñkpö emi, emi enye akanamde ēdi mbon inyene,
 ēyeda nsan nsan oto ke ndik ndutukhö esie, ētuaña ēnyuñ
16 ēseme ēte, Mböm, mbön, aqua obio, enye emi ekesinede
 eti linen ye öföñ purple ye ididuot öföñ, önyuñ abanade
17 idem ke gold ye ösöñ-urua itiat ye pearl ! koro ke ñkanika
 kiet inyene emi okponde ntem omocobo. Ndien kpukpru
 etubom ubom, ye kpukpru owo emi ēwatde ēka ke ebiët

ERIYARARE JOHN 19

ekededi, ye mbon ubom, ye adaña owo nte ēdude uwem
 18 ke eriwat ke aqua inyañ, ēda nsan nsan, ēnyuñ ēfiori,
 nte mö ēsede nsuñikañ eriföp esie, ëte, Obio ewe ebiët aqua
 19 obio oro ? Ndien mö ēmen ntöñ ēduök ke ibuot mö,
 ēnyuñ ēfiori ke eritua ye ke eriseme, ëte, Mböm, mböm,
 aqua obio oro anamde mendiduñ kesit, emi ubom mö
 ēdude ke aqua inyañ, ëkabare ëdi mbon inyene oto ke
 erisuan okuk esie ! koro ke ñkanika kiet ēnam enye
 20 odu ke ndobo. Ëdara ëbaña enye, afo heaven, ye mbufo
 mbio Abasi, ye mbufo me-apostle, ye mbufo me-prophet ;
 koro Abasi emekpe ikpe mbufo ke enye.

21 Ndien ökpösöñ angel emen itiat, ñkpö nte aqua itiat-
 ökök, öduök enye ke inyañ, ete, Ntem ke ëdidiük Babylon,
 aqua obio oro, ke ökpösöñ iduö, idinyuñ ique enye aba.

22 Ndien idikopke uyo mebre-harp, ye mequö-iquo, ye mefri-
 ifiom, ye mefri-ukorowo aba kesit fo ; idinyuñ ique
 baba owo-usö emi anamde ubök-usö ekededi aba kesit
 fo ; idinyuñ ikopke uyo itiat-ökök aba kesit fo ; uñwana

23 utuenikañ idiyamake aba kesit fo ; idinyuñ ikopke uyo
 ödö-ndö ye eke ñwan-ndö aba kesit fo ; koro menyam-
 urua fo ëkedide mböñ isöñ ; koro ëkedade idiöñ fo ëbiaña

24 kpukpru midut. Ndien ëkut iyip me-prophet ye eke
 mbon Abasi, ye eke kpukpru mö emi ëkewotde ke isöñ
 kesit esie.

19 Ké ñkpö emi éma ëkebe ami ñkop ñkpö nte ökpösöñ
 uyo akamba otu owo ke heaven ödöhöde ete, Hallelujah ;
 Erinyaña, ye uböñ, ye odudu, ényene Abasi nyin : koro
 2 ikpe Esie ëdide akpanikö ye ndinen ; koro Enye ama ekpe
 ikpe ye aqua akpara, emi akabiatde isöñ ke use esie,
 Enye ama önyuñ osio usiene iyip iköt Esie önö enye.

3 Ndien mö ëtöñö ntak ëdöhö ëte, Hallelujah. Ndien
 4 nsuñikañ esie ödödök ke nsinsi nsinsi. Ndien nyebiowo
 edip ye inañ ye medu-uwem inañ oro ëduöñö ëtuak ibuot
 ënö Abasi emi etiede ke ebekpo, ëte, Amen, Hallelujah.

5 Ndien uyo kiet òwörö ke ebekpo, ete, Ènö Abasi nyin
 itoro, kpukpru mbufo iköt Esie, mbufo emi ëbakde

6 Enye, ñkpri owo ye ikpö. Ndien ami ñkop ñkpö nte
 uyo akamba otu owo, ye nte uyo akamba möñ, ye nte
 uyo mkpösöñ obuma, ödöhöde ëte, Hallelujah : koro

7 Oböñ Abasi nyin, Ata-Ökpösöñ, akarade. Éyak nyin

- Idara inyuñ idaresit eti eti, inyuñ inō Enye ubōñ : koro
ndō Eyen-erōñ emedi, ñwan Esie ömönyuñ otim idem.
 8 Ndien ēyak ēnō enye ndisine eti linen, edisem ye edisana :
 9 koro eti linen oro edide ndinen utom mbio Abasi. Ndien
enye ödöhö mi, ete, Wet, Oföfön önō mö emi ēkotde udia-
 10 ndō Eyen-erōñ. Ndien enye ödöhö mi, ete, Memö emi
ēdi mikö akpanikö Abasi. Ndien ami nduö kisöñ ke ukot
esie ndituak ibuot 'nö enye. Ndien enye ödöhö mi, ete,
Kpeme, kunam : ami ndi nsañutom fo ye eke nditö-ete
fo emi ēmumde ikö ntiense Jesus ēkama : tuak ibuot
nö Abasi : koro ikö ntiense Jesus edi spirit prophecy.
- 11 Ndien ami ñkut heaven ebererede ; ndien sese, afia
horse, ye Enye emi odorode enye, emi ekerede Edinen
ye Akpanikö ; ndien ke edinen ido Enye ekpe ikpe önyuñ
 12 añañwana eköñ. Enyin Esie ēdi edeme ikañ, ediwak
anyanya ēnyuñ ēyara Enye ke iouot ; Enye önyuñ
enyene enyin emi ēwetde, emi baba owo kiet mifiökke,
 13 iböhöke Enye ke Idemesie. Ndien Enye esine edisine-
ñkpö emi esimede iyip : enyin Esie önyuñ ekere Ikö Abasi.
 14 Ndien mudim eköñ emi ēdude ke heaven ēdoro mfia horse
 15 ētiene Enye, esine eti linen, afia ye edisana. Ndien edi-
söp ofut öwörö ke inua Esie, man Enye akpada ekpeñe
midut : Enye eyenuñ akara mö ke esañ uquak ; ndien
Enye edigi ebiët-udigi wine ufiop iyaresit Abasi, Ata-
 16 Okpösöñ. Ndien ēwet enyin ke edisine-ñkpö Esie ye ke
ifukhi Esie, EDIDEM NDIDEM, YE ÖBÖÑ MBÖÑ.
- 17 Ndien ami ñkut angel adade ke utin ; ndien enye ofiori
ke ökpösöñ uyo, ödöhö kpukpru minuen eke ēfede kuföt
enyöñ, ete, Edi edisop idem ötö kiet, ke aqua usörö Abasi ;
 18 man mbufo ëta öbuk ndidem, ye öbuk mētubom mbon
eköñ, ye öbuk mkpösöñ owo, ye öbuk me-horse ye eke mö
emi ēdorode mö, ye öbuk kpukpru owo, nditö-isöñ ye
ifn, ñkpri ye ikpö.
- 19 Ndien ami ñkut unam oro, ye ndidem isöñ, ye mudim
mbon eköñ mö, esopde idem ötö kiet ndiñwana eköñ
ye Enye emi odorode ke horse oro, ye udim eköñ Esie
 20 ñko. Ndien ēmum unam oro, ēkörö ye prophet nsu emi
akanamde midiöñö kiso esie, emi enye adade abiaña mö
emi ēnyenede idiöñö unam, ye mö emi ētuakde ibuot ēnö
mbiët esie : ēduök mö mbiba ye uwem ke mkpödiökhö
 21 ikañ, emi asakde ye brimstone : ndien ēwot mö emi
ēsukhöde ke ofut Enye emi odorode ke horse, kpa ofut

eke öwöröde Enye ke inua : ndien kpukpru minuen ēyukhō
ye öbuk mö.

- 20** NDIEN ami ñkut angel kiet öwöröde ke heaven ösukhöre
akama ukpökhöre aqua ukpe oro ye akamba ñkpököbi
2 ke ubök esie. Ndien enye omum dragon, akani urukiköt
oro, emi edide Devil ye Satan, önyuñ ököbi enye ke
3 thousand isua, önyuñ öduök enye ke aqua ukpe oro,
önyuñ okubi enye, önyuñ efik seal kesit ofuk enye, man
enye okubiaña midut aba tutu thousand isua oro ēkure :
ke emi ebede ēnyene ndikpökhöre enye ke ekpri ini.
- 4** Ndien ami ñkut mebekpo, ndien mö ētie ke mö, ndien
ēyak ikpe ēnö mö ndikpe : ndien ami ñkut mukpöñ mö
emi ēkebigide mö ibuot kabaña ikö ntiense Jesus,
ye kabaña ikö Abasi ; ye mö emi miketuakke ibuot inö
unam me mbiët esie, minyuñ iböhö idioñö oro ke ökpö-
iso mö ye ke ubök mö ; ndien mö ēdu uwem, ēnyuñ
5 ēkara ye Christ thousand isua. Mekpa-mkpa emi ēsukhöde
iduhe uwem tutu thousand isua ēkure. Emi edi akpa
6 eriset. Edifön ye edisana edi enye emi enyenede udeme
ke akpa eriset ; udiana-akpa mkpa inyeneke baba odudu
ye mö emi, edi mö ēyedi moku Abasi ye eke Christ, ēyenyeñ
ēkara ye Enye ke thousand isua.
- 7** Ndien kini thousand isua oro ēma ēbe ēyekpökhöre
8 Satan ēsio ke ufök-ñkpököbi esie, enye eyenyuñ öwörö
ndibiaña midut emi ēdude ke mutit isöñ mbinañ, Gog
ye Magog, ndibon mö ötö kiet ke eköñ : emi ibat mö
9 etiede nte utatan aqua inyañ. Ndien mö ēsaña ēdök ke
öfuri iso isöñ, ēnyuñ ēkan itie 'na mbio Abasi ye edima
obio ēkuk : ndien ikañ oto ke heaven ösukhöre edita mö.
- 10** Ndien ēduök devil emi abiañade mö ēsín ke mkpödiökhö
ikañ ye brimstone, ebiët emi unam ye prophet nsu ēnyuñ
ēdude ; ndien ēyedutukhö mö ke uwemeyo ye ke okoneyo
ke nsinsi nsinsi.
- 11** Ndien ami ñkut akamba afia ebekpo, ye Enye emi
etiede kesit, emi isöñ ye enyöñ ēfeghede ēkpöñ iso Esie ;
12 ndien ique itie inö mö. Ndien ami ñkutmekpa-mkpa,
ikpö ye ñkpri, ēdade kiso ebekpo ; ndien ēkuböre me-
ñwed : ēnyuñ ēkuböre ñwed eñwen, emi edide ñwed uwem :
13 ndien ēkpe ikpe mekpa-mkpa oto ke ñkpö emi ēwetde
ke me-ñwed, adaña nte utom mö ēdide. Ndien inyañ
ayak mekpa-mkpa emi ēdude kesit ; mkpa ye Hades

ERIYARARE JOHN 21

ēnyuñ ēyak mekpa-mkpa emi ēdude ke mö : ndien ēkpe
 14 ikpe mö kpukpru owo kiet kiet nte utom mö ēdide. Ndien
 ēduök mkpa ye Hades ke mkpödiökhö ikañ. Emi edi
 15 udiana-akpa mkpa, kpa mkpödiökhö ikañ. Ndien edieke
 mique nte ēwetde enyiñ owo ekededi ke ñwed uwem,
 ēduök enye ke mkpödiökhö ikañ.

21 NDIEN ami ñkut öbufa enyöñ ye öbufa lsöñ : koro
 akpa enyöñ ye akpa lsöñ ēbede efep ; aqua inyañ inyuñ
 2 iduhe aba. Ndien ñkut edisana obio, öbufa Jerusalem,
 otode ke Abasi öwörö ke heaven ösukhöre, etim enye nte
 3 ñwan-ndö emi ēbanade enö ebe esie. Ndien ñkop nte
 ökpösöñ uyo oto ke ebekpo ödöhöde ete, Sese, ataya Abasi
 odu ye owo. Ndien Enye eyeduñ ye mö, mö ēyeneyuñ edi
 owo Esie, ndien Abasi ke Idemesie eyedu ye mö, önyuñ
 4 edi Abasi mö : Enye eyenyuñ öqüönlöre kpukpru möneyet
 ke enyin mö efep ; ndien mkpa ididuhe aba ; mfukhö
 me ntuaña me ubiak idinyuñ iduhe aba : me-akpa ñkpö
 5 ēbe efep. Ndien Enye emi etiede ke ebekpo ödöhö ete,
 Sese, Ami manam kpukpru ñkpö edi mbufa. Ndien
 Enye ödöhö ete, Wet, koro me-ñkpö emi edi ndinen ye
 6 akpanikö. Ndien Enye ödöhö mi, ete, Mö ēmesu. Ami
 ndi Alpha ye Omega, eritöñö ye utit. Nyenö enye emi
 7 itöñ asatde enye idim möñ uwem ke ikpikpu. Enye
 emi akande eyenyene me-ñkpö emi ; ndien Ami nyedi
 8 Abasi esie, enye eyenyuñ edi eyen Mi. Edi ama edi mbio
 ufep, ye mö emi minimke ke akpanikö, ye mbio mbubiam,
 ye mewot owo, ye mbio use, ye mbia-idiöñ, ye mekpono
 ndem, ye kpukpru mesu nsu, mö ēyeneyene udeme mö
 ke mkpödiökhö emi asakde ikañ ye brimstone ; emi edide
 udiana-akpa mkpa.
 9 Ndien kiet kotu me-angel itiaba emi ēnyenede me-bowl
 itiaba, emi ēbiomde akpatre ufen itiaba oro, edi ; ndien
 enye ödöhö mi, ete, Di ken, nyewut fi ñwan-ndö, ñwan
 10 Eyen-eröñ. Ndien enye emen mi ke spirit aka ke aqua obot,
 akamba ye edikoñ, önyuñ owut mi edisana obio Jerusalem,
 11 otode ke Abasi öwörö ke heaven ösukhöre, enyene uböñ
 Abasi : uñwana esie ebiët ata ösöñ-urua itiat, nte ekpedide
 12 itiat jasper, asana nte crystal : enyene akamba ye edikoñ
 ibibene ; enyene inua-otop duopeba, ye me-angel duopeba
 ke me-inua-otop oro ; enyuñ ēwet enyiñ kesit mö, emi
 13 ēdide enyiñ esien Israel duopeba : ke edem usiakha-

utin inua-otop ita ēdu ; ke edem edere inua-otop ita ;
 ke edem usuk inua-otop ita ; ye ke edem usop-utin inua-
 14 otop ita. Ibibene obio önyuñ enyene ñkpö-idak-isöñ duopeba,
 ēma enyuñ ēwet enyiñ apostle Eyen-eröñ duopeba
 15 kesit mö. Ndien enye emi ödöhöde ye ami enyene eto
 okuk gold ke ñkpö idomo, ndidomo obio ye inua-otop
 16 esie ye ibibene esie. Ndien ñkañ obio inañ ēdi ukem
 ukem, uniöñ esie önyuñ okpon nte ubom esie : ndien
 enye odomo obio ke eto okuk oro, osim thousand furlong
 duopeba : uniöñ ye ubom ye idaha esie ēdi ukem ukem.
 17 Ndien enye odomo ibibene esie, ibio idomo okuk ikie ye
 aba ye inañ, nte asañade ye idomo owo, oro edi eke angel.
 18 Ndien ēda jasper ēböt ibibene esie : obio önyuñ edi
 19 edisana gold, ebiët edisana glass. Ebana ñkpö-idak-
 isöñ ibibene obio ke kpukpru oruk ösöñ-urua itiat.
 Akpa ñkpö-idak-isöñ edi jasper ; udiana-akpa, sapphire ;
 20 öyöhö ita, chalcedony ; öyöhö inañ, emerald ; öyöhö
 ition, sardonyx ; öyöhö itiokiet, sardius ; öyöhö itiaba,
 chrysolite ; öyöhö itiaeta, beryl ; öyöhö usukkiet, topaz ;
 öyöhö duop, chrysoprase ; öyöhö duopekiet, jacinth ;
 21 öyöhö duopeba, amethyst. Itim inua-otop duopeba enyuñ
 ēdi me-pearl duopeba ; kpukpru itim inua-otop kiet kiet
 edi pearl kiet : efak obio önyuñ edi edisana gold, nte
 22 ekpedide edisana glass. Ndien ami ñque temple kesit :
 koro Jehovah Abasi, Ata-Ökpösöñ, ye Eyen-eröñ edi temple
 23 esie. Ndien obio iyomke utin, ye öfiöñ ndiyama 'nö enye :
 koro uböñ Abasi añañade enye, utuenikañ esie önyuñ
 24 edi Eyen-eröñ. Ndien midut ēyesaña kuföt uñwana esie :
 25 ndidem isöñ enyuñ ēda uböñ mö ēduk kesit. Ndien
 idiberike inua-otop esie ke uwemeyo (koro okoneyo midi-
 26 duhe do) : ndien ēyeda uböñ ye ukpono midut ēduk
 27 kesit : ndien baba edidekhe ñkpö kiet, me enye emi
 anamde mbubiam önyuñ osude nsu, ididukke kesit ke
 usuñ ekededi : ke miböhöke mö ikpöñ ikpöñ emi ēwetde
 enyiñ mö ke ñwed uwem Eyen-eröñ.

22 NDIEN enye owut mi akpa möñ uwem, ayama nte
 2 crystal, öwöröde ke ebekpo Abasi ye eke Eyen-eröñ, ke
 uföt efak esie. Ndien ke edem akpa emi ye ke edem oko
 eto uwem odu, emi oñwomde oruk mfri duopeba, önyuñ
 oñwomde mfri esie ke öfiöñ ke öfiöñ : ndien ēda iköñ eto
 3 oro ēnam udöñö okure midut. Ndien isuñi ididuhe aba :

ERIYARARE JOHN 22

ebekpo Abasi ye eke Eyen-eröñ ëyenyuñ ëdu kesít :

4 iköt Esie ëyenyuñ ënam ñkpö ënö Enye ; mö ëyenyuñ ëkut iso Esie ; ndien enyiñ Esie eyedu ke ökpö-iso mö.

5 Okoneyo idinyuñ iduhe aba ; mö inyuñ iyomke uñwana utuenikañ, me uñwana utin ; koro Jehovah Abasi eyeyama önö mö ; mö ëyenyuñ ëkara ke nsinsi nsinsi.

6 Ndien enye ödöhö mi, ete, Ikö emi édi ndinen ye akpan-ikö : ndien Jehovah Abasi me-spirit me-prophet öködöñ angel Esie ndiwut iköt Esie ñkpö emi édiwöröde ke ini 7 esisit. Ndien sese, Ami ke ndi iwiwa. Öföfön önö enye emi onimde ikö prophecy ñwed emi.

8 Ndien ami John ndi enye emi okopde önyuñ okutde me-ñkpö emi. Ndien kini ami ñkopde 'nyuñ ñkutde, ami nduö ndituak ibuot ke ukot angel emi owutde mi me-9 ñkpö emi. Ndien enye ödöhö mi, ete, Kpeme kunam : ami ndi asañutom ye afo ye nditö-ëte fo me-prophet, ye mö emi énímde ikö ñwed emi ñko. Tuak ibuot nö Abasi.

10 Ndien enye ödöhö mi, ete, Kudian seal ke ikö prophecy 11 ñwed emi ; koro ini ke ekpere. Enye emi aquañade, yak enye osuk anam uquañkpö : enye emi edekhede, yak ësuk ënam enye edekhe : enye emi edide edinen, yak enye osuk anam edinen ido : enye emi edide edisana, 12 yak ësuk ënam enye asana. Sese, ami ke ndi iwiwa ; utip mi önyuñ odu ye Ami, ndinö kpukpru owo kiet kiet 13 nte utom esie edide. Ami ndi Alpha ye Omega, akpa 14 ye akpatre, eritöñö ye utit. Öföfön önö mö emi ëyetde öföñidem mö, man mö ënyene unen ndisim eto uwem, 15 ënyuñ ësaña ke inua-otop ëduk ke obio. Ke edem mebua, ye mbia-idiöñ, ye menam-use, ye mewot-owo, ye mekpono-ndem, ye kpukpru owo emi ëmade ënyuñ ënamde ido nsu, ëdu.

16 Ami Jesus 'ma ndöñ angel Mi ndisian fi me-ñkpö emi kabaña mufök Abasi. Ami ndi öruñ ye Eyen David, ediyama ntantafioñ usenubök.

17 Ndien Spirit ye ñwan-ndö ëdöhö ëte, Di. Enye emi okopde, yak enye önyuñ ödöhö ete, Di. Enye emi itöñ asatde, yak enye edi : enye emi amade, yak enye ada möñ uwem ke ikpikpu.

18 Ami motim ndöhö kpukpru owo emi okopde ikö prophecy ñwed emi, nte, Owo ekededi ama adian ikö ke mö, Abasi 19 eyedian mufen emi ëwetde ke ñwed emi önö enye : owo ekededi ama önyuñ osio ikö ke ikö ñwed prophecy emi.

ERIYARARE JOHN 22

Abasi eyesio udeme esie ke eto uwem oro, ye ke edisan
obio, emi ṿewetde ke ñwed emi.

20 Enye emi otümde ödöhö me-ñkpö emi ödöhö ete, Ih :
Ami ke ndi iwiwa. Amen : di, Öböñ Jesus.

21 Mfön Öböñ Jesus odu ye mbio Abasi. Amen.